

22

4-82

1426

22

Գ Ո Ր Ծ Ք

Գ-82

Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Ց

Ե Ի Թ Ո Ի Ղ Թ Ք

Ի Վ Ե Ն Ե Տ Ի Կ

Ի Վ Ա Ն Ս Ս Բ Բ Ո Յ Ն Ղ Ա Ջ Ա Ր Ո Ւ

1877

Handwritten signature or mark in the bottom right corner.

2001

43270-м.к.

27606-62

Գալուստ Հոգւոյն Արբոյ:

ԳՈՐԾՔ

Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

- 1 **Ձ**ԲԱՆՆ առաջին զոր արարի՛ վասն ամենայնի,
 ո՛ր Թէոփիլէ, զոր սկսաւ Յիսուս առնել և ուսու-
- 2 ցանել, մինչև յօրն պատուիրելոյ Առաքելոցն՝ ՚ի ձեռն
- 3 Հոգւոյն սրբոյ՝ զորս ընտրեացն, և վերացաւ: Որոց
 յանդիման կացոյց զինքն կենդանի յետ չարչարա-
 նացն իւրոց, ՚ի բազում արուեստս, յաւուրս քառա-
 սուն երևել նոցա և ասել վասն արքայութեանն
- 4 Ստուծոյ: Եւ ՚ի հաղորդել ընդ նոսա հացիւ՝ պա-
 տուէր տայր նոցա յերուսաղէմէ մի մեկնել, այլ
- 5 սպասել աւետեացն Հօր՝ զոր լուարուքն յինէն: Չի
 Յովհաննէս մկրտեաց ՚ի Չուր, այլ դուք մկրտիցիք
 ՚ի Հոգին սուրբ, ոչ յետ բազում ինչ աւուրցս այսու-
- 6 ցիկ: Եւ նոքա մատուցեալ հարցանէին զնա և ա-
 սէին. Տէր, եթէ ՚ի ժամանակի՞ աստ յայսմիկ հա-
- 7 սուցանելոց իցես զարքայութիւնն Իսրայելի: Ասէ-
 ցնոսա. Ոչ է՛ ձեզ դիտել զժամն և զժամանակս,
- 8 զոր Հայր եղ յիւրում իշխանութեան. այլ առջիք
 զօրութիւն ՚ի հասանել Հոգւոյն սրբոյ՝ ՚ի վերայ ձեր,
 և եղիջիք ինձ վկայք յերուսաղէմ և յամենայն
 հրէաստանի և ՚ի Սամարիա, և մինչև ՚ի ծագս երկ-

րի: Եւ զայս իբրև ասաց՝ մինչդեռ հայէին նորա՝ վե- 9
 րացաւ, և ամսն կալաւ զնա յաչաց նոցա: Եւ մինչ 10
 դեռ պշուցեալ հայէին ընդ երկինս երթալը նորա,
 և ահաւասիկ արք երկու երևեցան նոցա՝ ի հան-
 դերձս սպիտակս, որք և ասացինն. Ս.բք գալիլեա. 11
 ցիք, զի կայք հայեցեալ ընդ երկինս. այս Յիսուս՝
 որ վերացան ՚ի ձէնջ յերկինս, սոյնպէս եկեցեց
 զոր օրինակ տեսէք զնա երթեալ յերկինս: Ապա 12
 դարձան յերուսաղէմ յանուանեալ լեռնէն ձիթե-
 նեաց, որ է մերձ յերուսաղէմ ըստ շաբաթուն
 ճանապարհի: Եւ իբրև մտին, ելին ՚ի վերնատունն 13
 ուր վանքն իսկ էին, Պետրոս և Յակովբոս և Յով-
 հաննէս և Սնդրէաս, Փիլիպպոս և Թովմաս, Բար-
 թողոմէոս, և Մատթէոս, Յակովբոս ալիեան, և
 Շմաւոն նախանձայոյց և Յուզա յակովբեան: Սո 14
 քա ամենեքեան էին հանապազորդեալ միաբան յա-
 ղօթս հանդերձ կանամբք և Մարեմաւ մարբն Յի-
 սուսի և եղբարբք նորա:

Ա. Եւ յաւուրն յայնոսիկ յարուցեալ Պետրոս ՚ի 15
 մէջ եղբարցն ասէ. և էր անդ բազմութիւն անուանց
 իբրև հարիւր և քսանից. Ս.բք եղբարք, պարտ էր 16
 կատարել գրոյն, զոր յառաջագոյն ասաց Հոգին
 սուրբ ՚ի բերանոյ Դաւթի վասն Յուզայի՝ որ եղև
 առաջնորդ ունելեացն Յիսուսի. զի ՚ի թիւս մեր էր 17
 ընդ մեզ, և հասեալ էր նմա վիճակ պաշտամանս այ-
 սորիկ: Սա ստացաւ գեօղ ՚ի վարձուց անիրաւու- 18
 թեան, և ուռուցեալ հերձաւ ընդ մէջ և հեղաւ ա-
 մենայն փոր նորա. և յայտնի եղև ամենեցուն որ 19
 բնակեալ են յերուսաղէմ. մինչև կոչել գեղջն այն-
 միկ բարբառոյն իւրեանց Սկեղդամա, այսինքն է՝
 գեօղ արեան: Զի գրեալ է ՚ի գիրս Սաղմոսաց. Ե- 20
 ղիցի բնակութիւն նորա աւերակ, և մի՛ որ իցէ որ
 բնակիցէ ՚ի նմա. և զկարդ նորա առցէ այլ: Արդ 21
 պարտ է յարանցս յայսցանէ եկելոցս ընդ մեզ յա-
 մենայն ժամանակի, յորում մուտ և ել առ մեզ տէր 22

Յիսուս, սկսեալ ՚ի մկրտութենէն Յովհաննու մին-
 չև յօրն՝ յորում վերացաւ ՚ի մէնջ, վկայ յարու-
 23 թեան նորա ընդ մեզ լինել միում ՚ի սոցանէ: Եւ
 կացուցին երկուս. զՅովսէփ՝ որում Բարսաբայն
 կոչէին, որ անուանեցան Յուստոս և զՄատա-
 24 թիա. և կացեալ յաղօթս՝ ասեն. Դու Տէր, սրբ-
 տագէտ ամենայնի, յայտնեա զմի որ զոր ընտրեցեր
 25 ՚ի սոցանէ յերկոցունց, առնուլ զվիճակ պաշտամանս
 այսորիկ և զառաքելութեան, յորմէ անկաւ Յուզաս
 26 գնալ ՚ի տեղի իւր: Եւ ետուն վիճակս նոցա, և ե-
 լանէր վիճակն Մատթէայ. և համարեցաւ ընդ
 1.Երբ) մետասան Սուրբեալսն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

1 Եւ ՚ի կատարել աւուրցն պենտակոստէից՝ էին ա-
 2 մենեքեան միաբան ՚ի միասին: Եւ եղև յանկար-
 ծակի հնչիւն յերկնից՝ եկեալ իբրև սաստիկ հող-
 3 մոյ, և ելից զամենայն տունն յորում նստէին. և ե-
 4 րևեցան նոցա բաժանեալ լեզուք իբրև ՚ի հրոյ, և
 4 նստաւ իւրաքանչիւր ՚ի վերայ նոցա: Եւ լցան ամե-
 նեքեան Հոգւով սրբով, և սկսան խօսել յայլ լե-
 5 զուս՝ որպէս և Հոգին տայր բարբառել նոցա: Եւ
 էին յերուսաղէմ բնակեալ Հրեայք՝ արք երկիւ-
 6 ղածք, յամենայն ազգաց որ ՚ի ներքոյ երկնից: Եւ
 իբրև եղև բարբառս այս, էին միաբան բազմու-
 թիւնն և խոնեցաւ. զի լսէին յիւրաքանչիւր լեզուս
 7 խօսել նոցա: Աքանչանային ամենեքեան և զարմա-
 նային և ասէին ընդ միմեանս. Ո՞չ աւասիկ ամենե-
 8 քեան սոքա որ խօսինս՝ գալիլեացիք են, և զիսորդ
 լսեմք մեք յիւրաքանչիւր բարբառս մեր՝ յորում
 9 ծնեալ եմք. Պարթևք և Մարք և իլամացիք, և որ
 բնակեալ են ՚ի Միջագետս, ՚ի հրէաստանի և ՚ի
 10 Գամիրս, ՚ի Պոնտոս և յԱսիա, ՚ի Փոխուգիա և ՚ի
 Պամփիլիա, յեգիպտոս և ՚ի կողմանս լիբացուց,

որ ընդ կիրենացիս և որ եկք հռոմայեցիք, Հրեայք 11
 և եկք նոցուն, կրետացիք և արաբացիք, լսեմք խօսից
 նոցա ՚ի մեր լեզուս զմեծամեծս Աստուծոյ: Ըս 12
 քանչանային ամենեքեան զարմացեալք և ասէին ցմիւ
 մեանս. Զինչ կամիցի այս լինել: Եւ կիսոցն ընդ 13
 խաղ արկեալ ասէին, եթէ քաղցուալից իցեն: Յա. 14
 լուցեալ Պետրոս հանդերձ մետասանիւքն, ամբարձ
 զձայն իւր և խօսեցաւ ընդ նոսա. Արք հրեաստա
 նեայք, և որ բնակեալ էք յԵրուսաղէմ ամենե
 քեան, այս ձեզ յայտնի լիցի և ունկն դիք բանից ի
 մոց. ոչ որպէս դուք կարծէք՝ թէ սոքա արբեալ ի 15
 ցեն. զի դեռ երեք ժամք են աւուրս: Այլ այս է որ 16
 ասացաւ ՚ի ձեռն մարգարէին Յովելայ. և եղիցի յետ 17
 այսորիկ յաւուրս յետինս, ասէ Աստուած, հեղից
 յոգւոյ իմմէ ՚ի վերայ ամենայն մարմնոյ, և մարգա
 րէասցին ուստերք ձեր և դատերք ձեր: Եւ երիտա
 սարդք ձեր տեսիլս տեսցեն, և ծերք ձեր երազովք
 յերազեսցին. և ՚ի վերայ ծառայից իմոց և ՚ի վերայ 18
 աղախնանց իմոց յաւուրսն յայնտիկ հեղից յոգւոյ
 իմմէ, և մարգարէասցին: Եւ տաց նշանս յերկինս ՚ի 19
 վեր, և նշանս յերկիր ՚ի խոնարհ, արիւն և հուր և
 մրրիկ ծխոյ. արեգակն դարձցի ՚ի խաւար և լուսին 20
 յարիւն, մինչ չե եկեալ իցէ օր Տեառն մեծ և ե
 րևելի: Եւ եղիցի ամենայն որ կարգասցէ զանուն 21
 Տեառն՝ կեցցէ:

Բ. Արք իսրայելացիք, լուարուք զբանս զայստոսիկ. 22
 զՅիսուս նազովրացի՝ զայր ցուցեալ յԱստուծոյ ՚ի
 ձեզ՝ զօրութեամբ և նշանօք և արուեստիւք, զոր ա
 րար նովաւ Աստուած ՚ի միջի ձերում, որպէս և դուք 23
 իսկ գիտէք զնա՝ նկատեալ խորհրդով և կանխագի
 տութեամբն Աստուծոյ՝ մատնեալ ՚ի ձեռաց անօրի
 նաց՝ բեւեռեալ ՚ի փայտի սպանէք. զոր Աստուած յա 24
 ըոյց լուծեալ զերկունս մահու, քանզի ոչ էր հնար
 ըմբռնել նմա ՚ի նմանէ: Դաւիթ իսկ ասէ զնմանէ. 25
 Յառաջագոյն տեսանէի զՏէր առաջի իմ յամենայն

ժամ, զի է ընդ աջմէ իմմէ, զի մի սասանեցայց.
 26 Վասն այսորիկ ուրախ եղև սիրտ իմ, և ցնծացաւ լե
 27 զու իմ. և ս և մարմին իմ բնակեցցէ յուսով. զի ոչ
 թողցես զանձն իմ ՚ի դժոխս, և ոչ տացես սրբոյ
 28 քում տեսանել զապականութիւն. ծանուցեր ինձ
 զճանապարհս կենաց, լցուցեր զիս ուրախութեամբ
 29 երեսաց քոյ: Արք եղբարք, պարտ է համարձակու
 թեամբ ասել ձեզ վասն նահապետին Դաւթի, զի
 և մեռաւ և թաղեցաւ, և գերեզման նորա կայ ՚ի
 30 միջի մերում մինչև ցայսօր: Զի մարգարէ էր և
 գիտէր, եթէ երդմամբ երդուաւ նմա Աստուած՝ ՚ի
 պողոյ սրովայնէ նորա նստուցանել յաթու նորա.
 31 յառաջագոյն ծանուցեալ խօսեցաւ վասն յարու
 թեանն Քրիստոսի. զի ոչ թողաւ ոգի նորա ՚ի դը
 ժոխս, և ոչ մարմին նորա ետես զապականութիւն:
 32 Զայս Յիսուս յարոյց Աստուած, որում ամենեքին
 33 մեք վկայ եմք: Աջոյն Աստուծոյ բարձրացեալ, զա
 ւետիս Հոգւոյն սրբոյ ընկալեալ ՚ի Հօրէ, սիւեաց
 34 զայս՝ զոր դուք իսկ տեսանէք և լսէք: Զի ոչ եթէ
 Դաւիթ ել յերկինս. ասէ իսկ ինքն. Ասաց Տէր
 35 ցՏէր իմ, նիստ ընդ աջմէ իմմէ՝ մինչև եդից զթըշ
 36 նամիս քո պատուանդան ոտից քոյ: Արդ ճմարտիւ
 գիտասցէ ամենայն տունդ Իսրայելի, զի և Տէր զնա
 և օծեալ Աստուած արար, զայն Յիսուս՝ զոր դուքն
 37 խաչեցէք: Եւ լուեալ զայս՝ զզջացան ՚ի սիրտս իւ
 րեանց, և ասեն ցՊետրոս և ցայլ Առաքեալնս.
 Զինչ գործեսցուք, արք եղբարք: Ասէ ցնոսա Պետ
 38 ըոս. Ապաշաւեցէք, և մկրտեսցի իւրաքանչիւր որ ՚ի
 ձէնջ յանուն տեառն Յիսուսի Քրիստոսի ՚ի թո
 դութիւն մեղաց, և ընկալլիք զաւետիս Հոգւոյն
 39 սրբոյ. զի ձեզ են աւետիքս և որդւոց ձերոց, և ա
 մենայն հեռաւորաց զորս կոչեսցէ տէր Աստուած
 40 մեր: Եւ այլովք բանիւք բազմօք վկայութիւն դնէր,
 և մխիթարէր զնոսա և ասէր. Ապրեցարուք յազգէ
 41 աստի խոտորելոյ յայսմանէ: Ոմանք յօժարու թեամբ

ընկալեալ զբան նորա՝ մկրտեցան, և յաւելան յաւուր յայնմիկ հոգիք իբրև երեք հազարք:

Գ. Եւ էին հանապազորդեալք վարդապետութեան 42 Առաքելոցն, և հաղորդութեան և բեկանելոյ հացին և աղօթից: Եւ լինէր ամենայն անձին ահ և եր- 43 կիւղ, և բազում նշանք և արուեստք ՚ի ձեռս Առաքելոցն գործէին: Սմենայն հաւատացեալքն էին ՚ի 44 միասին, և ունէին զամենայն ինչ հասարակաց. և 45 զստացուածս և զինչս վաճառէին, և բաշխէին զայն ամենեցուն ում զհարկ պիտոյ ինչ լինէր: Հանապա 46 զօր կանխեալ միաբանութեամբ ՚ի տաճարն, և առ տնին բեկանէին զհացն, և առնուին կերակուր ուրախութեամբ, և միամտութեամբ սրտի օրհնէին զՍ. 47 տուած. և ունէին շնորհս առ ամենայն ժողովուրդն. և Տէր յաւելոյր ՚ի փրկեալսն հանապազօր ՚ի նոյն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Պետրոս և Յովհաննէս ելանէին ՚ի տաճար անդր 1 յիններորդ ժամու աղօթիցն: Եւ էր այր մի կաղ 2 յորովայնէ մօր իւրոյ, զոր բարձեալ դնէին հանապազօր առ դրան տաճարին, որ կոչէր գեղեցիկ, խընդրել ողորմութիւն յայնցանէ որ մտանէին ՚ի տաճարն: Որոյ տեսեալ զՊետրոս և զՅովհաննէս զի 3 մտանէին ՚ի տաճարն, աղաչէր ողորմութիւն առնուլ: Հայեցաւ ՚ի նա Պետրոս Յովհաննու հան 4 դերձ, և ասէ. Հայեաց ՚ի մեզ: Ես դարձաւ ՚ի նոսա, և ակն ունէր առնուլ ինչ ՚ի նոցանս: Եւ ասէ 6 Պետրոս. Արծաթ և ոսկի ոչ ունիմ, բայց զոր ունիմս զայս տաց քեզ. յանուն Յիսուսի Քրիստոսի նազովրեցոյ՝ արի և գնա: Եւ կալեալ զաջոյ ձեռա 7 նէ նորա յարոյց զնա. և անդէն հաստատեցան բարձք նորա և սրունք. ՚ի վեր վազեաց և սկսաւ գնալ, և 8 եմուտ ընդ նոսա ՚ի տաճարն. գնայր և վազվազէր և օրհնէր զՍտուած: Եւ ետես ամենայն ժողովուրդն 9

10 զնա, զի գնայր և օրհնէր զՍտուած. և գիտէին զնա զի սա էր՝ որ նստէր վասն ողորմութեան առ գեղեցիկ դրան տաճարին. և լցան զարմանալեօք ՚ի 11 վերայ նշանին որ եղև: Եւ մինչնա ունէր զՊետրոս և զՅովհաննէս, ընթացաւ ամենայն ժողովուրդն առ նոսա ՚ի սրահն՝ որ կոչէր Սաղովմոնի՝ 12 զարմացեալք: Իբրև ետես Պետրոս՝ պատասխանի ետ ժողովրդեանն. Արք իսրայելացիք, զի զարմացեալ էք ՚ի վերայ այսորիկ, կամ ընդ մեզ զի էք պիւցեալ, իբրև թէ անձին զօրութեամբ ինչ կամ 13 քաջութեամբ արարեալ իցէ զգնալդ դմա: Աստուած Աբրահամու, և Ստուած Սահակայ, և Ստուած Յակովբայ, Ստուած հարցն մերոց փառաւորեաց զորդի իւր զՅիսուս, զոր դուքն մատնեցէք և ուրացարուք առաջի Պիղատոսի՝ ՚ի դատելն 14 նորա արձակել: Եւ դուք զսուրբն և զարդարն ուրացարուք, և խնդրեցէք այր մի մահապարտ շնորհել 15 ձեզ. և զառաջնորդ կենացն սպանէք, զոր Ստուած 16 յարոյց ՚ի մեռելոց, որում մեք իսկ վկայեմք: Եւ հաւատովք անուան նորա՝ զսա զոր տեսանէքս և գիտէք, հաստատեաց անուն նորա. և հաւատքն որ նովաւ՝ ետուն դմա զառողջութիւնս զայս յանդիման 17 ձեր ամենեցուն: Եւ արդ, եղբարք, գիտեմ զի ան 18 գիտութեամբ արարէք՝ որպէս և իշխանքն ձեր. այլ Ստուած՝ որպէս յառաջագոյն պատմեաց ՚ի բերանոյ ամենայն մարգարէից զարչարելն Քրիստոսի իւրոյ, նոյնպէս և կատարեաց: Արդ ապաշաւեցէք և 20 դարձարուք ՚ի ջնջել զմեզս ձեր. որպէս զի եկեսցեն ժամանակք հանգստեան յերեսաց Տեառն, և առաքեսցէ զյառաջագոյն նկատեալն ձեզ՝ զՅիսուս 21 Քրիստոս: Զոր պարտ է երկնից ընդունել մինչև ՚ի ժամանակս ամենեցուն հաստատելոյ. զորոց խօսեցաւ Ստուած ՚ի բերանոյ սրբոց իւրոց մարգարէից: 22 Գ. Մովսէս ասաց ցհարսն, թէ մարգարէ յա-

րուսցէ ձեզ տէր Աստուած ձեր յեղբարց ձերոց իբրև զիս, նմա լուիջիք՝ ըստ ամենայնի որ զինչ և խօսեսցի առ ձեզ. և եղիցի ամենայն անձն՝ որ ոչ լուի 23
ցէ մարգարէին այնմիկ, սատակեսցի՝ ի ժողովրդեանէն: Եւ ամենայն մարգարէք որ ՚ի Սամուելէ և այսր խօ. 24
սեցան և պատմեցին զաւուրսս զայսոսիկ: Գուք էք 25
որդիք մարգարէիցն, և ուխտին զոր ուխտեաց Աստուած ընդ հարսն մեր, և ասէ ցԱբրահամ: Ի զաւակի քում օրհնեսցին ամենայն ազգք երկրի: Զեզ 26
նախ յարոյց Աստուած զորդին իւր, և առաքեաց զնա օրհնել զձեզ, ՚ի դառնալ ձեզ իւրաքանչիւր ՚ի չարեաց ձերոց:

Գ Լ Ո Ի Խ Գ

Եւ մինչդեռ խօսէին նոքա ընդ ժողովրդեանն, 1
հասին ՚ի վերայ նոցա քահանայապետք և իշխանք տաճարին և սադուկեցիքն, զայրադնեալք վասն 2
ուսուցանելոյ նոցա զժողովուրդն և պատմելոյ Յիսուսիւ զյարութիւնն մեռելոց. միսեցին ՚ի նոսա 3
զձեռս իւրեանց, և եղին զնոսա ՚ի բանտի մինչև ՚ի վաղիւն, զի էր ընդ երեկս: Իսկ բազումք 4
՚ի լողաց բանին հաւատացին, և եղև թիւ մարդկան իբրև հազարաց հնգից: Եւ եղև ՚ի վաղիւ 5
անդր ժողովել նոցա զիշխանան և զերիցունան և զքպիրս յԵրուսաղէմ, և զԱննա քահանայապետ 6
և զԿայիափա, և զՅոհաննէս և զԱղեքսանդրոս, և որք միանգամ էին յազգէ քահանայութեանն. և կացուցեալ զնոսա ՚ի մէջ՝ հարցանէին. Որով 7
զօրութեամբ կամ որով անուամբ արարէք դուք զայս: Յայնժամ Պետրոս լցեալ Հոգւով սրբով ասէ ցնոսա. Իշխանք ժողովրդեան և երիցունք 8
Իսրայելի, թէ արժան ինչ իցէ դատել զմեզ այսօր 9
վասն երախտեաց առն միոյ տկարի, որով սա բժշկեցաւ: Յայտնի լիցի ամենեցուն ձեզ, և ամենայն ժո. 10

զովրդեանդ Իսրայելի, զի յանուն Յիսուսի Քրիստոսի նազովրեցւոյ զոր դուքն խաչեցէք՝ զոր Աստուած յարոյց ՚ի մեռելոց, նովաւ սա կայ աւասիկ 11
առաջի ձեր ողջացեալ: Եւ է վէմն անարգեալ ՚ի ձէնջ շինողաց, որ եղև գլուխ անկեան. և չիք այ 12
լով իւրք փրկութիւն. զի և ոչ անուն այլ գոյ ՚ի ներքոյ երկնից տուեալ ՚ի մարդիկ՝ որով արժան իցէ կեալ մեզ: 13
Եւ Հայեցեալ ՚ի համարձակութիւնն Պետրոսի և Յովհաննու, և ՚ի վերայ հասեալք թէ արք տըգէտք և առանց դպրութեան են, զարմանային. զի 14
ձանաչէին զնոսա թէ ընդ Յիսուսի էին. և զայն ևս տեսանէին զբժշկեալն՝ զի կայր ընդ նոսա, և ոչ 15
ինչ կարէին տալ պատասխանի: Եւ հրամայեալ նոցա արտաքս քան զատեանն ելանել, խորհեցան 16
ընդ միմեանս, և ասեն. Զինչ արասցուք արանցս այսօրիկ. զի երևելի նշան եղև ՚ի ձեռս նոցա. ամենայն իսկ բնակչաց Երուսաղէմի յայտ է, և ոչ կարեմք 17
ուրանալ. այլ զի մի առաւել ճարակեսցի ՚ի ժողովուրդն, սպառնասցուք նոցա մի ևս խօսել յանունն յայն՝ մի ումեք ՚ի մարդկանէ: Եւ կոչեցեալ 18
զնոսա պատուիրեցին ամենեկն մի խօսել, և մի ուսուցանել յանուն Յիսուսի: Իսկ Պետրոս և Յովհաննէս պատասխանի ետուն և ասեն ցնոսա. Եթէ 19
արժան իցէ առաջի Աստուծոյ՝ ձեզ լսել առաւել քան Աստուծոյ, ընտրեցէք. այլ մեք ոչ կարեմք զոր 20
տեսաքն և լուաք՝ չխօսել: Երբ սպառնացեալ արձակեցին զնոսա, և ոչ ինչ գտեալ թէ որպէս պատուհասեսցեն զնոսա՝ վասն ժողովրդեանն. զի ամենեքեան փառաւոր առնէին զԱստուած վասն իրացն 22
եղելոց. զի ամայ էր այրն աւելի քան զքառասուն, 23
յորոյ վերայ եղև նշանս այս բժշկութեան: Եւ անտի արձակեալ եկին առ իւրեանցսն, և պատմեցին՝ որչափ ինչ ասացին ցնոսա քահանայապետքն և երիցունքն: Եւ նոցա լուեալ, ամբարձին զձայնս իւ-

րեանց առ Աստուած՝ և ասեն. Դու տէր Աստուած՝
 որ արարեր զերկինս և զերկիր և զծով և զամենայն
 որ 'ի նոսա, որ 'ի բերանոյ Տօր մերոյ Գաւթի ծա. 25
 ռայի քոյ 'ի ձեռն Հոգւոյն սրբոյ ասացեր. Չմէ՞
 խռովեցան հեթանոսք՝ և ժողովուրդք խորհեցան 'ի
 մնտիս. յանդիման եղեն թագաւորք երկրի, և իշ. 26
 խանք ժողովեցան 'ի միասին վասն Տեառն և վասն
 օժեղոյ նորա: Ժողովեցան արգարե 'ի քաղաքիս 27
 յայսմիկ 'ի վերայ սրբոյ որդւոյ քոյ Յիսուսի զոր օ
 ծերն՝ Հերովդէս և պոնտիոս Պիղատոս՝ ազգօք և
 ժողովրդովք Իսրայելի, առնել որչափ ձեռն քո և 28
 կամք յառաջագոյն սահմանեցին լինել: Եւ արդ, 29
 Տէր, հայեաց 'ի սպառնալիս նոցա, և տուր ծառայից
 քոց ամենայն համարձակութեամբ խօսել զբանն
 քո. 'ի ձգել զձեռն քո 'ի բժշկութիւն և նշանս և ա. 30
 րուեստս՝ լինել անուամբն սրբոյ որդւոյ քոյ Յիսուսի:
 Եւ մինչ կային նոքա յաղօթս՝ շարժեցաւ տեղին յո. 31
 րում էին ժողովեալ, և լցան ամենեքին Հոգւով
 սրբով, և խօսելին զբանն Աստուծոյ համարձակու
 թեամբ:

2. Եւ բազմութեան հաւատացելոցն էր սիրտ և 32
 անձն մի. և ոչ որ 'ի նոցանէ ասէր զընչից իւրոց թէ
 իւր իցէ, այլ էր նոցա ամենայն ինչ հասարակաց. և 33
 զօրութեամբ բազմաւ տային վկայութիւն Առա
 քեալքն գլարութեանն տեառն Յիսուսի Քրիստո
 սի: Եւ շնորհք մեծամեծք էին 'ի վերայ ամենե
 ցուն նոցա. և ոչ որ կարօտէր 'ի նոսա. զի որ միան. 34
 գամ տեարք էին գիւղից կամ ապարանից՝ վաճա
 ուէին, և բերէին զգինս վաճառելոցն՝ գնէին առ՝ոտս 35
 Առաքելոցն. և բաշխէին իւրաքանչիւր՝ որպէս ումեք
 պիտոյ ինչ լինէր: Յովսէփ՝ որ կոչեցաւն Բառնաբաս 36
 յԱռաքելոց անտի, որ թարգմանի որդի միսիթարու
 թեան, զւտացի, յազգէ կիպրացի, էր նորա գեօղ. 37
 վաճառեաց և եբեր զգինսն՝ և եդ առ ոտս Առաքե
 լոցն:

Գ Լ Ո Ի Խ Ե

1 Իսկ այր ոմն Սնանիա անուն, հանդերձ կնաւ իւ
 2 րով Սափիրաւ, վաճառեաց ագարակ, և խորեաց 'ի
 գնոց անտի՝ գիտելով և կնոջն. և եբեր մասն ինչ՝ եդ
 3 առ ոտս Առաքելոցն: Ասէ Պետրոս. Սնանիա, ըն
 դէր ելից սատանայ զսիրտ քո՝ ստել քեզ Հոգւոյն
 4 սրբոյ, և խորել 'ի գնոց դեղջն. ոչ ապաքէն մինչ
 կայրն քո էր, և 'ի վաճառելն՝ ընդ քո իշխանու
 թեամբ էր. զի է՞ զի եդիր 'ի սրտի քում զիրս զայս.
 5 ոչ ստեցեր մարդկան՝ այլ Աստուծոյ: Եւ լուեալ
 Սնանիա զբանս զայստիկ, անկաւ և եհան զօգի. և
 եղև ահ մեծ 'ի վերայ ամենեցուն որ լուան զայն:
 6 Յոան կացին երիտասարդքն՝ և ամփոփեցին զնա, և
 7 տարան թաղեցին: Եւ եղև, իբրև ժամք երեք ան
 ցին, և կին նորա ոչ գիտէր զինչ եղեալն էր, եմուտ
 8 'ի ներքս: Պատասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ
 ցնա. Ասա դու ինձ՝ թէ այնչափ գնոց զգեօղն վա
 9 ճառեցէք: Եւ նա ասէ. Այո, այնչափ: Եւ ասէ
 ցնա Պետրոս. Չի է՞ զի միաբանեցէք դուք փոր
 ձել զՀոգին Տեառն. ահա ոտքն՝ որ թաղեցին զայրն
 10 քո՝ ի գրան, հանցեն և զքեզ: Եւ անկաւ անդէն
 առ ոտս նորա և եհան զօգի. մտին երիտասարդքն՝
 գտին զնա մեռեալ և հանին թաղեցին առ առն իւ
 11 րում: Եւ եղև երկիւղ մեծ 'ի վերայ ամենայն ե
 կեղեցւոյն, և 'ի վերայ ամենեցուն որ լուանն զայն:
 12 Ի. Եւ 'ի ձեռս Առաքելոցն լինէին նշանք և ա
 րուեստք բազումք՝ ի ժողովրդեանն. և էին միաբան
 13 ամենեքեան 'ի սրահին Սողոմոնի. և յայլոց անտի
 ոչ որ իշխէր մերձեալ առ նոսա, այլ յարգէր զնոսա
 14 ժողովուրդն: Եւ առաւել ևս յաւելուին հաւատա
 ցեալքն 'ի Տէր, բազմութիւն արանց և կանանց.
 15 մինչև 'ի հրապարակսն հանել զհիւանդս՝ և զնել
 պատգարակօք և մահճօք իւրեանց, զի ընդ անցա

նեն Պետրոսի՝ գոնէ հովանին նորա հասցէ ումեք՝ ի նոցանէ: Եւ ժողովէր բազմութիւնն շուրջ ՚ի քաղա 16 քաց անտի յերուսաղէմ: Բերէին զհիւանդս և զնեղեալս յայտոց պղծոց, որք և բժշկէին ամենեքեան: Յարուցեալ քահանայապետն և ամենեքին որ ընդ 17 նմա, և աղանդ սագուկեցոց, լցան նախանձու. և 18 արկին զձեռս յԱռաքեալսն, և եղին զնոսա հրապարակաւ ՚ի բանտի: Ապա Հրեշտակ Տեառն գիշերի 19 եբայ զգուրս բանտին, և հանեալ զնոսա՝ ասէ. Քնացէք կացէք ՚ի տաճարին, և խօսեցարուք ընդ 20 ժողովրդեանն զամենայն պատգամս կենացս այտցիկ: Եւ իբրև լուան, մտին ընդ առաւօտն ՚ի տա 21 ճարն՝ և ուսուցանէին: Եկն քահանայապետն՝ և որ ընդ նմա, կոչեցին միաբան զատեանն և զամենայն ծերակիցոյ որդւոցն իսրայելի. և առաքեցին ՚ի բանտըն՝ ածել զնոսա: Եւ իբրև եկին սպասաւորքն, ոչ 22 գտին զնոսա ՚ի բանտին. դարձեալ անդրէն պատմեցին, և ասեն, թէ զբանտն գտաք փակեալ ամենայն զգուշութեամբն, և զպահապանսն զի կային առ դրանն. բացաք՝ և ՚ի ներքս զոր ոչ գտաք: Իբրև 24 լուան զբանտ զայս իշխանք տաճարին և քահանայապետըն, հիանային վասն նոցա, թէ զինչ արդեօք լինիցի այն: Եւ եկն ոմն պատմեաց նոցա, թէ ահա 25 արքն զորս եղիք ՚ի բանտին՝ կան ՚ի տաճարին և ուսուցանեն զժողովուրդն: Յայնժամ երթեալ իշ 26 խանն սպասաւորօքն հանդերձ՝ ած զնոսա ոչ բռնութեամբ. քանզի երկնսէին ՚ի ժողովրդենէն՝ զի մի քարկոծեսցին: Եւ ածեալ զնոսա՝ կացուցին յատե 27 նի. Եհարց զնոսա քահանայապետն, և ասէ. Ոչ պա 28 տուիրելով պատուիրեցաք ձեզ՝ մի՛ ուսուցանել յանունն յայն. և արդ աւասիկ լցէք զերուսաղէմ ուսմամբդ ձերով, և կամիք ածել ՚ի վերայ մեր զարիւն զառն զայնորիկ: Պատասխանի ետ Պետրոս և Առա 29 քեալքն և ասեն. Հնազանդել պարտ է Աստուծոյ առաւել քան մարդկան: Աստուած հարցն մերոց յա 30

րոց զՅիսուս՝ զոր դուքն սպանէք կախեալ զփայտէ. 31 զնա Աստուած առաջնորդ և փրկիչ բարձրացոյց աջոյն իւրով՝ տալ ապաշխարութիւն իսրայելի և թռ 32 զութիւն մեղաց. և մեք եմք նորա վկայք բանիցս այտոցիկ, և Հոգին սուրբ՝ զոր ետ Աստուած հնա 33 զանդերոց իւրոց: Եւ նոքա իբրև լուան, առատանային և խորհէին սպանանել զնոսա: 34 ԲԱ. Յարուցեալ ոմն ՚ի մէջ ատենին փարիսեցի, որում անուն էր Փամաղիէլ՝ օրէնսուսոյց, պատուական ամենայն ժողովրդեանն, հրամայեաց սա 35 կաւիկ մի զարսն արտաքս տանել. և ասէ ցնոսա. Արք իսրայելացիք, հայեցարուք ՚ի ձեզ վասն ա 36 բանցս այտոցիկ, զինչ արժան իցէ գործել: Յառաջ քան զաւուրս զայտոցիկ յարեաւ Թեւդաս՝ ասել զանձնէ թէ իցէ ոմն. յոր անկան արք թուով իբրև չորեք հարիւր. որ սպանաւ, և ամենեքեան որ միաբանեալ էին ընդ նմա՝ քակտեցան և եղեն յոչինչ: 37 Յետ նորա յարեաւ Յուդաս գալիլեացի՝ յաւուրս աշխարհագրին. և ապստամբեցոյց ժողովուրդ բա 38 ընդ նմայն հաւանեալ էին՝ ցրուեցան: Եւ զարդիս ասեմ ձեզ, ՚ի բաց կացէք յարանցդ յայդցանէ, և թոյլ տուք զոցա. զի եթէ ՚ի մարդկանէ իցէ խոր 39 հուրդդ այդ կամ գործդ՝ քակտեսցի. ապա թէ յԱստուծոյ է՝ ոչ կարէք քակտել զդոսա. Գուցէ և 40 աստուածամարտք գտանիցիք: Հաւանեցան նմա. և կոչեցեալ զԱռաքեալսն՝ գան հարին, և պատուիրեցին՝ մի ևս խօսել յանուն Յիսուսի. և արձակեցին 41 զնոսա: Եւ նոքա զնային խնդարով յերեսաց ատենին, զի վասն անուանն արժանի եղեն անարդելոյ: 42 Եւ զամենայն որ ՚ի տաճարին և առանին ոչ դադարէին ուսուցանել և աւետարանել զՅիսուս Քրիստոս:

Գ Լ Ո Ի Խ Զ

Եւ յաւուրսն յայնստիկ 'ի բազմանալ աշակերտացն՝ եղև տրտունջ Յունացն առ հերբայեցիսն. զի արհամարհեալ լինէին 'ի պաշտամանն հանապազորդի այրէքնոցա: Կոչեցին երկոտասանքն զբազմուծիւն աշակերտացն և ասէն. Ոչ է հաճոյ մեզ թողուլ զբանն Աստուծոյ և պաշտել զսեղանս. ընտրեցէք, եղբարք, վկայեալս 'ի ձէնջ արս եօթն, զորս կացուցուք 'ի վերայ պիտոյիցս այսոցիկ. և մէք ազօթից և պաշտաման և բանին հպատակ լիցուք: Եւ հաճոյ թուեցաւ բանն առաջի ամենայն բազմուծեանն. և ընտրեցին զՍտեփանոս, այր լի հաւատով և Հոգւով սրբով, և զՖիլիպպոս և զՊրոքորոն և զՆիկանովրայ և զՏիմոթայ և զՊարմենայ և զՆիկողայոս զեկն անտիոքացի. զորս կացուցին առաջի Առաքելոցն, և աղօթս արարեալ՝ եդին 'ի վերայ նոցա զձեռս: Եւ բանն Աստուծոյ աճէր, և բազմանայր թիւ աշակերտացն յոյժ յերուսաղէմ. և բազում ժողովք 'ի քահանայիցն անսային հաւատոցն:

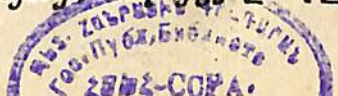
ԲԲ. Ստեփանոս՝ այր լի շնորհօք և զօրութեամբ, առնէր արուեստս և նշանս մեծամեծս 'ի ժողովրդեանն: Յարեան ոմանք 'ի ժողովրդեանն, որ կոչէր լիբեացուց և կիրենացուց և աղէքսանդրացուց՝ և որ 'ի կիրիկեացուց և յԱսիայ, վիճել ընդ Ստեփանոսի. և ոչ կարէին զգէմ ունել զիմաստութեանն և զհոգւոցն՝ որով խօսէր: Յայնժամ հրապուրեցին արս ոմանս ասել զնմանէ, թէ լուաք զգորա խօսել բանս հայհոյութեան 'ի Մովսէս և յԱստուած: Եւ խռովեցին զժողովուրդն և զերիցունսն և զգալիրսն, և հասեալ 'ի վերայ յափշտակեցին զնա և ածին յատեանն: Եւ կացուցին վկայս սուտս որ ասէին. 13 Այրս այս ոչ դադարէ խօսել բանս հայհոյութեան

27606-62

14 զտեղւոցն սրբոյ և զօրինացն. լուաք 'ի դմանէ զի ասէր, թէ Յիսուս նազովրեցի՝ նա քակեացէ՛ զտեղիս զայս, և փոխեացէ զօրէնսս զոր ետ մեզ Մովսէս: 15 Եւ հայեցեալ 'ի նա ամենեցուն որ նստէին յատեանին, տեսին զերեսս նորա իբրև զերեսս Հրեշտակի:

Գ Լ Ո Ի Խ Է

1 Ասէ քահանայապետն՝ եթէ արդարև այդ այդ 2 պէս իցէ: Եւ նա ասէ. Սրբ եղբարք և հարք, լուարուք ինձ: Աստուած փառաց երևեցաւ հօր մերում Սքրահամու, մինչդեռ 'ի Միջագետս էր, մինչ չև բնակեցուցեալ էր զնա 'ի Խառան. և ասէ 3 ցնա. եւ յերկրէ քումմէ և յազգէ քումմէ, և եկ 4 յերկիր՝ զոր ցուցից քեզ: Յայնժամ ելեալ յերկրէն քաղզեացուց բնակեցաւ 'ի Խառան. և անտի յետ մեռանելոյ հօր նորա, փոխեաց պանդխտեցոյց զնա յերկրիս յայսմիկ, յորում դուքս այժմ բնակեալ էք: Եւ ոչ ետ նմա ժառանգութիւն 'ի սմա, և ոչ քայլ մի ոտին. և խոստացաւ տալ նմա զսա 'ի բնակութիւն, և զաւակի նորա յետ նորա. և մինչ ոչ գոյր նորա որդի, խօսեցաւ Աստուած այսպէս, թէ եղիցի զաւակ նորա պանդուխտ յօտար երկրի. և ծառայեցուցեն զնա՝ և չարչարեցեն ամս չորեք 7 հարիւր. և զազգն որում ծառայեցեն՝ դատեցայց են, ասէ Աստուած. և յետ այսորիկ ելցեն՝ և պաշտեցեն զիս 'ի տեղւոջս յայսմիկ: Եւ ետ նմա ուխտ թլփատութեան. և ապա ծնաւ զԽառակ, և թլլեփատեաց զնա յաւուր ութերորդի. և Խառակ ըզ- 8 Յակովբ, և Յակովբ զերկոտասան նահապետն: 9 Եւ նահապետքն նախանձեալ ընդ Յովսեփայ՝ վաճառեցին յԵգիպտոս. և էր Աստուած ընդ նմա, և 10 փրկեաց զնա յամենայն նեղութեանց նորա, և ետ նմա շնորհս և իմաստութիւն առաջի Փարաւոնի արքային եգիպտացուց, և ինչոց զնա իշխան եգիպ-

տացւոցն՝ և ամենայն տան նորա: Եւ եկն սով յա 11
 մենայն երկիրն Եգիպտոսի և ՚ի Քանան՝ նեղու-
 թիւն մեծ, և ոչ գտանէին կերակուրս հարքն մեր:
 Եւ լուեալ Յակովբայ թէ գտանի կերակուր յԵ 12
 գիպտոս, առաքեաց զհարսն մեր յառաջագոյն. և 13
 յերկրորդուամն ետ ծանօթս Յովսէփ եղբարց իւրոց,
 և յայտնի եղև Փարաւոնի ազգ նորա: Առաքեաց 14
 Յովսէփ և կոչեաց զՅակոբ զհայր իւր և զամենայն
 ազգատոհմն՝ ոգիս եօթամասուն և հինգ: Եւ էջ 15
 Յակոբ յԵգիպտոս, և վախճանեցաւ ինքն և հարքն
 մեր. և փոխեցան ՚ի Սիւբէմ, և եղան յայրին զոր 16
 ստացաւ Աբրահամ գնոց արծաթոյ յորդուոցն Ե-
 մովրայ ՚ի Սիւբէմ: Իբրև մերձեցաւ ժամանակ աւե 17
 տեացն՝ զոր խոստացաւ Աստուած Աբրահամ, ա-
 ճեաց ժողովուրդն՝ և բազմացաւ յԵգիպտոս, մինչև 18
 յարեաւ այլ թագաւոր յԵգիպտոս, որ ոչ ճանաչէր
 զՅովսէփ: Նա հնարեցաւ ազգին մերում և չար 19
 չարեաց զհարսն մեր, առնել ընկեցիկ զմանկունս նո-
 ցա զի մի ապրեացին: Յորում ժամանակի ծնաւ 20
 Մովսէս, և էր կայտառ առաջի Աստուծոյ. որ և
 սնաւ ՚ի տան հօր իւրոց ամիսս երիս. և յընկեցիկն 21
 առնել զնա՝ եբարձ զնա դուստրն Փարաւոնի, և սնոյց
 զնա իւր յորդեգիրս. և վարժեցաւ Մովսէս ամենայն 22
 իմաստութեամբ եգիպտացւոցն. և էր զօրաւոր բա-
 նիւք և դործովք իւրովք: Իբրև լցաւ նորա քառաս 23
 նամեայ ժամանակ, անկաւ ՚ի սիրտ նորա շրջել զեղ-
 բարք իւրովք՝ զորդուովքն իսրայելի. և տեսեալ 24
 զոմն զրկեալ՝ զջարեցաւ, և ինդրեաց զվրէժ զրկե-
 լոյն՝ սպանեալ զեգիպտացին: Զմտաւ ածէր թէ 25
 իմասցին եղբարք նորա, զի Աստուած ՚ի ձեռն նորա
 տալոց էր զփրկութիւն նոցա, և նոքա ոչ իմացան:
 Եւ ՚ի վաղիւ անդր երևեցաւ նոցա մինչդեռ մարտն 26
 չէինն, և վարեաց զնոսա ՚ի խաղաղութիւն. ասէ.
 Աբբ, եղբարք էք, ընդէր զրկէք զմիմեանս: Իսկ որ 27
 զրկէր զընկերն՝ մերժեաց զնա, և ասէ. Ո՞ կացոյց

28 զքեզ իշխան և դատաւոր ՚ի վերայ մեր. միթէ
 սպանանէլ կամիցիս զիս, զոր օրինակ սպաներ երէկ
 29 զեգիպտացին: Եւ փախեաւ Մովսէս ՚ի բանիցս
 յայսցանէ, և եղև սպանուիտ յերկիրն Մադիա-
 մու. ուր ծնաւն երկուս որդիս:
 30 Բ. Գ. Եւ ՚ի կատարել ամացն քառասնից՝ երևե-
 ցաւ նմա յանապատին լերինն Սինայ Հրեշտակ
 31 Տեառն ՚ի բոց հրոյ մորենւոյն: Եւ Մովսիսի տե-
 սեալ՝ զարմացաւ ընդ տեսիլն. և ՚ի մատչելն նորա
 32 նշմարել էղև ձայն Տեառն. Ես եմ Աստուած հարց
 քոց, Աստուած Աբրահամու և Սահակայ և Յա-
 կովբայ. և զահի հարեալ Մովսէս՝ ոչ իշխեր հայել:
 33 Եւ ասէ ցնա Տէր. իցծ՝ զկոչիկս ոտից քոց, զի տե-
 ղիդ յորում դուզ կացեր՝ երկիր սուրբ է. տեսա-
 34 նելով տեսի զջարչարանս ժողովրդեան իմոյ որ յԵ-
 գիպտոս, և լուայ հեծութեան նոցա, և իջև փրկել
 զնոսա. և արդ եկ առաքեցից զքեզ յԵգիպտոս:
 35 Զայն Մովսէս՝ զոր ուրացան և ասէին, ո՞ կացոյց
 զքեզ իշխան և դատաւոր ՚ի վերայ մեր, զնա Աս-
 տուած իշխան և փրկիչ առաքեաց ՚ի ձեռն Հրեշ-
 36 տակին, որ երևեցաւ նմա ՚ի մորենւոյն: Նա եհան
 զնոսա՝ արարեալ նշանս և արուեստս յերկիրն ե-
 գիպտացւոց և ՚ի կարմիր ծովուն և յանապատի՝ ամս
 37 քառասուն: Այս Մովսէս է՝ որ ասաց ցորդիսն Իս-
 րայելի. Մարդարէ ձեզ յարուսցէ տէր Աստուած
 38 յեղբարց ձերոց՝ իբրև զիս, նմա լուիջիք: Սա է որ
 եղև յեկեղեցւոյն յանապատին ընդ Հրեշտակին,
 որ խօսեցաւ ընդ նմա ՚ի լերինն Սինայ՝ և ընդ հարսն
 մեր, որ ընկալաւ զպատգամն կենդանիս տալ մեզ:
 39 Որում ոչ կամեցան հնազանդ լինել հարքն մեր,
 այլ մերժեցին և դարձան սրտիւք իւրեանց յԵգիպ-
 40 տոս. և ասեն ցՍհարոն. Սրա մեզ աստուածս որ եր-
 թայցեն առաջի մեր. զի Մովսէսն այն որ եհան
 զմեզ յերկրէն եգիպտացւոց՝ ոչ գիտեմք զի եղև
 41 նմա: Եւ արարին յաւուրսն յայնսսիկ որթ, և մա-

տուցին զոհս կռոց, և ուրախ լինէին 'ի գործս ձե-
 քաց իւրեանց: Վարձոց Աստուած՝ և մասնեաց զնո 42
 օա 'ի պաշտօն զօրութեան երկնից. որպէս և գրեալ
 է 'ի գիրս մարգարէից. Մի թէ զօհս և պատարագս
 մատուցէք ինձ զամբառասուն յանապատին, տունդ
 Խորայելի. և առէք զվրանն Մողորայ, և զաստղն 43
 աստուածոյն Հռեմիայ, զպատկերսն զոր արարէք
 երկիր պագանել նոցա. և փոխեցից զձեզ յայն կողմ 44
 բաբելացոց: Խորանն վկայութեան էր ընդ հարսն
 մեր յանապատին, որպէս հրաման ետ որ խօսերն
 ընդ Մովսիսի՝ առնել զայն ըստ օրինակին զոր ետես:
 Զոր և ընկալեալ բերէին հարքն մեր հանգերձ 45
 Յեսուաւ 'ի վիճակազգացն՝ զորսմերժեաց Աստուած
 յերեսաց հարցն մերոց, մինչև յաւուրս Վաւթի,
 որ եգիտ չնորհս առաջի Աստուծոյ, և խնդրեաց գը 46
 տանել զյարկս Աստուծոյ Յակովբայ: Նա և Մող 47
 մոջն շինեաց նմա տուն. այլ ոչ եթէ Բարձրեալն 'ի 48
 ձեռագործ տաճարս բնակէ: Այլ որպէս մարգարէն
 ասէ. երկինք աթոռ իմ են, և երկիր պատուանդան 49
 ոտից իմոց. որպիսի տուն շինեցէք ինձ, ասէ Տէր,
 կամ զինչ տեղի հանգստեան իմոյ. ոչ ձեռն իմ ա 50
 ըրար զայս ամենայն: Խստապարանոցք և անթըւ 51
 փատք սրտիւք և ականջօք, դուք հանապաղ Հոգւոյն
 սրբոյ հակառակ կայք, որպէս հարքն ձեր, և դուք:
 Զո՞ 'ի մարգարէիցն ոչ հալածեցին հարքն ձեր, և 52
 սպանին զայնոսիկ որ յառաջագոյն պատմեցին վասն
 քալստեան արդարոյն, որոյ դուք այժմ մասնիչք և
 սպանօղք եղերուք. ոյք առէք զօրէնս 'ի հրամանս 53
 Հրեշտակաց, և ոչ պահեցէք: Եւ լուեալ զայս 54
 զայրանային 'ի սիրտս իւրեանց, և կրճտէին զատա-
 մունս 'ի վերայ նորա: Եւ նա էր լի հոգւով սրբով.
 հայեցաւ յերկինս՝ և ետես զփառս Աստուծոյ, և 55
 զՅիսուս զի կայր ընդ աջմէ Աստուծոյ. և ասէ. Ա-
 հա տեսանեմ զերկինս բացեալ՝ և զօրդի մարդոյ զի
 կայ ընդ աջմէ Աստուծոյ: Ազաղակեալ 'ի ձայն մեծ՝ 56

խցին զականջս իւրեանց, և դիմեցին առ հասարակ
 57 'ի վերայ նորա. և հանեալ արտաքոյ քաղաքին՝ քար-
 կոծէին, և վկայքն դնէին զձորձս իւրեանց առ ոսս
 58 երիտասարդի միջ որ կոչէր Սաւուզ: Եւ քարկոծ
 առնէին զՍտեփանոս, որ կարգայր և ասէր. Տէր
 59 Յիսուս, ընկալ զոգի իմ: Եգ ծօնը և աղաղակեաց
 'ի ձայն բարձր. Տէր, մի համարիր դոցա զայս մեզս:
 Եւ զայս իբրև ասաց՝ ննջեաց. և Սաւղոս էր կա-
 մակից սպանման նորա:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը

- 1 Եւ եղև յաւուր յայնմիկ հալածումն մեծ 'ի վե-
 ըայ եկեղեցւոյն յերուսաղէմ, և ամենեքեան ցը-
 ռուեցան 'ի գեօղս հրէաստանի և 'ի Սամարիայ բաց
- 2 յԱռաքելոցն: Եւ բարձին զՍտեփանոս արք երկիւ-
 ղածք, և արարին կոծ մեծ 'ի վերայ նորա:
- 3 Բ. Բայց Սաւղոս փաստակար էր եկեղեցւոյն.
 'ի տունս տունս մտանէր, քարչեալ զարս և զկանայս՝
- 4 մատնէր 'ի բանտ: Եւ սփռեալքն շրջէին աւետա-
 5 ըանէին զբանն: Իսկ Փիլիպպոս իջեալ 'ի քաղաքն
 սամարացոց՝ քարոզէր նոցա զՔրիստոս Յիսուս:
- 6 Ունին դնէին ժողովուրդքն բանիցն Փիլիպպոսի
 միաբան, 'ի լսել նոցա և 'ի տեսանել զնշանսն զոր
- 7 առնէր: Քանզի բազումք որ ունէին զայսս պիղծս՝
- 8 աղաղակէին 'ի ձայն մեծ և ելանէին, և բազում
 9 անդամալոյծք և կաղք բժշկէին. և եղև ուրախու-
 թիւն մեծ 'ի քաղաքին յայնմիկ: Այլ ոմն Սիմօն
- անուն, յառաջագոյն էր 'ի քաղաքին. մոգէր և ասպ-
 շեցուցանէր զազգն սամարացոց, ասել զանձնէ թէ
- 10 իցէ մեծ ոմն: Յոր հայէին ամենեքեան 'ի փոքուէ
 մինչև 'ի մեծամեծս և ասէին. Սա է զօրութիւն
- 11 Աստուծոյ՝ որ կոչի մեծ: Հայէին 'ի նա վասն բա-
 ջումժամանակաց մոգութեամբքն ասպշեցուցանելոյ
- 12 զնոսա: Բայց յորժամ հաւատացին Փիլիպպոսի, որ

աւետարանէր վասն արքայութեանն Ստուծոյ և ա
 նուանն Յիսուսի Քրիստոսի, մկրտէին ամենեքեան
 արք և կանայք: Այլ և ինքն Սիմոն Տաւատաց, և 13
 մկրտեալ կանխէր առ Փիլիպպոս. տեսեալ զնշանն
 և զմեծամեծ զօրութիւնն որ լինէին՝ զարմանայր:
 Իբրև լուան որ յերուսաղէմ Առաքեալքն էին, թէ 14
 և ՚ի Սամարիա ընկալան զբանն Ստուծոյ, առաքե-
 ցին առ նոսա զՊետրոս և զՅովհաննէս. որք իջեալ 15
 կացին յաղօթս ՚ի վերայ նոցա, որպէս զի առցեն
 զՀոգի սուրբ. զի ցայնժամ չև ևս էր և ոչ ՚ի վերայ 16
 միոյ նոցա հասեալ, բայց միայն մկրտեալք էին յա-
 նուն տեառն Յիսուսի: Յայնժամ եղին զձեռս ՚ի 17
 վերայ նոցա՝ և աւնուին Հոգի սուրբ: Տեսեալ Սի- 18
 մոնի՝ թէ ձեռն ՚ի վերայ դնելով Առաքելոցն՝ տուեալ
 լինի Հոգի սուրբ, մատոյց նոցա ինչս և ասէ. Տուք 19
 և ինձ զիշխանութիւնս զայս, զի յոյր վերայ դնիցեմ
 զձեռս՝ առցէ Հոգի սուրբ: Եւ Պետրոս ասէ ցնա. 20
 Արժաթ քո ընդ քեզ լըցի ՚ի կորուստ, զի զպար-
 զևսն Ստուծոյ համարեցար ընչիւք ստանալ. ոչ գոյ
 քեզ մասն և վիճակ ՚ի բանիդ յայդմիկ, քանզի սիրտ 21
 քո ոչ է ուղիւ առաջի Ստուծոյ: Սպաշաւեա դու 22
 ՚ի չարեացդ քո յայդցանէ, և աղաչեա զՏէր, թե-
 րևս թողութիւն լըցի քեզ ՚ի մեղմելս խորհրդոյ
 սրտի քոյ. քանզի ՚ի դառնութիւն մաղծի, և ՚ի կրն- 23
 ճիւղն անիրաւութեան տեսանեմքքեզ: Պատասխա- 24
 նի ետ Սիմոն և ասէ. Աղաչեցէք դուք վասն իմրզ-
 Տէր, զի մի ինչ եկեացէ ՚ի վերայ իմ՝ յորոց դուքդ
 ասացէք: Եւ նոցա եղեալ վկայութիւն՝ խօսեցան
 զբանն Ստուծոյ, և դարձան յերուսաղէմ: և ՚ի 25
 բազում գեղօրս սամարացոյն աւետարանէին:
 Բ. Հրեշտակ Տեառն խօսեցաւ առ Փիլիպպոս 26
 և ասէ. Արի և դնա դու ՚ի կողմն հարաւոյ՝ ընդ ձա-
 նապարհ որ իջանէ յերուսաղէմէ ՚ի Գաղա. զի այս
 է անապատ: Եւ յարեաւ դնաց: Եւ ահաւասիկ այր 27
 մի եթւովպացի ներքինի՝ հզօր կանդակայ տիկնօջ

եթւովպացոյ, որ էր ՚ի վերայ ամենայն դանձուց
 նորա. որ եկեալ էր երկիր պագանել յերուսաղէմ:
 28 և անդրէն դարձեալ և նստեալ ՚ի կառս իւրում՝ ըն-
 թեանոյր զմարգարէն զԵսայի: Ասէ Հոգին ցՓի-
 29 լիպպոս. Մատիւր և յարեաց ՚ի կառսդ յայդոսիկ:
 30 Եւ ընթացեալ Փիլիպպոս՝ լէր զի ընթեանոյր զԵ-
 սայի մարգարէ. և ասէ. Գիտիցէս արդեօք զոր ըն-
 31 թեանուցուօք: Եւ նա ասէ. Չիմարդ կարիցեմ,
 թէ ոչ որ առաջնորդեսցէ ինձ: Եւ աղաչեաց զՓի-
 32 լիպպոս՝ ելանել նստել ընդ նմա: Եւ գլուխ գրոցն
 զոր ընթեանոյր՝ էր այս. Իբրև զօջտար ՚ի սպանդ-
 վարեցաւ, և իբրև զօրօջ առաջի կորչի իւրոյ ան-
 33 մրուունչ, այնպէս ոչ բանայ զբերան իւր. ՚ի խոնար-
 հութեան նորա դատաստան նորա բարձաւ, և զազ-
 դատոհմ նորա ո՛ պատմեսցէ. զի բառնան յերկրէ
 34 կեանք նորա: Պատասխանի ետ ներքինին Փիլիպ-
 պոսի և ասէ. Աղաչեմքքեզ, վասն ոյր ասէ մար-
 գարէն զայս. վասն իւր, եթէ վասն այլոյ ուրուք:
 35 Եբաց Փիլիպպոս զբերան իւր, և սկսեալ ՚ի գրոցս
 յայցանէ աւետարանեաց նմա զՅիսուս Քրիստոս:
 36 Իբրև երթային զձանապարհայնն, եկին ՚ի Չուր ինչ.
 և ասէ ներքինին. Ահաւասիկ Չուր, զինչ արդէլու-
 37 զիս ՚ի մկրտելոյ: Եւ ասէ ցնա. Եթէ հաւատաս բու-
 լորով սրտիւ քով մարթ է: Պատասխանի ետ և ա-
 սէ. Հաւատամ՝ եթէ է Յիսուս Քրիստոս որդի
 38 Ստուծոյ: Եւ հրամայեաց կացուցանել զկառն.
 և իջին երկզքին ՚ի Չուրն՝ Փիլիպպոս և ներքինին,
 39 և մկրտեաց զնա: Եւ իբրև ելին ՚ի Չոյ անտի, Հո-
 գի սուրբ եկն ՚ի վերայ ներքինւոյն. և Հրեշտակ
 Տեառն յաիշտակեաց զՓիլիպպոս, և ոչ ևս ետես
 զնա ներքինին. և դնայր զձանապարհ իւր ուրախու-
 40 թեամբ: Բայց Փիլիպպոս դտաւ յԱղովտոս, և շըր-
 ջեալ աւետարանէր ամենայն քաղաքայն, մինչև ՚ի
 Գալ նորա ՚ի կեսարիա:

Գ. Լ Ո Ւ Խ Թ

Բ.Զ. Իսկ Սաւղոս տակաւին լցեալ սպառնալեօք 1
 և սպանմամբ աշակերտացն Տեառն, մատուցեալ առ
 քահանայապետսն՝ խնդրեաց ՚ի նոցանէ թուղթս ՚ի 2
 Դամասկոս առ Ժողովն. որպէս թէ զոք գտցէ զայնր
 ճանապարհաւ՝ արս կամ կանայս, կապեալս ածցէ
 յերուսաղէմ: Եւ ընդ երթալն նորա՝ եղև մերձե- 3
 նալ ՚ի Դամասկոս. յանկարծակի շուրջ զնովաւ փայ-
 լատակեաց լոյս յերկնից, և անկեալ յերկիր՝ լուաւ
 բարբառ որ ասէր ցնա: Սաւուղ Սաւուղ, զի հալա- 4
 ծես զիս: Եւ ասէ. Ո՞վ ես Տէր: Եւ նա ասէ. Ես
 եմ Յիսուս զոր դուն հալածես. այլ յոտն կաց և 6
 մուտ ՚ի քաղաք, և պատմեցիքեզ՝ զինչ քեզ պարտ
 իցէ առնել: Իսկ արքն որ ընդ նմայն երթային, կային 7
 անշըշուռն. զձայնն միայն լսէին, բայց տեսանէին և
 ոչ ինչ: Յարեաւ Սաւղոս յերկրէ անտի, և աջօք բա- 8
 ցօք ոչ զոք տեսանէր. զձեռանէ առեալ նորա մուծին
 ՚ի Դամասկոս. և էր անդ աւուրս երիս, և ոչ տեսա- 9
 նէր. և ոչ եկեր և ոչ արբ: Եւ էր ոմն աշակերտ ՚ի 10
 Դամասկոս՝ Անանիա անուն. ասէ ցնա Տէր ՚ի տես-
 լեան. Անանիա: Եւ նա ասէ. Ահաւասիկ եմ Տէր:
 Եւ ասէ ցնա Տէր. Յոտն կաց և գնա ընդ փողոցն՝ որ 11
 կոչի ուղիղ, և խնդրեցես յապարանս Յուդայ՝ Սաւ-
 ղոս անուն զտարսոնացի. զի կայ դեռ յաղօթս: Եւ 12
 ետես ՚ի տեսլեան այր մի Անանիա անուն, մտեալ և
 եղեալ ՚ի վերայ նորա զձեռն, որպէս զի տեսցէ: Պա- 13
 տասխանի ետ Անանիա. Տէր, լուայ ՚ի բաղմոց վասն
 առնն այնորիկ՝ որչափ արար չարիս սրբօց քոց յերու-
 սաղէմ: և աստ ունի իշխանութիւն ՚ի քահանայա- 14
 պետիցն՝ կապել զամենեւեան որ կարդան զանուն
 քո: Ասէ ցնա Տէր. Երթ գու, զի անօթ ընտրու- 15
 թեան է ինձ նա, կրել զանուն իմ առաջի հեթանո-
 սաց և թաղաւորաց և որդւոցն իսրայելի. քանզի 16

Ես իսկ ցուցից նմա՝ որչափ պարտ իցէ նմա չարչարել
 17 վասն անուան իմոյ: Եւ գնաց Անանիա և եմուտ
 յապարանսն. և եղեալ ՚ի վերայ նորա ձեռս, և ասէ.
 Սաւուղ եղբայր, ՚ի վեր հայեաց. Տէր առաքեաց
 զիս, Յիսուս՝ որ երևեցան քեզ ՚ի ճանապարհին
 յորում գայիրն, որպէս զի տեսցես և լցցիս Հոգւով
 18 սրբով: Եւ վաղվաղակի անկան յաչաց նորա իբրև
 կեղևանք. ետես, և յարեաւ մկրտեցաւ. և առեալ
 19 կերակուր զօրացաւ: Եւ եղև ՚ի Դամասկոս ընդ
 20 աշակերտսն աւուրս ինչ. և վաղվաղակի ՚ի Ժողո-
 վուրդսն քարոզեաց զՅիսուս, թէ սա է որդին Աս-
 21 տուծոյ: Զարմացեալ էին ամենեքեան որ լսէին,
 և ասէին. Ո՞չ սա էր որ աւարն հարկանէր յերու-
 սաղէմ զգանսիկ որ կարդային զանուն Յիսուսի. և
 այսր նմին իրի եկեալ էր, զի կապեալս զսոսա տար-
 22 ցի առ քահանայապետսն: Այլ Սաւղոս առաւել
 ևս զորանայր՝ և յաղթահարէր զՀրեայսն, որ բնա-
 կեալ էին ՚ի Դամասկոս. և խելամոտեցուցանէր թէ
 23 սա է Քրիստոսն: Իբրև կատարէին աւուրք բա-
 24 զումք, խորհեցան Հրեայքն սպանանել զնա: Յայտ-
 նեցաւ Սաւղոսի նենգութիւնն նոցա. քանզի պա-
 հէին զգրունան ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի, որպէս զի
 25 սպանցեն զնա: Եւ առեալ զնա աշակերտացն ՚ի գի-
 շերի՝ ընդ պարիսպն կախեալ իջուցին վանդակաւ:
 26 Իբրև եկն Սաւղոս յերուսաղէմ, ընդելանէր յա-
 րել յաշակերտսն. և ամենեքեան երկնչէին ՚ի նմա-
 27 նէ, չհաւատային թէ իցէ աշակերտ: Բայց Բառ-
 նաբայ առեալ զնա ած առ Առաքեալսն, և պատ-
 մեաց նոցա՝ որպէս ՚ի ճանապարհին ետես զՏէր, և
 զի խօսեցաւ ընդ նմա. և զի ՚ի Դամասկոս համար-
 28 ձակեցաւ յանուն Յիսուսի: Եւ էր ընդ նոսա մտա-
 նել և ելանել յերուսաղէմ, համարձակեալ յանուն
 29 Տեառն. խօսէր և վիճէր ընդ Յոյսն, և նոքա խո-
 30 կային սպանանել զնա: Եւ իմացեալ եղբարց՝ իջու-
 ցին զնա ՚ի Կեսարիա, և առաքեցին զնա ՚ի Տար-

սոն: Բայց եկեղեցին ընդ ամենայն հրէաստան և 'ի 31
Սամարիա և 'ի Վաղարշապատ ունէր խաղաղութիւն, շի-
նեալ և երթեալ զհետ երկիւղի Տեառն, և մխիթա-
րութեամբ: Հոգւոյն սրբոյ բազմամայր:

ԲԵ. Եւ եղև 'ի շրջեն Պետրոսի առ ամենե- 32
քումբք՝ իջանել նմա և առ սուրբսն որ բնակեալ էին
'ի Լիւդդա. և եգիտ անդ այր մի, որում անուն էր 33
Ենեա, ութեմեան դնէր 'ի մահիձն անդամալոյծ:

Եւ ասէ ցնա Պետրոս. Ենեա, բժշկէ զբեզ տեր 34
Յիսուս Քրիստոս, արի և քեզէն թօթափեա զան-
կողինս քո: Եւ վաղվաղակէ յարեալ: Եւ տեսին 35
զնա ամենեքեան որ բնակեալ էին 'ի Լիւդդա և 'ի

Սարոջնա, որք և դարձան իսկ 'ի Տէր: Եւ 'ի Յուս 36
պէ էր կին ոմն աշակերտեալ անուն Տաբիթա, որ
թարգմանեալ կոչի այծեմնիկ. սա էր լի գործովք
բարեօք և ողորմութեամբք զոր առնէր: Եւ եղև 37

յաւուրն յայնոսիկ հիւանդանալ նմա և մեռանել: 38
Եւ ասէ զնա և եգին 'ի դստիկոնի անդ: Եւ մերձ
էր Լիւդդա 'ի Յուսպէ. աշակերտացն լուեալ էթէ
Պետրոս անդ է, առաքեցին երկուս արս առ նա, ա-

ղաչել զի մի դանդաղեացի գալ առ նոսա: Եւ յա- 39
րուցեալ Պետրոս եկն ընդ նոսա. զոր իբրև եկն՝
հանին 'ի վերնատունն, և կացին շուրջ գնովաւ այ-
րիքն ամենայն. լային և ցուցանէին զձորձս և զհան-

գերձս, որչափ առնէր նոցա այծեմնիկն: Եւ հանեալ 40
արտաքս զամենեսեան Պետրոսի, եդ ծունր՝ եկաց
յաղօթս. և դարձաւ 'ի մարմինն և ասէ. Տաբիթա,
արի կաց յանուն տեառն Յիսուսի Քրիստոսի: Եւ

նա եբաց զաջիւր, և տեսեալ զՊետրոս՝ նստաւ 41
կանգուն. ձեռն ետ նմա և յարոյց զնա. կոչեաց զը-
սուրբսն և զայրիսն, առաջի կացոյց զնա կենդանի: 42
Եւ յայտնի ելև ընդ ամենայն Յուսպէ, և հաւա-

տացին բազումք 'ի Տէր: Եւ եղև աւուրս բազումս 43
լինել նմա 'ի Յուսպէ՝ առ ումեմն Սիմոնի խաղա-
խորդի:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ

- 1 ԳԱ. Այր մի էր 'ի Կեսարիա՝ անուն Կոռնելիոս,
- 2 հարևարապետ՝ 'ի գնդէ որ կոչէր խաղիացի, բարե-
- պաշտօն և երկիւղած յԱստուծոյ ամենայն տամբ
- իւրով. առնէր ողորմութիւնս բազումս 'ի ժողովըր
- դեանն, և յաղօթս կայր առ Աստուած յամենայն
- 3 ժամ: Ետես 'ի տեսլեան յայտնապէս զիններորդ
- ժամու աւուրն՝ զՀրեշտակ Աստուծոյ զի մտանէր
- 4 առ նա և ասէր ցնա. Կոռնելի: Եւ նա հայեցեալ
- ընդ նա՝ զսրհուրեցաւ, և ասէ. Զի է Տէր: Եւ
- ասէ ցնա. Աղօթքք և ողորմութիւնք քո ելին յի-
- 5 շատակաւ առաջի Աստուծոյ. և արդ յղեա արս 'ի
- Յուսպէ՝ և կոչեա զՍիմոն զոմն՝ որ կոչի Պետրոս.
- 6 նա մտեալ է առ Սիմոնի ումեմն խաղախորդի, որոյ
- 7 է տունն մերձ 'ի ծով: Եւ իբրև գնաց Հրեշտակն
- որ խօսէր ընդ նմա, կոչեաց երկուս 'ի ծառայիցն, և
- 8 զինուոր մի բարեպաշտօն 'ի սպասաւորացն իւրոց, և
- պատմեալ նոցա զամենայն՝ առաքեաց զնոսա 'ի Յուս-
- 9 պէ: Եւ 'ի վաղիւ անդր 'ի ճանապարհ անկանել
- նոցա և մօտ 'ի քաղաքն լինել, ել Պետրոս 'ի տա-
- նիսն կալ յաղօթս զվեցերորդ ժամուն. քաղցեաւ,
- 10 և կամէր ճաշակել: Եւ 'ի պատրաստելն նոցա՝ եղև
- 'ի վերայ նորա զարմացումն. և տեսանէ զերկինս
- 11 բացեալ, և զջորեցունց տրամոց կախեալ անօթ ինչ
- իբրև կտաւոյ մեծի իջեալ նստեալ 'ի վերայ երկրի.
- 12 յորում էր ամենայն չորքստանիք և սողունք երկրի
- 13 և թռչունք երկնից. և եղև ձայն առ նա. Արի,
- 14 Պետրոս, զեն և կեր: Եւ Պետրոս ասէ. Քաւ լի-
- ցի, Տէր, զի ոչ երբէք կերայ խառնակ ինչ և ան-
- 15 սուրբ: Զայն եղև կրկին անգամ առ նա. Զոր
- 16 Աստուած սրբեաց՝ դու մի՛ պղծեր: Այս եղև երկցս,
- 17 և վերացաւ անօթն յերկինս: Եւ մինչդեռ զարմա-
- ցեալ էր ընդ միտս Պետրոս՝ թէ զինչ իցէ տեսիլն

զոր ետես, ահա արքն առաքեալք ՚ի Կոռնելեայ՝
 հարցին զապարանիցն Սիմոնի, կացին առ դրանն,
 կոչեցին և հարցանելին, եթէ Սիմոն՝ որ կոչի Պետ- 18
 րոս՝ աստ մտեալ իցէ: Եւ մինչդեռ Պետրոս զմտաւ 19
 ածէր վասն տեսլանն, ասէ Հոգին ցնա. Ահա ա-
 սիկ արք ոմանք խնդրեն զքեզ. այլ արի էջ՝ և երթ 20
 ընդ նոսա առանց իրիք խղճելոյ, զի ես առաքեցի
 զնոսա: Եւ իբրև էջ Պետրոս առ նոսա, ասէ. Ա- 21
 հաւասիկ ես եմ զոր խնդրէքն. զինչ իրք են՝ վասն
 որոյ եկիքդ: Եւ նորա ասեն. Կոռնելիոս հարիւրա- 22
 պետ՝ այր արդար և երկիւղած Սատուծոյ, վկայեալ
 յամենայն ազգէն Հրէից, հրաման առ ՚ի Հրէշտա-
 կէ սրբոյ՝ կոչել զքեզ ՚ի տուն իւր և լսել բանս ՚ի
 քէն: Կոչեաց զնոսա ՚ի ներքս և առ իւր ազոյց: Եւ 23
 ՚ի վաղիւ անդր յարուցեալ Պետրոս գնաց ընդ նո-
 սա. և ոմանք յեղբարց անտի որ ՚ի Յոպպէ էին՝ ե-
 կին ընդ նմա: Եւ ՚ի վաղիւ անդր մտին ՚ի Կեսարիա. 24
 և Կոռնելիոս մնայր նոցա. կոչեցեալ զազգատոհմն
 իւր և զկարևոր բարեկամսն.

ԳԲ. Եւ եղև ՚ի մտանէն Պետրոսի, ընդ առաջ 25
 եղև նմա Կոռնելիոս, անկեալ առ ոտսն նորա երկիր
 պագանէր: Եւ Պետրոս կանգնեաց զնա և ասէ. 26
 Յոան կաց, և ես ինքն մարդ եմ: Եւ խօսելով ընդ 27
 նմա եմուտ ՚ի ներքս, և գտանէր անդ ժողովեալ
 զբազումս: Եւ ասէ ցնոսա. Գուք ինքնին գիտէք՝ 28
 որպէս անմարթ է առն հրէի հպել կամ մերձենալ
 առ այլազգի. և ինձ Սատուած եցոյց՝ մի զոր խառնակ
 կամ անսուրբ ասել ՚ի մարդկանէ: Վասն այսորիկ և 29
 առանց ընդ բանս ինչ ածելոյ եկի կոչեցեալ բայց
 արդ հարցանեմ, յինչ պէտս կոչեցէք զիս: Եւ Կոռ- 30
 նելիոս ասէ. Յառաջ քան զչորս աուրս մինչ ցայս
 ժամ՝ կայի յաղօթս յինն ժամն ՚ի տան իմում, և ա-
 հա այր մի եկն եկաց առաջի իմ՝ ՚ի հանդերձս սպի-
 տակս, և ասէ. Կոռնելիէ, լսել ի եղեն աղօթք քո, 31
 և ողորմութիւնք քո յիշեցան առաջի Սատուծոյ: Եւ 32

արդ յղեա ՚ի Յոպպէ, և կոչեա զՍիմոն՝ որ կոչե-
 ցեալն է Պետրոս. սա մտեալ է ՚ի տան Սիմոնի ո-
 լումն խաղախորդի մերձ ՚ի ծով. որ եկեսցէ և խօ- 33
 սեսցի ընդ քեզ: Եւ ես իսկ և իսկ յղեցի առ քեզ.
 դու բարուք արարեր զի եկիր. արդ ամենքեան մեք
 առաջի Սատուծոյ կամք, լսել զամենայն որ հրամայ-
 34 եալ է քեզ ՚ի Տեառնէ: Եբաց Պետրոս զբերան
 իւր, և ասէ. ձմարտութեամբ հասեալ եմ, զի
 35 ոչ գոյ ակնառութիւն առաջի Սատուծոյ. այլ յա-
 մենայն ազգս՝ որ երկնչին ՚ի նմանէ և գործէն զար-
 36 դարութիւն՝ ընդունելի է նմա: Չբանն առաքեաց
 որդւոցն խորայելի՝ աւետարանել զխաղաղութիւն
 ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի. սա է ամենայնի Տէր:
 37 Գուք ինքնին գիտէք զբանն, որ եղև ընդ ամենայն
 հրէաստան սկսեալ ՚ի Քալլէէ, յետ մկրտութեանն
 38 զոր քարոզեաց Յովհաննէս. զՅիսուս որ ՚ի Նազա-
 րէթ է, զոր օծն Սատուած Հոգւով սրբով և զօրու-
 թեամբ. որ շրջեցաւ բարի առնել և բժշկել զամե-
 նայն բմբռնեալսն ՚ի սատանայէ, զի Սատուած էր
 39 ընդ նմա: Եւ մեք վկայեմք ամենայնի զոր արար
 յերկին հրէաստանի և յԵրուսաղէմ. զոր և սպա-
 40 նին կախեալ զիսայտէ. զնա Սատուած յարոյց յեր-
 41 րորդ աուր, և ետ նմա յայտնի լինել. ոչ ամենայն
 ժողովրդեանն, այլ մեզ վկայիցս՝ յառաջագոյն ընտ-
 42 յետ յարութեան նորա ՚ի մեռելոց: Եւ պատուի-
 րեաց մեզ քարոզել ժողովրդեանն՝ և վկայութիւն
 զնել թէ նա է սահմանեալն յՍատուծոյ գատաւոր
 43 կենդանեաց և մեռելոց. նմա ամենայն մարգարէքն
 վկայեն, թողութիւն մեղաց առնուլ անուամբ նորա
 44 ամենայն հաւատացելոց ՚ի նա: Եւ մինչդեռ խօսէր
 Պետրոս զբանս զայս, հանգեաւ Հոգին սուրբ ՚ի
 45 վերայ ամենեցուն՝ որ լսէին զբանն: Չարմացան՝
 որք ՚ի թլիստութենէ անտի հաւատացեալք եկեալ
 էին ընդ Պետրոսի, զի և ՚ի հեթանոսս պարգևք

Հոգւոյն սրբոյ զեղուին . քանզի լսէին 'ի նոցանէ 46
 խօսել լեղուս և մեծացուցանել զՍտուած : Յայն 47
 ժամ պատասխանի ետ Պետրոս . Մի թէ զջուրն որ
 արդէ լուլ կարէ առ 'ի չմկրտելոյ զսոսա , որք և զՀո-
 գին սուրբ ընկալան որպէս և մեք : Եւ հրամայեաց 48
 նոցա մկրտել յանուն Յիսուսի Քրիստոսի . յայն
 ժամ աղաչեցին զնա լինել անդ աւուրս ինչ :

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Ա

Գ . Գ . Լուան Սաաքեալքն և եղբարքն որք էին 'ի կող 1
 մանս հրէաստանի , զի և 'ի հէթանոսն ընկալան զբանն
 Ստուածոյ : Բայց յորժամ ել Պետրոս յերուսաղէմ , 2
 խղճէին 'ի նմանէ որ 'ի թլիատու թենէ անտի հա-
 լատացեալքն , և ասէին , եթէ եմուտ առ արս ան- 3
 թըլիատս և եկեր ընդ նոսա : Եւ սկսաւ Պետրոս
 պատմել նոցա կարգաւ 'և ասէ . Ես էի 'ի քաղաքին 5
 Յոպպէ յաղօթս , և տեսի զարմացման տեսիլ . Իջա-
 նել անօթ ինչ իբրև կառայ մեծի , զզօրեցունց տրտ-
 նոց կախեալ յերկնից ' և եհաս մինչև առ իս . յոր պը- 6
 շուցեալ հայէի , և տեսի զզօրքոտանիս երկրի և զգա-
 զանս և զսողունս , և զձռչունս երկնից . և լուայ բար- 7
 բառ որ ասէր ցիս . արի , Պետրոս , զէն և կեր . և ա- 8
 սեմ . քաւ լիցի , Տէր , զի խառնակ ինչ և անսուրբ
 ոչ երբեք եմուտ 'ի բերան իմ : Պատասխանի ետ ինձ 9
 երկիցս անգամ բարբառն յերկնից , զոր Ստուած
 սրբեաց՝ դու մի խառնակ համարիր . այս եղև երկցս , 10
 և վերացաւ դարձեալ ամենայն անօթն յերկինս :
 Եւ ահա անդէն երեք արք եկին կացին առ ապարա 11
 նիցն՝ ուր եսն էի , առաքեալք 'ի Կեսարեայ առ իս .
 և ասէ ցիս Հոգին երթալ ընդ նոսա , և մի ինչ խրղ- 12
 ճել . եկին ընդ իս և սոքա վեցեքին եղբարքս , և մը-
 տաք 'ի տուն առնն այնորիկ : Եւ պատմեաց մեզ՝ որ 13
 պէս ետես զՀրեշտակն 'ի տան իւրում , զի կայր և
 ասէր ցնա . առաքեա 'ի Յոպպէ , և կոչեա զՍիմոն

14 զկոչեցեալն Պետրոս , որ խօսեսցի բանս ընդ քեզ . ո-
 15 թովք կեցցես դու և ամենայն տուն քո : Եւ իբրև
 սկսայ խօսել՝ եկն Հոգին սուրբ 'ի վերայ նոցա՝ որ-
 16 պէս 'ի վերայ մեր իսկզբանն : Յիշեցի զբանն Տեառն
 զոր ասէրն . Յովհաննէս մկրտեաց 'ի ջուր , բայց
 դուք մկրտիցիք 'ի Հոգին սուրբ : Իսկ եթէ զհասաւ
 17 րակաց պարգևն ետ Ստուած նոցա որպէս և մեզ՝
 'ի հաւատալն 'ի տէր Յիսուս Քրիստոս , ես զինչ
 18 կարող էի արգելուլ զՍտուած : Եւ լուեալ զայս՝
 լուեցին , և փառաւոր առնէին զՍտուած և ասէին .
 Ուրեմն և 'ի հէթանոսս ետ Ստուած զապաշխաւ-
 19 թու թիւն կենաց : Եւ ցրուեալքն 'ի նեղութենէն որ
 եղև 'ի վերայ Ստեփանոսի՝ հասին մինչև 'ի Փիլի-
 նիկէ և 'ի Կիւպրոս և յԱնտիոքիա . ոչ ումեք խօ-
 20 սէին զբանն՝ բայց միայն Հրեից . Եւ էին ոմանք՝ 'ի
 նոցանէ արք կիւպրացիք և կիւրենացիք , որք մտեալ
 յԱնտիոք՝ խօսէին ընդ Յոյնն , աւետարանեալ
 21 տէր զՅիսուս : Եւ էր ձեռն Տեառն ընդ նոսա , և
 22 բազմութիւն հաւատացելոց դարձաւ 'ի Տէր : Լու-
 եղև բանս այս յականջս եկեղեցւոյն որ էր յերու-
 սաղէմ՝ վասն նոցա . և առաքեցին զԲառնաբաս
 23 մինչև յԱնտիոք : Որ իբրև եկն ետես զնորհոսն Ստ-
 տուածոյ՝ ուրախ եղև , և մխիթարէր զամենեսեան՝
 24 յօժարութեամբ սրտի կալ նոցա՝ 'ի Տէր . զի էր այր
 շուարթամիտ և լի Հոգւով սրբով և հաւատովք .
 25 և յաւելաւ ժողովուրդ բազում Տեառն : Եւ ել
 'ի Տարսն խնդրել զՍաւղոս , և գտեալ զնա ած
 26 յԱնտիոք : Եւ եղև նոցա զամն ողջոյն ժողովել յե-
 կեղեցին , և ուսուցանել ժողովուրդ բազում , և ա-
 նուանել նախ յԱնտիոք զաշակերտեալն՝ քրիստո-
 նեայս :
 27 Գ . Գ . Ընդ աւուրնն ընդ այնտիկ իջին յերուսա-
 28 ղեմէ մարգարէք յԱնտիոք : Յարուցեալ մի ոմն՝ 'ի
 նոցանէ՝ անուն Ագաբոս , նշանակեաց Հոգւովն՝ սով
 մեծ լինել ընդ ամենայն աշխարհ , որ եղև առ կը-

զաւգեաւ: Բայց յաշակերտաց անտի՛ որպէս զիարդ 29
 կարող որ էր, իւրաքանչիւր որ ՚ի նոցանէ որոշեցին
 առաքել՛ի պէտս եղբարցն՛ որ բնակեալ էին՛ի հրէաս-
 տանի. զոր և արարին իսկ՛ առաքեալ առ երկցունսն 30
 ՚ի ձեռն Բառնաբայ և Սաւղոսի:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Բ

Գ. Ընդ ժամանակսն ընդ այնոսիկ արկ Հերով 1
 դէս արքայ ձեռն՛ չարչարել զոմանս յեկեղեցոյն. և 2
 սպան զՅակովբոս զեղբայր Յովհաննու սրով: Եւ 3
 տես եթէ հաճոյ է Հրէիցն, յաւել ևս ունել զՊետ 4
 րոս. և էին առուք բաղարջակերաց. զոր իբրև կա-
 լաւ՛ եգ ՚ի բանտի, և մատնեաց չորից չորրորդաց զի-
 նուորաց պահել զնա. և կամէր յետ զատկին ածել 5
 զնա ժողովրդեանն: Եւ Պետրոս ՚ի պահեստի էր ՚ի
 բանտին, և աղօթք ստեպլինէին յեկեղեցոյն վասն
 նորա առ Աստուած: Իբրև կամեցաւ զնա ածել Հե- 6
 րովդէս, ՚ի գիշերին յայնմիկ էր Պետրոս ՚ի քուն ՚ի
 մէջ երկուց զինուորաց՝ կապեալ կրկին շղթայիւք, և
 պահապանքն առաջի դրանն պահէին զբանտն: Եւ 7
 ահա Հրեշտակ Տեառն եկն եկաց ՚ի վերայ, և լոյս
 ծագեաց ՚ի տանն և խթեաց զկողսն Պետրոսի, յա-
 րոյց զնա և ասէ. Արի վաղվաղակի: Եւ անկան
 շղթայքն ՚ի ձեռաց նորա: Եւ ասէ ցնա Հրեշտակն. 8
 Ա՛ծ զգօտի քո, և արկ զհողաթափս յոտս քո: Եւ
 արար այնպէս: Եւ ասէ ցնա. Արկ զձորձս քո, և
 եկ զկնի իմ: Եւ ելեալ երթայր զհետ, և ոչ գիտէր՝ 9
 եթէ ճշմարիտ իցէ որ ինչ եղևն ՚ի Հրեշտակէն. զի 10
 համարէր երազ տեսանել: Եւ իբրև անցին նոքա
 ըստ մի պահ և ըստ երկուս, եկին մինչև ՚ի դուռնն
 երկաթի՛ որ հանէր ՚ի քաղաքն, որ ինքնին բացաւ
 նոցա, և մտեալ անցին ընդ փողոց մի, և վաղվաղա-
 կի ՚ի բաց եկաց ՚ի նմանէ Հրեշտակն: Եւ Պետրոս 11
 իբրև ՚ի միտս եղև, ասէ. Սրդ գիտեմ՝ ճշմարիտ է

թէ առաքեաց Տէր զՀրեշտակ իւր, և փրկեաց զիս
 ՚ի ձեռաց Հերովդի, և յամենայն ակնկալութենէ
 12 ժողովրդեանն Հրէից: Եւ լեալ ՚ի միտս՝ եկն ՚ի տուն
 Մարեմու մօր Յովհաննու, որ կոչեցաւ Մարկոս,
 13 ուր էին բազումք ժողովեալ և աղօթս առնէին: Եւ
 բախեալ զդուրս տանն՝ մատեաւ աղախին մի ունկն
 14 գնել, որում անուն էր Հուովդէ. և ծանուցեալ
 զձայնն Պետրոսի՛ ՚ի խնդալոյցն ոչ եբաց զդուռն, ՚ի
 ներքս ընթացեալ պատմեաց, և թէ Պետրոս առ
 15 դրանն կայ: Նոքա ասէն ցնա. Մոլիս: Եւ նա ևս
 պնդէր՝ թէ այդպէս է. և նոքա ասէին. Հրեշտակ
 16 նորա իցէ: Եւ Պետրոս ստէպ բախէր. իբրև բա-
 17 ցին՝ տեսին զնա և զարմացան: Եւ նա ձեռամբ ցու-
 ցանէր նոցա լուել. և պատմեաց որպէս և Տէր եհան
 զնա ՚ի բանտէն, և ասէ. Պատմեցէք Յակոբայ և
 18 եղբարց զայս: Եւ ելեալ գնաց յայլ տեղի: Եւ
 իբրև եղև այգ, էր խռովութիւն մեծ ՚ի մէջ զինուոր
 19 րացն. զի արդեօք Պետրոսն եղև: Իսկ Հերով-
 դէս իբրև խնդրեաց զնա՝ և ոչ եգիտ, հարցեալ
 զպահապանսն՝ հրամայեաց սպանանել, և իջեալ ՚ի
 20 հրէաստանէ ՚ի կեսարիա՝ և անգ լինէր: Եւ էր
 Հերովդէս ցասմամբ ընդ տիւրացիս և ընդ սիդով-
 նացիս. և նոքա առ հասարակ եկին առ նա, և ՚ի
 բանի արարեալ զԲղաստոս սենեկապետ արքայի՛
 խնդրէին զնաղաղութիւն վասն կերակրելոյ երկրին
 21 նոցա յարբունուտ: Յաւուր միում յերևելոյջ
 Հերովդէս զգեցեալ էր զհանդերձ թագաւորու-
 թեան և նստէր յատենի, և խօսէր ընդ նոսա հրա-
 22 պարակաւ. և ամբօխն աղաղակէր, թէ Աստուծոյ
 23 բարբառ է, և ոչ մարդոյ: Եւ անդէն եհար զնա
 Հրեշտակ Տեառն, փոխանակ զի ոչ էտ փառս Աս-
 24 տուծոյ. և եղեալ որդնալոյց՝ սատակեցաւ: Եւ բանն
 Աստուծոյ աճէր և բազմանայր:
 25 Գ. Բառնաբաս և Սաւղոս դարձան յերուսա-
 ղեմէ՝ իբրև կատարեցին զպաշտօնն. առեալ էր ընդ
 իւրեանս և զՅովհաննէս՝ որ կոչեցեալն էր Մարկոս:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Գ

Էին ոմանք յԱնտիոք ըստ եկեղեցւոյն մարգարէք 1
 և վարդապետք, Բառնաբաս և Շմաւոնի կոչեցեալն
 Նիզէր, և Ղուկիոս կիւրենացի, և Մանայէն
 դայեկորզի Հերովդի չորրորդապետի, և Սաւղոս: 2
 Մինչդեռ ՚ի պաշտաման Տեառն կային և պահէին,
 ասէ Հոգին սուրբ. Որոշեցէք ինձ զԲառնաբաս և
 զՍաւղոս ՚ի գործ՝ յոր կոչեցեալ է իմ զգոսա: Յայն 3
 ժամ պահեալ և արօթս արարեալ, եգին ձեռն ՚ի
 վերայ նոցա և արձակեցին: Եւ նոքա առաքեալք ՚ի 4
 Հոգւոյն սրբոյ՝ իջին ՚ի Սելէկիա, և անտի նաւեցին
 ՚ի Կիւպրոս. և հասեալ ՚ի Սաղամիսնա՝ պատմէին ըզ- 5
 բանն Աստուծոյ ՚ի ժողովուրդս Հրէիցն. ունէին
 և զՅովհաննէս պաշտօնեայ: Երջեալ ընդ ամե- 6
 նայն կղզին մինչև ՚ի Պափոս, գաին անդ այր զոմն
 մոգ, սուտ մարգարէ՝ հրէայ, որում անուն էր Բա- 7
 րէյեսուս. որ էր ընդ փոխանակիբզեշխին Սերգեայ
 Պաւղոսի առն իմաստնոյ. նորա աղաչեալ զԲառնա- 8
 բաս և զՍաւղոս՝ խնդրէր լսել զբանն Աստուծոյ:
 Ընդդէմ եկաց նոցա Ելիմաս՝ մոգ, քանզի այսպէս 9
 թարգմանի անուն նորա, խնդրէր չըջել զփոխանակ
 բզեշխին ՚ի հաւատոց: Իսկ Սաւղոս, որ և Պաւ- 10
 ղոսն, լցեալ հոգւով սրբով՝ հայեցաւ ՚ի նա և ասէ.
 Ո՛վ լի ամենայն նենդութեամբ և խորամանկու- 11
 թեամբ՝ որդի սատանայի և թշնամի ամենայն ար-
 դարութեան, ո՞չ լսես ՚ի թիւրեւոյ զճանապարհս 12
 Տեառն զուղիղս. և արդ ահա ձեռն Տեառն ՚ի վե-
 րայ քո, և եղիցես կոյր՝ չտեսանել զարև մինչև ՚ի 13
 ժամանակ մի: Եւ անդէն անկաւ ՚ի վերայ նորա մէգ
 և խաւար, և չըջէր խնդրէր առաջնորդս: Յայնժամ 14
 տեսեալ փոխանակիբզեշխին զիրսն որ եղէն, հաւա-
 տաց, զարմացեալ ընդ վարդապետութիւնն Տեառն:
 Եւ ամբարձեալ ՚ի Պափէ պաւղոսեանց՝ եկին ՚ի 15

Պերդէ Պամիլիէայ: Յովհաննէս մեկնեալ ՚ի նո- 14
 ցանէ դարձաւ յԵրուսաղէմ, և նոքա գնացեալ ՚ի
 Պերդէայ՝ եկին յԱնտիոք Պիսիդեայ, և մտեալ ՚ի 15
 ժողովուրդն յաւուր շաբաթու՝ նստան: Եւ յետ
 ընթեանոյ զօրէնան և զմարդարէս, առաքեցին առ
 նոսա ժողովրդապետքն՝ և ասեն. Ալք եղբարք՝ ե-
 թէ իցեն ՚ի ձեզ բանք մի թարութեան առ ժողո- 16
 վուրդդ՝ խօսեցարուք:
 ԳԻ. Յոան եկաց Պաւղոս՝ շարժեաց զձեռն, և ասէ. 17
 Ալք Իսրայէլացիք, և ոյք երկնչիք յԱստուծոյ, լուա-
 րուք. Աստուած ժողովրդեանս այսորիկ Իսրայէլը՝ 18
 ընտրեաց զհարսն մեր, և զժողովուրդն բարձրացոյց
 ՚ի պանդխտութեան յերկրին եգիպտացոց, և ՚ի 19
 բազուկ բարձր եհան զնոսա անտի: Եւ իբրև քա-
 ռասնամեայ ժամանակ կերակրեաց զնոսա յանապա- 20
 տի, և քակեալ ազգս Եօթն յերկրին Քանանու՝
 ժառանգեցոյց նոցա զերկիր նոցա իբրև ամս չորեք 21
 հարիւր և յիսուն: Եւ յետ այսորիկ էտ նոցա դա-
 տաւորս մինչև ՚ի Սամուէլ մարդարէ, և անտի յա- 22
 ռաջ՝ խնդրեցին թագաւոր, և ետ նոցա Աստուած
 զՍաւուղ որդի Կիսեայ, այր յազգէ Բենիամինի, 23
 ամս քառասուն: Եւ իբրև փոխեաց զնա, յարոյց
 նոցա զԴաւիթ թագաւոր, որում և ասաց վկայու- 24
 թեամբ. գտի զԴաւիթ որդի Յեսսեայ՝ այր ըստ
 սրտի իմում, որ արասցէ զամենայն զկամս իմ: Ի սորա 25
 զաւակէ Աստուած ըստ աւետեացն յարոյց Իսրայէ-
 լի զԻրկիչն Յիսուս, ըստ յառաջագոյն քարոզու- 26
 թեանն Յովհաննու առաջի երեսաց մտի նորա՝
 մկրտութիւն ասպաշխարութեան ամենայն ժողովը
 դեանն Իսրայէլի: Եւ իբրև ընոյր Յովհաննէս զըն-
 թացսն, ասէր. Զո՞ք կարծէք զինէն թէ իցեմ:
 չեմ ես այն. այլ ահա գայ զինի իմ որում չեմ ար-
 26
 դիք աբրահամեան տոհմին, և որ ՚ի ձեզ երկիւ-
 ղածք իցեն յԱստուծոյ, ձեզ բանս այս փրկութեան

առաքեցաւ: Բայց որ բնակեալ են յերուսաղէմ, և 27
 իշխանք նոցա՝ անծանօթ եղեն ՚ի նմանէ, և ըստ բար-
 բառոյ մարդարէիցն՝ որ զամենայն շաբաթսն ընթեռ-
 նունն՝ դատեալ կատարեցին. և ոչ մի ինչ պատճառս 28
 մահու գտեալ խնդրեցին ՚ի Պիղատոսէ սպանանել
 զնա: Եւ իբրև կատարեցին զամենայն՝ որ վասն նո- 29
 ըրա գրեալ էր, իջուցեալ ՚ի փայտէն՝ եղին ՚ի գերեզ-
 մանի: Այլ Աստուած յարոյց զնա ՚ի մեռելոց, որ 30
 երևեցաւ առուրբ բազմօք այնոցիկ, որ ելեալ էին
 ընդ նմա ՚ի Քալիլէէ յերուսաղէմ, որ և արդ իսկ 31
 վկայք են նորա առ ժողովուրդն: Եւ մեք ձեզ աւել- 32
 տարանեմք զխօստումն որ առ հարսն եղեալ էր. զի 33
 զնոյն Աստուած կատարեաց առ մեզ որդիս նոցա՝ յու-
 րուցեալ զՅիսուս. որպէս և ՚ի Սաղմոսին գրեալ է՝
 յերկրորդում: Որդի իմ էս դու՛ էս այսօր ծնայ
 զքեզ: Եւ զի յարոյց զնա ՚ի մեռելոց, և ոչ ևս դառ- 34
 նալոց է յապահանութիւն, այսպէս ասէ, թէ տաց
 քեզ զսրբութիւնն Քալիլի զհաւատարիմս. քան 35
 զի և ՚ի միստումն ասէ: Ոչ տացես սրբոյ քում տե-
 սանել զապահանութիւն: Այլ Քալիլի յարդի անդ 36
 իւրում պաշտեաց, և ՚ի կամս Աստուծոյ ննջեաց՝ և
 յաւելաւ առ հարս իւր, և ետես զապահանութիւն. 37
 բայց զոր Աստուած յարոյց, ոչ ետես զապահանու- 38
 թիւն: Յայտնի լիցի ձեզ՝ արք եղբարք, զի սովաւ
 ձեզ թողութիւն մեղաց աւետարանի. և յամենայ-
 նէ՝ յորմէ ոչ կարացէք օրինօքն Մովսիսի արդարանալ, 39
 սովաւ ամենայն որ հաւատայ՝ արդարանայ: Զգոյշ 40
 կացէք, գուցէ եկեացէ ՚ի վերայ ձեր որ ասացեալն է
 ՚ի մարդարէս. Տեսէք, արհամարհոտք, և զարմա- 41
 ցարուք և եղծարուք. զի գործ մի գործեմ էս յա-
 ռուրս ձեր, գործ՝ որում ոչ հաւատայցէք՝ եթէ որ
 պատմեցցէ ձեզ: Եւ իբրև ելին անտի, աղաչէին ՚ի 42
 միւսում շաբաթու խօսել նոցա զնոյն բանս: Եւ իբ- 43
 րև արձակեցաւ ժողովուրդն, զհետ երթային բա-
 զումք ՚ի Հրէից անտի և ՚ի պաշտօնէիցն եկամտից՝

զՊաւղոսի և զԲառնաբայ, որք խօսէին ընդ նոսա
 և հաւանեցուցանէին զնոսա կալ մնալ ՚ի շնորհսն
 Աստուծոյ:
 44 ԳԱ. Եւ ՚ի դալ միւսոյ շաբաթուն՝ գրեթէ ամե-
 նայն քաղաքն ժողովեցաւ լեւ զբանն Աստուծոյ:
 45 Իբրև տեսին Հրէայքն զամբօսն, լցան նախանձու-
 և ընդդէմ դարձեալ ասացելոցն ՚ի Պաւղոսէ՝ հայ-
 46 հոյէին: Համարձակեալ Պաւղոսի և Բառնաբայ՝
 ասէին. Առ ձեզ նախ պարտ էր խօսել զբանն Աս-
 տուծոյ. և քանզի դուք մերժէք զնա, և ոչ արժա-
 նիս համարիք զձեզ կենացն յաւիտեանականաց, ա-
 47 հաւասիկ դառնամք ՚ի հեթանոսս: Զի այսպէս
 պատուիրեաց մեզ Տէր. Եդի զքեզ ՚ի լոյս հեթա-
 նոսաց, լինել քեզ ՚ի փրկութիւն մինչև ՚ի ծագս
 48 երկրի: Զայս լուեալ հեթանոսացն՝ ուրախ լինէին
 և փառաւոր առնէին զբանն Տէրառն. և հաւատացին
 49 որք էին կարգեալ ՚ի կեանսն յաւիտեանականս. և
 50 շրջէր բանն Աստուծոյ ընդ ամենայն դաւառն: Բայց
 Հրէայքն գրգռեցին զպաշտօնեայ կանայս զգատտս,
 և զգլխաւորս քաղաքին, և յարուցեալ հալածանս ՚ի
 վերայ Պաւղոսի և Բառնաբայ, հանին զնոսա ՚ի
 51 սահմանացն իւրեանց: Եւ նոցա թօթափեալ զփոշի
 52 օտից ՚ի վերայ նոցա, եկին յիկոնիոն. և աշակերտքն
 ընուն խնդութեամբ և Հոգւով սրբով:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Գ

1 Եւ եղև յիկոնիոն ՚ի միասին մտանել նոցա ՚ի ժո-
 ղովուրդ Հրէիցն և խօսել նոյնպէս, մինչև հաւա-
 2 տալ Հրէից և Յունաց բազմաց յոյժ. բայց անհա-
 շան Հրէայքն յարուցին և չարացուցին զանձինս հե-
 3 թանոսացն ՚ի վերայ եղբարց: Բազում ժամանակս
 շրջին՝ համարձակեալք Տէրառն վկայութեամբ, բա-
 նիւ շնորհաց իւրոց, և տալնշանս և արուեստս լինե-
 4 լալ ՚ի ձեռս նոցա: Եւ եղեն հերձուածք բազմու-
 4

Թեան քաղաքին. ոմանք էին 'ի Հրեայսն, և ոմանք յԱռաքեալսն: Իբրև եղև դիմել չեթանոսացն և Հրէից իշխանօքն իւրեանց՝ 'ի Թճնամանել և 'ի քարկոծել զնոսա, պղղեղեալ նոցա՝ փախեան 'ի քաղաքսն լիկաննացւոց, 'ի Լիւսորա և 'ի Գերբէ՝ և շուրջ զգաւառաւն, և անդ աւետարանէին:

ԴԲ. Եւ այր ոմն լիւսորացի տկար յոտից նստէր՝ կաղ յորովայնէ մօր իւրոյ, որոյ երբէք չէր գնացեալ սա լուաւ զխօսսն Պաւղոսի, որոյ հայեցեալ 'ի նա և տեսեալ թէ ունի հաւատս փրկութեան, ասէ մեծաձայն. Քեզ ասեմ յանուն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, յոտն կաց 'ի վերայ ոտից քոց ուղիղ: Եւ վազվազէր և գնայր: Եւ ժողովրդոցն տեսեալ զոր արարն Պաւղոս, բարձին զձայնս իւրեանց լիկաննարէն, և ասեն. Աստուածք նմանեալ մարդկան իջին առ մեզ: Եւ կոչէին զԲառնաբաս՝ Գիոս, և զՊաւղոս՝ Հերմէս, քանզի նա էր առաջնորդ բանին: Իսկ քուրմն Գիայ՝ որ կայր առաջի քաղաքին, ցուր և պսակս հասուցեալ 'ի դուռն հանդերձ բազմութեամբն՝ կամէր զօհել: Եւ լուեալ Առաքելոցն Բառնաբայ և Պաւղոսի, պատառեալ զհանդերձս իւրեանց՝ արտաքս վաղեցին յամբոխէն, աղաղակէին և ասէին. Սրբ, զինչ գործէք զայդ. մեք ձեզ նմա նօղք կարեօք մարդիկ եմք, աւետարանել ձեզ յայդպիսի ունայնութեանց դառնալ յԱստուած կենդանի, որ արար զերկինս և զերկիր և զծով՝ և զամենայն որ 'ի նոսա. որ յանցեալ աղգսն թոյլ ետ ամենայն չեթանոսաց գնալ 'ի ճանապարհս իւրեանց. և սա կայն ոչ եթէ առանց վկայութեան զինքն եթող, բարերարութեամբն տալ յերկնից ձեզ անձրևս, և ժամանակս պտղաբերս, ընուկերակրովք և ուրախութեամբ զսիրտս ձեր: Եւ զայս ասացեալ՝ հազիւ լուսեցուցանէին զժողովուրդսն 'ի չզօհելոյ նոցա, այլ գնալ յիւրաքանչիւր տեղիս:

ԴԳ. Եւ 'ի շրջէն նոցա և յուսուցանել՝ եկին հաւ

սին յԱնտիօքէ և յԻկոնիոնէ Հրեայք: Եւ 'ի վիճել նոցահամարձակութեամբ. պատրեցին զժողովուրդսն 'ի բաց կալ 'ի նոցանէ, և ասէին թէ ոչ ինչ ճշմարտութիւն ասեն, այլ զամենայն ստեն. և քարկոծեալ զՊաւղոս քարշեցին արտաքս քան զքաղաքն, և համարէին զնա մեռեալ: Եւ 'ի պատել զնովաւ աշակերտացն՝ յարեաւ եմուտ 'ի քաղաքն, և 'ի վաղիւ անդր ել Բառնաբաւ հանդերձ 'ի Գերբէ: Աւետարանեալ 'ի քաղաքին յայնմիկ և աշակերտեալ զբազումս, և դարձան 'ի Լիւսորա և յԻկոնիոն և յԱնտիօքիա, հաստատել զանձինս աշակերտելոցն և միխթարել, կալ հաստատուն 'ի հաւատսն, և թէ բազում նեղութեամբ պարտ է մեզ մտանել յարքայութիւն Սատուծոյ: Ձեռնադրեցին նոցա ըստ եկեղեցեաց երիցսնս. աղօթս արարեալ հանդերձ պահովք, յանձն արարին զնոսա Տեառն՝ յոր հաւատացեալ էին: Եւ շրջեալ ընդ Պիսիդեա՝ եկին 'ի Պամփիլեա. և խօսեցեալ 'ի Պերգէ զբանն Տեառն, իջին յԱտտալիա. և անտի նաւարկեալ գնացին յԱնտիօք, ուստի էին յանձն արարեալ շնորհացն Սատուծոյ՝ 'ի գործն զոր կատարեցին: Եկեալ ժողովեալ զեկեղեցին՝ պատմեցին որչափ արար Սատուած ընդ նոսա, և զի եբաց չեթանոսաց 27 դուռն հաւատոց. շրջէին ժամանակս ոչ սակաւս ընդ աշակերտսն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Ե

1 ԴԴ. Եւ ոմանք իջեալ 'ի հրէաստանէ՝ ուսուցանէին զեղբարս, եթէ ոչ թլփատիք ըստ օրինացն
2 Մովսիսի՝ ոչ կարէք ասրել: Եւ 'ի լինել ոչ սակաւ հակառակութեան և խնդրոյ Պաւղոսի և Բառնաբայ ընդ նոսա, եղին ելանել Պաւղոսի և Բառնաբայ և ոմանց 'ի նոցանէ՝ առ Առաքեալսն և երիցուսս յերուսաղէմ վասն խնդրոյն այնորիկ: Նո-

քա յուղարկեալք յեկեղեցւոյն՝ շրջեցան ընդ Փիւնիկէ և ընդ Սամարիա, պատմէին զգարձն հեթանոսաց, և առնէին ուրախութիւն մեծ ամենայն եղբարց: Եւ հասեալք յերուսաղէմ, ընկալեալք յեկեղեցւոյն և յԱռաքելոյն և յերիցանց, պատմեցին որչափ ինչ արար ընդ նոսա Աստուած: Յարեան ումանք՝ ի հերձուածոյն փարիսեցւոց հաւատացեալք, և ասէին՝ թէ պարտ է թլիատել զդոսա, և պատուիրել պահել զօրէնսն Մովսիսի: Եւ ժողովեցան Առաքեալքն և երիցունք տեսանել վասն բանիս այսորիկ: Եւ յետ բազում խնդիր վնեւոյ, յտան եկաց Պետրոս և ասէ ցնոսա. Արդ եղբարք, դուք ինքնին գիտէք, զի յաւուրցն առաջնոց ՚ի միջի ձերում ընտրեաց Աստուած բերանով իմով լսել հեթանոսաց բանին աւետարանի և հաւատալ, և սրտագէտն Աստուած վկայեաց նոցա, տալով նոցա զՀոգին սուրբ՝ որպէս և մեզ. և ոչ ինչ ընտրութիւն արար ՚ի մէջ նոցա և մեր, հաւատովք սրբեալ զսիրտս նոցա: Արդ ընդէր փորձէք զԱստուած, դնել լուծ ՚ի վերայ պարանոցի աշակերտացն, զոր ոչ հարքն մեր և ոչ մեք կարացաք բառնալ. այլ շնորհօքն տեառն Յիսուսի Քրիստոսի՝ հաւատամք ապրել, զոր օրինակ և նորա: Լսեաց ամենայն ժողովուրդն, և լսէին Բառնաբայ և Պաւղոսի պատմելոյն՝ որչափ արար Աստուած նշանս և արուեստս ՚ի հեթանոսս ի ձեռն նոցա:

ԴԵ. Եւ յետ լսելոյն նոցա, պատասխանի ետ Յակովբոս և ասէ. Արք եղբարք, լուարուք ինձ. Եմառն պատմեաց որպէս յառաջագոյն Աստուած այց արար առնուլ ժողովուրդ ՚ի հեթանոսաց՝ անուան իւրոյ. և այնմ միաբանին բանք մարգարէիցն. որ պէս և գրեալ է. Յետ այսորիկ դարձայց՝ և շինեցից զպարկն Պաւթի՝ զանկեալն, և զկործանեալսն նորա վերստին շինեցից, և կանգնեցից զնա. որպէս զի խնդրեսցեն մնացորդք մարդկան զՏէր, և ամենայն

4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17

հեթանոսք՝ յորոց վերայ կոչեցեալ է անուն իմ, ասէ Տէր. որ առնէ զայս ամենայն, յայտնի է ՚ի յաւիտեանցն: Վասն որոյ և ես իրաւունս համարիմ, մի նեղել զայնոսիկ՝ ոչք ՚ի հեթանոսացն դառնան առ Աստուած. այլ տալ թուղթս առ նոսա, խորշել ՚ի կերակրոց կուոց, և ՚ի պոռնկութենէ, և ՚ի մեռելու տուոց, և յարենէ: Զի Մովսէս յազգացն առաջնոց ըստ քաղաքաց զբարոզիչսն իւր ունի ՚ի ժողովն, ըստ ամենայն շաբաթուց ընթերցեալ: Յայնժամ հաճոյ թուեցաւ Առաքելոյն և երիցանցն ամենայն եկեղեցեալն՝ արս ընտրեալս ՚ի նոցանէ առաքել յԱնտիոք ընդ Պաւղոսի և ընդ Բառնաբայ. զՅուդա զկոչեցեալն Բարսաբա՝ և զՇիղա, արս գլխաւորս. գրեալ առ եղբարս ՚ի ձեռն նոցա զայս ինչ. Առաքեալք և երիցունք և եղբարք, յԱնտիոք և ՚ի Սիւրիա և ՚ի Կիլիկիա, եղբարցդ որ ՚ի հեթանոսաց էք, ողջոյն: Քանզի լուաք՝ թէ ոմանք իբրև ՚ի մէջ խառնեցուցին զձեզ բանիւք՝ խախտել զանձինս ձերասեն թլիատել և պահել զօրէնսն, որոց ոչ հրամայեցաք: Հաճոյ թուեցաւ մեզ միաբան ժողովելոցս՝ արս ընտրեալս յղել առ ձեզ, ընդ սիրելիս մեր՝ ընդ Բառնաբայ և ընդ Պաւղոսի. արք՝ որք մասնեցին զանձինս իւրեանց վասն անուանն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Արդ առաքեցաք զՅուդա և ըզՇիղա, և նոցա ՚ի բանից զնոյն պատմել: Զի հաճոյ թուեցաւ Հոգւոյն սրբոյ և մեզ, մի ինչ աւելի բեռն դնել ձեզ. բայց միայն ՚ի կարևորացս յայսոցիկ. ՚ի բաց կալ ՚ի զոհելոյ կուոց, և յարենէ, և ՚ի հեղձուցելոյ, և ՚ի պոռնկութենէ. յորոց պահեալ զանձինս՝ բարւոք գործիցէք. ողջ լերուք: Եւ նորա արձակեալք իջին յԱնտիոք, և ժողովեալ զժողովուրդսն՝ ետուն զթուղթն. և ընթերցեալ ուրախեալ զեն ՚ի վերայ միութարութեանն: Յուդա և Շիղա, զի և նորա մարգարէք էին, բանիւք բազմօք միութարեցին զեղբարս և հաստատեցին: Եւ եղեալ

18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33

անդ ժամանակս, արձակեցան յեղբարց խաղաղու
թեամբ առ Առաքեալն. և հաճոյ թուեցաւ Շի 34
ղայի մնալ անդէն: Բայց Պաւղոս և Բառնաբաս 35
ըջէին յԱնտիոք, ուսուցանել և աւետարանել և
այլովք բազմօք՝ զբանն Աստուծոյ:

Դ. Իսկ յետ աւուրց ինչ ասէ Պաւղոս ցԲառ- 36
նաբաս. Գարձցուք և ըջլեսցուք զեղբարքք՝ ըստ ա-
մենայն քաղաքաց յորս քարոզեցաք զբանն Տեառն,
թէ որպէս ունիցին: Բառնաբաս կամէր անուլ և 37
զՅովհաննէս զկոչեցեալն Մարկոս. բայց Պաւղոս 38
աղաչէր՝ թէ զմեկնեալն ՚ի նոցանէ ՚ի Պամփիլիայ, և
զչեկեալն ընդ նոսա ՚ի գործն, մի առնուլ ընդ ին-
քեանս: Եւ եղև գժտու թիւն ՚ի մէջ նոցա՝ մինչև մեկ 39
նել ՚ի միմեանց: Բառնաբայ առնուլ զՄարկոս նա-
ւել ՚ի Կիւպրոս: Եւ Պաւղոսի ընտրեալ զՇիղա՝ 40
էլ յանձն արարեալ շնորհացն Աստուծոյ յեղբարց
անտի. և ըջլէր ՚ի կողմանս Ասորւոց և կիլիկեցւոց, 41
և հաստատէր զեկեղեցիսն:

Գ Լ Ո Ի Խ Ժ Զ

Եկն Եհաս ՚ի Դերբէ և ՚ի Լիւստրա. և ահա ա- 1
շակերտ ոմն էր անդ՝ անուն Տիմոթէոս, որդի կնոջ
հրէի հաւատացելոյ՝ և հօր հեթանոսի, որ վկայեալ 2
էր ՚ի լիւստրացւոց և յիկոնացւոց եղբարց: Զսա 3
կամեցաւ Պաւղոս ընդ իւր տանել. և առեալ թըլ-
փատեաց զնա վասն Հրէիցն՝ որ էին ՚ի տեղիսն յայ-
նոսիկ. քանզի գիտէին ամենեքին զհայր նորա թէ
հեթանոս էր: Իբրև անցանէին ընդ քաղաքսն, ա- 4
ւանդեցին նոցա պահել զհրամանսն պատուիրեալս
յԱռաքելոցն և յերկրանցն՝ որք յերուսաղէմ: Եւ 5
եկեղեցիքն հաստատէին ՚ի հաւատս, և յաւելուին
՚ի թիւն հանապազօր:

Դ. Եւ ըջլեցան ընդ Փոխլիա և ընդ կողմանս 6
գաղատացւոց, արդելեալք ՚ի Հոգւոյն սրբոյ խօսել

7 զբանն յԱսիա. բայց եկեալ առ Միւսեաւ՝ թեակո-
խէին երթալ ՚ի Բիւթանիա. և ոչ համարձակեաց
8 նոցա Հոգին Յիսուսի: Եւ անցեալ ընդ Միւսիա՝
9 իջին ՚ի Տրովադա. և տեսիլ երևեցաւ ՚ի գիշերի
Պաւղոսի. այր ոմն մակեդոնացի կայր աղաչէր զնա
և ասէր. անցեալ ՚ի Մակեդոնիա՝ օգնեսցես մեզ:
10 Եւ իբրև զտեսիլն ետես, վաղվաղակի խնդրեցաք
ելանել ՚ի Մակեդոնիա, տեղեկացեալ թէ հրաւի-
11 ըեաց զմեզ Տէր աւետարանել նոցա: Եւ ելեալ ՚ի
Տրովադայ՝ դէպ ուղիղ գնացաք ՚ի Սամոթրակէ. և
12 ՚ի վաղև անդր ՚ի Նոր քաղաք, և անտի ՚ի Փիլիպ-
պոս, որ է առաջին վիճակ մակեդոնացւոց՝ քաղաք
կողովնիա: Եւ անդ ՚ի քաղաքին դադարեալ մեր ա-
13 լուրս ինչ, յաւուր շաբաթու ելաք արտաքոյ քաղա-
քին առ գետափնն՝ ուր համարէին աղօթս մատու-
ցանել. և նստեալ խօսէաք ընդ ժողովեալ կանայ-
14 սրն: Եւ կին ոմն անուն Լիդիա ծիրանավաճառ՝ ՚ի
Թիւատիր քաղաքէ, երկիւղած յԱստուծոյ, լուաւ.
զորոյ Տէր իսկ եբաց զսիրտն անսալ խօսիցն Պաւ-
15 ղոսի: Եւ իբրև մկրտեցաւ ինքն և տուն իւր, աղա-
չէր և ասէր. Եթէ համարիք զիս հաւատացեալ
Տեառն, մտեալ ՚ի տուն իմ ագերուք: Եւ բռնա-
16 դատեաց տարաւ զմեզ: Եւ եղև մինչ երթայաք մեք
յաղօթս, պատահեաց մեզ աղախին ոմն՝ զոր ունէր
այս հարցուկ. որ շահս բազումս տայր տերանց իւ-
17 րոց մոլելովն: Նա զհետ եղեալ Պաւղոսի և մեր՝
աղաղակէր և ասէր. Արքս այս ծառայք Աստուծոյ
բարձրելոյ են, որ պատմեն ձեզ զճանապարհս փր-
18 կութեան: Եւ զայս առնէր ՚ի բազում աւուրս:
Զայրացեալ Պաւղոս՝ դարձաւ և ասէ ցայն. Պա-
տուիրեմ քեզ յանուն Յիսուսի Քրիստոսի ելանել
19 ՚ի դմանէ. և ել ՚ի նմին ժամու: Իբրև տեսին
տեարք նորա՝ եթէ հատաւ յոյս շահի նոցա, առեալ
զՊաւղոս և զՇիղա՝ ձգեցին ՚ի հրապարակն առ իշ-
20 խանսն. և ածեալ զնոսա առ զօրագլուխսն՝ ասեն.

Արքս այս խռովեցուցանեն զբաղաբս մեր. ինքեանք
 Հրեայք են, և պատմեն մեզ օրէնս, զոր չէ արժան 24
 մեզ ընդունել և ոչ առնել, զի հռոմայեցիք եմք: Եւ 22
 կուտեցաւ ամբօրն 'ի վերայ նոցա: Եւ զօրագլուխքն
 պատառեցին զհանդերձս իւրեանց, և հրամայեցին
 գան հարկանել. և բազում վերս եղեալ 'ի վերայ նո. 23
 ցա՝ արկին 'ի բանտ, պատուիրեցին բանտապետին՝
 զգուշու թեամբ. պահել զնոսա: Որոյ առեալ զայս. 24
 սխիս պատուէր, արկ զնոսա 'ի ներքին բանտն, և
 զոտս նոցա պնդեաց 'ի կոճեղ: Եւ 'ի մէջ գիշերոյն 25
 Պաւղոս և Եփղա կային յաղօթս՝ և օրհնէին զԱս-
 տուած. ունկն դնէին նոցա կալանաւորքն: Եւ եղև 26
 յանկարծակի շարժումն մեծ, մինչև շարժել հիմանց
 բանտին, և բացան անդէն դուռնքն ամենայն, և ա-
 մենեցուն կապանքն լուծան: Իբրև զարթեալ բան. 27
 տապետն՝ և ետես բացեալ զգուրս բանտին, ձգեաց
 զսուսեր՝ և կամէր երթալ զիւրովին. կարծէր փա-
 խուցեալ զկապեալսն: Եւ կոչեաց 'ի ձայն մեծ Պաւ- 28
 ղոս և ասէ. Մի ինչ գործեր ընդ անձն քո չար,
 քանզի ամենեքին աստ եմք: Խնդրեաց լոյս՝ և դի- 29
 մեաց 'ի ներքս. և զահի հարեալ՝ անկաւ առաջի
 Պաւղոսի և Եփղայի. և ածեալ զնոսա արտաքս՝ ա- 30
 սէ. Տեարք, զինչ պարտ է ինձ առնել՝ զի ասրե-
 ցայց: Եւ նօքա ասեն. Հաւատա 'ի տէր Յիսուս 31
 Քրիստոս, և ասրեսցիս դու և ամենայն տուն քո:
 Եւ խօսեցան նմա զբանն Տեառն, և ամենեցուն որ 32
 էին 'ի տան նորա: Եւ առեալ զնոսա 'ի նմին ժա- 33
 մու գիշերոյն՝ լուաց 'ի վերաց անտի, և մկրտեցաւ
 ինքն և իւրքն ամենեքեան անդէն վաղվաղակի. և
 ածեալ զնոսա 'ի տուն իւր, եգ առաջի նոցա սեղան,
 և ուրախ եղև ամենայն տամբն հաւատացեալ յԱս-
 տուած: Եւ իբրև այգ եղև՝ առաքեցին զօրագլուխքն 35
 զնուիրակն, և ասեն. Արձակեա զարսդ զայդօսիկ,
 Եւ պատմեաց բանտապետն զբանսն՝ Պաւղոսի, ե- 36
 թէ առաքեցին զօրագլուխքն զի արձակիցիք. արդ է-

37 լէք և երթայք խաղաղութեամբ: Իսկ Պաւղոս ա-
 սէ ցնոսա. Գան հարեալ զմեզ հրապարակաւ՝ արս
 անմեղս հռովմայեցիս արկին 'ի բանտ, և արդ լու-
 լեայն հանեն զմեզ. ոչ այդպէս. այլ եկեացեն ին-
 38 քեանք իսկ հանցեն զմեզ: Եւ պատմեցին զօրա-
 գլուխացն նուիրակքն զբանսն. զահի հարան իբրև
 լուան՝ թէ հռովմայեցիք են, և եկեալ աղաչեցին
 39 զնոսա. և իբրև հանին, աղաչեցին գնալ 'ի քաղա-
 40 քէն: Եւ ելեալ 'ի բանտէն՝ մտին առ Լիզիա, և
 տեսեալ զեղբարս՝ մխիթարեցին զնոսա, և գնացին:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Է

1 Եւ. Եւ շրջեալ ընդ Ամփիպոլիս և ընդ Սպորո-
 նիա, եկին 'ի Թեսաղոնիկէ, ուր էր ժողովուրդ
 2 Հրէիցն: Եւ ըստ սովորութեանն Պաւղոս եմուտ
 առ նոսա, և 'ի շաբաթս երիս խօսեցաւ ընդ նոսա
 3 'ի գրոյ. բանայր և դնէր առաջի, եթէ պարտ էր
 Քրիստոսի չարչարել և յառնել 'ի մեռելոց. և թէ
 4 նա է Քրիստոսն Յիսուս զոր ենս պատմեմ ձեզ: Եւ
 ոմանք 'ի նոցանէ հաւանեցան, և վիճակեցան Պաւ-
 ղոսի և Եփղայի. բայց պաշտօնէիցն հեթանոսաց
 էր բազմութիւն յոյժ, և 'ի կանանց գլխաւորաց ոչ
 5 սակաւք: Եւ նախանձեցան Հրեայքն, և առեալ
 արս ոմանս գուեհիկս անօրէնս, ամբօս արարեալ
 խռովեցին զքաղաքն. և կուտեալ առ ապարանսն
 6 Յաստիլի, ինդրէին զնոսա ածել 'ի հրապարակ: Եւ
 իբրև ոչ գտին զնոսա, քարչէին զՅաստիլ և զոմանս
 եղբարս առ քաղաքապետն, բողոք բարձեալ թէ
 որք զաշխարհս խռովեցուցին՝ սոքա և այսր հասին,
 7 զորս ընկալեալ է Յաստիլ. և սոքա ամենեքեան
 հակառակ հրամանացն կայսեր գործեն, թագաւոր
 8 զոմն ասեն զՅիսուս: Եւ խռովեցուցին զժողովն
 9 և զքաղաքապետն, որ լսէին զայն. և առեալ երաշ-
 խաւորութիւն առ 'ի Յաստիլայ և յայլոցն՝ արձա-

կեցին զնոսա: Բայց եղբարք վաղվաղակի գիշերայն 10
 յուղարկեցին զՊաւղոս և զՇիղա ՚ի Բերիա. որք
 իբրև հասին անդր, ՚ի ժողովուրդն Հրէից զնացին. զի 11
 սոքա էին ասնուագոյնք՝ քան որ ՚ի Թեսաղոնիկն էին.
 որք ընկալան զբանն ամենայն յօժարութեամբ, հա-
 նապազ քննէին զգիրս՝ եթէ իցէ այս այսպէս: Եւ 12
 բազումք իսկ ՚ի նոցանէ հաւատացին, և ՚ի յունաց
 կանանց զգաստից և յարանց ոչ սակաւք: Բայց իբրև 13
 գիտացին՝ որ ՚ի Թեսաղոնիկէ Հրէայքն էին, եթէ
 և ՚ի Բերիա պատմեցաւ ՚ի Պաւղոսէ բանն Ստու-
 ծոյ, եկին և անդր՝ շարժել և խռովեցուցանել զժո-
 ղովն: Յայնժամ զՊաւղոս վաղվաղակի առաքեցին 14
 եղբարք զնալ մինչև ՚ի ծովեզր, և մնացին Շիղա և
 Տիմոթէոս անդէն: Եւ որք տանէին զՊաւղոս, ա- 15
 ծին զնա մինչև յԱթէնս. և առեալ պատուէր առ
 Շիղա և Տիմոթէոս, զի վաղվաղակի եկեսցեն առ
 նա, և գնացին:

Եւ յԱթէնս ՚ի մնալն նոցա Պաւղոսի, զայ- 16
 րանայր հօգի նորա ՚ի նմա, զի տեսանէր ՚ի կռապաշ-
 տութեան զքաղաքն. և խօսէր ՚ի ժողովրդեանն ընդ 17
 Հրէայն և ընդ պաշտօնեայնն, և ՚ի հրապարակն
 զամենայն օր՝ որոց և պատահէին: Ոմանք յեպիկու- 18
 րեանցն և ՚իստոյիկեանց փիլիսոփայից հակառակէին
 ընդ նմա. և ոմանք ասէին, զինչ կամիցի սերմանա-
 քաղս այս խօսել, իսկ այլք՝ թէ օտարոտի իմն դից
 թուի պատմիչ լինելոյ. քանզի զՅիսուս և զյարու-
 թիւնն աւետարանէր: Եւ առեալ զնա ածին յԱ- 19
 րիոսպագոսն, և ասէին. կարացո՞ւք իմանալ թէ
 զինչ է նոր վարդապետութիւնդ՝ որ ՚ի քէն պատմի.
 օտարացուցիչս իմն բերես ՚ի լսելիս մեր. կամի՞ք գի- 20
 տել թէ զինչ կամիցի այս լինել: Զի աթէնացիք 21
 ամենեքին և եկքն օտարք՝ ոչ յայլ ինչ պարապէին,
 բայց ասել ինչ, կամ լսել նորագոյնս: Եկաց Պաւ- 22
 ղոս ՚ի մէջ Արիոսպագին՝ և ասէ. Արք աթէնացիք,
 ըստ ամենայնի իբրև պաշտօնասէրս տեսանեմ զձեզ.

23 քանզի չըջեալ և տեսեալ զպաշտամունս ձեր, գտի
 բազին մի՛ յորում գրեալ էր, Անծանօթի. Ստու-
 ծոյ. զոր դուք յանծանօթս պաշտէք՝ ես զնոյն պատ-
 24 մեմ ձեզ: Ստուած՝ որ արար զաշխարհս, և զա-
 մենայն որ ՚ի նմա, նա երկնից և երկրի է Տէր. ոչ
 25 ՚ի ձեռագործ տաճարս բնակէ, և ոչ ՚ի ձեռաց մարդ-
 կան պաշտի իբրև կարօտ իմիք. նա տայ ամենայնի
 26 կեանս և շունչ և զամենայն ինչ, արար ՚ի միջէ ա-
 րեւնէ զամենայն ազգս մարդկան՝ բնակել ՚ի վերայ ե-
 րեսաց ամենայն երկրի. հաստատեաց կարգեալ ժա-
 մննակս և սահմանադրութիւնս բնակութեանն նո-
 27 ցա՝ խնդրել զՍտուած, զի թերևս զննիցեն զնա և
 գտանիցեն. նա՛ և ոչ հեռի իսկ է յիւրաքանչիւր
 28 ումեքէ ՚ի մէջ. զի նովաւ կեամք և շարժիմք և
 եմք, որպէս ոմանք ՚ի ձերոց ճարտարաց ասացին,
 29 թէ նորա և ազգ իսկ եմք: Եւ արդ որովհետև ազգ-
 եմք Ստուծոյ, ոչ պարտիմք համարել ոսկոյ կամ
 արծաթոյ կամ քարի, որ ՚ի ճարտարութեանէ և ՚ի
 մտաց մարդկան քանդակեալ իցէ, զաստուածականն
 30 լինելն մանօղ: Բայց զժամանակս անգիտութեանն
 անտես արարեալ Ստուծոյ՝ արդ զայս պատուիրէ
 31 մարդկան, ամենայն ումեք ապաշխարել: Քանզի
 հաստատեաց օր, յորում պարտ է դատել զաշխարհս
 արդարութեամբ ՚ի ձեռն առնն, որով սահմանեաց
 տալ հաւատս ամենեցուն՝ յարուցեալ զնա ՚ի մեռե-
 32 լոց: Իբրև լուան զյարութիւն մեռելոց, ոմանք
 ծաղր առնէին. կէսքն ասէին՝ լուիցուք ՚ի քէն վասն
 33 այդորիկ միւսանգամ: Եւ ապա Պաւղոս ել գնաց ՚ի
 34 միջոյ նոցա. և ոմանք արք անկեալք ՚ի նա հաւա-
 տացին, ընդ որս էր և Դիոնետիոս արիոսպագայի,
 և կին մի անուն Դամարիս, և այլք ընդ նոսա:

Գ Լ Ո Ի Խ Ժ Ը

Ե Գ. Յետ այսորիկ մեկնեալ Պաւղոսի յաթենա 1
 ցւոց անտի, եկն՝ ի կորինթոս. և եգիտ զոմն Հրեայ՝ 2
 անուն Սկիւղաս՝ յազգէ պոնտացի, այն ինչ եկեալ
 յիտալիայ, և զՊրիսկիլլա կին նորա, վասն հրամա-
 նին կղաւզեայ՝ որոշել զամենայն Հրեայս՝ ի Հռով- 3
 մայ. և յարեցաւ ՚ի նոսա: Եւ վասն զի համարուեստ
 էր, եղև առ նոսա՝ և գործէր. քանզի էին խորա-
 նակարբ արուեստիւ: Եւ խօսէր ՚ի ժողովոգեանն 4
 ըստ ամենայն շաբաթուց, և հաւանեցուցանէր զՀը-
 րեայս և զհեթանոսս: Իբրև իջին ՚ի Մակեդոնիայ 5
 Շիղա և Տիմոթէոս, ստիպէր հոգւոջն Պաւղոս գը-
 նել վկայութիւն Հրէիցն՝ թէ Յիսուս է Քրիս- 6
 տոսն: Եւ յընդգէմ դառնալ նոցա և հայհոյել, թօ-
 թափեալ զձորձս և ասէ ցնոսա. Սրինն ձեր ՚ի գլուխս
 ձեր, քաւեալ եմ ես. յայսմ հետէ ՚ի հեթանոսս եր- 7
 թամ: Եւ գնացեալ անտի եմուտ ՚ի տուն ուրումն,
 որոյ անուն էր Տիտոս Յուստոս՝ պաշտօնեայ Աստու- 8
 ծոյ, որոյ ապարանքն էին մերձ ՚ի ժողովեաղն: Կրիս-
 պոս ժողովրդապետ հաւատաց ՚ի Տէր ամենայն տամբ 9
 իւրով, և բազմաց ՚ի կորնթացւոցն լուեալ՝ հաւատա-
 ցին և մկրտեցան: Եւ ասէ Տէր ՚ի գիշերի տես 10
 լեամբ ցՊաւղոս. Մի երկնչիր, այլ խօսեաց՝ և մի
 լուեր. քանզի ես ընդ քեզ եմ, և ոչ ոք ընդդէմ դարձ- 11
 ցի քո՝ ի չարչարել զքեզ. քանզի ժողովուրդ է իմ
 բազում ՚ի քաղաքիս յայսմիկ: Եւ նստաւ անդ տա 12
 ըի մի և ամիսս վեց՝ ուսուցանել նոցա զբանն Աս-
 տուծոյ:

Ե Գ. Առ Պաղիոմիլաւ փոխանակաւ բոլոր ինն արայ 12
 եցւոց՝ յարեան միաբան Հրեայքն ՚ի վերայ Պաւ-
 ղոսի, և ածին զնա յատեան. և ասէին, եթէ ար- 13
 տաքոյ օրինաց պատրէ սա զմարդիկ՝ պաշտել զԱս-

14 տուած: Եւ իբրև մերձ էր Պաւղոս բանալ զբերան
 իւր, ասէ Պաղիոմիլ ցՀրեայսն. Եթէ էր ինչ անի-
 րաւուութիւն կամ խարդախութիւն չարեաց, ո՛վ
 15 Հրեայք, ՚ի դէպ էր ինձ անսալ ձեզ. ապա եթէ
 ինդիրք ինչ են վասն բանի և անուանց և օրինաց ձե-
 րոց, տեսէք ձեզէն. քանզի դատաւոր այդպիսի ի-
 16 րաց չկամիմ լինել: Եւ մերժեաց զնոսա յատենէ
 17 անտի: Եւ առեալ ամենեցուն Յունացն զՍոսթե-
 նէս ժողովրդապետն՝ հարկանէին առաջի ատենին,
 18 և ոչ ինչ զայնմանէ Պաղիոմիլի փոյթ լինէր: Բայց
 Պաւղոսի տակաւին մնացեալ աւուրս բազումս,
 յեղբարցն հրաժարեալ նաւեր յԱսորիս. և ընդ նը-
 մա Պրիսկիլլա և Սկիւղաս, փոքրել զգլուխ ՚ի կենք-
 19 ըեա, քանզի ուխտագիր էր: Եւ հասեալ յԵ-
 փեսոս՝ զնոսա եթող անդ, և ինքն մտեալ ՚ի ժողո-
 20 վուրդն խօսէր ընդ Հրեայսն: Եւ աղաչեցին զնա՝
 բազում ժամանակս լինել անդ. և ոչ առ յանձն,
 21 այլ հրաժարեաց ՚ի նոցանէն և ասէ. Պարձեալ
 22 շրջեցայց Աստուծոյ կամօքն առ ձեզ: Համբարձաւ
 յԵփեսեայ, և իջեալ ՚ի կեսարիա՝ ել և ետ ողջոյն
 23 եկեղեցւոյն: Էջ յԱնտիօք, և եղեալ անդ ժա-
 մանակ ինչ, ել շրջել կարգաւ ընդ գաղատացւոց
 աշխարհն և ընդ Փոիւզիա, հաստատել զամենայն
 24 աշակերտեալսն: Հրեայ ոմն Սպեղէս անուն՝ աղէք-
 սանդրացի յազգէ, այր ճարտարաբան, եկն եհաս
 25 յԵփեսոս. զօրաւոր էր գրովք: Սա էր տեղեկա-
 ցեալ ճանապարհին Տեառն, և եռայր հոգւով խօ-
 սէր և ուսուցանէր ճշմարտութեամբ վասն Յիսուսի.
 26 զիտէր միայն զմկրտութիւնն Յովհաննու. սա սկը-
 սաւ համարձակել ՚ի ժողովրդեանն: Եւ լուեալ ՚ի
 նմանէ Սկիւղայ և Պրիսկիլլեայ՝ առին զնա առ իւ-
 րեանս, և ճշմարտադոյնս պատմեցին նմա զճանա-
 27 պարհն Աստուծոյ. իբրև կամեցաւ նա գնալ յԱ-
 քայիա, յօժարեալ եղբարք՝ գրեցին առ աշակերտսն
 ընդունել զնա: Որ իբրև եհաս անդր՝ բազում նը-

պատ լինէր հաւատացելոցն 'ի ձեռն շնորհացն.
քանզի անդադոյն չէրէ այսնյանդ իմանէր հրապարա. 28
կաւ, ցուցանել գրովք՝ եթէ Քրիստոսն է Յիսուս:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Թ

Եւ եղև՝ մինչդեռ Ապողոսն 'ի կորնթոսէր, 1
Պաւղոսի շրջեալ զվերին կողմամբքն՝ և իջանել յԵ-
փեսոս, և գտանել զոմանս զաշակերտս. ասէ ցնոսա. 2
Եթէ Հոգի սուրբ ընկալարո՞ք 'ի հաւատալն: Նո-
քա ասէն ցնա: Այլ և ոչ թէ Հոգի սուրբ գուցէ՝
լուեալ է մեր: Եւ ասէ. Իսկ յինչ մկրտեցարուք: 3
Նոքա ասէն. Ի Յովհաննու մկրտութիւնն: Եւ ա- 4
սէ Պաւղոս. Յովհաննէս քարոզեաց մկրտութիւն
ապաշխարութեան ամենայն ժողովրդեանն, և ասէր,
զի որ դալցն է յետ նորա՝ 'ի նա հաւատացեն, այս-
ինքն է՝ 'ի Յիսուս Քրիստոս: Եւ իբրև լուան, մը- 5
կրտեցան յանուն տեառն Յիսուսի: Եւ 'ի դնել 'ի
վերայ նոցա Պաւղոսի զձեռն, եկն Հոգի սուրբ 'ի
վերայ նոցա. խօսէին լեզուս և մարդարեանային, և
էին ամենեքեան արք իբրև երկոտասան: Եւ մտեալ 7
'ի ժողովուրդն՝ համարձակէր ամիսս երիս, խօսէր և 8
հաւանեցուցանէր վասն արքայութեանն Աստուծոյ:
Իբրև ոմանք խօտանային և ընդդէմդ առնային՝ բամ- 9
բասել զձանապարհն առաջի բազմութեանն, մեկ-
նեալ 'ի նոցանէ որոշեաց զաշակերտսն. հանապազօր
խօսէր 'ի դիւանին Տիւրանեայ որումն: Եւ այս ե- 10
ղև զերկեամ մի, մինչև ամենայն բնակչացն ասիա-
ցւոց լսել զբանն Տեառն, Հրէից և հեթանոսաց:
Եւ զօրութիւնս ոչ սակաւս առնէր Աստուած 'ի ձեռն 11
Պաւղոսի, մինչև 'ի հիւանդս տանել 'ի քրտանէ նո- 12
րա թաշկինակս կամ վարչամակս, և մերժել 'ի նո-
ցանէ ասիոյցն, և այսոց չարաց ելանել: Յանդգնե- 13
ցան ոմանք 'ի շրջող Հրէիցն՝ որ երդմնեցուցիւքն էին,

անուանել 'ի վերայ այնոցիկ որք ունէին այս չարս՝
զանուն տեառն Յիսուսի, և ասէին. Երդմնեցու-
ցանեմ զձեզ 'ի Յիսուս՝ զոր Պաւղոսն քարոզէ:
14 Էին որումն Սկեւայ հրէի քահանայապետի եօթն
15 որդի որ զայս առնէին: Պատասխանի ետ այսն չար
և ասէ ցնոսա. Զ իսուս գիտեմ և զՊաւղոս ճա-
16 նաչեմ, բայց դուք ո՞վ էք: Եւ վազեաց այրն յու-
րում էր այսն չար, ըմբռնեալ զերկոսեան յաղթա-
հարեաց զնոսա, մինչև մերկս և վիրաւորս փախչել
17 'ի տանէ անտի: Եւ այս յայտնի եղև ամենայն Հը-
րէից և հեթանոսաց՝ որ բնակեալ էին յԵփեսոս.
և անկաւ երկիւղ յամենեսեան 'ի նոսա, և մեծա-
18 նայր անուն տեառն Յիսուսի. և բազումք 'ի հաւա-
տացելոցն գային և խոստովան լինէին, և պատմէին
19 զգործս իւրեանց: Եւ բազումք 'ի կախարդասարացն
բերէին զգիրսն, այրէին առաջի ամենեցուն. և հա-
մարեցան զգիրսն նոցա՝ և գտանէին արծաթոյ բիւրս
հինգ:
20 Եւ այսպէս բանն Աստուծոյ աճէր և զօ-
21 րանայր: Եւ իբրև կատարեցաւ այս, եդ Պաւղոս
'ի մտի՝ շրջել ընդ Մակեդոնիա և ընդ Աքայիա՝ և
գալ յԵրուսաղէմ: ասէր, եթէ յետ երթալոյն իմ՝
22 անդր, պարտ է ինձ և զՀռոմ տեսանել: Առաքեաց
'ի Մակեդոնիա երկուս 'ի պաշտօնէիցն իւրոց, զՏի-
մոթէոս և զԵրաստոս, և ինքն մնաց ժամանակս ինչ
23 յԱսիա: Եւ եղև 'ի ժամանակին յայնմիկ խոսովու-
24 թիւն ոչ սակաւ վասն ձանապարհին: Իսկ Գեմետ-
րիոս ոմն անուն՝ արծաթագործ, գործէր մեհեանս
արծաթիս Արտեմիս դից, և տայր ճարտարացն լի-
25 նել ոչ սակաւ շահ. որ ժողովեացն իսկ և զձեռա-
գէտս արուեստին, և ասէ. Արք, դուք ձեզէն իսկ
26 գիտէք զի յայսմ գործոյ է շահ մեզ. և տեսանէք
և լսէք՝ եթէ ոչ միայն զեփեսացւոց, այլ գրեթէ
զամենայն իսկ ասիացւոց՝ Պաւղոսս այս հաւանեցու-
ցեալ շրջեաց բազում ժողովս, ասել թէ ոչ են աս-

տուածք ձեռագործք: Եւ ոչ միայն այս ճգնէ զմեր 27
կողմն՝ դալ ՚ի յանդիմանութիւն, այլ և զմեծին աս-
տուածոյ Արտեմեայ զմեհեանն յոչինչ համարել, նա՝
և քակելոց ևս իցէ մեծութիւն նորա՝ զոր ամենայն
Ասիա և տիեզերք պաշտեն: Եւ զայս իբրև լուան, 28
լի եղեն բարկութեամբ, աղաղակէին և ասէին.
Մեծ է Արտեմիս եփեսացոց: Եւ լցաւ քաղաքն 29
խռովութեամբ. դիմեցին առ հասարակ ՚ի թէատ-
րոնն, յափշտակեցին զՊայիոս և զԱրիստարքոս մա-
կեդոնացի՝ զուղեկիցսն Պաւղոսի: Բայց Պաւղոս 30
իբրև կամեցաւ մտանել յամբօխն, ոչ թողին զնա
աշակերտքն. ոմանք և յասիապետացն որ էին նորա 31
բարեկամք, յղէին առ նա և աղաչէին՝ մի տալ զան-
ձըն ՚ի թէատրոնն: Այլք այլ իմն աղաղակէին, զի 32
էր ժողովն նոցա խռովեալ. և բազումք ՚ի նոցանէ ոչ
գիտէին թէ վասն ոյր ժողովեալ իցեն: Եւ յամբօ- 33
խն բազմութենէ յառաջ կալան զԱղէքսանդրոս.
և իբրև ածին զնա յառաջ Հրեայքն, Աղէքսանդրոս
շարժեաց զձեռն՝ և կամէր պատասխանի առնել ամ-
բօխն: Իբրև գիտացին թէ այրն հրեայ է, միա 34
բարբառ եղեալ յամենեցունց՝ իբրև ժամս երկուս
աղաղակել, թէ մեծ է Արտեմիս եփեսացոց: Լուե- 35
ցոյց դպրապետն զամբօխն և ասէ. Արք եփեսացիք,
իսկ ո՞վ է ՚ի մարդկանէ՝ որ ոչ գիտէ զեփեսացոց քա-
ղաքս՝ մեհենազարդ մեծին Արտեմեայ դիցն և Պիո-
պետեայ. և զի այդ այդպէս է անշուշտ, պարտ է 36
ձեզ հանդարտել և մի ինչ յանդգնութեամբ գոր-
ծել. ածէք զարտդ զայդօսիկ այսր, ոչ մեհենակա 37
պուտս և ոչ հայհոյիչս աստուածոյն մերոյ: Զի ե- 38
թէ Պեմետրիոս և որ ընդ նմա ճարտարք՝ ունիցին
ինչ ընդ ումեք բանս, յատեան երթիցեն, և դա-
տաւորք գոն, և ամբաստան լիցին զմիմեանց. ապա 39
թէ վասն այլ իրիք ինդիք իցէ, յորինաւոր ժողովն
վճարեսցեն. քանզի և մեզ վիշտ վտանգի է ընդ կը- 40
ռուոյս այսր աւուր՝ առանց իրիք յանցանաց լինելոյ,

զորմէ ոչ կարացուք պատասխանի տալ վասն ժողո-
վոյս այսորիկ: Եւ զայս ասացեալ՝ արձակեաց զԺո-
ղովն:

Գ Լ Ո Ի Խ Ի

- 1 Եւ յետ դադարելոյ ամբօխն՝ կոչեաց Պաւ-
ղոս զաշակերտսն և մխիթարեաց. ողջոյն ետ, և ել
- 2 գնաց ՚ի Մակեդոնիա: Եւ շրջեալ ընդ կողմանն
ընդ այնոսիկ, և մխիթարեալ զնոսա բանիւք բազ-
- 3 մօք, եկն յելլադա: Իբրև արար անդ ամիսս երիս,
եղև նմա դաւ ՚ի Հրէիցն, մինչգեռ կամէր ելանել
- 4 յԱսորիս. խորհուրդ կալաւ դառնալ ընդ Մակե-
դոնիա. և երթայր ընդ նմա մինչև յԱսիա Սոսի-
- 5 պատրոս Պիւռեայ բերիացի, և ՚ի թեսաղոնիկեցոց՝
Արիստարքոս և Սեկունդոս, և Պայիոս գերբացի,
և Տիմոթէոս, և ասիացիք՝ Տիւբիկոս և Տրոփիմոս:
- 6 Սոքա յառաջ երթեալ մնային մեզ ՚ի Տրովադա:
- 7 Եւ մեք նաւեցաք յետ աւուրցն բաղարջակերաց ՚ի
Փիլիպպեայ, և եկաք առ նոսա ՚ի Տրովադա մինչև
- 8 յաւուրս Տինդ. անդ դադարեցաք աւուրս եօթն: Եւ
9 յաւուրն շաբաթուց՝ մինչգեռ ժողովեալ էաք բե-
կանել զհացն, Պաւղոս խօսէր ընդ նոսա, զի գնա-
լոց էր ՚ի վաղիւ անդր. և երկայնեաց զբանն մինչև
- 10 ՚ի մէջ գիշերոյն. և էին լսպտերք բազումք ՚ի վեր-
նատանն՝ ուր էաք ժողովեալ: Եւ նստեր ոմն երի-
- 11 տասարդ՝ անուն Եւաիքոս՝ ՚ի վերայ պատուհանին,
նիրհէր ՚ի քուն թանձրութեան, ՚ի խօսելն Պաւ-
ղոսի յաճախ. ընկղմեալ ՚ի քնոյ անտի՝ անկաւ յեր-
- 12 թորդ դստիկոնէն ՚ի վայր, և բարձաւ մեռեալ: Եւ
իջեալ Պաւղոս՝ անկանէր զնովաւ, և առնոյր զնա ընդ
գիրկս՝ և ասէր. Մի խռովիք, քանզի ոչի սորա ՚ի
ամին է: Եւ ելեբեկ զհացն՝ և ճաշակեաց. և բա-
զում ևս խօսեցաւ մինչև յառաւօտն, և ապա ել
գնաց, և ածին զպատանին կենդանի, և մխիթարե-

ցան ոչ սակաւ: Եւ մեք մտեալ ՚ի նաւն՝ ամբարձաք 13
 յԱսոն. անտի ակն ունէաք միւսանդամ առնուլ
 զՊաւղոս, զի այնպէս պատուիրեալ էր՝ մինչ ինքն
 զցամաքաւն երթալոց էր: Եւ իբրև զիպեցաւ մեզ ՚ի 14
 յԱսոն, առեալ զնա եկաք ՚ի Միտիլինէ. և անտի 15
 նաւեալ ՚ի վաղիւ անդր հասաք հանդէպ Քիայ, և
 ՚ի միւս օրն հասաք ՚ի Սամոս, և ՚ի վաղիւ անդր ե-
 կաք ՚ի Միլետոն: Զի ՚ի մտի եղեալ էր Պաւղոսի 16
 նաւելաւ Եփեսոսաւ, որպէս զի մի լիցի նմա ժամա-
 նակ ինչ յամել յԱսիա. քանզի փութայր, եթէ
 հնար ինչ իցէ նմա, զօրն պէնտակոստէից երթալ
 յԵրուսաղէմ:

21. Եւ ՚ի Միլետեայ յղեալ յԵփեսոս, կոչեաց 17
 զերիցունս եկեղեցւոյն: Եւ իբրև եկին առ նա, ա- 18
 սէ ցնտա. Գուք ձեզէն գիտէք յօրէ յառաջնմէ
 յօրմէ եկի յԱսիա, որպէս ընդ ձեզ զամենայն ժա-
 մանակսն եղէ, ծառայել Տեառն ամենայն խոնար. 19
 հուծեամբ և բազում արտասուօք և փորձութեամբ՝
 որ զիպեցան ինձ ՚ի նենդութեանց Հրէից: Որպէս 20
 ոչ ինչ զանգիտեցի յօգտակարացն չպատմել ձեզ,
 և ուսուցանել ձեզ հրապարակաւ և առտնին, տալ 21
 վկայութիւն Հրէից և հեծանոսաց զպաշտարու-
 թեանն՝ որ առ Աստուած, և զհաւատոցն՝ որ ՚ի Տէր
 մեր Յիսուս Քրիստոս: Եւ արդ ահաւասիկ ես կա- 22
 պեալ Հոգւոյն՝ երթամ յԵրուսաղէմ, և որ ինչ անդ
 ընդ իս անցանելոց է՝ չգիտեմ. բայց զի Հոգին սուրբ 23
 ըստ քաղաքաց վկայէ ինձ և ասէ, եթէ կապանք և
 նեղութիւնք մնան քեզ: Այլ և ոչ իւրք համարիմ 24
 զանձն իմ պատուական, որպէս զկատարել զընթացս
 իմ ուրախութեամբ՝ և զպաշտօնն զոր առ ՚ի տեսա-
 նէ Յիսուսէ Քրիստոսէ, վկայ լինել աւետարանի
 շնորհացն Աստուծոյ: Եւ արդ ահաւասիկ գիտեմ 25
 ես, եթէ ոչ ևս տեսանէք զերեսս իմ դուք ամենե-
 քեան, յորս շրջեցայ քարոզել զարքայութիւնն Աս-
 տուծոյ: Վասն որոյ և վկայութիւն դնեմ ձեզ յա- 26

27 սուր յայսմիկ, զի սուրբ եմ յարենէ ամենեցուն.
 քանզի ոչ խորշեցայ ՚ի չպատմելոյ ձեզ զամենայն
 28 կամսն Աստուծոյ: Զդոյշ կացէք անձանց և ամե-
 նայն հօտիդ, յորում եդ զձեզ Հոգին սուրբ տե-
 սուչս՝ հովուել զժողովուրդ Տեառն, զոր ապրեցոյց
 29 արեամբ իւրով: Քանզի գիտեմ ես, եթէ յետ իւ-
 մոյ մեկնելոյ՝ դայցեն դայլք յափշտակողք ՚ի ձեզ որ
 30 ոչ խնայեցեն հօտիդ, և ՚ի ձէնջ յարիցեն արք որ
 խօսիցին թիւրս, ձգել զաշակերտսն զկնի իւրեանց:
 31 Վասն այսորիկ արթուն կացէք, և յիշեցէք՝ զի զե-
 րեամ մի զցայդ և զցերեկ՝ ոչ դադարեցի արտա-
 32 սուօք խրատել զմի մի իւրաքանչիւր: Եւ արդ յանձն
 առնեմ զձեզ Աստուծոյ և բանի շնորհաց նորա, որ
 կարօղն է շինել և տալ ձեզ ժառանգութիւն ընդ
 33 սուրբսն ամենեսեան: Արծաթոյ կամ ոսկոյ կամ
 34 հանդերձից՝ ոչ ուրուք ՚ի ձէնջ ցանկացայ. դուք ինք-
 նին գիտէք՝ զի զպէտմն իմ և որոց ընդ իսն էին՝ պաշ-
 35 տեցին ձեռքս այս: Եւ զամենայն ինչ ցուցի ձեզ, զի
 այսպէս պարտ է վաստակել, և դարմանել զհիւանդս,
 և յիշել զբանն տեառն Յիսուսի զոր ինքն իսկ ա-
 36 սաց. երանելի է մանաւանդ տալն քան առնուլն: Եւ
 զայս իբրև ասաց, եղեալ ծունր ամենեքումբ՝ ե-
 37 կաց յաղօթս: Բազում լալիւն եղև ամենեցուն, և
 անկեալ զպարանոցաւն Պաւղոսի համբուրէին զնա.
 38 մորմոքէին մանաւանդ ՚ի վերայ բանին զոր ասէր,
 թէ ոչ ևս տեսանելոց են զերեսս նորա. և յուղար-
 կեցին զնա ՚ի նաւ անդր:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ի Ս

1 ԶԲ. Եւ իբրև եղև երանել մեզ և մեկնել ՚ի
 նոցանէ, հանդէպ գնացեալ եկաք ՚ի Կով, և ՚ի վա-
 2 ղիւ անդր ՚ի Հռոմոն, և անտի ՚ի Պատարա: Եւ
 գտեալ նաւ մի զի երթայր ՚ի Փիւնիկէ, ելեալ ՚ի նա
 3 գնացաք: Եւ յայտ եղեալ կիպրեայ, թողաք զնա ՚ի

ձախսակողմ, նաւեցաք յԱսորիս և իջաք ՚ի Տիւրոս. քանզի անդ էր նաւն թափելոց զբեռինսն: Եւ գըտեալ զաշակերտսն՝ կացաք անդ աւուրս եօթն, որք ասէին ցՊաւղոս ՚ի ձեռն Հոգւոյն, մի ելանել յԵրուսաղէմ: Եւ իբրև եղև մեզ կատարել զաւուրսն՝ ելեալ գնացաք, յուղարկեալ զմեզ ամենեցուն՝ հանդերձ կանամբք և որդւոյք՝ մինչև արտաքոյ քաղաքին: Եւ եղեալ ծունր առ ծովեղերին՝ կացաք յաղօթս, և հրաժարեցաք ՚ի միմեանց և ելաք ՚ի նաւն. և նորա դարձան յիւրեանց տեղիս: Եւ մեր զնաւն առխթեալ ՚ի Տիւրոսէ՝ հասաք ՚ի Պտողէմայիդա. և ողջոյն տուեալ եղբարց, եղեաք օր մի առ նոսա: Եւ ՚ի վաղիւ անդր ելեալ անտի՝ եկաք ՚ի Կեսարիա, և մտեալ յապարանսն Փիլիպպոսի աւետարանչի, որ էր յեօթանց անտի, ագաք առ նմա. նորա էին դըստերք չորք կոյսք՝ մարգարէք: Եւ ՚ի լինելն մեր անդ աւուրս բազումս, էջովն ՚ի հրէաստանէ անուն Ագաբոս, և եկեալ առ մեզ՝ առեալ զգօտին Պաւղոսի՝ կապեաց զոտս և զձեռս իւր, և ասէ. Ս. յսպէս ասէ Հոգին սուրբ, զայրն որոյ գօտիս այս է՝ այսպէս կապեացեն յԵրուսաղէմ՝ Հրեայք, և մասնեացեն զնա ՚ի ձեռս հեթանոսաց: Եւ իբրև լուաք զայն, աղաչեցաք մեք և որ ՚ի տեղւոջն էին՝ չելանել նմա յԵրուսաղէմ: Յայնժամ պատասխանի ետ Պաւղոս և ասէ. Զինչ գործէք՝ զի լայքդ և ձմիցուցանէք ըզսիրտ իմ. քանզի ես ոչ միայն կապելոյ, այլ և մեռանելոյ յԵրուսաղէմ պատրաստ եմ վասն անուանն տեառն Յիսուսի Քրիստոսի: Եւ ՚ի չանսալն նորա՝ լուեցաք. ասեմք, Տեառն կամք լնցին:

29. Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ՝ հանդերձեալ ելանէաք յԵրուսաղէմ: Եկին ընդ մեզ և յաշակերտաց անտի կեսարացւոց, և տանէին զմեզ առ որում վանս ունելոց էաք՝ Մնասոփնի ումեմն կիւպրացւոյ առաջին աշակերտի: Եւ ՚ի մտանելն մեր յԵրուսաղէմ, խնդութեամբ ընկալան զմեզ եղբարք: Ի վա

ղիւ անդր եմուտ Պաւղոս ընդ մեզ առ Յակովբոս. և եկին ամենայն երիցունքն. և ողջոյն տուեալ նոցա՝ պատմէր մի ըստ միջէ զոր արար Ստուած ՚ի հեթանոսս ՚ի ձեռն պաշտաման նորա: Եւ նոցա լուեալ՝ փառաւոր առնէին զՍտուած. և ասեն ցնա. Տեսանէս, եղբայր, քանի՛ բիւրք են հաւատացելոցն Հրէից, և ամենեքեան նախանձաւոր օրինացն են: Բայց իրազեկ եղէն վասն քս՝ թէ ապստամբութիւն ուսուցանես ՚ի Մովսիսէ՝ որոց ՚ի հեթանոսս ամենայն Հրեայք են, ասես՝ մի թլփատել նոցա զորդիս, և մի ըստ կրօնից օրինացն գնալ: Սրբ զինչ լինիցի. ապաքէն լեն թէ եկեալ ես. արդ զայս արա զոր ասեմք քեզ. են ՚ի մեզ արք չորք ուխտադիրք յանձինս իւրեանց, զնոսա առեալ սրբեացիս ընդ նոսա. և ծախեա ինչ ՚ի նոսա՝ զի գերծցեն զգլուխս իւրեանց. և գիտացեն ամենեքին, թէ զորոց իրազեկն եղէն զքէն՝ ոչ ինչ է, այլ միաբանիս և դու պահել զորէնսն: Բայց վասն հաւատացելոցն հեթանոսաց՝ մեք առաքեցաք՝ որպէս ընտրեցաք, մի ինչ այնպիսի պահել նոցա. բայց միայն զգուշանալ նոցա ՚ի կուոց զոհելոյ և յարենէ և ՚ի հեղձուցելոյ և ՚ի պոռնիութենէ: Յայնժամ Պաւղոսի առեալ զարսն՝ ՚ի վաղիւ անդր ընդ նոսա սրբեալ եմուտ ՚ի տաճարն. յայտ առնել զկատարումն աւուրցն սրբութեան, մինչև մատեալ ՚ի վերայ իւրաքանչիւր ուրուք ՚ի նոցանէ պատարագ: 27. Եւ իբրև մերձ էին եօթն աւուրքն ՚ի կատարել տեսեալ զնա ՚ի տաճարին ասիացւոց Հրէիցն՝ զեղուին զնովաւ զամենայն ամբոխն, և արկեալ ՚ի նա ձեռս՝ աղաղակէին. Սրբ իսրայելացիք, օգնեցէք. այս այր է՝ որ հակառակ ժողովրդեանն և օրինացն և տեղւոյս այսօրիկ՝ ամենեցուն ամենայն ուրեք ուսուցանէ, մինչև հեթանոսս ևս եմոյծ ՚ի տաճարն և պղծեաց զսուրբ տեղիսն: Քանզի էր յառաջագոյն տեսեալ զՏրոփիմոս զեփեսացի ՚ի

քաղաքին ընդ նմա, զոր կարծէին եթէ՛ ՚ի տաճար
անդր եմոյծ Պաւղոս: Շարժեցաւ քաղաքն ամե_ 30
նայն, և կուտեցաւ ժողովուրդն. և առեալ զՊաւ-
ղոս ձգէին արտաքոյ տաճարին. և վազվազակի փա-
կեցան դրունքն, և խնդրէին զնա սպանանել: Ե_ 31
հաս զրոյց ՚ի հաղարապետ գնդին, եթէ խռովեալ
է ամենայն Երուսաղէմ. որոյ անդէն առեալ զորա_ 32
կանս և հարիւրապետս՝ դիմեաց ՚ի վերայ նոցա. և
նոցա տեսեալ զհաղարապետն և զգորականսն, դա-
դարեցին ՚ի հարկանելոյ զՊաւղոս: Յայնժամ մա_ 33
տուցեալ հաղարապետն կալաւ զնա, և հրամայեաց
կապել կրկին շղթայիւք, և հարցանէր թէ ո՛վ իցէ,
և զի՛նչ իցէ արարեալ: Ս. յլք այլ իմն աղաղակէին 34
զնմանէ յամբօխին. իբրև ոչ կարաց գիտել զստոյգն
վանս ամբօխին, հրամայեաց ածել զնա ՚ի բանակին:
Եւ իբրև եհաս յաստիճանսն, դէպ եղև բառնալ 35
բերել զնա ՚ի զօրականացն՝ վանս բռնութեան ամ-
բօխին. քանզի զհետ երթայր բազմութիւն ժողովր_ 36
դեանն, և ասէին՝ Բարձ զգա: Մինչ դեռ մտանե_ 37
լոց էր Պաւղոս ՚ի բանակին, ասէ ցհաղարապետն.
Եթէ արժան իցէ ինձ խօսել ընդ քեզ: Եւ նա ա-
սէ. Յունարէն գիտես. մի արդեօք դո՞ւ իցես եգիպ_ 38
տացին, որ յառաջ քան զայս աւուրս ապստամբե-
ցուցեր և հաներ յանապատ չորս հազարս արս սիկա-
րեանս: Եւ ասէ Պաւղոս. Ես եմ այր հրեայ, ՚ի 39
Տարսոնէ կիլիկեցոց, ոչ աննշան քաղաքի քաղաքա-
ցի. աղաչեմ զքեզ հրամայեա ինձ խօսել առ ժողո-
վուրդդ: Եւ ՚ի հրամայելն նորա, Պաւղոս կացեալ 40
՚ի վերայ աստիճանայն՝ շարժեաց զձեռն ժողովր-
դեանն. իբրև բազում լուութիւն լինէր, սկսաւ բար-
բառել հեբրայեցոց բարբառոյն և ասէ.

Գ Լ Ո Ւ Խ Ի Բ

1 Աբբ եղբարք և հարք, լուարուք ինձ այժմ առ
2 ձեզ պատասխանատու թեանս: Իբրև լուան՝ թէ
3 հեբրայեցոց լեզուան բարբառեցաւ նոցա, առա-
3 ւել ևս դագարեցին ՚ի լուութիւն: Եւ նա ասէ. Ես
եմ այր հրեայ, ծնեալ ՚ի Տարսոնի կիլիկեցոց, սը-
նեալ ՚ի քաղաքիս յայսմիկ առ ոտս Քամաղիէլի,
խրատեալ ըստ ճշմարտութեան հայրենի օրինացն,
նախանձայոյդ էի Ստուծոյ՝ որպէս ամենեքեան դուք
4 այսօր: Ար զսոյն ճանապարհ վարեցի մինչև ՚ի մահ,
5 կապել և մատնել ՚ի բանտս արս և կանայս, որպէս
և քահանայապետդ վկայէ ինձ՝ և ամենայն ծերա-
կոյտդ. յորոց և թուղթս առեալ առ եղբարս ՚ի Պա-
մասկոս երթայի, ածել և անառի կապեալս յերու-
6 սաղէմ, զի պատժեացին: Եւ եղև ինձ ՚ի գնայն և
՚ի մերձենալ ՚ի Քամասկոս, զմիջաւուրքն յանկար-
ծակի յերկնից փայլատակեալ լոյս սաստիկ զինև, և
7 անկայ յերկիր. և լուայ բարբառ որ ասէր ցիս. Սա-
8 լուղ՝ Սաւուղ, զի հալածես զիս: Եւ ես ետու պա-
տասխանի, թէ ո՞վ ես Տէր. և ասէ ցիս. Ես եմ
9 Յիսուս նազովրեցի՝ զոր դուն հալածես: Բայց որ
ընդ ինն էին՝ զլոյսն տեսին, այլ զձայնն ոչ լսէին՝ որ
10 խօսէր ընդ իս: Եւ ասեմ. Զի՛նչ արարից Տէր. և
ասէ ցիս Տէրք Յարուցեալ երթիցես ՚ի Քամաս-
կոս, և անդ պատմեսցի քեզ վանս ամենայնի որ հը-
11 րաման է քեզ առնել: Իբրև ոչ տեսանէի ՚ի փառաց
լուսոյն այնորիկ, զձեռանէ ձգեալ ՚ի նոցանէ որ ընդ
12 ինն էին, մտի ՚ի Քամասկոս: Մնանիա ոմն այր եր-
կիւղած ըստ օրինացն, վկայեալ յամենայն բնակչաց
որ ՚ի Քամասկոս Հրեայքն էին, եին եկաց առ իս
13 և ասէ. Սաւուղ եղբայր, ՚ի վեր հայեաց: Եւ ես
14 նոյնժամայն ՚ի վեր հայեցայ ՚ի նա. և նա ասէ ցիս.
Ստուուած հարցն մերոց յառաջագոյն ընտրեաց ըզ-

քեզ ճանաչել զկամս նորա, և տեսանել զարդարն,
 և լսել բարբառ 'ի բերանոյ նորա. զի եղիցես վկայ 15
 նորա առ ամենայն մարդիկ, որոց տեսերն և լուար.
 և արդ զի հեղգաս, արի մկրտեաց, և լուա զմեզս 16
 քո 'ի կարգալ զանուն նորա: Եւ եղև ինձ 'ի դառ 17
 նախ յԵրուսաղէմ և կալ յաղօթս 'ի տաճարին՝
 լինել 'ի զարմացման, և տեսանել զնա զի ասէր ցիս. 18
 Փութա ել յԵրուսաղէմէ վաղվաղակի, քանզի չեն
 ընդունելոց զքո վկայութիւնդ վասն իմ: Եւ ես ա 19
 սեմ. Տէր, ինքեանք իսկ գիտեն՝ զի ես էի որ 'ի
 բանտն տայի, և գան հարկանելի ըստ ժողովրդոցն
 զհաւատացեալսն 'ի քեզ. և յորժամ հեղջր արիւնն 20
 Ստեփանոսի վկայի քոյ, ես ինքն էի որ 'ի վերայ կայի,
 և կամակից լինելի սպանման նորա, և պահէի զհան-
 դերձս սպանողացն նորա: Եւ ասէ ցիս. Գնա, զի 21
 ես 'ի հեթանոսս հեռաւորս առաքելցից զքեզ: Եւ 22
 ունկն դնէին նմա մինչև ցայս բան. ապա բարձին
 զձայնս իւրեանց և ասեն. Բարձ յերկրէ զայդպի-
 սիդ, զի չէ պարտ այդպիսւոյդ կեալ: Եւ յաղաղա 23
 կելն նոցա և ընկենուլ զհանդերձս և զփոշին ցանել
 յօդան, հրամայեաց հազարապետն մուծանել զնա 24
 'ի բանակն. ասէր գանիւ հարցանել զնա, զի գիտա-
 ցից վասն որոյ յանցման այնպէս աղաղակէին զնմա
 նէ: Եւ իբրև պրկեցին զնա փոկովք, ասէ Պաւղոս 25
 ցհարիւրապետն որ 'ի վերայ կայր. Եթէ զայր հռո-
 մայեցի և անարատ պարտ իցէ ձեզ գան հարկանել:
 Իբրև լուաւ հարիւրապետն, մատուցեալառ հազա 26
 րապետն պատմեաց և ասէ. Զինչ կամիս առնել
 քանզի այրս այս հռովմայեցի է: Եւ մատուցեալ հա 27
 զարապետն, ասէ ցնա. Ասա դու ցիս, հռովմայեցի
 ես: Եւ նա ասէ. Այո: Պատասխանի ետ հազա 28
 րապետն. Ես բազում գլխոց զզինուորութիւնս զայս
 ստացայ: Ասէ Պաւղոս. Ես ծնեալ իսկ 'ի դմին եմ:
 Եւ վաղվաղակի 'ի բաց կացին 'ի նմանէ՝ որ հարկա 29
 նելոցն էին զնա. և հազարապետն իսկ երկեաւ, իբ-

րև գիտաց եթէ հռովմայեցի իցէ, և զի կապեալն
 ևս էր զնա:
 30 Զ. Եւ 'ի վաղիւ անդր կամէր գիտել զձմա-
 րիտն, թէ զինչ չարախօսութիւն իցէ Հրէիցն. ար-
 ձակեաց զնա, և հրամայեաց կօշել զքահանայա-
 պետսն և զամենայն ատեանն, և իջուցեալ զՊաւ-
 ղոս՝ կացոյց 'ի մէջ նոցա:

Գ Լ Ո Ի Խ Ի Գ

1 Եւ հայեցեալ Պաւղոսի յատեանն՝ ասէ. Արք
 եղբարք, ես ամենայն ուղիղ մտօք գնացեալ եմ ա-
 2 ռաջի Աստուծոյ մինչև ցայսօր: Եւ քահանայապետն
 Սնանիա հրամայեաց սպասաւորացն հարկանել ըզ-
 3 բերան նորա: Յայնժամ Պաւղոս ասէ ցնա. Հար-
 կանելոց է զքեզ Աստուած, որմ բուեալ. և դու
 նստիս դատել զիս ըստ օրինաց, և առանց օրինաց
 4 հրամայես զիս հարկանել: Եւ որ շուրջն կային՝ ա-
 5 սեն. Զքահանայապետ Աստուծոյ հայհոյէս: Եւ
 ասէ Պաւղոս. Աչ գիտէի, եղբարք, եթէ իցէ քա-
 հանայապետ. գրեալ իսկ է՝ զիշխան ժողովրդեանքս
 6 ոչ հայհոյեսցես: Իբրև գիտաց Պաւղոս՝ եթէ մի կողմն
 սադուկեցւոց է՝ և միւսն փարիսեցւոց, աղաղակէր 'ի
 մէջ ատենին. Արք եղբարք, ես փարիսեցի եմ, որդի
 7 փարիսեցւոյ. վասն յուսոյ և յարութեան մեռելոց ես
 7 աւասիկ դատիմ: Եւ զայս իբրև ասաց՝ եղեն հեր-
 ձուածք փարիսեցւոցն և սադուկեցւոց, և պատուե-
 8 ցաւ բազմութիւնն. քանզի սադուկեցիքն ասեն, չիք
 յարութիւն, և ոչ Հրէշտակ և ոչ հոգի. բայց փարի-
 9 սեցիքն խոստովանին զերկոսեան: Եւ եղև աղաղակ
 մեծ. յստն կացին ոմանք 'ի դպրաց անտի 'ի կողմա-
 նէն փարիսեցւոց, հակառակէին և ասէին. Աչ ինչ
 չարութիւն գտանեմք յառնս յայմիկ, բայց եթէ
 10 հոգի խօսեցաւ 'ի դմա, կամ Հրէշտակ: Եւ 'ի բազ-
 մանալ ամբօրին, երկուցեալ հազարապետն՝ թէ

գուցէ ճեղքիցի Պաւղոս ՚ի նոցանէ, հրամայեաց զօրականին իջանել յափշտակել զնա ՚ի միջոց նոցա, և ածել ՚ի բանակն: Եւ ՚ի վաղուեան գիշերին՝ եկաց 11 առ նմա Տէր, և ասէ. Բաջալերեաց, Պաւղէ, զի որպէս վկայեցեր վասն իմ յերուսաղէմ, սոյնպէս պարտ է քեզ և ՚ի Հուովմ վկայել:

2. Եւ իբրև այգ եղև՝ արարեալ ժողով Հը- 12
րէկցն, նզովեցին զանձինս ոչ ուտել և ոչ ըմպել՝ մինչև սպանցեն զՊաւղոս: Եւ էին աւելի քան զքա- 13
ռասուն՝ որոց զայս ընդ միմեանս երգմունս արարեալ էր: Որք մատեան առ քահանայապետսն և երիցունս՝ 14
և ասեն. Նզովիւք նզովեցաք զանձինս՝ ոչ ինչ ճաշակել մինչև սպանցուք զՊաւղոս. բայց դուք զգացու- 15
ցէք հազարապետին հանդերձ ատենին, զի իջուցէ զնա առ ձեզ, որպէս թէ կամիցիք ճշմարտագոյնս ինչ գիտել զնմանէ. և մեք յառաջ քան զմտել նորա՝ պատրաստ եմք ՚ի սպանանել զնա: Եւ լուեալ քեւոր- 16
դւոյն Պաւղոսի զգաւաճանու թիւնն, եկն եմուտ ՚ի բանակ անգր՝ պատմեաց Պաւղոսի: Եւ կոչեցեալ 17
Պաւղոսի առ իւր զմի ՚ի հարիւրապետաց անտի՝ ասէ. Զպատանիս զայս տար առ հազարապետն, զի ունի ինչ պատմել նմա: Եւ նորա առեալ զնա տա- 18
րաւ առ հազարապետն՝ և ասէ. կապեալն Պաւղոս կոչեաց զիս, և աղաչեաց զպատանիս զայս ածել առ քեզ, ունի ինչ խօսել ընդ քեզ: Սուեալ զձեռանէ 19
նորա հազարապետին զնաց մեկուսի, հարցանէր թէ զինչ ունիս խօսել ընդ իս: Եւ նա ասէ. Հրեայք 20
միաբանեցին աղաչել զքեզ, զի վաղիւ զՊաւղոս իջուցես յատեան, իբրև թէ կամիցին ինչ ճշմարտագոյնս հարցանել վասն նորա. արդ դու մի անսայցես 21
նոցա. քանզի դարան գործեալ է նմա ՚ի նոցանէ արանց աւելի քան զքառասուն, որք նզովեցին զանձինս՝ ոչ ուտել և ոչ ըմպել՝ մինչև սպանցեն զնա. արդ պատրաստ են, և սպասեն քում հրամանի: Ս- 22
պա հազարապետն արձակեաց զպատանին, պատուի-

23 րեալ մի ումեք ասել թէ զայս զգացուցեր ինձ: Եւ կոչեաց երկուս ՚ի հարիւրապետացն և ասէ. Պատրաստեցէք զօրականս երկերիւր, որպէս զի երթիցեն մինչև ՚ի կեսարիա. և հեծեալս եօթանասուն և տիգաւորս երկերիւր, յերից ժամու գիշերոյն. 24
և գրաստս պատրաստական, որպէս զի իջուցեալ 25
զՊաւղոս ապրեցուցեն առ Փեղիքս դատաւոր. զը- 26
րեալ թուղթ՝ որ ունէր օրինակ զայս. կղաւզիոս իւսիսա, առ քաջ դատաւոր Փեղիքս, որջոյն: 27
Զայլոս զայս կապեալ ՚ի Հրէից՝ և մերձ ՚ի սպանանել ՚ի նոցանէ, հասեալ ՚ի վերայ զօրականաւ 28
ապրեցուցի, իմացեալ թէ հռոմայեցի է: կամեցայ գիտել զի՞նչ անձ վասն որոյ ամբաստանէին զգմանէ, 29
իջուցի զգա յատեան նոցա. զոր գտի ամբաստանեալ վասն խնդրոյ իբրև իւրեանց օրինաց, և ոչ 30
ինչ արժանի մահու կամ կապածաց ունէր փնաս: Իբրև ազգ եղև ինձ նենգութեան յայրգ լինելոյ ՚ի նոցանէ՝ յղեցի առ քեզ, հրաման տուեալ և չարախօ- 31
սացն խօսել զգմանէ առաջի քոյ. ողջ լեր: Եւ զօրականացն ըստ հրամանի նորա առեալ զՊաւղոս 32
աժին գիշերեայն յԱնտիպատրիս. և ՚ի վաղիւ անդր արձակեալ զհեծեալսն՝ ընդ նմա երթալ, դարձան 33
՚ի բանակն: Նոքա մտին ՚ի կեսարիա, և տուեալ ցդատաւորն զթուղթն, առաջի կացուցին նորա և ըզ- 34
Պաւղոս: Իբրև ընթերցաւ, եհարց թէ յորմէ նահանգ է իցէ. և ստուգեալ եթէ ՚ի կիլիկեայ է. 35
լուայց՝ քեզ, ասէ, յորժամ և չարախօսքն քո եկեացեն: Եւ հրամայեաց յապարանսն Հերովդէս պահել զնա:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ի Գ

Եւ. Եւ յետ հինգ աւուր էջ քահանայապետն 1
 Մնանիա հանդերձ ծերովք ոմամբք, և ճարտարա-
 խօսաւ Տերտիղեաւ ոմամբ, որք և զգացուցին դա-
 տաւորին վասն Պաւղոսի: Եւ 'ի կոչելն զնա, սկսաւ 2
 Տերտիղոսն ամբաստան լինել և ասել. Բազում
 խաղաղութիւն գտեալ 'ի քէն և իրաց ուղղութիւն
 ազգիս այսորիկ քով խնամով, ամենայնիւ և ամե- 3
 նայն ուրեք շնորհակալ եմք, քաջգլ. Փելլքս, ամե-
 նայն գոհութեամբ: Բայց զի մի աւելի ևս աշխատ 4
 արարից զքեզ, աղաչեմ լսել մեզ կարճ 'ի կարճաց
 քոյն հեզութեամբք: Քանզի գտաք զայրս զայս 5
 ապականիչ և խռովիչ ամենայն Հրէից' որք են ընդ
 տիեզերս, և առաջնորդ նազովրացոց հերձուածոյն.
 որ և զտաճարն իսկ կամեցաւ պղծել, զոր և կալք, 6
 և ըստ մերոց օրինացն դատել կամեցաք: Եկեալ 7
 Լիւսիաս հաղարապետ՝ մեծաւ բռնութեամբ 'ի ձե-
 ոաց մերոց եհան. հրամայեաց և չարախօսացն նո- 8
 րա գալ առ քեզ, յորմէ դու իսկ բաւական լինիցին
 'ի վերտին դատեալ, ամենայնի հասու լինել՝ զորոց
 մեքս ամբաստանս եմք զգմանէ: — Միաբանեցին 9
 և Հրեայքն, ասեն. Այգպէս է: Պատասխանի ետ 10
 Պաւղոս, յակնարկելն նմա դատաւորին խօսել. Ի
 բազումամաց լինել քեզ դատաւոր ազգիս այսորիկ
 գիտեմ, յօժարութեամբ վասն իմոց իրաց պատաս-
 խանի առնեմ. քանզի կարող ես գիտել, զի ոչ ինչ 11
 աւելի է իմ քան զաւուրս երկոտասան, յորմէ հե-
 տէ ելի երկիր պագանել յերուսաղէմ. և ոչ 'ի տա- 12
 ճարի անդ գտին զիս ընդ ումեք խօսեցեալ, և կամ
 ժողովս արարեալ բազմաց. ոչ 'ի ժողովուրդս և ոչ
 'ի քաղաքի. և ոչ յանդիման առնել կարեն քեզ, 13
 վասն որոց այժմս չարախօսեն զինէն: Բայց զայս խոս- 14
 տանամ քեզ, եթէ ըստ ճանապարհին զոր ասեն հեր-

ձուած, այնպէս պաշտեմ զհայրենի Ստուուածն,
 հաւատացեալ ամենայնի՝ որ ինչ յօրէնսն և 'ի մար-
 15 զարէս գրեալ է: Անիմ յոյս առ Ստուուած, որում
 և դոքա իսկ ակն ունին, թէ յարութիւն լինելոց է
 16 արդարոց և մեղաւորաց. յորում և ես իսկ ճգնիմ
 անխիղճ միտս ունել առ Ստուուած և առ մարդիկ
 17 յամենայն ժամ: Ի բազում ամաց ողորմութիւնս
 եկի առնել յազգդ իմ, և ետու պատարագիս. ու
 18 րովք գտին զիս սրբեալ 'ի տաճարին, ոչ բազմօք և
 19 ոչ ամբօխիւ, ոմանք յասիացոց անտի Հրեայք, ու-
 րոց պարտ էր դալ առաջի քոյ և ամբաստան լինել,
 20 եթէ ունիցին ինչ զինէն. և կամ ինքեանք սոքա
 ասացեն, զի՞նչ գտին յիս անիրաւութիւն՝ մինչդեռ
 21 կայի յատենին. բայց միայն վասն միոյ բարբառոյս
 այսորիկ՝ զոր աղաղակեցի մինչ կային 'ի մէջ նոցա,
 եթէ վասն յարութեան մեռելոց դատիմ ես այսօր
 22 'ի ձէնջ: — Եւ յապաղեաց զնոսա Փելլքս, զի ըս-
 տուագագոյնս գիտէր վասն ճանապարհին, ասէ. Յոր-
 ժամ Լիւսիաս հաղարապետ իջցէ այսր, տեղեկա-
 23 ցայց վասն ձեր: Հրամայեաց հարիւրապետին պա-
 հել զնա, և ունել յընդարձակի, և մի զօք յիւրոց
 անտի արգելուլ 'ի պաշտելոյ զնա:
 24 Եւ. Եւ յետ աւուրց ինչ, եկն Փելլքս հան-
 դերձ Գրուսիլաւ կնաւ իւրով՝ որ էր հրեայ, կոչեաց
 զՊաւղոս, և լուաւ 'ի նմանէ վասն որ 'ի Յիսուս
 25 Քրիստոս հաւատոցն: Եւ 'ի խօսելն նորա վասն
 արդարութեան և ժուժկալութեան և հանդերձեալ
 դատաստանին, զահի հարեալ Փելլքս, ետ պատաս-
 խանի. Գու առ այժմ երթ, և յորժամ ժամ լի-
 26 նիցի, կոչեցից զքեզ: Միանդամայն և ակն ունէր,
 թէ տացի ինչ նմա 'ի Պաւղոսէ. վասն որոց և ստեպ
 27 կոչեցեալ զնա՝ խօսէր ընդ նմա: Եւ 'ի կատարել եր-
 կուց ամաց՝ եկն փոխանակ Փելլքսի՝ Փեստոս Պոր-
 կիոս. իբրև կամեցաւ շնորհս առնել Հրէիցն Փե-
 լլքս, եթող զՊաւղոս կապեալ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ի Ե

Փետոս իբրև եհաս յիշխանութիւնն, յետ ե 1
 ընդ աւուրց ել յերուսաղէմ ՚ի կեսարեայ. և զգա 2
 ցուցին նմա քահանայապետքն և գլխաւորը Հրէիցն
 զՊաւղոսէ, և աղաչէին՝ խնդրեալ շնորհս ՚ի նմա 3
 նէ, զի կոչեցցէ զնա յերուսաղէմ. դարան գործեալ
 սպանանել զնա ՚ի ճանապարհի: Իսկ Փետոս արար 4
 պատասխանի՝ պահել զնա ՚ի կեսարիա: Թէ ինքն
 իսկ ընդ հուպ անդր երթալոց էր. Եւ որ ՚ի ձէնջ 5
 կարողդդ իցեն, ասէ, ընդ իս իջցեն, և Թէ իցէ ինչ
 յառնն մնաս՝ ամբաստան լիցին զնմանէ: Եւ լեալ 6
 անդ աւուրս՝ ոչ աւելի քան զութ կամ զտանն, եկն
 էջ ՚ի կեսարիա. և ՚ի վաղիւ անդր նստեալ յատե 7
 նի, հրամայեաց ածել զՊաւղոս: Եւ իբրև եկն,
 կացին շուրջ զնովաւ որ յերուսաղէմէ իջեալ էին
 Հրեայքն, բազում և ծանր մնաս դնէին, զորս ոչ կա 8
 րէին ցուցանել. քանզի առնէր պատասխանի Պաւ
 ղոս, եթէ ոչ յորէնս Հրէից, և ոչ ՚ի տաճարն, և
 ոչ ՚ի կայսր ինչ մնասակար եմ: Բայց Փետոս կա 9
 մեցեալ Հրէիցն շնորհս առնել՝ պատասխանի ետ
 Պաւղոսի և ասէ. կամիս յերուսաղէմ ելանել, և
 անդ վասն դոցին իրաց դատել առաջի իմ: Եւ ասէ 10
 Պաւղոս. Յատենի կայսեր հասեալ կամ, ուր պարտ
 է ինձ դատել. Հրէից ինչ չեմ մնասակար, որպէս
 և դու իսկ քաջ գիտես. ապա եթէ մնասակար եմ՝ 11
 և արժանի ինչ մահու գործեցի, ոչ զանգիտեմ ՚ի
 մեռանելոյ, իսկ եթէ ոչ ինչ է՝ զորոց սոքա ամբաս
 տան լինին զինէն, ոչ որ կարէ զիս դոցա շնորհել. ՚ի
 կայսր բողոքեմ: Յայնժամ Փետոսի խօսեցեալ ընդ 12
 խորհրդակցին՝ արար պատասխանի. Ի կայսր բողո
 քեցեր՝ առ կայսր երթ իջիր:

Ե Գ. Իբրև անցին աւուրք ինչ, Ագրիպպաս արքայ 13
 և Բերինիկէ եկին ՚ի կեսարիա՝ յողջոյն Փետոսի:

14 Եւ իբրև աւուրս բազումս հանէին անդ, Փետոս
 զեկոյց արքայի զՊաւղոսէ և ասէ. Այլ մի է ասս
 15 մնացեալ կապեալ ՚ի Փեղքոսէ. վասն որոյ իբրև չո
 գայ յերուսաղէմ՝ զգացուցին ինձ քահանայա
 պետքն և գլխաւորը Հրէիցն. խնդրէին յինէն առ
 16 նել նմա պատու հաս. որոյ ետու պատասխանի, եթէ
 չէ օրէն հռոմայեցւոց շնորհել ումեք զօր, մինչ չե
 ամբաստանեալն յանդիման ունիցի զդատախազան,
 և տեղի պատասխանեոյ առնուցու վասն ամբաստա
 17 նութեանն: Եւ իբրև եկին այսր, ոչ ինչ յապաղե
 ցի, այլ ՚ի վաղիւն նստեալ յատենի՝ հրամայեցի ա
 18 ծել զայրն: Վասն որոյ մատուցեալ ամբաստանքն,
 և ոչ մի ինչ մնաս չարութեան ՚ի մէջ բերէին՝ զորոյ
 19 եսն կարծէի. բայց խնդիրս ինչ՝ որ վասն իւրեանց
 պաշտաման ունէին ընդ նմա. և վասն Յիսուսի ու
 րումն մեռելոյ, զորմէ ասէր Պաւղոս Թէ կենդանի
 20 է: Իբրև յանհնարս մտի վասն այնպիսի իրաց քըն
 նութեան, ասեմ եթէ կամիցի երթալ յերուսա
 21 ղէմ, և անդր դատել վասն նոցին իրաց: Բայց ՚ի
 Պաւղոսի բողոքէն՝ զի պահեսցի ՚ի քաջի արանցն
 յանդիմանութիւն, հրամայեցի պահել զնա՝ մինչև
 22 տաց տանել առ կայսր: Ագրիպպաս ցՓետոս ասէ.
 կամէի և ես լսել առնն: Եւ նա ասէ. Ի վաղիւ
 23 լուիցես: Եւ ՚ի վաղիւ անդր իբրև եկն Ագրիպպաս
 և Բերինիկէ բազում երևելի սպասուք, և մտին
 յատեանն հանդերձ հաղարապետօքն և արամբք
 պատուաւորօք քաղաքին, և հրամայեալ Փետոսի՝
 24 ածին զՊաւղոս: Եւ ասէ Փետոս. Արքայ Ագրիպ
 պա, և ամենայն արք որք ընդ մեզ էք, տեսանէք
 զսա. վասն սորա ամենայն ժողովք Հրէից ամբաս
 տան եղեն ինձ յերուսաղէմ, և աստ աղաղակէին՝
 25 Թէ չէ պարտ դմա կեալ. բայց ես ՚ի վերայ հասի,
 Թէ ոչ ինչ է դորա արժանի մահու գործեալ. և դո
 րա ինքնին բողոք կալեալ առ քաջ արանցն, խորհե
 26 ցայ յղէ: Վասն որոյ ստուգութեամբ ինչ գրել

տեառն իմում ոչ ունիմ: վասն այնորիկ ածի զդա ա-
 ռաջի ձեր, և մանաւանդ առաջի քոյ, արքայ Ադ-
 րիպպա, որպէս վերստին քննեալ մարթացից ինչ
 գրել. քանզի անպատեհ իմն թուի ինձ՝ տալ տանել 27
 կապեալ մի, և ոչ ինչ զնաս զմմանէ նշանակել:

Գ Լ Ո Ի Խ Ի Զ

Եւ Ագրիպպաս ասէ ցՊաւղոս. Հրամայեալ է 1
 քեզ վասն քո խօսել: Յայնժամ Պաւղոսի ձգեալ
 զձեռն՝ առնէր պատասխանի. վասն ամենայն ամ 2
 բաստանութեան Հրէիցդ զինէն, արքայ Ագրիպպա,
 համարիմզանձն երանելի, զի քո առաջի այսօր տա-
 լոց եմ պատասխանի. մանաւանդ՝ զի գիտակ իսկ ես 3
 ամենայն կրօնից և խնդրոց Հրէից. վասն որոյ աղա-
 չեմ երկայնմութեամբ լսել ինձ: Քանզի կենաց 4
 իմոց՝ որ ՚ի մանկութենէ իսկ զբանէ լեալ յազգի անդ
 իմում յերուսաղէմ, տեղեակ են ամենայն Հրեայք.
 յառաջագոյն գիտեն ՚ի վաղուց հետէ, եթէ կամի 5
 ցին վկայել, զի ըստ ճմարտագոյն կրօնից օրինայն
 մերոց կեցեալ եմ փարիսեցի: Եւ արդ վասն յուսոյն 6
 առ հարսն եղելոյ աւետեացն յԱստուծոյ՝ դատեալ 7
 կամ յատենի, յոր երկոտասան ազգատոհմին մերոյ
 անպակաս զցայդ և զցերեկ պաշտեալ՝ ակն ունին
 հասանել. վասն որոյ յուսոյ ամբաստանիմ, արքայ,
 ՚ի Հրէիցդ. զինչ անհաւատ թուի ձեզ, եթէ Աս- 8
 տուծոյ զմեռեալս յարուցանէ: Ես իսկ ինքնին պատ- 9
 շաճ՝ համարելի, զբազում ինչ հակառակ անուանն
 Յիսուսի նազովրեցոյ գործել. զոր և արարի իսկ 10
 յերուսաղէմ. և զբազումն ՚ի սրբոցն ես բանտար-
 գել առնելի՝ ի քահանայապետիցն առեալ իշխանու-
 թիւն, և զսպանելոցն նոցա բերելի համար: Եւ ըստ 11
 ամենայն ժողովրդոցն բազում անգամ պատժեալ
 զնոսա, բռնադատելի հայհոյել. առաւել ևս մոլեալ
 ՚ի վերայնոցա, հալածելի մինչև յարտաքին քաղաքս:

12 Էր. Որովք գնացեալ ՚ի Դամասկոս՝ իշխանու-
 13 թեամբ և հրամանօք քահանայապետիցն, զմէջ ա-
 ռուրքն ՚ի ճանապարհի տեսի, արքայ, յերկնից ա-
 ռաւել քան զլուսաւորութիւն արեգական ծագեալ
 14 զինև լոյս, և զնոքօք որ ընդ իսն երթային. և յա-
 մենեցուն մեր անկանելն յերկիր՝ լուայ ձայն որ ասէր
 ցիս հերբայեցոց բարբառոյն. Սաւուղ Սաւուղ,
 զի հալածես զիս. խիստ է քեզ ընդդէմ թանի ա-
 15 քացել: Եւ ես ասեմ. ո՞ ես Տէր: Եւ Տէր ասէ.
 16 Ես եմ Յիսուս զոր դուն հալածես. այլ արի և կաց
 ՚ի վերայ ոտից քոց, զի վասն այսորիկ երևեցայ քեզ՝
 առնուլ զքեզ ՚ի ձեռն պաշտօնեայ և վկայ որոց տե-
 17 սերդ զիս, և որոց երևեցայք քեզ. փրկել զքեզ ՚ի
 ժողովրդէնէդ և ՚ի հեթանոսաց՝ յորս ես առաքեցից
 18 զքեզ. բանալ զաչս նոցա, դարձուցանել ՚ի խաւարէ
 ՚ի լոյս, և իշխանութենէ սատանայի յԱստուած.
 առնուլ նոցա զթողութիւն մեղաց և վեճակ ընդ
 19 սուրբան հաւատովքն որ յիս: Ուստի, արքայ Ագ-
 րիպպա, ոչ եղէ անհաւան երկնաւոր տեսլանն.
 20 այլ նախ որոց ՚ի Դամասկոս և յերուսաղէմ էին՝ և
 ընդ ամենայն դաւառան հրէաստանի և ՚ի հեթա-
 նոս՝ պատմեցի զղջանալ և դառնալ յԱստուած կեն-
 դանի. արժանի ապաշխարութեան գործս գործել:
 21 Վասն այսորիկ Հրէից կալեալ զիս ՚ի տաճարին,
 22 կամէին սպանանել. օգնութիւն հասեալ առ ՚ի յԱս-
 տուծոյ, մինչև ցայսօր կացի վկայեալ փոքու և մե-
 ծի. ոչ ինչ արտաքոյ ասել քան զոր մարգարէքն և
 23 Մովսէս խօսեցան զհանդերձելոցն լինելոյ. եթէ
 չարչարելոց է Քրիստոսն, եթէ առաջին ՚ի յարու-
 թենէ մեռելոց՝ լոյս պատմելոց է ժողովրդեանն և
 24 հեթանոսաց: — Եւ նորա զայս պատասխանի տը-
 լեալ, Փեստոս ՚ի ձայն մեծ ասէ. Մոլիս, Պաւղէ.
 բազում դպրութիւնք զքեզ ՚ի մոլորութիւն դար-
 25 ձուցանեն: Իսկ Պաւղոս ասէ. Ոչ մոլիմ, քաջդ
 Փեստոս, այլ զցածութեան և զճմարտութեան

բանս բարբառիմ: գիտակ իսկ է այսոցիկ արքայ, ընդ 26
որում համարձակեալք խօսիմ: քանզի ծածկելի քէն
իմիք ՚ի սոցանէ՝ չառնում յանձն. զի ոչ է թէ յան-
կեան ուրեք գործեալ իցէ այս: Հաւատաս արքայ 27
Ագրիպպաս, մարգարէից. գիտեմ զի հաւատաս:
Եւ ասէ Ագրիպպաս ցՊաւղոս. Փոքու իմն հաւա 28
նեցուցանես զիս լինել քրիստոնեայ: Եւ Պաւղոս ա 29
սէ. Խնդրէի յԱստուծոյ՝ և փոքու և մեծաւ, ոչ
միայն զքեզ՝ այլ զամենեւեան որ լսեն ինձ այսօր՝ լի-
նել այսպիսի որպէս և էսս եմ, բաց ՚ի կապանաց աս-
տի: Յոտն եկաց արքայն և դատաւորն և Բերքինի 30
կէ, և որք ընդ նոսայն նստէին: Եւ իբրև գնացին, 31
խօսէին ընդ միմեանս և ասէին, թէ ոչ ինչ արժանի
մահու կամ կապանաց գործէ այրս այս: Իսկ Ագ-
րիպպաս ցՓետոսու ասէ. Արձակել մարթ էր զայրս 32
զայս՝ եթէ ոչ էր բողոքեալ ՚ի կայսր:

Գ Լ Ո Ի Խ Ի Է

Է Ե. Իբրև հրամայեցաւ մեզ նաւել յիտալիա, 1
տային զՊաւղոս և զայրս ոմանս կապեալս ՚ի հարիւ-
րապետ մի, որում անուն էր Յուլիոս, սեբաստեան
գնդին: Եւ ելեալ ՚ի նաւ մի ադրամինտացի, որ եր- 2
թալոց էր ՚ի կողմանս ասիացոց՝ գնացաք. էր ընդ
մեզ Արիստարքոս մակեդոն թեսաղոնիկեցի: Եւ ՚ի 3
վաղիւ անդր իջաք ՚ի Սիրոն. և մարդասիրութիւն ցու-
ցեալ Յուլիայ առ Պաւղոս, հրամայեաց առ բարե-
կամն երթալ և դարման գտանել: Եւ անտի ելեալ՝ 4
խոնարհագոյն նաւեցաք ՚ի Կիպրոս վասն հողմոցն
ընդդէմ լինելոյ: Յայնժամ ընդ մէջ ծովուն Կիլի- 5
կեայ և Պամփիլեայ նաւեալ իջաք ՚ի Միւռա լիկիա-
ցոց: Եւ անդ գտեալ հարիւրապետին նաւ մի ա- 6
ղէքսանդրացի՝ որ երթայր յիտալիա, եմից՝ զմեզ
անդր: Եւ ՚ի բազում աւուրս ծանրանաւեալք՝ հա- 7
ղիւ հասաք առ Կնիդեաւ. և ՚ի չժողացուցանել մեզ

հողմոյն, նաւեցաք խոնարհագոյն ՚ի Կրետէ առ
8 Սաղմոնեաւ. հաղիւ անցեալ առ նովաւ՝ եկաք ՚ի
տեղի ինչ՝ որ կոչէր Քեղեցիկ նաւահանգիստ, յոր
9 հուպ էր քաղաքն Լասեայ: Եւ իբրև բազում ժա-
մանակք անցանէին, և սխալ և ս լինէր նաւելոյն, և
վասն այն ինչ և ս պահոցն անցանելոյ, տայր խրատ
10 Պաւղոս, և ասէր ցնոսա. Արք, տեսանեմ զի թըշ-
նամանօք և բազում միասու՝ ոչ միայն բեռինդ և
նաւիդ, այլ և անձանց մերոց լինելոց է նաւարկու-
11 թիւնս: Իսկ հարիւրապետն նաւապետին և նաւա-
վարին առաւել անսայր, քան բանիցն Պաւղոսի:
12 Իբրև դժպատէհ իմն թուէր նաւահանգիստն առ
ձմերել, բազումք խորհեցան գնալ անտի. թերևս
կարացեն հասանել ՚ի Փիւնիկէ, ձմերել ՚ի նաւա-
հանգստին կրետացոց, որ հայէր ընդ հարաւակողմ
13 և ընդ աշխարհն: Եւ ՚ի շնչել հարաւոյն՝ համարե-
ցան ուր դիմեալն էին հասանել, և արկեալ մտ
14 անցանէին առ Կրետեաւ. և ոչ յետ բազում ժա-
մուց՝ անկաւ զնովաւ հողմուռուցիկ որ կոչի եւրա-
15 կիկլոփն: Ընդ յափշտակել նաւին և ՚ի չհանդուր-
ժել ընդդէմ հողմոյն, թոյլ տուեալ երթայաք և
16 գայաք. ՚ի կղզի ինչ դիմեալ որ կոչէր Կլաւդա, հա-
17 զիւ կարացաք ըմբռնել զմակոյին, զոր առեալ յօգ-
նականութիւն կապէին ընդ նաւն: Երկուցեալք թէ
գուցէ ՚ի յորձանուտն անկանիցին, իջուցեալ զառա-
18 դաստն՝ այնպէս երթային և գային: Եւ ՚ի սաստ-
կագոյն վշտանալոյն մերոյ՝ ՚ի վաղիւ անդր զկարասին
19 ընկեցիկ առնէին. և յերիւր աւուր ընդ իւրեանց
20 ձեռն զգործին նաւին ընկեցին: Իբրև ոչ արև և ոչ
ատտեղք երևէին ՚ի բազում աւուրս, և ձմեռն ոչ
սակաւ կայր ՚ի վերայ, ապա բառնայր ամենայն յոյս
21 փրկութեան մերոյ: Եւ զի բազում աւուրս նօթի
էին, յայնժամ Պաւղոս կացեալ ՚ի մէջ նոցա՝ ասէ.
Պարտ էր ձեզ, ո՛վ արք, անսալ ինձ, և ոչ ելանել
22 ՚ի Կրետեայ՝ և շահել զվիշտս զայս և զմիասս, և արդ

խրատեմ զձեզ քաջալերել . զի փաս անձին՝ և ու
 միում ՚ի ձէնջ լինիցի, բայց ՚ի նաւէդ: Քանզի ե- 23
 րևեցաւ ինձ յայսմ գիշերի Հրեշտակ Ստուծոյ՝ ու
 ղոյ եսն եմ և պաշտեմ զնա, և ասէ. Մի երկնչիք, 24
 Պաւղէ, կայսեր ևս պարտ է քեզ յԱստուծոյ զամենեսեան՝
 որ են ընդ քեզ ՚ի նաւիդ: Վասն այսորիկ քաջալե- 25
 րեցարուք, արք, զի հաւատամ յԱստուած՝ եթէ
 այսպէս լինի՝ զոր օրինակ խօսեցաւ ընդ իս. բայց ՚ի 26
 կղզի ինչ հասանէ մեզ անկանել:

Ե. Իբրև չորեքտասաներորդ գիշեր լինել՝ մինչ 27
 դեռ ծփէաք ՚ի Հանդրին անդունդս, ՚ի մէջ գիշերին
 կարծէին նաւալարքն եթէ հասեալ իցեն յաշխարհ
 ուրեք. և ընկեցեալ զգունդսն՝ գտին գիրկս քսան. 28
 և սակաւ ինչ դադարեալ, դարձեալ ընկեցին՝ և գը-
 տին գիրկս հինգետասան: Չասի հարեալ թէ գու- 29
 ցէ ՚ի խիտ ինչ տեղիս անկանիցին, յետուստ կող-
 մանէ ընկեցին խարխիս չորս. ըղձանային այգուն լի-
 նելոյ: Բայց նաւալարքն ինդրէին փախել ՚ի նաւէ 30
 անտի, և իջուցեալ զկուրն ՚ի ծով անդր՝ պատճառա-
 նօք, որպէս թէ առաջոյ կողմանէ խարխիս ձգելոց
 իցեն, ասէ Պաւղոս ցհարիւրապետն և ցզորականն. 31
 Եթէ ոչ դօքա մնան ՚ի նաւիս՝ դուք ապրել ոչ կա-
 րէք: Յայնժամ զօրականքն հատին զլարս կրին, և 32
 ՚ի բաց ընկեցին: Եւ մինչդեռ այգն կամէր լինել, ա- 33
 ղաչէր Պաւղոս զամենեսեան՝ առնուլ կերակուր, ա-
 սէ. Այս չորեքտասաներորդ օր է՝ որում ակն ունիք
 նօթիս կատարել, և չէ ինչ ճաշակեալ. վասն որոյ 34
 աղաչեմ զձեզ՝ ճաշակել կերակուր, զի այն իսկ վասն
 ձերոյ փրկութեան է. զի ոչ ուրուք ՚ի ձէնջ մազ մի
 ՚ի գլխոյ կորիցէ: Եւ իբրև ասաց զայս, առեալ հաց՝ 35
 դոհացաւ զՍտուծոյ առաջի ամենեցուն, եբեկ և
 սկսաւ ուտել: Եւ քաջալերեցան ամենեքին, և նո- 36
 քա առին կերակուր. և էաք ամենայն հոգիք ՚ի նա 37
 ՚ին՝ երկերիւր եօթանասուն և վեց: Իբրև յադէ- 38

ցան կերակրոյն, թէթեացուցին զնաւն՝ թափեալ
 39 զգորեանն ՚ի ծով: Եւ իբրև այդ եղև՝ զերկիրն ոչ
 ճանաչէին, բայց զգոգ մի նշմարէին՝ թէ ակն ծո-
 վուն իցէ. յոր խորհէին թէ հնար ինչ իցէ՝ զեր-
 40 ծուցանել զնաւն: Եւ զխարխիսն հատեալ ընկե-
 ցին ՚ի ծովն, թուլացուցին զխառնելիս թեոցն, և
 ՚ի բաց առին զառագաստն, և ետուն հողմոյն յափն
 41 կոյս ծովուն: Մնկեալ ՚ի տեղի մի երկծով՝ թիւրե-
 ցին զնաւն, և առաջին կողմն նաւին խրեալ անշարժ
 մնայր, և յետին կողմն քակեր ՚ի բռնութենէն:
 42 Եւ զօրականացն խորհուրդ արարեալ՝ զի զկապեալսն
 43 սպանցեն, և զի մի ոք լուղիցի և փախիցէ: Եւ հա-
 րիւրապետն քանզի կամեցաւ ապրեցուցանել զՊաւ-
 ղոս, արգել զնոսա ՚ի խորհրդոյն. հրամայեաց զի
 որ կարօղն իցեն լուղել՝ անկանիցին նախ և ՚ի ցա-
 44 մաքն ելանիցեն. և զայլսն՝ զորս ՚ի տախտակս, և
 զորս յայլ ինչ կահ՝ ՚ի նաւէ անտի. և այսպէս եղև
 ամենեցուն փրծանել յերկիր:

Գ Լ Ո Ի Խ Ի Ը

1 Եւ ապրեալք՝ յայնժամ գիտացաք եթէ Մելի-
 տինէ եր անուն կղզոյն: Բայց բարբարոսքն շնոր-
 հեցին ոչ սակաւ մարդասիրութիւն մեզ. քանզի լու-
 2 ցին խարոյկ՝ և ընկալան զամենեսեան զմեզ, վասն
 3 անձրևին որ ստիպէր և վասն ցրտոյն: Եւ ՚ի ժողո-
 վել Պաւղոսի խուլ ինչ բազում՝ և դնել ՚ի վերայ
 խարուկին, իժ մի ՚ի ջերմութենէն ելեալ կալաւ
 4 զձեռանէ նորա: Եւ իբրև տեսին բարբարոսքն կա-
 խեալ զգազանն զձեռանէ նորա, ասէին ցմիմեանս.
 Ուրեմն սպանող է այրս այս, որ թէպէտ ապրեցաւ
 5 ՚ի ծովէն, իրաւունքն ոչ ետուն կեալ: Եւ նորա
 թօթափեալ զգազանն ՚ի հուրն, եղև նմա չար և
 6 ոչ ինչ. և նոքա ակն ունէին նմա այտնըլոյ, կամ
 անկանելոյ և յանկարծակի մեռանելոյ. իբրև շատ

աին կալեալ՝ և տեսանէին թէ ոչ ինչ փնաս եղև նմա,
 դարձեալ զարձուցին զբանսն և ասէին, թէ աստուած
 ոմն է: Եւ շուրջ զտեղեաւն՝ զայնուիկ էին գեողք 7
 գլխաւորի կղզւոյն որում անուն էր Պոպլիոս, որ առ
 զմեզ յերաշխի զերիս աւուրս՝ և սիրով ընկալաւ:
 Եւ եղև հօրն Պոպլեայ՝ ՚ի ջերմ և յախտ թանչից 8
 հիւանդանալ գնել. առ որ մտեալ Պաւղոս և կա-
 ցեալ յաղօթս՝ եղ ծունր և բժշկեաց զնա: Իբրև 9
 այս եղև, այլ հիւանդք որ էին՝ ՚ի կղզւոջն՝ դային և 10
 բժշկէին. որք և բազում պատուով պատուեցին զմեզ.
 և իբրև գնացաք, ետուն որ ինչ պէտք էին:

Եհ. Եւ յետ երկց ամսոց ելաք ՚ի նաւ մի աղէք 11
 սանդրացի՝ որ ձմերեալ էր ՚ի կղզւոջն, նշանաւորաւ
 դիտակուրացւոց: Եւ իջեալ ՚ի Սիրահուսաս՝ եղեաք 12
 աւուրս երկուս. ուստի գնացեալ հասաք ՚ի Հռէ. 13
 գիւղն: Եւ յետ աւուր միոյ ՚ի չնչել հարաւոյն՝ եր-
 կօրեայք եկաք ՚ի Պատիօլուս, ուր և գտաք եղբարս, 14
 աղաչեցեալք ՚ի նոցանէ լինել աւուրս եօթն: Եւ ա-
 պա ելաք ՚ի Հռովմ. և անտի՝ լուեալ եղբարց զմէնջ, 15
 ելին ընդ առաջ մեր մինչև յորդոստայն Սպիեայ և
 երկցն կրպակաց. զորս տեսեալ Պաւղոսի՝ գօհացաւ
 զԱստուծոյ և քաջալերեցաւ: Եւ իբրև մտաք ՚ի 16
 Հռովմ, հրամայեցաւ Պաւղոսի լինել առանձինն
 հանդերձ զինուորաւն՝ պահպանաւ իւրով: Եւ եղև 17
 յետ երկց աւուրց կոչել նմա զՀրէիցն գլխաւորս.
 և իբրև եկին, ասէ ցնոսա. Ես, արք եղբարք, ոչ
 ինչ հակառակ գործեալ ժողովրդեան կամ՝ կրօնիցն
 հայրենեաց, կապեալ յերուսաղէմէ՝ մասնեցայ ՚ի
 ձեռս հռովմայեցւոց: Որք իբրև դատեցանն զիս, 18
 կամեցան արձակել, վասն և ոչ մի ինչ փնաս մահու
 գտանելոյ յիս. ՚ի հակառակել Հրէիցն՝ հարկ եղև 19
 բողոքել ՚ի կայսր. իբր ոչ եթէ զազգէն իմմէ ունէի
 ինչ չարախօսել: Վասն այսր պատճառանաց աղա 20
 չեցի զձեզ՝ տեսանել և խօսել. քանզի վասն յուսոյն
 Իսրայելի կամ՝ ՚ի շղթայս յայսոսիկ: Եւ նոքա ասէն 21

ցնա. Մեք ոչ թուղթս ինչ վասն քո ընկալաք ՚ի
 հրէաստանէ. և ոչ եկեալ որ յեղբարց պատմեաց
 22 կամ խօսեցաւ ինչ վասն քո չարութիւն: Բայց ա-
 ղաչէմք՝ ՚ի քէն լսել թէ զինչ խորհիցիս. զի վասն
 հերձուածոյդ այդորիկ յայտ իսկ է մեզ, զի ամենայն
 23 ուրեք հակառակութիւն կրէ: Ժամ եղեալ նմա որ
 մի, եկին ՚ի վանսն առ նա բազումք. որոց պատմէր
 վկայութեամբ զարքայութիւն Աստուծոյ, և հաւա-
 նեցուցանէր զնոսա վասն Յիսուսի՝ յօրինացն Մով-
 սիսի և ՚ի մարգարէից, յայգուէ մինչև ցերեկոյ:
 24 Եւ ոմանք հաւանէին բանիցն, և կէսք չհաւատա-
 25 յին. և անմիաբանք լիեալ միմեանց՝ արձակէին, յա-
 սեւն Պաւղոսի բան մի, թէ բարւոք խօսեցաւ Հո-
 գին սուրբ ՚ի ձեռն Եսայեայ մարգարէի առ հարսն
 26 մեր, և ասէ. Երթ առ ժողովուրդն և ասացես. լսե-
 լով լուիջիք՝ և մի իմասջիք, և տեսանելով տեսջիք՝
 27 և մի տեսջիք: Զի թանձրացաւ սիրտ ժողովրդեանն
 այնորիկ, և ականջօք իւրեանց ծանր լուան, և զաչ
 իւրեանց կափուցին, զի մի երբեք տեսցեն աչօք, և
 ականջօք լուիցեն, և սրտիւքն իմասցին, և դարձցին
 28 և բժշկեցից զնոսա: Եւ արդ յայտնի լիցի ձեզ, զի
 հեթանոսաց առաքեցաւ փրկութիւնս Աստուծոյ.
 30 նոքին և լուիցեն: Եւ եղև զերկեամ մի բովանդակ
 31 իւրով վարձու. և ընդունէր զամենեստեան որ մտա-
 նէին առ նա. քարոզէր զարքայութիւնն Աստուծոյ,
 32 և ուսուցանէր վասն տեառն Յիսուսի Քրիստոսի
 անխափան՝ ամենայն համարձակութեամբ:

Faint, illegible text, likely a caption or description of the illustration above.

ՊԱՒՂՈՍԻ ԱՌՍՔԵԼՈՅ

Ա Ռ Հ Ռ Ո Վ Մ Ա Յ Ե Ց Ի Ս

ԹՈՒՂԹ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

Առաքելական Թղթոց մատենագիրք:

1 ԱԲ. Պաւղոս ծանայ Յիսուսի Քրիստոսի, կոչեցեալ Առաքեալ, որոշեալ յաւետարանն Աստուծոյ, որ յառաջ խոստացաւ ՚ի ձեռն մարգարէից իւրոց գրովք սրբովք, վասն Որդւոյ իւրոյ՝ եղելոյ ՚ի 4 զաւակէ Դաւթի ըստ մարմնոյ. սահմանելոյ Որդւոյն Աստուծոյ զօրութեամբ ըստ Հոգւոյն սրբութեան, ՚ի յարութենէ մեռելոց Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ. որով ընկալաք շնորհս և առաքելութիւն ՚ի հնազանդութիւն հաւատոց յամենայն հեթանոսս՝ վասն անուան նորա, յորս և դուք 7 էք կոչեցեալ Յիսուսի Քրիստոսի. ամենեցուն ուրոց էք ՚ի Հռովմ՝ սիրելեաց Աստուծոյ՝ կոչեցելոց սրբոց: Ենորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ, և ՚ի տեառնէ Յիսուսի Քրիստոսի: 8 Նախ գոհանամ զԱստուծոյ իմոյ ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի վասն ձեր ամենեցուն, զի հաւատք 9 ձեր պատմեալ են ընդ ամենայն աշխարհ: Վկայ է ինձ Աստուած, զոր պաշտեմն հոգւով իմով յաւե-

տարանի Որդւոյ նորա, Թէ որպէս զյիշատակս ձեր
առնեմ. յամենայն ժամ յաղօթս իմ աղաչելով, զի 10
Թերևս երբեք յաջողեսցի ինձ կամօքն Ստուծոյ
գալ առ ձեզ: Քանզի անձկացեալ եմ տեսանել 11
զձեզ, զի փոխեցից 'ի ձեզ շնորհս ինչ հոգևորս՝ առ
'ի հաստատել զձեզ. այսինքն է՝ մխիթարակից լի 12
նել ձեզ վասն ընդ միմեանց իմոյ և ձերդ հաւատոց:
Ոչ կամիմ եթէ տգէտք իցէք, եղբարք, զի բազում 13
անգամ յօժարեցի գալ առ ձեզ, և արգելայ մինչև
ցայժմ. զի և 'ի ձեզ գտից պտուղ ինչ՝ որպէս և յայլ
հեթանոսս: Քանզի Յունաց և բարբարոսաց, իւ 14
մաստնոց և անմտից պարտապան եմ, այնպէս որչափ 15
իմովսանն յօժարու թեամբ՝ և ձեզ որ 'ի Հռոմէ կքա-
ւետարանել: Զի ոչ եթէ ամօթ ինչ համարիմ զՍ. 16
ւետարանն. քանզի զօրութիւն Ստուծոյ է 'ի փրկ-
կութիւն ամենայն հաւատացեալոց. նախ Հրէի և ա-
պա հեթանոսի. զի արդարութիւն Ստուծոյ նովաւ 17
յայտնի հաւատոց 'ի հաւատս. որպէս և գրեալ է,
Թէ արդարն 'ի հաւատոց կեցցէ:

Ա. Քանզի յայտնեալ է բարկութիւն Ստուծոյ 18
ձոյ յերկնից 'ի վերայ ամենայն ամպարշտութեան և
անիրաւութեան մարդկան. որք զձնարտութիւնն ա-
նիրաւութեամբ ունին. վասն զի գիտութիւնն Ս. 19
տուծոյ յայտնի է 'ի նոսա. քանզի Ստուծած իսկ
յայտնեաց նոցա: Զի աներևոյթ նորա իսկզբանէ 20
աշխարհի՝ արարածովքս իմացեալ տեսանին. այս-
ինքն է՝ մշտնջենաւորութիւն և զօրութիւն և աս-
տուծութիւն նորա. զի ոչ գտանիցեն ամենեւին
տալ պատասխանի: Զի ծանեան զՍտուծած, և ոչ 21
իբրև զՍտուծած փառաւորեցին կամ գոհացան. այլ
նանրացան 'ի խորհուրդս իւրեանց, և խաւարեցան
անմտութեամբ սիրտք նոցա. զանձինս առ իմաս 22
տունս ունէին՝ յիմարեցան. և փոխեցին զփառս ա 23
նեղծին Ստուծոյ՝ ի նմանութիւն պատկերի եղծա-
նելի մարդոյ, և Թռչնոց, և չորքոտանեաց, և սող-

24 նոց: Վասն որոյ մատնեաց զնոսա Ստուծած 'ի ցան-
կութիւն սրտից նոցա 'ի պղծութիւն, անարգել ըզ-
25 մարմինս իւրեանց յանձինս իւրեանց. որք փոխանա-
կեցին զձնարտութիւնն Ստուծոյ ընդ ստութեան,
հնազանդեցան և պաշտեցին զարարածս՝ և ոչ զա-
26 բարիչն, որ է օրհնեալ յաւիտեանս. ամէն: Վասն
այնորիկ մատնեաց զնոսա Ստուծած 'ի կարիս անար-
գութեան. զի էգբ նոցա փոխանակեցին զպէտս բը-
27 նականս 'ի պէտս անբնականս: Կոյնպէս և արուացն
Թողեալ զբնական պէտս իբութեանն, բորբոքեցան
ցանկութեամբ իւրեանց 'ի միմեանս. արուք ընդ-
արուս զխայտառակութիւն գործէին, և զբարձ փո-
խարինին որ պարտ էր մոլորութեանն նոցա՝ յանձինս
28 իւրեանց ընդունէին: Եւ որպէս զի ոչ ընտրեցին
զՍտուծած ունել 'ի գիտութեան, մատնեաց զնոսա
Ստուծած 'ի միտս անարգութեան՝ գործել զանար-
29 ժանս, զլցեալն ամենայն անիրաւութեամբ, պոռնը-
կութեամբ, անզգամութեամբ, ազահուութեամբ,
չարութեամբ, լի նախանձու, սպանութեամբ, հե-
30 ուիւ, նենգութեամբ, չարաբարութեամբ, շոգմոգք,
չարախօսք, աստուածատեացք, Թշնամանօղք, ամ-
բարտաւանք, ամբարհաւաճք, գտիչք, չարեաց, զծը-
31 նօղս անարգութեամբ, անմիտք, ուխտագրութեամբ, անագո-
32 ըոյնք, պննուէքք, անողորմք: Ոյք հասեալ էին
յՍտուծոյ իրաւանցն վերայ, եթէ ոչ զայսպիսիսն
գործեն՝ արժանի են մահու. և ոչ միայն որ զայն
առնեն, այլ և որ կամակիցն լինին գործելեացն:

Գ Լ Ո Ի Խ Բ

- 1 Վասն որոյ առանց պատասխանի տալոյ էս, ո՛վ
մարդ, որ դատիսդ. զի որով դատիս զընկերն, զանձն
քո դատապարտես. զի դու զնոյն գործես՝ որով դա-
տիսն:
- 2 Ա. Քանզի գիտեմք՝ եթէ Ստուծոյ դատաս-

տանն ճշմարտութեամբ է՛ի վերայ այնոցիկ՝ որ զայն պիսիսն գործեն: Իսկ արդ խորհիցիս զայս, ո՛վ մարդ, 3 որ դատիս զայնոսիկ որ զայնպիսիսն գործեն՝ և դու զնոյն գործես, եթէ դու ապրելոց իցես՝ի դատաստանայն Աստուծոյ: Եթէ զմեծութեամբ քաղցրութեան նորա՝ և զներելոյն և զերկայնմտութեամբն արհամարհիցես, չգիտիցես զի քաղցրութիւնն Աստուծոյ զքեզ յապաշխարութիւն ածէ. այլ ըստ խրատութեան քում և ըստ անզեղ սրտի՝ գանձես անձին քում բարկութիւն՝ յաւուր բարկութեան և յայտնութեան արդար դատաւորութեանն Աստուծոյ, որ հատուցանէ իւրաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց: Որ համբերութեամբ են՝ի գործս բարութեան՝ և զփառս և զպատիւ և զանեղծութիւն ինդրեն, զկեանսն յաւիտենից: Իսկ որ՝ի հակառակութենէ անտի են և ապստամբք՝ի ճշմարտութենէն, և զհետ երթեալ զանիրաւութեան, բարկութիւն և սրտմտութիւն: Նեղութիւն և անձկութիւն՝ի վերայ ամենայն մարդոյ որ գործէ զչար, նախ Հրէին, և ապա հեթանոսի: Փառք և պատիւ և խաղաղութիւն ամենայնի որ գործէ զբարի, նախ Հրէին, և ապա հեթանոսի: Զի ոչ է ակնառութիւն առաջի Աստուծոյ:

Ա. Որք միանգամ արտաքոյ օրինացն մեղան, 12 արտաքոյ օրինացն և կորնչին. և որք ընդ օրինօքն մեղան, օրինօքն դատեսցին: Զի ոչ եթէ որ լսելովք օրինացն են՝ արդարացեալ են առաջի Աստուծոյ, այլ առնելք օրինացն արդարացին: Այլ յորժամ հեթանոսք որ զօրէնսն ոչ ունին, բնութեամբ զօրինացն գործիցեն, նոքա որ զօրէնսն ոչ ունին, անձանց իւրեանց իսկ են օրէնք. որք ցուցանեն զգործս օրինացն գրեալի սիրտս իւրեանց, վկայութեամբ մրտաց իւրեանց, և յանդիմանել զմիտեանս՝ի խորհրդոց իւրեանց, կամ թէ պատասխանի իսկ տալ յաւուրն յորում դատիցի Աստուած զպաղտնիս մարդ. 16

կան, ըստ աւետարանիս իմում՝ի ձեռն Յիսուսի 17 Քրիստոսի: Ապա թէ դու Հրեայ անուանեալ ես, և յեցեալ ես յօրէնսն, և պարծիս յԱստուած, և 18 գիտես զկամս նորա, և ընտրես զաւան, և խրատեալ 19 ես յօրինացն. վստահ ես յանձն քո առաջնորդ լինել կուրաց, լոյս խաւարելոց, խրատիչ անդգամաց, 20 վարդապետ տղայոց, ունել զկերպարանս գիտութեան և ճշմարտութեան յօրինացն: Իսկ արդ որ ուսուցանես զնկերն՝ զանձն քո ոչ ուսուցանես, 22 որ քարոզես չգողանալ՝ գողանաս, որ ասես չնալ՝ չնաս. որ գարշիս՝ի մեհենաց՝ զսեղանս կողոպտես, որ օրինօքն պարծիս՝ յանցանել ըստ օրէնսն զԱստուած անարգես: Զի անունն Աստուծոյ վասն ձեր հայհոյի՝ի մէջ հեթանոսաց՝ որպէս և գրեալ է: 25 Ա. Քրիատութիւն օգնէ եթէ զօրէնսն պահիցես. ապա թէ յանցաւոր օրինացն իցես, թլփատութիւն քո անթլփատութիւն եղև: Իսկ եթէ անթլփատութիւնն զիրաւունս օրինացն պահիցէ, ոչ ապաքէն անթլփատութիւն նորա՝ի թլփատութիւնն է, զօրէնսն կատարելով, զքեզ որ գրով 27 թիւն համարեսցի. և դատիցի որ՝ի բնէ անթլփատութիւնն է, զօրէնսն կատարելով, զքեզ որ գրով 28 և թլփատութեամբն յանցաւոր օրինացն իցես: Զի ոչ եթէ որ յայտնի Հրեայն է, և ոչ որ յայտնի մարմնով թլփատութիւնն, այլ որ՝ի ծածուկ Հրեայն 29 է, և թլփատութիւն սրտի. հոգւով՝ և ոչ գրով. որոյ գովութիւնն՝ ոչ՝ի մարդկանէ է, այլ յԱստուծոյ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 Իսկ արդ զինչ աւելի է Հրէին, կամ զինչ օգուտ 2՝ի թլփատութենէ անտի: Բազում ինչ, ամենայն իրօք. նախ այն իսկ, զի հաւատարիմ եղեն պատգամքն Աստուծոյ: Իսկ արդ եթէ չէր հաւատացեալ ոմանց, միթէ անհաւատութիւն նոցա զԱստուծոյ

Հաւատան խափանէր. քաւ լիցի: Արդ եղիցի Աս 4
տուած ճշմարիտ, և ամենայն մարդ սուտ. որպէս և
գրեալ է. որպէս արդար եղիցես ՚ի բանս քո, և յաղ 5
թիցես ՚ի դատելքեզ: Իսկ արդ եթէ ապիրատու
թիւնն մեր զԱստուծոյ արդարութիւնն յանդիման
կացուցանէ, զինչ ասեմք. միթէ անիրաւ ինչ է Աս 6
տուած՝ որ ածէ զբարկութիւնն. ըստ մարդկութեան
ասեմք. քաւ լիցի. ապա թէ ոչ զիարդ դատի Աս 7
տուծոյ յիմուստութեանն առաւելաւ ՚ի փառս նո 8
րա, զի ևս ես իբրև զմեղաւոր դատիմ. և կամ թէ՛
որպէս հայհոյիմքն, և որպէս ասեն ոմանք զմէն՝ ա 9
սել, թէ արասցուք զչար՝ զի եկեսցէ բարի. որոց
դատաստանքն յիրաւի են: Եւ արդ իւ իւր առա 10
ւել իցեմք. ապաքէն և ոչ իւրք. քանզի յառաջա
գոյն իսկ մեղադիր եղեաք Հրէից և հեթանոսաց,
ամենեցուն ընդ մեզօք լինելոյ. որպէս և գրեալ է, 11
թէ ոչ որ է արդար՝ և ոչ մի. և ոչ գոյ որ իմանայ,
և ոչ որ է որ խնդրէ զԱստուած. ամենեքեան խո 12
տորեցան ՚ի միասին և անալիտանացան. ոչ որ է որ
առնէ զբաղդութիւն, ոչ որ է մինչև ՚ի մի: Գերեզ 13
ման բաց է կոկորդ նոցա, լեզուօք իւրեանց նենգա
ւորք եղեն. թոյնք իժից ՚ի ներքոյ շրթանց նոցա. ու 14
րոց բերանք անիծիւք և դառնութեամբ լի են: Եւ 15
րազ են ոտք նոցա հեղուլ զարիւն. բեկումն և թը 16
շուառութիւն ՚ի ճանապարհս նոցա, և զճանապարհս 17
խաղաղութեան ոչ ծանեան. ոչ է երկիւղ Աստու 18
ծոյ առաջի աչաց նոցա:

ԲԴ. Բայց գիտեմք՝ որ ինչ միանգամ օրէնքն ա 19
սեն, այնոցիկ որ ընդ օրինօքն են՝ ասեն. զի ամե
նայն բերան խցցի, և դատապարտ լիցի ամենայն աշ
խարհ Աստուծոյ: Զի ՚ի գործոց օրինաց ոչ արդա 20
րացի ամենայն մարմին առաջի նորա. քանզի օրի
նօքն է գիտութիւն մեղաց. բայց արդ առանց օրի 21
նայն իսկ արդարութիւնն Աստուծոյ յայտնեալ է,

22 վկայեալ յօրինաց անտի և ՚ի մարգարէից: Քանզի
արդարութիւնն Աստուծոյ ՚ի հաւատոց անտի Յի
սուսի Քրիստոսի, յամենայն հաւատացեալս. և ոչ
23 ինչ է խտիր. քանզի ամենեքին մեղան, և նուա
24 զեալ են ՚ի փառացն Աստուծոյ, և արդարանան ձրի
նորին շնորհօք ՚ի ձեռն փրկութեանն որ ՚ի Քրիս
25 տոս Յիսուս. զոր յառաջն եղ Աստուած քաւու
թիւն ՚ի ձեռն հաւատոցն արեամբն նորա ՚ի հանդէս
արդարութեանն նորա՝ վասն թողութեան յառաջա
26 գոյն մեղացն գործելոց. ՚ի ներելն Աստուծոյ՝ ՚ի հան
դէս արդարութեանն նորա ՚ի ժամանակի յայսմիկ
զի եղիցի նա արդար, և արդարացուցէ զայն որ ՚ի
27 հաւատոցն Յիսուսի: Իսկ արդ ո՞ւր են պարծանքն.
արդեւան. յորոց օրինաց, ՚ի գործոց անտի. ոչ, այլ
28 ՚ի հաւատոցն օրինաց. քանզի համարիմք հաւատովք
29 արդարանալ մարդոյ՝ առանց գործոց օրինաց: Եթէ
Հրէից միայն իցէ Աստուած՝ և հեթանոսաց ոչ. այո
30 և հեթանոսաց: Զի եթէ մի է Աստուած, որ ար
դարացուցանէ զթլիատութիւն ՚ի հաւատոց, ապա
31 և զանթլիատութիւնն նովին հաւատովք: Արդ զօ
րէնսն ինչ խափանեմք հաւատովքս. քաւ լիցի. այլ
զօրէնսն հաստատեմք:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 ԲԶ. Իսկ արդ զինչ ասիցեմք զգտանելն Սբրա
2 համու նահապետին մերոյ ըստ մարմնոյ. զի եթէ
Սբրահամու գործովք էր արդարացեալ, ունելու
3 նէր պարծանս, այլ ոչ առ Աստուած: Իսկ զինչ ա
սիցէ գիր. Հաւատաց Սբրահամ յԱստուած, և
4 համարեցաւ նմա յարդարութիւն: Բայց այնմ որ
գործիցէն, ոչ համարին վարձքն ըստ շնորհաց, այլ
5 ըստ պարտեաց. իսկ այնմ որ ոչն գործիցէ, բայց հա
ւատացէ յայն որ արդարացուցանէ զամպարիշտս,
6 համարին հաւատք նորա յարդարութիւն: Որպէս

և Դաւիթ ասէ զերանուծիւն մարդոյ, որում Աստուած համարի արդարութիւն առանց գործոց. երանի որոց թողան անօրէնութիւնք, և որոց ծածկեցան մեզք իւրեանց. երանեալ է այր՝ որում ոչ համարեսցի Տէր զմեզս նորա: Արդ երանութիւնս այս ՚ի վերայ թլփատութեանն է, թէ ՚ի վերայ անթլփատութեան. քանզի ասեմք եթէ համարեցան Աբրահամը հաւատքն յարդարութիւն: Արդ զիարդ համարեցան. մինչդեռ ՚ի թլփատութեանն էր թէ յանթլփատութեանն. ոչ ՚ի թլփատութեանն, այլ յանթլփատութեանն. և նշանակ առ զթլփատութիւնն, կնիք արդարութեան հաւատոյ՝ որ յանթլփատութեանն անտի: Զի եղիցի նա հայր ամենայն հաւատացելոց որ յանթլփատութեանն անտի իցեն, առ ՚ի համարելոյ և նոցա յարդարութիւն. և հայր թլփատութեան, որոց ոչ ՚ի թլփատութեանն անտի և եթ, այլ և որոց երթայցեն ընդ հետս անթլփատութեան հաւատոց հօր մերոյ Աբրահամը:

Գ. Զի ոչ եթէ օրինօքն են աւետիքն Աբրահամը և զաւակի նորա՝ ժառանգ լինել աշխարհի, այլ ՚ի հաւատոցն արդարութեանն: Զի եթէ որք յօրինացն են՝ ժառանգք իցեն, ապա ընդունայն են հաւատքն և դատարկ աւետիքն. քանզի օրէնքն զբարկուծիւն գործեն. բայց ուր ոչ են օրէնք, և ոչ յանցանք ինչ: Վասն այնորիկ ՚ի հաւատոց անտի, զի ըստ շնորհացն իցէ. առ ՚ի լինելոյ հաստատուն աւետեացն ամենայն զաւակին. ոչ այնմ միայն՝ որ յօրինաց անտի, այլ և այնմ որ ՚ի հաւատոցն Աբրահամը, որ է հայր մեր ամենեցուն, որպէս և գրեալ է՝ եթէ հայր աղգաց բազմաց արարից զբեզ, առաջի Աստուծոյ, որում հաւատացն՝ եթէ կենդանի առնէ զմեռեալս, և կոչէ զգոյն իբրև զգոյ: Ար յանյոյսն յուսով հաւատաց, լինել նմա հայր աղգաց բազմաց. որպէս և ասացան, թէ այնպէս եղիցի զաւակ քո. և նա ոչ երկմտեաց ՚ի հաւատոցն, թէպէտ և հայե-

ցաւ ՚ի մարմին իւր այնուհետև իբրև ՚ի մեռեալ, քանզի զհարիւրամենիւք ուրեմն էր, և ՚ի մեռելութիւն արգանդին Սառայի: Բայց յաւետեացն Աստուծոյ ոչ երկմտեաց անհաւատութեամբ, այլ զօրացաւ հաւատովք, ետ փառս Աստուծոյ՝ և հաստատեցաւ ՚ի միտս իւր, թէ որ խոստացան՝ կարող է առնել. վասն որոյ համարեցաւ նմա յարդարութիւն: Այլ զի գրեցան, ոչ եթէ վասն նորա միայն՝ եթէ համարեցաւ նմա, այլ և վասն մերոց՝ համարելոյ է, որք հաւատամք յայն որ յարոյցն զՅիսուս զՏէր մեր ՚ի մեռելոց. որ մատնեցաւ վասն յանցանաց մերոց, և յարեալ՝ վասն զմեզ արդարացուցանելոյ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե

1 Աստուհետև արդարացեալք ՚ի հաւատոց անտի, խաղաղութիւն կայցուք առ Աստուած ՚ի ձեռն
 2 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որով և զընծայութիւնն ընկալաք հաւատովք ՚ի շնորհս յայտսիկ, յորում կամք և պարծիմք յուսով փառացն
 3 Աստուծոյ: Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ և պարծիմք ևս ՚ի նեղութիւնս մեր. քանզի գիտեմք, եթէ նեղութիւնք զհամբերութիւն գործեն, համբերութիւն՝ զհանդէս, հանդէս՝ զոյս, յոյս ոչ երբեք ամաչեցուցանէ. զի սէրն Աստուծոյ սիրուեալ է ՚ի սիրտս
 4 մեր ՚ի ձեռն Հոգւոյն սրբոյ որ տուաւ մեզ: Զի մինչդեռ տկարքն էաք, Քրիստոս վասն մեր ՚ի ժամանակի ՚ի վերայ ամպարշտաց մեռաւ. զի վասն արդարոյ հազիւ որ մեռանիցի, այլ վասն բարւոյ թերևս համարձակիցի որ մեռանել: Յայտնեաց Աստուած զսէրն իւր ՚ի մեզ. զի մինչդեռ մեղաւորքն էաք, Քրիստոս վասն մեր մեռաւ. սրչափ ևս առաւել յարդարանալս մերում այժմիկ արեամբն նորա՝
 5 ապրեսցուք նովաւ ՚ի բարկութեանն անտի: Զի ե-

Թէ մինչ Թ չնամիքն էաք, հաշտեցաք ընդ Աստուծոյ մահուամբ Որդւոյնորա, որչափ ևս առաւել 'ի հաշտեալ մերում պարեցուք կենօքն նորա: Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ և պարծիմք ևս յԱստուած 'ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որով և զհաշտութիւն իսկ ընկալաք:

ԳԶ. Զի որպէս 'ի միօջէ մարդոյ մեղք յաշխարհ 12 մտին, և 'ի մեղաց անտի մահ, և այնպէս յամենայն մարդիկ տարածեցաւ մահ, որով ամենեքին մեղանքանդի մինչև յօրէնսն մեղք էին յաշխարհի, բայց 13 մեղք ոչ համարին ուր օրէնք ոչ իցեն: Այլ Թաւ 14 գաւորեաց մահ յԱդամայ մինչև 'ի Մովսէս, և 'ի վերայ չյանցուցելոցն, ըստ նմանութեան յանցուածոցն Ադամայ, որ է օրինակ հանդերձելոցն: Այլ 15 ոչ որպէս յանցանքն՝ նոյնպէս և շնորհքն. զի եթէ միոյն յանցանօք բազումք մեռան, որչափ ևս առաւել շնորհքն Աստուծոյ և պարգևք շնորհօք միոյն մարդոյ Յիսուսի Քրիստոսի, 'ի բազումն առաւելաւ: Եւ ոչ որպէս 'ի միօջէ յանցուցելոցն պարգևքս. 16 զի դատաստանն 'ի միօջէ յանցուածոց անտի 'ի դատապարտութիւն, այլ շնորհքն 'ի բազմաց յանցուածոցն յարդարութիւն: Զի եթէ 'ի միոյն յանցանաց մահ Թաղաւորեաց միոյն, որչափ ևս առաւել որք զառաւելութիւն շնորհաց և զպարգևաց արդարութեանն առնուցուն, կենօք Թաղաւորեացեն 'ի ձեռն միոյն Յիսուսի Քրիստոսի: Ապա ուրեմն 18 որպէս միոյն յանցանօք յամենայն մարդիկ դատապարտութիւն, նոյնպէս և միոյն արդարութեամբն յամենայն մարդիկ արդարութիւն կենաց: Զի որպէս անհնազանդութեամբ միոյն մարդոյ մեղաւորք բազումք եղեն, նոյնպէս և հնազանդութեամբ միոյն՝ արդարք բազումք եղիցին: Բայց օրէնք 'ի սերքս 20 անկան, զի յանցանքն բազմացին. զի ուր առաւել եղեն մեղքն, առաւել ևս յաւելան շնորհքն: Զի 21 որպէս Թաղաւորեցին մեղքն 'ի մահու անդ, նոյնպէս

և շնորհքն Թաղաւորեացեն արդարութեամբ 'ի կեանսն յաւիտենից 'ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի ^{ԳԵՐՁ} Տեառն մերոյ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Զ

1 Իսկ արդ զինչ ասիցեմք. յաճախեցուք 'ի մեղան՝ 2 զի շնորհքն բազմացին: Քաւ լըցի. որք մեռաք մեղացն, զիտեք տակաւին 'ի նմին կեցեմք: Եթէ ոչ 4 Յիսուս, 'ի մահ անդր նորա մկրտեցաք. Թաղեցաք ընդ նմին մկրտութեամբն 'ի մահ, զի որպէս յարեալ Քրիստոս 'ի մեռելոց փառօքն Հօր, նոյնպէս և մեք 5 'ի նորոգումն կենաց շրջեցուք: Զի եթէ տնկակից եղեաքն մանութեան մահու նորա, այլ և յարութեան 6 նորա լինիցիմք: Զայս գիտասջիք՝ զի հին մարդն մեր խաչակից եղև նորա, զի խախանեսցի մարմին մեղացն, մի ևս ծառայել մեզ մեղացն. զի որ մեռանին՝ 8 արդարացեալ է 'ի մեղաց անտի. իսկ եթէ մեռաք ընդ Քրիստոսի, հաւատամք Թէ և կեցցուք ընդ 9 նմա: Գիտեմք եթէ Քրիստոս յարուցեալ է 'ի մեռելոց. այսուհետև ոչ մեռանի, և մահ նմա ոչ ևս 10 տիրէ. զի որ մեռան, մեղացն մեռաւ մի անգամ, և որ կենդանին է՝ կենդանի է Աստուծոյ: Նոյնպէս և դուք համարեալք զանձինս մեռեալս մեղացն, և կենդանիս Աստուծոյ 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի Տէր մեր: 12 ԴԿ. Մի այսուհետև Թաղաւորեացեն մեղք 'ի մահկանացու մարմինս ձեր, հնազանդել ցանկու 13 Թեանց նորա: Եւ մի պատրաստէք զանդամն ձեր զէն անիրաւութեան մեղացն, այլ պատրաստեցէք զանձինս ձեր Աստուծոյ, որպէս 'ի մեռելոց՝ 'ի կենդանիս, և զանդամն ձեր՝ զէն արդարութեանն Աստուծոյ. զի մեղք ձեզ ոչ տիրեացեն. քանզի ոչ էք 14 ընդ օրինօք՝ այլ ընդ շնորհօք: Իսկ արդ զիտեք մեղիցն՝ զի չեմք ընդ օրինօք՝ այլ ընդ շնորհօք.

քաւ լիցի: Ոչ գիտէք՝ թէ որում պատրաստէք զան 16
 ձինս ձեր ծառայս 'ի հնազանդութիւն, ծառայ էք
 որում հնազանդիքն. եթէ մեղաց՝ մահու, և եթէ
 'ի հնազանդութիւն՝ արդարութեան: Այլ չնորհք 17
 Ստուծոյ. զի էիք ծառայք մեղաց, հնազանդեցա-
 րուք 'ի սրտէ որում աւանդեցայք յառակ վարդապե-
 տութեան: Արդ ազատեալք 'ի մեղաց՝ ծառայեցէք 18
 արդարութեանն: Մարդկօրէն ասեմ վասն տկա 19
 րութեան մարմնոյ ձերոյ. զի որպէս պատրաստեցէք
 զանդամն ձեր ծառայս պղծութեան և անօրէնու-
 թեան յանօրէնութիւն, նոյնպէս և այժմ պատ-
 րաստեցէք զանդամն ձեր ծառայս արդարութեան 'ի
 սրբութիւն: Չի մինչ ծառայքն էիք մեղաց՝ ազա 20
 տացեալք էիք յարդարութեանն: Իսկ արդ զինչ 21
 պտուղ ունէիք յայնժամ, որովք այժմդ զամօթի հա-
 րեալ էք. զի վախճան նոցա մահ է: Բայց արդ ա- 22
 զատացեալք 'ի մեղացն և ծառայեալք Ստուծոյ,
 ունիք զպտուղ ձեր 'ի սրբութիւն, և վախճան նորա՝
 կեանք յաւիտենից: Չի թողաին մեղաց՝ մահ է, 23
 այլ չնորհքն Ստուծոյ՝ կեանք յաւիտենից 'ի
 Քրիստոս Յիսուս 'ի Տէր մեր:

Գ Լ Ո Ւ Խ Է

ԴԴ. Եթէ ոչ գիտէք, եղբարք, — զի ընդ գի 1
 տունս օրինացն խօսիմ —, զի օրէնք տիրեն մարդոյ՝
 որչափ ժամանակս կենդանի իցէ: Քանզի կին առ 2
 նակին 'ի կենդանի այր իւր կապեալ կայ օրինօք.
 Իսկ եթէ մեռանիցի այրն, արձակեալ է յօրինաց
 առնն. ապա ուրեմն մինչ կենդանի է այրն, շուն կո 3
 չի՝ եթէ լինիցի առն այլում. և եթէ մեռանիցի այրն,
 ազատ է յօրինացն, չհամարեալ շուն՝ եթէ լինիցի
 առն այլում: Այսուհետև և դուք, եղբարք, մե 4
 ռարուք օրինացն մարմնովն Քրիստոսի, լինելայ-
 լում, որ 'ի մեռելոցն յարուցեալ է, զի պողաբերք

Տ լիցուք Ստուծոյ: Քանզի մինչ էաքն մարմնով, կա 5
 ըիք մեղաց որ օրինօքն էին, զօրանային յանդամն
 6 մեր, առ 'ի պողաբերս առնելոյ զմեզ մահու: Բայց
 այժմ դատարկացաք յօրինաց անտի. քանզի մե-
 ռաք այնմիկ որով ըմբռնեալն էաք, առ 'ի ծառայել
 մեզ նորոգութեամբ հոգւոյն՝ և ոչ հնութեամբ գը 7
 րոյն: Իսկ արդ զինչ ասեմք. օրէնքն մեղք իցեն.
 քաւ լիցի. այլ զմեզս ոչ գիտէի, եթէ ոչ օրինօքն.
 և զցանկութիւն ոչ ճանաչէի, եթէ ոչ օրինացն էր 8
 ասացեալ, մի ցանկանայցես: Պատճառս առին մեղքն
 պատուիրանաւն, և գործեցին յիս զամենայն ցան-
 կութիւն. զի առանց օրինաց մեղքն մեռեալ էին: 9
 Եւ ես առանց օրինացն երբեմն էի կենդանի. այլ
 իբրև Եհաս յիս պատուիրանն, մեղքն կենդանացան, 10
 և ես մեռայ. և գտաւ ինձ պատուիրանն՝ որ 'ի
 11 կեանսն էր, նոյն 'ի մահ: Չի մեղացն պատճառս
 առեալ պատուիրանաւն խաբեցին զիս, և նովին ըս-
 պանին: 12
 ԴԶ. Այսուհետև օրէնքն սուրբ են և պատուի- 13
 րանն, սուրբ և արդար և բարերար: Իսկ արդ ինձ
 բարին մահ եղև. քաւ լիցի. այլ մեղքն. զի երե- 14
 վեսցին մեղքն բարեաւն գործել ինձ զմահ. զի եղի-
 ցին ըստ առաւելութեան մեղքն մեղաւոր 'ի ձեռն 15
 պատուիրանին: Գիտեմ զի օրէնքն հոգւոր են, այլ
 16 ես մարմնաւոր եմ ընդ մեղօք վաճառեալ. զի զոր
 գործեմն ոչ գիտեմ. ոչ եթէ զոր կամիմն՝ զայն առ- 17
 նեմ, այլ զոր ատեամն՝ զայն գործեմ: Ապա եթէ
 զոր ոչն կամիմ՝ զայն առնեմ, վկայեմ օրինացն թէ 18
 բարւոր են: Այլ արդ ոչ եթէ ես գործեմ զայն,
 19 այլ բնակեալ յիս մեղքն. գիտեմ զի ոչ բնակեալ
 է յիս, այսինքն է՝ 'ի մարմնի իմում, բարի ինչ. զի
 20 կամքն առաջի կան ինձ, և առնել զբարին՝ ոչ: Չի
 ոչ եթէ զոր կամիմ զբարին՝ առնեմ, այլ զոր ոչն կա-
 միմ զչարն՝ զայն գործեմ: Ապա եթէ զոր ոչն կամիմ՝
 զայն առնեմ, ոչ ևս ես առնեմ զայն, այլ բնակեալ

յիս մեղքն: Եւ արդ գտանեմ զօրէնս այնորիկոր կա 21
միցին առնել յիս զբարին, և ինձ չարն առաջի կայ:
Հաճեալ եմ ընդ օրէնսն Աստուծոյ ըստ ներքին մար 22
դոյն, բայց տեսանեմ այլ օրէնս յանդամն իմ, զի 23
նեալ Հակառակ օրինաց մտաց իմոց, և գերեալ զիս
օրինօքն մեղաց որ են յանդամն իմ: Այր մի տառա 24
պեալ եմ ես. ո՞վ ապրեցուցէ զիս ՚ի մարմնոյ աստի
մահու. այլ շնորհքն Աստուծոյ ՚ի ձեռն Յիսուսի 25
Քրիստոսի Տեառն մերոյ:

ԵԿ. Ապա ուրեմն ես ինքնին մտօք իմովք ծա-
ռայեմ օրինացն Աստուծոյ, և մարմնով օրինացն
մեղաց:

Ք Լ Ո Ւ Խ Ը

Թէ այդպէս իցէ, ոչ ինչ դատապարտութիւն է 1
այնոցիկ որ ՚ի Քրիստոս Յիսուս, որ ոչ գնան ըստ
մարմնոյ. զի օրէնք Հոգւոյն կենաց ՚ի Քրիստոս Յի- 2
սուս ազատեցին զիս յօրինաց մեղացն և մահու:
Չի որ անհնարինն էր օրինացն՝ որով տկարանայրն 3
մարմնով Աստուած զՈրդին իւր առաքեաց՝ ինմանու-
թիւն մարմնոյ մեղաց և վասն մեղաց, և դատապար- 4
տեաց զմեզս ՚ի մարմնի անդ. զի արդարութի օրինացն
կատարեցի ՚ի մեզ, որք ոչ ըստ մարմնոյ գնայեմք՝ այլ 5
ըստ Հոգւոյն: Չի որք ըստ մարմնոյն են՝ զմարմնոյն
խորհին, և որք ըստ Հոգւոյն՝ զՀոգւոյն: Չի խորհուրդ 6
մարմնոյ՝ մահ է, և խորհուրդ Հոգւոյն՝ կեանք և խա-
ղաղութիւն. քանզի խորհուրդ մարմնոյ թշնամու 7
թիւն է յԱստուած, զի օրինացն Աստուծոյ ոչ հնա-
զանդի, նա՛ և կարէ իսկ ոչ. զի որ մարմնովն են՝ Աս- 8
տուծոյ հաճոյ լինել ոչ կարեն: Բայց դուք ոչ էք 9
մարմնով՝ այլ Հոգւով, եթէ իցէ Հոգին Աստուծոյ ՚ի
ձեզ բնակեալ. ապա եթէ որ զՀոգի Քրիստոսի ոչ
ունի, սա չէ նորա: Իսկ եթէ Քրիստոս ՚ի ձեզ է, 10
ապա մարմին մեռեալէ վասն մեղաց. և Հոգին կեն-

11 դանի է վասն արդարութեան: Եթէ Հոգի այնորիկ
որ յարոյցն զՅիսուս ՚ի մեռելոց՝ բնակեալ է ՚ի ձեզ,
ապա և որ յարոյցն զՔրիստոս ՚ի մեռելոց՝ կենդա-
նացուցէ զմահկանացու մարմինս ձեր բնակեալ ո-
ւորք) գւոյն իւրով ՚ի ձեզ:
12 Այսուհետեւ, եղբարք, պարտապան եմք, ոչ
13 մարմնով ըստ մարմնոյ կեալ. զի եթէ ըստ մարմնոյ
կեցէք, մեռանելոց էք. իսկ եթէ Հոգւով զգործս
14 մարմնոյ սպանանիցէք, կեցցիք: Չի որ Հոգւովն Աս-
15 տուծոյ վարին՝ նոքա են որդիք Աստուծոյ. զի ոչ ա-
ռէք զՀոգին ծառայութեան միւսանգամ յերկիւղ,
այլ առէք զՀոգին որդեգրութեան, որով ազաղակեմք՝
16 աբբա, հայր: Նոյն ինքն Հոգին վկայէ Հոգւոյս մե-
17 բում, եթէ եմք որդիք Աստուծոյ. և եթէ որդիք,
ապա և ժառանգք. ժառանգք Աստուծոյ և ժառան-
գակիցք Քրիստոսի. եթէ չարչարանացն կցորդ լի-
18 նիմք, և փառացն հաղորդ լինելոց եմք: Ինձ այսպէս
թուի, եթէ ոչ են արժանի չարչարանք ժամանակիս
հանդերձելոց փառացն՝ որ յայտնելոց են ՚ի մեզ:
19 Չի ակնկալութիւն արարածոյ՝ յայտնութեան որ-
20 դւոցն Աստուծոյ սպասէ. զի ընդունայնութեան ա-
րարածքն հնազանդեցան, ոչ իւրեանց կամաւ, այլ
21 վասն այնորիկ որ հնազանդեցոյցն յուսով. զի և ին-
քեանք իսկ արարածքն ազատեցին ՚ի ծառայութե-
22 ստուծոյ: Քանզի գիտեմք, եթէ ամենայն արա-
23 րածք հեծեն և երկնեն մինչև ցայժմ. և ոչ այսչափ
միայն, այլ և մեք իսկ՝ որ զպտուղ Հոգւոյն ունիմք՝
անձամբ յանձինս մեր հեծեմք, որդեգրութեանն
24 ակն կալեալ փրկութեան մարմնոյ մերոյ: Չի յու-
սով ասրեցաք. այլ յոյս տեսանելի՝ չէ յոյս. զի զոր
25 տեսանէ որ՝ զի՛ ևս յուսայ. ապա եթէ զոր ոչն տե-
սանեմք՝ յուսամք, համբերութեամբ ակն ունիմք:
26 Նոյնպէս և Հոգին ՚ի թիկունս հասանէ տկարու-
թեանս մերում. զի զոր կամքն յաղթս, որպէս ար-

Ժան իցէ՝ ոչ գիտեմք. այլ ինքն Հոգին բարեխօս լինի՝ ի հեծութիւնս անմուռնչս. բայց որ քննէն ըզ- 27 սիրտս, գիտէ զինչ խորհուրդ է Հոգւոյն. զի ըստ Աստուծոյ բարեխօսէ վասն սրբոց: Բայց գիտեմք՝ 28 Եթէ որոց սիրենն զԱստուած, յամենայնի գործակից լինի՝ ի բարիս, որք հրաւիրանաւն կոչեցան. զի 29 զորս յառաջն ճանաչէր, յառաջագոյն հրաւիրեաց կերպարանակից լինել պատկերի Որդւոյն իւրոյ. զի եղիցի նա անդրանիկ՝ ի մէջ եղբարց բազմաց: Եւ 30 զորս յառաջագոյնն հրաւիրեաց՝ զնոսին և կոչեաց. և զորս կոչեացն, զնոսին և արդարացոյց. և զորս արդարացոյցն, զնոսին և փառաւորս արար: Իսկ արդ- 31 զլինչ ասեմք առ այս. Եթէ Աստուած՝ ի մեր կոյս է, ո՞վ իցէ մեր հակառակ. որ յիւր Որդին ոչ խնայեաց, 32 այլ վասն մեր ամենեցուն մատնեաց զնա, զիմորդ ոչ նուլաւ հանդերձ զամենայն շնորհիցէ մեզ: Ո՞վ իցէ 33 որ մեղադիր լինիցի ընտրելոց Աստուծոյ. Աստուած է որ արդարացուցանէ, իսկ արդ ո՞վ է որ դատապարտ 34 առնիցէ. Քրիստոս Յիսուս՝ որ մեռաւն, մանաւանդ թէ յարուցեալ իսկ է, և է ընդ աջմէ Աստուծոյ, որ և բարեխօս իսկ է վասն մեր: Արդ ո՞վ 35 մեկնեցէ զմեզ՝ ի սիրոյն Քրիստոսի. նեղութիւն, թէ անձկութիւն, թէ հալածանք, թէ սով, թէ մերկութիւն, թէ վիշտք, թէ սուր. որպէս և գըրեալ է. Վասն քո մեռանիմք զօրհանապազ, հա- 36 մարեցաք իբրև զոչխար ի սպանդ: Այլ յայմ 37 ամենայնի՝ առաւել յաղթեմք նուլաւ որ սիրեացն զմեզ: Քանզի հաստատեալ եմ՝ Եթէ ոչ մահ, և 38 ոչ կեանք, և ոչ Հրեշտակք, և ոչ իշխանութիւնք, և ոչ որ կանս, և ոչ հանդերձեալքն, և ոչ զօրութիւնք, և ոչ բարձրութիւն, և ոչ խորութիւն, և ոչ 39 այլ ինչ արարած կարէ մեկնել զմեզ՝ ի սիրոյ անտի Աստուծոյ, որ ի Քրիստոս Յիսուս ի Տէր մեր:

Գ Լ Ո Ի Խ Թ

1 Ե՛ր. Ստուգութեամբ ասեմ՝ ի Քրիստոս՝ և ոչ 2 ստեմ, վկայեն ինձ միտք իմ՝ ի հոգի սուրբ. զի տրտմութիւն է ինձ յոյժ, և անպակաս ցաւք սրտի 3 իմոյ: Զի ուխտիւք խնդրէի, ես իսկ ինքնին նզով լինել՝ ի Քրիստոսէ, վասն եղբարց իմոց և ազգա- 4 կանաց ըստ մարմնոյ, որ են իսրայելացիք. որոց որդեգրութիւնն և փառքն և կտակարանքն և օրէնս- 5 դրութիւնն և պաշտօնն և աւետիքն. որոց հարքն, յորոց և Քրիստոս ըստ մարմնոյն, որ է՝ ի վերայ ամենեցուն Աստուած օրհնեալ յաւիտեանս. ամէն: 6 Ոչ ինչ է մարթ թէ անկաժ լինիցի բանն Աստուծոյ. զի ոչ ամենեքեան որ յիսրայելէն են, նոքա 7 իսրայելեանք իցեն. և ոչ որ զաւակն Սբրահամու են, ամենեքեան որդիք իցեն. այլ իսահակաւ կոչեցի 8 քեզ զաւակ. այս ինքն՝ թէ ոչ որ որդիք մարմնոյն են՝ են որդիք Աստուծոյ, այլ որդիք աւետեացն համա- 9 ընեսին՝ ի զաւակ. քանզի աւետեաց իսկ է բանս այս, թէ ի ժամանակի յայսմիկ եկից, և եղիցի որդի Սա- 10 աայի: Եւ ոչ այնչափ միայն, այլ և ի Հռեքեկայ ի 11 միոջէ անկողնոյ Սահակայ հօր մերոյ. զի մինչ չև ծնեալ էին, և մինչ չև բարի ինչ կամչար գործեալ էր, զի ըստ ընտրութեանն յառաջագրութիւնն Աս- 12 տուծոյ հաստատեցի, ոչ ի գործոց, այլ յայնմա- 13 նէ որ կոչեացն, ասացաւ նմա, թէ երէցն կրսերոյն ծառայեցէ. որպէս և գրեալ է, թէ զՅակոբ սիրե- 14 ցի, և զԵսաւ ատեցի: Իսկ արդ զլինչ ասեմք. միթէ 15 անիրաւութիւն իցէ յԱստուծոյ. քաւ լիցի: Զի Մովսիսի ասէ. Ողորմեցայց՝ որում ողորմեցայցն, և 16 գթացայց՝ յոր գթացայցն: Ապա ոչ ըստ այնմ ինչ է՝ որ կամիցին, և ոչ ըստ այնմ՝ որ ընթանայցէ, այլ ըստ Աստուծոյ՝ որ ողորմի: 17 Ե՛՛. Քանզի ասէ գիր ցՓարաւոյն, թէ վասն

այնորիկ գրգռեցի զքեզ, զի 'ի քեզ ցուցից զգորու-
 թիւն իմ, և պատմեացի անուն իմ ընդ ամենայն եր-
 կիր: Ապա ուրեմն ում կամի՞ ողորմի, և ում կամի՞ 18
 խստանայ: Իսկ արդ ասիցես թէ մեղ ևս զի դնէ, 19
 զի կամաց նորա ոչ որ կայ հակառակ: Իսկ արդ դու 20
 ո՞վ ես մարդ՝ սր պատասխանի տաս Աստուծոյ. միթէ
 ասիցէ՞ ստեղծուածն ցտեղծիւն՝ թէ ընդէր այդպէս
 արարեր զիս. եթէ ոչ ունիցի իշխանութիւն բրուտն 21
 կաւոյն՝ 'ի նմին զանգուածոյ առնել անօթ, զոմն 'ի
 պատիւ և զոմն յանարգանս: Ապա թէ կամէր Աս 22
 տուած ցուցանել զբարկութիւն, և յայտնի առնել
 զգորութիւն իւր, զոր համբերն բազում երկայն-
 մտութեամբ անօթոցն բարկութեան՝ պատրաստե-
 լոցն 'ի կորուստ: Զի յայտնի արասցէ զմեծու 23
 թիւն փառաց իւրոց 'ի վերայ անօթոցն ողորմու-
 թեան, զոր պատրաստեաց 'ի փառս. զորս և կոչեաց 24
 զմեզ ոչ միայն 'ի Հրէից՝ այլ և 'ի հեթանոսաց:
 Որպէս և յԱվսէէ ասէ. Կոչեցից զոր ոչ ժողովուրդ 25
 իմ՝ ժողովուրդ ինձ, և զսիրեցեալն՝ սիրեցեալ. և եւ 26
 զիցի 'ի տեղւոյ յորում ասացաւ նոցա, թէ ոչ ժո-
 ղովուրդ իմ դուք, անդ կոչեցին նոքա որդիք Աս-
 տուծոյ կենդանոյ: Եսայի աղաղակէ վասն Իսրայէ 27
 լի. Եթէ իցէ թիւ որդւոցն Իսրայելի իբրև զաւազ
 ծովու, սակաւ ինչ մնացորդք մնացեն. զի բան մի 28
 հակիրճ՝ և համառօտ արդարութեամբ, զբանն հա-
 կիրճ՝ արասցէ Տէր 'ի վերայ երկրի: Եւ որպէս ասէ 29
 Եսայի. Եթէ ոչ Տեառն զօրութեանց թողեալ էր
 մեզ զաւակ, իբրև զՍողոմ լինէաք և Կոմորոյ նը-
 մանէաք:

Զ. Իսկ արդ զինչ ասիցեմք. զի հեթանոսք՝ որ 30
 ոչ երթային զհետ արդարութեան՝ հասին արդա-
 րութեան, այնմ արդարութեան՝ որ 'ի հաւատոց
 անտի. այլ Իսրայէլ երթայր զհետ օրինացն արդա- 31
 րութեան, և յօրէնս արդարութեանն ոչ ժամանեաց:
 Ընդէր. զի ոչ 'ի հաւատոց, այլ իբրև 'ի գործոց օ 32

33 րինաց. քանզի գթեցին նոքա առ վիմին գայթաղ-
 ղութեան, որպէս և գրեալ է. Ահա առնի զնեմ՝ 'ի
 Սիրոն քար գայթաղութեան և վէմ գործման. և
 ամենայն որ հաւատասցէ 'ի նա՝ մի ամաչեացէ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ

- 1 Եղբարք, իմ կամք սրտի և աղօթք առ Աստուած
- 2 վասն նոցա են 'ի փրկութիւն. քանզի վկայեմ նոցա՝
- եթէ զնախանձ Աստուծոյ ունին, այլ ոչ գիտու-
- 3 թեամք: Զի տգէտ են Աստուծոյ արդարութեանն,
- և զիւրեանցն ինդրեն կացուցանել զի արդարու-
- 4 թեանն Աստուծոյ ոչ հնազանդեցան. քանզի կատա-
- րած օրինացն Քրիստոս է՝ յարդարութիւն ամենայն
 հաւատացելոց:
- 5 Զ. Մովսէս գրէ զարդարութիւն որ յօրինաց
 անտի է, եթէ արասցէ զայն մարդ՝ կեցցէ նովին:
- 6 Իսկ զհաւատոցն արդարութենէ ոյսպէս ասէ. Մի ա-
- սիցես 'ի սրտի քում, ո՞վ ելանիցէ յերկինս. այս ինքն
- 7 է՝ զՔրիստոս իջուցանել. կամ ո՞վ իջանիցէ յան-
- դունդս. այս ինքն է զՔրիստոս հանել 'ի մեռելոց:
- 8 Այլ զինչ ասէ գիր. մերձ է բանն, 'ի բերան քօ և
- 'ի սրտի քում է. այս ինքն է՝ բանն հաւատոց զոր
- 9 քարոզեմք. զի եթէ խոստովանեցես բերանով քով
- տէր զՅիսուս, և հաւատասցես 'ի սրտի քում՝ թէ
- 10 Աստուած յարոց զնա՝ 'ի մեռելոց, կեցցես: Զի
- սրտիւ հաւատայք յարդարութիւն, և բերանով
- 11 խոստովանիք 'ի փրկութիւն. քանզի ասէ գիր. Ամե-
- 12 նայն որ հաւատասցէ 'ի նա, մի ամաչեացէ: Զի ոչ
- գոյ խտիր Հրէի և հեթանոսի. քանզի նոյն Տէր է
- ամենեցուն, բաւական յամենեօին ոյք կարդան առ
- 13 նա. Զի ամենայն որ կարդասցէ զանուն Տեառն՝
- 14 կեցցէ: Իսկ զիարդ կարդասցեն՝ յոր ոչն հաւատացին,
 կամ զիարդ հաւատասցեն՝ որում ոչն լուան, կամ
 զիարդ լուիցեն առանց ուրուք քարոզելոյ, կամ զիարդ

քարոզէսցեն՝ եթէ ոչ առաքէսցին: Որպէս և գրեալ է. 15
 Իբրև զի գեղեցիկ են ոտք աւետարանչացն խաղա-
 դուծեան, և աւետարանչացն բարուծեան: Այլ 16
 ոչ ամենեքեան հնազանդ եղեն Աւետարանին. Ե-
 սայի ասէ. Տէր, ո՞ հաւատաց լըոյ մերում: Ապա 17
 ուրեմն հաւատք ՚ի լսելոյ են, և լուր ՚ի բանէն
 զԵրջ) Քրիստոսի:

Այլ ասեմ. միթէ ոչ լուան. մանաւանդ զի ընդ 18
 ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա, և ընդ ծագս
 տիեզերաց խօսք նոցա: Այլ ասեմ. միթէ Խորայէլ 19
 ոչ լուաւ. նախ Մովսէս ասէ. Ես նախանձեցուցից
 զձեզ ոչ ինչ ժողովրդեամբ, և ազգաւ անմտաւ ըզ-
 կծեցուցից զձեզ: Բայց Եսայի համարձակի իսկ և 20
 ասէ. Գտայ այնոցիկ՝ որ զիս ոչ խնդրէին, յայտնի
 եղէ այնոցիկ՝ որ զինէն ոչ հարցանէին: Այլ առ 21
 Խորայէլ ասէ. Զօր ամենայն ձգեցի զձեռն իմ առ
 ժողովուրդն անհաւան և հակառակօղ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Ս.

22. Իսկ արդ ասեմ. միթէ մերժեաց Ստուած 1
 զժողովուրդ իւր. բաւ լիցի. քանզի և ես Խորայէլացի
 եմ, ՚ի զաւակէ Աբրահամու, յազգէ Բենիամենի.
 ոչ մերժեաց Ստուած զժողովուրդ իւր, զոր յա- 2
 աջն ծանեաւ. թէ ոչ գիտէք յեղիա զինչ ասէ
 գիր, որպէս ամբաստան լինի Ստուածոյ զԽորայէլէ:
 Տէր, զմարդարէս քօ կօտորեցին, և զսեղանս քօ 3
 կործանեցին. ես մնացի միայն, և խնդրեն զանձն
 իմ: Այլ զինչ ասէ նմա պատասխանին. Թողի ինձ, 4
 ասէ, եօթն հազար այր, որ ոչ կրկնեցին ծունր Բա-
 հաղու: Նոյնպէս և յայսմ ժամանակի մնացորդք 5
 ըստ ընտրութեան շնորհացն եղեն: Իսկ եթէ շնոր- 6
 հօք, ոչ ևս ՚ի դործոց. ապա թէ ոչ շնորհքն ոչ
 ևս շնորհք լինին: Իսկ արդ զոր խնդրէրն Խորայ- 7
 էլ՝ այնմ ոչ եհաս, բայց ընտրութիւնն եհաս, և

8 այլքն կուրացան, որպէս և գրեալ է. Ետ նոցա Աս-
 տուած հոգի յիմարութեան. աչս որովք ոչ տեսա-
 նիցեն, և ականջս որովք ոչ լսիցեն, մինչև ցայսօր
 9 ժամանակի: Եւ Գաւիթ ասէ. Եղիցին սեղանք նո-
 ցա յորդայթ և յորս և ՚ի դայթադուծիւն, և ՚ի
 10 հատուցումն նոցին. խաւարեցին աչք նոցա՝ զի մի
 11 տեսցեն, և զթիկունս նոցա հանապազ կորացօ: Իսկ
 արդ ասեմ. միթէ վասն այնորիկ յանցեան՝ զի կոր-
 ծանեցին. քաւ լիցի. այլ նոցա յանցանօքն փրկու-
 12 թիւն հեթանոսաց, զի նախանձ արկիցէ նոցա: Իսկ
 եթէ յանցանքն նոցա մեծութիւն աշխարհի, և պար-
 տուծիւն նոցա մեծութիւն հեթանոսաց, որչափ ևս
 առաւել լըութիւն նոցա:
 13 Է. Ս. Այլ ձեզ ասեմ հեթանոսաց, ցորքան ժա-
 մանակս իցեմ հեթանոսաց Սռաքեար, զպաշտօնն իմ
 14 փառաւոր առնեմ. զի թերևս նախանձ արկից նոցա
 մարմնով իմով, և ապրեցուցից զամանս ՚ի նոցանէ:
 15 Զի եթէ մերժումն նոցա հաշտութիւն աշխարհի
 է, իսկ ընդունելութիւնն զինչ իցէ, եթէ ոչ կեն-
 16 դանութիւն ՚ի մեռելոց: Իսկ եթէ սկիզբն սուրբ է,
 17 և զանդուածն. և արմատն, ապա և ոստքն: Եթէ
 յոստոց անտի ոմանք փշրեցան, և դու որ ձիթենիդ
 18 եղեր արմատոյն և պարարտութեան ձիթենւոյն, մի
 պարծիր առ ոստովքն. ապա թէ պարծիցիս, ոչ ե-
 թէ դու զարմատն ՚ի վեր ունիս, այլ արմատն զքեզ:
 19 Իսկ արդ ասիցես. ոստքն փշրեցան, զի ես պատուաս-
 20 տեցայց. բարեղք է, անհաւատութեամբն փշրե-
 ցան, և դու հաւատովք հաստատեցար. մի հոյարտա-
 21 նար, այլ երկիր. զի եթէ Ստուած ՚ի բուն ոստան
 ոչ խնայեաց, դուցէ երբեք և ՚ի բեզ ոչ խնայեսցէ:
 22 Արդ տես զքաղցրութիւն և զսաստիկութիւնն Աս-
 տուծոյ. ՚ի վերայ կործանելոցն սաստիկութիւն, և ՚ի
 վերայ քօ քաղցրութիւն Ստուածոյ, եթէ կայցես ՚ի
 նմին քաղցրութեան. ապա թէ ոչ և դու կոճուպես-

ցիս: Եւ նորա եթէ ոչ 'ի նմին անհաւատութեանն 23
 կայցեն, պատուաստեսցին. զի կարող է Ստուած
 միւսանդամ պատուաստել զնոսա: Զի եթէ դու 'ի 24
 բուն վայրենի ձիթենւոյ անտի հատար, և յանբուն
 քո 'ի բարի ձիթենւոջն պատուաստեցար, որչափ ևս
 առաւել նորա որ բունքն իսկ են՝ պատուաստեսցին
 յիւրեանց ձիթենւոջն:

Ի Բ. Ոչ կամիմ, եղբարք, եթէ տգէտք իցէք խոր 25
 հըրդոյս այսմիկ. զի մի յանձինս ձեր իցէք իմաս-
 տունք. զի կուրուծիւն փոքր 'ի շատէ եղև Խորայե-
 լի. մինչև լրումն հեթանոսաց մտցէ, և ապա ամե 26
 նայն Խորայէլ կեցցէ. որպէս և դրեալ է. Եկեսցէ
 'ի Սիրիսէ փրկիչ, և դարձուցէ զամպարչուծիւնս
 Յակովբայ. և այս նոցա որ յինէն ուխտ՝ յորժամ 27
 բարձից զմեղս նոցա: Ըստ Աւետարանիս՝ Թշնամիք 28
 են վասն ձեր, ըստ ընտրութեանն՝ սիրելիք վասն
 հարցն. քանզի անզեղջ են շնորհքն և կոչումն Ս. 29
 տուծոյ: Զի որպէս և դուք երբեմն ապստամբք էիք 30
 յԱստուծոյ, և արդ ողորմութիւն դտէք առ նոցա
 ապստամբութեամբն, նոյնպէս և նորա այժմ ա 31
 պրստամբք եղեն առ ձերով ողորմութեամբք, զի և
 նորա ողորմութիւն գտցեն: Քանզի արգել Ս. 32
 տուած զամենեւին յանհաւանութիւն, զի ամենե-
 ցուն ողորմեսցի: Ո՛վ խորք մեծութեան և իմաս 33
 տութեան և գիտութեանն Ստուծոյ. որպէս ա-
 ռանց քննելոյ են դատաստանք նորա, և առանց զըն-
 նելոյ են ճանապարհք նորա: Զի ո՞վ գիտաց զմիտս 34
 Տեառն, կամ ո՞վ խորհրդակից լինիցի նմա. կամ 35
 ո՞վ ետ նմա փոխ, և առնուցու փոխարէն 'ի նմանէ:
 Զի 'ի նմանէ և նովաւ և 'ի նոյն ամենայն. նմա 36
 փառք յաւիտեանս. ամէն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Բ

1 Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, գթութեամբքն Ստու-
 ծոյ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր պատարագ կենդա-
 նի, սուրբ, հաճոյ Ստուծոյ, զխօսուն պաշտօնդ
 2 ձեր. և մի կերպարանիք կերպարանօք աշխարհիս
 այսորիկ, այլ նորոգեցարուք 'ի նորոգութիւն մտաց
 ձերոց, առ 'ի քննել ձեզ զլաւն, և եթէ զինչ են
 կամքն Ստուծոյ բարին և հաճոյն և կատարեալն:
 3 Զայս ասեմ շնորհքն Ստուծոյ որ տուեալ են ինձ
 ամենայնի որ է 'ի ձեզ, մի առաւել ինչ խորհել քան
 զարժանն խորհելոյ. այլ խորհել 'ի զգաստանալ
 իւրաքանչիւր, որպէս և բաժանեաց Ստուած չափ
 4 հաւատոց: Որպէս 'ի միում մարմնի անդամս բա-
 զումս ունիմք, և անդամքն ամենայն ոչ զնոյն գործ
 5 ունին, նոյնպէս և բազումքս մի մարմին եմք 'ի Քրիս-
 6 տոս, այլ իւրաքանչիւր միմեանց անդամք եմք: Բայց
 որ ուսուցանէն՝ ըստ վարդապետութեանն, եթէ որ
 7 միթարէն՝ ըստ միթարութեանն. որ առաւն է՝
 8 զուարթութեամբ, որ վերակացուն է՝ փութով, որ ո-
 9 ղորմին լըջմութեամբ: Սէրառանց կեղծաւորութե,
 10 ատեալ զջար, զհետ երթալ բարեաց. յեղբայրսիրու-
 թեան առ միմեանս գթածք, 'ի պատիւ զմիմեամբք
 11 ելանել: Ի փոյթ՝ մի վեհերոտք, հոգևով եռացէք,
 12 Տեառն ծառայեցէք յուսով ինդացէք, նեղութեան
 13 համբերեցէք, աղօթից ստէպ կացէք, 'ի պէտս սրբոց
 հաղորդեցարուք, զհիւրասիրութե զհետ երթալք.
 14 օրհնեցէք զհալածիչս ձեր, օրհնեցէք և մի անիծա-
 15 նէք: Խնդալ ընդ ինդացօղս, լալ ընդ լացօղս.
 16 զնոյն միմեանց խորհիջիք. մի ամբարտաւանէք՝ այլ
 17 ընդ խոնարհս զիջանիցիք: Մի լինիք իմաստունք

յանձինս ձեր, մի ումեք չարի չար հատուցանէք: Խորհեցարուք զբարիս առաջի ամենայն մարդկան. եթէ հնար ինչ իցէ ձեզ՝ ընդ ամենայն մարդկան 18 զխաղաղութիւն կալջիք: Մի զանձանց վրէժ խընդ 19 րէք, սիրելիք, այլ տուք տեղի բարկութեան. քան զի գրեալ է. Իմ է վրէժ խնդրութիւն, և ես հատուցից՝ ասէ Տէր: Այլ եթէ քաղցեալ է թշնամին 20 քո՝ հաց տուրնմա, և եթէ ծարաւի՝ ջուր տուրնմա. զայսարարեալ՝ կայծակունս հրոյ կուտեսցես՝ ի գլուխ նորա: Մի յաղծիր՝ ի չարէ. այլ յաղծեա բարեան 21 չարին:

Պ Լ Ո Ւ Խ Ժ Պ

Ամենայն անձն որ ընդ իշխանութեամբ է՝ ի հնա 1 զանդութեան կացցէ. քանզի ոչ ուստեք է իշխանութիւն, եթէ ոչ յԱստուծոյ. և որ ենն, յԱստուծոյ կարգեալ են: Այսուհետև որ հակառակ կայ իշխանութեանն, Աստուծոյ հրամանին հակառակ կայ. և որք հակառակն կան, անձանց դատաստանս ընդունին. զի իշխանքն ոչ են յերկիր թարեաց գործոց, այլ չարեաց: Կամիս չերկնչել յիշխանութենէ անտի. զբարիս գործեա, և ընկալցիս գովութիւն ի նրմանէ. զի Աստուծոյ պաշտօնեայ է՝ քեզ ի բարիս. 4 ապա եթէ չար գործ իցես, երկիր. զի ոչ եթէ վայրապար ածեալ է սուսեր ընդ մէջ. Աստուծոյ սպասաւոր է՝ վրէժ խնդիր ի բարկութիւն այնմ որ զչարն գործ իցէ: Վասն որոյ հարկ է հնազանդ լինել ոչ միայն վասն բարկութեանն, այլ և վասն խղճի մրտացն. վասն այնորիկ և հարկս հարկանէք, զի Աստուծոյ սպասաւորք են ի նոյն կանխեալք: Արդ հատուցէք ամենեցուն զպարտս. որում զհարկ՝ զհարկն, որում զմաքս՝ զմաքսն, որում զերկիրդ՝ զերկիրդն, որում զպատիւ՝ զպատիւն. և մի ումեք պարտապան 8 գտանիցիք, բաց զմիտեանս սիրելոյ. զի որ սիրէ զն 9

կերն, զօրէնսն կատարէ. զմի շնայցեան, և մի սպանանիցես, և մի գողանայցես, և մի սուտ վկայիցես, և մի ցանկանայցես: Եւ եթէ այլ ինչ պատուիրան է՝ յայն բան բուլանդակին, եթէ սիրեսցես զընկեր քո 10 իբրև զանձն քո. սէր՝ ընկերի իւրում չար ոչ առնէ. 11 լուսն օրինացն սէր է: Եւ զայս գիտասջիք վասն ժամանակիս. զի արդ ժամ իսկ է մեզ ի քնոյ զարթնուլ. զի այժմ մերձ է մեզ փրկութիւն քան յոր 12 ժամ հաւատացաքն. զի իշխն մերժեցաւ, և տիւն մերձեցաւ. ի բաց արասցուք այսուհետև զգործն 13 խաւարի, և զգեցցուք զգէնն լուսոյ: Իբրև ի տուրնջեան զգաստացեալք շրջեսցուք. մի անառակութեամբ և արբեցութեամբ, և մի խառն ընկողնովք և պղծութեամբ, և մի նախանձու և հակա 14 ռակութեամբ. այլ զգեցարուք զտէր Յիսուս Քրիստոս, և մարմնոյ խնամ մի տանիք ի ցանկութիւնս:

Պ Լ Ո Ւ Խ Ժ Պ

1 Այլ զտկարացեալն ի հաւատս՝ ընկալարուք, մի 2 խղճիւ երկմտութեանց. ոմն հաւատայ ուտել զամենայն. և որ հիւանդն է՝ բանջար կերիցէ: Ար ուտէն, զայն որ ոչն ուտէ՝ մի անդոսնեսցէ. և որ ոչն ուտէ, զայն որ ուտէն՝ մի դատեսցի. քանզի Աստուած զնա ընկալաւ: Գու ո՞վ էս որ դատիս վայլոյ ծառայ. իւրում Տեառն կայ կամ անկանի. բայց 5 կացցէ, զի կարող է Տէրն հաստատել զնա: Ոմն պահէ օր ըստ օրէ, և ոմն պահէ զօր հանապազ. 6 իւրաքանչիւր որ զիւր միտս հաճեսցէ: Ար խորհի զօրն՝ Տեառն խորհի, և որ ոչն խորհի զօրն՝ Տեառն չխորհի. և որ ուտէ՝ Տեառն ուտէ և գոհանայ զԱստուծոյ, և որ ոչն ուտէ՝ Տեառն չուտէ և գոհանայ 7 զԱստուծոյ. զի ոչ որ ի մէնջ անձամբ կեայ, և ոչ ան 8 ձամբ մեռանի: Եթէ կեամբ՝ Տեառն կեամբ, և եթէ

մեռանիմք՝ Տեառն մեռանիմք. և արդ եթէ կեամք և 9
 եթէ մեռանիմք՝ Տեառն եմք: Քանզի ՚ի նոյն իսկ և
 Քրիստոս մեռաւ և եկեաց, զի մեռելոց և կենդանեաց
 առ հասարակ տիրեսցէ: Գու զի դատիս զեղբայրքո, 10
 կամ ընդէր անգոսնես զեղբայրքո. քանզի ամենեւ
 քին կալոց եմք առաջի ատենին Քրիստոսի: Զի 11
 գրեալ է. կենդանի եմ ես, ասէ Տէր, զի ինձ
 կրկնեսցի ամենայն ծոռնր, և ամենայն լեզու խոստո
 վան լիցի Աստուծոյ: Ապա ուրեմն իւրաքանչիւր ոք 12
 ՚ի մէնջ ընդ անձին համարս տացէ Աստուծոյ: Այսու 13
 հետև մի զմիմեանս դատեսցուք. այլ առաւել զայս
 դիք ՚ի մտի, չքնել գայթաղուծիւն եղբօրն: Զայս 14
 գիտեմ և հաստատեալ եմ ՚ի Քրիստոս Յիսուս, զի
 ոչ ինչ է պիղծ նովաւ. բայց այնմ որ համարիցի ոք
 ինչ պիղծ, նմա է պիղծ. զի եթէ վասն կերակրոյ եղ 15
 բայրնք տրտմի, ոչ ևս սիրով գնացեր. մի կերակրող
 քո զնա կորուսաներ, վասն որոյ Քրիստոսն մեռաւ. մի 16
 հայհոյեսցի բարին ձեր: Զի ոչ է արքայուծիւնն Աս 17
 տուծոյ կերակուր և ըմպելի, այլ արդարուծիւն և
 խաղաղուծիւն և ինդուծիւն ՚ի Հոգին սուրբ. զի 18
 որ յայսմ ծառայէ Քրիստոսի, հաճոյ է Աստուծոյ
 և ընտիր մարդկան: Ապա այսուհետև զհետ երթի 19
 ցուք խաղաղուծեան և զշինուծեան որ առ մի
 մեանս. մի վասն կերակրոյ քակեր զգործ Աստուծոյ. 20
 ամենայն ինչ սուրբ է, այլ չար այնմ մարդոյ է՝ որ
 խղձիւն ուտիցէ: Լաւ է ոչ ուտել միս և ոչ ըմպել 21
 գինի, և ոչ որով եղբայրնք գայթաղի, կամ գթէ,
 կամ տկարանայ: Գու ապաքէն հաւատս ունիս, 22
 կալ առանձինն առաջի Աստուծոյ. երանի որ ոչ դա
 տեսցի գանձն, որով զընկերն փորձիցէ: Բայց որ խրդ 23
 ձէն՝ թէպէտ և ուտիցէ՝ դատապարտեալ է, զի ոչ
 ըստ հաւատոց. զի ամենայն ինչ որ ոչ ՚ի հաւատոց
 է՝ մեղք են: Այլ այնմ որ կարօղն է հաստատել զձեզ 24
 ըստ աւետարանիս իմում, և ըստ քարոզուծեանն
 Յիսուսի Քրիստոսի, ըստ յայտնուծեան խորհրդոյն՝

25 Ժամանակօքն յաւիտենից լուցելոյ, և յայտնելոյ այժ
 միկ ՚ի ձեռն գրոց մարգարէականաց, ըստ հրամանի
 մչանջենաւորին Աստուծոյ, ՚ի հնազանդուծիւն հա
 ւատոց, յամենայն հեթանոսս ծանուցելոյ, միայնոյ
 իմաստնոյն Աստուծոյ, ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի,
 որում փառք յաւիտեանս. ամէն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Ե

1 Էր. Պարտ է մեզ որ կարօղս եմք՝ զտկարուծիւն
 տկարացն բառնալ, և մի անձանց և եթ հաճոյ լի
 2 նել, այլ իւրաքանչիւր ոք ՚ի մէնջ ընկերին հաճոյ
 3 լիցի ՚ի բարիս՝ վասն շինուծեան: Քանզի և Քրիս
 տոս ոչ եթէ անձին հաճոյ եղև, այլ որպէս և գրեալ
 է. Նախատինք նախառջաց քոց անկան ՚ի վերայ իմ:
 4 Բայց որ ինչ գրեցան՝ ՚ի մեր վարդապետուծիւն
 գրեցաւ, զի համբերուծեամք և մխիթարուծեամք
 5 գրոց զյոյնն ընկալցուք: Այլ Աստուած համբերու
 լծեան և ամենայն մխիթարուծեան տացէ ձեզ զնոյն
 6 խորհել ընդ միմեանս ըստ Յիսուսի Քրիստոսի. զի
 միաբանուծեամք ՚ի մի բերան փառաւոր առնիցէք
 զԱստուած և զՀայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս
 7 տոսի. վասն որոյ ընկալարուք զմիմեանս, որպէս և
 8 Քրիստոս ընկալաւ զձեզ ՚ի փառս Աստուծոյ: Այլ
 ասեմ, թէ Քրիստոսի սպասաւոր թլիփատուծեանն
 լինել՝ վասն ճմարտուծեանն Աստուծոյ էր, առ ՚ի
 9 հաստատուն առնելոյ զաւետիս հարցն: Այլ հեթա
 նոսք վասն ողորմուծեան փառաւոր առնեն զԱս
 տուած, որպէս և գրեալ է. Վասն այսորիկ գոհացայց
 զքէն ՚ի հեթանոսս, և անուան քում սաղմոս ասա
 10 ցից: Եւ դարձեալ թէ ուրախ եղերուք հեթանոսք
 11 ընդ ժողովրդեան նորա. և դարձեալ թէ օրհնեցէք
 ամենայն հեթանոսք զՏէր, և գովեցէք զնա ամե
 12 նայն ժողովուրդք: Եւ դարձեալ Նսայի ասէ. Եղիցի

արմատն Յիսուսեայ, և որ կանգնելոյն է իշխան հե-
թանոսաց, 'ի նա հեթանոսք յուսասոյին: Այլ Աս- 13
տուած յուսոյ՝ լի արասցէ զձեզ ամենայն խնդու-
թեամբ և խաղաղութեամբ, առաւելուլ ձեզ յու-
սով՝ զօրութեամբ Հոգւոյն սրբոյ:

Ի՛. Հաստատեալ եմ և ես ինքնին, եղբարք իմ, 14
վասն ձեր, զի դուք լի էք բարութեամբ, լի էք ամե-
նայն գիտութեամբ, կարօղ էք զմիմեանս խրատել:
Այլ Համարձակագոյնս գրեցի առ ձեզ, եղբարք, փոքր 15
'ի շատէ, իբրև յիշեցուցանելով ձեզ վասն շնորհացն
որ տուեալ են ինձ յԱստուծոյ, լինել ինձ սպասա- 16
ւոր Յիսուսի Քրիստոսի 'ի հեթանոսս. ըղձակերաս
առնել զԱւետարանն Աստուծոյ, զի եղևիցի պատա-
րագն հեթանոսաց ընդունելի, սրբեալ Հոգւոյն սրբ-
բով: Ունիմք այսուհետև պարծանս 'ի Քրիստոս Յի- 17
սուս առ Աստուած. քանզի ոչ իշխեմ խօսել ինչ զոր 18
ոչ գործեաց Քրիստոս ինև 'ի հնազանդութիւն հե-
թանոսաց՝ բանիւք և արդեամբք, զօրութեամբնչա- 19
նաց և արուեստից, զօրութեամբ Հոգւոյն սրբոյ, որ-
պէս ինձ յԵրուսաղէմէ և՛ շուրջ մինչև 'ի կողմանս
լիւրիկացւոց ընուլ զաւետարանն Քրիստոսի: Այն 20
պէս առատացեալ յաւետարանել, ոչ ուր անուանե-
ցաւ Քրիստոս, զի մի իբրև յայլոյ հիման վերայ շի-
նիցեմ, այլ որպէս և գրեալ է, թէ որոց ոչ պատմե- 21
ցաւ վասն նորա՝ տեսցեն, և որոց ոչ իցէ լուեալ՝ 'ի
միտ առցեն: Վասն որոյ շատ խափանեցայ գալ առ 22
ձեզ: Բայց արդ ոչ ևս գոյ ինձ տեղի 'ի կողմանս յայ- 23
սոսիկ. և անձուկ յոյժ ունիմ 'ի բազում ամաց գալ
առ ձեզ. յորժամ անցանիցեմ 'ի Սպանիա, ահն ու- 24
նիմ յանցանելն առ նոսա՝ տեսանել զձեզ, և 'ի ձէնջ
յուզարկել անդր, եթէ նախ իսկ փոքր 'ի շատէ ձեօք
լցայց: Բայց այժմ երթամ յԵրուսաղէմ՝ պաշտել 25
զսուրբսն. քանզի հաճոյ թուեցաւ մակեդոնացւոցն 26
և արայեցւոցն՝ հաղորդութիւն ինչ առնել ընդ աղ-
բատս սրբոցն՝ որ ենն յԵրուսաղէմ: Հաճոյ թուե- 27

ցաւ, քանզի և պարտապան իսկ են նոցա. զի եթէ
հոգևորացն նոցա հաղորդ եղեն հեթանոսք, պար- 28
տարեալ և կնքեալ զպտուղ նոցա, անցից առ ձեօք
29 'ի Սպանիա. զայս գիտեմ, զի 'ի գալն իմում առ
ձեզ, լրութեամբ օրհնութեան աւետարանին Քրիս-
տոսի եկից:
30 ԻԵ. Աղջեմ զձեզ, եղբարք, 'ի ձեռն Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, և սիրով Հոգւոյն, պա-
տերազմակից լինել ինձ յաղօթս վասն իմ առ Աս- 31
տուած. զի ապրեցայց յապստամբացն որ 'ի հրէաս-
տանի են, և պաշտօնն իմ որ յԵրուսաղէմ՝ ընդու- 32
նելի լիցի սրբոցն. զի ինդութեամբ եկեալ առ ձեզ
33 'ի կամն Աստուծոյ, հանգեայց ընդ ձեզ: Եւ Աս-
տուած խաղաղութեան եղևիցի ընդ ձեզ ամենե-
սեան. ամէն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Զ

1 Յանձն առնեմ ձեզ զՓիլէզ զքոյր մեր, որ է ըս-
2 պասաւոր եկեղեցւոյն կենքրացւոց. զի զնա ընկալ-
ջիք 'ի Տէր՝ արժանի սրբոց, և վերակացու լինիջիք
նմա՝ յոր պէտս իրաց և կոչեսցէ զձեզ. քանզի և նա
վերակացու եղև բազմաց, և ինձ իսկ 'ի գլխովին:
3 Ողջոյն տաջիք Պրիսկեայ և Ակիւղայ՝ գործակցաց
4 իմոց 'ի Քրիստոս Յիսուս, որք ընդ անձին իմոյ
զիւրեանց պարանոցս մատուցին. զորոց ոչ ես միայն
գոհանամ, այլ և ամենայն եկեղեցիք հեթանոսաց.
5 և առտնին եկեղեցւոյն նոցա: Ողջոյն տաջիք Եպեն-
6 տոս: Ողջոյն տաջիք Մարեայ, որ բազում վաստակս
7 վաստակեաց 'ի ձեզ: Ողջոյն տաջիք Սնդրոնիկեայ և
Յունեայ ազգականաց իմոց և գերեկցաց, որք երե-
ւելիքն իսկ են յԱռաքեալս, որք և յառաջ իսկ քան
8 զիս եղեն 'ի Քրիստոս: Ողջոյն տաջիք Սմաղեայ սի-

րեւոյ իմոյ՝ ի Տէր: Ողջոյն տաջիք Ուրբանեայ գոր- 9
 ծակցի իմոյ՝ ի Տէր, և Ստաբեայ սիրեւոյ իմոյ:
 Ողջոյն տաջիք Սպեւլեայ՝ որ ընտիրն է՝ ի Տէր: Ող- 10
 ջոյն տաջիքնոցա՝ որ յԱրիստաբուլեայ տանէ անտի ի 11
 ցեն. ողջոյն տաջիք Հերովդիոնեայ ազգականի իմում:
 Ողջոյն տաջիք այնոցիկ՝ որ ՚ի Նարկիսեայ տանէն իցեն
 ՚ի Տէր: Ողջոյն տաջիք Տրիփոսեայ և Տրիփոնեայ՝ 12
 վաստակաւորաց՝ ի Տէր: Ողջոյն տաջիք Պերսիդեայ
 սիրեւոյ, որ բազում վաստակս վաստակեաց՝ ի Տէր:
 Ողջոյն տաջիք Ռուփայ ընտրելոյ՝ ի Տէր, և մօր նորա 13
 և իմոյ: Ողջոյն տաջիք Սսիւնկրիտեայ, Փլեգոնտեայ, 14
 Երմայ, Պատրովեայ, Երմեայ, և որ ընդ նոսա եղ-
 բարք իցեն: Ողջոյն տաջիք Փիլոլոգեայ և Յուլեայ, 15
 Ներեայ և քեռ նորա և Ոլիմպիայ, և որ ընդ նոսա
 սուրբք ամենեքին իցեն: Ողջոյն տաջիք միմեանց՝ ի 16
 Համբոյր սրբութեան: Ողջոյն տան ձեզ ամենայն ե-
 կեղեցիք՝ Քրիստոսի:

ԷԶ. Ազատեմ զձեզ, եղբարք, գիտել զայնպիսիան՝ 17
 որ հերձուածս և դայթադուութիւնս աննիցեն ար-
 տաբոյ վարդապետութեանն՝ զոր դուքն ուսարուք.
 և խորշեցարուք ՚ի նոցանէ: Զի այնպիսիքն Տեառն 18
 մերոյ Քրիստոսի ոչ ծառայեն, այլ իւրեանց որովայ-
 նին. և քաղցրաբանութեամբ և օրհնութեամբ պատ-
 րեն զսիրտս անմեղաց: Զի ձեր հնազանդութիւնդ 19
 առ ամենեսեան հասեալ է. և արդ ՚ի ձեզ ուրախ
 եմ. բայց կամիմ զձեզ իմաստունս լինել՝ ի բարիս և
 անմեղս ՚ի չարիս. և Ստուռած խաղաղութեան խոր 20
 տակեցե՛ք զսատանայ ընդ ոտիւք ձերովք մերձ ընդ
 մերձ: Ենորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի
 ընդ ձեզ: Ողջոյն տայ ձեզ Տիմոթէոս եղբայր և գոր- 21
 ծակից իմ, և Գրակիոս և Յասոֆէ և Սոսիպատրոս,
 ազգականք իմ: Ողջոյն տամ ձեզ և ես Տերտիոս, որ 22
 զթուղթս գրեցի ՚ի Տէր: Ողջոյն տայ ձեզ Գայիոս 23
 ասպնջական իմ, և ամենայն եկեղեցւոյն: Ողջոյն տայ
 ձեզ Երաստոս շահապ քաղաքիս, և Կուարտոս եղ-

24 բայր: Այլ այնմ որ կարօղն է հաստատել զձեզ
 ըստ աւետարանիս իմում, և ըստ քարոզութեանն
 Յիսուսի Քրիստոսի, ըստ յայտնութեան խորհր-
 25 դոյն, ժամանակօքն յաւիտենից լեցեղոյ, և յայտ-
 նեղոյ այժմիկ՝ ՚ի ձեռն գրոյ մարգարէականաց, ըստ
 հրամանի մշտնջենաւորին Ստուռոյ, ՚ի հնազան-
 դութիւն հաւատոց, յամենայն հեթանոսս ծանու-
 26 ցեղոյ, միայնոյ իմաստնոյն Ստուռոյ, ՚ի ձեռն Յի-
 սուսի Քրիստոսի. նմա փառք յաւիտեանս յաւի-
 27 տենից. ամէն: Ենորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի
 Քրիստոսի ընդ ձեզ ամենեսին:

ԱՌ ՀՌՈՎՄԱՅԵՅԻՍ ԳՐԵՑԱԻ Ի ԿՈՐԻՔՈՍԷ Ի ԶԵՌՆ
 ՓԻՐԵԱՅ ՍԱՐԿՍԻԱԳԻ:

Գ Լ Ո Ի Խ Ա

Ա.Դ. Պաւղոս կոչեցեալ Առաքեալ Յիսուսի 1
 Քրիստոսի՝ կամօքն Աստուծոյ, և Սութենէս եղ-
 բայր. Եկեղեցւոյդ Աստուծոյ որ է՝ ի կորնթոս, նուի- 2
 րելոց ՚ի Քրիստոս Յիսուս՝ կոչեցելոց սրբոց, ամե-
 նեքումք Տանգերձ որ կարգան զանուն Տեառն մե-
 րոյ Յիսուսի Քրիստոսի, յամենայն տեղիս նոցա և
 մեր: Ենորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստու- 3
 ծոյ Հորէ մերմէ, և ՚ի տեառնէ Յիսուսէ Քրիստո-
 սէ: Գոհանամ զԱստուծոյ իմոյ յամենայն ժամ 4
 վասն ձեր՝ ՚ի վերայ շնորհացն Աստուծոյ որ տուեալ
 են ձեզ ՚ի Քրիստոս Յիսուս, զի յամենայնի մե- 5
 ծացարուք դուք նուիւ՝ ամենայն բանիւ, և ամե-
 նայն գիտութեամբ, որպէս վկայութիւնն իսկ Աս- 6
 տուծոյ հաստատեցաւ ՚ի ձեզ. զի դուք մի՛ նուազի-
 ցիք և մի՛ իւրիք շնորհօք, ակն կալեալ յայտնութեանն 8
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ և հաստա-
 տեսցէ զձեզ մինչև ՚ի կատարած անարատս յորն
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Հաւատարիմ՝ 9
 է Աստուած, որով կոչեցարուք ՚ի հաղորդութիւն որ-
 դոյ նորա Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ:

Ա.Զ. Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, անուամբն Տեառն 10
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, զի զնոյն բան ունիցիք
 ամենեքեան, և մի իցեն ՚ի ձեզ հերձուածք. քան-

զի էիք հաստատեալք ՚ի նոյն միտս և ՚ի նոյն հան-
 11 ձար: Ազգ եղև ինձ վասն ձեր, եղբարք, ՚ի քղուա-
 12 ցւոց անտի, թէ հակառակութիւնք են ՚ի ձեզ. և
 արդ ասեմ իսկ, եթէ իւրաքանչիւր ոք ՚ի ձէնջ ա-
 սէ. ես պաւղոսեան եմ, և միւսն՝ եթէ ես ապողո-
 սեան, և միւսն՝ եթէ ես կեփայեան, և միւսն՝ եթէ
 13 ես քրիստոսեան. իսկ արդ բաժանեալ ինչ իցէ Քրիս-
 տոս. մի թէ Պաւղոս ՚ի խաչ ելեալ իցէ վասն ձեր,
 14 կամ յանուն Պաւղոսի մկրտեցարուք: Գոհանամ
 զԱստուծոյ իմոյ՝ զի ոչ զոք ՚ի ձէնջ մկրտեցի. բայց
 15 միայն զԿրիսպոս և զԳայիոս, զի մի՛ ոք ասիցէ, թէ
 16 յիմ անուն մկրտեցարուք. տալ էտու կնիք և տանն
 Ստեփանեայ. զայլ ոք ոչ գիտեմ ամենևին թէ մը-
 17 կրտեցի. զի ոչ առաքեաց զիս Քրիստոս մկրտել՝
 այլ աւետարանել, ոչ ճարտարութեամբ բանից, զի մի՛
 18 ընդունայն լիցի խաչն Քրիստոսի: Զի ճառ խաչին
 կորուսելոցն յիմարութիւն է, այլ փրկելոցս մեզ զօ-
 19 րութիւն Աստուծոյ: Զի գրեալ է. Կորուսից զի-
 մաստութիւն իմաստնոց, և զխորհուրդս խորհրդա-
 20 կանաց արհամարհեցից: Ո՞ւր իմաստուն, ո՞ւր դպիր,
 ո՞ւր քննիչ աշխարհիս այսորիկ. ոչ ապաքէն յիմարե-
 ցոյց Աստուած զիմաստութիւն աշխարհիս այսորիկ:
 21 Քանզի իմաստութեամբն Աստուծոյ ոչ ծանեաւ աշ-
 խարհ իմաստութեամբն զԱստուած, հաճեցաւ Աս-
 տուած յիմարութեամբ քարոզութեանն ապրեցու-
 ցանել զհաւատացեալս:
 22 Բ.Կ. իսկ որովհետև Հրեայք նշան հայցեն, և հե-
 23 թանոսք իմաստութիւն ինդրեն, մեք քարոզեսցուք
 զխաչելեալն Քրիստոս՝ Հրէից գայթաղութիւն և
 24 հեթանոսաց յիմարութիւն. բայց նոցին իսկ կոչեցե-
 25 լոցն Հրէից և հեթանոսաց՝ զՔրիստոս՝ Աստուծոյ
 Ստուած իմաստնագոյն է քան զմարդիկ, և տկարն
 26 Աստուծոյ զօրագոյն է քան զմարդիկ: Թէպէտ և
 զձեր իսկ կոչումնդ տեսէք, եղբարք, զի ոչ բազում

իմաստունք ըստ մարմնոյ, և ոչ բազում հզօրք, և ոչ բազում ազնուականք. այլ զյիմարս աշխարհիս ընտրեաց Ստուռած, զի յամօթ արասցէ զիմաս 27 տունս. և զտկարս աշխարհիս ընտրեաց Ստուռած, զի յամօթ արասցէ զհզօրս. և զանտոհմն աշխարհի 28 և զարհամարհեալս ընտրեաց Ստուռած՝ և զոչինչսն, զի զէսն իմն խափանեցէ. որպէս զի մի պարծեսցի 29 ամենայն մարմին առաջի Ստուռծոյ: Զի՛ի նմանէ 30 դուք էք՛ի Քրիստոս Յիսուս, որ եղև մեզ իմաստու թիւն յՍտուռծոյ՝ արդարութիւն և սրբութիւն և փրկութիւն. զի որպէս և գրեալ է. Որ պարծին 31 ՚ի Տէր պարծեսցի:

Պ Լ Ո Ւ Խ Բ

Եւ ես թէպէտ և եկի առ ձեզ, եղբարք, ոչ ըստ 1 առաւելութեան ինչ բանից իմաստութեան պատմեւ ձեզ զվկայութիւնն Ստուռծոյ: Զի ոչ եթէ ՚ի 2 մտի եզի գիտել ինչ ՚ի ձեզ, բայց միայն զՅիսուս Քրիստոս, և զնոյն ՚ի խաչ ելեալ. և ես տկարու թեամբ և երկիրդիւ և դողութեամբ բազմաւ եղէ 3 առ ձեզ. և բանն իմ և քարոզութիւն՝ ոչ պատիր 4 բանիւք իմաստութեան, այլ արդեամբք Հոգւոյն և զօրութեամբ. զի հաւատք ձեր մի իցեն իմաստութեամբ մարդկան, այլ զօրութեամբ Ստուռ 5 զերծ) ծոյ:

Զիմաստութիւն խօսիմք ընդ կատարեալ, զի 6 մաստութիւն ոչ զաշխարհիս այսորիկ և ոչ զիշխանաց աշխարհիս այսորիկ զխափանելեացս, այլ խօսիմք զՍտուռծոյ իմաստութիւնն ծածուկ խորհրդով, զոր յառաջ քան զյաւիտեանս սահմանեաց Ստուռած ՚ի փառս մեր. զոր ոչ որ յիշխանաց աշխարհիս այսորիկ ծանեաւ. զի եթէ էր ծանուցեալ, ոչ արդեօք զՏէր փառացն ՚ի խաչ հանէին: Ս, յլ որ 7

պէս և գրեալ է, զոր ախն ոչ ետես, և ունին ոչ լուաւ, և ՚ի սիրտ մարդոյ ոչ անկաւ, պատրաստեաց Ստուռած սիրելեաց իւրոց: 10 ԲԴ. Ս, յլ մեզ յայտնեաց Ստուռած Հոգւոյն իւրով. զի Հոգին զամենայն քննէ՝ և զխորս Ստուռծոյ. 11 զի ո՞ որ ՚ի մարդկանէ գիտէ ինչ զմարդոյն, եթէ ոչ հոգի մարդոյն որ ՚ի նմա. նոյնպէս և ոչ զաստուռծոյն 12 որ գիտէ, եթէ ոչ Հոգին Ստուռծոյ: Ս, յլ մեք ոչ եթէ զհոգի աշխարհիս այսորիկ առաք, այլ զՀոգին որ յՍտուռծոյ. զի ծանկցուք զայն որ յՍտուռծոյն 13 շնորհեցաւ մեզ: Եւ զոր խօսիմք՝ ոչ եթէ մարդկէ զէն ուսմամբ ճարտարութեան բանից, այլ վարդապետութեամբ Հոգւոյն՝ ընդ հոգւորս զհոգւորսն 14 համեմատեմք. քանզի շնչաւոր մարդ ոչ ընդունի ըզՀոգւոյն Ստուռծոյ, զի յիմարութիւն է նմա. և ոչ 15 կարէ գիտել եթէ հոգեպէս քննիցի. իսկ հոգւորն 16 քննէ զամենայն, և ինքն յուրմեքէ ոչ քննի: իսկ արդ ո՞վ գիտաց զմիտս Տեառն, որ և խրատտու լինիցի նմա. այլ մեք զմիտս Քրիստոսի ունիմք:

Պ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 Եւ ես, եղբարք, ոչ կարացի խօսել ընդ ձեզ իբրև 2 ընդ հոգւորս՝ այլ իբրև ընդ մարմնաւորս: Իբրև տղայոց ՚ի Քրիստոս կաթն ջամբեցի ձեզ՝ և ոչ կերակուր. զի ոչ և ս կարէիք. նա և արդ իսկ ոչ կարէք, 3 քանզի դեռ մարմնաւոր էք. ուր և արդ են իսկ ՚ի ձեզ հեռ և նախանձ. ո՞չ ապաքէն մարմնաւոր էք և 4 ըստ մարդկան գնայք: Երբժամ ասէ որ ՚ի ձէնջ՝ ես պաւղոսեան եմ, և միւսն՝ եթէ ես ապողոսեան, ոչ մարդիկ էք: իսկ արդ ո՞վ է Պաւղոսն, կամ ո՞վ Ապո 5 ղոս. պաշտօնեայք՝ որովք հաւատացէքն, և իւրա 6 քանչիւր որպէս Տէր ետ. ես տնկեցի, Սպողոս ջուր 7 ետ, այլ Ստուռած աճեցոյց: Ս, յու հետև ոչ այն ինչ

որ է՝ որ տնկեացն, և ոչ այն՝ որ ջուրն էտ. այլ որ ա-
 ճեցոյցն Աստուած. որ տնկեացն, և որ զջուրն էտ, 8
 մի են. բայց իւրաքանչիւր որ զիւր վարձս առնուցու
 ըստ իւրում վաստակոց: Զի Աստուծոյ գործակից 9
 էմք, Աստուծոյ արդիւն էք, Աստուծոյ շինած էք:
 Ըստ շնորհացն Աստուծոյ որ տուեալ են ինձ, իբրև 10
 իմաստուն ճարտարապետ հիմն եդի. բայց այլ է որ
 շինէն. այլ իւրաքանչիւր որ զգոյշ լիցի՝ թէ որպէս
 շինիցէ, զի հիմն այլ որ ոչ կարէ դնել քան զե- 11
 րեւել) դեանը՝ որ է Յիսուս Քրիստոս:

Եթէ որ շինէ՝ ի վերայ հիմանս այսորիկ ոսկի, 12
 արծաթ, ալմաս պատուականս, փայտ, խոտ, ե-
 ղէգն, իւրաքանչիւր գործն յայտնելոց է. զի օրն 13
 ընտրեացէ. զի հրով յայտնելոց է. և զիւրաքանչիւր 14
 գործն զիարդ և իցէ՝ հուրն փորձեացէ: Եթէ ու- 15
 ըուք գործն զոր շինեաց՝ կացցէ, վարձս առցէ. և ե-
 թէ ուրուք գործն այրեցի՝ տուժեացի, բայց ինքն
 կեցցէ. այլ այնպէս՝ որպէս թէ ՚ի հուր: Ոչ գիտէք 16
 եթէ տաճար էք Աստուծոյ, և Հոգի Աստուծոյ բը-
 նակեալ է՝ ի ձեզ. եթէ որ զտաճար Աստուծոյ ապա- 17
 կանէ, ապականեացէ զնա Աստուած. զի տաճար Ա-
 ստուծոյ սուրբ է, որ էք դուք: Մի՛ որ զանձն խաբէս 18
 ցէ. եթէ որ կամիցի ՚ի ձէնջ իմաստուն լինել յաշ-
 խարհիս յայսմիկ, յիմար լիցի՝ զի եղիցի իմաստուն:
 Զի իմաստութիւն աշխարհիս այսորիկ՝ յիմարու 19
 թիւն է առաջի Աստուծոյ. քանզի գրեալ է, թէ որ
 ըմբռնէ զիմաստունս՝ ի խորագիտութեան իւրեանց. 20
 և դարձեալ թէ Տէր ճանաչէ զխորհուրդս իմաստ-
 նոց, զի են ընդունայն, Այսուհետև մի՛ որ պար- 21
 ծեացի ՚ի մարդկանէ. զի ամենայն ինչ ձեր է. եթէ 22
 Պաւղոս, եթէ Սպողոս, եթէ Կեփաս, եթէ աշ-
 խարհ, եթէ կեանք, եթէ մահ, եթէ որ կանս, ե-
 թէ հանդերձեալքն. ամենայն ինչ ձեր է. դուք 23
 Քրիստոսի, Քրիստոս Աստուծոյ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 Այսպէս համարեցին զմեզ մարդիկ, իբրև զպաշ-
 տօնեայս Քրիստոսի և հազարապետս խորհուրդոցն
 2 Աստուծոյ: Արդ ինդիր է՝ ի մէջ հազարապետաց,
 3 եթէ որ հաւատարիմ գտցի: Այլ ինձ և այս ա-
 նարդանք են, եթէ ՚ի ձէնջ դատեցայց կամ բնաւ
 4 իսկ ՚ի մարդկանէ. նա և զանձն իմ ոչ քննեմ. զի ոչ
 5 ինչ գիտեմ զանձին իմոյ. այլ ոչ եթէ այսու արդա-
 յանամ, զի որ քննէն զիս՝ Տէր է: Այսուհետև մի
 յառաջ քան զժամանակն դատիք, մինչև եկեցցէ
 Տէր որ լուսաւոր առնիցէ զգաղտնիս խաւարի, և
 յայտնիցէ զխորհուրդս օրտոյց. և ապա իւրաքանչիւր
 6 գովութիւն եղիցի յԱստուծոյ: Զայս, եղբարք, ա-
 ռակեցի յանձն իմ և յԱպողոս վասն ձեր. զի ՚ի
 մէնջ ուսջլիք՝ մի ինչ առաւել քան զգրեալն իմա-
 նալ. զի մի այր քան զընկեր հպարտանայցէք ՚ի վե-
 7 րայ ընկերին: Իսկ արդ ով է որ քննիցէ զքեզ. զինչ
 ունիս զոր ոչ իցէ առեալ. և եթէ առեր՝ զի՛ պար-
 8 ծիս իբրև զճառեալ: Արդէն իսկ յագեալ իցէք, և
 արդէն մեծացարուք, առանց մեր թագաւորեցէք.
 և երանի թէ թագաւորէիք, զի և մեք ընդ ձեզ թա-
 9 գաւորէաք: Ինձ այսպէս թուի՝ թէ զմեզ զԱռա-
 քեալս յետնորդս արար Աստուած՝ իբրև զմահա-
 պարտս. զի տեսիլ եղեաք աշխարհի և Հրեշտակաց
 10 և մարդկան: Մէք յիմարք վասն Քրիստոսի, և
 դուք իմաստունք ՚ի Քրիստոս. մեք տկարք՝ և դուք
 11 հզօրք, դուք փառաւորեալք՝ և մեք անարդք. մինչև
 ցայսօր ժամանակի և քաղցեաք, և ծարաւեցաք, և
 մերկ գնացաք, և կռիւհարեցաք, և անհանգիստ ե-
 12 ղեաք, և աշխատեցաք ձեռօք մերովք. բամբասէին
 զմեզ՝ օրհնէաք, հալածէին՝ յանձն առնուաք, հայ-
 13 հոյէին՝ աղաչէաք. իբրև առակ նշաւակի եղեաք ա-

մենայն աշխարհի, ամենեցուն փարելի լինել մինչև
 ցայժմ: Ոչ եթէ յամօթ ինչ առնելով զձեզ՝ գրեմ 14
 զայս, այլ իբրև զորդիս սիրելիս խրատեմ: Թէպէտ 15
 և բիւր դաստիարակս ունիցիք՝ ՚ի Քրիստոս, այլ ոչ
 եթէ բազում հարս. զի ՚ի Քրիստոս Յիսուս Ա-
 լետարանաւն ես ծնայ զձեզ: Արդ աղաչեմ զձեզ՝ 16
 նմանօրք ինձ եղիջիք. վասն այնորիկ առաքեցի առ 17
 ձեզ զՏիմոթէոս, որ է իմորդի սիրելի և հաւատա-
 րիմ՝ ՚ի Տէր. որ յիշեցուցէ ձեզ զձանապարհս իմ
 որ ՚ի Քրիստոս Յիսուս, որպէս և ամենայն ուրեք՝
 յամենայն եկեղեցիս ուսուցանեմ: Որպէս թէ չի 18
 ցեմ գալոց առ ձեզ՝ ոմանք հպարտացան. այլ եկից 19
 հուպ ընդ հուպ՝ եթէ Տէր կամեսցի, և ՚ի միտ ա-
 ռից՝ ոչ զբանս հպարտացելոցն, այլ զգօրութիւն.
 զի ոչ եթէ բանիւք է արքայութիւն Աստուծոյ, այլ 20
 զօրութեամբ: Արդ որպէս կամիք. գաւազանաւ ե- 21
 կից առ ձեզ, եթէ սիրով Հոգւոյն հեղութեան և
 արդարութեան և խոնարհութեան:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե

Բնաւ և անուանի իսկ ՚ի ձեզ ընդէր պոռնիկու- 1
 թիւն, և այնպիսի պոռնիկութիւն՝ որ ոչ և ՚ի հե-
 թանոսս, որպէս թէ զկին հօր իւրոյ ունել. և դուք 2
 հպարտացեալ էք, և ոչ առաւել զգացարուք, զի
 բարձրի ՚ի միջոյ ձերմէ որ զգործն զայն գործեաց:
 Զի ես թէպէտ և մարմնով մեկուսի եմ, սակայն 3
 հոգւով մերձ եմ. բայց արդէն իսկ իբրև ՚ի մօտոյ
 ընտրեցի, զայն որ այնպէսն գործեաց, յանուն 4
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի Ժողովել ձեզ ՚ի
 միասին և իմոյ հոգւոյս՝ զօրութեամբն հանգերձ
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, մասնել զայն 5
 պիսին սատանայի՝ ՚ի սատակումն մարմնոյ, զի ոգին
 ապրեցի յաւուրն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
 տոսի: Ոչ բարւոք են պարծանքդ ձեր. ոչ գիտէք 6

եթէ փոքր մի խմոր զամենայն զանգուածն խմորէ.
 7 սրբեցէք ՚ի բաց զհին խմորն, զի եղիջիք նոր զան-
 գուած, որպէս էքդ անխմորք. քանզի զատիկ մեր
 8 զենաւ Քրիստոս: Այսուհետև արասցուք տօնս՝ մի
 ՚ի խմորն հին և մի ՚ի խմորն չարութեան և անգա-
 մութեան, այլ յանխմոր ստուգութեան և ճշմար-
 տութեան:
 9 Բ. Գրեցի ձեզ ՚ի թղթի այդք չխառնակել ընդ
 10 պոռնիկս. և ոչ եթէ ընդ պոռնիկս աշխարհիս այսու-
 րիկ, կամ ընդ ագահս, կամ ընդ յափշտակողս,
 կամ ընդ կռապարիշտս. ապա թէ ոչ պարտ էիք և
 11 յաշխարհէ իսկ ելանել. բայց արդ գրեցի ձեզ չխառ-
 նակել, եթէ որ եղբայր անուանեալ՝ կամ պոռնիկ ի-
 ցէ, կամ կռապարիշտ, կամ ագահ, կամ բամբա-
 սօղ, կամ արբեցօղ, կամ յափշտակող, ընդ այնպի-
 12 սումն և հաց մի ուտել: Զի՞ կայ իմ և զարտաքինան
 13 դատելոյ. ոչ ապաքէն դուք զնեքքինսն դատիցիք, և
 զարտաքինսն Աստուած դատիցի. բարձէք զչարն ՚ի
 միջոյ ձերմէ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Զ

1 Իշխէ՞ որ ՚ի ձէնջ, եթէ իրք ինչ իցեն ընդ ընկերի
 իւրում, դատելաւաջի անիրաւաց, և ոչ առաջի սրբ-
 2 բոց. եթէ ոչ գիտէք՝ զի սուրբք զաշխարհ դատին.
 և եթէ ձեօք դատի աշխարհ, ապա ոչ էք արժանի
 3 անարդ ատենից. ոչ գիտէք եթէ զճրէշտակս դա-
 4 տիմք, թող թէ զերկրաւորս: Զերկրաւոր ատեանս
 եթէ յանձն առնուցուք՝ զանարգս եկեղեցւոյ դատա-
 5 լորս նստուցանէք. առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ, այնչափ
 ոչ գոյ որ իմաստուն ՚ի ձեզ, որ կարիցէ իրաւունս ընտ-
 6 րել ՚ի մէջ եղբօր իւրոյ, այլ եղբայր ընդ եղբօր դա-
 7 տի, և զայն ՚ի մէջ անհաւատից: Եւ արդ ամենեւին
 իսկ վատթարութիւն է ՚ի ձեզ, զի դատաստանք իսկ
 8 գոն ՚ի միջի ձերում. ընդէր ոչ դուք զրկիք, և ոչ դուք

առաւել նեղիք, այլ դուք զրկէք և նեղէք, և այդ
 զեղբարս ևս: Եթէ ոչ գիտէք՝ զի անիրաւք զար- 9
 քայուծիւն Աստուծոյ ոչ ժառանգեն. մի խաբիք,
 ոչ պոռնիկք, ոչ կռապարիշտք, ոչ շունք, ոչ իգա- 10
 ցեալք, ոչ արուագէտք, ոչ գողք, ոչ ագահք, ոչ ար-
 բեցողք, ոչ բամբասողք, և ոչ յափշտակողք՝ զար-
 քայուծիւնն Աստուծոյ ոչ ժառանգեն: Եւ դուք 11
 այնպիսիք ոմանք էիք. այլ լուացարուք, այլ սրբե-
 ցարուք, այլ արդարացարուք յանուն Տեառն մերոյ
 Յիսուսի Քրիստոսի, և ՚ի Հոգին Աստուծոյ մերոյ:
 Գ. Կ. Ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ ամենայն 12
 ինչ օգուտ է. ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ ե-
 թէ ես ընդ իշխանութեամբ ուրուք լինիցիմ: Կե- 13
 րակուրք որովայնի, և որովայն կերակրոց. այլ Աս-
 տուած զսա և զնոսա խափանեցէ. բայց մարմին՝ ոչ
 պոռնկութեան, այլ Տեառն, և Տէր մարմնոյ. այլ 14
 Աստուած՝ որ և զՏէրն յարոյց, և զձեզ յարուսցէ
 զօրութեամբ իւրով: Ո՞չ գիտէք եթէ մարմինք ձեր 15
 անդամք են Քրիստոսի. արդ առեալ զանդամս
 Քրիստոսի, առնիցեմք անդամս պոռնկի՞. քաւ լի-
 ցի: Եթէ ոչ գիտէք, զի որ մերձենայ ՚ի պոռնիկ՝ 16
 մի մարմին է. եղիցին, ասէ, երկաքին ՚ի մարմին մի.
 և որ մերձենայ ՚ի Տէր, մի հոգի են. փախերուք 17
 ՚ի պոռնկութենէ: Չամենայն մեղս զոր և գործէ
 մարդ՝ արտաքոյ մարմնոյ իւրոյ է, իսկ որ պոռնկին՝
 յիւր մարմինն մեղանչէ: Եթէ ոչ գիտէք, զի մար- 19
 մինք ձեր տաճար են Հոգւոյն որ է ՚ի ձեզ՝ զոր ու-
 նիքն յԱստուծոյ. և չէք անձանց տէր, քանզի գնոց
 գնեցայք. փառաւոր արարէք զԱստուած ՚ի մար- 20
 մինս ձեր:

Գ Լ Ո Ի Խ Է

1 Այլ վասն որոյ գրեցէքն առ իս, բարւոք է մար-
 2 դոյ ՚ի կին մարդ չմերձենալ. բայց վասն պոռնկու-
 թեան, իւրաքանչիւր որ զիւր կին կալցի, և իւրա-
 3 քանչիւր որ կին՝ զիւր այր կալցի. կնոջ՝ այր իւր ըզ-
 պարտն հասուցէ, նոյնպէս և կինն՝ առն իւրում:
 4 զի կին մարմնոյ իւրում ոչ իշխէ, այլ այրն. նոյնպէս
 5 և այրն իւրում մարմնոյ ոչ իշխէ, այլ կինն: Մի զըզ-
 կէք զմիմեանս, բայց եթէ ինչ ՚ի միաբանութենէ
 առ ժամանակ մի, զի ուխտիցն պարապիցէք, և դար-
 ձեալ ՚ի նոյն դարձջիք. զի մի փորձեցէ զձեզ սատա-
 6 նայ վասն անխառնութեանն ձերոյ: Չայս ասեմ
 7 ներելով, և ոչ հրաման տալով. քանզի կամիմ եթէ
 ամենայն մարդ լինէր իբրև զիս. այլ իւրաքանչիւր որ
 զիւր շնորհս ունի յԱստուծոյ, ոմն այսպէս և ոմն այն-
 8 պէս: Բայց ամուրեացն և այրեացն ասեմ, լաւ է նոցա
 9 թէ կայցեն իբրև զիս. ապա թէ ոչ ունիցին ժոյժ, ա-
 մուսնասցին. զի լաւ է ամուսնանալ քան զջեռնուլ:
 10 Այլ կանամբեացն պատուիրեմ, ոչ էս՝ այլ Տէր, կնոջ
 11 յառնէ մի մեկնել. ապա եթէ մեկնեսցի, անայր մը-
 նասցէ, կամ անդրէն ընդ առն իւրում հաշտեսցի.
 12 Բայց այլոց էս պատուիրեմ, ոչ եթէ Տէր. ե-
 թէ որ եղբայր՝ կին ունիցի անհաւատ, և նմա հա-
 13 ճոյ իցէ բնակել ընդ նմա, մի թողցէ զնա. և կին
 որ ունիցի այր անհաւատ, և նմա կամ իցէ բնակել
 14 ընդ նմա, մի թողցէ զայրն. զի սուրբ է այրն անհա-
 լատ՝ կնաւն, և սուրբ է կինն անհաւատ՝ արամբն.
 ապա թէ ոչ որդիքն ձեր պիղծ են. բայց այժմ սուրբ
 15 են: Ապա եթէ անհաւատն մեկնիցի, մեկնեսցի. զի
 ոչ ինչ հարկ ՚ի վերայ կայ եղբօրն կամ քեռն յայն-
 պիսի իրս. քանզի ՚ի խաղաղութիւն կոչեաց զմեզ Աս-
 16 տուած: Չի գիտես կին դու՝ եթէ զայր քո ասրե-

ցուսցես, կամ զի գիտես այր դու՝ եթէ զկինքս ապ-
 րեցուսցես. եթէ ոչ իւրաքանչիւր ումեք որպէս և 17
 բաժանեաց Տէր, զիւրաքանչիւր որ որպէս և կոչեաց
 Աստուած, այնպէս գնասցէ. և այսպէս ընդ ամենայն
 եկեղեցիս պատուէր տամ: Թ լիատեալ որ կոչեցաւ, 18
 միցանկասցի անթ լիատու թեան. յանթ լիատու թե-
 նէ որ կոչեցաւ, մի թ լիատեացի. զի թ լիատու թիւն 19
 ոչ ինչ է, և անթ լիատու թիւն ոչ ինչ. այլ պահապա-
 նու թիւն Աստուծոյ պատուիրանացն. բայց իւրաքան 20
 չիւր որ յոր կոչումն կոչեցաւ, ՚ի նմին կացցէ: Մա 21
 ռայ կոչեցար, մի փոյթ լիցի քեզ. այլ թէ կարիցես
 ևս ազատ լինել, քեզ այնպէս լաւ իցէ. զի որ ՚ի Տէր 22
 կոչեցեալ իցէ ծառայն, ազատ Տեառն է. նոյնպէս և
 որ ազատն կոչեցեալ է, ծառայ Քրիստոսի է: Գնոց 23
 գնեցայք՝ մի լինիք ծառայք մարդկան. իւրաքանչիւր 24
 յոր կոչումն կոչեցաւ, եղբարք, ՚ի նմին կացցէ առաջի
 Աստուծոյ:

ԳԳ. Այլ վասն կուսանաց հրաման ինչ ՚ի Տեառ- 25
 նէ ոչ ունիմ. բայց խրատ տամ, որպէս ողորմելոյ ու-
 ըրուք ՚ի Տեառնէ, հաւատարիմ լինել. համարիմ 26
 թէ այնպէս լաւ իցէ. բայց վասն վտանգին որ ՚ի վե-
 րայ կայ, բարւոք է մարդոյ թէ այսպէս իցէ: Կա 27
 պեալ ես ՚ի կին, մի խնդրեր արձակել. արձակեալ
 ես ՚ի կնոջէ, մի խնդրեր կին. զի եթէ ամուսնանայ 28
 ցես՝ ոչ մեղար, և եթէ ամուսնանայցէ կոյսն՝ ոչ մե-
 զաւ, բայց նեղու թիւն մարմնոյ ունիցին այնպիսիքն.
 այլ ես խնայեցի ՚ի ձեզ: Բայց զայս ասեմ, եղբարք, 29
 եթէ ժամանակս կարճեալ է այսուհետէ. զի որ ունի 30
 ցին կանայս՝ որպէս թէ չունիցին, և որ լայցենն՝ որ-
 պէս թէ ոչ լայցեն, և որ խնդանն՝ որպէս թէ ոչ
 խնդայցեն, և որ գնենն՝ որպէս թէ չունիցին, և որ 31
 վարենն զաշխարհս՝ որպէս թէ չլայելիցեն. զի ան-
 ցեալ է վայելու թիւն աշխարհիս այսօրիկ: Այլ կա 32
 միմ զձեզ անհոգս լինել. զի որ անկինն է՝ հոգայ ըզ-
 Տեառն, թէ որպէս հաճոյ լիցի Տեառն. և որ կա 33

նամբին է, հոգայ զաշխարհիս՝ թէ որպէս հաճոյ լի-
 34 ցի կնոջ իւրում: Եւ ահա մեկնեցան ՚ի միմեանց
 առնակինն և կոյսն. զի կոյսն հոգայ զՏեառն, զի ի-
 ցէ սուրբ մարմնով և հոգւով, և առնակինն հոգայ
 զաշխարհիս՝ թէ որպէս հաճոյ լիցի առն իւրում:
 35 Այլ զայս վասն ձերոյ օգտի ասեմ: ոչ եթէ խեղդ-
 ինչ արկանեմ ձեզ, այլ վասն պարկեշտու թեան և
 հպատակու թեան Տեառն առանց զբաղանաց:
 36 ԳԶ. Ապա թէ որ ամթ համարեսցի վասն կու-
 սին իւրոյ եթէ իցէ ելեալ ըստ չափ, և այնպէս ինչ
 պարտ իցէ լինել, զոր կամի արասցէ, ոչ մեղանչէ.
 37 ամուսնասցի: Իսկ որ հաստատեալ է ՚ի սրտի իւ-
 ըում, և վտանգ ինչ ոչ իցէ նմա, իշխանու թիւն ու-
 նի ՚ի վերայ կամաց իւրոց. և զայն ընտրեաց ՚ի սըր-
 38 տի իւրում՝ պահել զկոյսն իւր, բարւոք առնէ. և
 որ ամուսնացուցանէ զկոյսն իւր՝ բարւոք առնէ, և որ
 39 ոչն ամուսնացուցանէ՝ լաւ ևս առնէ: Կին կա-
 պեալ է ցորչափ ժամանակս կենդանի է այր նորա.
 ապա եթէ ննջիցէ այր նորա, ազատ է՝ ում կամիցի
 40 ամուսնանալ. բայց միայն Տերամբ. բայց երանելի
 ևս է՝ թէ այնպէս կացցէ ըստ իմում խրատու. ես
 այսպէս համարիմ թէ և յիս իցէ Հոգի Աստուծոյ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը

1 Այլ վասն զոհից կուոցն, գիտեմք եթէ ամենե-
 քին գիտու թիւն ունիմք. գիտու թիւն հպարտացու-
 2 ցանէ, այլ սէր շինէ: Եթէ որ կամիցի գիտել ինչ,
 3 չե ևս գիտաց՝ որպէս արժան է գիտել. բայց որ սի-
 4 րէ զԱստուած, նա է տեղեկացեալ ՚ի նմանէ: Այլ
 վասն կերակրոցն զոհելոց՝ գիտեմք եթէ ոչ ինչ իսկ
 կուռքք են յաշխարհի. զի չիք որ Աստուած բաց ՚ի
 5 միոյն: Զի թէպէտ և իցեն անուանեալ աստուածք՝
 եթէ յերկինս և եթէ յերկրի, որպէս և են աս-
 6 տուածք բազումք և տեարք բազումք, այլ մեզ մի է

Աստուած, Հայր՝ յորմէ ամենայն, և մեք 'ի նա. և մի տէր Յիսուս Քրիստոս, որով ամենայն, և մեք զերջ) նովաւ:

Այլ ոչ յամենեսեան գիտութիւն է. ոմանք առ 7 խղճի մտաց մինչև ցայժմ զկուօնն իբրև զըօհեալ ուտեն, և խիղճ մտաց նոցա՝ քանզի տկար է, պղծի:

Այլ կերակուր զմեզ առաջի Աստուծոյ ոչ կացուցանէ. 8 ոչ եթէ չուտեմք՝ պակասեմք ինչ, և ոչ եթէ ուտեմք՝ առաւելումք ինչ. բայց զբոյշ լերուք՝ գուցէ 9 իշխանութիւնդ ձեր այդ գայթապարութիւն լինիցի տկարացն: Եթէ որ տեսանիցէ զքեզ որ զգիտու 10 թիւնդ ունիս՝ բազմեալ 'ի մեհէնի, ոչ ապաքէն խիղճ մտաց նորա՝ որ տկարութեամբն զգածեալ է, անդրէն շինիցի ուտել զգրհեալն. և կորնչիցի տկար 11 եղբայրն 'ի քում գիտութեանն, վասն որոյ Քրիստոսն մեռաւ. և այնպէս յանցուցեալ յեղբարս, և 12 զխիղճ մտաց տկարացն զայրացուցեալ, 'ի Քրիստոս մեղանչէ: Վասն որոյ եթէ կերակուր գայթապար 13 ցուցանէ զեղբայրն իմ, ոչ կերայց միս յաւիտեան, զի մի զեղբայրն իմ գայթապարեցուցից:

Գ Է Ո Ւ Խ Թ

Ո՞չ ապաքէն ազատ եմ, ոչ ապաքէն Առաքեալ եմ, 1 ոչ ապաքէն զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս աջօք իմովք տեսի, ոչ ապաքէն գործ իմ գուր էք 'ի Տէր. թէպէտ 2 և այլոց չիցեմ Առաքեալ, այլ գէշ ձեզ եմ. զի կնիք իսկ առաքելութեան իմոյ դուք էք 'ի Տէր: Իմ պատասխանի ուր զիս հարցանիցեն՝ այս է. միթէ ոչ ու 3 նիցիմք իշխանութիւն ուտել և բնակել, միթէ ոչ ու 4 նիցիմք իշխանութիւն զբորս կանայս շրջեցուցանել ընդ մեզ, որպէս և այլ Առաքեալքն, և եղբարքն 5 Տեառն, և կեփաս. եթէ միայն էս և Բառնաբաս ոչ ունիցիմք իշխանութիւն չգործել ինչ: Ո՞ որ եր 6 բեք զինուորիցի իւրովք թողակօք, ո՞ որ անկիցէ այ 7

գի՛ և 'ի պտղոյնորա ոչ ուտիցէ, ո՞ որ արածիցէ խաշն՝ 8 և 'ի կաթանէ խաշինն ոչ ուտիցէ: Միթէ ըստ մարդկութեան խօսիցիմ զայս, կամ թէ և օրէնքն զոյն 9 ո՞չ ասիցեն. 'ի Մովսիսի իսկ օրէնսն գրեալ է. Ոչ կապեցես զցուռկ եզին կալուոյ. միթէ զեղա՞նց 10 ինչ փոյթ էր Աստուծոյ. ոչ ապաքէն վասն մեր ասէ, քանզի վասն մեր գրեցաւ. զի յուսով պարտի որ սերմանէն՝ սերմանել, և որ կասուն՝ յուսով վայել 11 լել: Եթէ մեք 'ի ձեզ զհոգևորսն սերմանեցաք, մեծ ինչ է՝ եթէ 'ի ձէնջ զմարմնաւորսդ հնձիցեմք. 12 եթէ այլք ձերով իշխանութեամբդ վայելեն, ոչ առաւել ևս մեք. այլ ոչ 'ի գործ ինչ արկաք զիշխանութիւնս զայս. բայց ամենայնի համբերեմք, զի մի 13 խափան ինչ լինիցիմք Աւետարանին: Ո՞չ գիտեք՝ եթէ որ 'ի տաճարին գործեն, 'ի տաճարէ անտի ուտեն. և որ սեղանոյն պաշտօնեայք են, 'ի սեղանոյ 14 անտի վայելեն. նոյնպէս և Տէր հրաման ետ, որոյ զԱւետարանն աւետարանեն՝ յԱւետարանէ անտի 15 կեալ: Բայց ես և ոչ զմի ինչ յայցանէ արկի 'ի գործ, և ոչ գրեցի զայդ, զի ինձ այսպէս ինչ լինիցի. լաւ է ինձ մանաւանդ մեռանել, և ոչ զի զպարծանս 16 իմ որ ընդհանայն համարիցի: Զի եթէ աւետարանեմ, ոչ ինչ են ինձ պարծանք, քանզի հարկ 'ի վե 17 րայ կայ. բայց վայ է ինձ՝ թէ ոչ աւետարանեմ: Եթէ կամաւ զայն առնեմ, վարձք են ինձ. և եթէ 18 ակամայ, տեստութիւն յանձն է ինձ: Եւ արդ զինչ վարձք իցեն ինձ, եթէ յաւետարանեն ձրի տաց զԱւետարանն, զի մի զեղծիցիմ ինչ իշխանու 19 թեամբս իմով յԱւետարանի անդ: Քանզի ազատ էի յամենայնէ, և ամենեցուն զանձն 'ի ծառայու 20 թեան կացուցի, զի զբազումս շահեցայց: Եղէ ընդ Հրեայսն իբրև զՀրեայ, զի զՀրեայսն շահեցայց. 21 եղէ ընդ օրինօք՝ իբրև զայնտիկ որ ընդ օրինօքն էին, իբրև ոչ եթէ ընդ օրինօքն էի, այլ զի որ ընդ օրինօքն իցեն՝ և զնոսա շահեցայց. ընդ անօրէնս եղէ

իբրև զանօրէն, իբր ոչ եթէ անօրէն ինչ էի յԱստուծոյ, այլ ընդ օրինօքն Քրիստոսի, զի շահեցայց զանօրէնսն. եղէ ընդ տկարս իբրև զտկար, զի ըզտկարսն շահեցայց. ընդ ամենայնի ամենայն եղէ, զի թերևս ասրեցուցից զոմանս: Զայս ամենայն առնեմ վասն Աւետարանին, զի կցորդ եղէց նմա:

ԴԿ. Աջ գիտէք՝ եթէ որ յասպարիսին ընթա նան, ընթանալ ամենեքին ընթանան, բայց մի որ առնու զյաղթութեանն. այնպէս ընթացարուք՝ զի հասանիցէք: Ամենայն որ պատերազմի, ամենայնի ժուժկալ լինի. նորա զի զեղծանելի սրակն առնուցուն, և մեք զանեղծութեանն: Արդ ես իսկ այն պէս ընթանամ, ոչ որպէս յաներևոյթս. այնպէս մրցիմ, որպէս ոչ թէ զհողմն ինչ կոծելով, այլ ճըն շեմ զմարմինս իմ և հնազանդեցուցանեմ. զի գուցէ որ այլոցն քարոզեցի՝ ես ինքն անպիտան գտանիցիմ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ

Աջ կամիմ եթէ տգէտք իցէք, եղբարք, զի հարքն մեր ամենեքին ընդ ամսօրն էին, և ամենեքին ընդ ծոփն անցին, և ամենեքեան ՚ի Մովսէս մկրտեցան յամսն և ՚ի ծոփն, և ամենեքին զնոյն զհոգեւոր զկերակուրն կերան, և ամենեքին զնոյն զհոգեւոր ըմպելին արբին. զի ըմպելին ՚ի հոգեւոր վիմէն որ երթայր զհետ նոցա, և վէմն էր ինքն Քրիստոս: Այլ ոչ եթէ ընդ բազումս ՚ի նոցանէ հաճեցաւ Աստուած. քանզի տապաստ անկան յանապատի անդ. և այն օրինակաւ լինէր վասն մեր, զի մի լիցուք ցանկացողք չարեաց, որպէս նոքայն ցանկացան: Եւ մի կուսպարելիք լինել որպէս ոմանք ՚ի նոցանէ, որպէս և գըրեալ է. Նստաւ ժողովուրդն ուտել և ըմպել և յարեան ՚ի խաղալ: Եւ մի պուռնկեսցուք, որպէս ոմանք պուռնկեցան ՚ի նոցանէ, և անկան ՚ի միում աւուրքսան և չորք հազարք. և մի փորձեսցուք զՏէր, որ

պէս ոմանք ՚ի նոցանէ փորձեցին, և յօճից անտի սա 10 տակեցան. և մի տրտնջեսցուք, որպէս ոմանք ՚ի նոցանէ տրտնջեցին, և կորեան ՚ի սատակէ անտի: Այլ այն ամենայն օրինակաւ անցանէր ընդ նոսա, բայց գրեցաւ վասն մերոյ խրատու, յորս վախճան յաւտեանցն եհաս:

ԴԴ. Այսուհետև որ համարիցի հաստատուն կալ, զգոյշ լիցի՝ գուցէ անկանիցի: Փորձութիւն ՚ի ձեր վերայ ոչ է եկեալ բաց ՚ի մարդկանէ. այլ հաւատարիմ է Աստուած, որ ոչ արկցէ զձեզ ՚ի փորձութիւն առաւել քան զկար ձեր. այլ արասցէ ընդ փորձութեանն և զելնս, զի համբերել կարասլիք: Վասն որոյ, սիրելիք իմ, փախերուք ՚ի կուսպաշտութենէ. իբրև ընդ իմաստունս խօսիմ, ընտրեցէք ձեզէն զոր ասեմս: Բաժակն օրհնութեան զոր օրհնեմք՝ ոչ ապաքէն հաղորդութիւն է արեանն Քրիստոսի. հայն զոր բեկանեմք՝ ոչ ապաքէն հաղորդութիւն է մարմնոյն Քրիստոսի: Զի մի հայ՝ մի մարմին եմք բազումքս. զի ամենեքին ՚ի միջէ՝ հացէ 18 անտի վայելեմք: Տեսէք զԽորայէն ըստ մարմնոյ. ոչ ապաքէն որ ուտեն ՚ի զոհիցն, հաղորդք են սեղանոյն. իսկ արդ զինչ ասեմ. եթէ զոհեալն իցէ ինչ, և կամ կուսքն իսկ իցէն ինչ: Այլ զոր զօհենն հեթանոսք, դիւայ՝ և ոչ Աստուծոյ զօհեն. ոչ կամիմ զձեզ հաղորդս դիւայ լինել քանզի ոչ կարէք զբաժակն Տեառն ըմպել և զբաժակն դիւայ. 21 և ոչ կարէք ՚ի սեղանոյ Տեառն վայելել և ՚ի սեղանոյ դիւայ. եթէ նախանձ ինչ արկանիցեմք Տեառն, 23 միթէ զորագոյնք իցեմք քան զնա: Ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ ամենայն ինչ օգուտ է. ամենայն ինչ ինձ մարթ է, այլ ոչ ամենայն ինչ շինէ. 24 մի որ զանձին և եթ ինդրեսցէ, այլ և զընկերին: Ամենայն ինչ որ ՚ի սպանդանոցի վաճառի, կերայք և 26 մի խորէք վասն խղճի մտաց. զի Տեառն է երկիր

դերձ) լըիւ իւրով:

Եթէ որ կոչեսցէ զձեզ յանհաւատից, և կամի 27
 ցիք երթալ, զամենայն ինչ որ առաջի դնիցի՝ կե-
 րայք, և մի՛ խորէք վասն խղճի մտաց. ապա թէ որ 28
 ասասցէ ձեզ՝ թէ այդ դո՛հեալ է, մի՛ ուտիցէք վասն
 նորա՝ որ գուշակն եղև, և վասն խղճի մտացն: Այլ 29
 զխիղճ՝ մտացն ասեմ՝ ոչ զիւրն, այլ զընկերին. իսկ
 ընդէրընաւ ազատութիւնս իմ դատիցի յայլոյ խըղ-
 ճէ մտաց. եթէ ես չնորհօք վայելեմ, ընդէր հայհոյ- 30
 իցիմ, վասն որոյ եսն գոհանամ: Արդ եթէ ուտի- 31
 ցէք եթէ ըմպիցէք, եթէ զինչ և գործիցէք, զամե-
 նայն ինչ՝ ի փառս Աստուծոյ արասցիք. առանց դայ- 32
 թագորութիւն դնելոյ Հրէից և հեթանոսաց՝ լինի-
 ցիք, և եկեղեցւոյն Աստուծոյ: Որպէս և ես ամենե- 33
 ւին ամենեցուն հաճոյ լինիմ. ոչ ինդրեմ զանձին
 օգուտ, այլ զբազմաց զի ապրեսցին:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Ա.

ԴԶ. Նմանօղբ ինձ եղերուք, որպէս և ես Քրիս- 1
 տոսի: Գովեմ զձեզ՝ զի զամենայն ինչ զիմ յիշէք, և 2
 որպէս աւանդեցի ձեզ՝ զաւանդութիւնսն ունիցիք:
 կամիմ զի գիտիցէք դուք, եթէ առն ամենայնի 3
 գլուխ Քրիստոս է, և գլուխ կնոջ այր, և գլուխ
 Քրիստոսի Աստուած: Ամենայն այր յորժամ յա- 4
 ղօթս կայցէ կամմարգարէանայցէ, և զգլուխն ծած-
 կեալ ունիցի, յամօթ առնէ զգլուխն իւր. և ամե- 5
 նայն կին յորժամ յաղօթս կայցէ կամմարգարէա-
 նայցէ բացաւ գլխով, յամօթ առնէ զգլուխն իւր, 6
 զի այնպէս համարէ՝ թէ դերձեալ իցէ: Զի եթէ
 ոչ սքողեսցի կին, փոքրեսցէ զհերս իւր. ապա թէ 7
 անպատեհ է կնոջ փոքրել կամ գերծուլ, սքողեսցի:
 Առն մարդոյ չէ պարտ ծածկել զգլուխ, զի պատկեր 7
 և փառք Աստուծոյ է. իսկ կին՝ փառք առն իւրոյ. 8
 զի ոչ եթէ այր ՚ի կնոջէ է, այլ կին յառնէ. քանզի 9

ոչ իսկ հաստատեցաւ այր վասն կնոջ, այլ կին վասն
 10 առն. վասն այնորիկ պարտի կինն շուք դնել գլխոյն
 11 վասն Հրեշտակաց: Բայց ոչ կին առանց առն, և ոչ
 12 այր առանց կնոջ՝ ՚ի Տէր. զի որպէս կին յառնէ, նոյն-
 պէս և այր ՚ի կնոջէ. բայց ամենայն յԱստուծոյ:
 13 Այլ դուք ձեզէն տուք զիրաւդ. արժան է կնոջ մար-
 14 դոյ հորանի յաղօթս կալ առաջի Աստուծոյ. և ոչ
 բնութիւնս իսկ ուսուցանէ զձեզ, զի այր եթէ գի-
 15 սաւոր է՝ անարգանք են նմա, բայց կին եթէ գիսա-
 ւոր է՝ փառք են նմա. զի գէսք փոխանակ զգեստու-
 16 տուեալ են նմա: Ապա թէ որ կամի հակառակօղ լի-
 նել, մէք չունիմք այնպիսի սովորութիւն, և ոչ ե-
 17 ՎԵՐՁ) կեղեցիքն Աստուծոյ:
 17 Այլ զայս պատուիրեմ, ոչ որպէս թէ գովիցեմ,
 18 զի ոչ ՚ի լաւ անդր՝ այլ ՚ի վատթարն նկրտիք: Նախ՝
 յորժամ ՚ի մի վայր ժողովիցիք յեկեղեցին, լսեմ
 եթէ հերձուածք գոն ՚ի ձեզ. և սակաւ ինչ հաւա-
 19 տացի. բայց և հերձուածք լինելոց են ՚ի ձեզ, զի որ
 20 ընտիրքն իցեն ՚ի ձեզ՝ երևեսցին: Եւ արդ ՚ի ժո-
 դովէն ձեզ ՚ի միասին, ոչ է տուն Տեառն ձեզ տեղի
 21 հաց ուտելոյ. զի իւրաքանչիւր որ զիւր ընթրիս յա-
 ուաջանայ ուտել, և ոմն քաղցեալ, և ոմն արբեալ:
 22 Միթէ տունս ոչ ունիցիք ուտելոյ և ըմպելոյ. եթէ
 գեկեղեցեալն Աստուծոյ արհամարհէք, և յամօթ
 առնէք զչքաւորսն. զինչ ասացից, գովեցից զձեզ.
 23 յայդմ ոչ գովեմ: Զի ես ընկալայ ՚ի Տեառնէ, զոր
 և ձեզն աւանդեցի, եթէ տէր Յիսուս ՚ի գիշերին
 24 յորում մատնէր՝ ան հաց, գոհացաւ, եբեկ և ա-
 սէ. Այս է իմ մարմին որ վասն ձեր. զայս արարէք
 25 առ իմոյ յիշատակի: Նոյնպէս և զբաժակն յետ ընթ-
 րեացն ան և ասէ. Այս բաժակ նոր ուխտ է ի-
 մով արեամբ. զայս արարէք քանիցս անգամ թէ
 26 ըմպիցէք՝ առ իմոյ յիշատակի: Քանիցս անգամ
 թէ ուտիցէք զհացս զայս և զբաժակս ըմպիցէք,
 27 զմահն Տեառն պատմեցէք, մինչև եկեսցէ նա: Այ-

սուհետեւ որ ուտիցէ զհացս, կամ ըմպիցէ զբաժակս
Տեառն անարժանութեամբ, պարտական եղիցի
մարմնոյ և արեանն Տեառն. փորձեսցէ մարդ զանձն 28
իւր, և ապա՛ի հացէ անտի կերիցէ, և ՚ի բաժա-
կէն արբցէ. զի որ ուտէ և ըմպէ անարժանու 29
թեամբ, դատաստանս անձին իւրում ուտէ և ըմ-
պէ. զի ոչ խտրէ զմարմինն Տեառն: Վասն այնորիկ 30
իսկ են ՚ի ձեզ բազում հիւանդք և աստաժէտք, և
շատ ևս այն են՝ որ և ննջեցեալքն իսկ իցեն: Չի 31
եթէ զանձինս քննէաք, ապա ոչ դատապարտէաք.
և եթէ դատիմք՝ ՚ի Տեառնէ խրատիմք, զի մի ընդ 32
աշխարհի դատապարտեսցուք: Այսուհետեւ, եղ 33
բարբ, յորժամ ՚ի մի վայր ժողովիցիք ուտել միմեանց
մնասջիք. ապա թէ որ քաղցեալ իցէ, ՚ի տան իւ 34
րում կերիցէ, զի մի ՚ի դատապարտութիւն ժողովի-
ցիք: Բայց զայլ ինչ յորժամ եկից, յայնժամ պա-
տուիրեցից:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Բ

Ե՛՛. Այլ վասն հոգևորացն, ոչ կամիմ եթէ 1
տգէտք իցէք. գիտէք իսկ՝ զի մինչ հեթանոսքն էիք՝ 2
առ կուռս անմուռնչս որպէս երթայիք և գայիք:
Վասն որոյ ցուցանեմ ձեզ, զի ոչ որ Հոգւով Աստու 3
ծոյ խօսի, և ասիցէ թէ նղովեալ Յիսուս. և ոչ որ
կարէ ասել տէր զՅիսուս, եթէ ոչ Հոգւովն սրբով:
Թէպէտ և բաժինք չնորհաց են, այլ Հոգի նոյն է, 4
եթէ բաժինք պաշտամանց են, այլ Տէր նոյն է, ե- 5
թէ բաժինք յաջողութեանց են, այլ Աստուած նոյն 6
է՝ որ աջողէ զամենայն յամենայնի: Բայց իւրաքան 7
չիւր ումեք տուեալ է յայտնութիւն Հոգւոյն՝ առ
իւրաքանչիւր օգուտ: Ումեմն ՚ի Հոգւոյն տուեալ է 8
բան իմաստութեան, այլում բան գիտութեան ըստ
նմին Հոգւոյ, միւսումն հաւատք նովին Հոգւով, այ 9

10 լում չնորհս բժշկութեանց նովին Հոգւով, այլում
աջողութիւնք զօրութեանց, այլում մարգարէու-
թիւն, այլում ընտրութիւն հոգւոյ, այլում աղք 11
լեզուաց, այլում թարգմանութիւնք լեզուաց. այլ
զայս ամենայն աջողէ մի և նոյն Հոգի, և բաժանէ
իւրաքանչիւր որպէս և կամի:
12 Ե՛՛. Որպէս մարմին մի է, և անդամն բազումն
ունի, և ամենայն բազում անդամք՝ մարմնոյն՝ մի
13 մարմին է, նոյնպէս և Քրիստոս. քանզի միով
Հոգւով մեք ամենեքեան ՚ի մի մարմին մկրտեցաք,
եթէ Հրեայք, եթէ հեթանոսք, եթէ ծառայք,
14 եթէ աղատք, ամենեքին զմի Հոգի արբաք: Քան-
15 զի մարմին ոչ մի անդամ է, այլ բազում. եթէ ա-
սիցէ ոսն, զի չեմ ձեռն՝ չեմ ՚ի մարմնոյ անտի,
16 ոչ այնու չիցէ ՚ի մարմնոյ անտի. և եթէ ասիցէ
ունկն, վասն զի չեմ ախն՝ չեմ ՚ի մարմնոյ անտի, ոչ
17 այնու չիցէ ՚ի մարմնոյ անտի. եթէ ամենայն մար-
մինն ախն էր, ո՛ւր էր ունկն. և եթէ ամենայն լսե-
18 լիք էին, ո՛ւր էին հոտոտելիք: Բայց արդ Աստուած
եդ զանդամնն՝ զմի մի իւրաքանչիւր ՚ի նոցանէն ՚ի
19 մարմին՝ որպէս և կամեցաւ. ապա թէ էր ամենայն
20 մի անդամ, ո՛ւր էր մարմին: Բայց արդ անդամք բա-
21 զումք են, և մարմին մի. ոչ կարէ ախն ասել զձեռն,
թէ չես ինձ պիտոյ, և կամ դարձեալ գլուխն ցոտնն՝
22 թէ չեք ինձ պիտոյ. այլ առաւել որ թուին անդամք
23 մարմնոյն՝ թէ տկարագոյնք իցեն, կարևորք են. և
որ թուինն թէ անարգագոյնք իցեն մարմնոյն, այնց
առաւելագոյն պատիւ առնեմք. և ամօթոյքն մեր
24 առաւել ևս պարկեշտութիւն ունին: Եւ պարկեշ-
տիցն մերոց չէ ինչ պիտոյ. քանզի Աստուած խառ-
նեաց զմարմինն, և նուազին առաւել ևս պատիւ ետ,
25 զի մի իցեն հերձուածք ՚ի մարմնի անդ, այլ զի
26 նոյնք զմիմեանց հոգայցեն անդամքն: Եւ եթէ վըշ-
տանայ ինչ մի անդամն, վշտանան ամենայն անդամքն
ընդ նմա, և եթէ փառաւորի մի անդամն, խնդան

ամենայն անդամքն ընդ նմա. այլ դուք մարմինք 27
Վերջ) Քրիստոսի էք և անդամք յանդամոց նորա:

Եւ զորս եդն Աստուած յեկեղեցւոջ՝ այս են. 28
նախ զԱռաքեալս, երկրորդ զմարգարէս, երրորդ ըզ-
վարդապետս, ապա զօրութիւնս, ապա շնորհս բժշ-
կութեանց, օգնութիւնս, վարիչս, ազգս լեզուաց,
Թարգմանութիւնս լեզուաց: Միթէ ամենեքին աւ 29
ռաքեալք իցեն, միթէ ամենեքին մարգարէք իցեն,
միթէ ամենեքին վարդապետք իցեն, միթէ ամենե-
քին զօրութիւնք իցեն, միթէ ամենեքին շնորհս 30
բժշկութեան ունիցին, միթէ ամենեքին՝ ի լեզուս
խօսեսցին, միթէ ամենեքին Թարգմանիցեն: Բայց 31
նախանձաւորք լերուք շնորհացն, որ լաւն են. այլ ես
առաւել ևս ճանապարհ ցուցանեմ ձեզ:

Պ Լ Ո Ւ Խ Ժ Պ

Եւ Եթէ զլեզուս մարդկան խօսիցիմ և զՀրեշ 1
տակաց, և սէր ոչ ունիցիմ, եղէ ես իբրև զպղինձ որ
հնչէ, կամ իբրև զծնծղայս սր զօղաջնու: Եւ եթէ 2
ունիցիմ զմարգարէութիւն, և գիտիցեմ զխորհուր-
դոս ամենայն և զամենայն գիտութիւն, և եթէ ու-
նիցիմ զամենայն հաւատս՝ մինչև զլերինս փոփոխե-
լոյ, և սէր ոչ ունիցիմ, ոչ ինչ եմ: Եւ եթէ ջամբի- 3
ցեմ զամենայն ինչս իմ աղքատաց, և մատնիցեմ ըզ-
մարմինս իմ յայրումն, և սէր ոչ ունիցիմ, ոչ ինչ օգ-
տիմ: Սէր երկայնամիտ է, քաղցրանայ. սէր ոչ նա- 4
խանձի, ոչ ամբարհաւաճէ, ոչ հպարտանայ, ոչ
յանդգնի, ոչ խնդրէ զիւր, ոչ գրգռի, ոչ խորհի ըզ- 5
չար. ոչ խնդայ ընդ անիրաւութիւն, այլ խնդայ ընդ
ստուգութիւն. ամենայնի տեէ, ամենայնի հաւա- 7
տայ, ամենևին յուսայ, ամենայնի համբերէ: Սէր 8
ոչ երբեք անկանի. եթէ մարգարէութիւնք են՝ խա-
փանեսցին, եթէ լեզուք՝ լուեսցեն, եթէ գիտու-
թիւն՝ խափանեսցի. քանզի փոքր՝ ի շատէ գիտեմք, 9

10 և փոքր՝ ի շատէ մարգարէանամք. այլ յորժամ ե-
կեսցէ կատարումն, փոքր՝ ի շատէս խափանեսցի:
11 ԶԿ. Մինչ տղայն էի՝ իբրև զտղայ խօսէի, իբրև
զտղայ խորհէի, իբրև զտղայ համարէի. այլ յոր-
ժամ եղէ այր, զտղայութեանն՝ ի բաց խափանեսցի:
12 Այժմ տեսանեմք իբրև ընդ հայելի օրինակաւ, այլ
յայնժամ դէմ յանդիման. այժմ խելամուտ եմ փոքր
՝ ի շատէ, այլ յայնժամ գիտացից՝ որպէս և նայն
13 ծանեաւ զիս: Բայց արդ մնան հաւատք, յոյս, սէր,
սոքա երեքեան. և մեծ քան զսոսա՝ սէր է:

Պ Լ Ո Ւ Խ Ժ Պ

1 Զհետ երթայք սիրոյ, և նախանձաւոր լերուք
հոգևորացն, առաւել զի և դուք մարգարէանայցէք:
2 Զի որ խօսի՝ ի լեզուս՝ ոչ ընդ մարդկան խօսի, այլ
ընդ Աստուծոյ. զի ոչ ոք է որ լսէ, բայց հոգւով խօ-
3 սի խորհուրդս. իսկ որ մարգարէանայն, մարդկան
խօսի շինութիւն և միսիթարութիւն և սփոփու-
4 թիւն. որ խօսի՝ ի լեզուս՝ զանձն իւր շինէ, և որ
5 մարգարէանայ՝ զեկեղեցին շինէ: Կամիմ զի ամե-
նեքին դուք ի լեզուս խօսիցիք, առաւել զի մարգա-
րէանայցէք. զի լաւ է որ մարգարէանայն, քան զայն
որ ի լեզուսն խօսիցի. բայց եթէ Թարգմանեսցէ,
Վերջ) զի եկեղեցին շինութիւն առնուցու:
6 Բայց այժմ, եղբարք, եթէ եկից առ ձեզ ի լե-
զուս խօսելով, զինչ օգուտ լինիցիմ ձեզ, եթէ ոչ
խօսիցիմ կամ յայտնութեամք, կամ գիտութեամք,
կամ մարգարէութիւն, կամ վարդապետութեամք.
7 այնպէս՝ որպէս անշունչքն ձայն տայցեն, եթէ փող
և եթէ քնար. զի եթէ՝ ընտրութիւն ինչ բարբա-
ռոյն չառնիցեն, զիարդ ճանաչիցի փողոյն հարկանել
8 կամ քնարին հնչել. քանզի եթէ խառնաձայն ար-
ձակիցէ փողն, ո՞վ պատրաստեսցի ի տատերազմ:
9 Նոյնպէս և դուք՝ եթէ լեզուօք ոչ նշանակիցէք ըզ-

բանն, զիարդ ճանաչիցին խօսքն. զի լինիցիք այնու-
 հետե իբրև ընդ ողս խօսեցեալք: Զի այնչափ 10
 ազգք ձայնից են յաշխարհի, և ոչ ինչ է անձայն.
 Իսկ արդ եթէ ոչ գիտիցեմ զզօրութիւն ձայնին, լի 11
 նիցիմ այնմ որ խօսիցին ընդ իս՝ խուժ, և նա որ
 խօսիցին ընդ իս՝ դուժ. նոյնպէս և դուք՝ քանզի նա 12
 խանձորդէք հոգևորացն, վասն շինածոյեկեղեցւոյն,
 խնդրէք՝ զի առաւել ևս իցէք: Վասն որոյ որ խօսին 13
 ՚ի լեզուս, աղօթս արասցէ՝ զի և թարգմանիցէ. ե- 14
 թէ կամ յաղօթս լեզուաւ, հոգին իմ կայ յաղօթս,
 այլ միտք իմ անպտուղ են: Իսկ արդ զինչ իցէ. կա 15
 ցից յաղօթս և հոգւով, կացից յաղօթս և մտօք.
 սաղմոս ասացից հոգւով, սաղմոս ասացից և մտօք:
 Ապա թէ ոչ, եթէ օրհնեսցես հոգւով, որ կայցէ ՚ի 16
 տեղոջ տգիտին, զիարդ ասիցէ ՚ի քում գոհու-
 թեանն՝ զամէնն. քանզի զոր ասեսն՝ նա ոչ գիտէ:
 Զի դու բարւոք գոհանաս, այլ ընկերն ոչ շինի: 17
 28. Պոհանամ զԱտուծոյ, վասն ամենեցուն 18
 ձեր՝ առաւել լեզուաւ խօսիմ. այլ ՚ի մէջ եկեղեցւոյն
 կամիմ բանս հինգ՝ մտօք խօսել, զի և զայլ խրա- 19
 տիցեմ, քան զբաղում բանս լեզուաւ: Եղբարք, մի 20
 տղայք լինիք մտօք, այլ ՚ի չարեաց տղայացարուք, և
 մտօք կատարեալք լինիջիք. քանզի և յորէնս դրեալ 21
 է, եթէ յօտար լեզուս և ՚ի շրթունս օտարոտիս խօ-
 սեցայց ընդ ժողովրդեանդ ընդ այդմիկ, սակայն և ոչ
 այնպէս լուիցեն ինձ: Ապա ուրեմն լեզուք՝ նշանակի 22
 վասն են, ոչ հաւատացելոց՝ այլ անհաւատից. իսկ
 մարդարեւութիւն, ոչ անհաւատից՝ այլ հաւատացե-
 լոց: Ապա թէ գայցէ եկեղեցին ամենայն ՚ի մի վայր, 23
 և ամենեքին ՚ի լեզուս խօսիցին, և մտանիցեն անդր
 տգէտք կամ անհաւատք, մչ ասիցեն եթէ զի մն-
 լիքդ: Իսկ եթէ ամենեքեան մարդարեւանայցեն, և 24
 մտանիցէ որ անդր անհաւատ կամ տգէտ, յանդիմա՝ 25
 նի յամենեցունց, և քննի յամենեցունց, և գաղտնիք
 սրտի նորա յայտնի լինին. և ապա անկեալ ՚ի վերայ

երեսաց՝ երկիր պագանիցէ Ատուծոյ, և խոստովան
 լինիցի՝ թէ արդարև Ատուծ է ՚ի ձեզ:
 26 29. Եւ արդ զինչ իցէ, եղբարք. յորժամ ՚ի
 մի վայր ժողովիցիք, իւրաքանչիւր որ ՚ի ձէնջ՝ եթէ
 սաղմոս ունիցի, եթէ վարդապետութիւն ունիցի, ե-
 թէ յայտնութիւն ունիցի, եթէ լեզուս ունիցի, եթէ
 թարգմանութիւն ունիցի, ամենայն ՚ի շինած լինի-
 27 ցի: Եթէ ՚ի լեզուս որ խօսիցի, երկուք, և եթէ
 ևս աւելի, երեք, և ապա մի ըստ միոջէ. և մինն
 28 թարգմանեսցէ. ապա թէ չիցէ որ որ թարգմանիցէ,
 լուս լիցի յեկեղեցւոյն. ընդ միտս իւր և ընդ Ատու-
 29 ծոյ խօսեսցի: Բայց մարդարեւք երկու կամ երեք խօ-
 30 սեսցին, և այլքն քննեսցեն. ապա թէ այլ ումեք որ
 31 նստիցին՝ յայտնեսցի, առաջինն լուեսցէ: Բանզի կա-
 րող էք ամենեքեան մի ըստ միոջէ՝ մարդարեւանալ-
 զի ամենեքեան ուսանիցին, և ամենեքեան մխիթա-
 32 րեսցին. քանզի և ոգիք իսկ մարդարեւից՝ մարդա-
 33 րէից հնազանդին. զի ոչ եթէ խռովութեան է Աս-
 տուած, այլ խաղաղութեան՝ որպէս յամենայն եկե-
 34 ղեցիս սրբոց: Կանայք յամենայն եկեղեցիս լուս լի-
 ցին, զի ոչ հրամայի նոցա խօսել, այլ հնազանդ լի-
 35 նել, որպէս և օրէնքն իսկ ասեն. ապա եթէ ուսա-
 նել ինչ կամիցին, ՚ի տան զարս իւրեանց հարցանիցեն.
 քանզի անպատեհ է կնոջ մարդոյ յեկեղեցւոյ խօսել:
 36 Եթէ ՚ի ձէնջ բանն Ատուծոյ ել, և կամ թէ առ-
 37 ձէջ միայն եհաս: Իսկ եթէ որ համարիցի մարդարեւ
 լինել կամ հոգևոր, դիտասցէ զոր գրեցիդ առ ձեզ,
 38 թէ Տեառն պատուիրանք են. ապա թէ որ տգիտաւ
 39 նայցէ, տգիտացի: Այսուհետև, եղբարք, նա-
 խանձեցարուք մարդարեւանալ, և զխօսելն լեզուօք մի
 40 արդելուք: Եւ ամենայն ինչ ձեր պարկեշտութեամբ
 4602) և ըստ կարգի լինիցի:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Ե

Յուշանեմ՝ ձեզ, եղբարք, զաւետարանն իմ՝ զոր 1
աւետարանեցի ձեզ, զոր և ընկալարուք, յոր և հաս- 2
տատեալդ էք, որով ապրեցէքն. որով բանիւ աւե-
տարանեցի թէ ունիցիք. բայց եթէ ՚ի զուր ինչ հա- 3
ւատացէք: Չի ես ձեզ զայն նախ աւանդեցի, զոր և
եսն ընկալայ, թէ և Քրիստոս մեռաւ վասն մեղաց 4
մերոց ըստ գրոց, և զի թաղեցաւ, թէ և յարեաւ 5
յաւուր երրորդի՝ ըստ գրոց, և թէ երևեցաւ կե-
փայի և ապա երկոտասանիցն, ապա երևեցաւ աւե- 6
լի և ս. քան զհինգ հարիւր եղբարք միանգամայն, յո-
րոց բազումք կան մինչև ցայժմ, և ոմանք ննջեցին.
և ապա երևեցաւ Յակովբայ, ապա Առաքելոցն ա- 7
մենեցուն: Հուսկ յետոյ քան զամենեսին՝ իբրև ա- 8
նարգի միոջ՝ երևեցաւ և ինձ. զի ես իսկ եմ տրուսն 9
Առաքելոց, որ չեմ իսկ արժանի թէ կոչեցայց Առա-
քեալ զի հալածեցի զեկեղեցին Աստուծոյ. այլ շնոր 10
հօքն Աստուծոյ եմ զինչ և իցեմ, և շնորհք նորա որ
յիս՝ ընդունայն ինչ ոչ եղեն, այլ առաւել քան զնո-
սա ամենեսին վաստակեցի. և ոչ եթէ ես՝ այլ շը- 11
նորհքն Աստուծոյ որ ընդ իս. արդ եթէ ես, և եթէ
նորա՝ այսպէս քարոզեցաք, և դուք այսպէս հաւա-
տացէք: Ապա եթէ Քրիստոս քարոզի թէ ՚ի մե- 12
ռելոց յարուցեալ է, զիմորդ ասեն ոմանք ՚ի ձէնջ՝ ե-
թէ յարու թիւն մեռելոց չիք. եթէ յարու թիւն մե- 13
ռելոց չիք, ապա և Քրիստոս չէ յարուցեալ. և ե- 14
թէ Քրիստոս չիցէ յարուցեալ, ընդունայն է քարո-
զու թիւնն մեր, ընդունայն են և հաւատքն ձեր. և 15
գտանիցիմք սուտ վկայք Աստուծոյ, զի վկայեցաք
զԱստուծոյ՝ եթէ յարոյց զՔրիստոս. զոր ոչն ար-
դեօք յարոյց՝ եթէ մեռեալք ոչ յառնիցեն: Իսկ ե- 16
թէ մեռեալք ոչ յառնեն, ապա և Քրիստոս չէ յա-
րուցեալ. և եթէ Քրիստոս չիցէ յարուցեալ, ըն- 17

դունայն են հաւատքն ձեր, և տակաւին ՚ի նմին ՚ի 18
մեզս կայցէք: Իսկ արդ որ ննջեցինն ՚ի Քրիստոս՝ 19
կորեան արդեօք. եթէ այսու կենօքս միայն յուսա-
ցեալ եմք ՚ի Քրիստոս, ողորմելի եմք քան զամե-
նայն մարդիկ: 20
Ձ. Դ. Ա. յլ արդ Քրիստոս յարուցեալ է ՚ի մեռե- 21
լոց, առաջին պտուղ ննջեցելոց. քանզի մարդով ե- 22
ղև մահ, և մարդով յարու թիւն մեռելոց. որպէս
Ադաման ամենեքին մեռանին, նոյնպէս և Քրիս- 23
տոսիւ ամենեքին կենդանացին, իւրաքանչիւր յիւ-
րում կարգի. նախ Քրիստոս, և ապա քրիստո- 24
սեանք ՚ի գալտեան նորա, և ապա կատարած: Յոր-
ժամ տացէ ՚ի ձեռս զթագաւորու թիւնն Աստուծոյ 25
և Հօր, յորժամ խափանեցէ զամենայն իշխանու-
թիւնս և զամենայն պետութիւն և զզօրութիւն.
25 զի պարտ է նմա թագաւորել, մինչև դիցէ զամենայն
26 թշնամիս ՚ի ներքոյ ոտից իւրոց. յետին թշնամին
խափանի՝ մահ. և զամենայն ինչ հնազանդ արար ՚ի
27 ներքոյ ոտից նորա: Այլ յորժամ ասիցէ, թէ հնա-
զանդեալ է նմա ամենայն, յայտ է՝ թէ բաց յայն- 28
մանէ որ հնազանդեցոյց նմա զամենայն. այլ յոր-
ժամ հնազանդեցի նմա ամենայն, յայնժամ և ինքն
որդի հնազանդեցի այնմ, որ հնազանդեցոյց նմա
զամենայն. զի եղիցի Աստուած ամենայն յամենայնի:
29 Ապա թէ ոչ, զինչ գործիցեն որ մկրտիցինն վասն
մեռելոց, եթէ արդարև մեռեալք ոչ յառնիցեն.
30 ընդէր իսկ բնաւ մկրտին վասն նոցա. ընդէր և մեք
ճգնիմք յամենայն ժամ, և հանապաղ մեռանիմք.
31 ՚ի պարծանս ձեր երդնում, եղբարք, զոր ունիմ ՚ի
32 Քրիստոս Յիսուս ՚ի Տէր մեր: Եթէ վասն մար-
դոյ ՚ի գազանամարտի լիեալ էի յԵփեսոս, զինչ օ-
գուտ էր ինձ, եթէ մեռեալք ոչ յառնեն. կերիցուք
33 արբցուք, քանզի վաղիւ մեռանիմք: Մի՛ խաբիք.
ապականեն զբարս քաղցունս բանք չարք:
34 Ձ. Ե. Ս թափեցարուք արդարու թեամք, և մի մե-

զանչէք. զի զգիտու թիւն Ստուծոյ ոչ ունին ոմանք.
 առ ամօթոյ ձերոյ ասեմ: Սյլ ասիցէ որ. զի արդ 35
 յառնեն մեռեալք, կամ որով մարմնով գայցեն: Ան 36
 միտ, դու զոր սերմանեսն՝ ոչ կենդանանայ՝ եթէ ոչ
 մեռանիցի. և զոր սերմանեսն՝ ոչ զնոյն մարմին որ 37
 ծնանելոցն իցէ՝ սերմանես, այլ հատ մերկ, եթէ
 ցորենոյ իցէ և եթէ այլոց սերմանեաց. և Ստուած 38
 տայ նմա մարմին՝ որպէս և կամի. և իւրաքանչիւր
 սերմանեացն զիւր մարմին: Ոչ ամենայն մարմին՝ 39
 նոյն մարմին է. այլ այլ մարմին է մարդկան և այլ
 մարմին անասնոց, այլ մարմին թռչնոց և այլ մարմին
 ձկանց. և մարմինք երկնաւորք, և մարմինք երկրաւ
 40 ւորք. այլ այլ փառք երկնաւորաց են և այլ փառք
 երկրաւորաց, այլ փառք արեգական և այլ փառք 41
 լուսնի, այլ փառք աստեղաց. և աստղ քան զաստղ
 առաւել է փառք: Նոյնպէս և յարութիւն մեռե 42
 լոց. սերմանի ապականութեամբ՝ և յառնէ առանց
 ապականութեան, սերմանի անարգութեամբ՝ և 43
 յառնէ փառք, սերմանի տկարութեամբ՝ և յառ
 նէ զօրութեամբ, սերմանի մարմին չնչաւոր՝ և յառ 44
 նէ մարմին հոգւոր. եթէ գոյ մարմին չնչաւոր,
 գոյ և հոգւոր: Սյսպէս և գրեալ է, եղև մարդն 45
 առաջին Ագամ՝ ի շունչ կենդանի, երկրորդ Ագամ
 ՚ի հողի կենդանարար. բայց ոչ նախ հոգւորն, այլ 46
 չնչաւորն, և ապա հոգւորն: Առաջին մարդն յերկրէ՝ 47
 հողեղէն, իսկ երկրորդ մարդն Տէր՝ յերկնից. որպէս 48
 հողեղէնն՝ նոյնպէս և հողեղէնքս, և որպէս երկնա
 49 ւորն՝ նոյնպէս և երկնաւորքն. և որպէս զգեցաք ըզ
 պատկեր հողեղնին, զգեցցուք և զպատկեր երկնա
 ւորին:

22. Բայց զայս ասեմ, եղբարք, եթէ մարմին և 50
 արիւն զարբայութիւնն Ստուծոյ ժառանգել ոչ կա
 րեն, և ոչ ապականութիւն զանապականութիւն ժա
 րանգէ: Սրդ խորհուրդ մի ասեմ ձեզ. ամենեքեան 51
 ննջեսցուք, այլ ոչ եթէ ամենեքեան: Նորոգեսցուք 52

յանկարծակի յական թօթափել՝ ի փող յետին.
 քանզի փող հարկանի, և մեռեալք յարիցեն առանց
 53 ապականութեան, և մեք նորոգեսցուք: Զի պարտ
 է ապականութեանս այսմիկ զգենուլ զանապակա
 նութիւն, և մահկանացու իս այսմիկ զգենուլ զանա
 54 մահութիւն: Սյլ յորժամ մահկանացուս այս ըզ
 գեցցի զանմահութիւն, և ապականութիւնս զանա
 պականութիւն, յայնժամ եղիցի բանն որ գրեցաւ,
 55 եթէ ընկաւ մահ՝ ի յաղթութիւն: Ո՛ւր է, մահ,
 յաղթութիւն քո. ո՛ւր է, դժոխք, խայթոց քո.
 56 խայթոց մահու՝ մեղք են, և զօրութիւն մեղաց՝
 57 օրէնք: Սյլ շնորհք Ստուծոյ՝ որ ետ մեզ զյաղ
 թութիւն ՚ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս
 տոսի:
 58 Ա՛. Սյսուհետև, եղբարք իմ սիրելիք, հաս
 տատուն եղերուք, անշարժ կացէք, առաւել լերուք
 ՚ի դործ Տեառն յամենայն ժամ: գիտասջիք՝ զի
 վաստակքն ձեր ոչ են ընդունայն առաջի Տեառն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Զ

1 Սյլ վասն հաշուին որ ՚ի սուրբան է, որպէս պա
 2 տուէր ետու եկեղեցեացն գաղատացոց, նոյնպէս և
 դուք առնիջիք ըստ իւրաքանչիւր միաշաքաթուցն.
 իւրաքանչիւր որ ՚ի ձէնջ անձին իւրում գանձեսցէ
 3 որ ինչ և աջողեսցի. զի մի յորժամ գայցեմ, յայն
 ժամ հաշիւք լինիցին. այլ յորժամ եկից, զոր միան
 գամ ընարեցէք թղթովք, զնոսա առաքեցից տանել
 4 զշնորհսն ձեր յերուսաղէմ. ապա թէ արժան իցէ
 և ինձ երթալ, ընդ իս երթիցեն: Սյլ եկից առ
 5 ձեզ՝ յորժամ ՚ի Մակեդոնիա անցանիցեմ. բայց իբ
 6 րև չըջեցայ ընդ Մակեդոնիա, թէ դէպ լիցի, առ
 ձեզ մնացից և կամ ձմեռեցից. զի դուք յուղարկի
 7 ցէք զիս՝ ուր և երթալոցն իցեմ: զի ոչ կամիմ զձեզ
 այժմ ՚ի հարևանցի տեսանել. ակն ունիմ ժամանակ

ինչ առնել առ ձեզ, եթէ Տէր հրամայեցէ: Բայց 8
այժմ լինիմ յեփեսոս մինչև ցպենտակոստէ. զի 9
դուռն բացեալ է ինձ մեծ և կարևոր, և հակառակ
կորդք բազում են: Արդ եթէ եկեացէ Տիմոթէոս, 10
տեսչիք զհարդաներկիւղ լինիցի առ ձեզ. զի զգործ
Տեառն գործէ, որպէս և ես. մի որ զնա անգոս 11
նեացէ. և յուղարկեսչիք զնա խաղաղութեամբ, զի
եկեացէ առ իս. քանզի ակն ունիմ նմա եղբարքբ
հանդերձ:

Ա.Ձ. Այլ վասն Ապողոսի եղբոր՝ յոյժ աղաչեցի 12
զնա, զի եկեացէ առ ձեզ եղբարքբ հանդերձ. և ար-
դեօք ոչ էին կամք զի այժմ եկեացէ, այլ եկեացէ
յորժամ և պարապեցէ: Հսկեցէք, հաստատուն 13
կացէք՝ ի հաւատս, ժրացարուք, զօրացարուք, ամե-
նայն ինչ ձեր՝ սիրով լիցի: Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, 14
գիտէք զտունն Ստեփանեայ և Փորտունատեայ, որ 15
են պտուղ արայեցուց, և ՚ի պաշտօն սրբոցն կարգե-
ցին զանձինս. զի և դուք հնազանդ լինիցիք այնպի 16
սեացն, և ամենայնի՛ որ գործակից իցէ և վաստա-
կակից: Աւրախ եղէ ՚ի դալ Ստեփանեայ և Փոր- 17
տունատեայ և Աքայիկոսի, զի զձեր պակասութիւն
նօքա լցին. քանզի հանդուցին զհոգի իմ և զձեր. 18
արդ ծանիջիք զայնպիսինս: Ողջոյն տան ձեզ եկե- 19
ղեցիքն ասիացուց: Ողջոյն շատ տան ձեզ ՚ի Տէր Ա-
կիւղաս և Պրիսկա՝ հանդերձ առտնին եկեղեցեաւն 20
իւրեանց: Ողջոյն տան ձեզ եղբարք ամենեքին: Ող- 21
ջոյն տուք միմեանց ՚ի համբոյր սրբութեան: Ող- 22
ջոյնդ այդ իմոյ ձեռին Պաւղոսի է. եթէ որ ոչ սիրէ
զտէր Յիսուս, եղիցի նզովեալ, Մարան Աթա:
Ենորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ 23
ձեզ, և սէրն իմ ընդ ամենեսին ձեզ ՚ի Քրիստոս 24
Յիսուս. ամէն:

Ա. Բ. Կ Ո Ր Ն Թ Ա Յ Ի Ս

Ե Բ Կ Ր Ո Ր Գ Թ Ո Ւ Ղ Թ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

1 Բ.Կ. Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի
կամօքն Աստուծոյ, և Տիմոթէոս եղբայր. եկեղե-
ցուց Սասուծոյ որ է ՚ի Կորնթոս, սրբուկբ ամե-
նեքումբք՝ որ են յամենայն կողմանս արայեցուց:
2 Ենորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ
Հօրէ մերմէ, և ՚ի տեառնէ Յիսուսի Քրիստոսի:
3 Օրհնեալ է Աստուած և հայր Տեառն մերոյ Յի-
սուսի Քրիստոսի, հայր գթութեանց և Աստուած
4 ամենայն մխիթարութեան, որ մխիթարէն զմեզ
յամենայն նեղութիւնս մեր, առ ՚ի կարող լինելոյ
մեզ մխիթարել զայնոսիկ՝ որ յամենայն նեղու-
թիւնանս իցեն, մխիթարութեամբն որով մեք մխի-
5 թարիմք յԱստուծոյ. զի որպէս առաւելան չարչա-
րանքն Քրիստոսի ՚ի մեզ, նոյնպէս և ՚ի ձեռն
Քրիստոսի առաւել լիցի և մխիթարութիւնն մեր:
6 Ձի եթէ նեղիմք, վասն ձերոյ մխիթարութեան և
փրկութեան. և եթէ մխիթարիմք, վասն ձերոյ մը-
խիթարութեան. որ յաջողեալն է համբերութեամբ
7 նոցին չարչարանաց, զոր և մեքն չարչարիմք. և յոյսն
մեր հաստատուն է վասն ձեր. քանզի գիտեմք՝
եթէ որպէս կցորդ եմք չարչարանացն, նոյնպէս և
8 մխիթարութեանն: Քանզի ոչ կամիմ տգէտ լի-

Ա. Բ. Կ Ո Ր Ն Թ Ա Յ Ի Ս Ա. Բ. Ձ Ի Ն Թ Ո Ւ Ղ Թ Գ Լ Ո Ւ Խ Ա Յ Ի Ս
ԱՅԵՓԱՆԵՍ ԵՒ ՓՈՐՏՈՒՆՏԵՍԵՍ ԵՒ ՔԱՐՅՈՒՊՈՒՆ:

նել ձեզ, եղբարք, վասն նեղութեան մերոյ եղև-
 րոյ յԱսիա. զի առաւել քան զկար մեր ծանրացաք,
 մինչև անոյոյ լինելոյ մեզ և ՚ի կենաց: Այլ անձամբ 9
 յանձինս զվճիռ մահու ընկալաք, զի մի յանձինս ա-
 պաստան իցեմք, այլ յԱստուած՝ որ յարուցանէ զմե-
 ռեալս, որ յայնպիսի մահուանէ փրկեաց զմեզ՝ և 10
 փրկեսցէ. քանզի յուսացեալ եմք՝ եթէ տակաւին 11
 փրկեսցէ օգնականութեամբ աղօթից ձերոց վասն
 մեր: Զի ՚ի բազմադէմ շնորհացն՝ որ ՚ի մեզ, բազ-
 մօք յաճախեսցեն դոհուութիւնքն վասն մեր:

ԲԿ. Քանզի պարծանք մեր այս են. վկայութիւն 12
 մտաց մերոց, զի սրբութեամբ և ստուգութեամբ
 Աստուծոյ, և ոչ մարմնեղէն իմաստութեամբ, այլ
 շնորհօքն Աստուծոյ շրջեցաք յաշխարհի, բայց առա-
 ւել ևս առ ձեզ: Քանզի ոչ եթէ այլ ազգ ինչ գրեմք 13
 առ ձեզ, այլ զոր ընթեռնուցուք և գիտակ լինիցիք.
 քանզի յուսամ՝ թէ մինչև ՚ի վախճան գիտիցէք,
 որպէս և խելամուտ եղէք մեզ փոքր ՚ի շատէ. զի 14
 պարծանք ձեր եմք՝ որպէս և դուք մեր, յաւուրն
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի: Եւ յայս ա 15
 պաստան՝ կամէի նախ առ ձեզ գալ, զի դուք կրկին
 շնորհս ընդունիջիք. և ՚ի ձէնջ երթալ ՚ի Մակեդոն 16
 նիա. և դարձեալ ՚ի Մակեդոնիայ գալ առ ձեզ, և
 ՚ի ձէնջ յուղարկել ՚ի հրէաստան: Իսկ եթէ զայս 17
 խորհեցայ՝ մի թէ թեթևութեամբ ինչ գնացի, և
 կամ զոր խորհիմն՝ ըստ մարմնոյ ինչ խորհիցիմ. այլ
 զի եղիցի յինէն կողմանէ, այոն՝ այո, և ոչն՝ ոչ: Հա 18
 ւատարիմ է Աստուած. զի բանն մեր որ առ ձեզ ե-
 չաս՝ ոչ է այո, և ոչ. քանզի որդին Աստուծոյ Յի 19
 սուս Քրիստոս, որ ՚ի ձեզ մեօք քարոզեցաւ, ինև
 և Սիղուանոսիւ և Տիմոթէիւ, ոչ եղև այո և ոչ.
 այլ այոն ՚ի նմին եղև. զի որչափ աւետիքն Աստու 20
 ծոյ են ՚ի նմա այոն. վասն որոյ և նովին ամէնն մեօք
 ՚ի փառս Աստուծոյ: Այլ որ հաստատեացն զմեզ 21
 ձեօք հանդերձ ՚ի Քրիստոս՝ և օժ զմեզ, Աստուած

22 է. որ և կնքեացն զմեզ, և ետ զառհաւատչեայ Հո-
 գւոյն ՚ի սիրտս մեր:
 23 ԲԶ. Այլ ես վկայ զԱստուած կոչեմ անձին իմոյ,
 զի վասն իմայելոյ ՚ի ձեզ ոչ ևս եկի ՚ի կորնթոս.
 զի ոչ եթէ տիրեմք ձեզ հաւատովքս, այլ գործա-
 կից եմք շնորհացդ ձերոց. քանզի հաւատովք հաս-
 տատեալ կայք:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

1 Բայց զայս և եթ ընտրեցի, զի մի միւսանգամ
 2 արտմութեամբ եկից առ ձեզ. զի եթէ ես արտմեցու-
 ցանեմ զձեզ, և ով է որ ուրախ առնիցէ զիս, եթէ
 3 ոչ որ արտմիցին յինէն: Եւ զայս գրեցի, զի մի յոր-
 ժամ դայցեմ՝ արտմութիւն ինչ կրիցեմ ուստի՝ ար-
 ժանդ իցէ ինձ ուրախ լինել. յուսացեալ եմ ՚ի ձեզ
 4 ամենեսին, զի իմ ուրախութիւնս՝ ձեր ամենեցուն է.
 4 զի ՚ի բազում վշտաց և ՚ի նեղութեան սրտի գրեցի առ
 ձեզ բազում արտասուօք. ոչ զի արտմիցիք, այլ զի
 զսէրն իմ գիտասջիք, զոր ունիմ առաւելապէս առ
 5 ձեզ: Ապա թէ որ արտմեցոյց, ոչ եթէ զիս տրտու-
 մեցոյց, այլ փոքր ՚ի շատէ, զի մի ծանրացայց ամե-
 6 նեցուն ձեզ. շատ է այնպիսւոյն պատուհասն այն,
 7 որ ՚ի բազմաց անտի է: Այսուհետև նմին հակա-
 ոակ՝ մօնաւանդ շնորհել ձեզ նմա և մխիթարել,
 զի մի յառաւել արտմութեանէն ընկղմեսցի այնպի-
 8 սին. վասն որոյ աղաչեմ զձեզ՝ հաստատել ՚ի նա ըզ-
 9 սէրն: Վասն այնորիկ իսկ և գրեցի, զի զչափ ա-
 10 ռից զձեր, եթէ յամենայնի հպատակ իցէք. զի ե-
 թէ ումեք շնորհիցէք՝ և ես. քանզի և ես եթէ շնոր-
 հիցեմ, զոր ինչ շնորհիցեմն՝ վասն ձեր ՚ի դէմս
 11 Քրիստոսի. զի մի զրկիցիմք ՚ի սատանայէ. քանզի
 չեմք ինչ անտեղեակ խորհրդոցն նորա:
 12 ԳԿ. Այլ իբրև հասի ես ՚ի Տրովպագա յԱւետա-

րանն Քրիստոսի, և դուռն բաց էր ինձ 'ի Տէր, ոչ
 ետու հանդիստ հոգւոյ իմում: քանզի ոչ գտի ես 13
 անդ զՏիտոս զեղբայր իմ: այլ հրատարեալ 'ի նոցա
 նէ՝ գնացի 'ի Մակեդոնիա: Այլ Աստուծոյ շնորհքն, 14
 որ յամենայնի հուշակ հարկանէ զմէնջ 'ի Քրիստոս
 Յիսուս, և զհոտ զիտու թեանն իւրոյ յայտնի առնէ
 մեօք յամենայն տեղիս: զի հոտ անոյշ եմք Քրիստ 15
 տոսի առ Աստուած՝ 'ի մէջ փրկելոցն և 'ի մէջ կորու-
 սելոցն: ոմանց հոտ մահուանէ 'ի մահ, և ոմանց հոտ 16
 կենդանութենէ 'ի կեանս: և առ այս ո՞ բաւական
 իցէ: Քանզի ոչ եմք իբրև զայլն, որ վաճառական 17
 լինին բանին Աստուծոյ: այլ իբրև 'ի հաստատութե-
 նէ, այլ իբրև յԱստուծոյ՝ առաջի Աստուծոյ 'ի Քրիստ-
 տոս խօսիմք:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Սկսանիմք այսուհետև վերստին զանձինս ընծա- 1
 յեցուցանել թէպէտ և ոչ պիտոյ իցեն մեզ, որպէս
 ոմանց թուղթք ընծայութեան առ ձեզ կամ 'ի ձէնջ,
 Այլ թուղթք մեր դուք էք՝ գրեալ 'ի սիրտս մեր, 2
 ծանուցեալ և ընթերցեալ յամենայն մարդկանէ:
 յայտնեալք՝ զի էք թուղթք Քրիստոսի, պաշտե- 3
 ցեալ 'ի մէնջ: և գրեալ ոչ մրով, այլ Հոգւոյն Աս-
 տուծոյ կենդանւոյ: ոչ 'ի տախտակս քարեղէնս, այլ
 'ի տախտակս սրտի մարմնեղէնս:

ԳԳ. Յոյս միայսպիսի ունիմք 'ի ձեռն Քրիստոսի 4
 առ Աստուած: իբր ոչ եթէ անձամբ բաւական եմք 5
 խորհել ինչ իբրև 'ի մէնջ, այլ բաւականութիւնն
 մեր յԱստուծոյ է, որ և բաւականս արար զմեզ՝ 6
 պաշտօնեայս նորոց կտակարանացս, ոչ գրով, այլ
 հոգւով: զի գիրն սպանանէ, այլ հոգին կեցուցանէ:
 Զի եթէ պաշտօն մահու՝ գրով գրոյմեալ 'ի տախ- 7
 տակսն քարեղէնս՝ եղև փառօք, զի մի կարացեն

հայել որդիքն Խորայելի յերեսն Մովսիսի, վասն
 8 փառաց երեսաց նորա՝ որ խափանելոցն էր, որչափ
 9 ևս առաւել պաշտօն հոգւոյն եղիցի փառօք: Զի ե-
 թէ պաշտօն դատապարտութեանն փառօք էր, որ-
 չափ ևս առաւել պաշտօն արդարութեանն փառօք:
 10 քանզի ոչ եթէ փառաւորի փառաւորեալն յայտմ
 11 մասին, վասն առաւելութեան փառացն: Զի եթէ
 որ խափանելոցն էր՝ այն փառօք էր, որչափ ևս ա-
 12 ռաւել որ գալոցն է՝ փառօք իցէ: Եւ արդ, զի ու-
 նիմք յսպիսի յոյս, բազում համարձակութեամբ
 13 վարեցուք: և ոչ որպէս Մովսէս արկանէր քող 'ի
 վերայ երեսաց իւրոց, վասն չհայելոյ որդւոցն Խ-
 14 րայելի 'ի վախճան խափանելոցն: Այլ կուրացան
 միտք նոցա: քանզի մինչև ցայսօր ժամանակի՝ նոյն
 քող ձգեալ կայ 'ի վերայ ընթերցուածոց հին կտա-
 կարանացն: և ոչ վերանայ, զի Քրիստոսիւ խափա-
 15 նելոց է: Այլ մինչև ցայսօր յորժամ ընթեռնուն
 զՄովսէս, նոյն առագաստ կայ 'ի վերայ սրտից նո-
 16 ցա: այլ յորժամ դարձցին առ Տէր, ապա վերացի
 (Երբ) առագաստն:

17 Զի Տէր Հոգին է: ուր հոգի Տեառն է, անդ
 18 ազատութիւն է: Բայց մեր ամենեցուն բացաւ ե-
 րեսօք զփառսն Տեառն իբրև ընդ հայելի տեսեալ
 'ի նոյն պատկեր նորոգիմք՝ փառաց 'ի փառս, որպէս
 և 'ի Տեառն հոգւոյ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 Վասն այնորիկ ունիմք զպաշտօնս զայս, որպէս և
 2 գտաք զողորմութիւն, և ոչ ձանձրանամք: այլ հրա-
 ժարեցաք 'ի գաղանեաց ամօթոյն, զի մի գնասցուք
 խորամանգութեամբ, և մի նենդեացուք զբանն Աս-
 տուծոյ: այլ յայտնութեամբ ճամարտութեանն ըն-
 ծայեցուցուք զանձինս մեր առ ամենայն միտսմարդ-
 3 կան առաջի Աստուծոյ: Ապա թէ իցէ ևս ծածկեալ

աւետարանն մեր, 'ի մէջ կորուսելոցն է ծածկեալ. որոց Աստուած աշխարհիս այսորիկ կուրացոյց զմիտս 4
անհաւատիցն, զի մի ծագեացէ 'ի նոսա լուսաւորու-
թիւնն Աւետարանի փառացն Քրիստոսի. որ է պատ- 5
կեր աներևութին Աստուծոյ. զի ոչ եթէ զանձինս
քարոզեմք, այլ զՔրիստոս Յիսուս զտէր, և զմեզ 6
ծառայոս ձեզ վասն Քրիստոսի: Զի Աստուած որ
ասաց 'ի խաւարէ լոյս ծագել, որ և ծագեաց իսկ 'ի 7
սիրտս մեր 'ի լուսաւորութիւն գիտութեան փառացն
Աստուծոյ 'ի դէմն Յիսուսի Քրիստոսի: Այսու 7
հետեւ ունիմք զգանձս զայս յամանս խեցեղէնս. զի
առաւելութիւն զօրութեանն իցէ յԱստուծոյ, և ոչ 8
'ի մէջ. յամենայնի նեղեալք՝ այլ ոչ նուազեալք,
կարօտեալք՝ այլ ոչ տարակուսեալք, հալածեալք՝ 9
այլ ոչ լքեալք, չարչարեալք՝ այլ ոչ սատակեալք. յա- 10
մենայն ժամ՝ զմահն Յիսուսի 'ի մարմինս մեր կրես-
ցուք, զի և կեանքն Յիսուսի 'ի մարմինս մեր յայտ-
նեսցին: Քանզի միշտ մեք որ կենդանիքս եմք, 'ի 11
մահ մատնիմք վասն Յիսուսի. զի և կեանքն Յի-
սուսի յայտնի լիցին 'ի մահանացու մարմինս մեր.
այսուհետեւ մահ 'ի մեզ զօրանայ, և կեանք 'ի ձեզ: 12
Արդ ունիմք զնոյն հոգի հաւատոյ, որպէս և գրեալ 13
է. Հաւատացի՝ վասն որոյ և խօսեցայ. և մեք հա-
ւատամք՝ վասն որոյ և խօսիմք իսկ: Զայս գիտեմք՝ 14
եթէ որ յարոյցն զՅիսուս, և զմեզ ընդ Յիսուսի
յարուցէ, և յանդիման կացուցէ ձեօք հանդերձ.
քանզի ամենայն ինչ վասն ձեր է. զի շնորհքն յա- 15
ճախեալք 'ի բազմաց գոհութենէ անտի, առաւել-
լեսցին 'ի փառս Աստուծոյ: Վասն որոյ և ոչ ձանձ- 16
րանամք. այլ թէպէտ և արտաքին մարդս մեր ա-
պականի, այլ ներքին մարդն մեր նորոգի օր ըստ օ-
րէ. զի առժամայն յաճախութիւնն թեթեւ նեղու- 17
թեանս մերոյ 'ի յաւիտենական առաւելութիւն,
զմեծութիւն փառացն դործէ 'ի մեզ: Քանզի ոչ գի- 18
տեմք զերևելիսս, այլ զաներևոյթսն. զի երևելիքս

առ ժամանակ մի են, և աներևոյթքն յաւիտե-
նականք:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե

1 Քանզի գիտեմք՝ զի եթէ երկրաւոր տաճար շի-
նուածոյս մերոյ քակտեսցի, շինած յԱստուծոյ ու-
նիմք՝ տաճար առանց ձեռագործի յաւիտենական
2 յերկինս. և ընդ այս տաղտկամք, քանզի զենակու-
3 թիւնն երկնից փափագեմք զգենուլ. միայն թէ յոր-
4 ժամ զգենուցուեմքն, ոչ մերկ գտանիցիմք: Քանզի
որ եմք ընդ յարկաւս ընդ այսուիկ՝ տաղտկամք ծան-
րացեալք. զի ոչ կամիմք մերկանալ, այլ զայն 'ի վե-
րայ այսր զգենուլ, զի ընկղմեսցի մահկանացուս 'ի
5 կենաց անտի: Այլ որ յաջողէն մեզ 'ի սոյն, Աս-
տուած է. որ ետ մեզ զառհաւատեաց Հոգւոյն:
6 ԳՁ. Արդ համարձակիմք յամենայն ժամ, և գի-
տեմք եթէ որչափ յամեմք 'ի մարմնի աստ, օտա-
7 րանամք 'ի Տեառնէ. զի հաւատովք գնամք, և ոչ
8 կարծեօք: Այլ համարձակիմք, և առաւել ևս հա-
ձեալ եմք ելանել 'ի մարմնոյ աստի՝ և մտանել առ
9 Աստուած. վասն որոյ և առատանամք. զի եթէ յա-
միցեմք և եթէ ելանիցեմք, հաճոյ և եթէ իցեմք նը-
10 մա: Քանզի ամենեցուն մեզ յանդիման լինել կայ
առաջի ատենին Քրիստոսի, զի ընկալցի իւրաքան-
11 բարի և եթէ չար: Իսկ արդ զահ Տեառն գիտելով
չափ, զմարդկան ինչ զմիտս հաճեմք, սակայն առա-
ջի Աստուծոյ յայտնելոց եմք. բայց ես յուսամ և 'ի
12 ձեր միտս յայտնի լինել: Իբր ոչ եթէ միւսանգամ
զանձինս ինչ ընծայեցուցանեմք ձեզ, այլ պատ-
ձառս տամք ձեզ պարծանաց վասն մեր. զի ունիցիք
առ այնոսիկ որ առ աջն պարծիցին, և ոչ սրտիւք.
13 զի եթէ առանցաք ինչ, այն Աստուծոյ է. և եթէ
14 զգաստանամք, այն ձեր է: Զի սերն Քրիստոսի

ստիպէ զմեզ քննել զայս. զի եթէ մին փոխանակ
ամենեցուն մեռաւ, ապա ուրեմն ամենեքեան մե-
ռեալ էին. և ՚ի վերայ ամենեցուն մեռաւ, զի որ 15
կենդանիքն իցեն՝ մի անձանց իցեն կենդանիք, այլ
այնմ որ ՚ի վերայ նոցայն մեռաւ և յարեաւ: Այլ 16
սուհետև մեք ոչ զոք գիտեմք մարմնով. զի թէպէտ
և գիտէաք մարմնով զՔրիստոս, այլ արդ ոչ ևս նոյն-
պէս գիտեմք. բայց եթէ ինչ ՚ի Քրիստոս նոր արաւ 17
բաժ իցէ. զի չինն անց, և արդ նոր եղև ամենայն:
Այլ ամենայն ինչ յԱստուծոյ՝ որ հաշտեցոյցն զմեզ 18
ընդ իւր ՚ի ձեռն Քրիստոսի, և ետ մեզ զպաշտօնն
պերճ) հաշտութեան:

Եւ քանզի Աստուած էր, Քրիստոսիւ զաշխարհս 19
հաշտեցուցանել ընդ իւր, և չհամարել նոցա զմեզս
իւրեանց, և եղ ՚ի մեզ զբանն հաշտութեան. արդ 20
վասն Քրիստոսի պատգամաւորիմք որպէս և Աստու-
ծոյ բարեխօսու թեամբ մեօք. աղաչեմք վասն Քրիս-
տոսի՝ հաշտեցարուք ընդ Աստուծոյ, զի զայն՝ որ ոչն 21
գիտէր զմեզս՝ վասն մեր մեղս արար, զի մեք եղի-
ցուք նովաւ արդարութիւն Աստուծոյ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Զ

Գործակից եմք ձեր՝ և աղաչեմք, մի ընդունայն 1
զնորհան Աստուծոյ ընդունել ձեզ. զի ՚ի Ժամանաւ 2
կի ընդունելութեան, ասէ, լուայ քեզ, և յաւուր
փրկութեան օգնեցիքեզ: Ահա ասիկ Ժամանակն 3
դունելի, ասա օր փրկութեան. մի և մի իւրեք տայ- 3
ցէք պատճառս, զի մի արատեսցի պաշտօնն. այլ 4
յամենայն ընծայեցուցէք զանձինս ձեր իբրև զպաշ-
տօնեայս Աստուծոյ՝ համբերութեամբ բազմաւ, ՚ի 5
նեղութիւնս, ՚ի վիշտս, ՚ի չարչարանս, ՚ի գանս, ՚ի
բանտս, ՚ի խռովութիւնս, յաշխատութիւնս, ՚ի 6
հսկմունս, ՚ի պահս, ՚ի սրբութեան, ՚ի գիտութեան, 6
յերկայնմտութեան, ՚ի քաղցրութեան, ՚ի հոգի

7 սուրբ, ՚ի սէր առանց կեղծաւորութեան, ՚ի բանս
ճշմարտութեան, ՚ի զօրութեան Աստուծոյ. վասն
զինտն արդարութեան՝ որ ընդ աջմէն և ընդ ահե-
8 կէն է. փառօք և անարգութեամբ, դուրութեամբ և
պարսաւանօք, իբրև մոլորք՝ և ճշմարտօք, իբրև ան-
9 ծանօթք՝ և ծանուցեալք, իբրև մահկանացուք՝ և
ահաւասիկ կենդանի եմք, իբրև խրատեալք՝ և ոչ
10 մահապարտեալք, իբրև տրտմեալք՝ և հանապաղ
ուրախ եմք, իբրև տնանկք՝ և զբազումս մեծացու-
ցանեմք, իբրև ոչ ինչ ունիցիմք՝ և զամենայն ինչ
11 ունիմք: Բերանք մեր բացեալ են առ ձեզ, կորըն-
12 թացիք, և սիրտք մեր ընդարձակեալք. ոչ ինչ նե-
13 ղիք ՚ի մէնջ, բայց եթէ ՚ի դուրս ձեր նեղիցիք. արդ
զնոյն հատուցումն իբրև ընդ որդեակս ունիմ. ըն-
14 դարձակեցարուք և դուք. և մի լինիք լծակիցք ան-
հաւատից, քանզի զինչ հաղորդութիւն է արդա-
րութեան ընդ անօրէնութեան, և կամ զինչ հա-
15 ւասարութիւն է լուսոյ ընդ խաւարի, և կամ զինչ
միաբանութիւն է Քրիստոսի ընդ Բեղիարայ, կամ
զինչ բաժին կայ հաւատացելոյն ընդ անհաւատին,
16 կամ զինչ նմանութիւն է տաճարի Աստուծոյ՝ մե-
հենաց: Այլաքէն դուք տաճար Աստուծոյ կենդա-
նոյ էք, որպէս ասաց Աստուած, թէ բնակեցայց ՚ի
նոսա, և գնացից ՚ի նոսա, և եղէց նոցա Աստուած,
17 և նոքա եղիցին իմ Ժողովուրդք: Վասն որոյ ելէք
՚ի միջոյ նոցա և մեկնեցարուք, ասէ Տէր, և ՚ի պիղծս
18 մի մերձենայք. և ես ընկալսցյ զձեզ, և ես եղէց
ձեզ ՚ի հայր, և դուք եղիջիք ինձ յուստերս և ՚ի
դստերս, ասէ Տէր ամենակալ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Է

1 Իսկ որովհետև զայս աւետիս ունիմք, սիրելիք,
սրբեսցուք զանձինս մեր յամենայն պղծութենէ
մարմնոյ և հոգւոյ, կատարեսցուք զսրբութիւն ա-

հին Աստուծոյ: Տարայք մեզ, զի ոչ ումեք մեղաք, 2
և ոչ զոք եղծաք, և ոչ զոք զրկեցաք: Ոչ եթէ 'ի 3
դատապարտութիւն ինչ ասեմ. քանզի յառաջ իսկ
ասացի, եթէ 'ի սրտի մերում կայք' 'ի կեալ և 'ի
մեռանել ընդ ձեզ:

ԴԿ. Բազում համարձակութիւն է ինձ առ ձեզ, 4
բազում պարծանք են ինձ վասն ձեր, լի եմ մխի-
թարութեամբ, առաւելեալ եմ ուրախութեամբ յա-
մենայն նեղութիւնս մեր: Քանզի յորժամ հասաք 5
մեք 'ի Մակեդոնիա, և ոչ միով իւրիք հանդիստ գը-
տաւ մարմնոյ մերում, այլ յամենայնի նեղեալք.
քանզի արտաքոյ մարտք և 'ի ներքոյ արհաւիրք: Այլ 6
որ մխիթարէն զխոնարհս՝ մխիթարեաց զմեզ ՍԾ
'ի գալստեանն Տիտոսի. ոչ միայն 'ի գալստեան 7
նորա, այլ և 'ի մխիթարութեանն զոր մխիթարե-
ցաւ նա 'ի ձեզ, 'ի պատմել մեզ զանձուկն ձեր,
զողբումն ձեր, զխախտանձն ձեր վասն իմ, մինչ առա- 8
ւել ուրախ լինել ինձ: Զի թէ և տրտմեցուցի զձեզ
թողթոյն՝ ոչ զզջանամ, թէպէտ և զզջացեալ էի.
քանզի տեսանեմ՝ զի թուղթն այն թէ առ ժամա- 9
նակ մի տրտմեցոյց զձեզ. արդ ուրախ եմ, ոչ զի
տրտմիցիք՝ այլ զի յապաշխարութիւն տրտմեցարուք.
քանզի տրտմեցայք դուք ըստ Աստուծոյ, զի մի ի- 10
ւրիք զրկիցիք 'ի մէնջ: Զի որ ըստ Աստուծոյն տրբա-
մութիւն է, ապաշխարութիւն 'ի փրկութիւն առանց 11
զողծէ: Արդ նոյն իսկ որ ըստ Աստուծոյն տրտմեցա-
րուք, 'րչափ ինչ փոյթ գործեաց 'ի ձեզ, կամ ա-
ղերս, կամ սաստ, կամ երկիրդ, կամ անձուկ, կամ
նախանձ, կամ վրէժխնդրութիւն. քանզի յամե- 12
նայնի ընծայեցուցէք զանձինս ձեր՝ սուրբս լինել յի-
րիդ յայդմիկ: Ապա ուրեմն թէ և գրեցի ես առ ձեզ, 12
ոչ վասն այնորիկ որ զրկեացն, և ոչ վասն այնորիկ
որ զրկեցաւն, այլ վասն յայտնի լինելոյ փութոյն ձե- 13
րոյ որ վասն մեր՝ առ ձեզ առաջի Աստուծոյ: Վասն

այնորիկ մխիթարեալեմք՝ ի վերայ մխիթարութեանն
մերոյ. առաւել ևս խնդացաք 'ի վերայ խնդութեանն
Տիտոսի, քանզի հանդուցեալ էր հոգի նորա 'ի ձէնջ
14 ամենեցունց. զի զինչ և պարծեցայ առ նմա վասն
ձեր, ոչ ամաչեցի. այլ որպէս զամենայն Հմարտու-
թեամբ խօսեցաք ընդ ձեզ, նոյնպէս և պարծանքն
15 մեր առ Տիտոս Հմարիտ եղեն: Նա՛ և գութք նո-
րա առաւել ևս են 'ի ձեզ. քանզի յիշեցուցանէր
մեզ զամենեցուն զձեր հնազանդութիւն, թէ որ-
16 պէս ահիւ և դողութեամբ ընկալարուք զնա: Եւ
արդ ուրախ եմ, զի յամենայնի համարձակ եմ
առ ձեզ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը

1 ԴԲ. Յուցանեմ ձեզ, եղբարք, զչնորհան Աստու-
2 ծոյ՝ որ տուեալ են եկեղեցեացն մակեդոնացոց. զի
մեծաւ հանդիսիւնեղութեան՝ առաւելութիւն խըն-
դութեանն նոցա, և ծանր աղքատութիւնն նոցա ա-
ռաւել եղև 'ի մեծութիւն առատութեան նոցա.
3 զի ըստ կարի նոցա վկայեմ, և աւելի քան զկար,
4 ինքնակամ բազում աղաչանօք աղաչէին զչնորհան և
զհաղորդութիւն պաշտամանն որ 'ի սուրբսն՝ տալ
5 ցմեզ: Ոչ որչափ ակն ունէաք, այլ և զանձինս ևս
ետուն, նախ Տեառն և ապա մեզ կամօքն Աստու-
6 ծոյ. աղաչել զՏիտոս, զի որպէս սկսաւն յառաջա-
գոյն՝ նոյնպէս և կատարեսցէ 'ի ձեզ և զայդ ևս շը-
7 նորհոս: Այլ որպէս յամենայնի առաւել էք հաւա-
տովք և բանիւ և զիտութեամբ, և ամենայն փու-
թով, և որ 'ի մէնջ 'ի ձեզ սէրն է, զի և յայդմ ևս
8 շնորհի առաւել լինիցիք. ոչ որպէս հրաման տալոյ
ասեմ, այլ վասն այլոց փութոյ և վասն ձերոյ սիրոյ՝
9 զմտերմութիւնդ փորձեմ. քանզի դիտէք զչնորհան
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, զի վասն ձեր
աղքատացաւ՝ որ մեծատունն էր, զի դուք նորա աղ-

քատուածեամբն մեծասջիք: Եւ խրատ մի յայսմիկ 10
 տամ: զի այն իսկ օգտի է ձեզ. որք ոչ միայն զառ-
 նեն, այլ և զկամեն յառաջագոյն սկսայք ՚ի հերուն
 հետէ. բայց արդ և զառնեն իսկ կատարեցէք. զի 11
 որպէս յօժարուածիւնն ՚ի կամաց է, նոյնպէս և առ-
 նեն ըստ գոյին. զի եթէ յօժարուածիւնն առաջի 12
 կայ, ըստ գոյին ընդունելի է, և ոչ եթէ ըստ չգոյին:
 Զի ոչ եթէ այլոց հանդիստ կամիցիմ, և ձեզ նե 13
 զուծիւն. այլ հաւասարուածեամբ յայժմու ժամաւ 14
 նակիս, ձեր առաւելուծիւնդ ՚ի նոցա պակասու-
 ծիւնն, զի և նոցա առաւելուծիւնն եղիցի ՚ի ձե-
 րումպակասուծեանդ. զի եղիցի հաւասարուծիւն,
 որպէս և գրեալ է, թէ որ բազումն ան՝ ոչ առաւե 15
 լաւ, և որ սակաւն՝ ոչ նուազեցաւ:

ԳԳ. Բայց շնորհք Աստուծոյ՝ որ արկ զնոյն փոյթ 16
 վասն ձեր ՚ի սիրտ Տիտոսի. զի զաղաչանսն ընկա 17
 լաւ, և փուծացաւ յօժարագոյնս դիմեաց դալ առ
 ձեզ. և առաքեցաք ընդ նմա զեղբայրն, որոյ գովու 18
 թիւնն յաւետարանի անդ է՝ ընդ ամենայն եկեղե-
 ցիս: Եւ ոչ այսչափ միայն, այլ և ձեռնադրեալ յե 19
 կեղեցեաց անտի, նշդեհակից մեր եղև ՚ի շնորհս
 յայտոսիկ, որ պաշտին ՚ի մէնջ ՚ի փառս Տեառն, և
 ՚ի մեր յօժարուծիւն: Բայց զայս խղձէաք իսկ, 20
 թէ գուցէ արատ որ ինչ գնիցէ ՚ի հաստատուծեանս
 յայսմիկ՝ որ պաշտեցաւս ՚ի մէնջ: Քանզի խորհիմք 21
 զբարիս՝ ոչ միայն առաջի Տեառն, այլ և առաջի մարդ-
 կան. և առաքեցաք ընդ նոսա զեղբայրն մեր՝ զոր 22
 ընտրեցաք ՚ի բազում իրս բազում անգամ պինդ գը-
 տեալ, և առաւել և սյժամսնդագոյն յուսով մեծաւ
 ՚ի ձեզ: Բայց եթէ վասն Տիտոսի ինչ բանք են, իմ 23
 հաւասար է և ձեր գործակից. և եթէ եղբարք մեր
 Առաքեալքն եկեղեցւոյ, և փառք Քրիստոսի: Եւ 24
 արդ զհանդէս սիրոյ ձերոյ և զմերոյ պարծանաց
 վասն ձեր ՚ի դոսա ցուցլիք յանդիման ամենայն ե-
 կեղեցեաց:

Գ Լ Ո Ւ Խ Թ

1 ԳԴ. Այլ վասն պաշտամանն որ ՚ի սուրբսն է,
 2 աւելի է ինձ և գրել առ ձեզ. զի զիտեմ զյօժարու-
 ծիւնն ձեր, զոր վասն ձեր պարծեցեալ եմ ՚ի մէջ
 մակեդոնացւոցն, թէ արայեցիքն ՚ի հերուն հետէ
 պատրաստ են. և ձեր նախանձն զբազումս յորդո-
 3 ըեաց. և առաքեցաք զեղբարսն, զի մի պարծանքն
 մեր որ վասն ձեր՝ ընդունայն լինիցի ՚ի մասինդ յայդ-
 միկ. այլ որպէս ասէի իսկ, պատրաստագոյնք գտա-
 4 նիջիք. գուցէ յորժամ գայցեն ընդ մեզ մակեդոնա-
 ցիքն, և գտանիցեն զձեզ անպատրաստս, և ամաչես-
 ցուք մեք, — զի մի ասացուք՝ թէ դուք —, ՚ի մա-
 5 սինդ յայդմիկ պարծանաց: Արդ կարևոր համարե-
 ցայ աղաչել զեղբարս, զի յառաջագոյն եկեցեն առ
 ձեզ. և յառաջագոյն պատրաստեցեն զյառաջագոյն
 խոստացեալ օրհնուծիւնն ձեր ՚ի պատրաստի ունել-
 այնպէս՝ իբրև զօրհնուծիւն, և մի իբրև զագահու-
 6 թիւն: Քանզի զայդ որ սերմանէ ճշգրտով՝ ճշգրե-
 լով և հնձեցէ, և որ սերմանէ առատուծեամբ՝
 7 առատուծեամբ և հնձեցէ, իւրաքանչիւր որպէս
 և յօժարեցի որ սրտիւ, մի առ հարկի և տըրտ-
 մուծեան. քանզի զտոբս զուարթ առատս սիրէ Աս-
 8 տուած: Այլ կարօղ է Աստուած զամենայն շնորհս
 առաւելուլ ՚ի ձեզ. զի յամենայնի յամենայն ժամ
 զամենայն բաւականուծիւն ընկալեալ՝ առաւելու-
 9 ցուք յամենայն գործս բարուծեան, որպէս և գը-
 րեալ է. Սիւրեաց և ետ տնանկաց, արդարուծիւն
 նորա մնայ յաւիտեան:

10 ԳԵ. Այլ այն որ պարգևէ սերմն սերմանաճա-
 նաց՝ և հաց ՚ի կերակուր, պարգևեցէ և բազմա-
 ցուցէ զսերմանիս ձեր, և աճեցուցէ զարդիւնս ար-
 11 դարուծեան ձերոյ. յամենայնի մեծացեալք ամե-
 նայն առատուծեամբ, որ յօրինէն մեք գոհուծիւն

Աստուծոյ: Չի պաշտօն հարկիս այսորիկ՝ ոչ միայն 12
 առ ՚ի ընուլ զպահասութիւն սրբոցն է, այլ առաւել
 լուլ բազմօք գոհութիւն Աստուծոյ. հանդիսիւ 13
 պաշտամանս այսորիկ, փառաւորել զԱստուած ՚ի վե-
 րայ հնազանդութեան խոստովանութեան ձերոյ յԱ-
 լետարանն Քրիստոսի. և առատութեամբ հաղոր-
 դութեանն ՚ի նոսա և յամենեսին. և նոցա աղօթք 14
 վանն ձեր, քանզի անձկացեալ են առ մեզ վանն ա-
 ռաւել շնորհացն Աստուծոյ՝ որ ՚ի մեզ: Այլ շնորհք 15
 Աստուծոյ ՚ի վերայ անպատում պարգևացն նորա:

Ք Լ Ո Ւ Խ Ժ

Այլ էս իսկ Պաւղոս աղաչեմ զձեզ հեղութեամբ 1
 և հանդարտութեամբն Քրիստոսի, որ յանդիման
 ձեզ իբրև տառապեալ մի եմ՝ ՚ի միջի ձերում: բայց 2
 ՚ի հեռուստ համարձակիմ առ ձեզ: Աղաչեմ, զի մի
 ՚ի մօտոյ և եթ համարձակիցիմ վստահութեամբ,
 կամ համարիցիմ յանդգնել ՚ի վերայ ոմանց, որ կար- 3
 ծեն զմէն թէ ըստ մարմնոյ գնայցեմք. զի թէ պէտ
 և մարմնով գնամք, այլ ոչ եթէ ըստ մարմնոյ զինուո- 4
 ւոր, այլ զօրաւոր յԱստուծոյ, առ ՚ի քակելոյ զա-
 մուրս. զխորհուրդս քակեմք, և զամենայն բարձրու 5
 թիւն հպարտացեալ ՚ի վերայ գիտութեանն Աստու-
 ծոյ և գերեմք զամենայն միտս ՚ի հնազանդութիւն 6
 Քրիստոսի. և ՚ի պատրաստի ունիմք խնդրել զվրէժ
 ամենայն անհնազանդութեան, յորժամ ձեր ևս
 հնազանդութիւնդ կատարեսցի:

ԴՁ. Ըստ իւրաքանչիւր երեսաց դիտեսլիք. ե 7
 թէ ոք վստահ յանձն իցէ Քրիստոսի վնել, զայս
 խորհեսցի գարձեալ ՚ի միտս իւր, թէ որպէս նայն
 Քրիստոսի է՝ նոյնպէս և մեք. զի թէ առաւել ևս 8
 պարծեցայց վանն իշխանութեանս մերոյ՝ զոր ետ մեզ
 Տէր ՚ի շինել և ոչ ՚ի քակել զձեզ, ոչ ինչ ամաչեցից.

9 զի մի թուեցայց իբրև ահ ինչ արկանել ձեզ թըղ-
 10 թովքս: Սրիցեք. թուղթքս ծանունք են և սաս-
 տիկք, բայց տեսիլ մարմնոյ տկար, և բանն արհա-
 11 մարհեալ: Չայս խորհեսցի այնպիսին, զի որպիսիք
 եմք բանիւք թղթոցդ ՚ի հեռուստ, նոյնպիսիք և ՚ի
 12 մօտոյ արգեամքք: Քանզի ոչ իշխեմք կռուել և հա-
 լասարել զանձինս մեր ոմանց, որ զանձինս իւրեանց
 ձեզ ընծայեցուցանեն. այլ անձամբ յանձինս՝ զան-
 ձինս չափեն, և ՚ի կռուել անձամբ յանձինս՝ ոչ առ-
 13 նուն ՚ի միտ: Այլ մեք ոչ եթէ յանչափս ինչ պար-
 ծեսցուք, այլ ըստ չափոյ կանոնին, զոր բաժանեաց
 14 մեզ Աստուած չափով՝ հասանել մինչև առ ձեզ. իբր
 ոչ եթէ հասու ինչ չիցեմք ՚ի ձեզ, և ձկտեցուցանի-
 ցեմք զանձինս. քանզի մինչև առ ձեզ հասաք առե-
 15 տարանաւ Քրիստոսի. և ոչ յանչափս ինչ պար-
 ծիմք օտար վաստակօք: Բայց յոյս մի ունիմք զաճ-
 մանն հաւատոց ձերոց, այդրէն ՚ի ձեզ մեծանալոյ,
 16 ըստ կանոնիս մերոյ՝ յառաւելութիւն. ՚ի վեր ևս
 քան զձեզ աւետարանել. ոչ օտար կանոնաւ ՚ի պատ-
 17 րաստկանս ինչ պարծել: Չի որ պարծիցին՝ ՚ի Տէր
 պարծեսցի:
 18 ԲԿ. Չի ոչ եթէ որ զանձն իւր ընծայեցուցանէ՝
 նա է ընտրեալ, այլ զոր Տէրն ընծայեցուցանէ:

Ք Լ Ո Ւ Խ Ժ Ա.

1 Լաւ էր եթէ ներէիք փոքր մի և իմում անզգա-
 2 մութեանս. այլ և անսացեք իսկ. նախանձեցուցա-
 նեմ զձեզ ՚ի նախանձն Աստուծոյ, զի խօսեցայ ըղ-
 ձեզ առն միում, իբրև զկոյս մի սուրբ, յանդիման կա-
 3 ցուցանել Քրիստոսի: Բայց երկնչիմ, գուցէ որպէս
 օձն խաբեաց զՆւա խորամանկութեամբ իւրով՝ ա-
 պականեսցին միտք ձեր ՚ի միամտութենէն որ ՚ի
 4 Քրիստոս. զի եթէ որ գալոցն իցէ՝ այլ Քրիստոս
 քարոզիցէ զոր մեքն ոչ քարոզեցաք, կամ ոգի օտար

առնուցուք՝ զոր ոչ առէք, կամ Աւետարան օտար՝
 զոր ոչ ընկալարուք, բարւոք անսայիք նոցա: Բայց 5
 ես այսպէս համարիմ, թէ ոչ ինչ իւրք պակաս իցեմ
 քան զլաւ Առաքեալն. թէպէտ և տգէտ ևս իցեմ 6
 բանիւ, այլ ոչ եթէ գիտութեամբ. սակայն յամե-
 նայնի յայտնեցաք զանձինս ամենեկին առ ձեզ: Եւ 7
 եթէ մնաս ինչ գործեցի՝ զի զանձն խոնարհեցուցի,
 և այն՝ զի դուք բարձրասցիք. զի ձրի զԱւետարանն
 Աստուծոյ աւետարանեցի ձեզ. զայլ եկեղեցիս կո 8
 ղոպտեցի, առեալ թոշակ ՚ի ձեր սպասաւորութիւն:
 Եւ յորժամ եկի առ ձեզ, թէպէտ և պակասեաց 9
 ինչ, ոչ զոր ՚ի ձէնջ ձանձրացուցի, զի զպակասու-
 թիւնս իմ լցին եղբարքն եկեալք ՚ի մակեդոնացոց.
 և յամենայնի առանց ծանրանալոյ ձեզ զանձն իմ
 պահեցի՝ և պահեցից. զի գոյ յիս ճշմարտութիւնն 10
 Քրիստոսի:

ԲԳ. Զի պարծանքս այս ոչ արգելցին յինէն ՚ի
 կողմանս աքայեցոց: Ընդէր. իբրու թէ ոչ սիրի 11
 ցեմ զձեզ. զայն Աստուած գիտէ. զոր առնեմն՝ և ա 12
 բարից. զի հատից զպատճառս այնոցիկ՝ որ զպատ-
 ճառն կամիցին. զի որով պարծինն, և նոքա իբրև
 զմեզ գտանիցին: Զի այնպիսիքն՝ սուտ Առաքեալք, 13
 մշակք նենգաւորք, կերպարանին ՚ի կերպարանս Ա-
 ռաքելոց Քրիստոսի. և չեն ինչ զարմանք, քանզի 14
 և ինքն սատանայ կերպարանի ՚ի Հրեշտակ լուսոյ.
 և ոչ ինչ է մեծ՝ թէ և պաշտօնեայք նորա կերպա 15
 բանին իբրև զպաշտօնեայք արդարութեան. որոց
 կատարածն եղիցի ըստ գործոց իւրեանց: Գարձեալ 16
 ասեմ. մի որ համարեսցի զիս անզգամ. ապա թէ ոչ,
 գոնէ իբրև զանզգամ ընկալարուք զիս, զի և ես
 փոքր մի ինչ պարծեցայց. և զոր խօսիմն, ոչ եթէ 17
 ըստ Տեառն ինչ խօսիմ, այլ իբրև անզգամութեամբ՝
 ըստ կարգի այդց պարծանաց: Եւ քանզի բազումք 18
 պարծին ըստ մարմնոյ, և ես պարծեցայց. մտադիւր 19
 իմն անսայիք անմտայն՝ ձերովդ իմաստութեամբ.

20 քանզի անսայք՝ եթէ որ խաբէ զձեզ, եթէ որ ծա-
 ռայեցուցանէ, եթէ որ ուտէ զձեր, եթէ որ առ-
 նու ինչ, եթէ որ հպարտանայ, եթէ որ զձեզ յան 21
 զիման հարկանէ. ըստ անարգանացք ասեմ, իբրև
 թէ մեք տկարացմք արդեօք. յոր ինչ որ համարձա-
 կիցի, անզգամութեամբ ասեմ, համարձակիմ և ես 22
 Երբայեցիք իցեն, և ես. իսրայելացիք իցեն, և ես.
 23 զաւակ Աբրահամն իցեն, և ես. պաշտօնեայք
 Քրիստոսի իցեն, յանդգնագոյնս ասացից՝ թէ ա-
 ռաւել ևս ես. եթէ վաստակօք՝ առաւել, եթէ գա-
 նիւք՝ ևս առաւել, եթէ բանտիւ՝ աւելի քան զնոսա, 24
 եթէ մահուամբք՝ բազում անգամ. ՚ի Հրէից՝ հըն-
 25 գիցս քառասուն միով պակաս արբի, երիցս ձաղկե-
 ցայ, մի անգամ քարկոծ եղէ, երիցս նաւակոծ եղէ,
 26 զտիւ և զգիշեր յանդունդս տառապեցայ, ՚ի ճանա-
 պարհս բազում անգամ: Վիշտս ՚ի գետոց, վիշտս
 յաւազակաց, վիշտս յազգէ, վիշտս ՚ի հեթանո-
 սաց, վիշտս ՚ի քաղաքի, վիշտս յանապատի, վիշտս
 27 ՚ի ծովու, վիշտս ՚ի սուտ եղբարց. ՚ի ջանս և ՚ի
 վաստակս, ՚ի տքնութիւնս բազում անգամ, ՚ի քաղց
 և ՚ի ծարաւ, ՚ի պահս բազում անգամ, ՚ի ցուրտ և
 28 ՚ի մերկութեան: Թող զայլ նեղութիւնսն. և զի
 հանապաղ խուժանն ՚ի վերայ իմ կուտէր, և հոգք
 29 ամենայն եկեղեցեաց: Ո՞ հիւանդանայ, և ոչ ես
 հիւանդանամ. ո՞ գայթապղի, և ոչ ես տապանամ:
 30 ԲԶ. Եթէ պարծել ինչ պարտ իցէ, զտկարու-
 31 թեանն պարծեցայց. Աստուած և Հայր Տեառն մե-
 32 ոչ ստեմ: Ի Գամասկոս ազգապետն Արեւոյ ար-
 քայի պահէր զքաղաքն դամասկացոց՝ ունել զիս.
 33 և ընդ պատուհանն վանդակաւ կախեցայ ընդ պա-
 ըխսին, և փախեայ ՚ի ձեռաց նորա:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Բ

Արդ պարծել ինչ պարտ իցէ, այլ օգնէ ինչ ոչ. 1
 բայց եկից ՚ի տեսիլս և յայտնու թիւնս Տեառն: Գի 2
 տեմ այր մի ՚ի Քրիստոս յառաջ քան զգործքտասան
 ամ: Եթէ մարմնով ոչ գիտեմ, և եթէ առանց մարմ-
 նոյ ոչ գիտեմ, Աստուած գիտէ. յափշտակեալ զայն
 պիտին մինչև յերրորդ երկնից. և գիտեմ զայնպիսի 3
 այր, եթէ մարմնով և եթէ առանց մարմնոյ ոչ գի-
 տեմ, Աստուած գիտէ, զի յափշտակեցաւ ՚ի դրախ 4
 տըն, և լուաւ բանս անձառս, զոր ոչ է պարտ մար-
 դոյ խօսել: Վասն այնպիսւոյն պարծեցայց, այլ վասն 5
 անձին ինչ ոչ պարծեցայց, բայց եթէ ՚ի տկարու-
 թիւնս. զի եթէ և կամիցիմ պարծել, ոչ եղէց ան 6
 զգամ, քանզի զարդարն ասեմ. այլ անխայեմ, գուցէ
 որ համարելցի յիս աւելի քան զոր տեսանիցէ յիս
 կամ լիցէ յինէն: Եւ զի մի առաւելու թեամբ յայտ- 7
 նու թեանցն հպարտացայց, տուաւ ինձ խայթ մարմ-
 նոյ, հրեշտակ սատան՝ կուփել զիս, զի մի հպարտա-
 ցայց. և վասն այնորիկ երիցս անգամ աղաչեցի զՏէր՝ 8
 զի ՚ի բաց արասցէ յինէն, և ոսէ ցիս. շատ են քեզ 9
 շնորհք իմ, զի զօրութիւն իմ ՚ի տկարութեան կա-
 տարի. և արդ լաւ և ս լիցի ինձ պարծել ՚ի տկարու-
 թիւնս, զի բնակեացէ յիս զօրութիւնն Քրիստոսի:
 Գ.Գ. Վասն որոյ հաճեալ եմ ընդ տկարութիւնս, 10
 ընդ թշնամանս, ընդ վիշտս, ընդ հալածանս, և ընդ
 նեղութիւնս վասն Քրիստոսի. զի յորժամ տկարա-
 նամ, յայնժամ զօրանամ: Եղէ անզգամ, քանզի 11
 դուք ստիպեցէք. զի ինձ պարտ էր ՚ի ձէնջ վկայու-
 թիւն առնուլ թէ ոչ ինչ պակաս գտայ քան զլաւ
 Առաքեալսն. զի թէպէտ և ես ոչ ինչ եմ, սակայն 12
 նշանք Առաքելոյ գործեցան ՚ի ձեզ ամենայն համբե-
 րութեամբ. նշանօք և արուեստիւք և զօրութեամբք.
 և արդ զինչ իցէ՝ որով պակաս գտայք քան զայլ ե- 13

կեղեցիս. բայց եթէ այնու, զի ես զձեզ ոչ ձանձ-
 14 րացուցի. շնորհեցէք ինձ զիսասդ զայդ: Ահա ա-
 սիկ այս երիցս անգամ պատրաստեալ եմ զալ առ-
 ձեզ, և ձեզ բեռն ինչ ոչ եղէց. զի ոչ խնդրեմ ինչ
 զձեր, այլ զձեզ. քանզի ոչ պարտին որդիք հարց
 15 քանձել, այլ հարբ որդուոյ. բայց ես մտադիւրու-
 թեամբ ծախեցից և ծախեցայց վասն անձանց ձե-
 րոյ. զի թէպէտ և յառաւել սիրոյն զձեզ՝ սակաւ
 16 սիրիցիմ: Այլ գրեթէ ես ոչ ինչ ծանրացայ ձեզ.
 17 այլ քանզի խորագէտ էի, խելօք կալայ զձեզ. միթէ
 որովք առաքելցին առ ձեզ, նոքօք ինչ ագահեցի՞ ՚ի
 18 ձէնջ. աղաչեցի զՏիտոս՝ և առաքելցի ընդ նմա զեղ-
 բայրն. մի թէ ագահեաց ինչ զձեր Տիտոս. ոչ նովին
 ոգւով գնացաք, ոչ նովին շաւղօք շրջեցաք:
 19 Գ.Զ. Գարձեալ համարիցիք եթէ յողոք անկեալ
 ինչ ձեզ աղերսիցեմք. առաջի Աստուծոյ ՚ի Քրիս-
 տոս խօսիմք, զի ամենայն ինչ, սիրելիք, վասն ձե-
 20 րոյ շինութեան է. այլ երկնչիմ, գուցէ եկեալ ոչ
 որպիսիս կամիմն գտանիցեմ զձեզ, և ես գտանիցիմ
 ձեզ՝ որպէս և դուք ոչ կամիցիք: Գուցէ դարձեալ
 հեռ, նախանձ, սրտմտութիւնք, գրգռութիւնք,
 չարախօսութիւնք, քսութիւնք, հպարտութիւնք,
 21 ամբարտաւանութիւնք, խռովութիւնք: Գուցէ դար-
 ձեալ յորժամ դայցեմ՝ նկուն ինչ առնիցէ զիս Աս-
 տուած իմ առ ձեզ, և սուգ առնուցում վասն բազ-
 մաց յառաջագոյն մեղուցելոց, և ոչ ապաշխարելոց ՚ի
 վերայ պղծութեան և պոռնկութեան և գիծու-
 թեան՝ զոր գործեցին:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Գ

1 Այս երիցս անգամ գամ առ ձեզ. զի ՚ի բերանոյ
 երկուց և երից վկայից հաստատեցի ամենայն բան.
 2 յառաջ ասացի, և դարձեալ կանխաւ ասեմ, յան-
 գիման երկիցս անգամ, և այժմ ՚ի բացուստ գրեմ

յառաջագոյն յանցուցելոցն և այլոցն ամենեցուն, զի
 Եթէ եկից դարձեալ՝ ոչ խնայեցից: Եթէ զփորձ ինչ 3
 խնդրէք զՔրիստոսի, որ ինևս ընդ ձեզ խօսի. որ
 հզօրացեալն է՝ ՚ի ձեզ, և ոչ տկարացեալ. զի Եթէ 4
 պէտ և խաչեցաւ ՚ի մերմէ տկարութենէ, այլ կեն-
 դանի է զօրութեամբն Աստուծոյ. և մեք Եթէ պէտ և
 տկարանայցեմք վասն նորա, այլ կենդանի լիցուք ընդ
 նմա զօրութեամբն Աստուծոյ:

ԴԿ. Փորձեցէք զանձինս ձեր, եթէ կայցէք ՚ի 5
 նոյն հաւատս. քննեցէք զանձինս, եթէ ոչ գիտէք
 զանձինս, զի Քրիստոս Յիսուս ՚ի ձեզ է. բայց ե-
 թէ անպիտանք իցէք. այլ ակն ունիմ թէ գիտիցէք, 6
 զի մեք ոչ եմք անպիտանք: Այլ խնդրեմք յԱստու- 7
 ծոյ՝ զի մի ինչ արասցէ ձեզ չար. ոչ զի մեք ընտիրք
 երևեսցուք, այլ զի դուք զբարիս դործեցէք, և մեք
 անպիտանք իցեմք. զի ոչ կարեմք ինչ հակառակ կալ 8
 ճշմարտութեանն, այլ վերակացու եմք ճշմարտու-
 թեանն: Խրախ եմք՝ յորժամ մեք տկարանայցեմք, 9
 և դուք զօրաւորք իցէք. զդոյն իսկ և աղօթս առ-
 նեմք՝ զձեր հաստատութիւնդ. վասն այնորիկ զայս 10
 ՚ի հեռուստ գրեմ, զի մի յորժամ եկից՝ սաստկու-
 թեամք վարեցայց ըստ իշխանութեանս, զոր ետ ինձ
 Տէր ՚ի շինել՝ և ոչ ՚ի քակել: Այսու հետև, եղբարք, 11
 ողջ լերուք, հաստատուն կացէք, միսիթարեցարուք,
 միաբան լերուք, խաղաղութիւն արարէք. և Աս-
 տուած խաղաղութեան և սիրոյ եղիցի ընդ ձեզ: Ողջ 12
 ջոյն տուք միմեանց ՚ի համբոյր սրբութեան: Ողջոյն
 տան ձեզ սուրբք ամենայն: Ենորհք Տեառն մերոյ 13
 Յիսուսի Քրիստոսի, և սէրն Աստուծոյ և հաղոր-
 դութիւն Հոգւոյն սրբոյ ընդ ձեզ ամենեւին:

ԱՌ ԿՈՐՆԹՈՅԻՍ ԵՐԿՐՈՐԿԻ ԳՐԵՑԱՒ Ի ՓԻԼԻՊՅՈՅՑ,
 Ի ՁԵՌՆ ՏԻՏՈՍԻ ԵՒ ՂՈՒԿԱՅ:

ԴԴ. Պաւղոս առաքեալ ոչ ՚ի մարդկանէ և ոչ ՚ի
 ձեռն մարդոյ, այլ ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի, և
 Աստուծոյ Հօր՝ որ յարոյց զնա ՚ի մեռելոց. և որ
 2 ընդ իս են եղբարք ամենեքին, եկեղեցեացդ գաղա-
 3 տացոց: Ենորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱս-
 տուծոյ ՚ի Հօրէ, և ՚ի Տեառնէ մերմէ Յիսուսէ
 4 Քրիստոսէ, որ ետ զանձն իւր վասն մեղաց մերոց,
 զի զմեզ փրկեցէ յաշխարհէ աստի չարէ, ըստ կա-
 5 մացն Աստուծոյ և Հօր մերոյ. որում փառք յաւի-
 6 տեանս. ամէն: Զարմանամ՝ զի այդպէս վաղվա-
 7 զակի փոփոխիք յայնմանէ որ կոչեացն զձեզ ՚ի շը-
 8 նորհան Քրիստոսի՝ յայլ Աւետարան, որ ոչ գոյ այլ:
 9 Եթէ իցեն ոմանք որ խառնեցուցանիցեն զձեզ,
 10 և կամիցին շրջել զԱւետարանն Քրիստոսի: Այլ
 Եթէ մեք, կամ Հրեշտակ յերկնից աւետարանեցէ
 ձեզ աւելի քան զոր աւետարանեցաքն ձեզ, նզովեալ
 11 լիցի. որպէս յառաջագոյնն ասացաք՝ և արդ դար-
 12 ձեալ ասեմ, եթէ ոք աւետարանեցէ ձեզ աւելի
 քան զոր առեքն, նզովեալ լիցի: Արդ մարդկան
 հաճոյ լինիցիմ՝ Եթէ Աստուծոյ, կամ խնդրիցեմ
 մարդկան հաճոյ լինել. եթէ տակաւին մարդկան
 հաճոյ լինէի, ապա Քրիստոսի ծառայ ոչ էի:
 ԴԵ. Յուցանեմ ձեզ եղբարք զԱւետարանն, որ
 12 աւետարանեցաւ յինէն, զի ոչ է ըստ մարդոյ. քան

զի և ոչ ես 'ի մարդոյ առի, և ոչ ուսայ յումեքէ, այլ
 'ի յայտնութենէն Յիսուսի Քրիստոսի: Քանզի 13
 լուեալ իսկ է ձեր զիմ գնացան որ երբեմն 'ի հրէու-
 թեան անդ, զի անչափ հալածէի զեկեղեցին Ստու-
 ծոյ, և աւար հարկանէի զնա. և յառաջագէմ էի 14
 'ի հրէութեանն՝ քան զբազում հասակակիցս իմ որ
 յազգին իմում էին, առաւել նախանձախնդիր էի իւ-
 մոյ հայրենի աւանդութեանցն: Այլ յորժամ կա 15
 մեցաւ Ստուած, որոշեաց զիս յորովայնէ մօր իմոյ,
 և կոչեաց 'ի ձեռն չնորհաց իւրոյ, յայտնել զՈրդին 16
 իւր ինե, զի աւետարանեցից զնա 'ի հեթանոսս. ան-
 դէն վաղվաղակի ոչ ինչ զգացուցի մարմնոյ և արեան,
 և ոչ ելի յերուսաղէմ առ որ յառաջագոյն քան զիս 17
 Առաքեալքն էին: այլ չողայ յԱրաբիա, և դարձեալ
 դարձայ 'ի Դամասկոս: Ապա յետ երից ամաց ելի 18
 յերուսաղէմ տեսանել զՊետրոս. և եղէ առ նմա
 առուրս հինգետասան. զայլ որ յԱռաքելոյ անտի ոչ 19
 տեսի, բայց միայն զՅակովբոս զեղբայրն Տեառն:
 Այլ զոր գրեմն առ ձեզ՝ ահա առիկ առաջի Ստու- 20
 ծոյ, զի ոչ ստեմ: Ապա եկի 'ի կողմանս Սորուոց և 21
 կիլիկեցոց. և յանձանութս էի երեսօք եկեղեցեացն՝ 22
 որ 'ի թլիատութենէ անտի էին 'ի Քրիստոս: Բայց 23
 զի լսելով լուեալ էր, թէ որ հալածէրն զմեզ յայն-
 ժամ, արդ աւետարանէ զհաւատսն՝ զոր երբեմն 24
 խախտէր, և փառաւոր առնէին ինե զՍտուած:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

ԵԿ. Ապա յետ ամաց չորեքտասանից, միւսան 1
 գամ ելի յերուսաղէմ ընդ Բառնաբայ, առեալ
 ընդ իս և զՏիտոս. և ելի ըստ յայտնութեանն, և 2
 զգացուցի նոցա զԱւետարանն՝ զոր քարոզէի 'ի հե-
 թանոսս, առանձինն այնոցիկ՝ որ կարծեալքն էին,
 գուցէ ընդունայն ինչ ընթացեալ իցեմ կամ ընթա-
 նայցեմ: Այլ և ոչ Տիտոս որ ընդ իս 'ի հեթանոսաց 3

4 էր, բռնադատեցաւ թլիատել. այլ վասն սարդողաց
 սուտ եղբարցն՝ որք սարդեցին մտանել դիտել զազա-
 տութիւնն մեր՝ զոր ունիմք 'ի Քրիստոս Յիսուս, զի
 5 զմեզ ծառայեցուցեն. որոց և ոչ առ ժամանակ մի
 անսացաք հնազանդութեանն. զի ճշմարտութիւն
 6 Աւետարանին հաստատեցի առ ձեզ: Բայց զկար-
 ծելոցն եթէ իցեն ինչ, որպիսիք որ երբեմն էին, չէ
 ինչ ինձ փոյթ. քանզի Ստուած ակն մարդկան ոչ
 առնու. զի ինձ կարծեալքն այնպիսի ինչ ոչ զգացու-
 7 ցին. այլ զնորին հակառակն, իբրև տեսին եթէ հա-
 լատացեալ է ինձ Աւետարանն անթլիատութեան,
 8 որպէս Պետրոսի՝ թլիատութեան. զի որ յաջո-
 ղեացն Պետրոսի յառաքելութի թլիատութեանն,
 9 յաջողեաց և ինձ 'ի հեթանոսս. իբրև գիտացին
 զչնորհան որ տուեալ էին ինձ, Յակովբոս և Աեփաս
 և Յոհաննէս, որ կարծեալ սիւնքն էին, ձեռն ե-
 10 տուն հաւանութեան ինձ և Բառնաբայ, զի մեք 'ի
 հեթանոսս, և նոքա 'ի թլիատութեանն. բայց
 միայն զի զաղքատսն յիշեսցուք, զոր և ես փութա-
 ցայ զնոյն առնել:
 11 ԵՂ. Այլ յորժամ եկն Աեփաս յԱնտիոք, ընդ-
 դէմ դարձայ նորա. քանզի գող իբրև սողտեալ իմն
 12 էր. քանզի մինչև եկեալ էին ոմանք առ 'ի Յա-
 կովբայ, ընդ հեթանոսս ուտէր անխտիր. իսկ իբրև
 եկին, զատանէր և որոշէր զանձն, երկուցեալ յայն-
 13 ցանէ որ 'ի թլիատութենէ անտի էին. և կեղծա-
 ւորեցան ընդ նմա և այլ Հրեայքն, մինչև Բառնա-
 բաս անգամ խոնարհեցաւ 'ի նոցա կեղծաւորու-
 14 թիւնն: Այլ իբրև տեսի, թէ ոչ ուղիղ գնան 'ի
 ճշմարտութիւն աւետարանին, ասեմ ցԱեփաս ա-
 ռաջի ամենեցուն, եթէ դու որ Հրեայդ ես՝ հեթա-
 նոսաբար և ոչ հրեաբար կեաս, զիարդ ստիպես հե-
 15 թանոսաց լինել հրեարէն. զի մեք բուն Հրեայք
 16 եմք, և ոչ 'ի հեթանոսաց մեղաւորք: Զայս գի-
 տեմք, եթէ ոչ արդարանայ մարդ 'ի գործոց օրինաց

Եթէ ոչ 'ի հաւատոցն Յիսուսի Քրիստոսի. և մեք
 'ի Քրիստոս Յիսուս հաւատացաք, զի արդարասցուք
 'ի հաւատոցն Քրիստոսի, և ոչ 'ի գործոց օրինաց.
 զի 'ի գործոց օրինացոց արդարասցի ամենայն մարմինս
 Իսկ եթէ մինչ խնդրիցեմք արդարանալ 'ի Քրիստոս, և
 գտանիցիմք մեղաւորք, ապա ուրեմն Քրիստոս
 մեզանց պաշտօնեայ եղև. քաւ լիցի: Զի եթէ 17
 զոր քակեցին՝ զնոյն միւսանգամ շինիցեմ, ապա յան-
 ցաւոր զանձն իմ ես ինձէն երևեցուցանեմ. զի ես օ 19
 րինօք օրինայն մեռայ, զի Աստուծոյ կեցից, և ընդ
 Քրիստոսի 'ի խաչ ելից. և կենդանի եմ այսուհետև, 20
 ոչ ես՝ այլ կենդանի է յիս Քրիստոս:

Ե Զ. Այլ որ այժմն կեամ մարմնով, հաւատովք
 որդւոյն Աստուծոյ կեամ. որ սիրեացն զիս, և մատ-
 նեաց զանձն վասն իմ. և ես ոչ անարգեմ զչնորհոյսն 21
 Աստուծոյ. զի եթէ յօրինաց անտի էր արդարու-
 թիւն, ապա Քրիստոս զուր մեռաւ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Ո՛ւ անմիտ գաղատացիք, ո՛նախանձ արար զձեզ. 1
 որոց գրեթէ առաջի աչաց Յիսուս Քրիստոս գրե-
 ցաւ 'ի խաչ ելեալ: Զայս միայն կամիմ ուսանել 'ի 2
 ձէնջ. 'ի գործոց օրինաց զՀոգին ընկալարուք՝ եթէ
 'ի լոյ հաւատոց. այդչափ անմիտ էք. սկսեալ հո- 3
 գւով և արդ մարմնով վախճանիք. և այնչափ անցք 4
 անցին ընդ ձեզ զուր, եթէ իցէ զուր: Իսկ արդ որ 5
 բաշխեաց 'ի ձեզ զՀոգին, և աջողեաց 'ի ձեզ զգօ-
 րութիւնս, 'ի գործոց օրինաց է՝ եթէ 'ի լոյ հաւա-
 տոց: Որպէս Աբրահամ հաւատաց յԱստուած՝ և 6
 համարեցաւ նմա յարդարութի. դիտիցէք արդեօք, 7
 զի որք 'ի հաւատոց անտի են, նոքա են որդիք Աբ-
 րահամն: Յառաջագոյն գիտէր գիր, եթէ 'ի հա- 8
 լատոց անտի արդարացուցանէ Աստուած զհեթա-
 նոսս, յառաջագոյն խոստացաւ Աբրահամն, թէ 'ի

9 քեզ օրհնեսցին ամենայն ազգք: Այսուհետև որք
 'ի հաւատոց անտի են, օրհնին ընդ հաւատացելոյն
 10 Աբրահամն: Զի որ միանգամ 'ի գործոց օրինացն
 են, ընդ անիծիւք են. քանզի գրեալ է, թէ անի-
 ծեալ ամենայն մարդ որ ոչ կացցէ յամենայն գրեալ
 4Երջ) սըն 'ի գիրս օրինաց՝ առնել զամենայն:

11 Զի օրինօքն ոչ որ արդարանայ առաջի Աստու-
 ծոյ, այն յայտ իսկ է. զի Արդարն, ասէ, 'ի հա-
 12 լատոց կեցցէ. բայց օրէնքն չեն 'ի հաւատոց, այլ
 13 որ արասցէ զայն՝ կեցցէ 'ի նոսին: Քրիստոս գնեաց
 զմեզ յանիծից օրինացն, եղեալ վասն մեր անէծք.
 զի գրեալ է, թէ անիծեալ ամենայն որ կախեալ
 14 կայցէ զփայտէ. զի 'ի հեթանոս օրհնութիւնն Աբ-
 րահամն եղիցի 'ի Քրիստոս Յիսուս. զի մեք զա-
 15 լետիս Հոգւոյն սրբոյ ընկալուք հաւատովք: Ըստ
 մարդկութեան ասեմ, եղբարք. ապաքէն զմարդկան
 հաստատեալ կտակ՝ ոչ որ կարէ անարդեւ և ոչ այլ
 16 հրաման 'ի վերայ այնր տալ. իսկ Աբրահամն խոս-
 տացան աւետիքն, և զաւակի նորա. և ոչ ասէ զա-
 լակաց՝ իբրև բազմաց, այլ իբրև զմիոյ, թէ և զա-
 17 լակի քում, որ է Քրիստոս: Բայց զայս ասեմ.
 զկտակն յառաջագոյն հաստատեալ յԱստուծոյ 'ի
 Քրիստոս, օրէնքն որ յետ չորեքարիւր և երեսուն
 ամի եդան՝ ոչ կարեն խախտել առ 'ի խափանելոյ
 18 զաւետիսն. եթէ յօրինաց անտի է ժառանգու-
 թիւնն, ապա ոչ ևս յաւետեացն. բայց Աբրահա-
 19 մն աւետեօք շնորհեաց Աստուած: Իսկ զինչ իցեն
 օրէնք. յանցուածոց վասն յաւելան, մինչև եկեսցէ
 զաւակն որում խոստացեալն էր, կարգեալ Հրեշ-
 20 տակօք 'ի ձեռն միջնորդի. իսկ միջնորդ՝ միոյ ուրուք
 21 ոչ է, բայց Աստուած մի է: Իսկ արդ օրէնքն հա-
 կառակ ինչ իցեն աւետեացն Աստուծոյ. քաւ լիցի.
 զի եթէ տուեալ էին օրէնքն՝ որ կարող էին կենդա-
 նի առնել, ապա հաստատ յօրինաց անտի էր արդա-
 22 րութիւն: Այլ փակեցին գիրք զամենեսին ընդ մե-

ղօք, զի աւետիքն 'ի հաւատոյ անտի Յիսուսի
 Քրիստոսի տացին հաւատացելոց. մինչ չև հաւ 23
 ւատքն եկեալ էին, ընդ օրինօք փակեալ պահէաք 'ի
 հանդերձեալ հաւատսն որ յայտնելոց էին 'ի մեզ:
 Ապա օրէնքն դաստիարակ եղէն մեզ 'ի Քրիստոս 24
 Յիսուս, զի 'ի հաւատոցն արդարացուք. այլ իբրև 25
 եկին հաւատքն, ոչ ևս ընդ դաստիարակաւ եմք.
 քանզի ամենեքին որդիք Աստուծոյ էք՝ հաւատովք 26
 'ի Յիսուս Քրիստոս: Որք միանգամ 'ի Քրիստոս 27
 մկրտեցարուք՝ զՔրիստոս զգեցեալ էք. չիք խտիր, 28
 ոչ Հրէի և ոչ հեթանոսի, ոչ ծառայի և ոչ ազատի,
 ոչ արուի և ոչ իգի. զի ամենեքեան դուք մի էք 'ի
 Քրիստոս Յիսուս: Ապա եթէ դուք Քրիստոսի էք, 29
 ուրեմն Աբրահամու զաւակ էք, ըստ աւետեացն
 ժառանգք:

Ք Լ Ո Ւ Խ Ք

24. Զայս ասեմ. ցորքան ժամանակս ժառանգն 1
 տղայ է, չէ ինչ առաւել քան զծառայն, թէպէտ և
 տէր իցէ ամենեցուն. այլ ընդ հազարապետօք է 2
 և ընդ գաւառապետօք՝ մինչև 'ի ժամանակակէտ
 հօրն. նոյնպէս և մեք մինչ տղայքն էաք, ընդ տա 3
 րերքք աշխարհիս 'ի ծառայութեան կայաք: Այլ 4
 իբրև եկն լուսնն ժամանակին, առաքեաց Աստուած
 զՈրդին իւր՝ որ եղև 'ի կնոջէ, և եմուտ ընդ օ ւ
 ըննօք. զի զնոսա որ ընդ օրինօքն իցեն՝ գնեսցէ, 5
 զի մեք զորդեգրութիւն ընկալցուք: Եւ զի էք դուք 6
 որդիք, առաքեաց Աստուած զՀոգի Որդւոյն իւրոյ՝ ի
 սիրտս մեր, որ ազաղակէ արբա, հայր. այսուհետև 7
 չես ծառայ, այլ որդի. եթէ որդի, և ժառանգ Աս ւ
 տուծոյ: Այլ յայնժամ մինչ ոչն գիտէիք զԱստուած, 8
 ծառայէիք այնոցիկ՝ որ ոչն էին 'ի բնէ աստուածք.
 այլ այժմիկ ծաներուք զԱստուած, մանաւանդ թէ 9
 ծանուցայք իսկ յԱստուծոյ, զիմրդ դառնայք միւս

անգամ՝ ի տարերս տկարս և յաղքատս, որոց միւս 10
 անգամ զանձինս ծառայեցուցանել կամիք: Զա ւ
 ւուրս խտրէք, և զամիսս և զժամանակս և զտարիս. 11
 երկնչիմ 'ի ձէնջ, գուցէ թէ 'ի դուր ինչ վաստա 12
 կեցի 'ի ձեզ. եղերուք իբրև զիս, քանզի և ես իբրև
 զձեզդ էի: Եղբարք, աղաչեմ զձեզ, չիք ինչ ձեր 13
 մեղուցեալ առ իս. գիտէք դուք՝ զի տկարութեամբ
 մարմնոյ աւետարանեցի ձեզ զառաջինն. և զփոր 14
 ձանսն որ 'ի մարմնի իմում էին, ոչ անարդեցէք և
 ոչ անգոսնեցէք. այլ իբրև զՀրէշտակ Աստուծոյ 15
 ընկալարուք զիս, իբրև զՔրիստոս Յիսուս: Իսկ
 արդ ո՞ւր է երանութիւնն ձեր. վկայեմ ձեզ, եթէ 16
 հնար ինչ էր՝ զաչս ձեր հանէիք և տայիք ինձ. արդ
 զի թշնամի իմն եղէ ձեզ, զի զստոյգն խօսեցայ: 17
 Այլ նախանձեցուցանեն զձեզ ոչ ի բարի. և արգե ւ
 լուլ կամին զձեզ, զի նոյա նախանձաւորք լինիցիք. 18
 բայց լաւ է նախանձաւոր լինել 'ի բարիս յամենայն
 ժամ, և ոչ միայն յորժամ 'ի ձերում միջն իցեմ: 19
 20. Որդեակք իմ, զորս դարձեալ վերստին երկ ւ
 նեմ, մինչև նկարեցի Քրիստոս 'ի ձեզ. կամէի
 այժմ գալ առ ձեզ, և փոխել զբարբառ իմ: զի տա 21
 րակուսեալ եմ ես վասն ձեր: Ասէք ինչ ինձ՝ որ ընդ ւ
 օրինօքն կամիք լինել. չիցէ ընթերցեալ ձեր զօրէնս. 22
 զի գրեալ է՝ թէ Աբրահամու երկու որդիք էին, մի՝ 23
 յաղախնոյ անտի, և մի՝ յազատէն. այլ որ յաղախ ւ
 նոյն էր՝ ըստ մարմնոյ ծնեալ էր, և որ յազատէն՝ ըստ 24
 աւետեացն. որ է առակ օրինակի: Զի այս ինքն ւ
 են՝ երկու կտակարանք, մի՝ 'ի լեւնէ Սինեայ 'ի ծա 25
 ապութիւն ծնեալ, որ էր Հադար. քանզի Հադար՝
 լեւոն Սինա է յԱրաբիա. հաւասար է այսմ Ե ւ
 րուսաղէմի. զի ծառայ է որդուլքն իւրովք հան 26
 դերձ: Այլ վերինն Երուսաղէմ ազատ է, որ է 27
 մայր մեր ամենեցուն. զի գրեալ է. Ուրախ լեր, ա ւ
 մուլ, որ ոչ ծնանէիր, գոչեա և ազաղակեա որ ոչդ ւ
 երկնէիր. զի բազում են որդիք սկնդկիդ առաւել

քան զարամբւոյն: Այլ մեք, եղբարք, ըստ Սահա 28
կայ աւետեացն որդիք եմք. այլ որպէս յայնժամ որ 29
ըստ մարմնոյն ծնեալ էր՝ հալածէր զայն որ ըստ հո-
գւոյն, նոյնպէս և այժմ. այլ զինչ ասէ գիր. Ի բաց 30
հան զաղախինդ և զորդի դորա, զի մի ժառանգես-
ցէ որդի աղախնոյդ ընդ որդւոյ ազատին: Վասն ու 31
րոյ, եղբարք, չեմք որդիք աղախնոյն, այլ ազատին.
ազատութեամբն որով Քրիստոս զմեզ ազատեցոյց:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե

22. Պինդ կացէք այսուհետև, և մի միւսանդամ 1
ընդ լծով ծառայութեան մտանէք: Ահաւասիկ ես 2
Պաւղոս ասեմ ձեզ. զի եթէ թլիատիք, Քրիստոս
ինչ ձեզ ոչ օգնէ. վկայեմ ամենայն մարդոյ՝ որ թլու 3
փատիցի, թէ պարտական է զամենայն օրէնսն կա-
տարել: Խափանեալ էք ՚ի Քրիստոսէ, որ օրինօքն 4
արգարանայք. և անկեալ էք ՚ի շնորհաց անտի. զի 5
մեք Հոգւոյն՝ ՚ի հաւատոց յուսոյն արգարութեան
ակն ունիմք. զի ՚ի Քրիստոս Յիսուս՝ ոչ թլիատու 6
թիւն ինչ կարող է, և ոչ անթլիատութիւն. այլ հա-
ւատք՝ սիրով աջողեալք: Բարւոք ընթանայիք, ո՛ր կա 7
սեցոյց զձեզ ճշմարտութեանն չհաւանել. զի այն 8
հրապոյրք՝ ոչ յայնմանէ են որ կոչեացն զձեզ. փոքր 9
մի խմոր զամենայն զանգուածն խմորէ: Այլ ես յու 10
սացեալ եմ ՚ի ձեզ Տերամք՝ թէ ոչ այլ ազգ ինչ խոր-
հիցիք. և որ խռովեցուցանէ զձեզ, կրեսցէ դատաւ 11
տան՝ ո՛րք և իցէ: Այլ ես, եղբարք, եթէ թլիա-
տութիւն քարոզէի, ընդէր տակաւին հալածիմ. ա-
պա ուրեմն խափանեալ իցէ զայլթագղութիւն խա 12
չին: Երանի թէ մտակտուր իսկ լինէին, որ զձեզն 13
խռովեցուցանեն. զի դուք յազատութիւն կոչեցեալ 14
էք: Եղբարք, միայն զի ազատութիւնն ձեր ոչ լի-
նիցի ՚ի պատճառս մարմնոյ, այլ սիրով ծառայեցէք
միմեանց. զի ամենայն օրէնք ՚ի մի բան կատարին,

15 ՚ի սիրեսցեան զընկեր քո իբրև զանձն քո: Ապա թէ
զմիմեանս խաճատիցէք և ուտիցէք, զգոյշ լերուք՝
գուցէ ՚ի միմեանց սատակիցիք:
16 Է. Բայց զայս ասեմ. Հոգւով գնացէք, և ըզ-
17 ցանկու թիւն մարմնոյ մի կատարէք. զի մարմն ցան-
կայ հակառակ հոգւոյ, և հոգի հակառակ մարմնոյ.
և զի սոքա միմեանց հակառակ են, մի զոր կամի-
18 ցիքն՝ զայն աւանիցէք: Իսկ եթէ Հոգւով վարիք,
19 ապա չէք ընդ օրինօք. զի յայտնի են գործք մարմ-
նոյ. այս ինքն են, շնութիւն, պոռնկութիւն, պղղ-
20 ծութիւն, գիջութիւն, կուսպաշտութիւն, կախար-
դութիւն, թշնամութիւն, հեռ, նախանձ, բար-
21 կութիւն, հակառակութիւնք, երկպառակութիւնք,
հերձուածք, չարակնութիւն, սպանութիւնք, ար-
բեցութիւնք, անառակութիւնք, և որ ինչ սոցին
նման են. զոր յառաջագոյն իսկ ասեմ ձեզ, որպէս
և կանխան ասէի, թէ որ զայսպիսի ինչ գործեն՝
22 զարքայութիւն Աստուծոյ ոչ ժառանգեն: Իսկ պը-
տուղ Հոգւոյն այս է. սէր, խնդութիւն, խաղա-
23 ղութիւն, երկայնամտութիւն, քաղցրութիւն, բա-
րութիւն, հաւատք, հեղութիւն, ժուժկարութիւն.
24 զայսպիսեաց աստի օրէնքն չեն հակառակ. իսկ որ
քրիստոսեանքն են՝ զմարմնս իւրեանց ՚ի խաչ հանին
25 կարեօքն և ցանկութեամբք հանդերձ: Եթէ կեամք
Հոգւով, ընդ Հոգւոյն և միաբանեսցուք. և մի լի-
ցուք սնապարծք՝ միմեանց ձայն տալով, և ընդ մի-
մեանս նախանձելով:

Գ Լ Ո Ւ Խ Զ

1 Է. Եղբարք, եթէ յանկարծ ըմբռնեսցի որ ՚ի
ձէնջ յինչ և իցէ յանցանս, դուք որ հոգևորդ էք՝
հաստատեցէք զայնպիսին հոգւով հեղութեան. ըզ-
2 գոյշ լինիցիք անձանց, զի մի և դուք փորձիցիք. ըզ-
միմեանց բեռն բարձէք, և այնպէս կատարեցէք զ-

րէնսն Քրիստոսի: Եթէ համարիցի որ լինել ինչ 3
 և չիցէ, զանձն իւր խաբէ. զգործ իւր կռուեցէ իւ 4
 րաքանչիւր որ, և ապա անձին իւրում միայն պար-
 ծանս տացէ, և մի առ ընկերան. զի իւրաքանչիւր 5
 որ զիւր բեռն բառնալոց է. հաղորդութիւն արասցէ 6
 աշակերտն վարդապետին՝ յամենայն բարութիւնս:
 Մի խաբիք, Աստուած ոչ արհամարհի. զի զոր ինչ 7
 սերմանէ մարդ, զնոյն և հնձեացէ. որ սերմանէ 'ի 8
 մարմին իւր՝ ի մարմնոյ անտի հնձեացէ զապականու-
 թիւն, և որ սերմանէ 'ի հողին՝ ի հողոյ անտի 9
 հնձեացէ զկեանսն յաւիտենից: Այլ զբարիս դոր-
 ծել մի ձանձրասցուք, զի 'ի ժամանակի իւրում հըն-
 ձեացուք առանց լբանելոյ: Այսուհետև մինչդեռ 10
 ժամանակս 'ի ձեռս է, դործեսցուք զբարիս առ ա-
 մենեսեան, մանաւանդ առ ընտանիսն հաւատոց:
 Տեսէք որպիսի դրով գրեցի առ ձեզ իմով ձե 11
 ուամբ. զի որ միանգամ կամին բարեմարդիկ լինել 12
 մարմնով, նոքա ստիպեն զձեզ թլփատել. միայն՝ զի
 մի զխաչին Քրիստոսի զհետ երթայցեն. քանզի և 13
 որ թլփատեալքն իսկ են, նոքա զորէնսն ոչ պահեն.
 այլ կամին զի դուք թլփատեսջիք, զի ձերով մարմ-
 յերջ) նովդ պարծեսցին:

Այլ ինձ քաւ լիցի պարծել, բայց միայն 'ի խաչն 14
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որով ինձ աչ-
 խարհ 'ի խաչ ելեալ է, և ես աշխարհի: Զի ոչ 15
 թլփատութիւն ինչ է, և ոչ անթլփատութիւն. այլ
 նոր արարածս. և որ միանգամ այսմ կանոնի միաբան 16
 լինին, խաղաղութիւն 'ի վերայ նոցա և ողորմու-
 թիւն, և 'ի վերայ Իսրայելին Աստուծոյ: Այսու 17
 հետև աշխատ որ զիս մի արասցէ, զի ես զբարչարանս
 Քրիստոսի 'ի մարմնի իմում կրեմ: Ենորհք Տեառն 18
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ ոգւոյդ ձերում, եղ-
 բարբ. ամէն:

Ա Ռ Ե Փ Ե Ս Ա Յ Ի Ս

Թ Ո Ւ Ղ Թ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

1 ԸԿ. Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի
 կամօքն Աստուծոյ, սրբոց որ են յԵփեսոս, և հա-
 2 ւատացելոց 'ի Քրիստոս: Ենորհք ընդ ձեզ և խա-
 զաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ և 'ի տեառնէ
 3 Յիսուսէ Քրիստոսէ: Օրհնեալ է Աստուած և
 հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ օրհ-
 նեաց զմեզ ամենայն հողևոր օրհնութեամբ յերկ-
 4 նաւորս 'ի Քրիստոս. որպէս ընտրեաց զմեզ նովաւ
 5 և անարատս առաջի նորա՝ սիրով: Յառաջագոյն
 սահմանեաց զմեզ յորդեգրութիւն 'ի ձեռն Յիսու-
 սի Քրիստոսի, ի նոյն. ըստ հաճութեան կամաց
 6 իւրոց, 'ի գովեստ փառաց շնորհաց իւրոց. որով
 7 զուարձացոյց զմեզ սիրելեալն. որով ունիմք զփրկ-
 կութիւն 'ի ձեռն արեան նորա, զթողութիւն մե-
 8 ղաց ըստ մեծութեան շնորհաց իւրոց. որ առաւե-
 լաւ 'ի մեզ ամենայն իմաստութեամբ և գիտու-
 9 թեամբ: Եցոյց մեզ զխորհուրդս կամաց իւրոց,
 ըստ հաճութեան իւրում. զոր յառաջագոյն եղ նու-
 10 վաւ, 'ի տնտեսութիւն լրման ժամանակաց, բովան-
 դակել զամենայն Քրիստոսիւ որ ինչ յերկինս և որ
 11 ինչ յերկրի, 'ի նոյն: Որով և վիճակեցաք յառա-

Չագոյն հրաւիրեալք, ըստ յառաջագրուածեանն Աստուծոյ. որ զամենայն յաջողէ ըստ խորհրդոց կամաց իւրոց. լինել մեզ 'ի դովեստ փառաց նորա՝ յառաջագոյն յուսացելոցս 'ի Քրիստոս: Արով և դուք իբրև լուարուք զբանն ճշմարտութեան, զԱւետարանն փրկութեան ձերոյ, որով հաւատացեալ կնքեցայք Հոգւոյն սրբոյ աւետեաց. որ է առհաւատչեաց ժառանգութեան մերոյ 'ի փրկութիւն նուաճութեան, 'ի դովեստ փառաց նորա:

Ը. Պ. Վասն այնորիկ և ես իբրև լուայ զհաւատսն ձեր որ 'ի տէր Յիսուս, և զսէրն որ ընդ ամենայն սուրբս, ոչ դադարեմ 'ի գոհանալոյ վասն ձեր՝ յիշել զձեզ յաղօթս. զի Աստուած Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, հայրն փառաց, տացէ ձեզ զհոգին իմաստութեան և յայտնութեան՝ գիտութեամբն իւրով: Լուսաւոր առնել զաչս սրտից, առ 'ի գիտելոյ մեզ՝ զինչ է յոյս կոչման նորա, և զինչ է մեծութիւն փառաց ժառանգութեանն նորա՝ ի սուրբս. և զինչ է առաւելութիւն մեծութեան զօրութեանն նորա՝ ի մեզ հաւատացեալս, ըստ յաջողութեան կարողութեան զօրութեանն իւրոյ, զոր յաջողեաց 'ի Քրիստոս: Զի յարոյց զնա 'ի մեռելոց, և նստոյց ընդ աջմէ իւրմէ յերկնաւորս, 'ի վերայ ամենայն իշխանութեան և պետութեան և զօրութեան և տիրութեան, և ամենայն անուան անուանելոյ, ոչ միայն յաշխարհիս յայսմիկ, այլ և 'ի հանդերձելումն. և զամենայն ինչ հնազանդ արար 'ի ներքոյ ոտից նորա: Եւ զնա եղ զլուս 'ի վերայ ամենայն իրիք եկեղեցւոյ, որ է մարմին նորա, լուումն՝ որ զամենայն յամենայնի ընու:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

1 Եւ դուք որ մեռեալն էիք 'ի մեղս ձեր և յանցանս, յորս երբեմն գնայիք ըստ յաւիտենի աշխարհիս այսորիկ, ըստ իշխանին իշխանութեան օրոյս այսոյ, որ այժմն ընդմտեալ է յորդիսն ապստամբութեան. յորս և մեք ամենեքեան շրջեաք երբեմն, 'ի ցանկութիւն մարմնոյ մերոյ, և առնեաք զկամս մարմնոյ և զմտաց, և էաք արդարև որդիք բարկութեան իբրև այլքն:

4 Ը. Պ. Այլ Աստուած որ մեծն է ողորմութեամբ, վասն բազում սիրոյն իւրոյ զոր սիրեացն զմեզ, մինչ զեռ մեռեալն էաք 'ի մեղս մեր, կենդանիս արար զմեզ 'ի Քրիստոս. քանզի շնորհօք ապրեցաք. ընդ նմին յարոյց, և ընդ նմին նստոյց յերկնաւորս 'ի Քրիստոս Յիսուս. զի ցուցցէ 'ի յաւիտեանսն որ գալոցն են՝ զառաւել մեծութիւն շնորհացն իւրոց՝ քաղցրութեամբ 'ի մեզ 'ի Քրիստոս Յիսուս: Զի շնորհօք նորա էք փրկեալք 'ի ձեռն հաւատոցն. և այս ոչ 'ի ձէնջ, այլ Աստուծոյ պարգև է. ոչ 'ի գործոց, զի մի ոք պարծեսցի. զի նորա արարած եմք, հաստատեալք Քրիստոսիւ Յիսուսիւ 'ի գործս բարութեան, յորս յառաջագոյն պատրաստեաց Աստուած, զի 'ի նոյն գնասցուք: Վասն որոյ և դուք յիշեցէք, զի երբեմն հեթանոսք էիք մարմնով, որ կոչեցեալն են անթրիատութիւն յանուանեալ թրք փատութենէ անտի մարմնաւոր ձեռագործին. զի էիք 'ի ժամանակին յայսմիկ առանց Քրիստոսի, և տարագիրք յուխտից աւետեացն, և յոյս ինչ ոչ ունէիք, և անաստուածք էիք յաշխարհի: Իսկ այժմ 'ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի, դուք՝ որ երբեմն հեռաւորքն էիք, մերձաւորք եղերուք արեամբն Քրիստոսի: Զի նա է խաղաղութիւն մեր, որ արար զեր-

կոսեան մի, և զմիջնորմ ցանկոյն քակեաց՝ զԹՀնա-
մու թիւն՝ ի մարմնի իւրում, և զօրէնս պատուիրաւ 15
նայն՝ հրամանօքն խափանեաց. զի զերկոսին հաս-
տատեցէ ինքեամբ՝ ի մի՛նոր մարդ, և արասցէ խա-
ղաղութիւն, և հաշտեցուցէ զերկոսին միով մարմ 16
նով ընդ Աստուծոյ խաչիւն իւրով: Քանզի սպան
զԹՀնամու թիւն յանձին իւրում, և եկն աւետարաւ 17
նեաց խաղաղութիւն ձեզ հեռաւորաց, և խաղա-
ղութիւն մերձաւորաց. զի նովաւ ունիմք զնուաճու 18
թիւն երկօրքին միով Հոգւով առ Հայր: Ապա այ 19
սուհետև ոչ էք օտարք և սանդուխտք, այլ քաղա-
քակիցք սրբոյ և ընտանիք Աստուծոյ. շինեալք ՚ի 20
վերայ հիման Առաքելոց և մարգարեից, որոյ է գլուխ
անկեանն Յիսուս Քրիստոս, յորում ամենայն շի 21
նուաճն յօդեալ և պատշաճեալ աճէ ՚ի տաճար
սուրբ Տերամբ. յորում և դուք ընդ նմին շինիք ՚ի 22
դերք) բնակութիւն Աստուծոյ Հոգւով:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Վասն այսորիկ էս Պաւղոս կապեալ Յիսուսի 1
Քրիստոսի, վասն ձեր հեթանոսաց. թերևս լուեալ 2
իցէ ձեր զանտեսութիւն շնորհացն Աստուծոյ, որ
տուեալ էն ինձ ՚ի ձեզ: Զի ըստ յայտնութեան 3
ցուցաւ ինձ խորհուրդն, որպէս յառաջագոյն գրեցի
առ ձեզ սակաւուք, առ ՚ի կարող լինելոյ ընթեռնու 4
և ՚ի միտ առնուլ զիմաստութիւնն իմ՝ ի խորհրդ-
դեանն Քրիստոսի: Զի այլոց ազգաց ոչ ցուցաւ 5
որդւոց մարդկան, որպէս և այժմ յայտնեցաւ սրբոյ
իւրոց՝ Առաքելոց և մարգարեից՝ Հոգւովն. լինել 6
հեթանոսաց ժառանգակիցս և մարմնակիցս, և հա-
ղորդս աւետեացն ՚ի Քրիստոս Յիսուս՝ Աւետարա-
նան, որոյ եղէ էս սպասաւոր, ըստ պարզեաց շնոր- 7
հացն Աստուծոյ որ տուան ինձ՝ ըստ յաջողութեան

8 զօրութեան նորա: Ինձ որ տրուպս եմ ամենայն սըր-
բոյ՝ տուան շնորհքս այս՝ ՚ի հեթանոսս աւետարա-
9 նել զանքնին մեծութիւնն Քրիստոսի. և լուսաւոր
առնել զամենեսին, թէ զինչէ տնտեսութիւն խոր-
հրդոյն, որ ծածկեալ էր յամենայն յաւիտեանց՝
10 առ Աստուծոյ որ զամենայն ինչ արար: Զի յայտ-
նեցի արդ իշխանութեանց և պետութեանց՝ որ յեր-
կինս են, ՚ի ձեռն եկեղեցւոյ՝ բազմապատիկ իմաս-
11 տութիւնն Աստուծոյ. ըստ յառաջագրութեան յա-
ւիտեանցն՝ զոր արար ՚ի ձեռն Տեառն մերոյ Յիսու-
12 սի Քրիստոսի. որով ունիմք զհամարձակութիւն
և զնուաճութիւն յուսով ՚ի ձեռն հաւատոց նո-
13 րա. վասն որոյ աղաչեմ մի՛ ձանձրանալ ՚ի նեղու-
թեանս մերում, որ վասն ձեր է, որ է փառք մեր:
14 Վասն այսորիկ զնեմ ծուեր առ Հայր Տեառն
15 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, ուստի ամենայն նա-
հապետութիւն յերկինս և յերկրի անուանի, զի
16 ասցէ ձեզ ըստ մեծութեան փառաց իւրոց, հաս-
17 տատել զօրութեամբ ՚ի ձեռն Հոգւոյն իւրոյ, ՚ի
ներքին մարդն բնակել Քրիստոսի հաւատովք ՚ի
սիրտս ձեր. սիրով արմատացեալք և հաստատեալք:
18 Զի կարող լինիջիք հասանել ընդ ամենայն սուրբս,
զինչ է լայնութիւն և երկայնութիւն, և բարձրու-
19 թիւն և խորութիւն. ճանաչել զառաւելութիւն գի-
տութեան սիրոյն Քրիստոսի. զի լջլիք ամենայն
20 լութեամբն Աստուծոյ: Այլ այնմ որ կարօղն է ա-
ռաւել քան զամենայն ինչ առնել յաճախութեամբ՝
քան զոր խնդրեմքն և իմանամք, ըստ զօրութեանն
21 որ յաջողեալն է ՚ի մեզ, նմա փառք յեկեղեցւոջն և
՚ի Քրիստոս Յիսուս, յամենայն ազգս յաւիտեանից
յաւիտեանս. ամէն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Արդ աղայեմ զձեզ՝ ես որ կապեալս եմ՝ի Տէր՝ 1
 արժանի գնալ կոչմանն յոր կոչեցարուք. ամենայն
 խոնարհութեամբ և հեղուժեամբ և երկայնամուռ 2
 թեամբ, անսալ միմեանց սիրով. փութալ պահել 3
 զմիաբանութիւն Հոգւոյն յօրիւ խաղաղութեան.
 մի մարմին և մի հոգի, որպէս և կոչեցարուք ՚ի մի 4
 յոյս կոչման ձերոյ: Մի է Տէր, մի հաւատք, մի
 մկրտութիւն. մի Աստուած և հայր ամենեցուն, որ 5
 ՚ի վերայ ամենայնի և ընդ ամենեսին և յամենեսին 6
 ՚ի մեզ: Այլ իւրաքանչիւր ումեք ՚ի մէնջ տուեալ 7
 են շնորհք ըստ չափոյ պարզեացն Քրիստոսի. վասն 8
 որոյ և ասէ. Ել ՚ի բարձունս՝ գերեաց զգերութիւն,
 և ետ պարզեա մարդկան: Ար են զինչ է, եթէ ոչ 9
 զի էջ նախ ՚ի ստորին կողմ երկրի. որ էջն, նոյն է 10
 և որ են ՚ի վերոյ քան զամենայն երկինս, զի լցէ
 զամենայն: Եւ նա ետ զոմանս Առաքեալս, զոմանս 11
 մարգարէս, զոմանս աւետարանիչս, զոմանս հովիւս
 և վարդապետս, ՚ի հաստատութիւն սրբոց, ՚ի գործ 12
 պաշտաման, ՚ի շինուած մարմնոյն Քրիստոսի. մին 13
 չև հասցուք ամենեքեան ՚ի մի միաբանութիւն հա-
 լատոց և գիտութեան Որդւոյն Աստուծոյ, յայր կա-
 տարեալ ՚ի չափ հասակի կատարմանն Քրիստոսի:
 Զի մի յայսմ հետէ իցեմք տղայք խռովեալք և տա 14
 տանեալք յամենայն հողմոց վարդապետութեան,
 խաբէութեամբ մարդկան, խորամանգութեամբ ՚ի
 խաբէութիւն մոլորութեան. այլ ճմարտեալք սի 15
 րով աճեցուցուք ՚ի նա զամենայն, որ է գլուխ
 Քրիստոս. ուստի ամենայն մարմինն յօրեալ և 16
 պատշաճեալ ամենայն խաղալեօք տարաբերութե՝
 ըստ ազդեցութեան՝ չափով ըստ իւրաքանչիւր մա-
 սին՝ զաճումն մարմնոյ գործէ՝ ՚ի շինած անձին իւ-

17րոյ սիրով: Արդ զայս ասեմ և ուխտեմ՝ի Տէր. մի
 ևս ձեզ զնոյն օրինակ գնալ, որպէս և այլ հեթա-
 18նոսք գնան՝ ունայնութեամբ մտաց իւրեանց. որոց
 խաւարեալ են սիրտք իւրեանց, և օտարացեալ են
 ՚ի կենաց անտի Աստուծոյ, վասն տգիտութեանն որ
 19 է ՚ի նոսա, վասն կուրութեան սրտից իւրեանց. որք
 զանձանց իւրեանց զյոյսն հատին, և մատնեցին զան-
 ձինս գիջութեան, ՚ի գործս ամենայն սղծութեան
 20 ազահութեամբ: Այլ դուք ոչ այսպէս ուսարուք
 21 զՔրիստոս. թէպէտ և լուարուք զնմանէ՝ և նովաւ
 22 ուսայք, որպէս է ճմարտութիւնն Յիսուսի. ՚ի բաց
 մերկանալ ՚ի ձէնջ ըստ առաջին գնացիցն զմարդն հին,
 23 զապականեալն ցանկութեամբք խաբէութեանն, և
 նորոգել հոգւովն մտաց ձերոց, և զգե՛նուլ զնոր
 24 մարդն՝ որ ըստ Աստուծոյն հաստատեալ է, ար-
 դարութեամբ և սրբութեամբ ճմարտութեանն:
 25 Վասն որոյ ՚ի բաց ընկեցէք զտութիւն, խօսեցա-
 րուք զճմարտութիւն իւրաքանչիւր ընդ ընկերի իւ-
 26 րում. զի եմք միմեանց անդամք. բարկանայք՝ և մի
 մեղանչէք, արեգակն ՚ի վերայ բարկութեան ձերոյ
 27 մի մտցէ, և մի տայք տեղի սատանայի: Ար գողա-
 28 նայրն՝ մի ևս գողասցի, այլ մանաւանդ վաստակեա-
 ցէ գործել ձեռօք իւրովք զբարիս, զի բաւական ի-
 29 ցէ տալ ում պիտոյ իցէ: Սմենայն բան տգեղ ՚ի բե-
 րանոյ ձերմէ մի ելցէ. այլ որ ինչ բարին է, ՚ի շինած
 30 պիտոյից, զի տացէ շնորհս այնոցիկ որ լսենն. և մի
 տրտմեցուցանէք զՀօգին սուրբ Աստուծոյ, որով
 31 կնքեցարուք յաւուրն փրկութեան: Սմենայն դա-
 նութիւն և բարկութիւն և սրտմտութիւն և աղա-
 զակ և հայհոյութիւն՝ բարձցի ՚ի ձէնջ ամենայն չա-
 32 րութեամբն հանդերձ: Լերուք ընդ միմեանս քաղ-
 ցունք՝ գթածք, շնորհել միմեանց՝ որպէս և Աս-
 տուած Քրիստոսիւ շնորհեաց մեզ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե

Եղբրուք նմանողք Աստուծոյ՝ իբրև որդիք սիրե- 1
լիք, և գնացէք սիրով՝ որպէս և Քրիստոս սիրեաց 2
զմեզ, և մատնեաց զանձն իւր վասն մեր՝ պատարագ
և զենուամն Աստուծոյ՝ ի հոտ անուշից: Այլ պունը- 3
կուծիւն և ամենայն պղծութիւն կամ ագահու-
ծիւն՝ և անուանեսցի մի՝ ի միջի ձերում, որպէս և
վայելէ սրբոց. և զազրութիւն, կամ խօսք յիմարու- 4
ծեան, կամ խեղկատակութիւն, որ ոչ վայելէ.
այլ մանաւանդ գոհութիւն: Զայս տեղեկացեալ 5
գիտասջիք, թէ ամենայն պոռնիկ, կամ պիղծ, կամ
ագահ՝ որ է կռապարիշտ, ոչ ունի ժառանգութիւն
յարբայութեանն Քրիստոսին և Աստուծոյ: Մի 6
ոք զձեզ խաբեսցէ բանիւք սնտուովք. զի վասն այ-
սորիկ իսկ գայ բարկութիւն Աստուծոյ՝ ի վերայ որ-
դւոցն անհաւանութեան: Մի այսուհետև լինիք 7
բաժանորդք նոցա. զի թէպէտ և երբեմն էիք խա- 8
ւար, արդ լոյս էք՝ ի Տէր, իբրև զորդիս լուսոյ գնա-
ցէք. զի պտուղ լուսոյ ամենայն բարութեամբ է և 9
արդարութեամբ. և ճշմարտութեամբ: Փորձեցէք՝ 10
զինչ է հաճոյ Տեառն, և մի կցորդ լինիք անպտղու- 11
ծեան գործոցն խաւարի, այլ մանաւանդ յանդիմա-
նեցէք. զի որ ՚ի ծածուկ ինչ գործի ՚ի նոսա, զայն 12
և խօսել աղտեղի է. այլ ամենայն ինչ յանդիմա- 13
նեալ ՚ի լուսոյ՝ յայտնի լինի, զի ամենայն ինչ որ
յայտնի է՝ լոյս է: Վասն որոյ և ասէ. արի որ նըն- 14
ջեսդ, և կանգնեաց ՚ի մեռելոց, և լուսատու լիցի
քեզ Քրիստոս:

Թ Կ. Տեսջիք՝ որպէս ճշմարտիւ գնայցէք. մի իբ- 15
րև անիմաստք, այլ իբրև իմաստունք. գնեցէք ըզ- 16
ժամանակս, զի աւուրքս չարութեան են. վասն այ- 17
նորիկ մի լինիք անմիտք, այլ իմացարուք զինչ են

18 կամք Տեառն: Եւ մի արբենայք գինուով՝ յորում
զեղխութիւն է, այլ մանաւանդ լցարուք հոգւով.
19 խօսել ՚ի սիրոս ձեր սաղմոսիւք և օրհնութեամբք,
և երգովք հոգևորօք, երգել և սաղմոս ասել ՚ի
20 սիրոս ձեր Տեառն: Գոհացարուք յամենայն ժամ
՚ի վերայ ամենայնի, յանուն Տեառն մերոյ Յիսուսի
21 Քրիստոսի՝ Հօրն և Աստուծոյ. հնազանդ լերուք
22 միմեանց երկիւղիւն Քրիստոսի: Կանայք իւրեանց
23 արանց հնազանդ լիցին իբրև Տեառն. զի այր է
գլուխ կնոջ, որպէս և Քրիստոս գլուխ է եկեղե-
24 ցոյ, և ինքն է փրկիչ մարմնոյ. այլ որպէս եկեղե-
ցին հնազանդ լինի Քրիստոսի, նոյնպէս և կանայք
25 իւրեանց արանց յամենայնի: Արք, սիրեցէք զկա-
նայս ձեր, որպէս և Քրիստոս սիրեաց զեկեղեցի,
26 և զանձն իւր մատնեաց վասն նորա, զի զնա սրբես-
27 ցէ սրբութեամբ աւազանին բանիւ. զի կացուցէ
ինքն իւր յանդիման փառաւոր զեկեղեցի, զի մի ու-
նիցի ինչ արատ, կամ աղտեղութիւն, կամ այլ ինչ
28 յայսպիսեաց. այլ զի իցէ սուրբ և անարատ: Նոյն-
պէս պարտին արք սիրել զիւրեանց կանայս՝ իբրև
զիւրեանց մարմինս. որ սիրէ զկին իւր, զանձն իւր
29 սիրէ. զի ոչ որ երբեք ատեայ զանձն իւր, այլ սնու-
ցանէ և դարմանէ զնա, որպէս և Քրիստոս զեկե-
30 ղեցի. զի անգամք եմք մարմնոյ նորա, ՚ի մարմնոյ
31 նորա և յոսկերաց նորա: Վասն այսորիկ թողցէ այր
զհայր և զմայր իւր, և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ,
32 և եղիցին երկոքին ՚ի մարմին մի: Խորհուրդս այս
մեծ է, բայց ես ասեմ իսկ ՚ի Քրիստոս և յեկեղե-
33 ցի. այլ և դուք նոյնպէս մի ըստ միոջէ. զի իւրա-
բանչիւր որ զիւր կին այնպէս սիրեսցէ՝ իբրև զիւր
անձն, և կին երկնչիցի յառնէ իւրմէ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Զ

Թ.Գ. Որդիք, հնազանդ լերուք ծնողաց ձերոց 'ի 1
 Տէր, զի այն է արժանն: Պատուեա զհայր քո և 2
 զմայր, որ է առաջին պատուիրան յաւետիան, զի
 քեզ բարի եղիցի, և երկայնակեաց լինիցիս 'ի վե- 3
 րայ երկրի: Հարք, մի զայրացուցանէք զորդիս ձեր, 4
 այլ ընուցանիջիք զնոսախրատու և ուսմամբ Տեառն:
 Մառայք, հնազանդ լերուք տերանց ձերոց մարմ 5
 նաւորաց, ահիւ և դողու թեամբ և միամտու թեամբ
 սրտից ձերոց՝ որպէս և Քրիստոսի: Մի առ ահա 6
 նէ ծառայել իբրև մարդահաճոյք, այլ իբրև ծա-
 ռայք Քրիստոսի առնել զկամն Ստուծոյ. սրտի 7
 մտօք ծառայել իբրև Տեառն, և մի իբրև մարդկան.
 գիտասջիք թէ իւրաքանչիւր որ որ զինչ առնէ զբա- 8
 րին՝ զնոյն ընդունի 'ի Տեառնէ, եթէ ծառայ և եթէ
 ազատ: Եւ դուք, տեարք, զնոյն առնիջիք առ նո- 9
 սա, ներեւոյլ առնել զպատուհասն. գիտասջիք՝ թէ
 և նոցա և ձեր Տէր գոյ յերկինս, և ահնառութիւն
 ոչ գոյ առաջի նորա: Այսուհետև զօրացարուք Տե- 10
 րամբ և կարողութեամբ զօրութեաննորա. և զգե- 11
 ցարուք զսպառազինութիւնն Ստուծոյ, զի կարող
 լինիջիք կալ ընդդէմ հնարից սատանայի: Զի ոչ է 12
 մեզ պատերազմ ընդ մարմնոյ և ընդ արեան, այլ
 ընդ իշխանութիւնս և ընդ պետութիւնս, և ընդ աշ-
 խարհակալս խաւարիս այսորիկ՝ ընդ այսս չարու-
 թեան որ 'ի ներքոյ երկնից:

Թ.Զ. Վասն այսորիկ առէք զսպառազինութիւնն 13
 Ստուծոյ, զի կարող լինիցիք 'ի դիմի հարկանել
 չարին յաւուրն չարութեան: Եւ իբրև զամենայն 14
 ինչ կատարիցէք, հաստատուն կացէք, զտեղի կալ-
 ջիք, պնդեալ զմէջս ձեր ճշմարտութեամբ, և
 զգեցեալ զզրահասն արդարութեան, և ագուցեալ 15
 զոտս պատրաստութեամբ Սւետարանին խաղաղու-

16 թեան: Եւ 'ի վերայ ամենայնի առէք զվահանն հա-
 լատոց, որով կարող լինիջիք զամենայն նետս մուխս
 17 չարին շիջուցանել. և առէք զսաղաւարան փրկու-
 թեան, և զսուսեր Հոգւոյն՝ որ է բանն Ստուծոյ.
 18 ամենայն աղօթիւք և խնդրուածովք՝ աղօթս առ-
 նել յամենայն ժամանակի հոգւով. և 'ի նոյն տքնես-
 ջիք ամենայն ժուժկալութեամբ և խնդրուածովք՝
 19 վասն ամենայն սրբոյ, և վասն իմ, զի ինձ տացի բան
 'ի բանալ բերանոյ իմոյ՝ համարձակութեամբ ցու-
 20 ցանել զխորհուրդս Սւետարանին, վասն որոյ պատ-
 գամաւորիմ կապանօքս, զի նովին համարձակեցայց
 21 որպէս և պարտ իցէ ինձ խօսել: Բայց զի գիտիցէք
 և դուք զինէն զինչ գործիցեմ, զամենայն ինչ ցուց-
 ցէ ձեզ Տիւբիկոս սիրելի եղբայր և հաւատարիմ
 22 պաշտօնեայ 'ի Տէր. զոր առաքեցի առ ձեզ դմին ի-
 րի, զի գիտասջիք դուք զմէջս, և միսթարեացէ ըզ-
 23 սիրաս ձեր: Խաղաղութիւն ընդ եղբարս, և սէր
 հաւատովքն հանդերձ Ստուծոյ 'ի Հօրէ և 'ի
 24 Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ: Ծնորհք ընդ ամե-
 նեսին՝ ոյք սիրեն զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս ա-
 նեղծութեամբ:

ԱՌ ԵՓԵՍՍԻՍԻՍ՝ ԳՐԵՑԱԻ Ի ՀՌՈՂՄԷ Ի ԶԵՌՆ ՏՌԻԲԻԿՈՍՄ:

Թ Ո Ւ Ղ Թ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

ԺԿ. Պաւղոս և Տիմոթէոս ծառայք Յիսուսի 1
 Քրիստոսի՝ ամենայն սրբոց ՚ի Քրիստոս Յիսուս,
 որ են ՚ի կողմանս փիլիպեցւոց, Եպիսկոպոսակոցք և
 սարկաւազօք: Ենորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն 2
 յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ, և ՚ի տեառնէ Յիսուսէ
 Քրիստոսէ: Գոհանամ զԱստուծոյ իմոյ ՚ի վերայ 3
 ամենայն յիշատակաց ձերոց. յամենայն ժամ յամե- 4
 նայն խնդրուածս իմ վասն ձեր ամենեցուն առնել
 աղօթս ինդուութեամբ, վասն հաղորդութեան ձե- 5
 րոյ ընդ Աւետարանին՝ յորէ յառաջնմէ մինչև ցայժմ:
 Վստահ եմ յայդ, թէ որ սկսան ՚ի ձեզ զգործս 6
 բարեաց՝ կատարեսցէ մինչև յօրն Յիսուսի Քրիս-
 տոսի. որպէս իրաւ իսկ թուի ինձ խորհել զայս 7
 վասն ձեր ամենեցուն, վասն ունելոյ ինձ զձեզ ՚ի
 սրտի՝ ՚ի կապանս իմում և ՚ի պատասխանատուութեան
 իմում և ՚ի հաստատութեան Աւետարանին, կցորդս 8
 ինձ շնորհաց զձեզ ամենեօին լինել: Վկայ է ինձ
 Աստուած, որպէս անձկացեալ եմ առ ձեզ ամենե- 9
 սին գթովքն Քրիստոսի Յիսուսի. և զայն աղօթս
 առնեմ, զի սէրն ձեր ևս քան զևս առաւել լիցի ՚ի
 գիտութեան և յամենայն իմաստութեան. ընտրել 10
 ձեզ զլաւն, զի իցէք հաստատունք և առանց գայ-
 ութազղութեան ՚ի յաւուրն Քրիստոսի. լցեալ սրտ. 11

զովք արդարութեան ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի,
 ՚ի փառս և ՚ի գովեստ Աստուծոյ:
 12 ԺԿ. կամիմ թէ գիտիցէք, եղբարք, զի որ ինչ
 վասն իմ էր, ևս քան զևս ՚ի յառաջադիմութիւն
 13 Աւետարանին եկն. մինչև կապանաց իմոց յայտնի
 լինել ՚ի Քրիստոս յամենայն հրասպարակիս, և առ
 14 այլ ամենեօեան, և առ բազում եղբարս ՚ի Տէր,
 որ վստահ են կապանօքս իմովք, առաւել ևս հա-
 մարձակել՝ առանց երկիր զի զբանն Աստուծոյ խօսել:
 15 Ոմանք առ նախանձու և հակառակութեան, և ո-
 մանք մտադիւրութեամբ իսկ զՔրիստոս քարոզեն.
 16 և ոմանք ՚ի սիրոյ, քանզի գիտեն եթէ ՚ի պատաս-
 17 խանատութիւն Աւետարանին կամ: և ոմանք առ
 հետուութեան զՔրիստոս պատմեն, այլ ոչ սրբու-
 18 թեամբ. քանզի համարին նեղութիւնս յարուցանել
 19 ՚ի վերայ կապանաց իմոց: Բայց այս զինչ է. որով
 օրինակաւ և իցէ, եթէ պատճառանօք և եթէ ճշշ-
 մարտութեամբ, Քրիստոս պատմի. և ընդ այս խն-
 20 դամ, այլ և ուրախ ևս եղէց. զի գիտեմ եթէ այս
 պահի ինձ ՚ի փրկութիւն ՚ի ձերոց խնդրուածոց. և
 21 ՚ի պարգևաց հոգւոյն Յիսուսի Քրիստոսի, ըստ
 ակնկալութեան և յուսոյն իմոյ. զի մի իւրք յամօթ
 22 եղէց, այլ ամենայն համարձակութեամբ՝ որպէս
 յամենայն ժամ՝ և այժմ մեծացի Քրիստոս ՚ի
 23 մարմնի իմում, եթէ կենօք և եթէ մահու: Զի
 24 ինձ կենօք Քրիստոս է, և մեռանել շահ. ապա ե-
 թէ կենօքս մարմնոյ, այս ինձ պտուղ դործոյ է. և
 25 զինչ ընտրեցից, զայն ոչ գիտեմ. նեղեալ եմ յեր-
 կոցունց. զցանկալն ելանել և ընդ Քրիստոսի լի-
 26 նել՝ առաւել լաւ համարիմ, և կալ մնալ աստէն ՚ի
 մարմնի՝ կարեօր ևս վասն ձեր: Եւ զայս յուսացեալ
 գիտեմ, եթէ կացից և մնացից ամենեցուն ձեզ, ՚ի
 ձեր զարգանալ և խրախ լինել ՚ի հաւատս. զի պար-
 ծանք ձեր առաւել լինիցին ՚ի Քրիստոս Յիսուս ի-
 4602) նև ՚ի միւսանգամ դարստեան իմում առ ձեզ:

Միայն թէ արժանի աւետարանին գնայցէք. զի եւ 27
 թէ գայցեմք տեսանիցեմք զձեզ, և եթէ հեռի ի-
 ցեմք և լիցեմք զձէնջ, զի հաստատուն կայցէք ՚ի մի
 հոգի, և միով շնչով նա հաստակիցիք ՚ի հաւատոս
 Աւետարանին. և մի զանգիտիցէք և մի իւրիք ՚ի հաւ 28
 կառակորդաց անտի, որ է նոցա հանդէս կորստեան,
 և ձերոյ փրկութեան: Եւ այդ Ստուծոյ է, որ 29
 ձեզ շնորհեցաւ վասն Քրիստոսի, ոչ միայն ՚ի նա
 հաւատալ՝ այլ և վասն նորա չարչարել. զնոյն պաւ 30
 տերազմ ունել՝ զոր յիսն տեսէք, և այժմ լէք
 յինէն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

Արդ եթէ միթարութիւն ինչ իցէ ՚ի Քրիստոս, 1
 եթէ սփոփութիւն սիրոյ, եթէ հաղորդու-
 թիւն հոգւոյ, եթէ գթութիւն և ողորմութիւն,
 լքէք զինդութիւնս իմ. զնոյն խորհիջիք, զնոյն սէր 2
 յանձին ունիջիք, համաշունչք, միախորհուրդք. մի
 ինչ ըստ գրգուութեան և մի ինչ ըստ սնապարծու-
 թեան, այլ խոնարհութեամբ զմիմեանս լաւ հա- 4
 մարել առաւել քան զանձինս. մի զանձանց և եթ-
 գիտել, այլ իւրաքանչիւր որ զընկերին: Զայն խոր- 5
 հեցի իւրաքանչիւր որ ՚ի ձէնջ, որ և ՚ի Քրիստոս
 Յիսուս. որ ՚ի կերպարանս Աստուծոյ է, ոչ ինչ 6
 յափշտակութիւն համարեցաւ զիննէն հաւասար
 Աստուծոյ. այլ զանձն ունայնացոյց՝ զկերպարանս 7
 ծառայի առեալ, ՚ի նմանութիւն մարդկան եղեալ,
 և կերպարանօք դտեալ իբրև զմարդ. խոնարհեցոյց 8
 զանձն, լիեալ հնազանդ մահու չափ և մահու խա-
 ջի: Վասն որոյ և Աստուած զնա առաւել բարձրա- 9
 ցոյց, և շնորհեաց նմա անուն որ ՚ի վեր է քան զա-
 մենայն անուն. զի յանուն Յիսուսի Քրիստոսի աւ 10
 մենայն ծունր կրկնեսցի, երկնաւորաց և երկրաւո-
 րաց և սանդարամետականաց. և ամենայն լեզու 11

խոստովան լիցի, թէ Տէր է Յիսուս Քրիստոս ՚ի
 փառս Աստուծոյ հօր:
 12 Ժ.Չ. Այսուհետև, սիրելիք իմ, որպէս յամենայ-
 նի հնազանդեցարուք, մի միայն ՚ի գալտեան ի-
 մում, այլ առաւել ևս այժմ՝ յորժամ հեռիս եմ ՚ի
 ձէնջ, ահիւ և դողութեամբ զանձանց փրկութիւն
 13 գործեցէք. զի Աստուած է որ յաջողէ ՚ի մեզ զկա-
 14 մեն և զառնեն վասն հաճութեան: Զամենայն
 15 ինչ գործեցէք առանց տրտնջելոյ և քրթմնջելոյ. զի
 եղիջիք անբիծք և անարատք՝ որդիք Աստուծոյ, ան-
 մեղք ՚ի մէջ կամակոր և խեղաթիւր ազգին. յորոց
 16 միջի երևիցիք իբրև լուսաւորք յաշխարհի. զբանն
 կենաց ունել յանձինս՝ ՚ի պարծանս ինձ յաւուրն
 Քրիստոսի, զի ոչ ընդունայն ինչ ընթացայ, և ոչ
 17 ընդունայն վաստակեցի: Այլ թէպէտ և նուիրիմ
 ՚ի վերայ պատարագի և պաշտաման հաւատոցն ձե-
 րոց, խնդամ և ուրախակից եմ ամենեցուն ձեր.
 18 նոյնպէս և դուք ինդացէք և ուրախակից եղերուք
 19 ինձ: Բայց յուսամ ՚ի Տէր Յիսուս՝ զՏիմոթէոս
 վաղվաղակի արձակել առ ձեզ. զի և ինձ սրտի դիւր
 20 լինիցի, յորժամ գիտիցեմ ինչ զձէնջ. զի ոչ զոք
 ունիմ համաշունչ, եթէ ընտանեբար հոգայցէ վասն
 21 ձեր. զի ամենեքին զանձանց խնդրեն, և ոչ զՅի-
 22 սուսի Քրիստոսի: Բայց զփորձ նորա գիտէք և
 դուք, զի իբրև որդի հօր ծառայեաց ընդ իսյ Աւե-
 23 տարանին. արդ զսա ահն ունիմ արձակել, որպէս
 24 նոյն հետայն զանձնէ ստուգեցից. այլ յուսացեալ
 25 եմ ՚ի Տէր՝ թէ և ես իսկ ընդ հուպ եկից: Բայց
 լաւ համարեցայ զՅպափրոդիտոս զեղբայր և զգոր-
 ծակից և զինուորակից իմ, զձեր Առաքեալ և զպաշ-
 26 տօնեայ իմոց պիտոյից՝ առաքել առ ձեզ. քանզի և
 ինքն իսկ յոյժ անձկացեալ է տեսանել զամենեսին
 զձեզ. և հոգայր, զի ձեր լուեալ էր թէ խօթացաւ.
 27 և արդարև խօթացաւ մերձ ՚ի մահ, այլ Աստուած
 ողորմեցաւ նմա, ոչ նմա միայն, այլ և ինձ. զի մի

տրտմունք թիւն'ի վերայ տրտմունք եան կրիցեմ: Արդ 28
 փուլ թապէս յղեցի զնա, զի տեսեալ զնա միւսան-
 գամ ուրախ լինիցիք, և ես առանց տրտմունք եան ե-
 ղեց: Ընկալ ջիւք զնա'ի Տէր ամենայն խնդու թեամբ, 29
 և զայնպիսինս առ պատուականս ունի ջիւք. զի վասն 30
 գործոյ Տեառն մինչև'ի մահ մերձեցաւ, դուն գոր-
 ծեալ ոգւովք չափ, զի լցցէ զձեր պակասու թիւն ի-
 վերջ) մոյ սպասաւորութեան:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Այսուհետև, եղբարք իմ, ուրախ լերուք'ի Տէր. 1
 զնոյն գրեւառ ձեզ ինձ ոչ դանդաղելի է, և ձեզ կա-
 ըրի զգուշալի: Զգոյշ եղերուք ի շանց անտի, զգոյշ 2
 եղերուք ի չար մշակաց անտի, զգոյշ եղերուք'ի
 կրճատութենէ անտի. զի թլփատութիւնն մեր 3
 եմք, որ Հոգւովն Աստուծոյ պաշտեմք, և պար-
 ծիմք'ի Քրիստոս Յիսուս, և ոչ'ի մարմինս պան- 4
 ծացեալ եմք: Թէպէտ և ես իսկ զնոյն վստահու-
 թիւն ունիմ և'ի մարմնի. եթէ որ համարիցի այլ 5
 ազգ վստահ լինել'ի մարմին, առաւել ևս ես. թլլե-
 փատութեամբ ու թորեայ, յազգէ Իսրայելի, ի ցե- 6
 ղէ Բենիամինի, եբրայեցի յեբրայեցոյ, ըստ օրի-
 նացն փարիսեցի, ըստ նախանձայոյ լինելոյ՝ հալա- 7
 ծէի զէկեղեցին, ըստ արդարութեան օրինացն լիեալ
 անարատ: Այլ որ ինչ ինձ շահն էր, զայն փաստ հա- 8
 մարիմ վասն Քրիստոսի. այլ և համարիմ իսկ զա-
 մենայն փաստ առաւել գիտութեանն Յիսուսի
 Քրիստոսի Տեառն մերոյ. վասն որոյ յամենայնէ
 զրկեցայ՝ և համարիմ կղկղանս, զի զՔրիստոս շա- 9
 հեցայց, և գտայց'ի նմա. իբրև ոչ եթէ զիմ ինչ
 արդարութիւն՝ որ յօրինաց անտի է՝ ունիցիմ, այլ
 զհաւատոյն Քրիստոսի՝ որ յԱստուծոյ արդարու-
 թիւնն է. հաւատովք ճանաչել զնա, և զգորութիւն 10

յարութեան նորա, և զհաղորդութիւն չարչարա-
 11 նաց նորա, կերպարանակից լինել մահու նորա, թէ
 12 որպէս հասից'ի մեռելոցն յարութիւն: Իբր ոչ ե-
 թէ արդէն առեալ իցէ, կամ արդէն կատարեալ ի-
 ցեմ: զհետ մտեալ եմ թէ հասից, մանաւանդ թէ
 13 ըմբռնեալ իսկ իցեմ'ի Քրիստոսէ Յիսուսէ: Եղ-
 բարք, ես ոչ համարիմ զանձն իմ թէ հասեալ ի-
 ցեմ: բայց մի ինչ է, զի զառ'ի յետոյսն մոռացեալ
 14 է, և'ի յառաջադէմնն նկրտեալ եմ: ուշ եղեալ
 ընթանամ'ի կէտ կոյմանն Աստուծոյ, ի Քրիս-
 15 տոս Յիսուս: Այսուհետև որ միանգամ կատա-
 ըեալք էք՝ զայս խորհեցարուք. և եթէ այլ ազգ-
 ինչ խորհիցիք, սակայն և զայն Աստուած ձեզ յայտ-
 16 նեսցէ: Բայց յոր ժամանեցաքս՝ զսոյն խորհել, և
 17 սմին կանոնի միաբան լինել. նմանօրք ինձ եղի ջիւք,
 եղբարք, և գիտասալիք զայնպիսինս որ այնպէսն գը-
 18 նայցեն, որպէս ունիք զմեզ ձեզ օրինակ: Զի բա-
 զումք զնան, զորոց բազումանգամասէի ձեզ. բայց
 արդ և լալով իսկ ասեմ զթշնամեաց խաչին Քրիս-
 19 տոսի. որոց կատարածն կորուստ է, որոց Աստուած
 որովայնս իւրեանց է, և փառք ամօթն իւրեանց,
 20 որք զերկրաւորս և եթ խորհին: Այլ մեր առաքի-
 նութիւնն յերկինս է, ուստի և Փրկչին ակն ունիմք՝
 21 տեառն Յիսուսի Քրիստոսի. որ նորոգեսցէ զմար-
 մին խոնարհութեան մերոյ, կերպարանակից լինել
 մարմնոյ փառաց իւրոց, ըստ զօրութեանն՝ առ'ի կա-
 ըող լինելոյ հնազանդեցուցանել ընդ իւրև զա-
 մենայն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 Այսուհետև, եղբարք իմ սիրելիք և անձկալիք,
 ուրախութիւն իմ և սպախ այսպէս հաստատուն կա-
 2 ցէք'ի Տէր, սիրելիք. զԵւոզիա աղաչեմ, և զՍիւն-
 3 տիք աղաչեմ զնոյն խորհել ի Տէր: Այլ աղաչեմ

և զքեզ, մտերիմ իմ և լծակից, և դու օգնական
 լինիջիբ նոցա՝ որք յԱւետարանին նահատակեցան
 ընդ իս կղէմաւ հանդերձ, և այլովք գործակցօք ի-
 մովք, որոց անուանքն՝ ի դպրութեան կենաց: Ու 4
 րախ լերուք ՚ի Տէր յամենայն ժամ. դարձեալ ասեմ,
 ուրախ լերուք. հեզութիւն ձեր յայտնի լիցի ամե- 5
 նայն մարդկան. Տէր մերձ է: Մի ինչ հոգայք. այլ 6
 ամենայն աղօթիւք և խնդրուածովք, գոհութեամբ
 խնդրուածք ձեր յայտնի լիցին առ Ստուած. և խա 7
 զազութիւնն Ստուածոյ՝ որ ՚ի վեր է քան զամենայն
 միտս, պահեսցէ զսիրտս ձեր և զմիտս ՚ի Քրիստոս
 Յիսուս:

Ա. Ս. յուհետե, եղբարք, որ ինչ ճշմարտու 8
 թեամբ է, որ ինչ պարկեշտութեամբ, որ ինչ ար-
 դարութեամբ, որ ինչ սրբութեամբ, որ ինչ սիրով,
 որ ինչ համբաւ բարեաց, որ ինչ քաջութեամբ, որ
 ինչ գովութեամբ, զայն խորհիջիք. զոր ուսարուքն և 9
 ընկալարուք, և լուայք և տեսէք յիս, զայն արարէք.
 և Ստուած խաղաղութեան եղիցի ընդ ձեզ: Ու 10
 րախ եղէ ես ՚ի Տէր յոյժ, զի և դուք զմտաւ ածէք
 հոգալ ինչ վասն իմ, որպէս և հոգայիքն. բայց բար-
 բարէիք իմնէ. իբր ոչ առ կարօտութեան ինչ ա 11
 սեմ. զի ես ուսայ՝ որովք կարեմ բաւական լինել:
 Գիտեմ նուազել, գիտեմ առաւելլուլ. յամենայնի 12
 ամենևին խելամոռ եմ, և յագել և քաղցենալ, և
 առաւելլուլ և նուազել. յամենայնի կարօղ եմ այնու 13
 որ զօրացոյցն զիս. բայց բարուք արարէք զի կցորդ 14
 եղերուք ինձ ՚ի նեղութեանս: Գիտէք և դուք, փի- 15
 լիպեցիք, զի ՚ի սկզբան Աւետարանին իբրև ելի ես
 ՚ի Մակեդոնիա՝ և ոչ մի եկեղեցի հաղորդեաց ինձ
 յաղազս տալոյ և առնըլոյ, բայց միայն դուք. զի և 16
 ՚ի Թեսաղոնիկ՝ միանգամ և երկիցս զպէտս իմ ե-
 տուք բերել: Իբր ոչ եթէ խնդրեմ զտուրսն, այլ 17
 խնդրեմ զպտուղն որ յաճախէ ՚ի բան ձեր: Ս. յլ 18
 իմ առեալ զամենայն և առաւելեալ եմ, ընկալայ և

լի եմ ՚ի ձեռն Եպափրոզիտեայ, որ ՚ի ձէնջ հոս
 անուշից, պատարագ ընդունելի՝ հաճոյ Ստուածոյ:
 19 Եւ Ստուած իմ լի արացէ զամենայն պէտս ձեր,
 ըստ իւրում մեծութեանն՝ փառօք ՚ի Քրիստոս Յի-
 20 սուս: Ս. յլ Ստուածոյ և Հօր մերում փառք յաւի-
 21 տեանս յաւիտենից. ամէն: Ողջոյն տաջիք ամենայն
 22 սրբոց ՚ի Քրիստոս Յիսուս: Ողջոյն տան ձեզ որ
 23 ընդ իս են եղբարք: Ողջոյն տան ձեզ ամենայն
 24 սուրբք, մանաւանդ որ ՚ի տանէ կայսեր են: Ծնորհք
 Տեառն Յիսուսի ընդ ոգւոյդ ձերում: ամէն:

ԱՌ ՓԻԼԻՊԵՅԻՍ՝ ԳՐԵՑԱԻ Ի ՀՈՒՎՄԷ Ի ՁԵՌՆ ԵՊԱՓՐՈԴԵՏԵԱՅ:

Թ Ո Ի Ղ Թ

Գ Լ Ո Ի Խ Ա

ԱՐ. Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի, 1
կամօքն Աստուծոյ, և Տիմոթէոս եղբայր, առ կո 2
ղոսացիս սուրբս և հաւատացեալս եղբարս՝ Քրիս-
տոս: Ենորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստու- 3
ծոյ Հօրէ մերմէ: Գոհանամ զԱստուծոյ և զՀօրէ
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, յամենայն ժամ 4
վասն ձեր աղօթս առնեմ. իբրև լուաք զհաւատսն
ձեր որ ՚ի Քրիստոս Յիսուս ՚ի Տէր մեր, և զսէրն 5
որ ընդ ամենայն սուրբս ունիք. վասն յուսոյն որ
պահի ձեզ յերկինս. զորմէ լուարուք բանին ճշշ-
մարտութեան՝ Աւետարանին, որ եհաս առ ձեզ. որ- 6
պէս ընդ ամենայն աշխարհ աճէ և պտղաբերէ, որ-
պէս և ՚ի ձերում միջի. յորէ յորմէ լուարուք և ծա- 7
նեայք զչնորհսն Աստուծոյ ճշմարտութեամբ. որ-
պէս և ուսարուք յեպափրեայ սիրելոյ՝ ծառայակցէ
մերմէ, որ է հաւատարիմ վասն ձեր պաշտօնեայ 8
Յիսուսի, որ և պատմեաց մեզ զձեր սէրն հոգւով:
Վասն այնորիկ և մեք յորէ յորմէ լուաք՝ ոչ դադա- 9
րեմք վասն ձեր աղօթս առնել և ինդրուածս մատու-
ցանել, զի ինուցուք զգիտութիւն կամաց նորա՝ ամե- 10
նայն իմաստութեամբ և հոգևոր հանձարով, գնալ
ձեզ արժանի Տեառն յամենայն հաճութեան, յա-
մենայն գործս բարութեան, պտղաբերք և աճեցունք 11
գիտութեամբն Աստուծոյ. ամենայն զօրութեամբ

զօրացեալք ըստ զօրութեան փառաց նորա. յամե-
նայն համբերութիւն և երկայնամտութիւն:
12 ԱԳ. Ուրախութեամբ գոհանալ զՀօրէ, որ կո-
13 չեացն զմեզ ՚ի մասն վիճակի սրբոցն ՚ի լոյս. որ փրը-
կեացն զմեզ յիշխանութենէ խաւարի, և փոխեաց
14 զմեզ յարքայութիւն Որդւոյն իւրոյ սիրելոյ, որով
ունիմք զփրկութիւն արեամբն նորա, և զԹողութիւն
15 մեղաց մարմնոյն նորա: Որ է պատկեր աներևու-
թիւն Աստուծոյ, անդրանիկ ամենայն արարածոց.
16 զի նովաւ հաստատեցաւ ամենայն, որ ինչ յերկինս և
որ ինչ յերկրի, որ երևին և որ ոչն երևին, եթէ ա-
թոռք, եթէ տէրութիւնք, եթէ պետութիւնք, եթէ
իշխանութիւնք. ամենայն ինչ նովաւ և ՚ի նոյն հաս-
17 տատեցաւ. և նա է յառաջ քան զամենայն, և ամե-
18 նայն ինչ նովաւ եկաց բովանդակ: Եւ նա է գլուխ
մարմնոյ եկեղեցւոյ. որ է սկիզբն, անդրանիկ ՚ի մե-
19 ուելոց. զի եղեցի ինքն յամենայն յառաջացեալ. զի
՚ի նմա հաճեցաւ ամենայն լրումն աստուածութեն
20 բնակել, և նովաւ հաշտեցուցանել զամենայն ՚ի
նոյն. արար խաղաղութիւն արեամբ խաչին իւրոյ՝
21 որ ինչ յերկրի և որ ինչ յերկինս: Եւ զձեզ՝ որ եր-
բեմն օտարացեալքն էիք, և թշնամիք խորհրդովք ՚ի
22 դործսն չարութեան, այժմ աւազիկ հաշտեցոյց ան-
դամովք մարմնոյ իւրոյ, ՚ի ձեռն մահուան իւրոյ յան-
գիման կացուցանել զձեզ սուրբս և անբիծս և անա-
23 բառս առաջի նորա. եթէ կայցէք ՚ի հաւատսն ար-
մատացեալք և հաստատեալք, և անշարժք ՚ի յու-
սոյ Աւետարանին զոր լուարուք՝ քարոզելոյ ընդ ամե-
նայն արարածս ՚ի ներքոյ երկնից, որոյ եղէ Ես Պաւ-
ղոս պաշտօնեայ:
24 ԱԳ. Եւ արդ ուրախ եմ ՚ի չարչարանս իմ վասն
ձեր, և ինում զպակասութիւն նեղութեանցն Քթի
՚ի մարմնի իմում՝ վասն մարմնոյ նորա, որ է եկեղե-
25 ցի. որոյ եղէ Ես Պաւղոս պաշտօնեայ, ըստ տնտե-
սութեանն Աստուծոյ որ տուեալ է ինձ ՚ի ձեզ, կա

տարեւ զբանն Աստուծոյ. զխորհուրդն որ ծածկեալ 26
 էր 'ի յաւիտեանցն և յազգաց, որ այժմ յայտնե-
 ցաւ սրբոց իւրոց: Որոց կամեցաւ Աստուած ցուցաւ 27
 նել, թէ զինչ է մեծութիւն փառաց խորհրդոյն նո-
 րա 'ի հեթանոսս. որ է Քրիստոս 'ի ձեզ, յոյսն փա-
 ռաց. զոր մեքն քարոզեմք, և խրատեմք զամենայն 28
 մարդ, և ուսուցանեմք զամենայն մարդ ամենայն հո-
 գևոր իմաստութեամբ, զի կացուցուք զամենայն
 մարդ կատարեալ 'ի Քրիստոս Յիսուս. յոր և աշ 29
 խատիմ պատերազմեալ ըստ աջողութեան նորա, որ
 աջողեալ է յիս զօրութեամբ:

Պ Լ Ո Ւ Խ Բ

Կամիմ զի գիտիցէք դուք՝ որպիսի ճգնութիւն 1
 ունիմ յանձին վասն ձեր և վասն լաւողիկեցւոցն, և
 որոց չիցէ տեսեալ զերեսս իմ մարմնով. զի մխիթա- 2
 րեսցին սիրտք նոցա՝ տեղեկացեալք սիրով, և յամե-
 նայն մեծութիւն լրութեան իմաստութեան 'ի գի-
 տութիւն խորհրդոյն Աստուծոյ 'ի Քրիստոս Յի- 3
 սուս, յորում ամենայն գանձք իմաստութեան և գի-
 տութեան ծածկեալ կան: Այլ զայս ասեմ, զի մի 4
 որ զձեզ զառանցուցէ պատիր բանիւք. զի թէ պէտ 5
 և մարմնով հեռի եմ, այլ հոգւով ընդ ձեզ եմ. խըն-
 դամ՝ իբրև տեսանեմ զկարգն ձեր և զհաստատու-
 թիւն հաւատոցն ձերոց որ 'ի Քրիստոս Յիսուս: 6
 Արդ որպէս ընկալարուք զՔրիստոս Յիսուս զՏէր, 7
 նովին գնասջիք, արմատացեալք և շինեալք 'ի նա, 7
 և հաստատեալք 'ի հաւատս, որպէս ուսարուքն՝ ա-
 ղերք) ուսելեալք 'ի նմին գոհութեամբ:

Զգոյշ լերուք, մի որ իցէ որ զձեզ կողոպտիցէ 8
 ճարտարմտութեամբ և մնոտի խաբէութեամբ, որք
 ըստ մարդկան աւանդութեան և ըստ տարերց աշ- 9
 խարհիս, և ոչ ըստ Յիսուսի Քրիստոսի. զի 'ի նը-
 մա բնակէ ամենայն լրումն աստուածութեանն մարմ-

10 նապէս. և էք դուք նովաւ ցեալք. որ է գլուխ ա-
 11 մենայն իշխանութեան և պետութեան: Որով
 թլփատեցարուք հաւատովք զանձեռագործ թլւ-
 փատութիւնն, 'ի մերկանալ զանդամն մարմնոյ թլւ-
 12 փատութեամբն Քրիստոսի. թաղեալք ընդ նմին 'ի
 մկրտութեանն, որով և ընդ նմին յարեայք հաւա-
 տովք՝ Աստուծոյ ազդեցութեանն, որ յարոյց զնա 'ի
 13 մեռելոց: Եւ զձեզ որ երբեմն մեռեալն էիք 'ի մեղս
 և յանթլփատութիւն մարմնոյ ձերոյ, կենդանա-
 ցոյց յանձին իւրում. շնորհեաց մեզ զամենայն յան-
 14 ցանս մեր. և ջնջեաց զձեռագիր մերոյ հակառա-
 կութեանն հրամանօքն իւրովք. որ կայր մեզ հակա-
 ռակ՝ եբարձ զայն 'ի միջոյ և բեւեռեաց ընդ խաչա-
 15 փայտին. մերկեաց զիշխանութիւնս և զպետու-
 թիւնս, յայտ յանդիման խայտառակեաց նշաւա-
 կեալ գնոսս յանձին իւրում 'ի յարութեան իւ-
 16 րում: Մի որ այսուհետեւ զձեզ դատեսցի՝ ուտե-
 լով կամ ըմպելով, կամ մասամբք տօնից, կամ ամ-
 17 սամտիւք կամ շաբաթուք, որ են ստուերք հան-
 18 դերձերոցն. այլ մարմին՝ Քրիստոս է: Մի որ զձեզ
 խաբեսցէ, որ կամիցի խոնարհութեամբ և կրօնիւք
 Հրեշտակաց, զոր չիցէ տեսեալ զրահետ վարել
 տարապարտ հպարտացեալ 'ի մտաց մարմնոյ իւրոյ.
 19 և ոչ ունիցի զգլուխն Քրիստոս, ուստի ամենայն
 մարմինն յօդիւք և խաղալեօք տարաբերեալ և խառ-
 20 նեալ՝ աճէ զաճումն Աստուծոյ: Եթէ մեռարուք
 ընդ Քրիստոսի 'ի տարերց աշխարհիս, զի ևս իբրև
 21 զկենդանիս աստէն յաշխարհի կրօնաւորիք. մի մեր-
 22 ձենար, մի ճաշակեր, մի հուպ լինիր. որ է ամե-
 նայն ինչ 'ի պէտս ապականութեան, ըստ պատուի-
 23 րանաց և վարդապետութեան մարդկան. որ յիմաս-
 տութիւն իմն համարէ, ինքնակամ կրօնիւք, և խո-
 նարհութեամբ, և անխայութեամբ մարմնոյ, և ոչ
 'ի պատիւ ինչ լրութեան մարմնոյ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Եթէ յարերուք ընդ Քրիստոսի, ապա զվերինն 1
ինչդրեցէք՝ ուր Քրիստոսն նստի ընդ աջմէ Ստու- 2
ծոյ. զվերինն խորհեցարուք, մի զայս որ յերկրի աստ 3
է. քանզի մեռարուք, և կեանքն ձեր ծածկեալ են 4
ընդ Քրիստոսի յՍտուած. իսկ յորժամ Քրիս- 4
տոս յայտնեսցի կեանքն ձեր, յայնժամ և դուք ընդ
նմա յայտնեսցիք փառօք: Սպանէք այսուհետև զան 5
դամն ձեր զերկրաւորս. ՚ի բաց ընկեցէք զպոռնկու-
թիւն, զպղծութիւն, զբիծ, զցանկութիւն չարեաց,
և զագահութիւն՝ որ է կռապաշտութիւն. վասն ու 6
րոյ գայ բարկութիւն Ստուածոյ ՚ի վերայ որդւոցն
անհաւանութեան, որովք և դուք երբեմն դնայիք՝ 7
մինչ կենդանիքն էիք ՚ի նոսա: Սրդ ՚ի բաց թօթա- 8
փեցէք և դուք զայն ամենայն, զբարկութիւն, ըզ-
սրտմտութիւն, զչարութիւն, զհայհոյութիւն, ըզ-
խեղկատակութիւն ՚ի բերանոց ձերոց: Մի ստէք 9
միմեանց. մերկացարուք զհին մարդն գործովքն իւ-
րովք և զգեցարուք զնորն նորոգեալ ՚ի գիտութիւն, 10
ըստ պատկերի արարչին իւրոյ. ուր ոչ է Հրեայ և ոչ 11
հեթանոս, թրիատութիւն և անթրիատութիւն,
խուժ, դուժ, սկիւթացի, ծառայ, ազատ. այլ ա-
մենայն և յամենայնի Քրիստոս: Զգեցարուք այ- 12
սուհետև իբրև ընտրեալք Ստուածոյ՝ սուրբք և սի-
րեցեալք՝ զգութ, զողորմութիւն, զքաղցրութիւն,
զխոնարհութիւն, զհեղութիւն, զերկայնամտութիւն.
ներել միմեանց, շնորհել իրերաց, եթէ ուրուք զու- 13
մեքէ արտունջ ինչ իցէ որպէս Ստուած Քրիստո-
սիւ շնորհեաց ձեզ, նոյնպէս և դուք: Եւ ՚ի վերայ 14
այսր ամենայնի զսերն, որ է զօր կատարմանն. և 15
խաղաղութիւնն Քրիստոսի հաստատեսցի ՚ի սիրտս
ձեր, յոր և կոչեցարուքն միով մարմնով:

16 ԱԵ. Եւ գոհացողք լինիջիք. զի բանն Քրիստո-
սի բնակեացէ ՚ի ձեզ առատապէս. ամենայն իմաս-
տութեամբ ուսուցանել և խրատել զմիմեանս, սաղ-
մոսիւք և օրհնութեամբք, և երգովք հոգւորօք՝ և
17 շնորհօք օրհնել ՚ի սիրտս ձեր զՍտուած: Եւ զամե-
նայն զոր և առնիցէք բանիւք և արդեամբք, զամե-
նայն յանուն Տեառն Յիսուսի արասջիք. գոհացողք
18 լինիջիք զՍտուածոյ և զՀօրէ նովաւ: Կանայք, հը-
նազանդ լերուք արանց ձերոց, որպէս և վայել է ՚ի
19 Տէր: Սրք, սիրեցէք զկանայս ձեր, և մի դառնա-
20 ցուցանէք զնոսա: Որդիք, հնազանդ լերուք ծնողաց
ձերոց յամենայնի, զի այն է հաճոյ առաջի Տեառն:
21 Հարք, մի զայրացուցանէք զորդիս ձեր, զի մի տըրտ-
22 մեսցին: Ծառայք, հնազանդ լերուք տերանց ձե-
րոց յամենայնի. մի առ ահանէ ծառայութեամբ իբ-
րև մարդահաճոյք, այլ միամտութեամբ սրտի երկըն-
23 չել ՚ի Տեառնէ. զոր ինչ առնիցէք՝ սրտի մտօք գոր-
24 ծեսջիք իբրև Տեառն, և ոչ իբրև մարդկան: Քի-
տասջիք զի ՚ի Տեառնէ առնուցուք զհատուցումն ժա-
ռանգութեան ձերոյ, քանզի տեառն Քրիստոսի
25 ծառայէք: Իսկ ասիրատն ընկալցի ըստ իւրում ա-
պիրատութեանն. զի չիք ակնառութիւն ամալի
Ստուածոյ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 Տեարք, զիրաւունս և զհաւատարութիւն ծա-
ռայից ձերոց շնորհեցէք. գիտասջիք զի և ձեր Տէր
2 գոյ յերկինս: Աղօթից ստեպ կացէք, տքնել ՚ի նմին
3 գոհութեամբ. աղօթս արարէք միանգամայն և
վասն մեր, զի Ստուած բացցէ մեզ դուռն բանին,
խօսել զխորհուրդն Քրիստոսի, վասն որոյ և կա-
4 պեալը կամ: զի յայտնի արարից զնա որպէս արժան
իցէ ինձ խօսել:
5 ԱԶ. Իմաստութեամբ գնասջիք առ արտաքինսն՝
6 գնոյ առեալ զժամանակս. և բանն ձեր յամենայն

Ժամ լին շնորհօք Տեառն՝ իբրև աղիւ համեմեալ
 լինի. գիտել որպէս արժան իցէ ձեզ իւրաքանչիւր
 ումեք տալ պատասխանի: Ս, յլ որ ինչ զինէն իցէ՝ 7
 ցուցցէ ձեզ զամենայն Տիւբիկոս սիրելի եղբայր և
 հաւատարիմ պաշտօնեայ և ծառայակից՝ ի Տէր. զոր 8
 առաքեցի առ ձեզ զմին իրի, զի գիտասցիք վասն մեր,
 և միխթարեացէ զսիրտս ձեր. Ոնեսեմաւ հանդերձ 9
 եղբարք հաւատարմաւ և սիրելեալ՝ որ է ՚ի ձէնջ.
 զամենայն ինչ ցուցցէ ձեզ՝ որ ինչ աստ է: Ողջոյն 10
 տայ ձեզ Սրիստաբբոս գերեկից իմ, և Մարկոս եղ-
 բօրորդի Բառնաբայ. վասն որոյ առէք պատուէր,
 եթէ եկեսցէ առ ձեզ՝ ընկալիք զնա. և Յիսուս որ 11
 անուանեալն է Յուստոս, որք են ՚ի ԹլիատուԹե-
 նէ անտի. զի դոքա միայն գործակից եղեն ինձ յար-
 քայուԹեանն Աստուծոյ, որք և եղեն իսկ ինձ միխ-
 ԹարուԹիւն: Ողջոյն տայ ձեզ Եպափրաստ՝ որ ՚ի ձէնջ 12
 ծառայ Յիսուսի Քրիստոսի է, յամենայն ժամ
 պատերազմեալ վասն ձեր յաղօթս, զի կայցէք կա-
 տարեալք և լցեալք յամենայն կամս Աստուծոյ. վը 13
 կայեմ՝ նմա, զի բազում աշխատութիւն ունի վասն
 ձեր և վասն լաւողիկեցոցն, և վասն այնոցիկ՝ որ
 յերապօլիսն են: Ողջոյն տայ ձեզ Ղուկաս բժիշկ՝ 14
 և սիրելի, և Դեմաս: Ողջոյն տալիք եղբարց որ են 15
 ՚ի լաւողիկիա, և Նիմիայ՝ և որ առանին եկեղե-
 ցին է նորա: Եւ յորժամ ընԹեանուցու առ ձեզ 16
 Թուղթդ, արասցիք զի և ՚ի լաւողիկեցոց եկեղե-
 ցոջն ընԹերցցի. և զառ ՚ի լաւողիկեցոցն՝ զի և
 դուք ընԹեանուցուք: Եւ ասասցիք ցԱքբիպպոս. 17
 զգոյշ լեր սպասաւորութեանդ, զոր ընկալար ՚ի Տէր,
 զի զայդ կատարեսցես: Ողջոյնդ ձեռին իմոյ Պաւ 18
 զոսի է. յուշ լինին ձեզ կապանքս իմ: Շնորհք
 ընդ ձեզ:

ԱՌ ԿՈՂՈՍԱՅԻՍ՝ ԳՐԵՑԱԻ Ի ՀՌՈՎՄԷ Ի ՁԵՌՆ ՏԻԻՔԻԿՈՍԻ

ԵՒ ՈՆԵՍԻՄԱՅ:

Ա Ռ Թ Ե Ս Ա Ղ Ո Ն Ի Կ Ե Յ Ի Ս

Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն Թ Ո Ւ Ղ Թ

Գ Լ Ո Ի Խ Ա

1 ԲԿ. Պաւղոս և Սիղուանոս և Տիմոթէոս, ե-
 կեղեցւոյդ Թեսաղոնիկեցոց՝ յԱստուած Հայր մեր,
 2 և ՚ի տէր Յիսուս Քրիստոս: Շնորհք ընդ ձեզ և
 խաղաղութիւն: Գոհանամք զԱստուծոյ յամենայն
 ժամ վասն ձեր ամենեցուն՝ յիշատակ առնել յա-
 3 ղօթս մեր անդադար. յիշել զձեր գործն հաւա-
 տոյ. և զվաստակ սիրոյ՝ և զհամբերութեան յու-
 սոյ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝ առաջի Աս-
 4 տուծոյ և Հօր մերոյ: Գիտէք, եղբարք սիրեցեալք
 5 յԱստուծոյ, զընտրութիւնն ձեր. զի Աւետարանն
 մեր ոչ եղև առ ձեզ միայն բանիւ, այլ և զօրու-
 Թեամբ և հոգւով սրբով, և լրութեամբ բազմաւ.
 որպէս և գիտէք իսկ, Թէ որպիսիք եղեաք ՚ի միջի
 6 ձերում վասն ձեր: Եւ դուք նմանեալք մեզ և
 Տեառն, ընկալայք զբանն ՚ի բազում նեղութեան՝
 7 ինդութեամբ Հոգւոյն սրբոյ. լինել ձեզ օրինակ ա-
 մենայն հաւատացելոց որ են ՚ի Մակեդոնիա և յԱ-
 8 քայիա: Զի ՚ի ձէնջ հնչեաց բանն Աստուծոյ. ոչ
 միայն ՚ի Մակեդոնիա և յԱքայիա, այլ յամենայն
 տեղիս հաւատքն ձեր որ առ Աստուած են սիւսեցան.
 զի այսուհետև ոչ ինչ է պիտոյ մեզ և խօսել ինչ.
 9 զի նոքին իսկ պատմեն վասն մեր, Թէ որպէս եղև
 մեզ մուտ առ ձեզ. և որպէս դարձայք առ Աստուած
 ՚ի կռոց անտի, ծառայել Աստուծոյ կենդանւոյ և

Ճշմարտի, և ակն ունել Որդւոյ նորա յերկնից, զոր 10
յարոյցն 'ի մեռելոց՝ զՅիսուս, որ փրկելոցն է զմեզ
'ի բարկութենէ անտի որ գալոցն է:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

Բ Դ. Գուր ինքնին գիտէք, եղբարք, զմուտն մեր 1
առ ձեզ. զի ոչ ընդունայն ինչ եղև. այլ յառաջա- 2
գոյն չարչարեալք և թշնամանեալք, որպէս և դուք
իսկ գիտէք, 'ի մէջ փիլիպեցւոց համարձակեցաք Աս-
տուծով մերով՝ պատմել ձեզ զԱւետարանն Աստու- 3
ծոյ մեծաւ պատերազմաւ: Չի մխիթարու թիւնն
մեր ոչ 'ի մոլորութենէ է, և ոչ 'ի պղծութենէ, և 4
ոչ նենգութեամբ. այլ որպէս ընտրեցաք յԱստուծոյ
հաւատարիմ լինել Աւետարանին, նոյնպէս և խո- 5
սիմք. ոչ իբրև մարդկան հաճոյ լինել, այլ Աստուծոյ
որ քննէ զսիրտս մեր: Չի ոչ երբէք բանիւք ողո- 6
քանաց եղեաք առ ձեզ, որպէս և դուք իսկ գիտէք.
և ոչ 'ի պատճառս ազահուութեան, որպէս և Աստուած 7
վկայէ. և ոչ խնդրէաք փառս 'ի մարդկանէ, ոչ 'ի
ձէնջ և ոչ յայլոց: Կարող էաք՝ որպէս Քրիստոսի 8
առաքեալս՝ ծանրանալ, այլ եղեաք հեղք 'ի միջի ձե-
րում: որպէս դայեակ մի որ սնուցանիցէ մանկունս,
նոյնպէս և մեք գթայաք 'ի ձեզ. հաճոյ թուէր մեզ 9
տալ ձեզ՝ ոչ միայն զԱւետարանն Աստուծոյ, այլ և
զանձինս մեր. քանզի սիրելիք մեր եղերուք: Յիշե-
ցէք, եղբարք, զվաստակն մեր և զջան. զի զցայդ և 10
զցերեկ գործէաք վասն չծանրանալոյ ումեք՝ 'ի ձէնջ,
և քարողէաք ձեզ զԱւետարանն Աստուծոյ. դուք ինք-
նին վկայէք և Աստուած, որպէս սրբութեամբ և 11
արդարութեամբ և անբծութեամբ ձեզ հաւատա-
ցելոցդ եղեաք. որպէս և գիտէք իսկ. զի զիւրաքան-
չիւր որ 'ի ձէնջ՝ իբրև հայր զորդիս՝ մխիթարեաք և 12
սփոփեաք, և դնէաք վկայութիւն գնալ ձեզ արժա-
նապէս Աստուծոյ, որ կոչեացն զձեզ յիւր արքայու-

13 թիւնն և 'ի փառս: Վասն այնորիկ և մեք դոհա-
նամք զԱստուծոյ անպակաս, զի առեալ զուր բանին
Աստուծոյ առ 'ի մէնջ՝ ընկալարուք, ոչ իբրև զբան
մարդկան, այլ որպէս ճշմարտիւ զբան Աստուծոյ.
որ և յաջողեալ իսկ է 'ի ձեզ հաւատացեալսդ:
14 Չի դուք նմանողք եղերուք, եղբարք, եկեղեցեացն
Աստուծոյ՝ որ են 'ի հրեաստանի 'ի Քրիստոս Յի-
սուս. զի զնոյն չարչարանս չարչարեցայք և դուք 'ի
15 ձերոց ազգականաց՝ որպէս և նոքայն 'ի Հրէից. որք
և զտէրն Յիսուս սպանին և զմարգարէսն և զմեզ
հալածեցին, և Աստուծոյ յաչաց ելին, և ամենայն
16 մարդկան հակառակ եղէն. և արդելոյն զմեզ խո-
սել հեթանոսաց՝ զի ապրեացին. զի կատարեցէն
զմեզս իւրեանց յամենայն ժամ. քանզի հասեալ է
'ի վերայ նոցա բարկութիւն մինչև 'ի սպառ:
17 Բ Զ. Այլ մեք, եղբարք, թէպէտ և որք մնացաք
'ի ձէնջ առ ժամանակ մի, երեսօք՝ և ոչ սրտիւք.
առաւել ևս փութացաք տեսանել զերեսս ձեր մե-
18 ծաւ ցանկութեամբ. վասն այնորիկ կամեցայ գալ
առ ձեզ ես Պաւղոս միանգամ և երկիցս, և խա-
19 փանեաց զմեզ սատանայ: Քանզի ո՞վ է մեր յոյս,
կամ ինդութիւն, կամ պսակ պարժանաց մերոց,
եթէ ոչ դուք 'ի Տէր՝ առաջի Տեառն մերոյ Յիսու-
20 սի Քրիստոսի 'ի նորա գալստեանն. զի դուք էք
փառք մեր և ինդութիւն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 Վասն որոյ ոչ ևս ունիմք ժոյժ, զի բարւոք թը-
2 լեցաւ մեզ միայն մնալ յԱթէնս. և առաքեցաք ըզ-
Տիմոթէոս զեղբայր մեր և զգործակից Աւետարա-
նին Աստուծոյ և Հօրն Քրիստոսի, հաստատել
զձեզ և մխիթարել վասն հաւատոցն ձերոց:
3 Չի մի տաղտկայցէք 'ի նեղութիւնս յայտոսիկ.
քանզի դուք ինքնին իսկ գիտէք, զի 'ի սոյն կամք.

քանզի մինչ առ ձեզն իսկ էաք՝ յառաջագոյն ասէաք 4
 ձեզ, թէ նեղուծիւնք հասանելոց են՝ ի վերայ մեր. 5
 որպէս և եղև իսկ և գիտացէք: Վասն այնորիկ և
 ես զի ոչ ունէի ժոյժ՝ առաքեցի գիտել զհաւատոսն 6
 ձեր. գուցէ արդեօք փորձեաց և զձեզ փորձիչն, և
 ընդունայն լինիցի ջանն մեր: Բայց արդ իբրև եկն 6
 Տիմոթէոս ՚ի ձէնջ առ մեզ, և ետ մեզ զաւետիս
 հաւատոցն ձերոյ և զսիրոյ, զի ունիք ՚ի մօի զլիշա-
 տակս մեր բարեաց յամենայն ժամ, և ցանկացեալ
 էք տեսանել զմեզ՝ որպէս և մեք զձեզ, վասն այսու 7
 ըիկ մխիթարեցաք ՚ի ձեզ, եղբարք, ՚ի վերայ ամե-
 նայն վշտաց և նեղուծեանց մերոց, ՚ի ձեռն հաւա-
 տոցն ձերոց. զի այժմ կենդանի եմք՝ եթէ դուք հաս- 8
 տատուն կայցէք ՚ի Տէր: Չի՛նչ կարեմք գոհու թիւն 9
 մատուցանել Աստուծոյ վասն ձեր, ՚ի վերայ ամենայն
 խնդուծեանն զոր խնդամք վասն ձեր առաջի Աստու-
 ծոյ մերոյ. զցայգ և զցերեկ առաւել ևս աղաչեմք՝ 10
 տեսանել զերեսս ձեր, և հաստատել զպահասու թիւն
 հաւատոցն ձերոց: Այլ ինքն Աստուած և Հայր մեր 11
 և Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ուղղեսցէ զճանապար-
 հըս մեր առ ձեզ. և զձեզ ինքն Տէր բազմապատիկս 12
 և առաւելս արասցէ սիրով ընդ միմեանս և առ ա-
 մենեօին՝ որպէս և մեք ՚ի ձեզ. հաստատել զսիրտս 13
 ձեր անարատս՝ ի սրբութիւն առաջի Աստուծոյ և Հօր
 մերոյ՝ ՚ի գալտեանն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
 տոսի՝ հանդերձ ամենայն սրբովք իւրովք:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Գ 4. Այսուհետև, եղբարք, աղաչեմ զձեզ, և 1
 մխիթարեմ ՚ի Քրիստոս Յիսուս. զի որպէս ընկա-
 լարուք ՚ի մէնջ, թէ որպէս պարտ իցէ ձեզ զնալ և
 հաճոյ լինել Աստուծոյ, որպէս և զնայք իսկ, զի ևս
 քան զևս յաւելուցուք ՚ի նոյն: Եւ գիտէք՝ թէ որ- 2
 պիսի պատուիրանս տուաք ձեզ ՚ի տէր Յիսուս. զի 3

այս են կամք Աստուծոյ, սրբութիւն ձեր. ՚ի բաց լի-
 4 նել ձեզ ՚ի պոռնկուծեանէ, գիտել իւրաքանչիւր ու-
 մեք ՚ի ձէնջ զիւր աման ստանալ սրբութեամբ և
 5 պատուով. մի ՚ի ցաւս ցանկուծեան՝ որպէս և այլ
 6 հետեանոք որ ոչ գիտեն զԱստուած: Մի զանցա-
 նել և զրկել յիրիդ յայդմիկ զեղբայր իւր. քանզի
 վրէժխնդիր է Տէր ՚ի վերայ ամենայնի այդորիկ, որ
 պէս յառաջագոյն ասացաք ձեզ, և եղաք վկայու-
 7 թիւն. քանզի ոչ կոչեաց զմեզ Աստուած ՚ի պղծու-
 թիւն՝ այլ ՚ի սրբութիւն. այսուհետև որ անարգէ՝
 8 ոչ զմարդ անարգէ, այլ զԱստուած՝ որ և ետ զՀօ-
 9 գին սուրբ ՚ի ձեզ: Այլ վասն եղբայրսիրուծեան չէ
 ինչ պիտոյ գրելառ ձեզ. զի դուք ինքնին իսկ աստուա-
 10 ծուսոյցք էք՝ առ միմեանս սիրելոյ. քանզի և առնէք
 իսկ զգոյն յամենայն եղբարս, որ են յամենայն կող-
 մանս մակեդոնացոց: Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, առ-
 11 լել ևս առաւելուլ և առատանալ. հանդարտել և գոր-
 ծել զիւրաքանչիւր, և գործել ձեռօք ձերովք, որպէս
 և պատուիրեցաք ձեզ զի զնայցէք պարկեշտութեամբ
 12 առ արտաքինսն, և մի իւրիք կարօտեալք իցէք: Ոչ
 կամիմ, եղբարք, եթէ տգէտք իցէք վասն ննջեցե-
 13 լոցն. զի մի տրտմիցիք որպէս և այլքն որոց ոչ գոյ
 13 յոյս: Եթէ հաւատամք՝ եթէ Յիսուս մեռաւ և
 յարեաւ, նոյնպէս և Աստուած զննջեցեալսն ՚ի ձեռն
 14 Յիսուսի աճցէ ընդ նմա: Բայց զայս ասեմք Տեառն
 բանիւ, թէ մեք որ կենդանիքս եմք մնացեալք՝ ՚ի
 15 գալտեանն Տեառն ոչ ժամանեմք ննջեցեալոցն. զի
 ինքն Տէր հրամանաւ ՚ի ձայն հրեշտակապետի և ՚ի
 փող Աստուծոյ իջանէ յերկնից, և մեռեալք ՚ի
 16 Քրիստոս յարիցեն յառաջագոյն: Ապա և մեք որ
 կենդանւոյն մնացեալ իցեմք՝ նոքօք հանդերձ յա-
 17 փրշտակեսցուք ամպովք ընդ առաջ Տեառն յօդս,
 և այնպէս յամենայն ժամ ընդ Տեառն լինիցիմք:
 Այսուհետև մխիթարեցէք զմիմեանս բանիւքս
 այսոքիւք:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե

Գ.Դ. Այլ վասն ժամուց և ժամանակաց, եղբարք, 1
 չէ ինչ պիտոյ գրեւ առ ձեզ. զի դուք ինքնին իսկ ըս- 2
 տոյդ գիտէք, թէ որ Տեառն իբրև զգող գիշերի՝
 այնպէս հասանէ: Յորժամ ասիցեն թէ խաղաղու- 3
 թիւն և շինութիւն է, յայնժամ յանկարծակի հաս-
 ցէ նոցա սատակումն՝ որպէս և երկն յընդ, և մի ապ-
 րեսցեն: Այլ դուք, եղբարք, ոչ էք ՚ի խաւարի, 4
 թէ որն ձեր իբրև զգող ՚ի վերայ հասանիցէ. զի ա- 5
 մենքին դուք որդիք լուսոյ էք և որդիք տունջեան.
 չեմք գիշերոյ, չեմք խաւարի. ապա մի գքնով անկա- 6
 նիցիմք՝ որպէս և այլքն, այլ արթունք և զուարթունք
 եղիցուք: Չի որ ննջենն՝ գիշերի ննջեն, և որ ար- 7
 բենանն՝ գիշերի արբենան. այլ մեք զի տունջեան 8
 եմք, արթունք եղիցուք, և զգեցցուք զգրահան հա-
 ւատոյ և զսիրոյ, և դիցուք զսաղաւարան յուսոյն փրը-
 կութեան: Չի ոչ ետ զմեզ Աստուած՝ ՚ի բարկու- 9
 թիւն, այլ ՚ի փրկութիւն կենդանութեան ՚ի ձեռն
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ մեռաւն վասն
 մեր. զի եթէ արթունք իցեմք և եթէ ննջիցեմք, 10
 նովաւ հանդերձ կեցցուք. վասն որոյ մխիթարեցէք 11
 զմիմեանս, և շինեցէք զիրեարս՝ որպէս և առնեքդ
 իսկ:

Գ.Զ. Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, ճանաչել զվաստաւ 12
 կաւորս և զվերակացուս ձեր ՚ի Տէր, և զխրատիչս
 ձեր. և համարեցարուք զնոսա արժանիս առաւել սի- 13
 րոյ՝ վասն գործոյնոցա. խաղաղութիւն արարէք ընդ
 միմեանս: Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, խրատեցէք զըս- 14
 տահակս, մխիթարեցէք զկարճամիտս, պատսպարան
 լերուք տկարաց, երկայնամիտ լերուք առ ամենեսին:
 Չգոյշ լերուք՝ գուցէ որ չարի չար հատուցանիցէ, 15
 այլ յամենայն ժամ զբարեաց զհետ երթայք՝ առ
 միմեանս և առ ամենեսին: Յամենայն ժամ ուրախ 16

17 լերուք, անդադար աղօթս արարէք, յամենայնի
 18 գոհացարուք. զի այս են կամք Աստուծոյ Քրիստո-
 19 սիւ Յիսուսիւ ՚ի ձեզ: Չհոգին մի շիջուցանէք,
 20 զմարգարէութիւնս մի արհամարհէք, զամենայն ինչ
 21 փորձեցէք՝ զբարին ընկալարուք, յամենայն իրաց
 22 չարաց ՚ի բաց կացէք: Եւ ինքն Աստուած խաղա-
 23 ղութեան սուրբս արասցէ զձեզ համօրէնս. և բո-
 վանդակ ձեր ոգի և շունչ և մարմին՝ անարատ ՚ի գա-
 լուստ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի պահեսցի.
 24 Հաւատարիմ է՝ որ կոչեացն զձեզ, որ և արասցէ
 25 զնոյն: Եղբարք, աղօթս արարէք և ՚ի մեր վերայ:
 26 Ողջոյն տաջիք եղբարց ամենեցուն ՚ի համբոյր սրը-
 27 բութեան: Երգմնեցուցանեմ զձեզ ՚ի Տէր՝ ընթեո-
 նուլ զթուղթդ առաջի ամենայն եղբարց սրբոց:
 28 Ենորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ընդ
 ձեզ:

ԱՌ ԹԵՍԱԳՆԻԿԵՑԻ ՍՈՍՁԻՆ ԹՈՒՂԹ՝ ԳՐԵՏԱԻ ՑԱԹԵՆԱՑ:

Գ.Լ.ՈՒԽ.Ս.

Դ.Կ. Պաւղոս և Սիղուանոս և Տիմոթէոս՝ ե 1
 կեղեցւոյդ թեաղանիկեցւոյ՝ յԱստուած հայր մեր, 2
 և ՚ի տէր Յիսուս Քրիստոս: Ենորհք ընդ ձեզ և 3
 խաղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ մերմէ, և ՚ի 4
 տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ: Գոհանալ պարտիմք 5
 զԱստուծոյ յամենայն ժամ վասն ձեր, եղբարք, որ 6
 պէս և արժան իսկ է. զի ևս քան զևս առէն հա 7
 ւատքդ ձեր, և յառաջի սէր իւրաքանչիւր ձեր ամե 8
 նեցուն առ միմեանս: Որպէս և մեզ ձեօք պարծել 9
 յեկեղեցիսն Աստուծոյ՝ վասն համբերութեան ձերոյ 10
 և հաւատոյ՝ յամենայն հալածանս ձեր և ՚ի նեղու 11
 թիւնս, որում դուքն համբերէք. յօրինակ արդար 12
 դատաստանին Աստուծոյ. արժանի լինել ձեզ ար 13
 քայութեանն Աստուծոյ, վասն որոյ և զձգնութիւնդ 14
 կրէք. եթէ պարտ է առաջի Աստուծոյ՝ հատուցանել 15
 նեղչացն ձերոց նեղութիւն, և ձեզ նեղելոցդ հան 16
 գիտ ընդ մեզ՝ ՚ի յայտնութեանն Տեառն մերոյ Յի 17
 սուսի, յերկնից Հրեշտակօք զօրութեան իւրոյ. ՚ի 18
 բոց հրոյ առնուլ զվրէժս յայնցանէ ոյք ոչ ճանաչէն 19
 զԱստուած, և որ ոչ հնազանդին Աւետարանին Տեա 20
 ուրն մերոյ Յիսուսի: Որք տայցեն վրէժս ՚ի սատա 21
 կումն յաւիտենից՝ յերեսաց Տեառն և ՚ի փառաց զօ 22
 րութեան նորա, յորժամ գայցէ փառաւոր լինել ՚ի 23
 մէջ սրբոց իւրոց, և սքանչելի ՚ի մէջ ամենայն հաւա 24

տացելոց. զի հաւատարիմ եղև վկայութիւնն մեր 25
 11 ՚ի վերայ ձեր յաւուր յայնմիկ: Յոր և աղօթս առ 26
 նեմք վասն ձեր յամենայն ժամ, զի զձեզ արժանիս 27
 արասցէ կոյմանն ձերում Ստուած, մինչև լցցէ զա 28
 մենայն հաճութիւն բարութեան, և զգործս հա 29
 ւատոյն զօրութեամբ. զի փառաւոր լինի անուն 30
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ՚ի ձեզ, և դուք 31
 ՚ի նմա, ըստ Հնորհացն Աստուծոյ մերոյ և տեառն 32
 Յիսուսի Քրիստոսի:

Գ.Լ.ՈՒԽ.Բ.

1 Դ.Կ. Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, վասն գալստեան 33
 Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի և մերոյ ժողո 34
 2 վելոյն առ նա, մի վաղվաղակի իւրովել ձեզ ՚ի մտաց 35
 և մի զարհուրել, մի հօգուով և մի բանիւ և մի թրղ 36
 թովք իբրև թէ ՚ի մէջը որպէս թէ եկեալ հա 37
 3 սեալ իցէ օր Տեառն: Մի որ զձեզ խաբեսցէ և մի 38
 իւիք իրօք. զի եթէ ոչ նախ եկեսցէ ապստամբու 39
 թիւնն, և յայտնեսցի մարդն անօրէնութեան, որ 40
 4 գին կորստեան, հակառակորդն հպարտացեալ ՚ի վե 41
 րոյ ամենայնի՝ որ անուանեալ իցէ Աստուած կամ 42
 պաշտօն. մինչև նստել նմա ՚ի տաճարին Աստուծոյ, 43
 5 և ցուցանել զանձն՝ թէ Աստուած իցէ: Ոչ յիշի 44
 6 յէք՝ զի մինչ առ ձեզն իսկ էի՝ ասէի զայս. և արդ 45
 գուք ինքնին գիտէք զայն որ ունին յայտնել նմա 46
 7 յիւրում ժամանակի. զի խորհուրդն անօրէնու 47
 թեան արդէն իսկ շօրանայ. բայց յայնժամ, մինչ 48
 8 ՚ի միջոյ բարձցի որ այժմը ունի, և ապա յայտնեսցի 49
 անօրէնն, զոր տէր Յիսուս սատակեսցէ հօգուով բե 50
 րանոյ իւրոյ, և խափանեսցէ յայտնութեամբ գալս 51
 9 տեանն իւրոյ: Որոյ գալուստն ըստ ազդեցութեան 52
 սատանայի է, ամենայն զօրութեամբ և նշանօք և 53
 10 արուեստիւք ստովք, և ամենայն պատրանօք անի 54
 րաւութեան ՚ի վերայ կորուսելոյն. փոխանակ զի 55

զսէրն ճշմարտութեան ոչ ընկալան՝ զի ապրեցին,
 և վասն այնորիկ առաքեացէ նոցա Աստուած ազդե-
 ցուած իւն մտորութեան՝ հաւատալնոցաստուածեանն.
 զի դատապարտեցին ամենեքեան որ ոչ հաւատացին 11
 ճշմարտութեանն, այլ հաճեցան ընդ անօրէնու-
 թիւնն: Այլ մեք պարտիմք գոհանալ զԱստուծոյ 12
 յամենայն ժամ վասն ձեր, եղբարք սիրեցեալք ՚ի
 Տեառնէ, զի ընտրեաց զմեզ Աստուած իսկզբանէ ՚ի
 փրկութիւն՝ սրբութեամբ Հոգւոյն և հաւատովքն
 ճշմարտութեան. յոր և կոչեաց զձեզ Աւետարանաւն 13
 մերով ՚ի փրկութիւն՝ փառացն Տեառն մերոյ Յիսու-
 սի Քրիստոսի: Այսուհետև, եղբարք, հաստատուն 14
 կացէք և պինդ կալարուք զաւանդութիւնսն՝ զոր ու-
 սարուք եթէ բանիւ և եթէ թղթով մերով: Այլ 15
 ինքն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, և Աստուած հայր
 մեր, որ սիրեացն զմեզ և ետ մեզ մխիթարութիւն
 յաւիտենից և յոյս բարեաց շնորհօք, մխիթարեցէ
 զսիրտս ձեր, և հաստատեցէ յամենայն բանս և ՚ի 16
 գործս բարութեան:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Դ. 2. Այսուհետև, եղբարք, աղօթս արարէք ՚ի 1
 վերայ մեր, զի բանն Տեառն ընթանայցէ. և փառա-
 ւոր լինիցի յամենայն տեղիս՝ որպէս և առ ձեզդ. զի 2
 ապրեցուք յանօրինաց և յանզգամաց մարդոց. զի
 ոչ ամենեցուն են հաւատք: Այլ հաւատարիմ է Տէր, 3
 որ և հաստատեցէ զձեզ, և պահեցէ ՚ի չարէ անտի:
 Վստահեմք ՚ի ձեզ Տերամբ, թէ զոր պատուիրեցաքն 4
 ձեզ՝ և առնէք և առնիցէք. այլ Տէր ուղղեցէ զսիրտս 5
 ձեր ՚ի սէրն Աստուծոյ և ՚ի համբերութիւնն Քրիս-
 տոսի: Պատուիրեմ ձեզ, եղբարք, յանուն Տեառն 6
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, խորշել ձեզ յամենայն
 եղբօրէ՝ որ ստահակն գնայցեն, և ոչ ըստ աւան-
 դութեանն զոր ընկալարուք ՚ի մէնջ: Զի դուք ինք 7

նին գիտէք՝ թէ որպէս պարտ է ձեզ նմանել մեզ.
 զի ոչ երբեք ստահակեցաք առ ձեզ, և ոչ ձրի զու-
 8 ռուք հաց կերաք. այլ ջանիւ և վաստակով զցայդ
 և զցերեկ գործէաք՝ վասն չճանրանալոյ ումեք ՚ի
 9 ձէնջ. ոչ եթէ չունէաք իշխանութիւն, այլ զի զան-
 ձինս օրինակ արասցուք ձեզ՝ նմանօղս լինել մեզ.
 10 քանզի մինչ առ ձեզն իսկ էաք՝ զայս պատուիրէաք
 11 ձեզ, թէ որ ոչն կամիցի գործել՝ և կերիցէ մի: Արդ
 լեմք զամանց ՚ի ձէնջ՝ թէ ստահակութեամբ գնան.
 գործ ինչ ոչ գործեն, այլ յուրացեալ հետաքրքիր
 12 շրջին. այնպիսեացն պատուէր տամք՝ և աղաչեմք ՚ի
 տէր Յիսուս Քրիստոս, զի հանդարտութեամբ
 13 գործեցեն՝ և զիւրեանց հաց կերիցեն. այլ դուք,
 14 եղբարք, մի ձանձրանայք զբարիս գործել: Ապա ե-
 թէ ոչ որ հնազանդեցի բանիս մերում թղթովդ
 այդուիկ, դուքն շանակեցիք զնա. և մի խառնակե-
 15 ջիք ընդ նմա, զի պատկառեցէ. բայց մի իբրև ըզ-
 թշնամի համարեցիք, այլ խրատեցիք իբրև զեղ-
 16 բայր: Եւ ինքն Տէր խաղաղութեան, տացէ ձեզ
 խաղաղութիւն յամենայն ժամ յամենայն իրս: Տէր
 17 ընդ ամենեսին ընդ ձեզ: Ողջոյնս՝ իմոյ ձեռին Պաւ-
 զոսի է, որ է նշանակ յամենայն թուղթս այսպէս
 18 գրեմ: Ծնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի
 ընդ ամենեսին ձեզ:

ԱՐԹԵՍԱՂՈՆԻԿԵՑԻՍ ԵՐԿՐՈՒԳ՝ ԳՐԵՑԱԻ ՅԱԹԵՆԱՅ:

Գ Լ Ո Ի Խ Ա

ԱԿ. Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի, 1
 ըստ հրամանի Փրկչին մերոյ Աստուծոյ, և Յիսուսի
 Քրիստոսի յուսոյն մերոյ, Տիմոթեայ որդւոյ սի- 2
 ըելոյ հաւատովք: Ենորհք, ողորմութիւն, խա-
 ղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ և ՚ի Տեառնէ մերմէ
 Յիսուսէ Քրիստոսէ: Արպէս աղաչեցի զքեզ կալ 3
 յԵփեսոս, մինչ երթային ՚ի Մակեդոնիա, զի պա-
 տուէր սացես ոմանց զիննէլ օտարուամունս, և չհայել 4
 յառասպելս և ՚ի տոհմութիւս անչափս. որ մանա-
 ւանդ խնդիրս յուզեն, և ոչ զտնտեսութիւն Աստու-
 ծոյ հաւատովք: Քանզի զլուխ պատուիրանին՝ սէր 5
 է, ՚ի սուրբ սրտէ և ՚ի մտաց բարեաց, և յանկեղ-
 ծաւոր հաւատոց. յորոց ոմանք վրիպեցան խոտու 6
 րեալք յունայնութիւն բանից. կամին լինել վարդա- 7
 պետք օրինաց, ինքեանք ոչ իմանան զինչ խօսին, և
 ոչ վասն որոց պնդեալն են: Գիտեմք՝ եթէ բարւոք 8
 են օրէնք, եթէ ոք զնոսա օրինօք կրեսցէ. բայց զայս 9
 գիտասցէ՝ զի ՚ի վերայ արդարոց օրէնք ոչ կան, այլ
 ՚ի վերայ անօրինաց և անհնազանդից, ամպարշտաց
 և մեղաւորաց, անսրբոց և պղծոց, զհայր և զմայր
 անարգողաց, մարդասպանաց, պոռնկաց, արուադի 10
 տաց, մարդելուզաց, ստոց, ստերդմանց. և եթէ այլ
 ինչ իցէ հակառակ ողջամիտ վարդապետութեանս,
 որ ըստ Աւետարանի փառաց երանելոյն Աստուծոյ 11
 (ԳԵՐՁ) է, որում եղէ ես հաւատարիմ:

12 Ենորհ նենիմ այնմիկ՝ որ զօրացոյցն զիս՚ի Քս
 Յիսուսի Տէր մեր. զի հաւատարիմ համարեցաւ
 13 կարգելի սպասաւորութիւն, որ յառաջագոյն հայ-
 հոյիչն էի և հալածիչ և թշնամանիչ. այլ գտի ո-
 ղորմութիւն, զի զայն յանդիտութեան և յանհա-
 14 ւանութեան գործէի. և առաւել եղէն շնորհք
 Տեառն մերոյ հաւատովքն և սիրով՝ որ ՚ի Քրիս-
 15 տոս Յիսուս: Հաւատարիմ է բանս, և ամենայն ըն-
 դունելութեան արժանի է, զի Յիսուս Քրիստոս
 եկն յաշխարհ փրկել զմեղաւորս, որոց գլուխն ես
 16 եմ: այլ վասն այնորիկ գտի ողորմութիւն, զի նախ
 յիս եցոյց Յիսուս Քրիստոս զամենայն երկայն-
 միտութիւն, յօրինակ այնոցիկ որ հաւատաւոցն ի-
 17 ցեն ՚ի նա՝ ՚ի կեանսն յաւիտենից: Այլ թագաւո-
 ըին յաւիտենից՝ անեղծի և աներևութի, միոյն Աս-
 տուծոյ՝ փառք և պատիւ յաւիտեանս յաւիտենից-
 18 ամէն: Զայս պատուիրանաւանդեմ քեզ, որդեակ
 իմ Տիմոթէոս, ըստ կանխելոց ՚ի քեզ մարգարէու-
 թեանցն, զի դու զինուորիցիս նոքօք զգեղեցիկ զի-
 19 նուորութիւնն. ունիցիս հաւատս սրբովք մտօք. զոր
 ոմանց մերժեալ յանձանց իւրեանց՝ նաւակոծեցան
 20 ՚ի հաւատսն. որոց սակի են Հիմեոսս և Աղէքսանդ-
 րոս, զորս մատնեցի սատանայի՝ զի խրատեսցին հայ-
 հոյել:

Գ Լ Ո Ի Խ Բ

1 Եւ արդ աղաչեմ նախ քան զամենայն՝ առնել
 աղօթս, խնդրուածս, պաղատանս, գոհութիւնս վասն
 2 ամենայն մարդկան, մանաւանդ վասն թագաւորաց
 և ամենայն իշխանաց. զի խաղաղութեամբ և հան-
 դարտութեամբ վարեսցուք զկեանս մեր, ամենայն
 3 աստուածալաշտութեամբ և սրբութեամբ: Զի այն
 է բարի և ընդունելի առաջի Փրկչին մերոյ Աստու-
 4 ծոյ. որ զամենայն մարդիկ կամի զի կեցցեն և ՚ի

գիտութիւն ճշմարտութեան եկեայեն: Զի մի է 5
 Աստուած, և միմիջնորդ Աստուծոյ և մարդկան՝ մարդ-
 Յիսուս Քրիստոս. որ ետ զանձն փրկանս ընդ ամե- 6
 նեցուն, վկայութիւն ժամանակաց իւրոց, յոր եդայ
 ես քարոզ և առաքեալ. ճշմարիտ ասեմ՝ ի Քրիստոս 7
 և ոչ ստեմ, եղէ վարդապետ հեթանոսաց հաւատովք
 և ճշմարտութեամբ:

Ա. Կամիմ զի արք կայցեն յաղօթս յամենայն 8
 տեղիս, բառնայցեն զսուրբ ձեռս ՚ի վեր առանց բար-
 կութեան և երկմտութեան: Նոյնպէս և կանայք ՚ի 9
 զարդ խոնարհութեան, անհաճութեամբ և զգաս-
 տութեամբ. զարդարել զանձինս. մի ՚ի հիւսս ոսկե-
 մանս ընդելուզեալս մարգարտով, կամ ՚ի հանդերձս
 պաճուճեալս. այլ որպէս վայելէ կանանց՝ զաստուած 10
 պաշտութիւն յանձն առելոց գործովք բարութեան:
 Կին մարդ ցածութեամբ ուսցի, ամենայն հնազան 11
 դութեամբ. այլ ուսուցանել կնոջ մարդոյ ոչ հրա 12
 մայեմ, և ոչ ձոխաբան լինել քան զայր մարդ, այլ
 ՚ի լուութեան կալ. զի Ադամ նախ ստեղծուաւ և ապա 13
 Եւա. և Ադամ ոչ պատրեցաւ, այլ կինն պատրե- 14
 ցաւ և յանցեաւ. բայց կեցցէ վասն որդեճնութեանն, 15
 եթէ կայցեն ՚ի հաւատս և ՚ի սէր և ՚ի սրբութիւն
 պարկեշտութեան:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Հաւատարիմ է բանս, եթէ որ եպիսկոպոսու 1
 թեան ցանկայ, բարւոյ գործոյ ցանկայ: Պարտ է ե- 2
 պիսկոպոսին անարատ լինել, միոյ կնոջայր, արթուն,
 հեղ, ցած, պարկեշտ, հիւրասէր, ուսուցիչ. մի թշնա 3
 մանօղ, մի հարկանօղ, այլ հանդարտ. մի կուռօղ, մի
 արծաթասէր. զի իւրումտանն իսկ բարւոք վերակա- 4
 ցու լինելիցէ. որդեակս ունիցի՝ որ ՚ի հնազանդութե
 կայցեն ամենայն պարկեշտութեամբ: Ապա թէ որ 5

իւրումտանն վերակացու չգիտիցէ լինել, զի արդ ե-
 6 կեղեցւոյ Աստուծոյ խնամակալ լիցի: Մի մատա-
 զատունկ, զի մի հպարտացեալ ՚ի դատաստանս սա- 7
 տանայի անկանիցի. այլ պարտ է նմա վկայութիւն
 բարի և յարտաքնոցն ունել, զի մի ՚ի նախատինս ան- 8
 կանիցի՝ և յորոգայթս սատանայի: Նոյնպէս և ըզ-
 սարկաւազունս պարկեշտս. մի երկբանս, մի գինե- 9
 սէրս, մի զօշաքաղս. այլ ունիցին զխորհուրդս հաւա- 10
 տոցն սուրբ մտօք. ինքեանք նախ փորձեսցին, և ապա
 11 ՚ի պաշտօնն մատիցեն, զի անարատք իցեն. նոյնպէս
 և կանայք նոցա պարկեշտք. մի չարախօսք, հեղք,
 12 հաւատարիմք յամենայնի: Սարկաւազք լինիցին միոյ
 կնոջ արք. որոց որդւոց իւրեանց բարւոք վերակացու
 13 լինել իցեն՝ և տանց իւրեանց. զի որ բարւոքն պաշ-
 տիցեն, աշտիճան բարի անձանց իւրեանց շահին,
 և բազում համարձակութիւն ՚ի հաւատսն՝ որ ՚ի

4ԵՐԶ) Քրիստոս Յիսուս:
 14 Զայս գրեմ առ քեզ, զի ակն ունիմ ՚ի մօտոյ գալ-
 15 ապա թէ յամեցից, զի գիտացես՝ թէ սրպէս պարտ
 իցէ քեզ ՚ի տան Աստուծոյ շրջել, որ է եկեղեցի Աս-
 տուծոյ կենդանւոյ, սիւն և հաստատութիւն ճշմար-
 16 տութեան: Եւ յայտնի իսկ մեծ է խորհուրդն աս-
 տուած պաշտութեան, որ երևեցաւ մարմնով, ար-
 դարացաւ հոգւով, յայտնեցաւ Հրեշտակաց, քարո-
 ղեցաւ ՚ի հեթանոսս, հաւատարիմ եղև յաշխար-
 հի, և վերացաւ փառօք:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 Ա. Այլ Հողին սուրբ յայտնապէս ասէ, թէ
 ՚ի ժամանակս յետինս քակեսցին ոմանք ՚ի հաւա-
 տոցն. և հայեսցին յայսս մոլորութեան, և ՚ի վար-
 2 դապետութիւնս դիւաց՝ կեղծաւորութեամբ. ստա-
 3 բանք, խարեալք իւրեանց խղճիւն մտաց. որ ար-
 գելուցուն յամուսնանալոյ, և մեկնիցեն ՚ի կերակ-

ըոյ՝ զոր Աստուած հաստատեաց ՚ի վայելել հաւա-
տացելոց՝ և ոյք հասեալ իցեն ՚ի ճշմարտութեանն
վերայ. զի ամենայն արարածք Աստուծոյ բարի են, 4
և չիք ինչ խոտան. մանաւանդ որ գոհութեամբ ըն-
դունիցին. զի սրբի բանին Աստուծոյ և աղօթիւք: 5
Զայս խրատ տուեալ եղբարց, բարւոք պաշտօնեայ 6
լինիցիս Քրիստոսի Յիսուսի, սնանիցիս բանիւք
հաւատոց, և բարւոք վարդապետութեամբն՝ զորոյ
զհետ իսկ եղեր: Այլ ՚ի պիղծ բանից և յառասպե- 7
լաց պառաւանց հրաժարեալի: Բայց կրթեա զանձն
քո յաստուած պաշտութիւն. զի մարմնոյ կրթութիւն 8
առ սակաւ ինչ օգտակար է, իսկ աստուած պաշտու-
թիւն առ ամենայն ինչ օգտակար է, և զաւետիս կե-
նաց ունի՝ զարդիս և զհանդերձելոցն: Հաւատարիմ 9
է բանս և ամենայն ընդունելութեան արժանի է.
զի ՚ի սոյն իսկ վաստակեմք և նախատիսն յանձն առ 10
նումք. զի յուսացեալ եմք յԱստուած կենդանի, որ
է փրկիչ ամենայն մարդկան, մանաւանդ հաւատա-
ցելոց:

ԲԿ. Պատուէր տալիւր զայդ և ուսուցանիլիւր, զի 11
մի ոք զքո մանկութիւնդ արհամարհիցէ: Այլ օրի 12
նակ լինիլիւր հաւատացելոց, բանիւք, դնացիւք, սի-
րով, հաւատովք, սրբութեամբ, մինչև գամ ես. 13
միտ դիր ընթերցուածոյ միսիթարութեան վարդա-
պետութեան. մի անփոյթ աւուներ զչնորհացդ որ ՚ի 14
քեզ են, որ տուաւ քեզ մարդարէութեամբ ՚ի ձեռ-
նադրութենէ երիցութեան: Յայդ խորհեաց և ՚ի 15
դոյն կանխեսլիւր, զի քո յառաջադիմութիւն ամենե-
ցուն յայտնի լիցի. զգոյշ լինիլիւր անձին և վարդա- 16
պետութեանդ, և ՚ի դմին յամեսլիւր. զայդ եթէ
աւուիցես՝ և զանձն ասրեցուցես, և զայնոսիկ որ
քեզն լսիցեն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե

1 Զծերն մի պատուհասիցես, այլ միսիթարեսլիւր
2 իբրև զհայր. զերիտասարդս իբրև զեղբարս, զպա-
ռաւունս իբրև զմարս, զմանկամարդս իբրև զքորս,
3 ամենայն սրբութեամբ: Զայրիս պատուեա՝ որ
4 ստոյգ այրիքն իցեն. ապա թէ ոք այրի՝ որդիս և թո-
ռունս ունիցի, ուսանիցին նախ իւրեանց տանց բարի
աւուել, և զփոխարէնսն հատուցանել ծնողացն. զի
5 այն է բարի և ընդունելի առաջի Աստուծոյ: Իսկ որ
ճշմարտիւ այրին իցէ, և մենացեալ յուսացեալ յԱս-
6 տուած, և կանխեալ յաղօթս և ՚ի խնդրուածս ըզ-
7 ցայդ և զցերեկ: Իսկ գիրք այրին կենդանւոյն մե-
8 աւալ է. զայս պատուիրեա՝ զի անարատք իցեն: Իսկ
եթէ ոք իւրոց, և մանաւանդ և ընտանեաց խնամ՝
ոչ տանիցի, ՚ի հաւատոցն ուրացեալ է, և չար և սքան
9 զանհաւատսն է: Այրի՝ ընդ այրիս անուանեսցի, որ
չիցէ պակաս ՚ի վաթսմամենից, միոյ առն կին լիեալ,
10 և ՚ի գործս բարիս վիայեալ. եթէ մանկունս սնու-
ցեալ իցէ, եթէ զհիւրս ընկալեալ իցէ, եթէ զըրբ-
բոց զոտս լուացեալ իցէ, եթէ նեղելոց բաւական
լիեալ իցէ, եթէ զամենայն գործոց բարեաց զհետ
11 երթեալ իցէ: Այլ ՚ի մանկամարդաց այրեացն հրա-
ժարեա, զի յորժամ խայտան զՔրիստոսիւ՝ ամուս-
12 նանալ կամին. իսկ զգատատանս ընդունին, զի զա-
ռաջին հաւատսն արհամարհեցին. միանգամայն և
13 դատարկանձունք ուսանին, շրջողք տանէ ՚ի տուն. և
ոչ միայն դատարկք, այլ և փասքուսք և հետաքրքիւրք.
14 և խօսին՝ որ ինչ ոչ է պիտոյ: Կամիմզմանկամարդացդ
ամուսնանալ, որդիս ծնանել, տնարարս լինել, և մի
ինչ պատճառս տալ հակառակորդին ՚ի հայհոյութե
15 աղագս. զի արդէն իսկ ոմանք խոտորեցան զկնի սա-
16 տանայի: Եթէ ոք հաւատացեալ այրիս ունիցի, բա-

ւական լիցի նոցա, և մի ծանրացի եկեղեցւոյն. զի ճշմարիտ այրեացն բաւական լինիցի:

ԲԴ. Որ բարւոք վերակացու լինին երիցունք՝ կըր 17
 կին պատուոյ արժանի եղիցին, մանաւանդ որ աշխատիցին բանիւ և վարդապետութեամբ. քանզի ասէ 18
 գիր. Մի կապեսցես զցուռի եղին կայտուոյ, և արժանի է մշակն վարձու իւրոյ: Զերիցուէ չարախօ 19
 սութիւն մի ընդունիցիս, բայց եթէ երկուք և երկուք վկայիւք. իսկ որ մեղանչենն՝ առաջի ամենե 20
 ցուն յանդիմանեա, զի և այլքն երկիցեն: Վկայու 21
 թիւն գնեմ առաջի Աստուծոյ և Յիսուսի Քրիստոսի և ընտրելոց Հրեշտակաց, զի զայդ պահեսցեն առանց մտահաճութեան. մի ինչ առնել աչառանօք: Զեռս վաղվաղակի յուրուք վերայ մի գնիցես, և մի 22
 կցորդ լինիցիս մեղաց օտարաց. զանձն քո սուրբ պահեսցիր: — Այսուհետև մի ջուր և եթ ըմպիցես, 23
 այլ սակաւիկ մի և գինի խառնես՝ ջրով, վասն ստամոքսի և ստեպ հիւանդութեանց: — Են մարդք՝ որոց 24
 մեղքն յայտնի են, և յառաջագոյն հասեալ ՚ի դատաստան, և են՝ որոց զինի երթան. նոյնպէս և բա 25
 ըի գործքն՝ յայտնի են, և որ այլազգ ևս ինչ իցեն՝ թաքէլ ոչ կարեն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Զ

Որ միանգամ ընդ ընդ ծառայութեան իցեն՝ զիւ 1
 րաքանչիւր տեարս պատուի արժանի համարեսցին. զի մի անունն Աստուծոյ և վարդապետութիւնն հայհոյեսցի: Իսկ որ հաւատացեալ տեարս ունիցին, մի 2
 արհամարհեսցեն, զի եղբարք են. այլ առաւել ծառայեսցեն, զի հաւատացեալքն են և սիրունք. որք զբարերարութիւնն յանձին ունիցին. զայս ուսուցանիջիր և մխիթարեսցիր: Իսկ եթէ որ այլ ազգ ինչ 3
 ուսուցանիցէ, և ոչ անսայցէ ողջմտութեան բանից Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, և ըստ աստուած-

4 պաշտութեան վարդապետութեանն, այնպիսին հը պարտացեալ է, և ոչ ինչ ոչ դիտէ. այլ տապի ՚ի ինդիրս և ՚ի բանս հակառակութեան, ուստի լինի նախանձ, հեռ, հայհոյութիւնք, կարծիք չարեաց, 5
 խարդախութիւնք ապականելոց մտաց մարդկան, և օտարացելոց ՚ի ճշմարտութենէ անտի, որք շահավաճառ համարին զաստուածապաշտութիւնն. բայց դու մերժեսցիր յայնպիսեաց անտի:

6 ԲԶ. Այլ շահավաճառ մեծ աստուածապաշտութիւնն է՝ բաւականութեամբ հանդերձ. զի ոչ բերաք ինչ յաշխարհս, և ոչ տանել ինչ կարացուք. 8
 այլ ունիմք կերակուր և հանդերձս, և այնու շատասցուք: Իսկ որք կամինն մեծանալ անկանին ՚ի փորձութիւն և յորդայթ, և ՚ի բազում ցանկութիւնս անմիտս և փասակարս, որք ընկղմեն զմար 10
 դիկ ՚ի սատակումն և ՚ի կորուստ: Զի արմատ ամենայն չարեաց՝ արծաթսիրութիւն է, որու մոմանց ցանկացեալ վրիպեցան ՚ի հաւատոցն, և զանձինս 11
 արկին ընդ բազում ցաւովք: Այլ դու, ով մարդ Աստուծոյ, փախիր յայնցանէ, և երթ զհետ արդարութեան, զաստուածապաշտութեան, զհաւատոց, 12
 զսիրոյ, զհամբերութեան, զհեղուութեան. և մարտիր զբարւոք մարտն հաւատոց, և բուռն հար զկենացն յաւիտենականաց յոր կոչեցարն, և դաւանեցեր զբարւոք դաւանութիւն առաջի բազում վկայից:

13 Պատուիրեմք բեզ առաջի Աստուծոյ՝ որ կենդանի առնէ զամենայն, և Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ վրկայեաց առաջի պոնտացւոյ Պիղատոսի զբարւոք 14
 դաւանութիւնն, պահելք բեզ զպատուիրանն, անբիծ՝ անարատ, մինչև ՚ի յայտնութիւն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. զոր յիւր ժամանակս ցուցեցէ երանելին, և միայն հզօր, թագաւոր թագաւորաց, և Տէր տերանց. որ միայն ունի զանմահութիւն՝ բնակեալ ՚ի լոյս անմատոյց. զոր ոչ որ ետես ՚ի մարդկանէ, և ոչ տեսանել կարող է. որումպա-

տիւ և զօրութիւն յաւիտեանս. ամէն: Մեծատանց 17
 որ են յայսմաշխարհի՝ պատուէր տաջիր՝ մի՛ հպար-
 տանալ և մի՛ յուսալ՝ ի մեծութիւն սնտոի, այլ յԱս-
 տուած՝ որ տայ մեզ զամենայն առատապէս՝ ի վայե 18
 լել: զբարիս գործել, մեծանալ գործովք բարու-
 թեան, առատս, սիրունս, հաղորդս լինել: Գանձել 19
 անձանց հիմն բարի ՚ի հանդերձեայն. զի բուն
 հարկանիցեն զճշմարիտ կենացն: Ո՛վ Տիմոթէէ, 20
 պահեա զաւանդն՝ խոտորեալ ՚ի պղծոց և ՚ի նորա-
 ձայն բանից, և ՚ի հակառակութենէ և ՚ի մուրամուն
 գիտութենէ. զոր ոմանց յանձն առեալ՝ վճիպեցան 21
 ՚ի հաւատոց անտի: Ծնորհք ընդ քեզ:

ԱՌ ՏԻՄՈԹԷՍ ԱՌԱՋԻՆ ԹՈՒՂԹ՝ ԳՐԵՅԱԻ Ի ԼԱՌՈՒԻՒՅԵՍ:

ՈՐ Է ՄԵՅՐ ԲԱՂԱԲՈՅ ԳԱՆԱՏՏԻՒՆՆԵՍԻ:

Ա Ռ Տ Ի Մ Ո Թ Է Ո Ս

Ե Ր Կ Ր Ո Ր Դ Թ Ո Ւ Ղ Թ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

1 Գ. Գ. Պաւղոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի
 կամօքն Աստուծոյ, ըստ աւետեաց կենացն որ ՚ի
 2 Քրիստոս Յիսուս, Տիմոթեայ որդւոյ սիրելւոյ,
 շնորհք ողորմութիւն, և խաղաղութիւն յԱստուծոյ
 Հօրէ և ՚ի Քրիստոսէ Յիսուսէ Տեառնէ մերմէ:
 3 Ծնորհ ունիմ Աստուծոյ զոր տաշտեմն ՚ի նախնեաց
 մտօք սրբովք, իբրև զի անպակաս ունիմ զքէն
 4 յիշատակ յաղօթս իմ. զցայգ և զցերեկ ցանկա-
 ցեալ եմ տեսանել զքեզ, յիշատակեալ զարտա-
 5 սումն քո, զի լցայց ուրախութեամբ. զմտաւածեալ
 զանխիղճ հաւատսն որ են ՚ի քեզ, որ յառաջագոյն
 բնակեցաւ ՚ի հանոյ քում Լաոդեայ, և ՚ի մօր
 քում Եւնիկեայ. հաստատեալ եմ թէ և ՚ի քեզ
 6 է: Վասն որոյ յիշեցուցանեմ քեզ արժարծել ըզ-
 7 նէ իմմէ: Զի ոչ ետ մեզ Աստուած հոգի վհա-
 տութեան, այլ զօրութեան և սիրոյ և զգաստու-
 8 թեան. մի՛ այսուհետև ամօթ համարիցիս զվկայու-
 թիւնն Տեառն մերոյ, և մի՛ զիս զկապեալ նորա.
 այլ կցորդ լեր չարչարանաց Աւետարանին՝ ըստ զօ-
 9 րութեանն Աստուծոյ, որ վրկեացն զմեզ, և կոչեաց
 ՚ի կոչումն սուրբ. ոչ ըստ գործոց մերոց, այլ ըստ
 իւրում յառաջագորութեանն, և շնորհացն որ տուաւ
 մեզ ՚ի Քրիստոս Յիսուս՝ յառաջ քան զժամանակսն
 յաւիտենից:

Գ.Դ. Բայց յայտնեցաւ այժմիկ՝ յերևել Փրկչին 10
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ խափանեաց զմահ՝
և լուսաւոր արար զկեանս և զանեղծութիւն՝ ի ձեռն
Աւետարանին, որոյ եղայ ես քարոզ և Աւաքեալ և 11
վարդապետ հեթանոսաց: Վասն որոյ և զայս չար 12
չարանս կրեմ, այլ ոչ ինչ ամօթ համարիմ. քանզի
գիտեմ յո հաւատացեալն եմ, և հաստատեալ եմ,
թէ կարող է զաւանդն իմ պահել յօրն յայն: Ու 13
նիցիս օրինակ ողջմտութեան բանիցն զորս յինէն
լուար, հաւատովք և սիրով որ ՚ի Քրիստոս Յի-
սուս. զբարեոք աւանդն պահեսցի ՚ի ձեռն Հոգւոյն 14
սրբոյ ՚ի մեզ բնակելոյ: Զայս գիտաւջիր՝ զի մեկ 15
նեցան ՚ի մէնջ ամենեքին՝ որ էին յԱսիա, որոց սա-
կի են Փիզելոս և Հերմոգենէս. տացէ Աստուած 16
ողորմութիւն տանն Ռնետիփորայ. զի բազում ան-
գամ հանգոյց զիս, և զկապանս իմ ոչ ամօթ հա-
մարեցաւ. այլ իբրև եկն ՚ի Հռովմ, պնդապոյնս 17
ինդրեաց զիս և եգիտ. տացէ նմա Տէր ողորմու 18
թիւն գտանել ՚ի Տեառնէ յաւուրն յայնմիկ. և որ-
չափ ինչ միանգամ յԵփեսոս սպաս կալաւ ինձ, զայն
դու ինքնին քաջ գիտես:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

Այլ դու, որդեակ իմ, զօրացիր շնորհօքն՝ որ ՚ի 1
Քրիստոս Յիսուս. և զոր լուար յինէն բազում 2
վկայիւք, զայն աւանդեսցես հաւատարիմ մարդոց,
որք բաւական իցեն և զայլ ուսուցանել:

Գ.Զ. Վշտակից լեր իբրև զբարեոք զինուոր Քրիս- 3
տոսի Յիսուսի: Ոչ ոք զինուորեալ աստէն ընդ 4
կեանս աշխարհիս պատաղի, եթէ զօրավարին հա-
ճոյ լինիցի. և եթէ մարտիկ որ իցէ՝ ոչ պսակի եթէ 5
ոչ ըստ օրինին մարտիցէ. և հողագործին աշխատե- 6
լոյ՝ պարտ է նախ ՚ի պտղոյն վայելել: Իմանց զինչ ա- 7
սեմն. տացէ քեզ Տէր իմաստութիւն յամենայնի:

8 Յիշեա զՔրիստոս Յիսուս յարուցեալ ՚ի մեռելոց՝
9 ՚ի զաւակէ Պաւթի, ըստ աւետարանիս իմում. յու-
րում չարչարիմ կապանօք չափ իբրև զչարագործ,
10 այլ բանն Աստուծոյ ոչ եթէ կապեալ իցէ: Վասն
այնորիկ ամենայնի համբերեմ վասն ընտրելոցն, զի
և նորա փրկութեանն հասանիցեն՝ որ ՚ի Քրիստոս
11 Յիսուս երկնաւոր փառօքն հանդերձ: Հաւատա-
րիմ է բանս, զի եթէ ընդ նմա մեռաք, ընդ նմին
12 և կեցցօք. եթէ համբերեմք, ընդ նմին և թագա-
ւորեսցօք. և եթէ ուրանամք, և նա ուրանայ զմեզ.
13 և եթէ չհաւատամք, նա հաւատարիմ մնայ, ուրա-
նալ զանձն իւր ոչ կարէ:
14 ԿԻՐ. Զայս յուշ արասցիր՝ վկայութիւն եղեալ
առաջի Աստուծոյ, մի բանակուիւ լինել յոչինչ պետս
15 ՚ի կործանումն լսողաց: Փութասցիր զանձն քո ըն-
տիր կացուցանել առաջի Աստուծոյ, մշակ առանց
ամօթոյ. ուղիղ համառօտել զբանն ճշմարտու-
16 թեան: Այլ ՚ի պղծոց և ՚ի մնտի խօսից մերթե-
ջիր. զի առաւել յառաջ գայցեն յամալարշտու-
17 թիւնս. և բանք նոցա իբրև զքաղցկեղ ճարակ գը-
18 տանեն. որոց սակի են Հիմենոս և Փիլետոս. որք
վրիպեցան ՚ի ճշմարտութենէն, և ասեն՝ եթէ յա-
րութիւն մեռելոց արդէն իսկ եղեալ է. և կործա-
19 նեն զհաւատս ոմանց: Այլ հաստատուն հիմն Աս-
տուծոյ կայ և ունի զկնիքս զայս. թէ ծանեաւ Տէր
զայնոսիկ՝ որ իւրն են. և ՚ի բաց լիցի յանիրաւու-
20 թենէ՝ ամենայն որ անուանէ զանուն Տեառն: Այլ
՚ի տան մեծի՝ ոչ միայն են անօթք ոսկեղէնք և ար-
ծաթեղէնք, այլ և փայտեղէնք և խեցեղէնք. են որ
21 ՚ի պատուի են, և են որ յանարգութեան. եթէ դք
սրբեսցէ զանձն իւր յայնախիսեաց անտի, եղլիցի ա-
նօթ պատուական, սրբեալ և պիտանի Տեառն իւ-
րում յամենայն գործս բարութեան պատրաստեալ:
22 Այլ յերիտասարդական ցանկութեանցն փախիւր, և
երթ զհետ արդարութեան, զհաւատոց, զսիրոյ,

զեաղաղու[թեան, զսրբու[թեան, ընդ այնոսիկ որ կարգան զանուն Տեառն սուրբ սրտիւք: Այլ ի յի- 23 մար և յանխրատ խնդրոց հրաժարեա. գիտասջիր՝ [թէ անտի ծնանին կուիք. բայց ծառայի Տեառն ոչ 24 է պարտ կուուել, այլ հեզ լինել առ ամենեսեան, ուսուցիչ, անոխակալ. հանդարտու[թեամբ խրատել զհակառակողսն. [թերևս տացէ նոցա Աստուած ա- 25 պաշխարու[թիւն՝ ի գիտու[թիւն ճշմարտու[թեան, և ս[թափեսցին յորողայ[թից սատանայի որսացեալք ՚ի 26 նմանէ ՚ի նորա կամսն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

ԿԻՐ. Զայս գիտասջիր, ե[թէ յաւուրս յետինս ե- 1 կեսցեն ժամանակք չարք. զի եղիցին մարդիկ անձ- 2 նասէրք, արծաթասէրք, հպարտք, ամբարտաւանք, հայհոյիչք, անհաւանք ծնողաց, անհնորհք, ան- 3 սուրբք, աննուէրք, անգու[թք, բանսարկուք, ան- ժոյժք, վէսք, անբարեւէրք, մատնիչք, յանդգունք, ամբարհաւաճք, ցանկասէրք՝ մանաւանդ քան աս- 4 տուածասէրք. որ ունիցին զկերպարանս աստուած- 5 պաշտու[թեան, և ՚ի զօրու[թենէ անտի նորա ուրա- ցեալ իցեն. և խորշեսջիր ՚ի նոցանէ. քանզի ՚ի նո- 6 ցանէ են՝ որ մտանեն տանէ ՚ի տուն, և գերեն զկա- նայս շեղձակուտեալս մեղօք, վարեալս ՚ի պէսպէս ցանկու[թիւնս. որ յամենայն ժամ ուսանին, և եր- 7 բեք ՚ի գիտու[թիւն ճշմարտու[թեան ոչ հասանեն: Այլ որպէս Յանէսն և Յամրէս հակառակ կացին 8 Մովսիսի, նոյնպէս և սոքա հակառակ կան ճմար- տու[թեանն. մարդք ապականեալք մտօք, անսյի- 9 տանք ՚ի հաւատս. այլ ոչ երբեք գայցեն յառաջ ՚ի լաւ անդր. քանզի անմտու[թիւն սոցա յայտնի լիցի ամենեցուն, որպէս և նոցայն իսկ եղև: Այլ դու 10 զհետ եկիր վարդապետու[թեան իմոյ, առաջնորդու- [թեան, յօժարու[թեան, հաւատոց, երկայնմտու-

[թեան, սիրոյ, համբերու[թեան, հալածանաց, չար- 11 չարանաց. որպիսիք եղեն ինձ յԱնտիօք և յԻկոնիոն և ՚ի Լիւստրոս. որպիսի հալածանաց համբերի, և 12 յամենայնէ փրկեաց զիս Տէր: Եւ ամենեքին որ կամիցին աստուածպաշտու[թեամբ կեալ ՚ի Քրիս- 13 տոս Յիսուս, ՚ի հալածանս կացցեն. այլ մարդք չարք և կախարդք՝ յառաջ եկեսցեն ՚ի չար անդր. 14 մոլորեալք՝ և մոլորեցուցանիցեն: Այլ դու հաստա- տուն կաց յոր ուսարդ, և հաւատարիմ եղեր. գի- 15 տես ուստի ուսար. զի ՚ի մանկու[թենէ զգիրս սուրբս գիտես, որ կարող են իմաստուն առնել զքեզ ՚ի փր- կու[թիւն՝ ՚ի ձեռն հաւատոցն որ ՚ի Քրիստոս Յիսուս: 16 Կ. Ամենայն գիրք աստուածաշունչք և օգտա- կարք ՚ի վարդապետու[թիւն են և ՚ի յանդիմանու- [թիւն, և յուղղու[թիւն և ՚ի խրատ արդարու[թեան. 17 զի կատարեալ իցէ մարդն Աստուծոյ, յամենայն գործս բարու[թեան հաստատեալ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 Զայս վկայու[թիւն դնեմ առաջի Աստուծոյ և Յի- սուսի Քրիստոսի, որ դատելոց է զկենդանիս և զմե- ռեալս ՚ի յայտնու[թեան իւրում և յարքայու[թեան. 2 և դու քարոզեա զբանն, հաս ՚ի վերայ ժամու և տա- րաժամու յանդիմանեա, սաստեա, միսի[թարեա, ա- մենայն երկայնմտու[թեամբ և վարդապետու[թեամբ: 3 Քանզի եկեսցէ ժամանակ՝ զի ողջմտու[թեան վար- դապետու[թեանն ոչ անսայցեն, այլ ըստ իւրաքան- չիւր ցանկու[թեանց կուտեսցեն իւրեանց վարդա- 4 պետս՝ ըստ մարմաջելոյ լսելեաց իւրեանց, և ՚ի ճշ- մարտու[թեանէ անտի դարձուցանիցեն զսելիս և յա- 5 ռասպելս կործանեսցին: Այլ դու զուարթ կաց յա- մենայնի, ճգնեաց, զգործս աւետարանչի գործեա, 6 զպաշտօնդ քո կատարեալ կալ: Զի ես այսուհե- տե նուիրեալ եմ, և ժամանակ դարձի իմոյ հասեալ

կայ. զբարևոք պատերազմ պատերազմեցայ, զըն 7
 Թացսն կատարեցի, զհաւատսն պահեցի: Այսու 8
 հետև կայ մնայ ինձ արդարութեան պսակն, զոր հա-
 տուսցէ ինձ Տէր յաւուր յայնմիկ արդարն դատա-
 ւոր. ոչ միայն ինձ, այլ և ամենեցուն որ սիրեցին
 զլայտնութիւն նորա:

ՁԸ. Փութասջիր գալ առ իս վաղվաղակի. զի 9
 Դեմաս եթող զիս և սիրեաց զաշխարհ, և դնաց ՚ի
 Թեսաղոնիկէ. Կրեսկէս՝ ՚ի Գալիլեա, Տիտոս ՚ի 10
 Գաղմատիա. Դուկաս միայն է ընդ իս: ԶՄար 11
 կոս առեալ ընդ քեզ ածիցես, զի է ինձ պիտանի ՚ի
 սպասաւորութիւն. զՏիւբիկոս առաքեցի յԵփե 12
 սոս: Զփիլոնն թողի ՚ի Տրովադա առ Կարպոսի. 13
 յորժամ գայցես՝ բերջիր և զգիրնն, մանաւանդ ըզ-
 մատեանսն: Աղէքսանդրոս բազում չարչարանս է 14
 ցոյց ինձ. հատուցէ նմա Տէր ըստ գործս նորա.
 յորմէ և դու անձնապահ լինիջիր, զի շատ հակա 15
 ռակ եկաց բանից մերոյ: Յառաջնում ատենին՝ ոչ 16
 ոք ինձ ՚ի թիկունս եկաց, այլ ամենեքին թողին
 զիս. մի համարեցի նոցա այն. այլ Տէր օգնեաց ինձ 17
 և զօրացոյց զիս, զի ինև քարոզութիւնն հաստա-
 տեցի, և լուիցեն ամենայն հեթանոսք. և ապրեցայ
 ես ՚ի բերանոյ առիւծուն: Փրկեցէ զիս Տէր յամե 18
 նայն գործոց չարեաց, և զերծուցէ զիս յարքայու-
 թիւն իւր որ յերկինս է. որում փառք յաւիտեանս
 յաւիտենից. ամէն: Ողջոյն տաջիր Պրիսկեայ և Ա 19
 կիւղեայ, և Ռեսսիփորայ տանն: Երաստոս մնաց ՚ի
 Կորնթոս. զՏրովիմոս թողի ՚ի Մեղիտոս հիւան 20
 գագին: Փութասջիր յառաջ քան զձմեռն գալ: Ող 21
 ջոյն տան քեզ Եւբուլոս և Պուդէս և Լիսոս և
 Կլաւդիա, և եղբարք ամենեքեան: Տէր Յիսուս 22
 Քրիստոս ընդ ոգւոյդ քում: Ենորհք ընդ քեզ:

ԱՌ ՏԻՄՈԹԵՆՍ ԵՐԿՐՈՐԴ ԹՈՒՂԹ, ՈՐ ԷՐ ԵՓԵՍՍՅՈՑ ԵՊԻՍԿՈՍՈՍ
 ԱՌԱՋԻՆ ԶԵՌԵԱԴՐԵԱԼ, ԳՐԵՅՄԻ Ի ՀՈՌՎՄԷ՝ ՅՈՐԺԱՄ ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՆԳԱՄ
 ԵԿԱՅ ՅԱՏԵՆԻ ՊԱՒՂԱՍ ԱՌԱՋԻ ՆԵՐՈՆԻ ԿԱՅԱԵՐ ՀՈՐՄԱՅ:

1 ԿԻՐ. Պաւղոս ծառայ Աստուծոյ, և Առաքեալ
 Յիսուսի Քրիստոսի, ըստ հաւատոց ընտրելոցն
 Աստուծոյ և ՚ի գիտութիւն ճշմարտութեան, որ
 2 ընդ աստուածպաշտութեանն է. յուսով կենացն
 յաւիտենից, զոր խոստացաւ անսուտն Աստուած
 3 յառաջ քան զժամանակն յաւիտենից. բայց յայտ-
 նեաց իւրովք ժամանակօք զբանն իւր քարոզու-
 4 թեամբ, որոյ եղէ ես հաւատարիմ, ըստ հրամանի
 5 Փրկչին մերոյ Աստուծոյ. Տիտոսի որդւոյ սիրելոյ
 ըստ հասարակաց հաւատոց, շնորհք և խաղաղու-
 6 թիւն յԱստուծոյ ՚ի Հօրէ և ՚ի Քրիստոսէ Յի-
 7 սուսէ Փրկչէ մերմէ: Վասն այնորիկ իսկ թողի
 զքեզ ՚ի Կրետէ, զի որ ինչ միանգամ պակաս իցէ՝
 ուղղեցես, և կացուցես ըստ քաղաքաց երիցունս,
 8 որպէս և ես քեզ պատուիրեցի. եթէ ոք անարատ
 իցէ, միոյ կնոջ այր, որդեակս ունիցի հաւատա-
 9 ցեալս, և ոչ յամբաստանութիւն անառակութեան,
 7 կամ անհնազանդս: Զի պարտ է եպիսկոպոսին ա-
 նարատ լինել, որպէս և Աստուծոյ տնտեսի. մի յան-
 դուգն, մի բարկացող, մի թշնամանող, մի հարկա-
 8 նօղ, մի զօշաքաղ. այլ հիւրասէր, բարեսէր, ցած,
 9 արդար, սուրբ, ժուժկալ. վերակացու լինել, հա-
 ւատարիմ բանին վարդապետութեան. զի կարող
 իցէ և միւթարել ողջմտութեամբ վարդապետու-
 10 թեանն, և զհակառակորդսն կշտամբել: Քանզի

բազումք են անհնազանդք, զրախօսք և մտախաբք, մանաւանդ որ 'ի Թլիատուութենէ անտի են. զորս 11 պարտ է ըմբերանել: որք զամենայն տունս կործանեն, և ուսուցանեն՝ զոր չէ արժան, վասն զօջաքաղութան:

ԴՂ. Ասաց ոմն 'ի նոցանէ՝ իւրեանց խոկ մարգաւ 12 րէ. կրետացիք հանապազատուաք, չարաճճիք, դատարկապորտք: Եւ ստոյգ է վկայութիւնս այս. 13 վասն որոյ կշտամբեցեոս զնոսա խստադոյնս, զի առողջացին 'ի հաւատս. և մի հայեցին 'ի հրէական 14 առասպելս, և 'ի պատուէրս մարդկան զառածեւոյն 'ի Ճմարտութենէ: Ամենայն ինչ սուրբ է սրբոց, բայց 15 պղծոցն և անհաւատից՝ ոչ ինչ է սուրբ. այլ պղծեալ են միտք և խորհուրդք նոցա, խոստանան գիւ 16 տել զԱստուած, և գործովք իւրեանց ուրանան. պիղծք և անհաւանք, և յամենայն գործս բարեաց անպիտանք:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

Այլ դու խօսեաց որ ինչ վայելէ՝ ողջամիտ վարդապետութեանդ: Ծերոյց զգաստս լինել, պարկեշտս, ցածունս, ողջամիտս 'ի հաւատս, 'ի սէր, 'ի համբերութեան, 'ի ժուժկայութեան: Պառաւանց՝ նոյնպէս 'ի զգաստութեան, 'ի սուրբ վայելչութեան, մի բանսարկուս, մի գինեմոլս, այլ բարեխրատս. զի զգաստացուցանիցեն զմանկամարդսն՝ այրասէրս լննել, որդեսէրս, ցածունս, սուրբս, տնարարս, բարեգործս, հնազանդս իւրեանց արանց. զի մի բանն Աստուծոյ և վարդապետութիւնն հայհոյեցի: Զերիտասարդս նոյնպէս աղաչեսցիր՝ ցածունս լինել, ամենեցուն զանձն օրինակ կացուցանել գործոց բարութեան, վարդապետութեամբ զանեղծութիւն ունել, զսրբութիւն, զպարկեշտութիւն, զբանն ողջմտութեան, անպարսաւ լինել, զի որ հակառա-

կորդն իցէ՝ յամօթ լիցի, և մի ինչ ունիցի ասել 9 զմէնջ չարութիւն: Ծառայից՝ իւրեանց տերանց հնազանդ լինել և հաճոյս յամենայնի, մի հակառակօղս, մի հատուս. այլ զամենայն հաւատս ցուցանել բարութեամբ, զի զվարդապետութիւն Փրկի (4ԵՐՁ) չին մերոյ Աստուծոյ զարդարեացեն յամենայնի: 11 Քանզի երևեցաւ՝ շնորհն Աստուծոյ փրկիչ՝ ամենայն մարդկան, որ խրատէն զմեզ, զի ուրասցուք զամպարշտութիւն և զաշխարհական ցանկութիւնս. զգաստութեամբ և արդարութեամբ և աստուած- 13 պաշտութեամբ կեցցուք յաշխարհիս. և ակնկալցուք երանելի յուսոյն, և յայտնութեան փառաց մեծին Աստուծոյ և Փրկչին մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. որ ետ զանձն վասն մեր, զի փրկեցէ զմեզ յամենայն անօրէնութենէ, և սրբեաց իւր ժողովուրդ սեպհական՝ նախանձաւոր գործոց բարութեան: Զայդ խօսեաց, և մի իթարեա և յանդիմանեա ամենայն սաստիւք, զի մի ոք իցէ որ զքեզ արհամարհիցէ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 ԶԸ. Եւ յուշ արասցիր նոցա՝ իշխանութեանց և պետութեանց հնազանդ լինել և հպատակ կալ, և ամենայն գործոց բարութեան պատրաստ գտանել. մի զոր հայհոյել, անկուրս լինել, հեզս, զամենայն ցածութիւն առ ամենայն մարդիկ ցուցանել: Զի էաք երբեմն և մեք անմիտք, անհաւանք, մոլորեալք ծառայեաք ցանկութեանց և պէտպէս անառակութեանց. չարութեամբ և նախանձու շքեաք, ատեցեալք՝ և զմիմեանս ատեաք: Խոկ յորժամ քաղցրութիւն և մարդասիրութիւն Փրկչին մերոյ Աստուծոյ յայտնեցաւ, ոչ 'ի գործոց արդարութեան զոր արարաք մեք, այլ ըստ իւրում ողորմութեան ապրեցոյց զմեզ՝ ի ձեռն աւազանին միւս-

անգամ ծննդեանն, և նորոգութեամբ Հողւոյն
 սրբոյ, զոր եհեղ 'ի մեզ առատութեամբ 'ի ձեռն 6
 Յիսուսի Քրիստոսի Փրկչին մերոյ, զի արդարաւ 7
 ցեալք շնորհօքն՝ եղիցուք ժառանգաւորք յուսով կե-
 նացն յաւիտենականաց: Հաւատարիմ է բանս, և 8
 'ի սոյն կամիմ գրեզ հաստատուն լինել զի փոյթ ա-
 րացեն բարեաց գործոց վերակացու լինել հաւատա-
 ցեալքն յԱստուած. զի այն է բարի և օգտակար
 մարդկան: Այլ զյիմարութեան խնդիրս և զտոհ 9
 մաթիւս և զհեռ և զօրինական կռիւս 'ի բաց մեր-
 ժեսլիր. զի անօգուտք են և սնտախբ: Յառնէ հեր 10
 ձուածողէ՛ յետ միանգամ և երկիցս խրատելոյ՝ հրա-
 ժարեսլիր. գիտասլիր զի թիւրեալ է այնպիսին, և 11
 մեղանչէ անձամբ զանձն դատապարտեալ: Այլ յոր 12
 ժամ յղեցից առ քեզ զԱրտեմա կամ զՏիւբիկոս,
 փութասլիր գալ առ իս 'ի Նիկոպոլիս. զի անդ եդի
 'ի մտի ձմերել: Եւ զՅենոն զօրինական դպիր և 13
 զԱպողոս՝ փութով արձակեսլիր, զի մի ինչ պակա-
 սիցէ նոցա: Ուսցին և մերքն ևս՝ բարեաց գործոց 14
 վերակացու լինել 'ի պէտս կարեորս, զի մի անպը-
 տուղք լինիցին: Ողջոյն տան քեզ որ ընդ իս են ա 15
 մենեքին: Ողջոյն տուր սիրելեաց մերոց հաւատովք:
 Ծնորհք ընդ ձեզ ամենեսին:

ԱՌ ՏԻՏՈՍ՝ ԿՐԵՏՍՅԻՈՅ ԵԿԵՂԵՅԻՈՅՆ ԱՌԱՋԻՆ ՁՆՈՆԱԴՐԵԱԼ
 ԵՊԻՍԿՈՊՈՍ՝ ԳՐԵՅԱԻ Ի ՆԻԿՈՊՈԼՈՅ ՄԱԿԵՒՈՆԱՅԻՈՅ:

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՆ

ԵՒ ԱՌ ԱՐՔԻՊՊՈՍ ՍԱՐԿԱԻԱԳ

ԵՒ ԱՌ ԱՊՓԻԱ ԹՈՒՂԹ

1 Պաւղոս կապեալ Յիսուսի Քրիստոսի, և Տի-
 մոթէոս եղբայր, Փիլիմոնի սիրելոյ և գործակցի
 2 մերոյ, և Սպիթեայ քեռ, և Արքիպպեայ զինուո-
 3 րակցի մերոյ, և առսնին եկեղեցւոյդ: Ծնորհք
 ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ Հօրէ մեր-
 4 մէ և 'ի տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ: Պահանամ
 զԱստուծոյ իմոյ յամենայն ժամ, յիշատակեալ յա-
 5 զթիս իմ վասն քո. իբրև լսեմ զքո հաւատսն և
 զսէր, զոր ունիս առ տէր Յիսուս և առ ամենայն
 6 սուրբս. զի հաղորդութիւն հաւատոցն քոց՝ արդոյ
 լինիցի, գիտութեամբ ամենայն բարութեան, որ 'ի
 7 ձեզ է 'ի Քրիստոս Յիսուս: Խնդութիւն յոյժ ըն-
 8 կալայ, և մխիթարութիւն 'ի վերայ սիրոյն քոյ. զի
 8 գութք սրբոց քե հանգուցեալ են, եղբայր: Վասն
 որոյ բազում համարձակութիւն ունիմ 'ի Քրիս-
 9 տոս՝ հրաման տալ քեզ զարժանն վասն սիրոյ. մա-
 նաւանդ թէ աղաչեմ իսկ այնպիսի լինել՝ որպէս և
 Պաւղոս ծերացեալ, արդ և կապեալ ևս Յիսուսի
 10 Քրիստոսի: Աղաչեմ զքեզ վասն որդւոյ իմոյ՝ զոր
 11 ծնայ 'ի կապանս իմ զԱնեսիմոս. որ երբեմն անպի-
 12 տան էր քեզ, բայց արդ քեզ և ինձ պիտանի. զոր
 յղեցի առ քեզ, և դու զգա ընկալել, այսինքն է՝
 13 զիմ աղիս: Զոր կամէի առ իս արգելուլ, զի ընդ
 14 քո ունիցի ինձ սպաս 'ի կապանս Աւետարանին. բայց

առանց քո կամաց ոչ ինչ կամեցայ առնել, զի մի
բարիքդ քո՛ ի հարկէ լինիցին, այլ կամաւ: Եւ թեր 15
ևս վասն այնորիկ մեկնեցաւ առ ժամանակ մի, զի
յաւիտեան ունիցիս զդա, մի ևս իբրև զծառայ, այլ 16
՛ի վեր քան զծառայ, իբրև զեղբայր սիրելի. եթէ
ինձ այսպէս, որչափ ևս առաւել քեզ մարմնով և Տե-
րամբ: Եթէ զիս քեզ հաղորդ համարիցիս, ընկալ 17
զդա իբրև զիս, և եթէ յանցուցեալ ինչ իցէ կամ 18
պարտիցի, զայն ինձ համարեաց: Ես Պաւղոս դրե- 19
ցի իմով ձեռամբ. ես հատուցից, զի մի ասիցեմ քեզ՝
թէ դու զանձն քո ինձ պարտիս. այո, եղբայր, ես 20
քո փոխանակ եղէց ՛ի Տէր. հանդո զազիսդ իմ՛ի
Քրիստոս: Յուսացեալ ՛ի հնազանդութիւնդ քո 21
գրեցի առ քեզ. քանզի գիտեմ թէ առաւել ևս քան
զոր ասեմդ՝ առնիցես: Միանգամայն և պատրաս- 22
տեջիր ինձ վանս. քանզի յուսամ թէ աղօթիւք
ձերովք շնորհեցայց ձեզ: Ողջոյն տայ ձեզ Եպափ- 23
րաս գերեկից իմ՛ի Քրիստոս Յիսուս, և Մարկոս 24
և Արիստարքոս և Դեմաս և Դուկաս՝ գործակիցք
իմ: Ենորհք տեառն Յիսուսի ընդ ողբոյդ ձերում: 25

ԱՌ ՓԻԼԻՄՈՎՆ ԵՒ ԱՊՓԻԱ ՏԵԱՐՍ ՈՆԵՍԻՄԱՅ, ԵՒ ԱՌ ԱՐՔԻՊՊՈՍ
ՍԱՐԿԱՆԱԳ ԿՈՂՈՍՄԱՅԻՈՅ ԵԿԵՂԵՅԻՈՅՆ՝ ԳՐԵՑԱԻ Ի
ՀՌՈՎՄԷ Ի ԶԵՌՆ ՈՆԵՍԻՄԱՅ ԵԱՌՈՅՑԻ:

Ա Ռ Ե Բ Ի Ս Յ Ե Ց Ի Ս

Թ Ո Ւ Ղ Թ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

1 ԵՎ. Բազում մասամբք, և բազում օրինակք
կանխաւ խօսեցաւ Աստուած ընդ հարսն մեր մար-
2 գարէիւք. ՛ի վախճան աւուրցս այսոցիկ՝ խօսեցաւ
ընդ մեզ Որդւոյն, զոր եղ-ժառանգ ամենայնի, ու
3 թով և զյաւիտեանսն արար: Որ է լոյս փառաց և
նկարագիր էութեան նորա, որ կրէ զամենայն բա-
նիւ զօրութեան իւրոյ. սրբութիւն մեղաց մերոց
արարեալ, նստաւ ընդ աջմէ մեծութեանն ՛ի բար-
4 ձունս: Այնչափ առաւել եղեալ քան զՀրեշտակս,
որչափ լաւ ևս քան զնոսա անուն ժառանգեաց.
5 քանզի ցո՛ երբեք ասաց ՛ի Հրեշտակաց. որդի իմ
ես դու, ես այսօր ծնայ զքեզ. և դարձեալ թէ ես
6 եղէց նմա՛ ի հայր, և նա եղիցի ինձ յորդի: Այլ
յորժամ միւսանգամ մուծցէ զանդրանիկն յաշ-
խարհ, ասէ. Երկիր պագցեն նմա ամենայն Հրեշ-
7 տակք Աստուծոյ: Այլ առ Հրեշտակսն ասէ. Ու-
րար զՀրեշտակս իւր հոգիս, և զպաշտօնեայս իւր
8 բոց հրոյ: Իսկ ցորդին ասէ. Աթոռ քո, Աստուած,
յաւիտեանս յաւիտենից, գաւազան ուղղութեան,
9 գաւազան արքայութեան քոյ. սիրեցեր զարդարու-
թիւն, և ատեցեր զանօրէնութիւն. վասն այսորիկ
օժ զքեզ Աստուած Աստուած քո իւղով ուրախու-
10 թեան՝ առաւել քան զընկերս քո. և դու Տէր իս-

կրգբանէ զերկիր հաստատեցեր, և դործք ձեռացքոյ
 երկիրք են. նորա կորնչին՝ և դու կաս և մնաս. ա 11
 մենեքեան իբրև զձորձս մաշեցին և իբրև զվերար-
 կու. գալարեցես զնոսա իբրև զհանդերձ, և գալա 12
 րեսցին. բայց դու նոյն իսկ ես՝ և ամբքո ոչ պակա-
 սեսցեն: Յ՞՞ երբեք ասաց ՚ի Հրեշտակաց. Նիստ 13
 ընդ աջմէ իմմէ, մինչև եզից զԹշնամիս քո պա-
 տուանդան ոտից քոյ: Ո՛չ ամաքէն ամենեքեան հո 14
 գիբ են հարկաւորք՝ որ առաքին ՚ի սպասաւորութիւն
 վասն այնոցիկ՝ որ ժառանգելոցն են զփրկութիւն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

Ե Գ. Վասն այնորիկ պարտ է մեզ առաւել ևս 1
 ունկնդիր լինել բանիցն ասացելոց, զի մի երբեք
 նուաղեցուք: Զի եթէ որ ՚ի ձեռն Հրեշտակաց 2
 խօսեցաւ բանն՝ հաստատուն եղև, և ամենայն յան-
 ցաւորութիւն և անհնազանդութիւն ընկալաւ ըզ- 3
 պատիժ պատուհասի, մեք զիմրդ ապրեսցուք հեղ-
 գացեալք յայնպիսի փրկութենէ, որ սկիզբն առ խօ- 4
 սելոյ ՚ի Տեառնէ, և ՚ի ձեռն այնոցիկ որ լուանն՝ ՚ի
 մեզ հաստատեցաւ. վկայեալ յԱստուծոյ նշանօք և 4
 արուեստիւք, և պէսպէս զօրութեամբք, և մասամբք
 Հողւոյն սրբոյ՝ ըստ իւրոց կամաց. զի ոչ եթէ Հրեշ- 5
 տակաց հնազանդեցոյց զհանդերձեալ աշխարհն,
 վասն որոյ և մեքս խօսիմք: Վկայեաց որ ուրեք և 6
 ասէ. Զինչ է մարդ՝ եթէ յիշեցես զնա, կամ
 որդի մարդոյ՝ թէ այց արասցես նմա. փոքր մի խո- 7
 նարհ արարեր զնա քան զՀրեշտակս. փառօք և
 պատուով պսակեցեր զնա, և կացուցեր զնա ՚ի վե- 8
 րայ ձեռակերտաց քոյ. զամենայն ինչ հնազանդ ա-
 րարեր ՚ի ներքոյ ոտից նորա: Արդ ՚ի հնազանդե-
 ցուցանելն զամենայն՝ ոչ ինչ եթող անհնազանդ ՚ի
 նմանէ. բայց այժմ ոչ ևս տեսանեմք հնազանդեալ 9
 նմա զամենայն: Այլ զփոքր մի խոնարհեալ քան

զՀրեշտակս՝ տեսանեմք զՅիսուս՝ վասն չարչարա-
 նաց մահուն, փառօք և պատուով պսակեալ. զի շը-
 նորհօքն Աստուծոյ վասն ամենեցուն զմահ ճաշա-
 10 կեսցէ: Զի վայելէր իսկ նմա, վասն որոյ ամենայն
 և որով ամենայն, բազում որդիս ՚ի փառս ածել և
 զառաջնորդ փրկութեան նոցա չարչարանօք կատա-
 11 վերջ) րել:
 Զի որ սրբէն և որ սրբին, ՚ի միջէ էին ամենե-
 քեան. վասն որոյ ոչ ամօթ համարի եղբարս անուա-
 12 նել զնոսա, և ասել. Պատմեցից զանուն քո եղբարց
 13 իմոց, ՚ի մէջ եկեղեցւոյ օրհնեցից զբեղ. և դար-
 ձեալ թէ ես եղէց յուսացեալ ՚ի նա. և դարձեալ
 Ահաւասիկ ես և մանկունք իմ զոր ետ ինձ Աս-
 14 տուած: Արդ որովհետև մանկունք հաղորդեցին
 արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձաւորութեամբ
 կցորդ եղև նոցունց. զի մահուն իւրով խափանեցէ
 զայն որ զիշխանութիւն մահուն ունէր, այսինքն է՝
 15 զսատանայ. և ապրեսցուցէ զայնոսիկ որ մահուն եր-
 կիրղև հանապազ կէին վտարանդեալք ՚ի ծառայու-
 16 թիւն: Քանզի ոչ երբեք զՀրեշտակաց բուռն հար-
 կանէ, այլ զգաւակէն Աբրահամու բուռն հարկա-
 17 նէ. ուստի պարտ իսկ էր նմա ամենայնիւ եղբարց
 նմանել. զի ողորմած լինիցի, և հաւատարիմ քա-
 հանայապետ յաստուածակոյս կողմանէ անտի, առ
 18 ՚ի քաւելոյ զմեզս ժողովորեանն: Զի որով ինքն
 չարչարեցաւ՝ զփորձ առեալ, կարող է և փորձանա-
 ւորացն օգնական լինել:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 Ուստի, եղբարք սուրբք, երկնաւոր կոչմանն բա-
 ժանորդք, նայեցարուք ընդ Առաքեալն և ընդ քա-
 հանայապետ խոստովանութեան մերոյ ընդ Յիսուս
 2 Քրիստոս. որ հաւատարիմ է արարչին իւրոյ, որ-
 3 պէս և Մովսէս յամենայն տան նորա. զի առաւել

Լս փառաց քան զՄովսէս արժանի եղև, որչափ ա-
 ռաւել պատիւ ունիցի քան զտունն՝ տանն առնելին.
 զի ամենայն տուն կազմի յուժէ կազմի. իսկ որ զա- 4
 մենայնն արար, Աստուած է: Մովսէս՝ հաւատա- 5
 ըրիմ է յամենայն տան նորա՝ իբրև զծառայ, առ ՚ի
 վկայութենէ բանից ասացելոց. այլ Քրիստոս իբրև 6
 որդի ՚ի վերայ տան իւրոյ, որոյ տունն՝ մեք իսկ եմք.
 միայն թէ զհամարձակութիւն և զպարծանս յուտոյն
 մինչև ՚ի վխճան հաստատուն ունիցիմք: Վասն 7
 որոյ այսպէս ասէ Հոգին սուրբ. Այսօր եթէ ձայնի 8
 նորա լուիցէք, մի խտացուցանէք զսիրտս ձեր իբ-
 րև ՚ի դառնութեանն՝ յաւուրն փորձութեան յանա-
 պատի. ուր փորձեցին զիս հարքն ձեր. քննեցին զիս՝ 9
 և տեսին զբործս իմ զքառասուն ամ. վասն որոյ 10
 տաղտկացայ ազգան այնուիկ, և ասացի, միշտ մնը
 ըեալ են սրտիւք. և նորա ոչ ծանեան զձանապարհս
 իմ. որպէս երգուայ ՚ի բարկութեան իմում թէ մըտ 11
 ցեն ՚ի հանգիստ իմ:

Ե 2. Տեսէք, եղբարք, գուցէ երբեք լինիցի յու- 12
 մեք ՚ի ձէնջ սիրտ չար անհաւատութեան՝ ապստամբ
 լինել յԱստուծոյ կենդանւոյ. այլ մխիթարեցէք զմի 13
 մեանս զօրհանապաղ՝ մինչդեռ այսօրդ առաջի կայ.
 զի մի որ խտացցի ՚ի ձէնջ խաբէութեամբ մեղաց:
 Քանզի բաժանորդք եղեաք Քրիստոսի. միայն թէ՛ 14
 զսկիզբն հաստատութեանն մինչև ՚ի վխճան պինդ
 կալուք, յասելն. Այսօր եթէ ձայնի նորա լուի- 15
 ցէք՝ մի խտացուցանէք զսիրտս ձեր իբրև ՚ի դառ-
 նութեանն: Քանզի ոմանք լուան՝ և դառնացուցին, 16
 այլ ոչ ամենեքեան որ ելեալ էին յԵգիպտոսէ ՚ի
 ձեռն Մովսիսի: Յու՞մք տաղտկացաւ զքառասուն 17
 ամն. ոչ ապաքէն ՚ի յանցուցելոցն, որոյ ոսկերքն
 անկան յանապատի անդ: Ո՞ւմ երգուուա չմտանել 18
 ՚ի հանգիստն իւր, եթէ ոչ անհաւատիցն. և տե- 19
 սանեմք, զի ոչ կարացին մտանել վասն անհաւա-
 տութեանն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 Երկիցուք այսուհետև, գուցէ ՚ի թողուլ զաւե-
 տիմն՝ ՚ի մտանելոյ ՚ի հանգիստ նորա, գտանիցի որ
 2 ՚ի ձէնջ նուազեալ. քանզի եմք աւետարանեալք՝ որ-
 պէս և նորայն. այլ նոցա ոչ ինչ օղնեաց լուր բա-
 նին՝ չամոքելոցն ՚ի հնազանդութիւն հաւատոց:
 3 Այլ մեք մտանեմք ՚ի հանգիստն, որք հաւատա-
 ցաքս՝ որպէս և ասացն, թէ որպէս երգուայ ՚ի բար-
 կութեան իմում, թէ մտցեն ՚ի հանգիստ իմ. թէ-
 պէտ և արդիւնքն իսկզբանէ աշխարհի լինալ էին.
 4 քանզի ասէ ուրեք վասն աւուրն եթաներորդի այս-
 պէս. Եւ հանգեաւ Աստուած յաւուրն եթաներոր-
 5 զի յամենայն գործոց իւրոց. և աստ դարձեալ ասէ՝
 6 Թէ մտցեն ՚ի հանգիստ իմ: Եւ արդ քանզի ար-
 գելան ոմանք մտանել ՚ի նա, և որք յառաջագոյն ա-
 ւետարանեալն էին՝ չմտին վասն անհաւանութեանն,
 7 դարձեալ այլ օր սահմանէ՝ զայսօրն ՚ի Պաւթի, և
 ասէ՝ յետ այնչափ ժամանակաց, որպէս յառաջագոյն
 ասայ. Այսօր եթէ ձայնի նորա լուիցէք՝ մի խտա-
 8 ցուցանէք զսիրտս ձեր: Զի եթէ զնոսա Յեսուայ
 հանգուցեալ էր, ապա վասն այլոյ աւուր ոչ խօսէր
 9 յետ այնորիկ: Արդ ուրեմն նուազեալ է շաբաթ ումն
 10 ժողովրդեանն Աստուծոյ. զի որ եմուտ ՚ի հանգիստն
 նորա, և նա հանգեաւ յիւրոյ գործոց անտի, որպէս
 4ԲԲ) և Աստուած յիւրայոցն:
 11 Փութացուք այսուհետև մտանել յայն հան-
 գիստ. զի մի որ ընդ նովին օրինակաւ անհաւանու-
 12 թեանն անկանիցի. զի կենդանի է բանն Աստուծոյ
 և ազդող և հատու քան զամենայն սուր երկխայրի,
 և անցանէ մինչև ցորոշումն շնչոյ և ոգւոյ և յօգից
 13 և ուղղոյ. և քննիչ է մտաց և խորհրդոց սրտից: Եւ
 չիք արարած աներեւոյթ յերեսաց նորա, այլ ամե-
 նայն ինչ մերկապարանոց կայ առաջի աչաց նորա՝ զոր

մէ մեր բանքս են: Ունիմք այսուհետեւ քահանայաւ 14
 պետ մեծ՝ անցեալ ընդ երկինս, զՅիսուս զորդի
 Աստուծոյ. պինդ կայուք զխոստովանութիւնս.
 քանզի ոչ եթէ ունիմք քահանայապետ, որ չիցէ կա 15
 բող չարչարակից լինել տկարութե մերոյ. այլ փորձ
 է ամենայնիւ ըստ նմանութեան առանց մեղաց:

24. Մատիցուք այսուհետեւ համարձակութեամբ 16
 առաջի աթոռոյ շնորհացն նորա, զի ընկալցուք զողոր
 մութիւնս, և գտցուք շնորհս ՚ի դէպ ժամանակի օգ-
 նականութեան:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե

Զի ամենայն քահանայապետ ՚ի մարդկանէ աւետալ՝ 1
 վասն մարդկան կայ յաստուածակոյս կողմն անգր, զի
 մատուցէ պատարագս և զոհս վասն մեղաց. չափով 2
 չարչարակից կարող է լինել տգիտաց և մոլորեցոյ, քան
 զի և ինքն իսկ տկարութեամբ զգածեալ է: Վասն 3
 այնորիկ հարկ է՝ որպէս վասն ժողովրդեանն, նոյն-
 պէս և ընդ անձին մատուցանել պատարագս վասն մե- 4
 ղաց: Եւ ոչ եթէ անձամբ որ առնու պատիւ, այլ
 կոչեցեալն յԱստուծոյ՝ որպէս և Սհարոն. նոյնպէս 5
 և Քրիստոս, ոչ եթէ անձին ինչ շուք եղ լինել քա-
 հանայապետ, այլ որ խօսեցան առ նա, թէ Որդի 6
 իմ ես դու, ես այսօր ծնայ զքեզ. որպէս և ՚ի միւ-
 սուսն ասէ. Գու ես քահանայ յաւիտեան ըստ կար 7
 գին Մեքիսեդեկի: Որ յառուրս մարմնոյ իւրոյ՝ ա-
 ղօթս և պաղատանս առ այն որ կարօղն էր ապրեցու-
 ցանել զնա ՚ի մահուանէ, ու ժգին գոչմամբ և արտա- 8
 սուօք մատուցանէր. և լսելի լինէր առ լաւութեանն.
 Թէպէտ և որդի է, ուսաւ ՚ի չարչարանաց անտի ըզ- 9
 հնազանդութիւն: Եւ իբրև կատարեցաւ՝ եղև ա-
 մենայն հնազանդեցոյ իւրոյ պատճառք փրկութեն 10
 յաւիտենից, և անուանեցաւ յԱստուծոյ քահանայա-
 պետ յաւիտենից ըստ կարգին Մեքիսեդեկի:

11 27. Վասն որոյ բաղում են մեզ բանք, և դը-
 ժուարապատում ՚ի մեկնել. քանզի խօթամիտք ե-
 12 ղերուք լսելեօք. փոխանակ զի պարտ էր ձեզ լինել
 վարդապետս վասն ժամանակին, դարձեալ պիտոյ է
 ձեզ ուսանել՝ թէ զինչ են նշանագիրք սկզբան բա-
 նիցն Աստուծոյ. և եղերուք կարօտք կաթին, և
 13 ոչ հաստատուն կերակրոյ: Զի ամենայն որ կաթըն-
 կեր է՝ տգէտ է բանին արդարութեան, քանզի տը-
 14 ղայ է. այլ կատարելոցն է հաստատուն կերակուր,
 որոց՝ վասն ՚ի չափսն հասանելոյ՝ ճաշակելիքն կիրթ-
 են ընտրութեան բարւոյ և չարի:

Գ Լ Ո Ւ Խ Զ

1 Վասն որոյ թողեալ զբան սկզբանն Քրիստոսի՝
 ՚ի կատարումն եկեացուք. մի միւսանգամ արկանել
 հիմնապաշխարութեան ՚ի մեռելոտի գործոց անտի,
 2 և հաւատոցն որ յԱստուած, և մկրտութեանցն
 վարդապետութեան, և ձեռնադրութեան ձեռաց,
 և յարութեան մեռելոց, և դատաստանին յաւի-
 3 տենից: Եւ արդ արացուք զայն՝ եթէ Աստուած
 4 հրամայեցէ. քանզի անհնար է միանգամ մկրտե-
 5 լոցն, որ ճաշակեցին յերկնաւոր պարգևացն, և հա-
 6 ղորդք եղեն Հոգւոյն սրբոյ, և զգեղեցիկ բանին Աս-
 7 տուծոյ ճաշակսն ճաշակեցին, և զզօրութիւնս հան-
 8 դերձելոյ աշխարհին, և կործանեցին, միւսանգամ
 նորոգել յապաշխարութիւնս, և վերստին ՚ի խաչ
 հանել անձանց զՈրդին Աստուծոյ, և դարձեալ
 7 խայտառակել: Քանզի երկիր որ ըմպիցէ զանձրև
 բազում անգամ եկեալ ՚ի վերայ նորա, և ծնանիցի
 արգիւնս շայեկանս նոցա՝ վասն որոյ գործիցին, ըն-
 8 դունի զօրհնութիւն յԱստուծոյ. իսկ որ բերէ փուշ
 և տատասկ՝ անպիտան է և մերձ յանէ ծս, և վախ-
 ճան նորա յայրումն:

22. Բայց հաստատեալ եմ վասն ձեր, սիրելիք, 9
 'ի լաւ անդր և որ լին է փրկութեամբ, զի թէպէտ
 և այսպէս խօսիմք, ոչ էթէ անիրաւ ինչ է Աստուած՝ 10
 մոռանալ զգործս ձեր և զսէրն զոր ցուցէք յանուն
 նորա. զի պաշտէիք զսուրբսն և պաշտէք. և մեք ըղ- 11
 ձանամք, զի իւրաքանչիւր որ 'ի ձէնջ զնոյն փոյթ
 ցուցանիցէ 'ի հաստատութիւն յուսոյն մինչև ցվախ
 ճանս. զի մի հիւանդամիտք լինիցիք: Նմանողք եղե- 12
 րուք այնոցիկ որ հաւատովքն և երկայնամտութեամբ
 ժառանգեցին զաւետիսն. զի Աբրահամու խոստա- 13
 ցեալ զաւետիսն Աստուծոյ՝ քանզի յայլ որ 'ի մեծ ոչ
 դոյր երդնուլ, յանձն իւր երդուաւ, և ասէ. Այո՛ 14
 օրհնելով օրհնեցից զքեզ, և բազմացուցանելով բազ-
 մացուցից: Եւ այնպէս երկայնամիտ եղեալ՝ եհասաւ 15
 լետեացն: Ապաքէն մարդիկ որ ինչ 'ի վեր է քան 16
 զինքեանս՝ յայն երդնուն. և ամենայն հակառակու-
 թեան նոցա վճիռ 'ի հաստատութիւն, երդումն է.
 որով առաւել ևս կամեցեալ Աստուծոյ՝ ցուցանել ժա 17
 ռանդաւորաց աւետեացն զհաստատութիւն խորհրդ-
 դոյն իւրոյ, միջնորդեաց երդմամբ: Զի երկու ան- 18
 փոփոխելի իրօքն՝ որովք անհնար իցէ ստել Աստու-
 ծոյ, հաստատուն միսիթարութիւն ունիցիմք, որքա-
 պաստան եղեաք բունն հարկանել զհանդերձեալ
 յուսոյն, զոր իբրև զխարիսխ հաստատուն և անշարժ 19
 ունիցիմք անձանց մերոց. որ և մտանիցէ 'ի ներքին
 կողմն վարադուրին, ուր կարապետն մեր Յիսուս է. 20
 մուտ վասն մեր, ըստ կարգին Մեղքիսեղեկի եղև
 քահանայապետ յաւիտենից:

Գ Լ Ո Ւ Խ Է

Քանզի այս Մեղքիսեղեկ՝ թագաւոր էր Սաղի 1
 մայ, քահանայ Աստուծոյ բարձրելոյ. որ ել ընդ ա-
 ռաջ Աբրահամու, յորժամ դարձեալ գայր 'ի կոտու-
 րածէ թագաւորացն՝ և օրհնեաց զնա. որում և տա 2

սանորդս յամենայնէ ետ Աբրահամ. նախ թարգմա-
 նի թագաւոր արդարութեան, ապա թագաւոր Սա-
 3 ղիմայ՝ որ է թագաւոր խաղաղութեան. անհայր՝ ան-
 մայր՝ չհամարեալ յազգս, որոյ ոչ սկիզբն աւուրց և
 ոչ կատարած կենաց. նմանեալ որդւոյն Աստուծոյ՝
 4 կայ մնայ քահանայ մշտնջենաւոր: Արդ տեսէք որ-
 պիսի որ էր սա, որում և Աբրահամ տասանորդս ետ
 5 յաւարէ անտի՝ նահապետն. և որք յորդուցն Ղե-
 լեայ զքահանայութիւնն աւնուն, պատուէր ունին
 տասանորդել զժողովուրդն ըստ օրինացն, այսինքն
 է՝ զեղբարս իւրեանց. թէպէտ և ելեալ իցեն յերա-
 6 նայն Աբրահամու: Իսկ չհամարեալն յազգս 'ի նու-
 ցանէ՝ տասանորդեաց զԱբրահամ, և զնա որոյ զա-
 7 լետիսն ընկալեալ էր՝ օրհնեաց. զի առանց ամենայն
 հակառակութեան՝ նուազն 'ի լաւէ անտի օրհնեցի:
 8 Եւ աստ մարդք մահկանացուք տասանորդս աւնուն,
 9 բայց անդ վկայեցաւ թէ կենդանի է. և որպէս բանից
 կարգ է ասել, թէ Աբրահամու և Ղեի իսկ որ
 10 զտասանորդան աւնոյր, տասանորդեցաւ. զի դեռ ևս
 յերանս հօր իւրոյ էր՝ յորժամ ընդ առաջ եղև նմա
 11 Մեղքիսեղեկ: Իսկ արդ էթէ կատարումն 'ի ձեռն
 զլատացոց քահանայութեանն էր, քանզի ժովու-
 վուրդն յայն օրհնորդեցաւ, զինչ պիտոյ էր ըստ կար-
 12 գին Մեղքիսեղեկի այլում քահանայի յառնել, և
 13 ոչ ասել էթէ ըստ կարգին Ահարոնի: Այլ 'ի փո-
 փոխել քահանայութեանն՝ հարկ էր և օրինացն
 14 փոփոխումն լինել զի զօրմէ այսպէսն ասի, յայլմէ
 ազգէ կալաւ հաղորդութիւն, յորմէ ոչ որ երբեք է-
 15 զև հաղորդ սեղանոյն: Արդ յայտ իսկ է, թէ յազ-
 գէ Յուդայ ծագեաց Տէր մեր, յորմէ ազգէ վասն
 16 քահանայից Մովսէս ինչ ոչ ձառեաց: Եւ ևս առա-
 լել յայտ է՝ թէ ըստ նմանութեան Մեղքիսեղեկի
 17 յառնելոց է այլ քահանայ. որ ոչ ըստ մարմնաւոր
 պատուիրանին եղև, այլ ըստ զօրութեան կենացն
 17 անվախձանից. քանզի վկայեցաւ, թէ դու ես քա-

հանայ յաւիտեան ըստ կարգին Մեղքիսեդեկի: Ար 18
համարհու թիւն լինէր առաջին պատուիրանին՝ վասն
նորին տկարութեանն և անշահութեան. քանզի ոչ 19
ինչ կատարումն գործեցին օրէնքն, և մուտ ազնուա-
կան յուսոյն որով մերձենամք առ Աստուած. և այն 20
չափ, զի ոչ առանց երգման. զի են ոմանք՝ որ առանց
երգման են կացեալ քահանայք: Բայց սա երգմամբ, 21
'ի ձեռն այնորիկ որ ասացն 'ի նա. Երգուաւ Տէր՝ և
ոչ ևս զղջացի, դու ես քահանայ յաւիտեան: Եւ 22
այնչափ լաւագոյն ուխտի եղև երաշխաւոր Յիսուս:
Եւ բազում են կացեալ քահանայք՝ վասն մահու 23
արգել լինելոյ 'ի մշտնջենաւորել: Իսկ սա վասն յա- 24
ւիտեան կարոյ՝ առանց անցանելոյ ունի զքահանայու-
թիւնն. ուստի և կենդանի առնել համօրէն կա- 25
րող է զմատուցեալն նովաւ առ Աստուած. քանզի
միշտ կենդանի է՝ լինել բարեխօս վասն նոցա:
Ա. Զի յայսպիսի իսկ և վայելէր մեզ քահանայա- 26
պետ, սուրբ, անմեղ, անարատ, զատեալ 'ի մեղա-
ւորաց, և բարձրացեալ քան զերկինս. որում ոչ հա- 27
նապազ հարկ է որնոս այլոց քահանայապետիցն՝ նախ
վասն իւրեանց մեղացն պատարագս մատուցանել, և
ապա վասն ժողովրդեանն. իսկ սա զայն միանգամայն
կատարեաց, զի զանձն իւր մատոյց պատարագ: Ս. 28
րէնքն զմարդիկ կացուցանեն քահանայապետս զգա-
ծեալս տկարութեամբ, իսկ բանն երգման յետ օ-
րինացն՝ զորդի որ յաւիտեան կատարեալ է:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը

Եւ բանից գլուխ խօսիցս, այնպիսի ունիմք քա- 1
հանայապետ, որ նստաւ ընդ աջմէ մեծութեան ա- 2
թուոյն յերկինս, սրբութեանցն պաշտօնեայ, և խո- 3
րանին ճշմարտութեան՝ զոր Տէրն կանգնեաց և ոչ
մարդ: Զի ամենայն քահանայապետ վասն մատու-

ցանելոյ զգոհս և զպատարագս կայ, ուստի հարկ է
4 և նմա ունել ինչ զոր մատուցանիցէ: Զի թէ էր
յերկրէ, թերևս չէր իսկ քահանայ. զի գոյին որ
5 մատուցանէին ըստ օրինացն պատարագ. որք առա-
կաւ և օրինակաւ պաշտէին երկնաւորացն. որպէս և
հրամայեցաւ Մովսիսի՝ յորժամ գործելոց էր զվրան
ժամուն. Տեսցիր, ասէ, արասցես զամենայն ըստ օ-
6 րինակին որ ցուցաւ քեզ 'ի լերինն: Բայց արդ ա-
ռատագոյն ևս պաշտաման եհաս Յիսուս, որչափ
լաւագոյն ևս ուխտի է միջնորդ՝ որ 'ի յառաւել աւե-
7 տիսն օրինադրեցաւ: Զի եթէ առաջինն անարատ
8 էր, ապա երկրորդին տեղի ոչ խնդրէր: Նա առանիկ
բամբաստէ զնոսա և ասէ. Ահաւասիկ աւուրք եկես-
ցեն, ասէ Տէր, և կատարեցից 'ի վերայ տանն Խորայելի
9 և 'ի վերայ տանն Յուզայ ուխտ նոր. ոչ ըստ ուխտին
զոր եղի ընդ հարս նոցա յառուրն յորում առի 'ի
ձեռն՝ հանել զնոսա յերկրէն եզիպտացուց, և զի
նոքա ոչ կացին յուխտին իմում, և ես անփոյթ ա-
10 րարի զնոցանէ, ասէ Տէր ամենակալ: Այլ այս է
ուխտն զոր եղից տանն Խորայելի յետ աւուրցն այ-
նոցիկ, ասէ Տէր. տաց զօրէնս իմ 'ի միտս նոցա,
և 'ի սիրտս նոցա գրեցից զնոսա. և եղէց նոցա Աս-
11 տուած, և նոքա եղիցին ինձ 'ի ժողովուրդ: Եւ ոչ
ևս ուսուցանիցեն իւրաքանչիւր զբաղաբակից իւր,
և իւրաքանչիւր զեղբայր իւր, և ասիցեն թէ ծա-
նիր զՏէր. զի ամենեքին ծանիցեն զիս 'ի փոքրկանց
12 մինչև յմեծամեծս նոցա. զի քաւիչ եղէց անիրա-
ւու թեանց նոցա, և զմեզս նոցա և զանօրէնութիւնս
13 այլ ոչ ևս յիշեցից: Արդ ասելովն նոր՝ հնացոյց զա-
ռաջինն, և որ հնանայն և ծերանայ՝ մերձ է յապա-
ւորք) կանու թիւն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Թ

Ունել ունէր և առաջինն իրաւունս պաշտաման 1
 յայնժամ զաշխարհական սրբութիւնն: Չի խո 2
 րանն առաջին հանդերձեցաւ այսպէս, յորում աշ-
 տանակն և սեղանն և հացն նուիրաց, որ սրբութիւնն
 կոչէր. և յետ երկրորդ վարագուրին՝ խորանն որ կո- 3
 չէր սրբութիւն սրբութեանց, յորում կայր բուր- 4
 վառն ոսկի, և արկղն կտակարանաց պատեալներքոյ
 և արտաքոյ ոսկւով, յորում սափորն ոսկի լի մանա-
 նայիւ, և գաւազանն Ահարոնի որ ծաղկեցաւ, և
 տախտակք կտակարանացն. և ՚ի վերայ նորա քերով 5
 բէքն փառաց՝ որ հովանի ունէին ՚ի վերայ քառու-
 թեանն. վասն որոյ ոչ է այժմ ասել մի ըստ միջէ:
 Եւ այն ամենայն իբրև այնպէս հանդերձեալ կայր, 6
 յառաջին խորանն յամենայն ժամ մտանէին քահա-
 նայքն զպաշտամունսն կատարել. բայց յերկրորդն՝ 7
 մի անգամ՝ ՚ի տարւոջն քահանայապետն. և զայն ոչ
 առանց արեան, զոր մատուցանէր վասն իւր և վասն
 ժողովրդեանն անգիտութեան: Չայս ցուցեալ Հո- 8
 դուստր սրբոյ՝ մինչ չև յայտնեալ էր ճանապարհի սրբ.
 բութեանցն. քանզի դեռ առաջին խորանն ունէր 9
 զհաստատութիւն, որ է առակ ժամանակին որ ա-
 ռաջի կայր. յորում պատարագքն և զոհք մատչէին,
 որք ոչ կարէին ըստ միտս կատարել զպաշտօնեայսն,
 բայց միայն կերակրովք և ըմպելեօք և պէսպէս մը- 10
 կըրտութեամբք, մարմնոյ արդարութիւնքն՝ որ մինչև
 ՚ի ժամանակս ուղղութեանն ՚ի վերայ կային: Այլ 11
 Քրիստոս եկեալ քահանայապետ հանդերձելոցն
 բարեաց, մեծան և կատարելով և անձեռագործ խո-
 րանան, այս ինքն է՝ որ ոչ յայց արարածոց, և ոչ 12
 արեամբ նոխազաց և զուարակաց, այլ իւրով ա-
 րեամբն եմուտ մի անգամ ՚ի սրբութիւնսն, յաւի-
 տենականս գտեալ զփրկութիւն: Չի թէ արիւն 13

յլուցն և նոխազաց և մոխիր երնջոցն ցանեալ՝ զարդ-
 14 ծեալն սրբէր առ ՚ի մարմնոյ սրբութեանէ, որչափ
 ևս առաւել արիւնն Քրիստոսի, որ ՚ի ձեռն Հոգւոյն
 յաւիտենականի մատոյց զանձն անարատ պատարագ
 Աստուծոյ, սրբեսցէ զխիղճ մտաց ձերոց ՚ի մեռելո-
 տի գործոց անտի՝ պաշտել զԱստուած կենդանի:
 15 Եւ վասն այնորիկ նորոյ ուխտիս է միջնորդ. զի յոր-
 ժամ մահ լինիցի՝ ՚ի փրկութիւն վասն առաջին ուխ-
 տին յանցանաց, զաւետիս առցեն հրաւիրեալքն ՚ի
 16 ժառանգութիւնն յաւիտենից: Քանզի ուր կտակ
 17 է, հարկ է զմահ ՚ի մէջ բերել զկտակագրին. զի
 կտակ՝ յետ մահու հաստատուն է. ապա թէ ոչ
 զխորք իցէ հաստատուն մինչ կտակագիրն կենդանի
 18 է. ուստի և ոչ առաջինն առանց արեան նորոգէր:
 19 Քանզի իբրև պատմեցան ամենայն պատուիրանք օ-
 ըինացն ՚ի Մովսիսէ ժողովրդեանն, առեալ զարիւն
 յլուցն և նոխազացն՝ ջրով և բրդով կարմրով և զու-
 պայիւ, զկտակարանօքն իսկ և զամենայն ժողովրդ-
 20 դեամբն սրսկեաց, և ասէ. Այս է արիւն կտակին՝
 21 զոր պատուիրեաց ձեզ Աստուած: Եւ զխորանան,
 և զամենայն կահիւ սպասուն նոյնպէս սրսկեաց զա-
 22 ըիւնն. և գրեթէ ամենայն ինչ արեամբն սրբէր ըստ
 օրինացն, և առանց հեղման արեան չլինէր թողու-
 23 թիւն: Ապա հարկ էր օրինաւորացն՝ այնպիսեօքն
 սրբել, և բուն իսկ երկնաւորացն՝ առաւել ևս պա-
 24 տարագօք քան զնոյսս. զի ոչ էթէ ՚ի ձեռագործ
 սրբութիւնսն եմուտ Քրիստոս՝ յօրինակս ճշմար-
 տութեանն, այլ ՚ի բուն իսկ յերկինս՝ յանդիման լի-
 25 նել երեսացն Աստուծոյ վասն մեր: Այլ զի բազում
 անգամ մատուցանիցէ զանձն պատարագ՝ որպէս քա-
 հանայապետն որ մտանէր ՚ի սրբութիւն սրբու-
 26 թեանցն ամի ամի արեամբ օտարաւ. ապա թէ ոչ՝
 պարտ էր նմա բազում անգամ չարչարել իսկզբանէ
 աշխարհի. բայց արդ աւասիկ մի անգամ ՚ի կատա-
 րած յաւիտենաց յանարդութիւն մեղաց իւրով պա-

տարագաւն յայտնեալ է: Եւ զոր օրինակ կայ մնայ 27
 մարդկան միանգամ մեռանել, և յետ այնորիկ դա-
 տաստան, նոյնպէս և Քրիստոս մի անգամ մատու- 28
 ցեալ պատարագ առ ՚ի բառնալոյ զմեզս բազմաց. իսկ
 յերկրորդումն առանց մեղաց յայտնեսցի այնոցիկ՝
 որ ակն ունիցին նմա հաւատովք ՚ի փրկութիւն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ

Բ. Քանզի զսուրբ հանդերձելոց բարեացն ու 1
 նէին օրէնքն, և ոչ զնոյն կերպարանս իրացն. ամի
 ամի զնոյն պատարագս մատուցանեն ցանգ, որք ոչ են
 կարող զմատուցեալն կատարել. ապա թէ ոչ՝ դա 2
 դարէին ՚ի մատուցանելոյ, վասն և ոչ մի ինչ այնու-
 հետե խիղճ՝ մտաց ունելոյ՝ պաշտօնէիցն մի անգամ 3
 սրբեցելոց. այլ անդէն ՚ի նմին ՚ի յիշատակս մեղացն
 կային ամի ամի. քանզի ոչ կարէր արիւն նոխազացն 4
 և ցլուցն բառնալ զմեզս: Վասն որոյ ՚ի մտանել իւ-
 րում յաշխարհ՝ ասէ. Զդոհս և զպատարագս ոչ կա- 5
 մեցար, բայց մարմին հաստատեցեր ինձ. ընդ ողջա- 6
 կէզս և ընդ վասն մեղացն ոչ հաճեցար. յայնժամ 7
 ասացի՝ թէ ահաւասիկ եկի. ՚ի ճառս գրոց գրեալ
 է վասն իմ, առնել զկամս քո Աստուած: Վերագոյնն 8
 ասէ, թէ ընդ զոհս և ընդ պատարագս և ընդ ողջա-
 կէզս և ընդ վասն մեղացն ոչ հաճեցար, և ոչ կամե- 9
 ցար որք ըստ օրինացն մատչէին. ապա ասէ. Ահա- 10
 ւասիկ գամ առնել զկամս քո Աստուած. մերժէ զա-
 ռաջինն, զի զերկրորդն հաստատեսցէ. որով կամօք 11
 և մեք սրբեցար ՚ի ձեռն պատարագի մարմնոյն Յի-
 սուսի Քրիստոսի մի անգամ: Եւ ամենայն քահա 11
 նայապետ կայ հանապազորդ ՚ի պաշտաման, և զնոյն
 պատարագս մատուցանէ բազում անգամ, որք ոչ եր-
 բեք կարող են բառնալ զմեզս. իսկ սա՝ զմին վասն 12
 մեղաց մատոյց պատարագ, և մշտնջենաւոր նստաւ
 ընդ աջմէ Աստուծոյ. և այսուհետե ակն ունի՝ մին 13

14 չև դիցին թշնամիք իւր ՚ի ներքոյ օտից իւրոց. քան-
 զի միով պատարագաւ կատարեաց զսրբեալսն ՚ի
 15 մշտնջենաւորս: Այլ վկայէ մեզ և Հոգին սուրբ՝
 16 յետ ասելոյ յառաջագոյն, եթէ այս է ուխտն՝ զոր
 եղից ընդ հարս նոցա, յետ աւուրցն այնոցիկ, ասէ
 Տէր. տաց զօրէնս իմ ՚ի սիրտս նոցա, և ՚ի խոր-
 17 հուրդս նոցա գրեցից զնոսա. ապա ասէ՝ թէ զմեզս
 նոցա և զանօրէնութիւնս նոցա այլ ոչ ևս յիշեցից.
 18 իսկ ուր թողութիւն է, ոչ ևս պիտոյ է վասն մեղաց
 46ԲԶ) պատարագ:
 19 Ունիմք այսուհետե, եղբարք, համարձակութիւն
 20 ՚ի մուտս սրբութեանցն արեամբն Յիսուսի, զոր նո-
 րոգեաց մեզ ճանապարհ նորոգ և կենդանի ՚ի ձեռն
 21 վարագուրին, այսինքն է՝ մարմնոյն իւրոյ. և քահա-
 22 նայ մեծ ՚ի վերայ տանն Աստուծոյ. մատիցուք ճշմա-
 րիտսրտիւք լրութեամբ հաւատաց, լուացեալ զսիրտս
 ՚ի խղճէ չարեաց և մկրտեալ զմարմին ՚ի ջուրն սրբու-
 23 թեան. պինդ կայցուք զխոստովանութիւն անշարժ
 24 յուսոյն, զի հաւատարիմ է որ խոստացաւն: Եւ
 զգուշացուք միմեանց յորդորմամբք սիրոյ և գործոց
 25 բարեաց. և մի թողցուք զժողովս միմեանց, որպէս
 սովոր են ոմանք. այլ միմիթարեսցուք, և այնչափ ևս
 26 առաւել՝ որչափ տեսանիցէք զօրն մերձեալ: Զի
 կամակար մտօք եթէ յանցանիցեմք յետ ընդունե-
 րութեան գիտութեան ճշմարտութեանն՝ այնուհե-
 27 տե ոչ ևս պիտոյ է վասն մեղաց պատարագ, այլ ա-
 հեղ ակնկալութիւն դատաստանին, և նախանձ
 28 հրոյն որ ուտիցէ զհակառակորդսն: Արհամարհեալ
 ուրուք զօրէնսն Մովսիսի, առանց ողորմութեանց՝
 29 առ երկուք կամ երիւք վկայիւք մեռանէր. իսկ որ-
 չափ սաստիկ պատժոց արժանի համարիցիք զայն,
 որ զօրդին Աստուծոյ առ օտն եհար, և զարիւն նո-
 րոյ ուխտին խառնակ համարեցաւ՝ որով սրբեցաւն,
 30 և զՀոգին չնորհաց թշնամանեաց: Այլ գիտեմք
 զայն որ ասացն. իմ են վրէժինդրութիւնք և ես

Հատուցից, ասէ Տէր. և դարձեալ՝ Թէ դատի Տէր
 զժողովուրդ իւր: Ահ մեծ է անկանել ՚ի ձեռս Աստուծոյ կենդանւոյ: Արդ յիշեցէք զաւուրսն զառաջինս, յորս լուսաւորեալք բազում ճգանց և չարչարանաց համբերէք. մերթ ՚ի նախատինս և ՚ի նեղու-
 Թիւնս խայտառակեալք, մերթ կցորդք այնպիսեաց վաստակաւորացն լինել: Քանզի և ընդ կապեալս չարչարեցարուք, և զյափշտակու-
 Թիւն ընչից ձերոց խնդու-
 Թեամբ ընկալարուք. քանզի գիտէիք Թէ լաւագոյն և ստացուածս ունիք անձանց յերկինս, ուր կանս և մնան: Արդ մի մերժէք ՚ի ձէնջ զհամար-
 Ծակու-
 Թիւնն ձեր, յորում կայ մեծաց վարձուց հատուցումն. պիտոյ է ձեզ համբերու-
 Թիւն, զի զկամս Աստուծոյ արարեալ հասցիք աւետեացն. զի փոքր միւս ևս քան որչափ, որ գալցն իցէ՝ եկեցցէ և ոչ յամեցցէ. Զի արդարն իմ ՚ի հաւատոց կեցցէ. և ե-
 Թէ յերկնիստ որ իցէ, ոչ հաճեցի ընդ նա անձն իմ: Բայց մեք ոչ ե-
 Թէ երկմտու-
 Թեամբ եմք ՚ի կր-
 Բուստ, այլ հաւատովք ՚ի փրկու-
 Թիւն հոգւոց:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Ս.

Զինչ են հաւատք, եթէ ոչ յուսացելոց իրաց հաւ-
 տատու-
 Թիւն, և յանդիմանու-
 Թիւն որոց ոչն երևին. զի նովաւ վկայեցան առաջինքն: Հաւատովք իմա-
 նամբ հաստատեալք զյաւիտեանն բանիւ Աստուծոյ, յաներևու-
 Թից զերևելիս եղեալ: Հաւատովք լաւ պատարագս Հաբէլ քան զկայէն մատուցանէր Աս-
 տուծոյ, որով վկայեցաւ իսկ արդար լինել. զի ՚ի վերայ պատարագացն եղև վկայու-
 Թիւն նմա յԱստուծոյ. զի Թէպէտ և մեռաւ ՚ի նմին, սակայն տակաւին խօսի: Հաւատովք Ենովք փոխեցաւ, զի մի զմահ ճաշակեցցէ. և ոչ ուրեք գտանէր, քանզի փոխեաց զնա Աստուած. և յառաջ քան զփոխելն նո

6 րա՝ վկայեցաւ հաճոյ լինել Աստուծոյ. բայց առանց հաւատոց՝ անհնար է հաճոյ լինել. այլ հաւատալ արժան է այնմ որ մերձենայ առ Աստուած՝ Թէ է Աստուած, և որ խնդրեն զնա՝ լինի պարգևատու:

7 Հաւատովք աւեալ հրամանս Եդի՝ վասն չև ևս երևելեացն զասի հարեալ կազմէր զտապանն ՚ի փրկու-
 Թիւն տան իւրոյ, որով գատեցաւ զաշխարհ: և

8 Հաւատոցն արդարու-
 Թեան եղև ժառանգաւոր: Հաւատովք որ Աբրահամն կոչեցաւ՝ ունկնդիր եղև ելանել ՚ի տեղին զոր առնլոց էր ՚ի ժառանգու-
 Թիւն.

9 ել զնաց՝ և ոչ գիտէր յով երթիցէ: Հաւատովք պանդխտեցաւ յերկինս աւետեաց՝ իբրև յօտարու-
 Թեան. խորանօք բնակեաց Յահակաւ և Յակովբաւ հանդերձ՝ ժառանգակցօք նոցին աւետեաց.

10 քանզի ակն ունէր հիմամբք հաստատելոյ քաղաքին,

11 որոյ ճարտարապետ և արարիչ Աստուած է: Հաւատովք և ինքն Սաուա՝ որ ամուլն էր՝ զօրու-
 Թիւն առնլոյ զտերմն որդե՛ծնու-
 Թեան ընդունէր, և ՚ի տարաւ ժամ հասակի ծնանէր. քանզի հաւատարիմ համա-
 12 րեցաւ զայն որ խոստացանս. վասն որոյ և ՚ի միջէն ծնանէին, և այն ՚ի յանցեալ ժամանակի, իբրև զաստեղս երկնից բազմու-
 Թեամբ, և իբրև զաւազ առ

13 ամն ծովու առանց Թուոյ: Ըստ հաւատոց մեռան ամենեքին սղբա, և չև ևս ընկալեալ զաւետիսն. այլ ՚ի հեռուստ տեսին զնոսա և ցնծացան, և խոստովան եղեն՝ եթէ օտարք և պանդուխտք են յերկրի.

14 զի որք զայնպիսիսն խօսին, յայտ առնեն՝ եթէ դաւաւ

15 առ իմն խնդրեն. զի եթէ զայն յիշէին ուստի ելինն, գոյր ժամանակ դառնալոյ անդրէն. նա աւանիկ ազնուականի իմն ցանկացեալ են, այս ինքն է՝ երկնաւորին. վասն որոյ ոչ ամօթ համարի Աստուած՝ կոչել նոցա Աստուած, քանզի պատրաստեաց նոցա

17 քաղաք: Հաւատովք մատոյց Աբրահամ ՚ի փո-
 Ծու-
 Թեան իւրում զԻսահակ պատարագ, և զմիամօրն մատուցանէր, որոյ զաւետիսն ընկալեալ էր.

որում ասացան, թէ Սահակա կոչեցի քեզ զա. 18
 Լակ. եդ 'ի մտի իւրում, թէ և 'ի մեռելոց կարող է 19
 յարուցանել Աստուած. ուստի և յառակս իսկ ընկա.
 լաւ զնա: Հաւատովք վասն հանդերձելոց իրաց՝ օրհ. 20
 նեաց Իսահակ զՅակովք և զԻսաւ: Հաւատովք Յա. 21
 կովք 'ի մեռանէն իւրում՝ զիւրաքանչիւրոք յորդուոյն
 Յովսեփու օրհնեաց, և երկիր եպագ 'ի ծագ գաւազա
 նի իւրոյ: Հաւատովք Յովսեփ 'ի վախճանել իւրում 22
 յիշեաց զէլս որդուոյն Իսրայէլի, և վասն ոսկերաց
 իւրոց պատուիրեաց: Հաւատովք զՄովսէս իբրև 23
 ծնան, թաքուցաւ ամիսս երիս 'ի հարց իւրոց. քան
 զի տեսին կայտառ զմանուկն, և ոչ զանգիտեցին 'ի
 հրամանէ թագաւորին: Հաւատովք Մովսէս իբրև 24
 աճեաց՝ ուրացաւ կոչել որդի գստերն Փարաւոնի.
 լաւ համարեցաւ չարչարել ընդ ժողովրդեանն Աս. 25
 տուծոյ, քան առ ժամանակ մի վայելել 'ի մեղս. կա. 26
 ըւոր համարեցաւ զնախատինսն Քրիստոսի, քան
 զմեծութիւն գանձուցն եգիպտացոց. զի հայեցեալ
 ակն ունէր վարձուցն հատուցման: Հաւատովք Թո. 27
 ղոյր զերկիրն եգիպտացոց, և ոչ երկնէր 'ի ցամա.
 նէ թագաւորին. զի զաներևոյթան իբրև զտեսեալ
 համբերութեամբ համարեցաւ: Հաւատովք արար 28
 զգատիկն և զՏեղումն արեանն, զի մի սատակիչն անդ.
 րանկաց մերձենայցէ 'ի նոսա: Հաւատովք անցին 29
 ընդ ծովն Կարմիր՝ իբրև ընդ ցամաք երկիր, զորոյ
 զփորձ առեալ եգիպտացոցն՝ ընկղմեցան: Հաւա. 30
 տովք պարիսպքն Երիքովի անկան, շուրջ եկեալ զնո.
 քօք զեօթն օր: Հաւատովք Քաթաբ պոռնիկ ոչ կո. 31
 ըեաւ ընդ անհաւատսն, որոյ ընկալեալ էր զըտեսսն
 խաղաղութեամբ: Եւ արդ զինչ ևս ասացից. զի չէ 32
 բաւական ժամանակս պատմելոյ, վասն Գեղեոնի,
 Բարակայ, Սամիսոնի, Յեփթայայ, Գաւթի, և
 Սամուելի, և այլոց մարգարէիցն: Որք հաւատովք 33
 պարտեցին զթագաւորութիւնս, գործեցին զարդա.
 րութիւն, հասին աւետեաց, խցին զբերանս առիւ.

34 ծուց, շիջուցին զգօրութիւն հրոյ, ապրեցան 'ի բե.
 րանոյ սրոյ, զօրացան 'ի տկարութենէ, եղէն զօրա.
 35 ւորք 'ի պատերազմի, առին զբանակս օտարաց. ըն.
 կալան կանայք 'ի յարութենէ զմեռեալս իւրեանց:
 Կէսք կոչկոճեցան՝ և չև ևս ընկալեալ զփրկութիւն,
 36 զի լաւագոյն յարութեանն հասանիցեն. և կէսք
 զտանջանաց և զգանից զփորձ առին, զկապանաց և
 37 զբանտից. քարկոծեցան, սղոցեցան, փորձեցան,
 սպանմամբ սրոյ մեռան, շրջեցան լաշկամաշկօք և
 մորթովք այծենեօք: Կարօտեալք, նեղեալք, չար.
 38 չարեալք, զորս ոչ արժէ աշխարհս. յանապատի մո.
 լորեալք և 'ի լէրինս և յայրս և 'ի փապարս երկ.
 39 ըի: Եւ սոքա ամենեքին՝ վկայեալք 'ի հաւատոցն,
 40 չև ևս ընկալան զաւետիսն. Աստուծոյ վասն մեր
 լաւագոյն համարեալ, զի մի առանց մեր կատա.
 րեսցին:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Բ

1 Այսուհետև և մեք՝ որ այսչափ շուրջ զմեօք մա.
 ծեալ ունիմք զբազմութիւն վկայից, զհպարտութիւն
 զամենայն 'ի բաց ընկեսցուք և զմեղս կարևորս.
 համբերութեամբ ընթացուք 'ի պատերազմ որ ա.
 2 ռաջի կայ մեզ: Հայեսցուք 'ի զօրագլուխն հաւա.
 տոց և 'ի կատարիչն Յիսուս, որ փոխանակ ուրա.
 խութեանն որ նմա առաջի կայր՝ յանձն առ զխաչն,
 արհամարհեաց զամօթն, նստաւ ընդ աջմէ աթո.
 3 ոյն Աստուծոյ: Աղէ ածէք զմտաւ, որ զայսպիսի
 համբերութիւն 'ի մեղաւորաց հակառակութենէ
 անտի կրեաց. զի մի աշխատք լինիցիք անձամբ ձե.
 4 րովք և լքանիցիք, զի չև ևս արեամբ չափ պատե.
 5 րազմեալք՝ հակառակ կացէք մեղացն, և մոռացա.
 րուք զմխիթարութիւնն՝ որ ընդ ձեզ իբրև ընդ որ.
 դեակս խօսի:

7. Որդեակ իմ, մի լքանիր 'ի խրատու Տեառն, և մի մհատիցիս յանդիմանեալ 'ի նմանէ. զի զոր սի- 6
րէ Տէր՝ խրատէ, տանջէ զամենայն որդի զոր ընդու-
նի: Ի խրատու համբերութեան կայք, իբրև յոր- 7
դիս մատուցեալ է 'ի ձեզ Աստուած: Ո՞ր որդի է՝ զոր
ոչ խրատիցէ հայր. զի եթէ առանց խրատու լինի- 8
ցիք, որով ամենեքին բաժանորդք եղեն, ապա խորթք
իցէք՝ և ոչ որդիք: Զի եթէ 'ի մարմնաւոր հարցն 9
մերոց զոր ունիմք խրատիչ՝ պատկառեմք, որչափ ևս
առաւել հնազանդեսցուք հօրն հօգւոց՝ և կեցցուք.
զի սոքա առ սակաւ ժամանակս ըստ կամաց իւրեանց 10
խրատեն, իսկ նա՝ վասն օգտի, առ 'ի ընդունելոյ
զսրբութիւննորա: Ամենայն խրատ առ ժամանակն 11
ոչ ուրախութեան թուի՝ այլ տրտմութեան. բայց
յետոյ պտուղ խաղաղութեան՝ նովաւ կրթեցելոցն
հատուցանէ յարդարութիւն: Վասն որոյ զձեռս լը- 12
քեալ և զձունկս կթոտս հաստատեցէք. և զչաւիղս 13
ուղիղս արարէք սոխից ձերոց, զի մի որ կաղն իցէ Կլո-
րիցի, այլ մանաւանդ բժշկեսցի: Զխաղաղութեան 14
զհետ երթայք ընդ ամենեօսին՝ զսրբութեան, ա-
ռանց որոյ ոչ որ տեսանիցէ զՏէր: Զպոյշ լերուք, 15
գուցէ որ յեանեալ գտանիցի 'ի շնորհացն Աստու-
ծոյ. մի՛ որ արմատ դառնութեան 'ի վեր երևեալ նե-
ղիցէ, և նովաւ բազումք պղծիցին: Մի՛ որ պոռնիկ 16
և պիղծ իբրև զԵսաւ, որ ընդ միոյ կերակրոյ զանդ-
րանկութիւննս վաճառեաց. գիտէք՝ զի թէպէտ և 17
յետոյ կամեցաւ ժառանգել զօրհնութիւնսն, խո-
տան գտաւ. զի և ապաշխարութեան տեղի ոչ եգիտ,
թէպէտ և արտասուօք խնդրեաց զնա:

1. Զի ոչ էք մատուցեալ առ լեառն շոշափելի, 18
որ հրոյն վառեալ էր և միգով և մառախղով և խա-
ւարաւ և մթով, ուր փողն հնչէր և բարբառ պատ- 19
գամացն. ուստի որք լուանն՝ հրաժարեցին, զի մի
կրկնեսցի առ նոսա բանն. քանզի ոչ հանդարտէին 20
հրամանին. թէպէտ և գազան մերձենայր 'ի լեառնն՝

21 քարկոծ լինէր. և այնպէս ահագին էր տեսիլն, զի
և Մովսէս ասէր, թէ զահի հարեալ եմ՝ և դողամ:
22 Այլ մատուցեալ էք 'ի Սիօն լեառն, և 'ի քաղաք
Աստուծոյ կենդանոյ յերուսաղէմ՝ յերկինս, և 'ի
23 բերաւոր բանակս Հրեշտակաց, և յեկեղեցիս անդ-
րանկաց գրեցոյ յերկինս, և առ դատաւորն ամե-
նեցուն Աստուած, և յօգիս արդարոց կատարեցոյ,
24 և 'ի նորոց կտակարանաց միջնորդն Յիսուս, և 'ի
հեղումն արեան նորա՝ որ առաւել խօսի քան զՀա-
25 բելին: Զպոյշ լերուք՝ գուցէ հրաժարիցէք յայն-
մանէ որ խօսեցաւն. զի եթէ նոքա ոչ կարացին զեր-
ծանել հրաժարեալք յայնմանէ՝ որ յերկրին հրա-
ման տայր, որչափ ևս առաւել մեք՝ եթէ յերկնա-
26ւորէն թիկունս դարձուցանիցեմք: Որոյ ձայնն զեր-
կիր շարժեաց յայնժամ, և այժմ՝ խոստացեալ է և
ասէ. Միւսանգամ շարժեցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ
27 և զերկինս: Այլ միւսանգամն յայտ առնէ զարժե-
լոցն իբրև զեղեցոյ փոփոխումն, զի հաստատուն կաց-
28ցեն անշարժքն: Վասն որոյ թագաւորութիւն ան-
շարժ ընկալեալ՝ պինդ կացուք զշնորհսն, որով պաշ-
տեմք զԱստուած հաճութեամբք՝ ահիւ և դողու-
29թեամբք. քանզի Աստուած մեր հուր ծախիչ է:

Գ Լ Ո Ւ Խ Թ Ժ Գ

- 1 Եղբայրսիրութիւն հաստատեցի առ ձեզ. զօ-
- 2 տարսիրութիւն մի մոռանայք, զի այնու ոմնք յան-
- 3 գէտս ընկալան զՀրեշտակս: Յուշ լիցին ձեզ կա-
- պեալքն՝ որպէս թէ գուք ընդ նոսա կապեալք իցէք,
և չարարեալքն՝ որպէս թէ և դուք իսկ մարմնաւորք
4 էք: Պատուական է ամօսնութիւն ամենեկին, և
սուրբ անկողինք. բայց զըռնս և զպոռնիկս դատի
5 Աստուած: Բարբ անարծաթասէրք լինիցին, բաւա-
կան համարել որչափ ինչ 'ի ձեռս իցէ. քանզի ինքն

իսկ ասաց. Ոչ թողից զքեզ և ոչ ընդ վայր հարից. որպէս համարձակ լիցուք ասել. Տէր է իմօգնական՝ 6
 և ոչ երկեայց, զի արասցէ ինձ մարդ: Յիշեցէք զա 7
 ռաջնորդս ձեր որ խօսեցան ձեզ զբանս Աստուծոյ. հայեցեալք յերս զնացից նոցա, նմանօրք եղբրուք հաւատոցն: Յիսուս Քրիստոս երէկ և այսօր, նոյն 8
 և յաւիտեանս: Յուսմունս պէսպէսս և յօտարա 9
 ձայնս մի դանդաջէք. զի լաւ է շնորհօք հաստատել զսիրտս, և ոչ կերակրովք. որովք ոչ ինչ օգտեցան որք այնպէսն գնացին:

Ե. Ունիմք մեք սեղան, ուստի ոչ ունին իշխա 10
 նութիւն ճաշակել՝ որք պաշտեն զպաշտօն խորանին: Զի որոց անամնոց մատչէր արիւնն՝ ի սրբութիւնն՝ 11
 վասն մեղաց ՚ի ձեռն քահանայապետին, նոցուն մար մինք այրէին արտաքոյ բանակին. վասն որոյ և Յի 12
 սուս, զի սրբեսցէ իւրով արեամբն զժողովուրդն, արտաքոյ դրանն չարչարեցաւ: Սրդ եկայք էլցուք 13
 առ նս արտաքոյ բանակին, առեալ յանձն զնախա տինս նորա. քանզի ոչ եթէ ունիմք քաղաք որ աս 14
 տէն մնալոց իցէ, այլ զհանդերձեալն խնդրեմք: Սրդ ՚ի ձեռն նորա մատուցուք պատարագ օրհնու 15
 թեան յամենայն ժամ Աստուծոյ, այս ինքն է՝ զպրտուղ շրթանց խոստովանելոց յանուն նորա: Զքա 16
 ըրերարութիւն և զհաղորդութիւն մի մոռանայք, զի ընդ այնպիսի պատարագս հաճի Աստուած: Ունինդ իր 17
 լերուք առաջնորդաց ձերոց և հպատակ կացէք նոցա. զի նոքա տքնին վասն ոգւոց ձերոց՝ որպէս թէ համարս տալոց իցեն ընդ ձեր. զի խնդութեամբ արասցեն զայն՝ և մի յոգւոց հանելով. զի այն ոչ յօգուտ ձեր է:

ԿԻՐ. Աղօթս արարէք վասն մեր. զի հաստատեալ 18
 գիտեմք՝ եթէ բարւոք միտս ունիմք. յամենայնի կա միմք բարւոք գնացս ցուցանել. և առաւել աղաչեմ 19
 զի զայն առնիցէք, զի վաղագոյն պատսպարեցայց ձեզ: Եւ Աստուած խաղաղութեան՝ որ եհան ՚ի մեռե 20

լոց զհովիւն հօտից՝ զմեծն արեամբ յաւիտենական 21
 ուխտին զՏէր մեր Յիսուս, հաստատեսցէ զձեզ ՚ի գործս բարութեան՝ առնել զկամս նորա. և արասցէ ՚ի մեզ զհաճոյսն առաջի իւր՝ ՚ի ձեռն Յիսուսի 22
 Քրիստոսի, որում փառք յաւիտեանս. ամէն: Աղաչեմ զձեզ, եղբարք, անսալ բանիս միսիթարու 23
 թեան. քանզի սակաւուք գրեցի ձեզ. և ճանաչէք զեղբայրն մեր զՏիմոթէոս՝ զարձակեալն առ ձեզ. ընդ որում՝ եթէ վաղագոյն գայցէ՝ տեսից ըզ 24
 ձեզ: Ողջոյն տալիք ամենայն առաջնորդաց ձերոց և ամենայն սրբոց: Ողջոյն տան ձեզ՝ որ ՚ի կողմանս ի 25
 տալիացւոց են: Ենորհք ընդ ամենեսին ձեզ:

ԱՌ ԵԲԻԱՅԵՅԻՍ ԳՐԵՑԱՌ ՅԻՏԱԼԻԱՅ Ի ՁԵՌՆ ՏԻՄՈԹԵԱՅ:

Ա.Ռ.Ա.Ք.Ե.Լ.Ո.Յ.Ն.Յ.Ա.Կ.Ո.Վ.Բ.Ա.Յ

ԿԱԹՈՂԻԿԷ

Գ.Լ.Ո.Ի.Խ.Ա.

ԱԳ. Յակովբոս Աստուծոյ և տեառն Յիսուսի 1
 Քրիստոսի ծառայ. երկոտասան ազգացոյ որ ՚ի սփիւ-
 ռըզ էք՝ ողջոյն: Ամենայն ուրախութեան արժանի 2
 համարիջիք, եղբարք, յորժամ ՚ի պէսպէս փորձու-
 թեանց ՚ի մէջ անկանիցիք. գիտասջիք զի հանդէս 3
 ձերոց հաւատոցն յօրինեալ գործէ զհամբերու-
 թիւն: Իսկ համբերութիւնն գործ կատարեալ ունի 4
 ցի. զի իցէք ողջանդամք և կատարեալք, և ոչ ինչ
 իւրք նուազեալք: Ապա թէ որ ՚ի ձէնջ իցէ նուա- 5
 զեալ յիմաստութեանէ, ինդրեացէ յԱստուծոյ՝ որ
 տայն ամենայնի առատապէս և ոչ նախատէ, և տա- 6
 ցի նմա: Բայց ինդրեացէ հաւատովք՝ և մի երկմը-
 տեսցէ. զի որ երկմիտն է՝ նման է հողմակիծեալ և
 տատանեալ ալեաց ծովու. մի ակն կայցի մարդն այն 7
 առնուլ ինչ յԱստուծոյ. զի այր երկմիտ՝ առանց 8
 հաստատութեան է յամենայն ճանապարհս իւր:
 Պարծեսցի եղբայր խոնարհ ՚ի բարձրութիւն իւր, 9
 և որ մեծատունն իցէ ՚ի խոնարհութիւն իւր. քան 10
 զի իբրև զծաղիկ խոտոյ անցցէ: Զի ծագեաց արև 11
 հանդերձ խորշակաւ՝ և ցամաքեցոյց զխոտն, և թօ-

թափեցաւ ծաղիկն նորա, և կորեաւ վայելչութիւն
 երեսաց նորա. նոյնպէս և մեծատունն հանդերձ
 12 շահիւքն իւրովք թարշամեսցի: Երանեալ է այր որ
 համբերիցէ փորձանաց. զի եթէ ընտիր ևս գտանի-
 ցի, առցէ զպսակն կենայ՝ զոր խոստացաւ սիրելեաց
 իւրոց:
 13 ԱԵ. Մի որ որ ՚ի փորձութեան իցէ, ասիցէ՝ թէ
 յԱստուծոյ փորձիմ: զի Աստուած անփորձ է չա-
 14 րեաց, փորձէ նա՝ և ոչ զոր. իւրաքանչիւր որ փորձի
 առ ՚ի յիւրոցն ցանկութեանց ձգեալ և պատրեալ-
 15 ապա այնուհետև ցանկութիւնն յղացեալ՝ զմեղս
 16 ծնանի, և մեղքն կատարեալ զմահ ծնանին: Մի
 17 խաբիք, եղբարք իմ սիրելիք, զի ամենայն տուրք
 բարիք և ամենայն պարգևք կատարեալք՝ ՚ի վերուստ
 են իջեալ առ ՚ի Հօրէն լուսոյ, յորում չիք փոփո-
 18 խուսն և կամ շրջելոյ ստուեր: Կամեցեալ ծնաւ
 զմեզ բանին ճմարտութեան՝ լինել մեզ պտուղ
 19 ինչ ստացուածոց նորա. գիտասջիք եղբարք իմ սի-
 րելիք: Եղիցի ամենայն մարդ արագ առ ՚ի լսել, և
 20 ծանր առ ՚ի խօսել, և ծանր առ ՚ի բարկանալ. զի
 բարկութիւն մարդոյ զարդարութիւն Աստուծոյ ոչ
 21 գործէ: Որով ՚ի բաց թօթափեալ զամենայն աղտե-
 ղութիւն և զյաւելուածս չարեաց, հեզութեամբ
 ընդունիջիք զբանն ընտաբոյս, որ կարօղն է կե-
 22 ցուցանել զոգիս ձեր. լինիջիք առնելիք բանին, և
 23 մի լսելիք միայն համարեալք յանձինս: Զի եթէ
 որ լսելի միայն իցէ բանին՝ և ոչ առնելի, նման է
 նա մարդոյ որ պռուցեալ հայիցի ընդ երեսս իւր՝ որ
 24 ծնանիցին ՚ի հայելոջ. զի հայեցեալ ետես զինքն,
 և զանց արար, և անդէն մոռացաւ թէ որպիսի որ
 25 էր: Իսկ որ յառեալ ՚ի կատարեալ օրէնս ազատու-
 թեանն հայիցի, և ՚ի նմին կացցէ, ոչ եղև նա լսող
 մոռացութեան, այլ առնելի գործոյն. նա յառնելն
 26 իւրում լիցի երանելի: Եթէ որ կամիցի կրօնաւոր
 լինել, և ոչ սանձահարեացի զլեզու իւր, այլ զբաղե-

ցուցանիցէ զսիրտն իւր, այնպիսւոյն վայրապար է կրօնաւորութիւնն: Արօնաւորութիւն սուրբ և անա 27
րատ առ ՚ի յԱստուծոյ և ՚ի Հօրէ այս է, այցելու լինել որբոց և այրեաց ՚ի նեղութեան իւրեանց, անարատ պահել զանձն յաշխարհէ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

Ա. Եղբարք իմ, մի աշառանօք ունիցիք զհա 1
ւատսն Տէառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ Տէրն է փառաց: Եթէ մտցէ ՚ի ժողովուրդ ձեր այր՝ որ ու 2
նիցի մատանի ոսկի և հանդերձս պայծառս, մտանիլ ցէ անդր և աղքատ որ ՚ի հանդերձս աղտեղիս, հայիլ 3
ցիք ընդ այն՝ որ ունիցի զհանդերձսն պայծառս, և ասիցէք՝ Եթէ դու նիստ աստ պատուով, և ցաղքատն ասիցէք՝ Եթէ յոտն կաց այտի, կամ թէ եկ նիստ առ պատուանդանիս իմում: ոչ խղճիցէք յանձինս, 4
և լինիցիք դատաւորք չարացն խորհրդոց: Լուարուք ինձ, եղբարք իմ սիրելիք. ոչ ապաքէն Ստուած ընտ րեաց զաղքատս աշխարհիս, որ են մեծատունք հա 5
ւատովք և ժառանգաւորք արքայութեանն՝ զոր խոստացաւ սիրելեաց իւրոց. և դուք անարգէք զաղ 6
քատս: Ոչ մեծատունք յաղթահարեն զձեզ՝ և նոքա քարշեն զձեզ ՚ի դատաստան. ոչ նոքա հայհոյեն 7
զբարուք անունն՝ որ կոչեցեալ է ՚ի վերայ ձեր: Ապա թէ զօրէնսն կատարիցէք զարքունական ըստ գրոց, Եթէ սիրեսցես զընկեր քո իբրև զանձն քո, բարուք առնէք. իսկ եթէ աշառիցէք, մեղս գործէք՝ յան 9
դիմանեալք յօրինացն իբրև օրինազանցք: Որ որ զամենայն օրէնսն պահիցէ, և միով իւրիք ինչ գթի ցէ, եղև ամենայն օրինացն պարտապան: Զի որ 11
ասացն՝ Թէ մի սպանանիցես, ասաց թէ և մի չնայցես. զի եթէ սպանանիցես ոչ բայց չնայցես, եղեր յանցաւոր օրինացն: Այնպէս խօսեցարուք և այն 12
պէս արարէք, որպէս զի ազատութեան օրինօքն ի-

13 ցէք դատելոց. զի անողորմ դատաստան լինելոց է այնմ, որ ոչ առնիցէ զողորմութիւն. քանզի բարձրի 4
դու իս պարծի ողորմութիւն առ դատաստանաւն: Ա. Զինչ օգուտ իցէ, եղբարք իմ, եթէ ասի ցէ որ հաւատս ունել՝ և գործս ոչ ունիցի. միթէ 15
կարիցէն հաւատքն ասրեցուցանել զնա: Եթէ եղբայր որ կամ քոյր՝ իցեն մերկք կամ կարօտեալ ա 16
ւուրն կերակրոյ, ասիցէ որ ՚ի ձէնջ ցնոսա. երթայք խաղաղութեամբ ջնարուք և յաբեցարուք. և տայ ցէք ոչ նոցա զպէտս մարմնոյն, զինչ օգուտ իցէ. 17
սոյնպէս և հաւատք՝ եթէ գործս ոչ ունիցին, մե 18
ռեալ են առանձինն: Այլ թերևս ասիցէ որ. Եթէ դու հաւատս ունիս՝ և ես գործս ունիմ. ցոյց ինձ ըզ հաւատսն քո առանց գործոց, և ես ցուցիցք զի գոր 19
ծոց իմոց զհաւատսն: Դու հաւատաս՝ զի մի է Աստուած, բարուք առնես. և դեք հաւատան և սար 20
սեն: Այսպէս գիտել, ով մարդ մտտի, զի հաւատք 21
առանց գործոց դատարկ են: Աբրահամ հայր մեր ոչ ապաքէն ՚ի գործոց արդարացաւ՝ հանեալ ՚ի սե 22
զան զօրդին իւր զԽաչակ պատարագ: Տեսանէս՝ զի հաւատքն եղեն գործակից գործոց նորա. և ՚ի 23
գործոց անտի հաւատքն կատարեցան. և կատարեցաւ գիրն՝ որ ասէ. Հաւատաց Աբրահամ յԱստուած, և համարեցաւ նմա յարդարութիւն, և կոչեցաւ 24
բարեկամ Աստուծոյ: Տեսանէք՝ զի ՚ի գործոց ար 25
դարանայ մարդ՝ և ոչ ՚ի հաւատոց միայն: Սոյնպէս և Բախար պոռնիկ՝ ոչ ապաքէն ՚ի գործոց արդարացաւ, ընկալեալ զլրտեսն՝ և ընդ այլ ճանապարհ 26
արձակեաց: Զոր օրինակ մարմին առանց հօգւոյ մեռեալ է, սոյնպէս և հաւատք առանց գործոց մեռեալ են:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

ԲԱ. Մի բազում վարդապետս լինել, եղբարք իմ. 1
 գիտասջիք զի մեծ դատաստան ընդունելոցեմք. քան 2
 զի բազում ինչ յանցանեմք ամենեքեան: Եթէ որ
 բանիւ ոչ յանցանիցէ՝ նա է մարդ կատարեալ, որ
 կարօղն է սանձահարել զամենայն մարմին իւր: Տե՛ս՝ 3
 զի ձիոց սանձս ՚ի բերան զնեմք՝ առ անսալոյ նոցա
 մեզ, և զամենայն մարմինս նոցա նուաճեմք: Սհա- 4
 ւասիկ և նաւք՝ որ պիտի ինչ են, և ՚ի սաստիկ հողմոց
 վարին. և փոքր թևոյն շրջին՝ յոր կոյս և միտք ուղղ-
 շին կամիցին: Սոյնպէս և լեզու՝ փոքր ինչ անդամ 5
 է՝ և մեծամեծս բարբառի. ահա և սակաւ ինչ հուր
 զորպիսի անտառս հրդեհէ. և լեզու հուր՝ զարդ ա- 6
 նիրաւութեան, լեզու հաստատեալ է յանդամս մեր,
 որ զամենայն մարմինն ապականէ, և վառէ հրով զա-
 նիւ ծննդեան, և բորբոքեալ սոցորի ՚ի գեհեհի: Ա- 7
 մենայն բնութիւն գազանաց և թռչնոց և սողնոց, և
 որ ՚ի ծովու են, հնազանդեալ է և հնազանդի մարդ-
 կեղէն բնութեան: Բայց զլեզու մարդկան ոչ որ կարէ 8
 հնազանդել, զչարն և զանկարգն և զի թունօք մա-
 հաբերին: Նովաւ օրհնեմք զՏէրն և զՀայր, և նո- 9
 վաւ անիծանեմք զմարդիկ որ ըստ նմանութեան Աս-
 տուծոյ արարան. ՚ի նմին բերանոյ ելանեն օրհնու- 10
 թիւնք և անէծք. ոչ է պարտ, եղբարք իմ, այսմ այս-
 պէս լինել: Մի թէ աղբիւր անստտին ՚ի միոյ ականէ 11
 բղխիցէ՝ քաղցր և դառն. մի թէ մարթ ինչ իցէ, եղ- 12
 բարք իմ, թզեալոյ ձէթ բերել, կամ որթոյ թուզ. և
 ոչ աղտաղտին տեղոյ ջուր քաղցր առնել:
 ԲԲ. Ո՛վ իցէ իմաստուն և հանձարեղ ՚ի ձեզ, 13
 ցուցցէ ՚ի բարւոք գնացից զգործս իւր հեզուութեամբ
 իմաստութեան: Սպա թէ նախանձ և դառնութիւն 14
 և հակառակութիւն ունիցիք ՚ի սիրտս ձեր, մի պար-
 ծիք սուտ առնել զճշմարտութիւն: Ոչ է իմաստու- 15

Թիւնս այս իջեալ ՚ի վերուստ, այլ երկրաւոր՝ շնչա-
 16 ւոր և դիւական. զի ուր հեռ և նախանձ, անդ է
 17 անկարգութիւն և ամենայն իրք չարք: Իսկ վերին
 իմաստութիւնն, նախ՝ զի սուրբ է, և ապա խաղա-
 զարար, հեզ, դիւրահաւան, լի ողորմութեամբ և
 պտղովք բարեաց, անխիղճ, առանց կեղծաւորու-
 18 թեան. պտուղ արդարութեան խաղաղութեամբ
 սերմանի այնոցիկ՝ որ առնեն զխաղաղութիւն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 Ուստի՞ պատերազմունք և ուստի՞ կուիք ՚ի ձեզ.
 ո՞չ յայդպիսի ցանկուութեանց ձերոց՝ որ զօրացեալ են
 2 յանդամս ձեր: Յանկայք, և ոչ ունիք. սպանանէք
 և նախանձիք, և ոչ կարէք հասանել. պատերազմիք
 3 կուռիք՝ և ոչ ունիք, վասն զի ոչ խնդրէք. խնդրէք՝
 և ոչ առնուք, վասն զի չարաչար խնդրէք. զի անդէն
 4 ՚ի ցանկութիւնս ձեր մաշեալիք: Ենացօղք, ո՞չ գի-
 տէք՝ զի սէր աշխարհիս թշնամութիւն է առ Աս-
 տուած. զի որ որ կամիցի սիրել զաշխարհ, թշնամի
 5 առնէ զանձն Աստուծոյ: Կամ թէ վայրասպար հա-
 մարիցիք՝ զոր ասէ գիրն առ նախանձ ինչ, որում փա-
 6 փաքէ հողին՝ որ բնակեաց ՚ի մեզ, տալ զառաւել
 շնորհան. վասնորոյ ասէ. Տէր ամբարտաւանից հա-
 կառակ կայ, տայ շնորհս խոնարհաց:
 7 ԲԳ. Հնազանդեցարուք այսուհետև Աստուծոյ,
 և կացէք հակառակ չարախօսին, և լիցի փախստա-
 8 կան առ ՚ի ձէնջ. մերձեցարուք առ Աստուած, և
 մերձեցի առ ձեզ: Սրբեցէք զձեռս, մեղաւորք, և
 9 ուղիղ արարէք զսիրտս, երկմիտք. տառապեցա-
 րուք, սգացարուք, և լացէք. ծաղր ձեր ՚ի սուգ
 դարձցի, և ուրախութիւն ձեր ՚ի տրտմութիւն.
 10 Խոնարհեցարուք առաջի Տեառն՝ և բարձրացուցէ
 11 զձեզ: Մի բամբասէք զմիմեանս, եղբարք. որ բամ-
 բասէ զեղբայր իւր, կամ դատի զեղբայր իւր, զօ-

րէնսն բամբասէ և զօրէնսն դատի . իսկ եթէ զօրէնսն
 դատիցիս , ոչ առնելի օրինացն ես՝ այլ դատաւոր :
 Մի է օրէնսդիր և դատաւոր , որ կարողն է փրկել 12
 և կորուսանել . դու ո՞ ես՝ որ դատիս զընկերնս : Ահա 13
 լասիկ են որ ասեն . այսօր և վաղիւ երթիցուք յայս
 անուն քաղաք , եղիցուք անդ տարի մի , վաճառես 14
 ցուք և շահեսցուք . որք ոչ գիտէք զվաղիւնս . որպիսի 15
 սի՞ ինչ իցեն կեանք ձեր . զի իբրև զմրրիկ էք , որ
 առ սահաւ մի երևեալ և ապա ապահանեալ . փոխա-
 նակ զի ասելիք . եթէ Տէր կամեսցի , կեցցուք և ա-
 րասցուք զայս ինչ կամ զայն . և արդ պարծիք յամ 16
 բարտաւանութեան ձերում . ամենայն ինչ այնպիսի
 պարծանք՝ չարութեան են : Որ որ գիտիցէ զբարին՝ 17
 և ոչ առնիցէ , մեղք են նմա :

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե

ԲԴ . Արդ այսուհետև , մեծատունք , լացէք և ող 1
 բացէք ՚ի վերայ թշուառութեանցն , որ գալոց են ՚ի
 վերայ ձեր : Զի մեծութիւնդ ձեր յօջինչ է , և հան 2
 դերձ ձեր կերակուր ցեցոյ , և արծաթ ձեր և ոսկի՝ 3
 ժանգահար , և ժանգն նոցա լիցի ձեզ ՚ի վկայու-
 թիւն , և կերիցէ զմարմինս ձեր . իբրև զհուր գան-
 ձեցէք աւուրցն յետնոց : Ահա լասիկ վարձք մշակաց 4
 որ գործեն զանդս ձեր՝ առ ձեզ են . զրկեալն ՚ի ձէնջ
 աղաղակէ , և բողոք հնձողացն եհաս յականջս Տեա-
 ուրն զօրութեանց : Փափկացայք ՚ի վերայ երկրի և 5
 զբօսայք . սնուցէք զսիրտս ձեր՝ իբրև աւուր սպան-
 ման . զրկեցէք սպանէք զարգարն , որ ոչ կայր ձեզ 6
 հակառակ : Երկայնամիտ լերուք , եղբարք իմ , մին 7
 չե՛ ՚ի գալուստն Տեառն . ահա մշակ երկայնամտեալ
 սպասէ պատուական պտղոցն երկրի , մինչև առցէ
 զկանուխ և զանագան : Երկայնամտեցէք և դուք , 8
 հաստատեցէք զսիրտս ձեր . զի գալուստն Տեառն
 մերձեալ է : Մի տրտմեցուցանէք զմիմեանս , եղ 9

բարք , զի մի դատիցիք . ահա լասիկ դատաւորն առ
 10 դուրս կայ : Օրինակ առէք , եղբարք , չարչարանաց
 և երկայնամտութեան զմարգարէսն , որք խօսեցան
 11 յանուն Տեառն : Ահա լասիկ երանեմք համբերու-
 ղաց . զհամբերութիւնն Յովբայ լուարուք՝ և զկա-
 տարումն Տեառն տեսէք . զի բազմագութ է Տէր
 և ողորմած :
 12 ԲԵ . Յառաջ քան զամենայն ինչ , եղբարք իմ , մի
 երդնուցուք , մի յերկինս , մի յերկիր , մի յայլ ինչ
 երդումն , այլ եղիցի ձեր այոյն՝ այո , և ոչն՝ ոչ . զի մի
 13 ՚ի կեղծաւորութիւն ինչ անկանիցիք : Վշտանայցէ՞ որ
 ՚ի ձէնջ , յաղօթս կայցէ . բերկրիցի՞ որ , սաղմոս ա-
 14 սասցէ . հիւանդանայցէ՞ որ ՚ի ձէնջ , կոչեսցեն զերի-
 ցունս եկեղեցւոցն , և արասցեն ՚ի վերայ նորա ա-
 15 ղօթս , օծցեն իւղով յանուն Տեառն . և աղօթքն
 հաւատովք՝ փրկեսցէ զաշխատեալն , և յարուցէ
 զնա Տէր . և եթէ մեղս ինչ իցէ գործեալ՝ թողցին
 16 նմա : Խոստովան եղերուք միմեանց զմեղս , և ա-
 ղօթս արարէք ՚ի վերայ միմեանց , որպէս զի բժշկես-
 ջիք . քանզի յոյժ զօրաւոր են աղօթք արդարոյ
 17 յօգնականութիւն : Եղիա մարդ էր իբրև զմեզ
 չարչարելի . և յաղօթս եկաց , և ոչ տեղեաց յերկիր
 18 զերիս ամս և զվեց ամիս . և դարձեալ եկաց յա-
 ղօթս , և ետուն երկինք զանձրև և բուսոյց երկիր
 19 զպտուղ իւր : Եղբարք իմ , եթէ որ ՚ի ձէնջ մնու-
 րեսցի ՚ի ճանապարհէ ճշմարտութեան , և դար-
 20 ձուցէ որ զնա , գիտասցէ՞ զի որ դարձուցէ զմեղա-
 ւորն ՚ի մոլորութեան ճանապարհէն իւրմէ , փրկես-
 ցէ զոգի իւր ՚ի մահուանէ , և ծածկեսցէ զբազմու-
 թիւն մեղաց :

Պ Ե Տ Ր Ո Ս Ի Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն

Գ Լ Ո Ւ Ի Ս

ԲԶ. Պետրոս առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի, 1
 ընտրելոցն՝ Ժողովոց որ ՚ի սփիւռսս պոնտացւոց, դաղա-
 տացւոց և կապադոպիեցւոց և ասիացւոց և բիւթա-
 նացւոց, ըստ կանուխ դիտութեանն Սատուծոյ Հօր, 2
 սրբութեամբ Հոգւոյն, ՚ի հնազանդութիւն և ՚ի
 հեղումն արեանն Յիսուսի Քրիստոսի: Ենորհք
 ընդ ձեզ և խաղաղութիւն բազմացի: Օրհնեալ է 3
 Սատուած և Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-
 տոսի, որ ըստ բազում ողորմութեան իւրում ծնաւ
 զմեզ վերստին ՚ի յոյսն կենդանի, ՚ի ձեռն յարու- 4
 թեանն Յիսուսի Քրիստոսի ՚ի մեռելոց, յանեղծ
 և յանարատ և յանթաւամ ժառանգութիւնն՝ որ
 պահեալ է յերկինս ՚ի ձեզ, որ զօրութեամբն Սա- 5
 տուծոյ պահեալ էիք հաւատովք ՚ի պատրաստեալ
 փրկութիւնն յայտնել ՚ի յետին ժամանակս. որով 6
 ուրախ լինիջիք, որք այժմ՝ սակաւիկ ինչ ըստ պատ-
 շածի իրացդ տրտմեալ էք ՚ի պէսպէս փորձութիւնս:
 Զի հանդէս ձերոց հաւատոցն առաւել քան զոսկի 7
 կորստական՝ պատուական է, որ հրով փորձեալ զը-
 տաւ ՚ի գովութիւն և ՚ի փառս և ՚ի պատիւ ՚ի յայտ-
 նութեանն Յիսուսի Քրիստոսի: Զոր ոչն տեսէք՝ 8
 և սիրեցէք. ընդ որ այժմ՝ ոչ հայեցեալք, բայց հա-
 ւատացէք. և ուրախ էք անձառ և փառաւորեալ

9 ինդութեամբն. ընկալեալ զկատարումն հաւատոցն
 10 ձերոց՝ զոգւոցն փրկութիւն: Վասն որոյ փրկու-
 թեան՝ ինդրեցին և քննեցին մարգարէքն, որք
 վասն որոյ ՚ի ձեզ լինելոց էին շնորհքն՝ մարգարէա-
 11 նային. քննէին յորում և յորպիսի ժամանակի գու-
 շակէր ՚ի նոսա Հոգին Քրիստոսի. որ նախ՝ չար-
 չարանացն Քրիստոսի վկայէր, և յետ այնորիկ՝ ըզ-
 12 փառացն: Որոց և յայտնեցաւ իսկ. զի ոչ թէ ան-
 ձանց, այլ մեզ մատակարարք լինէին, նոցին՝ որք
 այժմ՝ սրտմեցան, այնոքիւք որք աւետարանեցինն
 ձեզ Հոգւովն սրբով որ առաքէրն յերկնից, զոր ցան-
 կային տեսանել գոնեայ ընդ աղօտ Հրեշտակք:
 13 ԲԷ. Որով պնդեալ զմէջս մտաց ձերոց՝ զուար-
 թացեալք, բովանդակ սպասեցէք հասելոց ձեզ
 շնորհացն ՚ի յայտնութեանն Յիսուսի Քրիստո-
 14 սի, իբրև զորդիս հնազանդութեան. մի կերպարա-
 նեալք առաջին ձերովք անգիտութեանն ցանկու-
 15 թեամբք: Ս, յլ ըստ սրբոյն որ կոչեաց զձեզ, և դուք
 16 սուրբք յամենայն գնացս ձեր լինիջիք. վասն որոյ
 գրեալ է, եթէ եղերուք սուրբ՝ զի ես սուրբ եմ:
 17 Եւ եթէ հայր կոչիցէք զայն, որ առանց ակնառու-
 թեանն դատի ըստ իւրաքանչիւր գործոց, ապա եր-
 կիւղիւ զձերոյ պանդխտութեան ժամանակդ գնաւ
 18 ջիք: Գիտասջիք, զի ոչ ապականացու արծաթե-
 ղինօք և ոսկեղինօքն փրկեցարուք ՚ի ձերոց ունայ-
 19 նութեան հայրենատուր գնացիցն, այլ պատուական
 արեամբն Քրիստոսի, իբրև անբիծ և անարատ գու-
 20 ուին, որ յառաջմանօթն էր նախ քան զիսկզբանէ
 աշխարհի, և երևեցաւ ՚ի վախճան ժամանակաց
 21 վասն ձեր. որք նովաւ հաւատացէք յՍատուած, որ
 յարոյց գնա ՚ի մեռելոց, և ետ նմա փառս. զի հա-
 22ւատքն ձեր և յոյս իցեն յՍատուած: Զանձինս
 ձեր սրբել հնազանդութեամբ ճմարտութեան,
 յեղբայրսիրութեան առանց կեղծաւորութեան, ՚ի
 23 սուրբ սրտէ սիրել սերտիւ զմիմեանս: Ծնեալք ՚ի

վերստին՝ ոչ յապականուլթեան սերմանէն, այլ յանապականացուէն, կենդանի և մշտնջենական բանինն Աստուծոյ: Քանզի ամենայն մարմին իբրև 24 զխոտ է, և ամենայն փառք մարդոյ իբրև զծաղիկ խոտոյ խոտն ցամաքեցաւ և ծաղիկն թօթափեցաւ, և բան Տեառն մնայ յաւիտեան, այսինքն է՝ բանն 25 որ ՚ի ձեզ աւետարանեցաւ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

ԳՆ. Ի բաց թօթափել յսուհետեւ զամենայն չա 1
րու թիւն և զամենայն նենգութիւն, և զկեղծաւո-
րութիւնս և զնախանձ, և զամենայն չարախօսու-
թիւն. իբրև զարդի ծնեալ մանկունս՝ խօսուն և ան- 2
խարդախ կաթինն փափաքիցէք. զինովաւ աճիցէք
՚ի փրկութիւն, եթէ ճաշակեցէք՝ զի քաղցր է Տէր: 3
Առ որ մատուցեալ էք ՚ի վէմն կենդանի, որ թէպէտ 4
՚ի մարդկանէ անարդեալ, այլ առ ՚ի յԱստուծոյ ընտ-
րեալ և պատուական է. և դուք իբրև զվէմն կեն- 5
դանիս շինիք տաճար հոգևոր յանարատ քահանայու-
թիւն, մատուցանել զհոգևորն պատարագս՝ հաճոյս
Աստուծոյ ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի: Քանզի 6
կայ իսկ ՚ի դրի, եթէ ահաւասիկ դնեմ ՚ի Սիոն
վէմ ընտիր, գլուխ անկեան պատուական, և որ ՚ի
նա հաւատասցէ՝ մի ամաչեսցէ: Չեզ այսուհետեւ 7
հաւատացելոցդ՝ վէմ պատուական, իսկ անհաւա-
տիցն՝ վէմն զոր անարդեցին շինողքն, նա եղև գլուխ
անկեան. և վէմ գլորման և վէմ գայթաղութեան, 8
որ գայթաղին ապստամբեալք ՚ի բանէն՝ յոր և ե-
դան: Այլ դուք ազգ էք ընտիր, թագաւորութիւն, 9
քահանայութիւն. ազգ սուրբ, ժողովուրդ սեպհա-
կան. որպէս զի զձեր առաքինութիւնսն նուիրիցէք
այնմ, որ զձեզ ՚ի խաւարէն կոչեաց յիւր սքանչելի 10
լոյսն. որք երբեմն չժողովուրդ, բայց արդ ժողովուրդ
Աստուծոյ. որք չողորմեալք, այժմ ողորմութիւն

11 գտէք: Սիրելիք, աղաչեմ, իբրև զպանդուխտս և
զնժդէհս ՚ի բաց մերժել ՚ի մարմնաւոր ցանկու-
12 թեանցն, որ զինուորին ընդդէմ ողւոյ. զվարս ձեր
՚ի մէջ հեթանոսաց պարկէշտս ցուցանել. զի որով
բամբասիցեն զձեզ իբրև զչարագործս, ՚ի բարւոք
գործոցն ձերոց դիտեալ՝ փառաւոր առնիցեն զԱս-
տուած յաւուրն այցելութեան:
13 ԳԲ. Հնազանդ լերուք ամենայն մարդկեղէն ըս-
տեղծուածոյ վասն Տեառն. եթէ թագաւորի՝ իբ-
14 րև առաւել ումեք, եթէ դատաւորաց՝ իբրև ՚ի նը-
մանէ առաքելոց ՚ի վրէժխնդրութի չարագործացն,
15 և ՚ի գովութիւն բարեգործացն: Զի այսպէս են
կամք Աստուծոյ, բարեգործացն պապանձեցուցանել
16 զանզգամ մարդոց զանդիտութիւն: Իբրև զազատս
լինել, և մի իբրև պատրուակ չարութեան ունել
17 զազատութիւնն, այլ իբրև Աստուծոյ ծառայք. զա-
մենեսեան պատուեցէք, զեղբայրսիրութիւն սիրե-
ցէք, յԱստուծոյ երկերուք, թագաւորս պատուե-
18 ցէք: Ծառայք, հնազանդ լինել յամենայնի եր-
կիւղիւ տերանց, ոչ միայն բարերարացն և հէզոցն,
19 այլ և կամակորացն. զի այս շնորհք յԱստուծոյ են,
եթէ բարւոք ինչ մտօք տանիցի որ վշտաց յանիրա-
20 շի: Քանզի զինչ երախտիք իցեն, եթէ յորժամ
մեղանչիցէք՝ տանջիցիք և համբերիցէք. այլ եթէ
զբարիս գործիցէք՝ չարչարիցիք և համբերիցէք, այն
շնորհք յԱստուծոյ են. քանզի ՚ի դոյնս իսկ կոչեցա-
21 րուք: Զի և Քրիստոս վասն ձեր մեռաւ, և ձեզ
եթող որինակ՝ զի զհետ երթայցէք հետոց նորա:
22 Որ ոչն արար մեղս, և ոչ գտաւ նենգութիւն ՚ի բե-
23 րան նորա. որ բամբասեալ և ոչ փոխարէն բամբա-
սէր, չարչարեալ և ոչ պահէր սպառնալիս. բայց ի-
24 րաւամբ մատնէր դատաւորին. որ զմեր մեղսն իւ-
րով մարմնոջն վերացոյց ՚ի խաչափայտն. զի լիցուք
զերծեալք ՚ի մեղաց անտի, և իցեմք արդարութեանն
25 կենակիցք. որոյ վերօքն բժշկեցայք: Քանզի էիք

իբրև զոչնարս մոլորեալս, այլ այժմ դարձարուբ առ
Հովիւն և տեսուչ ոգւոց ձերոց:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

ԳԳ. Սոյնպէս և կանայք հնազանդ լինել արանց 1
 իւրեանց. զի եթէ իցեն նոքա ապստամբք՝ ի բանէ ան-
 տի, յաղազս կանանց գնացից և առանց բանին իսկ
 շահեացին, գիտել երկիւղիւ զձեր պարկեշտ գնացս: 2
 Որոց լինիցի ոչ արտաքուստ հիւսիւք և ոսկեհուռ ծա- 3
 մակալօք կամ պաճուռձեալ զգետտուք զարդ. այլ ծա- 4
 ծուկ սրտին մարգն, անեղծութեամբ հեղութեան
 և հանդարտութեան հոգւոյն, որ է առաջի Աստու- 5
 ծոյ բազմապատիկ: Քանզի այսպէս երբեմն և կա-
 նայք որ յուսացեալ էին յԱստուած՝ զարդարէին
 զանձինս հնազանդել իւրեանց արանց: Որպէս և 6
 Սարրա՝ զի հնազանդ էր Սբրահամու, և տէր իւր
 կոչէր զնա. որոյ եղերուքն դուք որդիք. բարեգործք
 էին, և ոչ կասկածէին և ոչ ՚ի միտքէ ինչ երկիւղէ:
 Սոյնպէս և արքիմաստութեամբ բնակեցցեն ընդ նո- 7
 սա. իբրև տկար անօթոյ առնիցեն պատիւ կանանց՝
 և իբրև ժառանգակցաց շնորհացն կենաց. զի մի
 խափան լինիցին աղօթիցն ձերոց: Եւ գլուխ ամե- 8
 նայնի, զի համամիտք իցէք, համակարիք, եղբայրա-
 սէրք, ազնուագութք, խոնարհք: Մի չար փոխա- 9
 նակ չարի հատուցանել, կամ բամբասանս ընդ բամ-
 բասանաց, այլ զնորին հակառակն՝ օրհնել. զի յայս
 իսկ կոչեցարուք՝ զի զօրհնութիւնն ժառանգիցէք:

ԳԴ. Զի որ կամի զկեանս սիրել, և զաւուրս իւր 10
 տեսանել ՚ի բարութեան, լուեցուցէ զէզու իւր ՚ի
 չարութենէ, և զըթուռնս իւր ՚ի չխօսելոյ զնենգու- 11
 թիւն. խոտորեցի ՚ի չարէ և արասցէ զբարի, խընդ- 11
 րեցցէ զխաղաղութիւն և երթիցէ զհետ նորա. զի 12
 աչք Տեառն ՚ի վերայ արդարոց, և ականջք նորա յա-
 ղօթս նոցա. երեսք Տեառն ՚ի վերայ չարագործաց:

13 Եւ ո՞ իցէ որ չարչարիցէ զձեզ, եթէ դուք բարւոյն
 14 նախանձաւորք լինիցիք: Այլ եթէ և չարչարիցիք ևս
 վասն արդարութեան, երանելի էք. բայց յերկիւ-
 15 ղէ նոցա մի երկնչիցիք, և մի խռովեցիք. այլ զՏէր
 զնոյն զՔրիստոս սուրբ առնիջիք ՚ի սիրաս ձեր:
 Պատրաստք իցէք տալ պատասխանի ամենայնի որ
 16 խնդրիցէ զբանն՝ որ է վասն յուսոյն ձերոց. այլ հե-
 ղութեամբ և երկիւղիւ ունիցիք բարս քաղցունս.
 զի որով չարախօսիցեն զձէն՝ յամօթ լիցին, որք
 17 բամբասեն զձեր բարւոք գնացս ՚ի Քրիստոս: Զի
 լաւ է բարեգործաց, եթէ կամիցին ըստ Աստուծոյ
 18 կամացն չարչարել քան չարագործացն. զի և Քրիս-
 տոս մի անգամ վասն մեղաց ՚ի վերայ մեր մեռաւ,
 արդարն ՚ի վերայ անարդարոց. զի զմեզ մերձեցու-
 ցէ առ Աստուած. զի թէպէտ և մեռաւ մարմնով,
 19 այլ կենդանի է հոգւով: Որով և ոգւոցն որ էին ՚ի
 20 բանտին, երթեալ քարոզեաց, երբեմն ապստամ-
 բելոցն, յորժամ ներէր նոցա Աստուծոյ երկայն-
 մտութիւնն յաւուրս՝ Նոյի յորս տապանն կազմէր.
 յորս նուազունք, այս ինքն՝ ոգիք իբրև ութ ապրե-
 21 ցան ՚ի ջրոյն: Որ և զձեզ ըստ նմին օրինակի կե-
 ցուցէ մկրտութիւնն. ոչ զմարմնոյ աղան ՚ի բաց ըն-
 կենլով, այլ զբարւոք մտաց հանդէս առ Աստուած,
 22 ՚ի ձեռն յարութեանն Յիսուսի Քրիստոսի. որ է
 ընդ աջմէ Աստուծոյ երթեալ յերկինս, ՚ի հնա-
 զանդէլ նմա Հրեշտակաց և իշխանութեանց և զօ-
 րութեանց:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 ԳԵ. Քրիստոսի չարչարելն մարմնով վասն մեր,
 և դուք ՚ի նոյն միտս վառեցարուք. զի որ չարչարի
 2 մարմնով՝ դադարէ ՚ի մեղաց. զի մի ևս ըստ մարդ-
 կան ցանկութեանց՝ այլ ըստ կամացն Աստուծոյ կեց-
 3 ցէ՝ զայլ ևս ժամանակն, Քանզի բաւական է ան-

ցեալ ժամանակն լինելոյ կամացն հեթանոսաց, որք
 քնացին գիշու թեամբք, ցանկու թեամբք, գինեհա-
 րու թեամբք, անառակու թեքք, արբեցու թեամբք,
 անօրէն կռապաշտու թեամբք. որով օտարացեալք՝ 4
 ոչ ընդ ձեզ վարին՝ ի նոյն անկարգութեան զեղխու-
 թիւն, և հայհոյեն. որ տացեն պատասխանի այնմ՝ 5
 որ ՚ի պատրաստին ունի դատել զկենդանիս և զմե-
 աեալս: Զի ՚ի սոյն իսկ և մեռելոց խոստացեալ է, 6
 զի դատեցին ըստ մարդկան մարմնով, և կենդանի
 լիցին ըստ Աստուծոյ հոգւով: Ամենեցուն վախճան 7
 մերձեալ է. զգաստացարուք այսուհետև՝ և լերուք
 զուարթունք յաղօթս: Նախ քան զամենայն սէր 8
 սերտ ունել ընդ միմեանս. զի սէր ծածկէ զբազմու-
 թիւն մեղաց: Օտարասէրք լինել ընդ միմեանս ա- 9
 ունց տրտնջելոյ. իւրաքանչիւր որ որպէս և ընկալաւ 10
 շնորհս ինչ՝ ՚ի միմեանս զնոյն մատակարարել, իբրև
 զբարւոր հազարապետս պէսպէս շնորհացն Աստու-
 ծոյ: Եթէ որ խօսիցի՝ իբրև զԱստուծոյ պատգամ. 11
 եթէ որ մատակարարիցէ՝ իբրև ՚ի զօրութենէ զոր
 շնորհէ Աստուած. զի յամենայնի փառաւորեսցի
 Աստուած ՚ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի, որում
 փառք և զօրութիւն յաւիտեանս ամէն:

Գ 2. Սիրելիք, մի օտարոտի համարել զեռանդն 12
 ինչ որ ՚ի փորձութիւն ձեզ լինիցի, որպէս թէ օտար
 ինչ իրք ձեզ դիպիցին. այլ իբրև հաղորդեալք 13
 Քրիստոսի չարչարանացն՝ ուրախ լինիջիք, զի և ՚ի
 յայտնութեան փառաց նորա ցնծացեալ բերկրես-
 ջիք: Իսկ եթէ նախատիցիք ևս վասն անուանն Քրիս- 14
 տոսի, երանելի էք. զի փառացն և զօրութեան ա-
 նուն, և Աստուծոյ հոգին՝ ՚ի վերայ ձեր հանդուցեալ
 է: Մի որ ՚ի ձէնջ չարչարեսցի իբրև զսպանող, կամ 15
 իբրև զգող, կամ իբրև զչարագործ, կամ իբրև զօ-
 տարատեսուչ: Ապա թէ իբրև զքրիստոնէայ, միամա- 16
 չեսցէ. այլ փառաւոր առնիցէ զԱստուած անուամբս
 այսուիկ: Զի ժամանակ է սկիզբն լինելոյ դատաս- 17

տանին ՚ի տանէն Աստուծոյ. զի եթէ նախ ՚ի մէնջ,
 իսկ զինչ կատարած իցէ այնոցիկ՝ որ ոչ հաւանեցան
 18 Աստուծոյ աւետարանին: Եւ եթէ արդարն հազիւ
 կեցցէ, իսկ ամպարիշտն և մեղաւորն ո՛ր գտանիցի:
 19 Որպէս զի որ չարչարիցին ըստ Աստուծոյ կամացն,
 հաւատարիմ հաստչին աւանդեսցեն զիւրեանց ոգիս
 բարերարութեամբք:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե

1 Գ Ե. Զերիցունս այսուհետև աղաչեմ իբրև զե-
 րիցակից և վկայ չարչարանացն Քրիստոսի, որ և
 2 հանդերձեալ փառացն յայտնելոյ՝ հաղորդ. արածե-
 ցէք որ ՚ի ձեզ հօտք է Աստուծոյ. վերակացու լի-
 նել՝ մի իբրև ահամայ, այլ կամաւ ըստ Աստուծոյ.
 3 մի զօշաքաղութեամբ, այլ յօժարութեամբ. մի
 իբրև տիրելով վիճակացն, այլ լինել օրինակ հօ-
 4 տին. զի յերևել հովուապետին՝ ընդունիջիք զան-
 5 թառամ փառաց պսակն: Սոյնպէս և երիտասարդք
 հնազանդ լերուք ծերոց. ամենքին ընդ միմեանս
 զխոնարհութիւն ունիցիք. զի Աստուած ամբարտա-
 6 ւանից հակառակ կայ, տայ շնորհս խոնարհաց: Խո-
 7 ձեզ բարձրացուցէ ՚ի ժամանակի. զամենայն հոգս
 ձեր ընկեցէք ՚ի նա, զի նա է որ հօգայ վասն ձեր:
 8 Գ Ա. Արթուն լերուք՝ հսկեցէք, զի ոտինս ձեր
 սատանայ իբրև զառիւծ գոչէ, շրջի և ինդրէ՝ թէ
 9 զով կլանիցէ. որում ՚ի դիմի հարկանիցիք հաստա-
 տեալք հաւատովք. գիտասջիք զնոյն անցս չարչա-
 րանաց՝ եղբայրութեան ձերոյ յաշխարհի յանձինս
 10 կատարեալ: Եւ Աստուած ամենայն շնորհաց, որ
 կոչեաց զձեզ յիւր ՚ի յաւիտեանական ՚ի փառսն
 Քրիստոսիւ Յիսուսիւ, որում փոքր մի եղբուք
 չարչարակիցք; նա կազդուրեցուցէ, կարողացու-

ցէ, հաստահիմն արասցէ. նմա իշխանութիւն և 11
 փառք յաւիտեանս: Ի ձեռն Սիղուանոսի հաւա 12
 տարիմեղձօր, որպէս կարծեմ՝ փոքր՝ ի շատէ գրե-
 ցի ձեզ, մխիթարել և ՚ի վերայ սորին վկայել զի և
 այս ճշմարիտ շնորհք յԱստուծոյ են՝ յոր հաստա-
 տեալ կայցէք: Ողջոյն տայ ձեզ որ ՚ի Բաբելոն 13
 ընտրելակիցն եկեղեցիէ, և Մարկոս որդի իմ: Ող 14
 ջոյն տալիք միմեանց ՚ի համբոյր սրբութեան: Խա-
 ղաղութիւն ընդ ձեզ ամենեսեան՝ որ էք ՚ի Քրիս-
 տոս Յիսուս. ամէն:

Պ Ե Տ Ր Ո Ս Ի Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Ե Բ Կ Ի Ո Ր Դ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

- 1 ԴԲ. Եմառն Պետրոս ծառայ և Առաքեալ Յիսուսի Քրիստոսի, որոց հանգիտապատիւ մեզ հասէքդ հաւատոց յարդարութիւն Աստուծոյ մերոյ և
- 2 փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի: Ենորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն բազմացի, գիտութեամբն Աստուծոյ և Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մերոյ: Որպէս ամենայն ինչ մեզ՝ իւրոյ աստուածեղէն զօրութեանն առ ՚ի կեանս և աստուածպաշտութիւն շնորհեալ, ՚ի ձեռն գիտութեան այնորիկ որ կոչեացն զմեզ յիւր
- 4 ՚ի փառսն և ՚ի վայելքութիւն. որովք մեծամեծքն և պատուական աւետիք պարգևեալ են մեզ. զի նոքրիմք աստուածեղէն բնութեանն լինիցիք հաղորդակիցք, փախուցեալք ՚ի ցանկութեանց աշխարհիս
- 5 և յապականութեանց: Եւ սմին այսմիկ զամենայն փոյթ ՚ի մշտ առեալ՝ ձերովքն հաւատովք մատակարարիլիք զառաքինութիւնն, և առաքինութեամբն
- 6 զգիտութիւն, և գիտութեամբն զժուժկալութիւն, և ժուժկալութեամբն զհամբերութիւն, և համբերութեամբն զաստուածպաշտութիւն, և աստուածպաշտութեամբն զեղբայրսիրութիւն, և եղբայրսի
- 8 րութեամբն զսէր: Զայսոսիկ ձեր յանձին կալեալ և ՚ի սոյն յաճախեալ, ոչ դատարկս և անպտուղս հաստատիցեն զձեզ ՚ի Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս-

տոսի գիտութիւնն: Իսկ յոր ոչն իցեն սոքա մերձ՝ 9
 կոյր է և զաչացու, ՚ի մուացոմս դարձուցեալ զսրբ-
 բութիւն առաջնոց իւրոցն յանցանաց: Վասն որոյ, 10
 եղբարք, առաւել փութասլիք՝ զի բարեացն գոր-
 ծովք հաստատուն զձեր կոչումնն և զընտրութիւն
 պահիցէք: Զայս արարեալ՝ ոչ երբեք յանցանիցէք.
 զի այսպէս առատապէս շնորհեսցի ձեզ մուտ՚ի յա. 11
 լիտենական արքայութիւն Տեառն մերոյ և փրկչի
 Յիսուսի Քրիստոսի:

ԴԳ. Որով պատրաստ իցեմ միշտ ձեզ յիշեցու. 12
 ցանել վասն սոցին, առաւել և ս գիտակացն և հաս-
 տատելոցն եկեալ հասեալ ճշմարտութեանն: Քան. 13
 զի իրաւունս համարիմ մինչդեռ եմ՚ի մարմնի աստ՝
 զարթուցանել զձեզ յիշատակօք: Գիտեմ թէ 14
 վաղվաղակի է լինելոց մերկանալ յինէն մարմնոյս,
 որպէս և Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս եցոյց ինձ. և 15
 փութամ ճեպիմ միշտ զձեզ յորդորել, զի և յետ
 իմոյ ելանելոյ յաշխարհէս՝ առնիցէք զյիշատակս այ-
 սոցիկ: Քանզի ոչ եթէ պաճուճեալ ինչ առասպել. 16
 լաց զհետ երթեալ ցուցաք ձեզ զՏեառն մերոյ Յի-
 սուսի Քրիստոսի զզօրութիւն և զգալութան, այլ
 մեղէն եղեալ ականատեսք նորա մեծութեանն:
 Քանզի առեալ յստուծոյ Հօրէ զփառս և զպա. 17
 տիւ՝ յեկեալ յայնպիսի բարբառոյ՚ի մեծվայելու-
 թեան փառաց անտի, եթէ դա է որդի իմ սիրելի
 ընդ որ հաճեցայ: Եւ զայս բարբառ մեք իսկ լուաք 18
 եկեալ յերկնից՝ որ ընդ նմա իսկ էաք ՚ի սուրբ լե-
 րինն: Եւ ունիմք հաստատագոյն զբանն մարգարէա. 19
 կան, որում եթէ անսայցէք՝ բարեոք առնէք. իբրև
 ճրագի որ տայցէ լոյս՚ի խաւարչտին տեղուջ, մինչև
 տիւն լուսաւորեսցէ, և արուսեակն ծագեսցէ ՚ի
 սիրտս ձեր:

ԴԿ. Բայց նախ այսմ գիտակ լինիլիք, զի ամե. 20
 նայն մարգարէութիւն իւրոց գրոց լուծումն ոչ ունի.
 քանզի ոչ եթէ ըստ կամաց մարդկան տուաւ մար. 21

գարէութիւն երբեք, այլ ՚ի Հոգւոյն սրբոյ կրեալք՝
 խօսեցան մարդիկ յստուծոյ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

- 1 Լինէին և սուտ մարգարէք ՚ի ժողովրդեանն, որ-
 պէս և այժմ՚ի ձեզ լինիցին սուտ վարդապետք, որք
 սարդեալք մուծանիցեն հերձուածս կորստեան. և
 զոր Տէր գնեաց՝ զնոսա ուրացեալ ածեն ՚ի վերայան
- 2 ձանց զարագահասն կորուստ: Եւ բազումք անկեալ
 երթիցեն զհետ նոցա անառակութեանցն. վասն ու
- 3րոյ ճշմարտութեանն ճանապարհ հայհոյցի. և ա-
 գահութեամբ մտացածին բանիւք առնիցեն զձեզ
 վտարանդիս. որոց դատաստանն ՚ի բնէ ոչ դատար-
- 4 կանայ, և կորուստ նոցա ոչ նիրհէ: Զի եթէ ՚ի
 Հրեշտակն յանցուցեալս Ստուած ոչ խնայեաց,
 այլ խաւարին կասկանօք արկեալ ՚ի տարտարոսն՝ ետ
- 5 պահել ՚ի դատաստան: Նա՛ և ոչ իսկզբանն աշ-
 խարհիս խնայեաց. բայց զութերորդն զՆոյ՝ զար-
- 6 խարհի՛ ամպարչտելոցն ածեալ. և զբաղաքս սողո-
 մացւոյն և գոմորացւոց դարձուցեալ յաճիւն՝ դա-
 տեցաւ, օրինակ առ յապայ ամպարչտելոցն կացու-
- 7 ցանէր: Եւ զարդարն զՂովտ ձանձրացեալ յա-
- 8 կարգ գիջութեան գնացից՝ փրկեաց. քանզի ակա-
 նատես և ականջալուր արդարն բնակեալ ՚ի մէջնոցա,
 օր ըստ օրէ զիւր սուրբ ողիսն՝ նոցա անօրէն գնա-
 ցիւքն տանջէր:
- 9 ԴԵ. Գիտէ Տէր զաստուածապաշտս փրկել ՚ի
 փորձութենէ, և զանիրաւս պահել ՚ի տանջանս ա-
- 10 ռուրն դատաստանի. մանաւանդ որ զհետ մարմնոյ
 պղծալից ցանկութեանց իցեն երթեալ. արհամար-
- հօղք տերութեանն, ժպիրհք, յանդուռք, չգան-
- 11 գիտեն զփառսն հայհոյել. ուր Հրեշտակք զօրու-
 թեամբ և կարողութեամբ քան զնոսա մեծամեծք՝

չաճեն զնորօք 'ի Տեառնէ զՏայհոյութեանն դա-
 տաստան: Այլ տքա իբրև զանխօս անասունս ըստ 12
 բնածին բարուցն յեղծումն և յապականութիւն, որոց
 չենն գիտակ, հայհոյեն յապականութեան իւրեանց,
 և ապականեսցին տանջեալք 'ի վարձուցն անիրաւու- 13
 թեան. որ ցանկուութիւն զաւուրն փափկուութիւն հա-
 մարին. բժկանք, արատաւորք, փափկացեալք 'ի պա-
 տիրս իւրեանց, լիեալ ձեզ խրախճանակիցք. աչս 14
 ունին հանգոյնս պոռնկաց՝ անդադարս 'ի մեղաց,
 պատրեն զանձինս յողբողաց. որ ունին սիրտ հա-
 րեալ զագահութեան, մանկունք անիծից: Թողեալ 15
 զուղորդ ճանապարհն՝ մոլորեցան. զհետ երթեալ
 ճանապարհին Բաղամայ Բէուրեայ, զվարձս անի-
 րաւութեան սիրեցին. որ կշտամբանս իւրոյ անօրէ- 16
 նութեանն ստացաւ զէչն անխօսուն. մարդկեղէն
 բարբառովն բարբառեալ՝ արդել զմարդարէին զանօ-
 րէնութիւնն: Այսպիսիքն են աղբիւրք անջրդիք, և 17
 մէքք վարեալք 'ի մրրկէ. որոց աղճամուղք խաւարին
 յաւիտեան պահեալ կան: Մեծաբանս սնոտեաց 18
 բարբառեալ պատրեն գիջութիւն ցանկութեամբք
 մարմնոյ՝ զայնօսիկ որ ստոյգն փախչիցին յայնցանէ
 որ 'ի մոլորութեանն շրջիցին. նոցա աղատութիւն 19
 խոստանան, և ինքեանք ապականութեանն ծառայք
 են. զի որով իւրք և յաղթիցի որ, նորին և ծառայ
 է: Զի եթէ փախուցեալք 'ի պղծութեանց աշխար- 20
 հի՛ գիտութեամբ Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի
 Քրիստոսի, և դարձեալ ընդ նոյնս շողեալք պա-
 տիցին, եղև նոցա վախճանն չար քան զառաջինն:
 Զի լաւ էր նոցա՝ թէ բնաւ չէր իսկ ծանուցեալ 21
 զարդարութեանն ճանապարհ, քան՝ զի ծանեան և
 յետս կացին 'ի սուրբ պատուիրանէն որ նոցա աւան-
 դեցաւ: Եկեալ 'ի դէպ նոցա ճշմարիտ առակն զգօ- 22
 նութեան, եթէ շուն դառնայ անդրէն 'ի փոխած
 իւր, և խող լուացեալ՝ ընդ տիղմ՝ թաւալեալ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

1 ԴՁ. Զայս ձեզ, սիրելիք, երկրորդ թուղթ գրեմ,
 որով զարթուցից 'ի յիշատակ զհաստատուն միտս
 2 ձեր, յիշել զյառաջագոյն ասացեալ պատգամն 'ի
 սրբոց մարգարէից, և յԱռաքելոցն ձերոց՝ զպա-
 3 տուէրս Տեառն և փրկչին: Բայց զայս նախ գիտաս-
 ջիք, զի յաւուրս յետինս եկեսցեն արհամարհողք,
 այսպնօղք, որ ըստ իւրեանց ցանկութեանցն գնայ-
 4 ցեն. և ասիցեն, ո՞ւր են աւետիք գալստեան նորա-
 զի յորմէ հետէ հարբն 'նջեցին՝ ամենայն ինչ նոյն-
 5 սկէս կայ մնայ իսկզբանէ արարածոց: Եւ զայն մի-
 ռացեալ իցէ նոցա՝ որք զայնս կամին, եթէ երկինք
 եղեն իսկզբանէ, և երկիր 'ի ջրոց, և ջուրք հաստա-
 6 տեալ կան բանին Սատուծոյ. վասն որոյ երբեմն
 7 աշխարհ ջրհեղեղաւ ապականեալ կորեաւ: Եւ այ-
 ժում երկինք և երկիր նովին բանիւ գանձեալ են,
 հրոյ պահեալք յօրն դատաստանի, և կորստեան ամ-
 8 պարիշտ մարդկան: Եւ այս ևս մի լիցի 'ի ձէնջ
 ծածկեալ, սիրելիք, զի մի օր Տեառն իբրև զհազար
 9 ամ է, և հազար ամ իբրև զմի օր: Ոչ յամեցու-
 ցէ Տէր զաւետիսն՝ որպէս ոմանք յամր համարին,
 այլ երկայնամիտ լինի առ ձեզ. քանզի ոչ կամի՝ եթէ
 դք կորիցէ, այլ զամենեցուն հասանել յապաշխա-
 րութիւն:
 10 ԴԻ. Այլ եկեսցէ օր Տեառն իբրև զգող. յորում
 երկինք տագնապաւ անցեն, և բնութիւնք հրով
 կիզեալ լուծցին, և երկիր՝ և որ միանգամ 'ի նմա
 11 գործք գտանիցին: Եւ 'ի լուծանել այսպէս այսր ա-
 մենայնի, որպիսի ինչ պարտ իցէ ձեզ գտանել այլ
 12 սուրբ և աստուածապաշտ կարգաւ ակն ունել, և
 փութալ հասանել գալստեան աւուրն Տեառն. յօ-
 րում երկինք հրայրեացք լուծանիցին, և բնութիւնք
 13 հրդեհեալ հալիցին: Նորոյ երկնից և նորոյ երկրի

ըստ աւետեացն հայեցեալ սպասեմք յօրս արդարու-
 թիւնն բնակէ : Վասն որոյ, սիրելիք, այսոցիկ սպա 14
 սեալ՝ փոյթ յանձին ունիջիք՝ անբիծք և անարատք
 գտանել նմա՝ ի խաղաղութիւն, և զՏեառն երկայն 15
 մտութիւնն՝ փրկութիւն համարեսցիք : Զոր օրինակ
 և սիրելի եղբայրն մեր Պաւղոս, ըստ շնորհելոյ ի-
 մաստութեանն նմա Ստուծոյ՝ գրեաց ձեզ . որպէս 16
 և յամենայն իսկ թուղթսն խօսի վասն այսոցիկ յօրս
 գտանի ինչ ինչ դժուարիմաց, զոր անուամունքն և
 յողորմեացն կամակորեն, որպէս և զամենայն իսկ գիրս
 առ իւրեանց անձանցն կորուստ : Դուք այսուհետեւ, 17
 սիրելիք, իբրև զկանխագէտս զգուշասցիք, զի մի ա-
 նառակ մոլորութեամբն զգածեալք անկանիջիք յաս-
 տեաց հաստատութեանն : Աճեցէք շնորհօք և գի 18
 տութեամբն Տեառն մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիս-
 տոսի : Նմա փառք՝ և այժմ՝ և յօրն յաւիտենից .
 ամէն :

Յ Ո Վ Հ Ա Ն Ն Ո Ւ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Ա Ռ Ա Ջ Ի Ն

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

1 ԵՍ . Որ էրն իսկզբանէ, զորմէ լուաքն, որում՝
 ակննատեսն իսկ եղեաք, ընդ որ հայեցաքն, և
 2 ձեռք մեր շոջափեցին ի վերայ բանին կենաց : Եւ
 կենաքն յայտնեցան, և տեսաք և վկայեմք, և պատ-
 մեմք ձեզ զլաւիտենական կենացն, որ էրն առ Հօր՝
 3 և երևեցաւ մեզ : Զոր տեսաքն և լուաք՝ պատ-
 մեմք և ձեզ, զի և դուք հաղորդութիւն ունիցիք
 ընդ մեզ . և մեր հաղորդութիւնն իցէ ընդ Հօր և
 4 ընդ Որդւոյ իւրում Յիսուսի Քրիստոսի : Եւ զայս
 գրեմք ձեզ, զի ձեր ուրախութիւնն կատարեալ ի-
 5 ցէ : Եւ այս են աւետիք զոր լուաք առ ՚ի նմանէ և
 պատմեմք ձեզ, զի Ստուած լոյս է, և խաւար ՚ի
 6 նմա չիք և ոչ մի : Եթէ ասիցեմք՝ Եթէ հաղորդու-
 թիւն ունիմք ընդ նմա, և ՚ի խաւարի չըջիցիմք,
 7 ստեմք՝ և ոչ առնեմք զՃմարտութիւնն : Իսկ եթէ
 ընդ լոյս գնայցեմք՝ որպէս նա ՚ի լոյս է, հաղորդու-
 թիւն ունիմք ընդ միմեանս . և արիւնն Յիսուսի
 8 Որդւոյ նորա սրբէ զմեզ յամենայն մեղաց : Եթէ
 ասիցեմք՝ Եթէ մեզս ինչ մեք ոչ ունիմք, զանձինս
 9 խաբեմք . և Ճմարտութիւն ՚ի մեզ ոչ գոյ : Ապա ե-
 թէ խոստովան լինիցիմք զմեզս մեր, հաւատարիմ
 է նա և արդար՝ առ ՚ի թողուլ մեզ զմեզս մեր, և
 սրբել զմեզ յամենայն անիրաւութենէ :

ԵՒ. Եթէ ասիցեմք՝ Եթէ ոչ ինչ մեղաք, սուտ 10
առնեմք զնա, և բանն նորա ոչ է՝ ի մեզ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Բ

Որդեակք իմ, զայս գրեմ՝ ձեզ՝ զի մի մեղիցէք. 1
և եթէ մեղիցէ որ, ունիմք բարեխօս առ Ստուած
զՅիսուս Քրիստոս՝ զարդարն և զանարատ. և նա 2
է քառութիւն մեղաց մերոց, և ոչ եթէ մերոցն միայն՝
այլ ամենայն աշխարհի: Եւ յայմիկ գիտեմք՝ եթէ 3
ծանեաք զնա, եթէ զպատուիրանս նորա պահի-
ցեմք: Որ ասիցէ՝ եթէ ծանեայ զնա, և զպատուի- 4
րանս նորա ոչ պահիցէ, սուտ է, և ճշմարտութիւն
ի նմա ոչ գոյ: Իսկ որ պահէ զբան նորա, արդարև 5
ի նմա է կատարեալ սէրն Ստուածոյ. այսուիկ ճանա-
չեմք՝ եթէ ի նմա եմք: Որ ասիցէ՝ ի նմա բնակել, 6
այնպէս պարտի գնալ՝ որպէս և նայն գնաց:

ԵԳ. Սիրելիք, ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան գրեմ՝ 7
ձեզ, այլ զՏին պատուիրանն՝ զոր իսկզբանէ ունէիք.
և Տին պատուիրան՝ բանն է զոր լուարուք: Գարև 8
ձեալ նոր պատուիրան գրեմ՝ ձեզ՝ որ է ճշմարտիւ ի
նմա և ի ձեզ. զի խաւարն անցանէ, և լոյսն ճշմա-
րիտ արդէն իսկ երևի: Որ ասէ եթէ ի լոյսն իցէ՝ 9
և զեղբայր իւր ատիցէ, սուտ է՝ և ի խաւարի է տա-
կաւին: Որ սիրէ զեղբայր իւր՝ ի լոյս բնակէ, և 10
գայթադութիւն ի նմա չիք: Իսկ որ ատեայ զեղ- 11
բայր իւր՝ ի խաւարի է, և ընդ խաւար շրջի. և ոչ
գիտէ յո երթայ, զի խաւարն կուրացոյց զաս նո-
րա: Գրեմ՝ ձեզ, որդեակք, զի թողեալ են ձեզ 12
մեղքն ձեր՝ վասն անուան նորա: Գրեմ՝ ձեզ, հարք, 13
զի ծանեայք դուք զայն՝ որ իսկզբանէն է, Գրեմ՝
ձեզ, երիտասարդք, զի յաղթեցէք դուք չարին: Գրե- 14
ցի ձեզ, մանկունք, զի ծանեայք դուք զձայրն: Գրե-
ցի ձեզ, հարք, զի ծանեայք դուք զայն որ իսկզբա-
նէն է: Գրեցի ձեզ, երիտասարդք, զի էք դուք

հզորացեալք, և բանն Ստուածոյ՝ ի ձեզ բնակէ, և
15 յաղթեցէք դուք չարին: Մի սիրէք զաշխարհս,
16 և մի որ ինչ յաշխարհի է. եթէ որ սիրէ զաշ-
խարհ, ոչ է ի նմա սէր Հօր: Զի ամենայն որ ինչ
յաշխարհի է՝ ցանկութիւն է մարմնոյ, և ցանկու-
թիւն է աչաց, և ամբարտաւանութիւն աստի կե-
նացս. որ չէ առ ի Հօրէ՝ այլ յաշխարհէ աստի է.
17 և աշխարհս անցանէ՝ և ցանկութիւնն, իսկ որ առ-
նէ զկամն Ստուածոյ՝ մնայ ի յաւիտեան:

ԵԴ. Որդեակք, յետին ժամանակ է, և որպէս
լուարուք՝ եթէ նեոն գալոց է, և արդէն իսկ նե-
ռինք բազումք եկեալ են, որով մարթեմք իմանալ՝
19 եթէ յետին ժամանակ է: Ս. ի մէնջ ելին, այլ
ոչ էին ի մէնջ. զի եթէ ի մէնջ էին, ապա առ մեզ
մնային. այլ զի յայտնի լինիցին՝ եթէ ոչ էին ամենե-
20 քեան նորա՝ ի մէնջ: Եւ դուք օծութիւն ունիք առ
21 ի սրբոյն, և գիտէք ամենեքին: Ոչ գրեցի ձեզ՝ եթէ
ոչ գիտէք զճշմարտութիւնն, այլ եթէ գիտէք զնա,
և եթէ՝ զի ամենայն ստութիւն ոչ է ի ճշմարտու-
22 թեան անտի: Իսկ ո՞ իցէ սուտ, եթէ ոչ որ ուրա-
նայ եթէ Յիսուս չէ Քրիստոսն. նա իսկ է նեոն,
23 որ ուրանայ զՀայր և զՈրդի: Ամենայն որ ուրա-
նայ զՈրդի, և ոչ զՀայր ընդունի. որ խոստովանի
24 զՈրդի, նա և զՀայր ընդունի: Գուք զոր լուա-
րուքն իսկզբանէ՝ ի ձեզ բնակեացէ. զի եթէ ի ձեզ
բնակեացէ զոր իսկզբանէն լուարուք, և դուք յՈր-
25 դին և ի Հայր բնակեցիք: Եւ այս են աւետիքն՝
զոր աւետարանեաց նա մեզ՝ զկեանսն յաւիտե-
նականս:

ԵԵ. Զայս գրեցի ձեզ, զի մի որ զձեզ մոլորե-
27 ցուցանիցէ. և դուք օծութիւնն զոր ընկալարուք ի
նմանէ, բնակեացէ ի ձեզ. և չէ ինչ պիտոյ՝ եթէ որ
զձեզ ուսուցէ, այլ որպէս զի նորա օծութիւնն ու-
սուցանիցէ զձեզ վասն ամենայնի. և ճշմարիտ է՝ և
28 չէ սուտ. և որպէս ուսոյցն զձեզ, կայք ի նմա: Եւ

այժմ, որդեակք, կացէք ՚ի նմին. զի եթէ յայտնեսցի, ունիցիմք համարձակութիւն, և մի ամաչեացուք ՚ի նմանէ ՚ի գալտեան նորա: Զի եթէ գիտիցէք՝ 29 եթէ արդար է նա, իմաստիք եթէ ամենայն որ առնէ զարդարութիւն՝ առ ՚ի նմանէ է ծնեալ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Տեսէք որպիսի սէր շնորհեաց մեզ Հայր, զի որ 1 գիք Աստուծոյ կոչեացուք մեք. վասն այսորիկ աշխարհ ոչ ճանաչէ զմեզ, քանզի ոչ ծանեալ զնա: Ե. 2 Ներեւիք, այժմ որդիք Աստուծոյ եմք, և չե ևս է յայտ՝ եթէ զինչ լինելոց իցեմք. գիտեմք՝ զի յորժամ նա յայտնեցի՝ նման նմա լինելոց եմք, զի տեսանելոց եմք զնա՝ որպէս և էն: Եւ ամենայն 3 որ ունի զայս յոյս յանձին՝ սրբէ զանձն իւր, որպէս և նայն սուրբ է: Ամենայն որ զմեզս գործէ, նա՝ և 4 զանօրէնութիւն առնէ, և ինքն իսկ մեղքն անօրէնութիւն է. և գիտեմք՝ զի նա յայն սակս յայտնեցաւ՝ զի զմեզս բարձցէ, և ՚ի նմա մեղք ոչ էն: Ամենայն որ ՚ի նա է հաստատեալ, ոչ մեղանչէ. և ամենայն որ մեղանչէ, ոչ ետես զնա և ոչ ծանեալ զնա: Մանկունք, մի որ զձեզ խաբեսցէ. որ առնէ զարդարութիւն, արդար է՝ որպէս և նայն արդար է: Եւ որ առնէ զմեզս ՚ի սատանայէ է, զի իսկզբանէ 5 սատանայ մեղանչէ. վասն այսորիկ յայտնեցաւ որդին Աստուծոյ՝ զի լուծցէ զգործս սատանայի: Ամենայն որ յԱստուծոյ է ծնեալ՝ մեզս ոչ առնէ, զի սերմն նորա ՚ի նմա մնայ. և ոչ կարէ մեղանչել, զի յԱստուծոյ է ծնեալ. այսուիկ յայտնի են ՚ի միմեանց 6 որդիք Աստուծոյ և որդիք սատանայի:

Ե. Ե. Ամենայն որ ոչ առնէ զարդարութիւն՝ չէ նա յԱստուծոյ, և որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր. զի այս է 11 պատուիրանս զոր լուարուք իսկզբանէ, զի սիրեսցուք զմիմեանս: Ոչ որպէս կայէնն ՚ի չարէ անտի էր՝ և 12

սպան զեղբայրն իւր. և յոր սակս սպան զնա. զի իւր 13 գործքն չար էին, և եղբօրն բարի: Եւ մի ինչ զարմանայք, եղբարք, եթէ աշխարհ զձեզ ատեայ: 14 Մեք գիտեմք՝ զի փոխեցաք ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս, քանզի սիրեմք զեղբարս. իսկ որ ոչն սիրէ, անդէն 15 ՚ի մահու մնայ: Ամենայն որ ատեայ զեղբայր իւր՝ մարդասպան է. և գիտէք՝ զի ամենայն մարդասպան ոչ ունի զկեանս յաւիտենականս յանձին հաւ 16 տատեալ: Այսուիկ գիտացաք զսէրն, զի նա զանձն իւր եղ վասն մեր, և մեք վասն եղբարց մերոց պարտիմք զնել զանձինս: Որ ունիցի զկեանս ինչ զաշխարհիս, և տեսանիցէ զեղբայր իւր կարօտեալ իւրիք, և փակիցէ զգութս իւր առ ՚ի նմանէ, զի արդ սէրն Աստուծոյ ՚ի նմա իցէ բնակեալ: 18 Զ. Ա. Որդեակք, մի բանիւք և լեզուօք սիրեսցուք, այլ արդեամբք և ճշմարտութեամբք. և այսուիկ լիցուք ծանուցեալք՝ եթէ ՚ի ճշմարտութեանէ անտի իցեմք, և առաջի նորա արասցուք հանգուէս սրտից մերոց: Եթէ ըստգտանիցեն զմեզ սիրտք մեր, այլ Աստուած մեծ է քան զսիրտս մեր և գիտէ 21 զամենայն: Սիրելիք, եթէ սիրտք մեր զմեզ ոչ ըստգտանիցեն, համարձակութի ունիմք առ Աստուած. 22 և զոր ինչ հայցեմք՝ առնումք ՚ի նմանէ. զի զպատուիրանս նորա պահեմք, և զհաճոյս առաջի նորա 23 առնեմք: Եւ այս է պատուիրանս նորա, զի հաւատասցուք յանուն Որդոյ նորա Յիսուսի Քրիստոսի, և սիրեսցուք զմիմեանս, որպէս և ետ մեզ պատուէր: Եւ որ պահէ զպատուիրանս նորա՝ ՚ի նմա է հաստատեալ՝ և նա ՚ի սմա. և յայսմանէ գիտեմք եթէ բնակէ ՚ի մեզ ՚ի Հոգւոյ անտի զոր ետ մեզ:

Գ Լ Ո Ւ Խ Դ

2Բ. Սիրելիք, մի ամենայն հոգւոյ հաւատայք, 1
այլ ընտրեցէք զհոգիսն եթէ յԱստուծոյ իցեն. զի 2
բազումսուտ մարդարէք ելեալ են յաշխարհ. և մեք 3
այսուիկ ճանաչեմք զհոգին Աստուծոյ: Ամենայն հո-
գի որ խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս մարմնով ե-
կեալ, յԱստուծոյ է նա. և ամենայն հոգի որ ոչ 4
խոստովանի զՅիսուս Քրիստոս մարմնով եկեալ, չէ
նա յԱստուծոյ. և այս նեռինն է, զորմէ լուարուքն
եթէ դալոց է, և արդէն իսկ յաշխարհի է: Դուք 4
յԱստուծոյ էք, որդեակք, և յաղթեցէք նոցա. զի
մեծ է որ 'ի ձեզդ է, քան զայն որ յաշխարհին է:
Նոքա յաշխարհէ են, վասն այնորիկ յաշխարհէ 5
խօսին, և աշխարհ լէ նոցա: Մեք յԱստուծոյ եմք, 6
որ զԱստուած ճանաչէ՝ լէ մեզ, և որ չէ յԱստու-
ծոյ՝ ոչ լէ մեզ. այսուիկ ճանաչեմք զհոգին ճմար-
տութեան, և զհոգին խաբէութեան:

2Գ. Սիրելիք, սիրեցուք զմիմեանս, զի սէր յԱս- 7
տուծոյ է. և ամենայն որ սիրէ՝ յԱստուծոյ է ծնեալ,
և ճանաչէ զԱստուած. և որ ոչն սիրէ՝ ոչ ճանաչէ 8
զԱստուած, զի Աստուած սէր է: Եւ զի յայսմ ե- 9
րևեցաւ սէրն Աստուծոյ՝ ի մեզ, զի զՈրդին իւր միա-
ծին առաքեաց Աստուած յաշխարհ, զի եղիցուք նո-
վաւ կենդանիք: Յայսմ է սէրն. ոչ զի մեք սիրեցաք 10
զԱստուած, այլ զի նա սիրեաց զմեզ, և առաքեաց
զՈրդին իւր 'ի քաւութիւն մեղաց մերոց: Սիրե- 11
լիք, եթէ Աստուած այսպէս սիրեաց զմեզ, ապա և
մեք պարտիմք զմիմեանս սիրել:

2Դ. ԶԱստուած ուրուք երբեք չիք տեսեալ. ե- 12
թէ սիրեցուք զմիմեանս՝ Աստուած 'ի մեզ բնակէ,
և սէր նորա 'ի մեզ կատարեալ է. այսուիկ գիտեմք 13
եթէ մեք 'ի նա բնակեալ եմք և նա 'ի մեզ, զի 'ի
Հոգւոյն իւրմէ ետ մեզ: Եւ մեք տեսաք և վկայեմք, 14

15 զի Հայր առաքեաց զՈրդի իւր փրկիչ աշխարհի: Որ
դք խոստովանեցի՝ եթէ Յիսուս է Որդի Աստուծոյ,
16 Աստուած 'ի նմա բնակէ՝ և նա յԱստուած. և մեք
հաւատացաք, և ծանեաք զսէրն Ա. Յ՝ զոր ունի առ
մեզ: Աստուած սէր է, և որ կայ 'ի սէրն՝ բնակեալ
17 է յԱստուած, և Աստուած 'ի նմա բնակէ: Յայսմիկ
է կատարեալ սէրն նորա ընդ մեզ, զի համարձակու-
թիւն ունիմք յաւուրն դատաստանի. զի որպէս և
նայն է, նոյնպէս և մեք եմք յաշխարհի յայսմիկ:
18 Երկիւղ ոչ գոյ 'ի սէր, այլ սէրն կատարեալ 'ի բաց
մերժէ զերկիւղն. զի երկիւղ ընդ տանջանօք է. իսկ
19 որ երկնչին, չէ կատարեալ 'ի սէրն: Մեք սիրեցուք
20 զԱստուած, վասն զի նա նախ սիրեաց զմեզ: Եթէ
դք ասիցէ՝ եթէ սիրեմ զԱստուած, և զեղբայր իւր
ատիցէ, սուտ է. որ ոչ սիրէ զեղբայր իւր զոր տեսանէ,
21 զԱստուած զոր ոչն ետես՝ զիսորդ կարիցէ սիրել. և
զայս պատուէր ունիմք առ 'ի նմանէ, զի որ սիրէ
զԱստուած՝ սիրէ նա և զեղբայր իւր:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե

1 2Ե. Ամենայն որ հաւատայ՝ եթէ Յիսուս է
Քրիստոսն, յԱստուծոյ է ծնեալ. և ամենայն որ
2 սիրէ զծնօղն, սիրէ և զծնեալն 'ի նմանէ: Այսուիկ
ճանաչեմք՝ եթէ սիրեմք զՈրդին Աստուծոյ, յոր-
ժամ զԱստուած սիրեցուք՝ և զպատուիրանս նորա
3 արասցուք: Քանզի այս է սէրն Աստուծոյ, եթէ
զպատուիրանս նորա պահեցուք. և պատուիրանքն
4 նորա չեն ինչ ծանունք. զի ամենայն որ յԱստուծոյ
ծնեալ է, յաղթէ աշխարհի: Եւ այս է յաղթու-
5 թիւնն՝ որ յաղթէ աշխարհի, հաւատքն մեր: Եւ
6 սիցէ որ յաղթիցէ աշխարհի. եթէ ոչ՝ որ հաւա-
6 տայցէ եթէ Յիսուս է Որդի Աստուծոյ: Սա է որ
եկն ջրով և հոգւով և արեամբ, Յիսուս Քրիստոս.
ոչ ջրով միայն, այլ և արեամբ և ջրով. և Հոգին է
7 որ վկայէ, զի Հոգին իսկ է ճմարտութի: (Զի երեք

են որ վկայեն յերկինս Հայր, Բանն և Հոգին սբ. և երեքինս մի են) : Եւ երեքին են որ վկայեն. Հոգին, և 8
 ջուրն, և արիւնն. և երեքին մի են : Եթէ զմարդկան 9
 ինչ վկայութիւն ունիցիմք, ապաքէն Աստուծոյ վկայութիւնն մեծ իցէ. այս է վկայութիւնն Աստուծոյ, որ վկայեաց 'ի վերայ Որդւոյն իւրոյ :

22. Որ հաւատայ յՈրդին Աստուծոյ, ունի յան 10
 ձին զվկայութիւնս զայս. որ ոչ հաւատայ Որդւոյ Աստուծոյ, սուտ առնէ զնա. քանզի չհաւատայ վկայութեն զոր վկայեաց Աճ 'ի վերայ Որդւոյն իւրոյ : 11
 Եւ այս իսկ է վկայութիւն, զի կեանս յաւիտենականս ետ մեզ Աճ. և այս են կեանքն, որ յՈրդին նորա են : Որ ընդունի զՈրդին, ընդունի և զկեանսն. և 12
 որ ոչ ընդունի զՈրդին Աճ, և ոչ զկեանսն ընդունի :

23. Զայս գրեցի ձեզ, զի գիտասցիք եթէ կեանս 13
 յաւիտենականս ունիցիք, և զի հաւատայցէք յանուն Որդւոյն Աստուծոյ : Եւ այս է համարձակու 14
 թիւնն զոր ունիմք մեք առ նա, զի զոր ինչ հայցեսցուք ըստ կամաց նորա, լսէ մեզ : Զի եթէ գիտի 15
 ցեմք՝ եթէ լսէ հայցուածոցն մերոց, ապա գիտեմք՝ եթէ առնումք զհայցուածսն զոր հայցեմք առ 'ի նրմանէ : Եթէ որ տեսցէ զեղբայր իւր մեղուցեալ մեզ՝ 16
 որ ոչ առ 'ի մահ, խնդրեսցէ՝ և տացէ նմա կեանս մեղուցեղոյն ոչ առ 'ի մահ : Են մեղք՝ որ մահուչափ են, ոչ վասն այնորիկ ասեմք եթէ խնդրեսցես. ամե 17
 նայն անիրաւութիւն մեղք են. և են մեղք որ մահուչափ են : Գիտեմք եթէ ամենայն որ յԱստուծոյ 18
 է ծնեալ՝ ոչ մեղանչէ. այլ որ յԱստուծոյն է ծնեալ՝ պահէ զանձն, և չարն առ նա ոչ մերձենայ : Գիտեմք 19
 եթէ յԱստուծոյ եմք, և աշխարհ ամենայն 'ի չարի կայ. և գիտեմք եթէ Որդին Աստուծոյ եին 20
 և ետ մեզ միտս, զի ծանիցուք զճմարիտն. և եմք 'ի ճմարտին Որդւոյ նորա Յիսուսի Քրիստոսի. զի նա է ճմարտի Աստուած և կեանք յաւիտենականք :
 Որդեակք, պահեցէք զանձինս 'ի կռապաշտութենէ : 21

Յ Ո Վ Հ Ա Ն Ն Ո Ւ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

1 Եւ. Յերիցուէ առ ընտրեալ կիւրիա, և առ որդեակս իւր զոր ետգ սիրեմ՝ ճմարտութեամբ. և ոչ եթէ ես միայն, այլ և ամենեքեան ոյք գիտակ 2 են ճմարտութեանն. վասն որոյ ճմարտութեանն՝ որ 'ի մեզ հաստատեալ է, զի և ընդ ձեզ իցէ, և 3 դուք յաւիտենից ընդ մեզ իցէք : Ենորհք, ողորմութիւն, խաղաղութիւն յԱստուծոյ 'ի Հօրէ, և 'ի Տեառնէ Յիսուսէ Քրիստոսէ որդւոյն Հօր, ճշմարտութեամբ և սիրով եղիցի ընդ ձեզ : Ուրախ եղէ յոյժ, զի գտի յորդեկացդ քոյ՝ որ գնան ճշմարտութեամբ, ըստ պատուիրանին զոր առաք 'ի 5 Հօրէ : Եւ այժմ աղաչեմ զքեզ, կիւրիա. իբրև ոչ եթէ նոր ինչ պատուիրան գրեմք զքեզ, այլ զոր 6 իսկզբանէ ունէաք, զի սիրեսցուք զմիմեանս : Եւ այս է սէրն, զի գնասցուք ըստ պատուիրանաց նորա. և այս է պատուիրանն, զի որպէս լուարուքն 7 իսկզբանէ՝ ըստ նմին գնասցիք. զի բազում մարդեցուցիչք ելին յաշխարհս. որ որ ոչ խոստովանի ըզ Յիսուս Քրիստոս եկեալ մարմնով, նա մարդեցուցիչ է և նեռն :
 8 Եւ. Զգոյշ լինիցիք անձանց, զի մի կորուսանիցէք զոր վաստակեցէքն, այլ զի առնուցուք բովան 9 գակ զվարձսն : Ամենայն որ յանցանիցէ՝ և ոչ կայցէ 'ի վարդապետութեանն Քրիստոսի, զԱստուած ոչ

Ճանաչէ . որ կայ 'ի վարդապետութեանն ; նա' և զՈրդին և զՀայր ընդունի : Եթէ որ գայցէ առ ձեզ՝ 10 և զվարդապետութիս զայս ոչ ունիցի, մի ընդունիցիք զնա 'ի տուն, և մի ողջոյն տայցէք նմա . որ ասացէ 11 նմա ողջոյն, կցորդ լիցի չարաց գործոց նորա : Բա 12 զուժինչ ունէի գրել առ ձեզ, այլ ոչ կամեցայ քար տիսիւ և դեղով . զի ակն ունիմ ինձէն իսկ գալ առ ձեզ և բերան 'ի բերան խօսել, զի ուրախութիւնն մեր իցէ կատարեալ : Ողջոյն տան քեզ որդիք քեռ 13 քո ընտրելոյ : Շնորհք ընդ ձեզ :

Յ Ո Վ Հ Ա Ն Ն Ո Ւ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

- 1 Է Գ . Յերիցուէ առ Գայիոս սիրելի, զոր ետդ սիրեմ ճշմարտութեամբ : Սիրելի, վասն ամենայն իրաց քոց աջողութեան և առողջութեան՝ աղօթս առ 3 նեմ . որպէս է իսկ յաջողութիւն անձինդ քո : Յոյժ ուրախ եղէ 'ի գալ եղբարց, և լինել վկայ քոյոյ ճշմարտութեանդ, որպէս զնասդ դու ճշմարտութեամբ : Մեծ ևս ինչ ուրախութիւն քան զայս ոչ ունիմ, զի լեմ եթէ իմ որդեակքն ճշմարտութեամբ գնան : Սիրելի, հաւատարիմ գործես զայդ, զոր եթէ առնիցես առ եղբարս՝ զգոյն և առ օտարս . 6 որք վկայեցին քոյոյ սիրոյդ առաջի եկեղեցւոյ . որոց բարիս արարեալ յուղարկես արժանիս Աստուծոյ . 7 զի վասն անուանն ելին, և ոչ ինչ յումեքէ առնուն 8 զհեթանոսականացն : Մեք այսուհետև պարտիք ընդունել զգնալիսիսն, զի գործակիցք լիցուք ճշմարտութեանն :
- 9 Է Ի . Գրեցի ինչ եկեղեցւոյն . այլ որ յառաջադէմն 'ի նոցանէ է Գիտարեփէս, ոչ ընդունի զմեզ :
- 10 Վասն այսորիկ եթէ եկից՝ յիշեցուցից զգործս նորա զոր առնէ, բանիւք չարօք շատխօսութեան առնէ զմեզ աշխատ . և ոչ այսոքիւք շատացեալ, ոչ ինքն ընդունի զեղբարս, և զայսոսիկ որ ընդունինն՝ 11 արգելու . նա՛ և յեկեղեցւոյ ևս հանէ : Սիրելի, մի

լիցիս նմանող չարի՝ այլ բարւոյ . զի որ զբարին առնէ՝ յԱստուծոյ է . և որ զչարին գործէ՝ նա ոչ ետես երբեք զԱստուած : ԶՎեմետրեայ վկայեալ է յա 12 . Մենեցունց , և յեկեղեցւոյն և ՚ի ճշմարտութենէն , և մեք վկայեմք . և դու գիտես զի ճշմարիտ է մեր վկայութիւնն : Բազում ինչ ունէի գրել քեզ , այլ 13 ոչ կամիմ քարտիսիւ և դեղով գրել . զի ակն ունիմ 14 ՚ի մօտոյ իսկ տեսանել գքեզ , և բերան ՚ի բերան խօսել : Խաղաղութիւն ընդ քեզ : Ողջոյն տան քեզ 15 սիրելիք : Ողջոյն տաջիր սիրելեաց մերոց իւրաքանչիւր յանուանէ :

Յ Ո Ւ Դ Ա Յ Ի Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Կ Ա Թ Ո Ղ Ի Կ Է

- 1 Է Ե . Յուդա , Յիսուսի Քրիստոսի ծառայ , և եղբայր Յակովբայ , հեթանոսաց որ յԱստուծոյ Հօրէ էք սիրեցեալք , և Յիսուսի Քրիստոսի պաշտօնակարք և ընտրեալք . ողորմութիւն ձեզ՝ խաղաղութիւն և սէր բազմացի : Սիրելիք , զամենայն փոյթ յանձին կալեալ գրել ձեզ՝ վասն մերոյ հասարակաց փրկութեանն , հարկ յանձին կալայ գրել ձեզ , և ազաչել զի ճգնիցիք ՚ի վերայ հաւատոցն որ միանգամ 4 աւանդեցան սրբոց : Քանզի սարդեցին մտին ումանք , որ յառաջագոյն իսկ կատարեալ էին ՚ի սոյն դատաստան . ամպարիշտք , որ զԱստուծոյ մերոյ շնորհսն դարձուցին յանկարգութիւն . և զմի միայն զիշխանն՝ և զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս ուրաջեալք : Յիշեցուցանել ձեզ այսուհետե կամ է ինձ՝ որ գիտեքդ զամենայն , զի Աստուած միանգամ ըզժողովուրդն փրկեաց յԵգիպտոսէ , երկրորդ անգամ 6 զանհաւատսն կորոյս : Եւ զՀրեշտակս որ ոչ պահեցին զիւրեանց իշխանութիւնն , այլ թողին զիւրեանց բնակութիւնն , ՚ի դատաստանս մեծի աւուրն՝ 7 մշտնջենաւ որ կապանօք պահեաց ՚ի խաւարի : Որպէս Սողոմն և Գոմոր , և որ շուրջ զնոքօք քաղաքքն , որ ըստ նմին օրինակի պոռնկեցան զհետընկերացն մարմնոց , կան առաջի օրինակ՝ զյաւիտեանական հրոյն ընկալեալ զդատաստան : Ըստ նմին օ-

րինակի և սոքա իբրև քնով դանդաչեալք՝ զմարմին
 պղծեն, զտէրու թիս քամահեն, զփառսն հայհոյեն։
 Ուր Միքայէլ Հրեշտակապետն՝ յորժամ բանսար 9
 կուն սատանայի վիճեալ տայր պատասխանի վասն
 մովսիսեանն մարմնոյ, ոչ ժպրհեցաւ հայհոյութեանն
 դատաստանի հանդուրժել, այլ ասէ՝ Սաստեցէ՛ի
 քեզ Տէր։ Իսկ սոքա զոր ինչ ոչն իմանան՝ հայ 10
 հոյեն. և զայլսն ևս զոր բնութեամբ իբրև զանխօս
 անասուն գիտեն, ՚ի նոսին ապականեցին։ Վայ է 11
 նոցա, զի ըստ ճանապարհին կայենի գնացին, և ըստ
 մոլորութեանն Բաղամայ զեղիսեցան զհետ վարձուց,
 և ըստ հակառակութեանն կորխայ կորեան։ Սոքա 12
 են ատեցեալք, շոգմոգք, երթեալ զհետ ցանկու-
 թեանց իւրեանց։ ՚ի սէրս իւրեանց՝ խարդախու-
 թեամբ, լինին ընդ ձեզ ուրախակիցք, աներկիւղ
 զանձինս ճարակեն։ Սմայքանջրդիք, հողմակոծեալք,
 ծառք պտղակորոյսք, անպտուղք, կրկնամեռք, խը-
 լեալք արմատաքի. անսաստ ալիք ծովու, որ միշտ 13
 փրփրեն զիւրեանց անձանցն զամօթ. աստեղք մո-
 լաղք, որոց վիհ խաւարին յաւիտենից պահեալ է։
 Է. Մարգարէացաւ վասն նոցա և եօթներորդն 14
 յԱդամայ Ենովք՝ և ասէ. Ահաւասիկ եկն Տէր բիւ-
 րովք սրբովք Հրեշտակօք, առնել դատաստան ըստ 15
 ամենայնի, և յանդիմանել զամենայն ամպարիշտս
 վասն գործոց իւրեանց՝ զոր ամպարշտեցին. և վասն
 ամենայն խիստ բանից, զոր խօսեցան զնմանէ մեղա-
 ւորք և ամպարիշտք։ Սոքա են տրանջօղք և շոգմոգք, 16
 երթեալ ըստ իւրեանց անձանց ցանկութեանց. և
 բերանք նոցա զամբարտաւանս բարբառին. առնուն
 ակն երեսաց վասն օգտի։

ԷԷ. Բայց դուք, սիրելիք, յիշեցէք զկանխասաց 17
 բանս զԱռաքելոցն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստո-
 սի. զի ասէին ձեզ, եթէ ՚ի յետին ժամանակս եղև 18
 ցին մարդք արհամարհօղք, երթեալք ըստ իւրեանց
 ամպարշտութեանցն ցանկութեանց. սոքա են նշա. 19

20 ւակեալք շնչաւորք, որ զողին ոչ ունիցին։ Ս, յլ մեք,
 սիրելիք, եղիցուք շինել զանձինս սրբութեամբն հա-
 21ւատոց ՚ի Հողին սուրբ. կացցուք յաղօթս, պահել
 զանձինս սիրովն Ստուծոյ, ակն ունել ողորմու-
 թեանն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի ՚ի կեանսն
 22 յաւիտենականս։ Եւ ոմանց դատապարտելոց լինի-
 23 ջիք կշտամբիչք, և զոմանս ապրեցուցանիջլք՝ յա-
 փրշտակեալ ՚ի հրոյ. և ոմանց ողորմեօջլք՝ երկիւ-
 ղիւ դատել և զպատմուճանն որ ՚ի մարմնոյն իցէ աղ-
 24տեղեալ։ Եւ այնմ որ կարօղն իցէ պահել զձեզ
 անարատս և անբիծս, հաստատեալ առաջի իւրոց
 25 փառաց աներկեանս ցնծութեամբ, միոյն Ստուծոյ
 և Փրկչին մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի Տեառն մե-
 րոյ՝ փառք, մեծութիւն, զօրութիւն և իշխանու-
 թիւն՝ յառաջ քան զամենայն յաւիտեանս, և այժմ
 և յամենայն յաւիտեանս. ամէն։

Յ Ո Վ Հ Ա Ն Ն Ո Ւ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

ԵՒ ԱՍՏՈՒՍԾԱՐԱՆ ԱՒԵՏԱՐԱՆՉԻ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա

Յայտնութիւն Յիսուսի Քրիստոսի, 'ի ձեռն 1
որոյ ետ Աստուած ցուցանել ծառայից իւրոյ՝ որ ինչ
լինելոց է վաղվազակի. և նշանակեաց առաքելով 'ի
ձեռն Հրեշտակի իւրոյ առ ծառայ իւր Յովհաննէս:
Որ վկայեաց զվկայութիւն բանին Աստուծոյ, և զվը- 2
կայութիւն Յիսուսի Քրիստոսի զոր ետես. որ էր,
և որ լինելոցն էր յետ այնորիկ: Երանի որ կարգացէ 3
կամ լուիցէ զբանս մարգարէութեանս, և պահեսցէ
զոր 'ի սմա գրեալ է. զի ժամանակս մերձեալ է:

Ի Յովհաննէ առ եօթն եկեղեցիս՝ որ են յԱսիա, 4
չնորհք ընդ ձեզ և խաղաղութիւն յԱստուծոյ՝ յէկէն՝
և որ էն՝ և որ գալոցն է, և յեօթն զօրութեանց
Հոգւոյն՝ որ է առաջի աթոռոյն իւրոյ. և 'ի Յիսու- 5
սէ Քրիստոսէ հաւատարիմ վկայէն, որ է անգրա-
նիկ 'ի մեռեալս, և իշխան թագաւորութեանց երկ-
րի. որ սիրեաց զմեզ, և ելոյժ զկապանս մեղաց մե-
րոց արեամբն իւրով. և արար զմեզ թագաւորս և 6
քահանայս Աստուծոյ և Հօր իւրոյ, որում փառք և
զօրութիւն՝ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
նից. ամէն: Ահաւասիկ գալոց է ընդ ամսս, և տես 7

ցեն զնա ամենայն աչք, և տեսցեն զնա ծագք երկ-
րի, և որք խոցեցին զնա՝ ամենեքեան յերկրի, և
8 կոծեցին 'ի վերայ նորա. այո՛ ամէն: Ես եմ այք,
և ես եմ քէ, ասէ տէր Աստուած, որ էն՝ և որ է՝ և
9 որ գալոցն է՝ ամենակալ: Ես Յովհաննէս եղբայր
ձեր և հաւասարակիցնեղութեան և արքայութեան
և համբերութեան որ 'ի Քրիստոս Յիսուս, եղէ
ես 'ի կղզւոջն որ անուանեալ կոչի Պատմոս՝ վասն
բանին և վասն վկայութեանն Յիսուսի Քրիստո-
10 սի: Եւ եղև յիս հոգի 'ի կիւրակէի աւուր, և լը-
ւայ զձայն զհետ իմ զմեծ իբրև զձայն փողոյ՝ որ ա-
սէր ցիս. Ես եմ արիա և ով, առաջին և վերջին.
11 զոր տեսանես՝ գրեալ 'ի գիրս, և տուր տանել յեօ-
թնն եկեղեցիս, որ յեփեսոս, և 'ի Զմիւռնիա, և
'ի Պերգամոնիս, և 'ի Թիւատիր, և 'ի Սարգիկէ,
12 և 'ի Փիլադելիա, և 'ի Լաւողիկէա: Եւ դարձայ
տեսանել զձայնն՝ որ խօսէր ցիս. և 'ի դառնալն ի-
13 մում տեսի եօթն ճրագարանս ոսկի. և 'ի մէջ եօթն
ճրագարանացն նման որդւոյ մարդոյ, զգեցեալ պատ-
մուձան պճիւնաւոր, և գօտեորեալ առ ստեամբքն
14 գօտի ոսկեղէն. և գլուխ նորա և հերքն իբրև զասր
սպիտակ և որպէս զձիւն, և աչք նորա որպէս բոց հրոյ,
15 և ոտք նորա նմանեալ պղնձոյ ծխելոյ 'ի մէջ հնոցի
հրաշէկ, և ձայն նորա իբրև զձայն ջուրց բազմաց:
16 Եւ ունէր յաջոյ ձեռինն իւրում աստեղս եօթն, և
'ի բերանոյ նորա ելանէր սուր երկբերանեան, և ե-
րեսք նորա իբրև զարեգակն ճառագայթեալ երևե-
17 ին: Եւ իբրև տեսի զնա՝ անկայ առ ոտս նորա իբ-
րև զմեռեալ. և եդ 'ի վերայ իմ զաջ իւր՝ և ասէ
ցիս. Մի՛ երկնչիր, ես եմ առաջին, և ես եմ յե-
18 տին. և ես եմ կեանք, և ես նոյն որ մեռայ, և եմ
կենդանի, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
նից. ամէն: Եւ ունիմ զփականս մահու և դժո-
19 խոց. գրեա զոր տեսանեսոք՝ որ էն, և որ հանդեր-
20 ձեալ է լինել յետ այնորիկ: Զխորհուրդ եօթն

աստեղացո՞ղոր տեսերդ յաջ իմ, և զեօթն ճրագա-
րանս ոսկիս, եօթն աստեղքն՝ հրեշտակք եօթն ե-
կեղեցեացն են, և ճրագարանքն եօթն՝ եօթն եկե-
ղեցիքն են:

Գ Լ Ո Ի Խ Բ

Առ հրեշտակ եփեսացւոց եկեղեցւոյն գրեա. 1
Այսպէս ասէ կարօղն՝ որ ունի զաստեղս եօթն յա-
ջու ձեռին իւրում, և շրջի՝ ի մէջ եօթն աշտանակի
ոսկւոյ: Գիտեմ զգործս քո և զվաստակս քո և ըզ- 2
համբերութիւն քո. և զի ոչ բառնաս զչարս, և
փորձեցեր որ ասեն զինքեանս Առաքեալս՝ և ոչ են,
և հէբբայեցիս՝ և ստեն: Եւ համբերեցեր, և վըշ- 3
տացար վասն անուան իմոյ՝ և աշխատեցար: Այլ 4
ասեմ առ քեզ, զի զսէրն քո զառաջին թողեր. յի- 5
շեա այժմ ուստի անկարն և ապաշաւեա, և զառա-
ջին գործսն քո արա. ապա թէ ոչ, գամ էս վաղվա
ղակի, և շարժեցից զաշտանակս քո՝ ի տեղուջէ իւր- 6
մէ՝ եթէ ոչ ապաշխարեսցես: Արդ զայս արա՞ զի ա- 6
տեսցես զգործսն Նիկողայոսի, զոր էս ատեամ: Ար 7
ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ ասէ Հոգին սուրբ
առ եկեղեցիս. որ յաղթէն՝ տաց նմա ուտել ՚ի փայ- 7
տէն կենաց որ է՝ ի մէջ զբախտին Ստուծոյ: Եւ առ 8
հրեշտակ զմիւսնացւոց եկեղեցւոյն գրեա. Այսպէս
ասէ անսկիզբն և անվախճանն, որ եղև մեռեալ և
կենդանացաւ: Տեսի զգործս քո և զնեղութիւն և 9
զաղքատութիւն. այլ աղքատութիւն քո՞ մեծու-
թի եղիցի. և զհայհոյութիւնն՝ որ ասէին զինքեանս
Հրեայս գօլ, և չէին ինչ, այլ ժողով սատանայի:
Մի երկնչիւր՝ վասն որոյ կամիս չարչարել. ահա հան 10
դերձէ բանտարկուն արկանել ՚ի ձէնջ ՚ի բանտ, զի
փորձիցիք, և ունիք նեղութիւն առուրս տասն. լեր
հաւատարիմ մինչև ՚ի մահ, և տաց քեզ զպսակն կե-
նաց: Ար ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ Հոգին 11
սուրբ ասէ առ եկեղեցիս. որ յաղթէ, ոչ անիրաւի

12 յերկրորդ մահուանէն: Եւ առ հրեշտակն՝ որ ՚ի
Պերգամոյ եկեղեցին՝ գրեա. Այսպէս ասէ՞ որ ու-
13 նի զսուրն երկայրի սրեալ: Տեսի զգործս քո, և զի
բնակեալ էս ուր աթոռն է սատանայի. և ունիս զա-
նուն իմ, և ոչ ուրացար զհաւատս իմ յառուր յո-
րում Անթիպաս վկայն իմ հաւատարիմ եղև. զի
վկայ է իմ հաւատարիմ ամենայն հաւատացեալ,
որ սպանաւ ՚ի ձէնջ որ կայք՝ ուր սատանայ է բնա-
14 կեալ: Այլ ունիմ առ քեզ սակաւ. զի կայ առ քեզ
վարդապետութիւնն Բաղամու, որ ուսոյց զԲա-
ղակ զնել գայթաղութիւն առաջի որդւոցն իսրայե-
15 լի, ուտել նոցա զոհեալ և պոռնկել. այսպէս և դու
ունիս զվարդապետութիւնն Նիկողայեցեաց՝ զոր էս
16 ատեամ: Արդ ապաշխարեա, ապա թէ ոչ՝ գամ
վաղվաղակի, և պատերազմեցայց ընդ նոսա սրով
17 բերանոյ իմոյ: Ար ունի ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ
Հոգին ասէ առ եկեղեցիս. որ յաղթէ՞ տաց նմա
ուտել ՚ի մանանայէն թաքուցելոյ, և տաց նմա ըզ-
գիրն սրբութեան. և գրեալ անուն նոր ՚ի գիրն՝ զոր
18 ոչ որ գիտէ, բայց միայն որ առնուն: Եւ առ հրեշ-
տակն որ ՚ի Թիւատրոյ եկեղեցին՝ գրեա. Այսպէս
ասէ որդին Ստուծոյ, որոյ աք իւր են իբրև զբոց
19 հրոյ, և ոտք նորա նման պղնձի ծխելոյ: Տեսի ըզ-
գործս քո և զսէր և զհաւատ, և զպաշտօն քո համ-
բերութեամբ. զի բազում է վաստակ քո վերջինն
20 քան զառաջինն. այլ ասեմ առ քեզ բազում. զի
թողեր զկինն զՅեզաբէլ, որ ասէր զինքն մարգա-
րէ, և ուսուցանէր մոլորութիւն զճառայս իմ պոռնը
21 կել և ուտել զզոհեալ. և ետու նոցա ժամանակ ա-
պաշխարել զպոռնկութիւնն իւրեանց՝ և ոչ ապաշ-
22 խարեցին: Ահաւասիկ էս արկանեմ զնա ՚ի հնոց,
և զգործակիցս իւր ընդ որս շնացաւ ՚ի նեղութիւնս
մեծամեծս, եթէ ոչ ապաշխարեսցեն ՚ի գործոց իւ-
23 բեանց. և զորդիս նոցա սպանից մահուամբ. և ծա-
նիցեն ամենայն եկեղեցիք՝ թէ էս եմ որ յանդի-

մանեմ զերիկամունս և զսիրտս, և տամ ձեզ իւրա-
քանչիւր ըստ գործոց իւրեանց: Այլ ձեզ ասեմ որք 24
'ի Թիւատիր էք, և ոչ ունիք զվարդապետութիւնս
զայս. որ ոչ ծանեայք զխորս սատանայի զոր խօսին.
ոչ արկից զձեօք ծանրութիւն. այլ զոր ունիք պա- 25
հեցէք մինչև ես գամ: Եւ որ յաղթէ և պահէ զգոր- 26
ծըս իմ մինչև ցվախճան, տաց նմա իշխանութիւն
'ի վերայ աղգաց. և հովուեսցէ զնոսա գաւազանաւ 27
երկաթեաւ, և իբրև զանօթ բրտի փշրեսցէ զնոսա.
որպէս և ես ընկալայ'ի Հօրէ իմմէ, և տաց նոցա 28
զաստղն առաւօտուն: Ար ունի ականջս՝ լուիցէ զինչ 29
Հոգին ասէ առ եկեղեցիս:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Եւ առ հրեշտակ սարգիացւոց եկեղեցւոյն գրեա. 1
Այսպէս ասէ՝ որ ունի զեօթն Հոգին Աստուծոյ և
զեօթն աստեղս: Տեսի զգործս քո, զի անուն կեն- 2
դանւոյ ունիս՝ և մեռեալ ես. լեր արթուն, և հաս-
տատեա այսուհետև՝ զի հանդերձեալ ես մեռանել-
քանզի ոչ գտի զգործս քո կատարեալ առաջի Աստու- 3
ծոյ: Արգեօք յիշեա թէ որպէս լուարն, և պահեա
և ապաշխարեա. ապա թէ ոչ զուարթանաս՝ գամ
որպէս գող, և ոչ որ իմանայ զգալուստ իմ առ քեզ:
Ունիս սակաւ մի զանուն սարգիացւոցն, որք ոչ աղ- 4
տեղացուցին զհանդերձս իւրեանց, և չըջին 'ի սպի-
տակս՝ որում արժանի եղեն: Ար յաղթէ՝ այսպէս 5
զգեցցի սպիտակս, և ոչ ջնջեսցի անուննորա 'ի գրպ-
ութենէն կենաց, և խոստովանեցայց զանուննորա
առաջի Հօր իմոյ և առաջի Հրեշտակաց: Ար ունի 6
ականջս լսելոյ՝ լուիցէ զինչ ասէ Հոգին առ եկեղե-
ցիս: Եւ առ հրեշտակն Փիլադելիեաց եկեղեցւոյն 7
գրեա. Այսպէս ասէ սուրբն, ճշմարիտն, որ ունի
զփականս Դաւթի. բանայ՝ և ոչ որ է որ փակէ, և
փակէ՝ և ոչ որ է որ բանայ: Տեսի զգործս քո. ահա 8

ետու առաջի քո դուռն բացեալ, զոր ոչ որ կարէ փա-
կել. զի սակաւիկ ունիս զօրութիւն, և պահեցեր
9 զբանս իմ, և ոչ ուրացար զանուն իմ: Ահա ասիկ ես
տամ քեզ զժողովն սատանայի, որք ասեն զինքեանս
Հրեայս դո՛ւ և ոչ են, այլ ստեն. արարից զնոսա՝ զի
եկեցեն և երկիր պաղցեն առաջի ոտից քոց, և ծա-
10 նիցեն զի ես սիրեցի զքեզ. զի պահեցեր զբան համ-
բերութեան իմոյ, և ես պահեցից զքեզ 'ի ժամ
փորձութեան քոյ, որ հանդերձեալ է գալ յամե-
նայն տիեղերս՝ փորձել զամենայն բնակեալս յե-
11 ռեսս երկրի: Ահա գամ վաղվաղակի, կալ զոր ու-
12 նիսդ՝ զի մի որ առցէ զպսակ քո: Ար յաղթէ՝ արա-
րից զնա սիւն տաճարի Աստուծոյ իմոյ, և արտաքս
այլ մի ևս ելցէ. և գրեցից 'ի վերայ նորա զանուն
Աստուծոյ իմոյ, և զանուն քաղաքի Աստուծոյ իմոյ՝
զնորն Երուսաղէմի, որ իջանելոց է յերկնից Աս-
13 տուծոյ իմոյ. և անուննորա նոր: Ար ունի ականջս՝
14 լուիցէ զինչ ասէ Հոգին առ եկեղեցիս: Եւ առ
հրեշտակն Լաւողիկեայ եկեղեցւոյն գրեա. Այս-
պէս ասէ ամենն՝ վկայն հաւատարիմ և ճշմարիտ,
15 սկիզբն սկզբան արարածոց Աստուծոյ: Գիտեմ ըզ-
գործս քո՝ զի ոչ ցուրտ ես և ոչ ջերմ. պարտ էր
16 քեզ ցուրտ լինել և կամ ջերմ. այլ դու գաղջ ես, և
ոչ ջերմ և ոչ ցուրտ. հանդերձեալ ես փոխիլ 'ի բե-
17 ըանոյ իմմէ: Զի ասես. մեծատուն էի և մեծացայ,
և ոչ իւրից կարօտ եմ. և ոչ գիտես՝ եթէ դու ես ու-
18 զորմելի և հէգ և աղքատ, մերկ և կոյր: Արդ ես
խորհրդակից եղէց քեզ. առ զնեա յինէն ոսկի փոր-
ձեալի հրոյ՝ զի մեծացիս, և հանդերձս սպիտակս՝
զի զգեցցիս, զի մի երևեսցի անվայելութիւն մեր-
կութեան քոյ. և դիր գեղ յաչս քո՝ զի տեսես:
19 Ես՝ զոր սիրեմ, յանդիմանեմ և խրատեմ. նախան-
20 ձեա այժմ, և ապաշխարեա. ահա ասիկ կամ ես
առ դուրս և բախեմ. եթէ որ լուիցէ ձայնի իմում
և բանայցէ զգրունսն, մտից առ նա և ընթրիս արա-

րից առ նա, և նա ընդ իս: Որ յաղթէ՝ տաց նմա 21
 նստել ընդ իս յաթուռ իմ, որպէս և ես յաղթեցի
 և նստայ յաթուռ Հօր իմոյ: Որ ունի ահանջս՝ լուի 22
 ցէ զինչ ասէ Հոգին առ եկեղեցիս:

Գ Լ Ո Ւ Խ Գ

Եւ յետ այսր ամենայնի տեսի՝ և ահա դրունք 1
 երկնից բացեալ էին, և ձայն փողոյն առաջնոյ զոր
 լուայ՝ խօսէր ընդ իս և ասէր. Եւ այսր՝ և ցուցից
 քեզ զինչ լինելոց է յասպա ժամանակս: Եւ ժամա- 2
 նեալ յիս Հոգի, և տեսի աթուռ մի՝ զի կայր յեր-
 կինս. և ՚ի վերայ աթուռոյն նստէր նման տեսլեան ա- 3
 կանց յասպոյ և սարդիոնի. և քահանայք շուրջ զա- 4
 թուռոյն՝ նմանք տեսլեան զամբարտաւ. և շուրջ զա-
 թուռոյն՝ աթուռք քսան և չորք, և ՚ի վերայ աթու-
 ռոցն նստէին քսան և չորք երիցունք՝ զգեցեալ հան-
 դերձս սպիտակս, և ՚ի գլուխս իւրեանց պսակս ու-
 կիս. և յաթուռոյ անտի ելանէին փայլատակմունք և 5
 ձայնք և որոտմունք. և եօթն լամբարք հրոյ բորբո-
 քելոց առաջի աթուռոյն, որ են եօթն Հոգիքն Աս-
 տուծոյ: Եւ էր առաջի աթուռոյն ծով ապակեղէն՝ 6
 նման սպիտակութեան սառին, և ՚ի մէջ աթուռոյն
 չորք կենդանիք՝ և լի էին աչօք առաջոյ և յետոյ: Եւ 7
 էր կենդանին առաջին նման առիւծու, և երկրորդ
 կենդանին նման զուարակի, և երրորդ կենդանին ե-
 րես մարդոյ, և չորրորդ կենդանին նման արծուոյ
 թուռցելոց: Եւ չորից կենդանեացն էին միոյ միոյ ՚ի 8
 նոցանէ վեց թեք շուրջանակի, և ՚ի ներքոյ լի էին
 աչօք, ոչ հանդէին՝ ոչ զտիւ և ոչ զգիշեր՝ ասելով.
 Սուրբ սուրբ սուրբ, սուրբ սուրբ սուրբ, սուրբ սք
 սուրբ, տէր Աստուած ամենակալ՝ որ էն և ես և որ 9
 քալոց ես: Եւ յորժամ տային կենդանիքն փառս և
 պատիւ և գոհութիւն նստելոյն ՚ի վերայ աթուռոյն՝
 կենդանւոյն յաւիտեանս յաւիտենից, անկսնէին ա-

առաջի աթուռոյն քսան և չորք երիցունքն և երկիր պա-
 10 գանէին կենդանւոյն յաւիտենից, և դնէին զպսակս
 11 իւրեանց առաջի աթուռոյն ասելով. Արժանի ես,
 տէր Աստուած մեր սուրբ, առնուլ փառս և պատիւ
 և զօրութիւն, զի դու ստեղծեր զամենայն, և ՚ի
 կամեւն քո ստեղծան՝ և կան հաստատուն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ե

1 Եւ տեսի յաջոյ ձեռնին՝ որ նստէր ՚ի վերայ ա-
 թուռոյն՝ գիրք գրեալ ներքոյ և արտաքոյ, և կնքեալ
 2 եօթն կնքով: Եւ տեսի Հրեշտակ մի զօրաւոր՝ զի
 քարոզէր ՚ի ձայն մեծ. Ո՞ է արժանի բանալ զգիրքս՝
 3 և լուծանել զինիք նորա: Եւ ոչ որ կարէր՝ ոչ յեր-
 կինս և ոչ յերկրի և ոչ ՚ի ներքոյ երկրի՝ բանալ
 4 զգիրքն, զի ոչ տեսին զնա: Եւ ես լայի ուժգին՝ զի
 ոչ որ քտաւ արժանի բանալ զգիրքն և հայելի նա.
 5 և մի յերիցանցն ասէ ցիս. Մի՛ լար, ահա ասիկ յաղ-
 թեաց առիւծն յաղգէն Յուդայ յարմատոյն Գաւ-
 թի՝ բանալ զգիրքն և լուծանել զեօթն կնիքսն ու-
 6 րա: Եւ տեսի ՚ի մէջ աթուռոյն և ՚ի մէջ չորից կեն-
 դանեացն և ՚ի մէջ երիցանցն՝ գառն կայր զենեալ,
 որ ունէր եօթն եղջիւրս, և աչա եօթն՝ որ են եօթն
 Հոգիք Աստուծոյ, որ են առաքեալ ընդ ամենայն եր-
 7 կիր. և եկն ընկալաւ յաջոյ ձեռանէ նորա՝ որ նրս-
 8 տէր ՚ի վերայ աթուռոյն: Եւ յորժամ առ զգիրն,
 չորք կենդանիքն և քսան և չորք երիցունքն անկա-
 նէին առաջի գառնին. և ունէին իւրաքանչիւր քնար՝
 9 և բուրվառ ոսկի լի խնկով, որ է աղօթք սրբոցն. և
 օրհնէին երգս նորս և ասէին. Արժանի ես առնուլ
 զգիրդ՝ և բանալ զինիք դորա, զի զենար՝ և գնեցեր
 զմեզ Աստուծոյ արեամբդ քով՝ յամենայն աղգաց և
 10 ՚ի լեզուաց և ՚ի ժողովոց հեթանոսաց. և արարեր
 զսոսա Աստուծոյ մերոյ թագաւորս և քահանայս՝
 11 թագաւորելի վերայ երկրի: Եւ տեսի և լուայ ըզ-

ձայն Հրեշտակաց բազմաց՝ որք կային շուրջ զաթո-
 ուփն և զչորիւք կենդանեօքն և զբաճանայիւքն. և
 էր թիւն նոցա՝ բիւրք բիւրուց և հազարք հազարաց.
 ասէին ձայնիւ մեծաւ. Սրժան է գառնդ զենեալ՝ 12
 առնուլ զմեծութիւն և զիմաստութիւն և զզօրու-
 թիւն և զպատիւ և զփառս և զօրհնութիւն: Եւ ա- 13
 մենայն արարածք՝ որ են յերկինս և յերկրի և ՚ի
 ծովու և որ ՚ի նոսա՝ լուայ զի ասէին. Որ նստի յա-
 թոռն՝ և գառնն՝ օրհնեալ բարձրացեալ և փառա-
 ւորեալ յաւիտեանս յաւիտենից. և չորք կենդանիքն 14
 ասէին, ամէն. և երիցունքն անկանէին առաջի նորա
 և երկիր պագանէին:

Գ Լ Ո Ի Խ Զ

Եւ տեսի զի եբաց զմին ՚ի կնքոցն, և լուայ ՚ի 1
 միոյ ՚ի չորից կենդանեացն իբրև զձայն որոտման՝ զի
 ասէր՝ թէ գամ. և տեսի և ահա ձի սպիտակ, և որ 2
 հեծեալն էր ՚ի նմա՝ ունէր աղեղն. և տուաւ նմա
 պսակ, և եկն յաղթօղն զի յաղթեսցէ: Եւ յոր- 3
 ժամ եբաց զկնիքն երկրորդ, լուայ յերկրորդ կենդա-
 նուցն՝ զի ասէր. Գամ: Եւ ել այլ ձի կարմիր, և որ 4
 հեծեալն էր ՚ի վերայ նորա՝ տուաւ նմա առնուլ ըզ-
 խաղաղութիւն յերկրէ, զի զմիմեանս զենցեն. և
 տուաւ նմա սուր մի մեծ: Եւ յորժամ եբաց զկնիքն 5
 երրորդ, լուայ յերրորդ կենդանուցն՝ զի ասէր՝ թէ
 գամ. և տեսի և ահա ձի սեաւ, և որ նստեալն էր
 ՚ի վերայ նորա՝ ունէր կշիռք ՚ի ձեռին իւրում. և լուայ 6
 ձայն ՚ի միջոյ չորից կենդանեացն. Կապի՞ճ մի ցորեան
 դենարի միջ, և երեք կապի՞ճ գարի դենարի միջ.
 և ձէթ և գինի մի վաստեսցես: Եւ յորժամ եբաց 7
 զկնիքն չորրորդ, լուայ ձայն ՚ի չորրորդ կենդանուցն՝
 զի ասէր՝ թէ գամ, և տեսի և ահա ձի շուռս, և որ 8
 նստէրն ՚ի վերայ նորա՝ ունէր զմահ, և դժոխք եր-
 թային զհետ նորա. և տուաւ նմա իշխանութիւն

չորրորդ մասին աշխարհի՝ սատակել սրով և սովով
 9 և մահուամբ և գազանօք երկրի: Եւ յորժամ ե-
 բաց զկնիքն հինգերորդ՝ տեսի ՚ի ներքոյ սեղանոյն
 զհոգիս ամենայն մարդկան կնքեալ վասն բանին Սս-
 տուծոյ՝ և վասն վկայութեան նորա զոր ունէին.
 10 որք ասէին ձայնիւ մեծաւ. Մինչև յէրբ, Տէր սուրբ
 և ճշմարիտ, ոչ դատիս և խնդրես զվրէժ արեան մե-
 11 ըոյ ՚ի բնակչաց երկրի: Եւ տուաւ նոցա արկանելիս
 սպիտակս, և ասացաւ նոցա զի հանգիցեն փոքր մի
 ժամանակ, մինչև լցցին ծառայակիցք նոցա և եղ-
 բարք նոցա՝ որք հանդերձեալ են կատարել իբրև ըզ-
 12 նոսա: Եւ տեսի յորժամ եբաց զկնիքն վեցերորդ՝
 եղև շարժումն մեծ, և արեգակն եղև սեաւ իբրև
 զկապերտ այծեայ, և լուսինն բոլորովին եղև արիւն.
 13 և աստեղք երկնից թօթափեցան ՚ի յերկիր, որպէս
 14 տերև թզենուոյ զի ուժգին շարժիցի ՚ի հողմոյ. և
 երկին իբրև զմագաղաթեայ փերս գալարէր, և ա-
 մենայն լերինք և կղզիք ՚ի տեղոյ իւրեանց շարժե-
 15 ցան: Եւ թագաւորք երկրի և իշխանք՝ հազարա-
 պետք և մեծամեծք և զօրաւորք և ամենայն ծա-
 ռայք և ամենայն ազատք թաքուցին զինքեանս յայրս
 16 և ՚ի ծերպս վիմաց. և ասէին լերանց՝ թէ անկերուք
 17 ՚ի վերայ մեր, և ցբլուրս՝ թէ ծածկեցէք զմեզ. զի
 եկն օր մեծ բարկութեան նորա, և ո՞վ կարէ կալ
 առաջի նորա:

Գ Լ Ո Ի Խ Է

1 Եւ յետ այնորիկ տեսի չորս Հրեշտակս՝ զի կային
 ՚ի չորս անկիւնս երկրի, և ունէին զչորս հողմն երկ-
 րի՝ զի մի շնչեսցէ հողմ ՚ի վերայ երկրի, և մի ՚ի
 2 ծովու և մի ՚ի ծառս: Եւ տեսի այլ Հրեշտակ զի
 ել յարևելից, և ունէր զկնիք Սստուծոյ կենդա-
 նուոյ, և աղաղակեաց ձայնիւ մեծաւ առ չորս Հրեշ-
 տակսն՝ որոց առեալ էր իշխանութիւն ապականել

զերկիր և զծով. և ասէր. Մի վնասէք երկրի, մի 3
 ծովու, մի ծառոց, դադարեցէք մինչև կնքելոց զծա-
 4 ույս Աստուծոյ իմոյ: Եւ լուայ զԹիւ կնքելոցն՝ հա-
 5 րիւր քառասուն և չորք հազար՝ կնքեալք յազգէ որ-
 զւոցն Խորայելի. յազգէն Յուդայ՝ երկոտասան հա-
 զար կնքեալ, յազգէն Ռուբենի՝ երկոտասան հա-
 զար կնքեալ, յազգէն Գադայ՝ երկոտասան հազար
 կնքեալ, յազգէն Սսերայ՝ երկոտասան հազար կըն- 6
 քեալ, յազգէն Նեփթաղիմայ՝ երկոտասան հազար
 կնքեալ, յազգէն Մանասէի՝ երկոտասան հազար
 կնքեալ, յազգէն Շմաւոնի՝ երկոտասան հազար 7
 կնքեալ, յազգէն Ղևեայ՝ երկոտասան հազար կըն-
 քեալ, յազգէն Խաբարայ՝ երկոտասան հազար կըն- 8
 քեալ, յազգէն Զաբուղոնի՝ երկոտասան հազար
 կնքեալ, յազգէն Յովսեփու՝ երկոտասան հազար
 կնքեալ, յազգէն Բենիամինի՝ երկոտասան հազար
 կնքեալ: Եւ յետ այսորիկ տեսի՝ և ասա ժողովուրդ- 9
 բազում որոց ոչ գոյր Թիւ, յամենայն հեթանոսաց
 և յամենայն ազգաց և յամենայն լեզուաց և յամե-
 նայն ժողովրդոց, որք կային առաջի աթոռոյն և ա-
 10 ռաջի գառնին՝ արկեալ զիւրեամբք հանդերձս սպի-
 տակս, և արմաւենիս՝ ի ձեռս իւրեանց. աղաղակէին
 ՚ի ձայն մեծ՝ և ասէին. ՓրկուԹիւն Աստուծոյ մե-
 11 րոյ՝ որ նստի ՚ի վերայ աթոռոյն, և գառնին: Եւ ա-
 մենայն Հրեշտակք կային շուրջ զաթոռոջն և զերի-
 ցամբքն և զչորիւք կենդանեօքն, և անկանէին յե-
 րեսս առաջի աթոռոյն՝ և երկիր պապանէին Աստու-
 12 ծոյ, ասելով. Ամէն. օրհնուԹիւն և փառք և իմաս-
 տուԹիւն և գոհուԹիւն և պատիւ և զօրուԹիւն և
 շնորհք տեառն Աստուծոյ մերոյ՝ յաւիտեանս յաւի-
 տենից. ամէն: Եւ ասէ ցիս մի յերիցանց անտի. 13
 Սոքա որ զգեցեալս են զհանդերձս սպիտակս՝ ոյք են,
 և կամուստի գան: Եւ ասացի ցնա. Տէր, դու գի- 14
 տես: Եւ ասէ ցիս. Սոքա են որ գան ՚ի վշտաց մե-
 ծաց, և լուացին զարկանելիս իւրեանց և սպիտակա-

15 ցուցին արեամբ գառնին: Վասն այսորիկ են առա-
 ջի աթոռոյն Աստուծոյ, և պաշտեն զնա զտիւ և ըզ-
 գիշեր ՚ի տաճարի նորա. և որ նստի ՚ի վերայ աթո-
 16 ռոյն՝ բնակեալ է ՚ի նոսա. ոչ քաղցիցեն, և ոչ ծա-
 րաւիցեն, և ոչ որ մեղիցէ նոցա՝ ոչ արեգակն և ոչ
 17 սոթ. և գառնն ՚ի միջոյ աթոռոյն իւրոյ հովուեսցէ
 զնոսա, և առաջնորդեսցէ նոցա ՚ի կենաց աղբիւր ջրոյ
 կենդանւոյ. քանզի եհատ Աստուած զամենայն ար-
 տօսր յերեսաց նոցա:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ը

1 Եւ յորժամ եբաց զկնիքն եօթներորդ՝ եղև լը-
 2 ունԹիւն յերկինս որպէս կէս ժամու. և տեսի
 Հրեշտակս եօթն, որ առաջի Աստուծոյ կային. և
 3 տուաւ նոցա եօթն փողս: Եւ այլ Հրեշտակ եկն ե-
 կաց առ սեղանն, և ունէր խնկանոց ոսկի. և տուաւ
 նմա խունկ բազում, զի մատուցէ զաղօթս ամենայն
 սրբոց ՚ի վերայ ոսկեղէն սեղանոյ առաջի աթոռոյն.
 4 և ել ծուխ խնկոցն՝ աղօթք սրբոցն՝ ՚ի ձեռաց Հրեշ-
 5 տակացն առաջի Աստուծոյ. և ելից Հրեշտակն ըզ-
 ինկանոցն ՚ի հրոյ սեղանոյն, և արկ զնա յերկիր.
 և եղև որտումն և ձայնք և փայլատակումն և շար-
 6 ժումն մեծ. և եօթն Հրեշտակքն որ ունէին եօթն
 փողս՝ պատրաստեցին զկնքեանս առ ՚ի հարկանել:
 7 Եւ առաջին Հրեշտակն եհար զփողն, և եղև կար-
 կուտ և հուր և արիւն խառնեալ՝ և անկաւ յերկիր,
 և զերրորդ մասն երկրի այրեաց, և զերրորդ մասն
 ծառոց այրեաց, և զամենայն դալար խոտոյ այրեաց:
 8 Եւ երկրորդ Հրեշտակն փողեաց, և իբրև զլեառն
 մի մեծ հրդեհեալ անկաւ ՚ի ծով, և եղև երրորդ
 9 մասն ծովու արիւն. և սատակեցաւ երրորդ մասն
 լուղակաց, և որ ունէր շունչ կենդանի՝ ապականե-
 10 ցաւ: Եւ երրորդ Հրեշտակն փողեաց, և անկաւ
 յերկնից աստղ մի մեծ՝ բորբոքեալ իբրև զամբար,

և անկաւ յերրորդ մասն գետոց և աղբերաց. և էր 11
 անուն աստեղն Ռառնու թիւն. և բազումք մեռան
 'ի դառնութենէ ջուրցն: Եւ չորրորդ Հրեշտակն փո 12
 ղեաց, և վերաւորէր երրորդ մասն արեգական՝ և եր-
 րորդ մասն լուսնի՝ և երրորդ մասն աստեղաց. և խա-
 ւարէր երրորդ մասն նոցա, և երրորդ մասն գիշերւոյ
 նոյնպէս: Եւ տեսի և լուայ ձայն Հրեշտակի թուռ 13
 ցելոյ՝ 'ի մէջ երկնից՝ զի ասէր՝ 'ի ձայն մեծ. Վայ վայ
 վայ՝ որ բնակեալ են յերկրի. յորժամ լինիցի ձայն
 երկնցն ևս փողոց, զոր կամիցին Հրեշտակքն հար-
 կանել:

Գ Լ Ո Ւ Խ Թ

Եւ հինգերորդ Հրեշտակն փողէր. և տեսի զի 1
 աստղ մի անկաւ յերկնից, և տուաւ նմա բանալի
 գբոյն անդրնդոց. և ելանէր ծուխ 'ի գբոյն որպէս 2
 զծուխ հնոցի մեծի. և խաւարեցաւ արեգակն և
 օդք: Եւ 'ի գբոյն ելանէր մարախ 'ի յերկիր. և 3
 տուաւ նոցա իշխանութիւն իբրև զխայթոցս կարճի.
 և ասացաւ նոցա զի մի մեղիցեն խոտոյ երկրի, և մի 4
 ամենայն ծառոց, բայց միայն մարդոյ երկրայնոյ, որ
 ոչ ունիցին զկնիք 'ի վերայ ճակատու իւրեանց: Եւ 5
 տուաւ նոցա հրաման՝ զի մի սպանանիցեն զնոսա,
 այլ չարչարեցեն զնոսա ամիսս հինգ. և չարչարանք
 նոցա իբրև զխայթոցս կարճի՝ որ հարկանիցէ զմարդ. 6
 և յաւուրսն յայնոսիկ ինդրեացեն մարդիկ զմահ՝ և
 մի գտցեն, և ցանկան մեռանել՝ և փախիցէ 'ի նո-
 ցանէ մահ: Եւ նմանութիւն մարախոյն՝ նմանու- 7
 թիւն ձիոյ պատրաստելոյ՝ 'ի պատերազմ. և 'ի վերայ
 գլխոց նոցա իբրև զպսակ՝ նմանեալ ոսկւոյ. և երեսք 8
 նոցա իբրև զերեսս մարդոյ, և հերք նոցա իբրև ըզ-
 հերս կնոջ, և ատամունք նոցա իբրև զառիւծու: Եւ 9
 ունէին զրահս՝ իբրև զզրահս երկաթի. և ձայն թե-
 ւոց նոցա իբրև զձայն կառավար ձիոց բազմաց՝ որ

10 արշաւեն 'ի պատերազմ. և ունէին ագիս ըստ նմա-
 նութեան կարճի, և խայթոց յագիս նոցա. և ու-
 նէին իշխանութիւն չարչարել զմարդիկ ամիսս հինգ-
 11 և ունին թագաւոր 'ի վերայ իւրեանց զհրեշտակն
 դժոխոց. և անուն նորա եբբայեցերէն Աղբադոն,
 12 որ կոչի 'ի հայ բարբառ՝ կորուստ: Ահաւասիկ վայ
 13 մի էանց, և վայք երկու գալոց են: Եւ վեցերորդ
 Հրեշտակն հարկանէր զփողն. և լուայ ձայն 'ի չորից
 կենդանեացն որ էին առաջի սեղանոյն Աստուծոյ,
 14 զի ասէր ցՀրեշտակն վեցերորդ որ ունէր զփողն.
 Լոյծ զչորս Հրեշտակսն զկապեալ 'ի վերայ գետոյն
 15 Եփրատայ: Եւ լուծան չորս Հրեշտակքն պատրաս-
 տեալք 'ի ժամ և յօր և յամիս և 'ի տարի, զի
 16 սպանցեն զերրորդ մասն մարդկան. և համարք հե-
 ծելոց զօրացնոցա՝ բիւրք բիւրուց և հազարք հազա-
 17 րաց լուայ զթիւ նոցա: Եւ տեսի ձիս 'ի տեսլեանն, և
 հեծեալ 'ի նոսա՝ որք ունէին զրահս հրեղէնս, և
 յակինթոս հրդեհեալ ծծմբով. և գլուխք ձիոցն իբ-
 րև զգլուխս առիւծուց. և 'ի բերանոյ նոցա հուր ե-
 18 լանէր՝ և ծուխ և ծծումբ: Եւ 'ի հարուածոցս
 յայսցանէ մեռաւ երրորդ մասն մարդկան՝ 'ի հրոյն
 և 'ի ծխոյն և 'ի ծծմբոյն, որ ելանէր 'ի բերանոյ
 19 նոցա. զի իշխանութիւն 'ի բերանս է նոցա և յա-
 գիս նոցա, և ագիք նոցա նմանութիւն օձի. և ու-
 20 նէին գլուխք՝ որով սատակէին զանիրաւս: Եւ այլք
 'ի մարդկանէ որ ոչ մեռան 'ի հարուածոցս յայսցա-
 նէ, ոչ ապաշխարեցին և ոչ դարձան 'ի գործոց ձե-
 ուաց իւրեանց, յերկրպագութենէ զիւաց և կոոց՝
 յոսկեղինաց և յարժաթեղինաց և 'ի պղնձոյ և 'ի
 քարէ և 'ի փայտէ, որք ոչ տեսանել կարեն և ոչ
 21 լսել և ոչ գնալ. և ոչ ապաշխարեցին 'ի մարդասպա-
 նութենէ և 'ի գեղատուութենէ, և 'ի պոռնկութե-
 նէ և 'ի գողութենէ իւրեանց:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ

Եւ տեսի այլ Հրեշտակ զօրաւոր՝ զի իջանէր յերկ- 1
նից և զգեցեալ էր ամպ, և ծիածան՝ ի գլուխ նորա.
և երեսք նորա իբրև զարեգակն, և ոտք նորա որպէս 2
սիւն հրոյ: Եւ ունէր ՚ի ձեռին իւրում գրկոյք մի
բացեալ. և եղ զոտն իւր զաջ ՚ի վերայ ծովու, և ըզ- 3
ձախն ՚ի վերայ երկրի. և աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ՝
գոչեաց իբրև զառիւծ. և յորժամ աղաղակեաց՝ խօ- 4
սեցան եօթն որոտմունք յիւրեանց ձայնս: Եւ յոր-
ժամ խօսեցան եօթն որոտմունքն՝ կամէի գրել. և 5
լուայ ձայն յերկնից՝ զի ասէր. Կնքեա զոր խօսեցան
եօթն որոտմունքն՝ և մի գրեր: Եւ Հրեշտակն զոր 6
տեսի՝ որ եղ զոտն իւր ՚ի վերայ ծովու և զմիւսն ՚ի
ցամաքի, համբարձ զձեռն իւր զաջ յերկինս, և եր- 7
գուաւ ՚ի կենդանին յաւիտենից, որ հաստատեաց
զերկինս և որ ՚ի նմա, և զերկիր և որ ՚ի նմա, զի ոչ 8
ևս կայ այլ ժամանակ. այլ յաւուրս ձայնի եօթնե-
րորդ Հրեշտակին՝ յորժամ հարցէ զիոյն, կատարես 9
ցի խորհուրդն Աստուծոյ՝ որ աւետարանեցաւ ՚ի ծա-
ռայից իւրոց մարգարէիցն: Եւ ձայնն զոր լուայ յերկ- 10
նից՝ դարձեալ խօսեցաւ ընդ իս և ասէ. Երթ առ
զգրկոյսն՝ զոր ունի Հրեշտակն բացեալ ՚ի ձեռին իւ- 11
րում, և կայ ՚ի վերայ ծովու և ցամաքի: Եւ ես եր-
թեալ առ Հրեշտակն՝ խնդրեցի ՚ի նմանէ. և ասէ
ցիս. Ա՛ռ զսա՝ և կեր զգոյն, և դառնացի յորովայն
քօ. այլ ՚ի բերան քօ է քաղցր իբրև զմեղր: Եւ ա- 10
ռի զգրկոյսն բացեալ ՚ի Հրեշտակէն՝ և կայ զնա.
և էր ՚ի բերան իմ որպէս մեղր. և յորժամ կերայ,
դառնացաւ որովայն իմ. և ասէ ցիս. Հասանէ քեզ 11
դարձեալ մարգարէանալ ՚ի ժողովուրդս և ՚ի լեզուս
և ՚ի թագաւորս երկրի:

Գ Լ Ո Ւ Խ ԺԱ.

1 Եւ տուաւ ինձ եղէզն նման գաւազանի, և կայր
Հրեշտակն և ասէր ցիս. Արի և չափեա զտաճարն
Աստուծոյ և զսեղանն, և զերկրպագուսն որ ՚ի նմա:
2 Եւ զգաւիթն որ արտաքոյ տաճարին՝ թող զնա և
մի չափեր, զի տուեալ է զնա հեթանոսաց. և զքա-
ղաքն սուրբ կոխեացեն ամիսս քառասուն և երկուս:
3 Եւ տաց երկուց վկայից իմոց, և մարգարէացին ա-
ւուրս հազարերկերիւր և վաթսուն զգեցեալ քուրձ:
4 Սքա են երկու ձիթենիքն և երկու ճրագք, որ կան
5 առաջի Աստուծոյ յերկրի: Եւ որք կամիցին վաստել
նոցա՝ հուր ելցէ ՚ի բերանոյ նոցա և կերիցէ զթշնա-
միս նոցա. և որք կամիցին մեղանցել նոցա՝ այսպէս 6
սատակեսցին: Սքա ունին իշխանութիւն փակել
զերկինս՝ զի մի տեղացի զաւուրս մարգարէութեան
նոցա. և ունին իշխանութիւն ՚ի վերայ ջուրց՝ դար- 7
ձուցանել զնոսա յարիւն, և հարկանել զերկիր յա-
մենայն հարուածս՝ քանիցս անգամ և կամիցին: Եւ 8
յորժամ կատարեսցեն զամենայն աւուրս վկայու-
թեան իւրեանց, յայնժամ գաղանն որ ելանէ յան-
դընդոց՝ տացէ ընդ նոսա պատերազմ, և յաղթեսցէ
8 նոցա և սպանցէ զնոսա. և դի նոցա անկեալ կայցէ
՚ի մէջ հրապարակաց քաղաքին նոցա մեծի, որ ա-
նուանեալ կոչի ըստ հօգւոյն Սողոմ և Եգիպտոս,
9 ուր և Տէրն նոցա խաչեցաւ: Եւ տեսցեն զնոսա ա-
մենայն ցեղք և ժողովուրդք՝ և ամենայն լեզուք և
հեթանոսք, զի դի նոցա անկեալ կայցէ զերիս ա-
ւուրս, և ոչ տացեն թաղել ՚ի գերեզմանս զոսկերս
10 նոցա: Եւ որ բնակեալ են յերկրի՝ ուրախ լինին և
խնդան ՚ի վերայ նոցա, մինչև ընծայս և պատարագս
տան տանել միմեանց. վասն զի սքա երկոքին մար- 11
գարէքս չարչարեսցեն զանակիւս երկրի: Եւ յեա

երից աւուրց և կիսոյ՝ հոգի կենդանի յԱստուծոյ մտցէ ՚ի նոսա, և յարիցեն կացցեն ՚ի վերայ ոտից իւրեանց. և ահ և երկիւղ մեծ անկաւ ՚ի վերայ ամենեցուն՝ որ տեսինն զնոսա: Եւ լուայ զձայն մեծ՝ 12 որ ասէր ցնոսա. Վերացիք ելէք աստ: Եւ վերացան ելին յերկինս ամպովք. և տեսին զնոսա թշնամիք իւրեանց. և ՚ի ժամուն յայնմիկ շարժումն մեծ 13 եղև: և տասներորդ մասն քաղաքին ընկղմեցաւ, և մեռան ՚ի շարժմանէն արք եօթն հազար. և յետ այնորիկ ահ մեծ եղև յամենեսեան, և փառս տային Աստուծոյ երկնաւորի: Ահաւասիկ վայն երկրորդ 14 էանց, և վայն երրորդ գալոց է վաղվաղակի: Եւ յոր 15 ժամ եօթներորդ Հրեշտակն հարկանէր զփողն, եղև ձայն յերկինս և ասէ. Եղև թագաւորութիւն ամենայն տիեզերաց Տեառն մերոյ և Քրիստոսի իւրոյ, և Թագաւորեսցէ ՚ի վերայ ամենայնի յաւիտեանս յաւիտենից: Եւ քսան և չորս երիցունքն՝ 16 որ նստէին յաթոս իւրեանց առաջի Աստուծոյ՝ անկանէին ՚ի վերայ երեսաց իւրեանց և երկիր պագանէին տեառն Աստուծոյ, և ասէին. Գոհանամք 17 զքէն, տէր Աստուած ամենակալ, որ էն և ես, և առեր զզօրութիւն քո մեծ և թագաւորեցեր. և հե 18 թանոսք բարկացան, և եկն բարկութիւն քո, և ժամանակ մեռելոց՝ զի դատեսցին. և տաս վարձս ծառայից քոյ մարգարէից, և սրբոց երկիւղածաց անուան քոյ՝ փոքունց և մեծամեծաց, և ապականես զապականիչս երկրի: Եւ բացաւ տաճարն Աստուծոյ 19 որ յերկինս, և երևեցաւ տապանակն Աստուծոյ ՚ի տաճարն իւր. և եղեն փայլատակմունք և ձայնք և արոտմունք և շարժումն և կարկուտ մեծամեծ:

Գ Լ Ո Ի Խ Ժ Բ

1 Եւ նշան մեծ երևեցաւ յերկինս. կին մի արկեալ զիւրև զարեգակն, և լուսին ՚ի ներքոյ ոտից նորա. և ՚ի վերայ գլխոյ նորա պսակ աստեղեայ յերկոտա 2 սանից. և էր յղի, և ճէր յերկնէն, և բազում 3 վտօք մերձ էր ՚ի ծնանել: Եւ երևեցաւ այլ նշան յերկինս, և ահաւասիկ վիշապ մի մեծ հրեղէն, որոյ էին գլուխք եօթն և եղջիւրք տասն. և ՚ի վերայ 4 գլխոց նորա եօթն խոյրք. և տուտն նորա քարէր զերրորդ մասն աստեղաց երկնից, և արկ զնոսա յերկիր. և վիշապն կայր առաջի կնոջն՝ որ հանդերձեալ էր ծնանել, զի յորժամ ծնցի կինն զորդի իւր՝ 5 կցէ զնա վիշապն: Եւ ծնաւ կինն արու՝ որ հանդերձեալ է հովուել զամենայն հեթանոսս գաւազանաւ երկաթեաւ. և յափշտակեցաւ որդի նորա 6 առ Աստուած և առ աթոռ նորա. և կինն փախեաւ յանապատ՝ ուր էր տեղի նմա պատրաստեալ յԱստուծոյ, զի կերակրեսցի անդ աւուրս հազար երկե 7 ըրևր և վաթսուն: Եւ եղև պատերազմ յերկինս, Միքայէլ և Հրեշտակք իւր կռուէին ընդ վիշապին, 8 և վիշապն պատերազմէր զօրօք իւրովք. և ոչ կարացին կալ ընդդէմ, և տեղի ոչ գտաւ նոցա յերկինս: 9 Եւ անկաւ վիշապն մեծ՝ օձն առաջին որ անուանեալ կոչի Բէեզբբուղ և սատանայ, որ մոլորեցոյց զամենայն տիեզերս երկրի. և հրեշտակք նորա ընդ 10 նմա անկան: Եւ լուայ ձայն մեծ յերկնից՝ որ ասէր. Արդ եղև զօրութիւն և փրկութիւն և արքայութիւն Աստուծոյ մերոյ, և իշխանութիւն օծելոյ նորա. զի անկաւ չարախօսն եղբարց մերոյ, որ չարախօսէր զնոցանէ առաջի Աստուծոյ զտիւ և զգիշեր: 11 Եւ նորա յաղթեցին նմա արեամբ գառինն, և բանիւ վկայութեան նորա, և ոչ հաճեցան ընդ վիշապն 12 մինչև ՚ի մահ. վասն այսորիկ ուրախ լինին երկինք

և ամենայն որ բնակեալ են ՚ի նմա: Վայ երկրի և
 Ծովու, զի անկաւ բանսարկուն առ ձեզ, որ ունի
 զցասուսն բազում, և կացցէ առ սակաւ մի ժամա-
 նակս: Եւ յորժամ ետես վիշապն թէ անկաւ յեր- 13
 կիր, զՏեո եղև կնոջն որ ծնաւ զմանուկն արու: Եւ 14
 տուաւ կնոջն երկու թեք արծուոյ մեծի՝ զի թռիցէ
 յանապատ ՚ի տեղի իւր, ուր կերակրէր անդ՝ ժամա-
 նակ և ժամանակս և կէս ժամանակի՝ յերեսաց օ-
 ձին. և եՏեղ օձն ՚ի բերանոյ իւրմէ զՏեո կնոջն 15
 ջուր՝ զի ընկղմեսցէ զնա: Եւ օգնեաց երկիր կնոջն, 16
 և եբաց երկիր զբերան իւր և եկուլ զջուրն՝ զոր ե-
 Տեղ վիշապն ՚ի բերանոյ իւրմէ: Եւ ցասեաւ վի- 17
 շապն ընդ կնոջն, և դնաց պատերազմել ընդ այլ զա-
 ւակս նորա որք պահէին զպատուիրանս Աստուծոյ,
 և ունէին զվկայութիւնն Յիսուսի, և կաց ՚ի վերայ 18
 աւազոյ ծովու:

Գ Լ Ո Ւ Խ ԺԳ

Եւ տեսի զի ելանէր ՚ի ծովէն գազան, և ունէր 1
 գլուխս եօթն և եղջիւրս տասն, և ՚ի վերայ եղջերաց
 նորա տասն խոյր, և ՚ի վերայ գլխոյ նորա անուն
 հայհոյութեան: Եւ գազանն զոր տեսի՝ նման ըն- 2
 ծու, և ոտք նորա իբրև զարջու, և բերան նորա որ-
 պէս զառիւծու. և ետ նմա վիշապն զգորութիւն իւր՝
 և զաթուռ իւր և զիշխանութիւն մեծ. և մի ՚ի գլու- 3
 խոց նորա վիրաւորեալ էր ՚ի մահ, և վէր մահուան
 նորա ողջանայր: Եւ զարմացաւ ամենայն երկիր ընդ
 գազանն, զի ետ նմա վիշապն զթագաւորութիւն
 իւր. և երկիր պագին վիշապին՝ որ ետ զիշխանու- 4
 թիւնն գազանին, և ասէին. Ո՞վ իցէ նման գազա-
 նիս, կամ ո՞վ կարիցէ պատերազմել ընդ դմա: Եւ 5
 տուաւ նմա բերան խօսել զմեծամեծս և զհայհոյու-
 թիւն, և տուաւ նմա իշխանութիւն զամիսս քառա-
 սուն և երկու: Եւ եբաց զբերան իւր հայհոյու- 6

թեամբ առ Աստուած, և հայհոյեաց զանուն նորա
 7 և զխորանն նորա և զերկնային խորանն: Եւ տուաւ
 նմա իշխանութիւն ՚ի վերայ ամենայն ազգաց և լե-
 8 զուաց և ժողովրդոց. զի երկրպագեսցեն նմա ամե-
 նայն որ բնակեալ են ընդ երեսս երկրի. որոց ոչ են
 գրեալ անուանքնոցա ՚ի գպրութիւն կենաց գառինն
 9 զենլոյ իսկզբանէ աշխարհի: Ոչք ունին ականջս
 լսելոյ՝ լուիցեն: Զի են ոմանք՝ որք ՚ի գերութեան
 10 վարեսցին, և են ոմանք՝ որ սրով մեռցին, և են ո-
 մանք՝ որ անձամբ զանձինս սպանանիցեն. աստ է
 11 համբերութիւն և հաւատ սրբոց: Եւ տեսի այլ
 գազան զի ելանէր յերկրէ, և ունէր եղջիւրս երկու՝
 12 նման գառինն. և խօսէր իբրև վիշապն. և զիշխա-
 նութիւն զամենայն զառաջնոյ գազանին գործէր ա-
 ոաջի նորա. և առնէր զերկիր և զամենայն բնակիչս
 նորա՝ զի երկիր պագանիցեն գազանին առաջնոյ՝ մին-
 13 չև ողջասցի վէր մահու նորա. և առնէր նշանս բա-
 զումս, և տայր հրոյ իջանել յերկնից յերկիր՝ առա-
 14 ջի մարդկան, և մոլորեցուցանէր զորս բնակեալ են
 յերկիր նշանօքն, որ տուեալ են ՚ի ձեռս նորա՝ առ-
 նել առաջի գազանին. ասեն ցնա բնակիչք երկրի.
 Արա զպատկեր գազանին, որ ՚ի վերայ սրոյն եկեաց:
 15 Եւ տուաւ նմա իշխանութիւն, զի տացէ հոգի պատ-
 կերի գազանին, և զի խօսեսցի պատկերն, և երկիր
 պագցեն նմա ամենայն բնակիչք երկրի. և որ ոչ
 պագցէ երկիր պատկերի գազանին, սպանցէ զնա:
 16 Եւ արասցէ զամենայն փղբունս և զմեծամեծս և
 զմեծատունս և զազատս և զաղբատս և զծառայս,
 զի տացէ նոցա դրոշմ յաջու ձեռին և ՚ի վերայ ճա-
 17 կատու նոցա. և ոչ որ կարասցէ գնել և վաճառել
 եթէ ոչ ունիցի զդրոշմ գրոյն՝ և զանուն գազանին
 18 և զթիւ անուան նորա: Աստ է իմաստութիւն. որ
 ունի միտս՝ համարեսցի զթիւ գազանին. թիւ ե-
 ղեալն մարդոյ, և թիւ անուան նորա՝ է այս. վեց
 հարիւր վաթսուն և վեց:

Գ Լ Ո Ի Խ Ժ Գ

Եւ տեսի՛ և ահա գառն կայր ՚ի վերայ Լերինն 1
 Սիոնի, և ընդ նմա հարիւր քառասուն և չորս հա-
 զարք, որ ունէին զանուն նորա, և անուն Հօր նորա
 քրեալ ՚ի վերայ Ճակատուց նոցա: Եւ լուայ ձայն 2
 յերկնից՝ որպէս զձայն ջուրց բազմաց, և ձայն որոտ-
 ման մեծի. և լուայ իբրև զձայն քնարահարաց, զի
 հարկանէին զքնարս իւրեանց. և երգէին զերգսնորս 3
 առաջի աթուոյն՝ և առաջի չորից կենդանեացն՝ և
 առաջի երիցանցն, և ոչ որ կարէ գիտել զերգսնու-
 ցա. բայց միայն հարիւր քառասուն և չորս հա-
 զարքն, որք յադատեալ են յերկրէ: Սորա են՝ որք 4
 ընդ կանայս ոչ խառնակեցան, և են կուսանք. սորա
 զկնի երթան դառինն ուր և երթիցէ. սորա ընտ- 5
 րեցան ՚ի մարդկանէ առաջի Աստուծոյ և դառինն, և
 ՚ի բերան նոցա ոչ դտաւ սուտ, զի անբիծք են: Եւ 6
 տեսի այլ Հրեշտակ Թուուցեալ ՚ի մէջ երկնից. և
 ունէր աւետիս յաւիտենական՝ աւետարանել ամե-
 նայն ազգաց և լեզուաց որ բնակեալ են յերկրի. և
 ասէր ՚ի ձայն մեծ. Երկերուք յԱստուծոյ՝ և տուք 7
 փառս նմա, զի եկն ժամ դատաստանի նորա. և
 երկիր պագէք արարչին երկնի և երկրի և ծովու և
 աղբերաց ջուրց: Եւ այլ Հրեշտակ երկրորդ գայր 8
 զհետ նորա և ասէր. Անկաւ անկաւ Բաբելոն մեծն՝
 ՚ի գինւոյ արբեցուծենէ ՚ի ցասմանէ՝ ՚ի պոռնկու-
 թենէ իւրմէ, որ արբեցոյց զամենայն հէթանոսս:
 Եւ այլ Հրեշտակ երրորդ գայր զհետ նոցա և ՚ի 9
 ձայն մեծ ասէր. Ով որ երկրպագեաց գաղանին և
 պատկերի նորա, և կամ զբրոյժ նշանի նորա ան ՚ի
 ճակատ իւր, և կամ ՚ի վերայ աջու ձեռին իւրոյ,
 այնպիսին արբցէ ՚ի բաժակէ ցասմանն Աստուծոյ՝ 10
 արկելոյ յանապակէ բարկութեան բաժակին, և
 տանջեսցի հրով և ծծմբով առաջի Աստուծոյ և գա-

11 ուինն. և ծուխ նոցա ելցէ յաւիտեանս յաւիտենից.
 և ոչ ունին հանգիստ՝ որք երկիր պագին գաղանին
 ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի. և որք երկիր պագին պատկե-
 12 ըին, և առին զբրոյժ և զանուն նորա: Եւ համբե-
 րուծիւն սրբոցն աստ է. այս որք պահեն զպատուի-
 13 րանս Աստուծոյ, և զհաւատս Յիսուսի: Եւ լուայ
 ձայն յերկնից՝ որ ասէր ցիս. Գրեա, երանի մեռե-
 լոցն որք ՚ի Տէր ննջեցին այժմիկ վաղվաղակի. զայս
 ասէ Հոգին, քանզի հանդեան յաշխատութենէ իւ-
 րեանց. բայց միայն գործք իւրեանց չողան զհետ
 14 նոցա: Եւ տեսի և ահա ամպ սպիտակ, և ՚ի վերայ
 ամպոյն նստէր նման որդւոյ մարդոյ, և ՚ի գլուխ իւր
 պսակ ոսկի, և ՚ի ձեռին իւրում ունէր գերանդի
 15 սրեալ: Եւ այլ Հրեշտակ ելանէր յերկնից, աղա-
 զակէր ՚ի ձայն մեծ և ասէր. Որ նստիսդ ՚ի վերայ
 ամպոյդ՝ առաքեա զգերանդիդ քո և հնձեա, զի եկն
 16 ժամանակ հնձոց, և հասեալ են հունձք երկրի: Եւ
 արկ՝ որ նստէր ՚ի վերայ ամպոյն՝ զգերանդին իւր
 17 յերկիր, և հնձէր զամենայն բնակիչս երկրի: Եւ
 այլ Հրեշտակ ելանէր ՚ի տաճարէն որ յերկինս, և
 18 ունէր և սա գերանդի սրեալ: Եւ այլ Հրեշտակ ե-
 լանէր ՚ի սեղանոյն, որ ունէր իշխանութիւն ՚ի վե-
 րայ հրոյ, և աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ առ Հրեշ-
 տակն՝ որ ունէր զգերանդին սրեալ, և ասէր. Կթեա
 զողկոյըս յայգւոյ երկրէ, զի հասեալ է խաղողդ ՚ի
 19 դմա: Եւ արկ Հրեշտակն զգերանդի իւր յերկիր,
 և կթէր զխաղող նորա, և արկանէր ՚ի հնձանն
 20 Աստուծոյ ՚ի մեծ: Եւ կոխեցաւ հնձանն արտաքոյ
 քաղաքին, և ելանէր ՚ի հնձանէն արիւն մինչև ՚ի
 սանձս ձիոյն. և երկայնութիւն նորա հազար և վեց
 հարիւր ասպարէս:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Ե

Եւ տեսի այլ նշան յերկինս՝ մեծ և սքանչելի. 1
 Հրեշտակս եօթն՝ որք ունէին եօթն վերս զինի,
 զինորօք կատարէր բարկութիւն Աստուծոյ: Եւ տե 2
 սի որպէս ծով ապակեղէն խառնեալ հրով. և որք
 յաղթեցին գազանին և թուոյ անուանորա՝ և պատ-
 կերի նորա և դրոշմինորա, նորա կային ՚ի վերայ ծո-
 վուն ապակեղինի, և ունէին զքնարս Աստուծոյ, և 3
 երգէին զերգօ Մովսիսի առաջի Աստուծոյ, և զեր-
 գըս գառնին՝ ասելով. թէ մեծամեծ և սքանչելի են
 գործք քո, տէր Աստուած ամենակալ, արդար՝ և
 ճշմարիտ են ճանապարհք քո, թագաւոր ամենայն
 հեթանոսաց. և ո՞վ որ ոչ երկիցէ՝ և փառաւորեսցէ 4
 զՏէր անուն քո. զի դու միայն սուրբ և արժանի
 երկրպագելոյ. զի ամենայն հեթանոսք եկեսցեն և
 երկիր պագցեն առաջի քո, Տէր, յորժամ արգա-
 րութիւն քո յայտնեսցի: Եւ յետ այսորիկ տեսի՝ և 5
 բացաւ տաճարն խորանին վկայութեան որ էր ՚ի յեր-
 կինս. և ելանէին եօթն Հրեշտակք՝ որ ունէին 6
 եօթն հարուածս, և զգեցեալ էին ՚ի տաճարին կը-
 տաւս մաքուրս և պայծառս, և գօտևորեալք էին առ
 ստեամբք իւրեանց գօտիս ոսկեղէնս: Եւ ՚ի չորից 7
 կենդանեացն տուաւ եօթն Հրեշտակացն եօթն
 սկաւառակս լի ցամամբն Աստուծոյ կենդանւոյն յա-
 լիտեանս յալիտենից: Եւ լցաւ տաճարն ծխով փա- 8
 ռացն Աստուծոյ և զօրութեան նորա. և ոչ որ կարէ
 մտանել ՚ի տաճարն՝ մինչև կատարեսցին եօթն հա-
 րուածքն յեօթն Հրեշտակացն:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Զ

1 Եւ լուայ ձայն մեծ ՚ի տաճարէն՝ զի ասէր ցեօթն
 Հրեշտակսն. Երթայք հեղէք՝ զեօթն սկաւառակսդ
 2 ցամամբն Աստուծոյ յերկիր: Եւ գնաց առաջին
 Հրեշտակն, և եհեղ զսկաւառակ իւր յերկիր. և
 եղև հարուածք չարացար ՚ի վերայ մարդկան, որ ու-
 նէին զգրոշմ գազանին և երկիր պագին պատկերի
 3 նորա: Եւ երկրորդ Հրեշտակն եհեղ զսկաւառակ
 իւր ՚ի ծով, և դարձան ջուրքն յարիւն մեռեալ. և
 ամենայն շունչ կենդանի որ էր ՚ի ծովու՝ սատակե-
 4 ցաւ: Եւ երրորդ Հրեշտակն եհեղ զսկաւառակ իւր
 5 ՚ի գետս և յաղբիւրս ջուրց, և եղև արիւն: Եւ
 լուայ ՚ի Հրեշտակէն՝ զի ասէր. Սրգար է՝ որ էնն
 և է, և սուրբ ՚ի գործս իւր, զի այսպէս դատեցաւ.
 6 վասն զի զարիւն սրբոց և զարիւն մարգարեկցն հե-
 ղին ամպարիշտք, վասն այնորիկ արիւն ետ ըմպել
 7 նոցա ըստ արժանւոյն: Եւ լուայ ՚ի սեղանոյ անտի
 զի ասէր. Այո, տէր Աստուած ամենակալ, արդար
 8 և ճշմարիտ են դատաստանք քո: Եւ չորրորդ Հրեշ-
 տակն եհեղ ՚ի սկաւառակէ իւրմէ ՚ի վերայ արեգա-
 9 կան. և տուաւ նմա խորշակահար առնել զմարդիկ
 հրով. և տապացան մարդիկ ՚ի տապ մեծ, և հայ-
 հոյեցին զԱստուած՝ որ ունի իշխանութիւն ՚ի վերայ
 հարուածոցս այսոցիկ, և ոչ ապաշխարեցին ՚ի փառս
 10 Աստուծոյ: Եւ հինգերորդ Հրեշտակն եհեղ ՚ի
 սկաւառակէ իւրմէ ՚ի վերայ աթուոյ գազանին, և
 եղև թագաւորութիւննորա խաւարեալ. և ծամէին
 11 զլեզուս իւրեանց յախտէ ցաւոցն, և հայհոյեցին
 զԱստուած երկնից ՚ի ցաւոց իւրեանց՝ և յախտէ
 դառնութեանն, և ոչ ապաշխարեցին ՚ի գործոց իւ-
 12 րեանց: Եւ վեցերորդ Հրեշտակն եհեղ ՚ի սկաւա-
 ռակէ իւրմէ ՚ի վերայ գետոյն մեծի Եփրատայ, և
 ցամաքեցան ջուրք նորա, զի պատրաստեսցի ճանա-

պարհ թագաւորի ելլցն արեւու: Եւ տեսի՛ զի ելաւ 13
 նէր՛ի բերանոյ վիշապին՝ և ՚ի բերանոյ գազանին՝ և
 ՚ի բերանոյ սուտ մարդարեկին ոգիք երեք անսուրբք
 իբրև զգորտս: Քանզի նորա էին ոգիք դիւականք՝ 14
 որք առնէին զնշանս, և երթային առ թագաւորս ա-
 մենայն երկրի՛ ժողովել զնոսա՛ի պատերազմ՝ յորն
 մեծ Տեառն ամենակալի. քանզի այսպէս ասաց Տէր.
 Ահա գամ իբրև զգող, երանի որ իցեն արթունք, 15
 և պահեսցեն զհանդերձս իւրեանց. զի մի մերկ շոր-
 ջեսցին, և երևեսցին ամթանք իւրեանց. և ժողո 16
 վեցից զնոսա՛ի տեղի մի, որ կոչի եբրայեցերէն Ար-
 մաքեդոն: Եւ եօթներորդ Հրեշտակն եհեղ՛ի սկաւ 17
 ւառակէ իւրմէ՛ի վերայ օդոյ. և ել ձայն մեծ յերկ-
 նից և յաթռոյն՝ ասելով. Եղև: Եւ եղեն փայլաւ 18
 տակմունք և ձայնք և որոտմունք, և եղև շարժումն
 մեծ՝ որպիսի չիք եղեալ իսկզբանէ՛ յորմէ հետէ ե-
 ղև մարդ՛ի վերայ երկրի՛ այնպիսի շարժումն մեծ:
 Եւ եղև քաղաքն մեծ յերիս մասն, և քաղաքք աղ 19
 գացն անկան. և Բաբելոն մեծ յիշեցաւ առաջի Աս-
 տուծոյ, տալ նմա զբաժակն գինւոյ ցասման բարկու-
 թէ նորա: Եւ ամենայն կղզիք փախեան, և լերինք 20
 ՚ի միջոյ բարձան. և կարկուտ մեծ իբրև կշիռ տաւ 21
 զանդոյ միոյ իջանէր յերկնից ՚ի վերայ մարդկան. և
 հայհոյեցին մարդիկ զԱստուած յերկինս՝ վասն հա-
 բուածոյ կարկախն, զի մեծ էր հարուածն և սաստիկ:

Գ Լ Ո Ի Խ Ժ Է

Եւ եկն մի ոմն յեօթն Հրեշտակացն՝ որք ունէին 1
 զեօթն սկաւառակն, խօսեցաւ ընդ իս և ասէ. Եկ
 այսր և ցուցից քեզ զգրատաստանս մեծ պոռնկին՝ որ
 նստի ՚ի վերայ ջուրց բազմաց. ընդ որում պոռնկեցան 2
 թագաւորք երկրի, և արբեցան բնակիչք երկրի՛ի գե-
 նւոյ արբեցութեան պոռնկութեան նորա: Եւ առ 3
 տարաւ զիս յանապատ Հոգւոյն. և տեսի կին մի՛

զի նստէր ՚ի վերայ կարմիր դաղանի, և լի էր ա-
 նուամբ հայհոյութեան. և գաղանն զոր տեսի՛ ու-
 4 նէր գլուխս եօթն և եղջիւրս տասն: Եւ կինն զքե-
 ցեալ էր ծիրանիս և կարմիրս, և զարդարեալ ոսկուով
 և մարգարտով և ակամբք պատուականօք, ունելով
 բաժակ ոսկի ՚ի ձեռին իւրում, և լի էր գարշելի և
 5 անմաքուր պոռնկութեամբ. և ՚ի ճակատն նորա գը-
 րեալ անուն՝ խորհրդով. Մեծն Բաբելոնն մայր
 6 պոռնկաց և գարշելեաց երկրի: Եւ տեսի զկինն ար-
 բեցեալ յարենէ սրբոց և յարենէ ամենայն վկայ-
 իցն, և զարմացայ՝ տեսեալ զնա՛ զարմացումն մեծ:
 7 Եւ ասէ ցիս Հրեշտակն. Ընդէր զարմացար. ես ա-
 սացից քեզ զխորհուրդս կնոջն, և գազանին որ բար-
 ձեալ ունի զնա. որ ունի զեօթն գլուխն և տասն եղ-
 8 ջիւր: Եւ գազանդ զոր տեսեր՝ որ էր և չէր, և հան-
 դերձեալ է ելանել ՚ի դժոխոց՝ և ՚ի կորուստ եր-
 թալ, և զարմացան ամենեքեան որ բնակեալ են ՚ի
 վերայ երկրի, որոց ոչ էր գրեալ անուանք նոցա ՚ի
 գիր կենաց իսկզբանէ աշխարհի, զոր տեսանէիր ըզ-
 9 գաղանն, զի էր և չէ, և մերձ է: Աստ է իմաստու-
 թիւն՝ որ ունի միտս. և եօթն գլուխն՝ եօթն լե-
 10 րինք են, ուր կինն նստեալ էր ՚ի վերայ նոցա. և նո-
 քին թագաւորք են եօթն. և թագաւորք եօթն գո-
 լով, հինգն անկան, և մին եկաց, և մինն ոչ է ե-
 կեալ. և յորժամ դայ՝ սակաւիկ մի ժամանակ ու-
 11 նի. և գաղանն՝ որ էր և չէ, և նա ութերորդ է. և
 12 է յեօթանց անտի, և ՚ի կորուստ երթալոց է: Եւ
 տասն եղջիւրն զոր տեսեր՝ տասն թագաւորք են.
 որոց չև ևս է առեալ զթագաւորութիւն, այլ առ
 նուն՝ և կան իշխանք ՚ի մի ժամ. և առնուն նորա
 13 զիշխանութիւն ընդ գաղանին: Սորա մի կամն ունին,
 և զզօրութիւն և զիշխանութիւն գաղանին տան.
 14 Եւ ընդ գառնինն պատերազմին, և գառնն յաղթէ նո-
 ցա, զի Տէր է նոցա և թագաւոր թագաւորաց. և
 որք ընդ նմա՛ կոչեցեալք են, ընտրեալք և հաւա-

տացեալք: Եւ ասաց ցիս. Եւ զըօրն զոր տեսեր՝ 15
 ուր նստեր պոռնիկն, Ժողովուրդք են, և բազմու-
 թիւնք և ազգք և լեզուք. և տանն եղջիւրքն՝ զոր տե 16
 սեր գազանին, նոքա տեսցեն զպոռնիկն՝ և ատեսցեն
 զնա, և զմարմին նորա կերիցեն՝ և այրեսցեն զնա
 հրով. քանզի Աստուած եղ՝ ի սիրտս նոցա առ ի լի 17
 նեւնոցա մի կամս, և տալ զթագաւորութիւն գա-
 զանին՝ մինչև կատարեսցի բանն Աստուծոյ: Եւ կինն 18
 զոր տեսեր՝ է քաղաքն մեծ, որ ունի զթագաւորու-
 թիւն ի վերայ թագաւորութեանց երկրի:

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Ը

Եւ յետ այսորիկ տեսի այլ Հրեշտակ իջեալ յերկ 1
 նից՝ որ ունէր իշխանութիւն մեծ, և երկիր լուսա-
 ւորեցաւ ի փառաց նորա. և աղաղակեաց ի ձայն 2
 մեծ՝ ասելով. Անկաւ Բաբելոն մեծն, որ եղեալ էր
 բնակութիւն դիւաց, և արգել ամենայն այսոց պրդ-
 ծոց, և բանտ պահպանութեան ամենայն ոգւոց ան- 3
 սրբից և ատեցելոց: Վասն զի ՚ի բարկութենէ գի-
 նուց պոռնիկութեան նորա արբին ամենայն ազգք և
 թագաւորք երկրի՝ որ ընդ նմա պոռնկեցան, և վա-
 ճառականք երկրի՝ ՚ի նորա զօրութեանն յօրանալոյ
 մեծացան: Եւ լուայ ձայն յերկնից զի ասէր. Ելէք 4
 ՚ի միջոց դորա, Ժողովուրդ իմ, զի մի հաղորդ լիցիք
 մեզաց դորա, և մի զհարուածս դորա ընդունիցիք.
 զի հասին կցեցան մեզք դոցա մինչև յերկինս, և 5
 յիշեաց Աստուած զամպարշտութիւնս դորա. և հա-
 տուցանէ դմա՝ որպէս և հատոյցն մեզ, և առցէ դա
 երկպատիկ ըստ գործոց իւրոց. և զբաժակն որով 7
 խառնեացն՝ խառնեցէք դմա կրկին. և որչափ փա-
 ռաւորեաց զինքն և խայտաց, այնչափ հատուցէք դմա
 սուգ. զի ՚ի սրտի իւրում ասէր՝ Թէ յամենայն ժամ 8
 նստայց ես թագուհի, և այրի ոչ ևս եղէց: Վասն
 այնորիկ ՚ի միում աւուր եկեսցեն ՚ի վերայ դորա

հարուածք, մահ և սուգ և սով, և ՚ի հուր այրես-
 ցի. զի հզոր է տէր Աստուած՝ որ դատեցան զդա.
 9 և լայցեն և կոծեսցին ՚ի վերայ դորա թագաւորք
 երկրի՝ որք ընդ դմա պոռնկեցան և խաղացին. և հե-
 ծեսցեն յորժամ տեսցեն զծուխ կիզման տանջանաց
 10 դորա. ՚ի հեռաստանէ կայցեն վասն երկիւղի տան-
 ջանաց դորա՝ և ասացեն. Վայ քաղաքիդ մեծի
 Բաբելոնի. քաղաք հզոր՝ զի ՚ի միում ժամու եկին
 11 հասին դատաստանք քո: Եւ վաճառականք երկրի
 ողբացեն և սգացեն ՚ի վերայ քո, զի զբեռն նոցա
 12 ոչ որ գնէ. և շահք որ ՚ի քէն՝ ոչ ևս իցէ, ոսկւոյ և
 արծաթոյ և ականց պատուականաց՝ և մարգարտոյ
 և բեհեզոյ և ծիրանոյ և ոսկեթելի և որդան, և
 ամենայն փայտ խնկոյ՝ և ամենայն անօթ փղոս-
 կրեայ, և ամենայն անօթ ՚ի փայտէ պատուականէ
 13 և ՚ի պղնձոյ և յերկաթոյ և ՚ի կճոյ, և կինամոմն
 և ամենայն խունկ, և իւղ և կնդրուկ, և գինի և
 ձէթ, և նաշիհ և ցորեան, և ստացուածք ամե-
 նայն, արջառ և ոչխար. և երիւարաց և կառաց՝ որ
 14 վայել է մարմնոց և ոգւոց մարդկան. և ամենայն
 ցանկութիւն անձին քոյ գնաց ՚ի քէն, և ամենայն
 լուսափայլ վայելչութիւնն, պարարտն և գէրն և
 15 սպիտակն գնաց ՚ի քէն, և ոչ ևս գտցես զայդ: Եւ
 ամենայն շահավաճառք այսօրիւք մեծացեալք ՚ի քէն
 ՚ի բաց կացցեն վասն երկիւղի տանջանաց քոց լա-
 16 լով և սուգ առնելով, ասացեն. Վայ վայ քաղաք
 մեծ, որ զգեցեալ էիր բեհեզս և ծիրանիս և որ-
 դան, ոսկեզօծս և քարինս պատուականս և մարգա-
 17 ըիտս. զի ՚ի միում ժամու պակասեցաւ այնչափ մե-
 ծութիւն քո. և ամենայն նաւավար՝ և ամենայն որ
 ՚ի տեղիս տեղիս նաւեն, և նաւազք, և որք միան-
 գամ ուռկանաւ դործեն՝ ՚ի հեռաստանէ կացցեն
 18 լալով, և աղաղակեսցեն՝ տեսանելով զծուխ կիզման
 նորա, ասելով. Ո՞նմանէ քաղաքիս այսմիկ մեծի:
 19 Եւ արկցեն հող ՚ի վերայ գլխոց իւրեանց, և գու-

Ժարով ձայնիւ մեծաւ՝ լարով և սգարով ասասցեն.
 Վայ վայ քաղաք մեծ, որով ամենեքեան մեծանայաք՝
 որք ունէաք զնաւս ՚ի ծովս՝ վասն պատուականու-
 թեան քոյ. զի՞ ՚ի միում ժամու ապականեալ կործա-
 նեցար: Ուրախ լերուք ՚ի վերայ նորա, երկինք և 20
 սուրբ Առաքեալք և մարգարէք, զի դատեցաւ Աս-
 տուած զդատաստան ձեր ՚ի դմանէ: Եւ աւ չրեշ 21
 տակն հզոր՝ քար մի իբրև զերկան մեծ, և ընկէց ՚ի
 ծով՝ ասելով. Այսպէս յարձակմամբ անկցի Բա-
 բելոնի քաղաք մեծ, և այլ ոչ ևս գտցի. և ձայն քնա 22
 բերդաց և երաժշտականաց արուեստականաց և փո-
 ղահարաց և թմբկի՝ այլ ոչ ևս լուիցի ՚ի քեզ. և լոյս 23
 ճրագի և ձայն երկանի այլ ոչ ևս երևեսցի ՚ի քեզ.
 և ձայն փեսայի և ձայն հարսին՝ այլ ոչ ևս լուիցի ՚ի
 քեզ. և ոչ վաճառականք քո փառաւորք և մեծա-
 մեծք երկրի, որ զուարճացեալ էին ՚ի քեզ. վասն զի
 կախարդու թեամբ գեղատուութեան քոյ մոլորեցան
 ամենայն ազգք. և ՚ի քեզ ամենայն արիւն մարդաւ 24
 ըկից և սրբոց գտաւ, և ամենայն գրեթց յերկրին
 կենդանեաց:

Գ Լ Ո Ւ Խ ԺԹ

Եւ յետ այնորիկ լուայ ձայն մեծ բազմութեան 1
 յերկինս՝ ասելով. Ալէլուիա, փրկութիւն և փառք
 և պատիւ և զօրութիւն Աստուծոյ մերում. զի ճրշ 2
 մարիտ և արդար են դատաստանք նորա. զի դատեաց
 զպոռնիկն մեծ՝ ՚ի պոռնկութեան իւրում, և խնդրեաց
 զվրէժ արեան ծառայից իւրոց ՚ի ձեռաց նորա: Եւ 3
 կրկին անգամ օրհնեցին և ասացին. Ալէլուիա: Եւ
 ծուխ նորա ելանէր յաւիտեանս յաւիտենից. և ան 4
 կան քսան և չորք երիցունքն և չորք կենդանիքն, և
 երկիր պագին Աստուծոյ՝ որ նստէրն յաթու փառաց,
 ասելով. Ամէն, ալէլուիա: Եւ ձայն յաթուոյն եւ 5
 լանէր՝ ասելով. Օրհնեցէք զԱստուած, ամենայն

ծառայք նորա, և որք երկնչիք ՚ի նմանէ՝ փոքունք և
 6 մեծամեծք: Եւ լուայ ձայն բազմութեան մեծի՝ իբ-
 րև զձայն ջուրց բազմաց, և իբրև զձայն հզոր որոտ-
 ման, ասելով դարձեալ. Ալէլուիա, վասն զի թա-
 7 դաւորեաց Աստուած ամենակալ: Խնդամբ և տամբ
 8 փառս նմա, զի եկն հարսանիք դառինն: Եւ կինն
 հարսն նորա պատրաստեաց զինքն, և տուաւ նմա զգե-
 նուլ բեհեզս սպիտակս սուրբս և լուսափայլս. որ է
 9 բեհեզն՝ արդարութիւն սրբոցն: Եւ մի յերիցանցն
 ասէր ցիս. Գրեա զայդ. երանելիք են ամենեքեան՝
 10 որ կոչեցեալ են յընթրիս հարսանեաց դառինն: Եւ
 ես անկեալ առաջի ոտից նորա՝ երկիր պագի նմա,
 և ասէ ցիս. Անսա, մի անկանիր առաջի իմ. քանզի
 և ես ծառայակից քո եմ, և եղբարց քոց՝ որք ունին
 զվկայութիւնն Յիսուսի Քրիստոսի. Տեառն Աս-
 տուծոյ միայն երկրպագեա. քանզի հաստատու-
 թեամբ Յիսուսի է տեսիլդ, և հոգի մարգարէու-
 թեանդ. զի վկայութիւն Յիսուսի է՝ Հոգւովն
 11 սրբով որ ՚ի մարգարէսն էր: Եւ տեսի զերկինս բա-
 ցեալ, և ահա ձի սպիտակ, և որ հեծեալն էր ՚ի նմա՝
 հաւատարիմ և ճշմարիտ, և արդարութեամբ դա-
 12 տի և պատերազմի. և աչք նորա բոց հրոյ, և ՚ի վե-
 րայ գլխոյ նորա պսակս բազումն. և ունէր անուն
 13 գրեալ զոր ոչ ոք գիտէ՝ բաց միայն ինքն. և արկեալ
 զիւրև հանդերձներկեալ արեամբ. և կոչէր անուն
 14 նորա՝ Բան Աստուծոյ. և զօրավարք երկնից և զօրք
 երկնից զհետ երթային նորա ձիովք՝ զգեցեալք բե-
 15 հեզս սուրբս և սպիտակս: Եւ ՚ի բերանոյ նորա ելա-
 նէր սուր սրեալ, զի նուաւ հարցէ զազգս. և նա հո-
 վուեսցէ զնոսա գաւաղանաւ երկաթեաւ, և նա կո-
 խեսցէ զհնձան գինւոյ ցասման բարկութեան Աս-
 16 տուծոյ ամենակալի. և ունէր ՚ի վերայ պատմուճա-
 նի իւրոյ և ՚ի վերայ անդամոց իւրոց՝ գիր գրեալ:
 17 Թագաւոր թագաւորաց և Տէր տերանց: Եւ տե-
 սի այլ Հրեշտակ՝ որ կայր ՚ի վերայ արեգական, զի

աղաղակեաց 'ի ձայն մեծ ամենայն հաւուց [Թուուցե-
 լոց ընդ մէջ երկնից] ասելով. Եկայք ժողովեցարուք
 յընթրիս մեծին Աստուծոյ. և կերիցիք զմարմինս 18
 Թագաւորաց, և զմարմինս հզօրաց, և զմարմինս ե-
 րիվարաց և ամենայն հեծեւոց 'ի նոսա, և զմարմինս
 ազատաց և ծառայից' մեծի և փոքու: Եւ տեսի 19
 զգազանն և զթագաւորս երկրի և զզօրս նոցա ժողո-
 վեալս՝ առնել պատերազմ ընդ այնմ որ հեծեալն էր
 'ի ձին սպիտակ' և ընդ զօրս նորա: Եւ ըմբռնեցաւ 20
 գազանն, և որ ընդ նմա սուտ մարգարէն՝ որ առնէր
 զնշանս առաջի նորա, և զորս մոլորեցոյց և ետ առ-
 նուլ զգրոյժ գազանին՝ և զերկրպագուս պատկերի
 նորա. և կենդանւոյն արկին զնոսա 'ի լիճ' հրոյ այրե-
 ցելոյ ծծըմբով. և այլքն մեռան 'ի սրոյ հեծեւոցն 'ի 21
 վերայ ձիոյն՝ յորոյ բերանոյ էլանէր սուրն, և ամե-
 նայն [Թուուցեց] յագեցան 'ի մարմնոց նոցա:

Գ Լ Ո Ի Խ Ի

Եւ տեսի այլ Հրեշտակ զի իջանէր յերկնից, և 1
 ունէր զփականս դժոխոց, և շղթայս մեծ 'ի ձեռին
 իւրում. և ըմբռնեաց զլիշապն զառաջին, որ է բան 2
 սարկուն և սատանայ, և կապեաց զնա հազար ամ. և 3
 արկ զնա յանդունդս դժոխոց, և փակեաց և կնքեաց
 զնա՝ զի այլ մի ևս մոլորեցուցէ զազգս, մինչև կատա-
 րեսցի հազար ամս. և յետ այնորիկ պարտ է լուծանել
 նմա սակաւ մի ժամանակ: Եւ տեսի ա[թուուս], և 4
 նստան 'ի վերայ նոցա. և դատաւորութիւն տուաւ
 նոցա՝ ընտրել զհոգիս չարչարելոցն վասն վկայու-
 թեանն Յիսուսի և վասն բանին Աստուծոյ, և զորս
 ոչ երկիր պագին գազանին, և ոչ առին զգրոյժ նո-
 րա 'ի ձախատս իւրեանց' և ոչ 'ի վերայ աջու ձեռին
 իւրեանց. և կացին և [Թագաւորեցին] ընդ Քրիս-
 տոսի հազար ամ: Եւ յետ այնորիկ 'ի մեռելոց ոչ 5
 ոք եկաց, մինչև 'ի կատարել հազար ամին. այս է

6 յարութիւն առաջին: Երանի սրբոցն, որք ունին
 բաժին 'ի յարութեանն առաջնում: 'ի վերայ սոցա
 երկրորդ մահն ոչ ունի իշխանութիւն, այլ եղիցին
 քահանայք Աստուծոյ և Տեառն Յիսուսի Քրիստո-
 7 սի, և [Թագաւորեցեն] ընդ նմա հազար ամ: Եւ յետ
 հազար ամին լուծցէ զսատանայ և հանցէ 'ի բան-
 տէ անտի. ելցէ և մոլորեցուցէ զազգս ամենայն ընդ-
 չորս կողմանս երկրի. և զՊող. և զՄագոգ առցէ 'ի
 ձեռս՝ ժողովել նոքօք զամենայն զօրս 'ի պատերազմ,
 8 որոց [Թիւ] նոցա իբրև զաւաղ ծովու. և ելցեն 'ի լայ-
 նութիւն երկրի, և պատեսցեն շուրջ զբանակս սրբ-
 9 բոցն և զքաղաքին սիրելոյ: Եւ իջցէ հուր յերկ-
 նից առ 'ի յԱստուծոյ' և կերիցէ զնոսա, և զզօրա-
 դուինն նոցա զսատանայ՝ որ մոլորեցոյց զնոսա. և
 արկցէ զնոսա 'ի ծովն հրոյ և ծծըմբոյ՝ ուր էր գա-
 10 զանն և սուտ մարգարէն, և չարչարեցին զտիւ և
 11 զգիշեր: Եւ տեսի ա[թուուս] սպիտակ մեծ, և 'ի վե-
 րայ նորա նստեալ՝ յորոյ երեսայն երկնէին և փախ-
 12 չէին երկինք և երկիր, և տեղի ոչ գտաւ նոցա: Եւ
 տեսի զմեռեալս մեծամեծս և զփոքունս որ կային
 առաջի ա[թուուս]ն. և գրեանք բանային, և այլ գիրք
 բացաւ կենաց, և դատեցան մեռեալք 'ի գրելոցն՝
 13 ըստ գործոց իւրեանց: Եւ ետ ծով զմեռեալս իւր,
 և մահ և դժոխք զիւրեանց մեռեալս. և դատեցան
 14 իւրաքանչիւր ըստ գործոց իւրեանց. մահ և դժոխք
 15 մատնեցան 'ի լիճ՝ հրոյն. և որ ոչ ոք գտաւ 'ի գիրն
 կենաց գրեալ՝ արկաւ 'ի լիճ՝ հրոյն:

Գ Լ Ո Ի Խ Ի Ա

1 Եւ տեսի երկինն նոր և երկիր նոր. քանզի առա-
 2 ջինն երկինք և երկիր էանց. և ծով ոչ գոյր. և ըզ-
 քաղաքն սուրբ զնորն Երուսաղէմ տեսի՝ զի իջանէր
 յԱստուծոյ և յերկնից՝ զարդարեալ և պատրաս-
 3 տեալ որպէս հարսն առն իւրոյ: Եւ լուայ ձայն

յերկնից՝ որ ասէր. Ահաւասիկ խորանն Ստուծոյ՝ի մէջ մարդկան, և բնակեցցէ ընդ նոսա. և նորա ժողովուրդ նմա, և սա Ստուած նոցա. և ջնջեցցէ զամենայն արտօսը յաչաց նոցա. և մահ ոչ ևս գոյ, ոչ սուգ և ոչ աղաղակ, ոչ ցաւք և ոչ աշխատանք ոչ ևս գոյ, զի առաջինն էանց: Եւ ասաց ցիս՝ որ նստէր ՚ի վերայ աթուոյն. Ահաւասիկ առնեմ զամենայն նոր. և ասաց ցիս. Գրեա. այս բանք ճշմարիտ և հաւատարիմք: Եւ ասէ ցիս. Եղէ ես արփա և ուլ, սկիզբն և կատարած. ես ծարաւերոցն տամ յաղբերէ ջրոյ կենաց ձրի: Որ յաղթէ՝ ժառանգեցցէ զայս ամենայն, և ես եղէց նոցա Ստուած, և նորա եղիցին ինձ որդիք. և ծուլացն և անհաւատից՝ սպանողաց և սրունկաց՝ և կախարդաց և կռապաշտից՝ և դեղատուաց, և ամենայն ստոյ՝ ամսարշտաց, որոց բաժինն իւրեանց ՚ի լճին այրեցելոյ հրով և ծծումբով. որ է մահն երկրորդ: Եւ եկն առ իս մի յեօթն Հրեշտակացն, որք ունէին զեօթն սկաւառակն լցեալս եօթն վախճանաւ կատարածովք, խօսեցաւ ընդ իս և ասէ. Եկ՛ցուցիք բեզ զհարսնն և զկին գառինն: Եւ ան տարաւ զիս ՚ի լեւան մի բարձր և մեծ՝ հողուոյն, և եցոյց ինձ զքաղաք մեծ և սուրբ՝ Երուսաղէմ, զի իջեալ էր յերկնից առ ՚ի յՍտուծոյ, և ունէր զփառս Ստուծոյ. և էր ՚ի նմա լուսաւորութիւն նմանեալ ականց պատուականաց, քար յասպիս սառնատեսակ և կենդանի: Եւ էին պարիսպք նորա մեծ և բարձր, և ունէր դրունս երկոտասան, և յերկոտասան դրունսն երկոտասան Հրեշտակս, և անուանք իւրաքանչիւրոցն ՚ի վերայ դրանցն գրեալ էին՝ ըստ երկոտասան ցեղիցն Իսրայելի: Յարևելից կողմանէ դրունք երեք, և ՚ի հիւսիսոյ կողմանէ դրունք երեք, և ՚ի հարաւոյ կողմանէ դրունք երեք, և յարևմտից կողմանէ դրունք երեք: Եւ պարիսպ քաղաքին ունէր հիմունս երկոտասան, և ՚ի նոսա երկոտասան անուանք երկոտասան Աւաքելոց գառինն: Եւ որ խօս-

սէրն ընդ իս՝ ունէր եղէգն ոսկի ՚ի ձեռին իւրում, զի չափեցցէ զքաղաքն և զդրունսնորա և զպարիսպս նորա: Եւ էր քաղաքն քառակուսի. և որչափ երկայնութիւն նորա՝ նոյնչափ և լայնութիւն և բարձրութիւն հաւասար. և էր չափ երկայնութեան նորա՝ երկոտասան հազար ասպարէզս, և լայնութիւն նորա և բարձրութիւն միաչափ՝ կիւօս: Եւ չափեաց զպարիսպն նորա հարիւր և քառասուն և չորս ասպարէզս. չափ մարդոյ՝ որ է Հրեշտակի. և էր շինուած պարսպաց քաղաքին յասպիս. և քաղաքն էր ոսկի մաքուր՝ նման սուրբ և սպիտակ ապակոյ: Եւ հիմունք քաղաքին յամենայն ականց պատուականաց. հիմն առաջին պարսպին յասպիս, երկրորդն՝ շափիղա, երրորդն՝ պղնձադոյն, չորրորդն՝ զըմբուխտ, հինգերորդն՝ եղեգնաքար, վեցերորդն՝ սարդիոն, եօթներորդն՝ ոսկեքար, ութերորդն՝ բիւրեղ, իններորդն՝ տպազիոն, տասներորդն՝ քրիւսոպրոսոս, մետասանն՝ յակինթ, երկոտասանն՝ ամթուլս: Եւ էին երկոտասան դրունք յերկոտասան մարդարտաց՝ միաձև. և իւրաքանչիւրոցն դրունքն էին մի մի դուռն ՚ի միոյ միոյ մարդարտէ. և ընդարձակութիւն քաղաքին ոսկի մաքուր՝ որպէս զապակի պայծառ. և տաճար ոչ տեսի ՚ի նմա, քանզի տէր Ստուած ամենակալ տաճար էր ՚ի նմա՝ և գառնն: Եւ քաղաքին չէին պէտք արեգական և լուսնի, զի լուսաւորեցցեն զնա. քանզի փառքն Ստուծոյ լուսաւորէին զնա յամենայն ժամ: և ճրագ ՚ի նմա գառնն. և գնային հեթանոսք ՚ի լոյս նորա, և թաղաւորք երկրի լուսազգեսց լինէին ՚ի փառաց նորա: Եւ դրունք նորա ոչ փակէին ՚ի տուէ և ՚ի գիշերէ, այլ բաց կային հանապազորդ. և գիշեր ոչ ևս լինէր ՚ի նմա, այլ փառք և պատիւ ազգաց. և ոչ մտցէ անդ ամենայն չարակամ և պիղծ և ստութիւն, բայց միայն որ գրեալ են ՚ի դպրութիւն կենաց գառինն:

Գ Լ Ո Ի Խ Ի Բ

Եւ եցոյց ինձ մաքուր գետ կենդանի ջրոյ՝ սառնա- 1
 տեսակ, որ ելանէր յաթուոյն Աստուծոյ և գառնին, և 2
 և գնայր՝ ի մէջ Տրապարակաց քաղաքին. և զեղերք 3
 գետոյն աստի և անտի ծառ կենաց՝ որ բերէր պտուղս 4
 երկոտասան. ըստ միոյ միոյ ամնոց տային զպտուղս 5
 իւրեանց. և տերև ծառոյն էր բժշկութիւն Տեթա- 6
 նոսաց: Եւ նզովք անդ ոչ ևս էին. և աթուռն Աս- 7
 տուծոյ և գառնին նորա էր ի նմա, և ծառայք նորա 8
 պաշտէին զնա, և տեսանէին զերեսս նորա. և անուռն 9
 նորա գրեալ էր ի ճակատս նոցա. և գիշեր ոչ անդ, 10
 և չէր ինչ անդ պէտք ճրագի և լուսոյ արեգական. 11
 վասն զի Տէր Աստուած լուսաւորէր զնոսա. և թա- 12
 գաւորեացէն յաւիտեանս յաւիտենից: Եւ ասէ ցիս. 13
 Այս բանք հաւատարիմ է և ճշմարիտ. և տէր Աս- 14
 տուած մարգարէից սրբոյ՝ առաքեաց զՀրեշտակ իւր 15
 ծառայիդ իւրում ցուցանել զոր լինելոց է վաղվաղա- 16
 կի: Երանի որ պահէ զբան մարգարէութեանս զայս: 17
 Եւ ես Յովհաննէս լուայ և տեսի զայս ամենայն. 18
 և յորժամ լուայ և տեսի, անկայ և երկիր պագի 19
 Հրեշտակին՝ որ ցուցանէր ինձ զայս ամենայն: Եւ 20
 ասէ ցիս. Մի անկանիր առաջի իմ՝ և երկիր պագա- 21
 ներ. քանզի և ես ծառայակից քո եմ և եղբարց քոյ՝ 22
 որ պահեսցեն զբան մարգարէութեան գրոյս այսորիկ. 23
 Աստուծոյ երկիր պագ: Եւ ասէ ցիս գարձեալ. Մի 24
 կնքեր զբանս մարգարէական գրոցս այսմիկ. քանզի 25
 ժամանակս մերձ է: Որ ամպարչտելոցն է՝ ամպարըշ 26
 տեսցի, և որ աղտեղանալոցն է՝ աղտեղասցի, և որ 27
 արդարանալոցն է՝ արդարասցի, և որ սրբելոցն է՝ 28
 սրբեսցի. և ճա գամ վաղվաղակի՝ և վարձք իմ ընդ 29
 իս, հատուցանել իւրաքանչիւր ըստ գործս իւրեանց: 30
 Ես եմ արփա և ով, սկիզբն և կատարած, առաջին 31
 և վերջին: Երանելիք են որ պահեն զպատուիրանս 32

նորա. նոքա ունին իշխանութիւն ուտել ի փայտէն 1
 15 կենաց և մտանել ընդ դրունս քաղաքին: Այլ եւ 2
 16 ցեն արտաքս շունք և դեղատուք, սպանողք և կռա- 3
 17 Յիսուս առաքեցի զՀրեշտակ իմ՝ վկայել զայս ձեզ 4
 18 եկեղեցեացդ. ես արմատ և սեռ ի Գաւթայ, և 5
 աստղ պայծառ առաւօտին, և հոգի և իեսայն որ 6
 գալոցն եմ. և որ լսէ ասելով թէ եկ, և որ ծարա- 7
 լի իցէ՝ եկեսցէ, և որ որ կամի առնուլ զջուրն կե- 8
 18 նաց ձրի: Վկայեմ և ես ամենայնի՝ որ լսէ զբանս 9
 մարգարէութեան գրոցս այսմիկ. թէ որ յաւելցէ ի 10
 սա, յաւելցէ Աստուած ի վերայ նորա զեթն հա- 11
 19 ըուածսն գրեալ ի գիրս յայս: Եւ եթէ որ պա- 12
 կասեցուցէ ի բանից մարգարէութեան գրոյս այս 13
 միկ, պակասեցուցէ և հատցէ Աստուած զբաժին 14
 նորա ի ծառոյն կենաց, և ի քաղաքէն սրբոյ՝ որ 15
 20 գրեալ է ի գիրս յայս: Արաց որ վկայեացն զայս. 16
 21 գամ ես վաղվաղակի. ամէն: Եկն տէր Յիսուս 17
 Քրիստոս: Ծնորհք Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիս- 18
 տոսի՝ ի վերայ ամենայն սրբոյ. Ամէն:

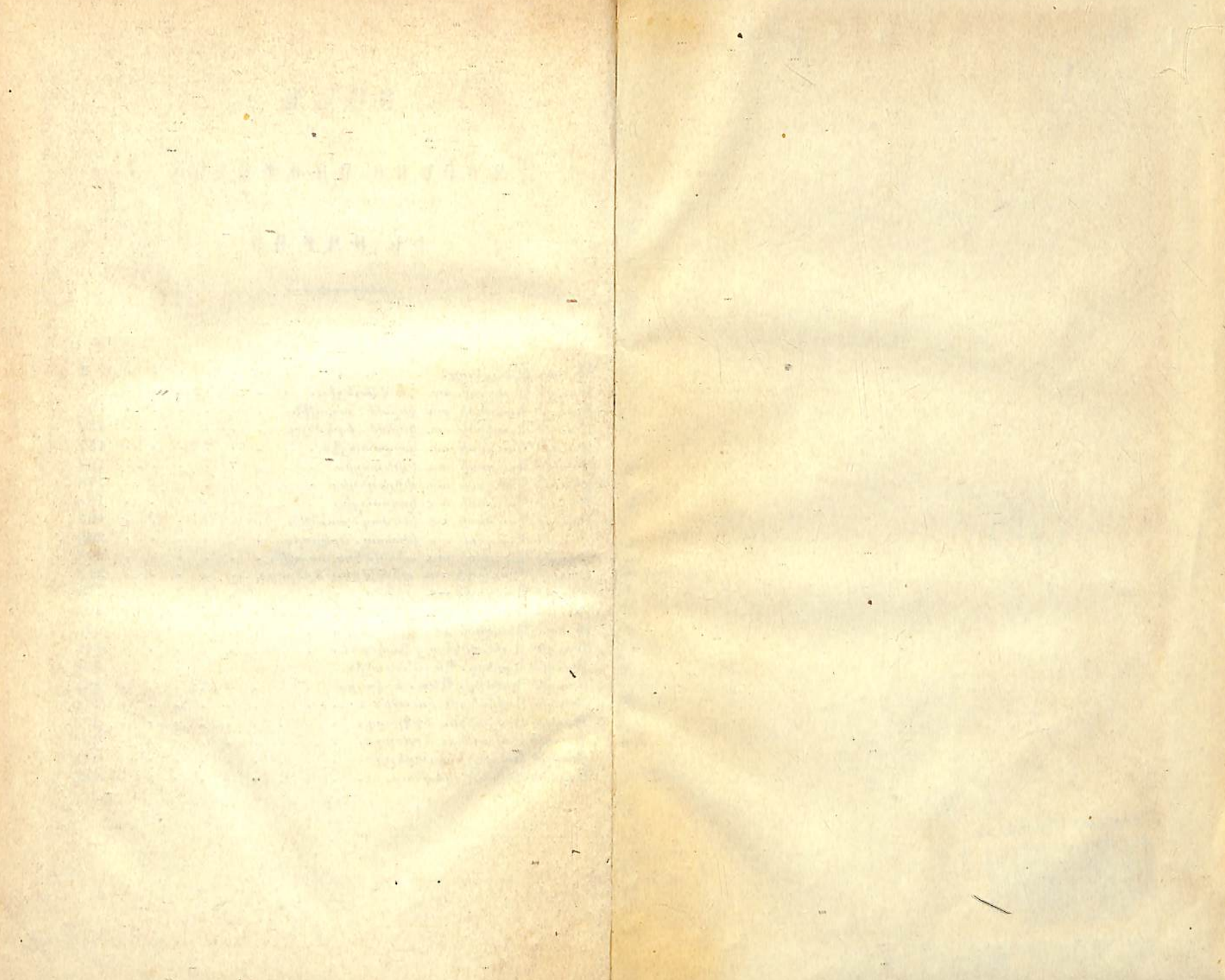
Յ Ա Ն Կ

Գ Ո Ր Ծ Ո Յ Ա Ռ Ա Ք Ե Լ Ո Յ

Ե Ի Թ Ղ Թ Ո Յ

Պորժք Առաքելոց	3
Թուղթ Պաւղոսի առ Հռովմայեցիս	77
Թուղթ Պաւղոսի առ Կորնթ. առաջին	108
Թուղթ Պաւղոսի առ Կորնթ. երկրորդ	137
Թուղթ Պաւղոսի առ Գաղատացիս	157
Թուղթ Պաւղոսի առ Եփեսացիս	167
Թուղթ Պաւղոսի առ փիլիպեցիս	178
Թուղթ Պաւղոսի առ կողոսացիս	186
Թուղթ Պաւղոսի առ Թեսաղ. առաջին	193
Թուղթ Պաւղոսի առ Թեսաղ. երկրորդ	200
Թուղթ Պաւղոսի առ տիմոթէոս առաջին	204
Թուղթ Պաւղոսի առ տիմոթէոս երկրորդ	213
Թուղթ Պաւղոսի առ տիտոս	219
Թուղթ Պաւղոսի առ փիլիմոն	223
Թուղթ Պաւղոսի առ Էբբայեցիս	225
Թուղթ Կաթողիկեայց Յակոբոս	248
Թուղթ Կաթող. Պետ. առաջին	256
Թուղթ Կաթող. Պետ. երկրորդ	265
Թուղթ Յովհաննոս առաջին	271
Թուղթ Յովհաննոս երկրորդ	279
Թուղթ Յովհաննոս երրորդ	281
Թուղթ Յուդայի առաքելոս	283
Յայտնութիւն Յովհաննոս	286

1,0504

0

1426

1426

1426

« Ազգային գրադարան

NL0028265

1426

